

Маргарита Шамрай

МАРГІНАЛІЇ
В СТАРОДРУКАХ
КИРИЛИЧНОГО ШРИФТУ
15–17 ст.
З ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

17-5450

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут української археографії та джерелознавства
імені М. С. Грушевського
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Маргарита Шамрай

**МАРГІНАЛІЇ
В СТАРОДРУКАХ
КИРИЛИЧНОГО ШРИФТУ
15–17 ст.
З ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Київ 2005

Ba 662 885 12

Пропонована праця є публікацією маргіналій (записів на берегах книг) у стародрукованих виданнях 15–17 ст., що насичені різноманітними відомостями. Найчастіше вони створювалися у зв'язку із купівлею книги, передачею її до церкви на поминання душі або за відпущення гріхів. Покрайні записи на примірниках є основним джерелом пізнання шляхів розповсюдження книги і характеру її сприйняття різними верствами населення. В той же час читацькі записи – цінне історичне джерело, особливо в галузі історії культури.

До видання подано ґрунтовний науково-довідковий апарат, що складається з іменного, географічного, хронологічного та предметно-систематичного покажчиків, а також покажчика цін на книжкову продукцію.

Для істориків, філологів, книгознавців, усіх, хто цікавиться історією та культурою України.

Редакційна колегія

О. С. Онищенко, П. С. Сохань (співголови),
Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова, Г. І. Ковальчук, Н. І. Миронець,
В. І. Наулко, В. Ю. Омельчук

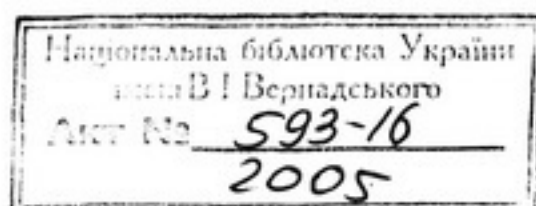
Рецензенти

О. М. Дзюба, І. О. Ціборовська-Римарович, Н. П. Бондар

Підготовлено за сприяння

Фонду Катедр Українознавства (Гарвардський університет, США).

*Програма українознавчих досліджень, фундатором якої є ФКУ,
фінансується за рахунок благодійних пожертв
українських громад США і Канади*

ISBN 966-02-3577-1

© М. А. Шамрай, 2005

© О. С. Онищенко. Переднє слово, 2005

© М. К. Іваннікова, список літератури,
укладання, 2005

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Одним з найважливіших завдань, що стоять перед науковою бібліотекою, є всебічне дослідження власних фондів та залучення їх до широкого наукового й культурного обігу. Активізація вивчення унікальних колекцій рукописів та стародруків віддзеркалює стрімке зростання інтересу до історичного минулого як українського народу, так і світової науки, освіти та культури. Прикладом таких історико-книгознавчих студій, зокрема серед академічної наукової громади, є запропонована Маргаритою Шамрай публікація маргіналій з стародруків кириличного шрифту 15–17 ст. з фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (НБУВ).

Маргіналії, чи записи на книжках, завжди були окремим об'єктом книгознавчих досліджень, який розглядався як універсальне джерело з історії мови, вітчизняної писемності та культури. В них сконцентровані різночасові нашарування історичної інформації, пов'язані з іменами власників та користувачів книжок: від записів про купівлю-продаж та дарчих до церков й монастирів до літературних записів, записів про історичні події, що відбувалися у суспільстві у різні часи: війни, коронування та зміни династій, одруження видатних осіб тощо. Важливими є записи про явища природи – пожежі, голодомори, комети, зливи, коливання погоди та багато ін.

Маргіналії фактично є документальними мікроджерелами не лише оповідного, а й актового характеру, наприклад, ті, що засвідчували факт передачі чи купівлі книги. Отже, будучи частиною загального складу книги, маргінальні записи містять унікальні відомості з історії видавничої діяльності, побутування книг, книготоргівлі, історії книжкового ринку, шляхів розповсюдження книжок, соціології читача тощо.

Маргіналістика є наукою порівняно молодого. Вона стала об'єктом уваги істориків та філологів, які вивчають рукописні книги та стародруки, в другій половині XX ст., коли почалося усвідомлення значення записів як артефактів культури, і вони почали вивчатися як самодостатні історичні джерела.

У запропонованому широкому читацькому загалові науковому виданні Маргарити Шамрай вперше здійснено публікацію маргі-

нальних записів такого значного книжного масиву, яким є фонд кириличних друків 15–17 ст. в Україні, що зберігається в НБУВ.

Маргарита Шамрай – одна з тих істориків книги, які присвятили свою наукову діяльність вивченню, зокрема описуванню, стародруків, що принесло їй визнання та повагу серед фахівців та усіх, хто цікавиться національною історією.

М.А. Шамрай народилася 20.02.1941 р. в м. Пермі в родині літературознавця Агапія Пилиповича Шамрая. В 1944 р. родина переїхала до Києва: Міністерство освіти УРСР запропонувало А.П. Шамраю посаду професора Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. В 1963 р. дочка відомого українського вченого закінчила цей самий Університет зі спеціальності українська філологія та полоністика і 27 років пропрацювала в НБУВ (1964–1991), з них 20 років у відділі стародруків та рідкісних видань.

За час своєї праці в бібліотеці Маргарита Шамрай виявила наукове зацікавлення вітчизняними та зарубіжними стародруками 16–17 ст. Підсумком багаторічної копіткої праці стало її фундаментальне наукове видання “Каталог палеотипов” (К., 1995) – найповніший звід зарубіжних видань першої половини 16 ст. на терені СНД. На разі у її планах вихід каталогу “Альдини в Україні”, який планується надрукувати у Центрі досліджень античних традицій в Польщі (Warszawa – ОБТА).

Наукові здобутки М.А. Шамрай були оприлюднені також у низці книгознавчих статей, пов’язаних з дослідженням раритетів відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ, зокрема, стосовно Лексикону Памви Беринди, Острозької біблії, першодруків Києво-Софійського собору тощо¹.

Зацікавлення М.А. Шамрай археографічними дослідженнями фондів та маргіналістикою стало очевидним ще під час описування нею палеотипів НБУВ: так, до наукового обігу були залучені маргіналії, розміщені на берегах кириличних стародруків – видань Острозької та Дерманської друкарень, невідомі записи Лазара Барановича².

¹ Лексикон Памви Беринди як об’єкт книгознавчого дослідження. // Питання сх.-слов. лексикографії XI–XVII ст. Симпозіум. – К., 1979; Острожская библия в фондах ЦНБ АН УССР. // Федоровские чтения. – М., 1981–1985; Першодруки в Бібліотеці Києво-Софійського собору. // Роль бібліотек, монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України. – К., 1993; Королівська бібліотека в Києві. // Бібл. вісн. – 2004. – № 4. та ін.

² Провенієнції у виданнях Острозької та Дерманської друкарень // УАЩ. – К., 1993. – Вип. 2.1.5; Стародруки кириличного шрифту 15–17 ст. як об’єкт джерелознавства. // Наук. зап. НБУВ. – К., 2000; Невідомі записи Лазара Барановича. // Бібл. вісн. – 2001. – № 3.

Від 1991 р. М.А. Шамрай працює в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського з перших же років існування Інституту, який підтримує тісні наукові контакти з НБУВ: досить зазначити, що спільно було опубліковано понад 50 видань наукових праць, монографій, довідників, публікацій документів, збірників наукових праць.

Нову книгу М.А. Шамрай присвятила співробітниці відділу стародруків та рідкісних видань Т.М. Золотар – видатному фахівцю своєї справи, бібліографу стародруків, науковцю, надзвичайно працюючій та порядній людині, яка була прикладом трудівниці-бібліотекаря і своєю сумлінною працею творила українське книгознавство.

Віддаючи належне попередньому виявленню та докладному опису стародруків в НБУВ, зробленому Т. П. Золотар, завдяки чому стало можливим значно скоротити час на виявлення записів, М.А. Шамрай продовжує цю працю, оскільки записам в каталогах раніше не приділялося значної уваги, особливо тим з них, що не були передані автентично або були написані іноземними мовами.

Представлена Маргаритою Шамрай книга розвиває новий шлях в історичному книгознавстві, коли дослідження історико-культурних бібліотечних фондів виходять за межі традиційного для бібліотечної науки бібліографічного підходу і піднімаються на рівень комплексних книгознавчих досліджень історії книги, висвітлених через публікацію записів як джерел з історії науки та культури, що залишилися на берегах аркушів, форзацах, стародруків як мікроджерел історичного побутування книги.

Книга містить ґрунтовний науково-довідковий апарат.

Комплексне дослідження М.А. Шамрай “Маргіналії в стародруках кириличного шрифту 15–17 ст. з фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського” є важливим книгознавчим явищем та фактом подальшого розвитку маргіналістики в Україні.

О.С. Онищенко, Генеральний директор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, доктор філософських наук, професор, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки України

МАРГІНАЛІЇ В СТАРОДРУКАХ: ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ

Давньою традицією наших предків було використання чистих берегів книг для записів, які утворили своєрідний архів з історії та культури, що дійшов до нашого часу розпорошеним за різними бібліотеками. Пропонована праця є більш значною за обсягом у порівнянні з іншими подібними виданнями, оскільки вона здійснювалася на матеріалах одного з найбільших фондів кириличних друків 15–17 ст. в Україні – фонді Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Подібна праця стосовно рукописної книги цієї ж бібліотеки з ґрунтовним коментарем була виконана українським істориком О. Апанович¹. Слід зазначити, що маргіналії в стародруках є недостатньо вивченими в нашої країні, їхнє дослідження має епізодичний характер і, як правило, вони прив'язані до каталогів або використовуються як приклади в історико-книгознавчих працях². Російські книгознавці вже давно і постійно досліджують кириличні стародруки, що позитивно відбилося і на стані вивчення власницьких та читацьких записів на примірниках різних книгозбірень. Варто згадати праці А. Лебедева³, М. Тихомирова⁴, Н. Поздеевої⁵.

Авторка розпочинала працю над прочитуванням записів у старо-

¹ Апанович О.М. Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков 16-18 веков на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательского дела : Сб. науч. тр. - Л., 1977. - С. 22-52.

² Ісаєвич Я.Д. Маргіналії – важливе джерело історії та культури // Ісаєвич Я.Д. Літературна спадщина Івана Федорова. - Л., 1989. - С. 142-143.

³ Лебедев А.Н. Надписи на старинных книгах // Книговедение. - 1896. - № 1/2. - С. 1-34.

⁴ Тихомиров М.Н. Записи 14-17 веков на рукописях Чудова монастыря // АЕ 58 / 60. - С. 11-12.

⁵ Поздеева Н.В. Записи на старопечатных книгах кирилловского шрифта как исторический источник // Федоровские чтения, 1976. - М., 1978. - С. 39-54.

друках для створення “Зведеного каталогу кирилиці”, ініційованого головною бібліотекою Союзу РСР імені Леніна в 70-х роках ХХ ст. Тоді особливі вимоги до передачі записів не висувалися, опис здійснювався уніфіковано та скорочено, наявність запису лише просто відзначалася. Головним завданням “Зведеного каталогу” було надання докладного опису власне стародруку і редакційних варіантів. Завдяки проробленій у минулому праці авторці пропонованого видання не варто було знову переглядати книжковий фонд 15–17 ст. (близько 1500 прим.) у пошуках записів. Щоправда, для того, щоб подати автентичний запис, все ж довелося перерити маргіналії, зокрема й іноземними мовами.

У Київській Русі існував звичай зазначати своє ім’я на предметах, що були призначені в дар церквам і монастирям. У порівнянні з іншими речами книга була найбагатішим матеріалом для цього, в ній можна було подати розгорнуту історичну інформацію. До маргіналій авторка відносить також записи на форзацах і на долучених чистих аркушах. На відміну від друкованих маргіналій, або т. зв. глосів, що були органічною частиною стародруків і, як правило, за змістом пов’язувалися з текстом, рукописні маргіналії, тобто записи на берегах книг у друкованих книгах, містили найрізноманітніші відомості. Найчастіше вони створювалися в зв’язку з купівлею книги, передачею її до церкви на поминання душі або за відпущення гріхів. Цей процес був важливою і урочистою подією. Шанобливе і благоговійне ставлення власників до своїх книг відчувається майже в кожному записі, оскільки з книгою в них пов’язувалися не лише надії на відпущення гріхів, але й повага до неї як до духовної цінності, що несе просвіту. Завдяки маргінальним записам зайвий раз можна переконатися, що вартість книги вимірювалася не лише грошима. З іншого боку, записи в книгах по суті були юридичними документами, що засвідчували факт передачі чи купівлі книги. Існувала постійно діюча формула запису: дата, інформація про людину (ім’я, прізвище, соціальний стан), про те, куди передається книга, умови передачі (продаж, вклад, дар) і обов’язкова погроза можливому крадію книги⁶. Щодо початкового періоду історії книги (рукописної, стародрукованої), то покрайні записи на примірниках є основним джерелом пізнання шляхів розповсюдження і характеру сприйняття книги різними верствами населення. В той же час, читацькі записи – цінне історичне джерело, особливо в галузі історії культури.

Записи на книгах виникли в процесі їхнього створення, а функціо-

⁶ *Малеїн О.* Новий підручник до вивчення інкунабулів // *Бібл. вісті.* – 1926. – № 1. – С. 49–55.

нально – як примітки до даного тексту і книги як такої, незалежно від її змісту. Причина неналежного ставлення до цієї теми, очевидно, полягає в тому, що для повного аналізу і підбиття підсумків необхідно є база у вигляді зведеного блоку прочитаних записів, до якого ще необхідно додати кілька показників: іменний, географічний, хронологічний, показник цін тощо. Нами здійснена така робота, і тому маємо всі підстави, щоб достатньо повно висвітлити це унікальне явище – маргіналії, або покрайні записи, в Україні 16–18 ст. Переглянуто близько 1500 примірників стародруків кириличного шрифту НБУВ, з яких було відібрано 500 із записами історико-літературного та культурного змісту високого ступеню інформативності, а також вкладні розгорнуті записи, тобто такі, що містять інформацію про місце вкладу, соціальний стан особи тощо. До пропонованого видання не залучалися помянники та записи без означення часу і місця вкладу.

Інколи, спираючись на текст Біблії або полемічного твору, читачі створювали справжні публіцистичні шедеври, релігійна форма яких слугувала для вияву особистих емоцій і почуттів. Вони вступали у довірчі стосунки з автором книги, зверталися до нього безпосередньо, висували звинувачення, вимагали виправити помилки. Яскравим прикладом цього можуть послужити полемічні нотатки Аноніма на берегах твору відомого українського письменника-полеміста Іоанікія Галятовського “Ключ розуміння”, київського видання 1665 р. Ці записи мають значення з кількох аспектів: літературознавчого, мовознавчого та теологічного. За мовою можна ідентифікувати мешканця західних регіонів України, відчуті людину освічену, духовного стану, з добрим володінням українською мовою та риторикою того часу. Полеміка точилася з приводу походження Святого Духа, і нотатки, відповідно, стосуються розділу “Зішестя Святого Духа”. Навколо цієї теми ламалися списи релігійних опонентів протягом 16–17 ст., що спричинило до появи великої кількості блискучих полемічних творів. Опонент Галятовського логічно і коректно полемізує з автором, не вдаючись до лайливих слів, хоча ставлення його до письменника досить критичне. Ось кілька зразків звернень Аноніма до о. Іоанікія: *Тебе єдного не повинни єсмо слухати, коли такъ писмо нерозсудне толкуєшь ... А преця з того можете розуміти, же от Сина походить, албовѣмъ далъ знакъ тлиєніємъ своимъ Х[ристо]с, же якъ Д[у]хъ матеріальни, коли дунуль на ап[осто]ли, исходилъ з пречистихъ оустъ его дочесне, такъ от вѣковъ внутрь дихалъ, дихаєть и дихати будет Духа С[вя]т[о]го въ вѣкѣ, зачимъ и от його походить. Чому жъ ти Пане Галотовський, ту, черезъ Д[у]ха розумієшь самую персону, а наперед того тылько дари? Вѣдишь, якъ превротъне и не розсудне*

мѣшаєшся. Граматики не знаєшъ мой Галотовський, коли з руского слова не могли еси зрозуміти, било в Грецькоє письмо поспотрити. ... А преця консеквенцію недобре чинишъ, бо жадна персона от себе самої не походить ... [№ 95, арк. 214].

Часто вільні місця в книзі використовували для записів, не пов'язаних з текстом. Такі пам'ятні записи, взяті разом, інколи перетворюються на своєрідні сімейні хроніки або літописи подій з життя села чи міста. Окрім того, вони є ще й матеріалом для пізнання культурного рівня читачів, кола їхніх уподобань. Стародруки НБУВ надзвичайно багаті на маргінальні записи різноманітного змісту. Записи в українських стародруках свідчать, що вкладниками найчастіше виступали селяни, міщани та представники чорного й білого духовенства, зрідка козаки, в окремих випадках представники старшинської козацької верхівки, українські та російські феодалі. Вкладники-міщани називали своє заняття: кравець, мельник тощо. Цікаві з точки зору історичної достовірності записи, що відтворюють події минулого, зокрема періоду козацьких війн. Так, показовим є запис, зроблений Анонімом у Тріоді пісній (К., 1640) в 40-х роках 18 ст.: ... Року Б[о]жїя 1648: перши Козаки били, начало кн. Казимира Хмельницькій. / Року Б[о]жїя 1661: Контефараци били, о заплату жолду. / Року Б[о]жїя 1672 Туречизна повторная на мученицу Феклу, взятъ турками Каменецъ Подольській. Року Б[о]жїя 1682 якъ Виденска баталѣя была / Року Б[о]жїя 1705 яко Москва з козаки били вышли ... [№ 436, арк. 352–353]. Найчастіше такі хронографи на стародруках виписувалися у 18 ст. Так, у львівському Тріодіоні 1688 р. Анонімом у хронологічному ряду зафіксовано кілька історичних подій, сучасником яких він був: Року б[о]жїя 1738 м[і]сяця іюля дня 17 москалѣ були на Білочи. / Року 1739 м[і]сяця августа дня 17 узяли Хотѣнь тиижъ москалѣ тогожъ часу и повернулися назадъ на столицю московьскую ... Того ж року була зима велика ... [№ 459, арк. 4, 439]. Такі своєрідні хронографи були типовими для освічених верств українського народу минулих часів. Як правило, записи про певні історичні події перепліталися із свідченнями про стихійні явища, що на думку наших предків було взаємопов'язане. Спостереження і вивчення авторкою численних маргіналій та записів у стародруках, виданих у 15–17 ст., що зберігаються в фондах НБУВ, дозволяють стверджувати тезу стосовно широкої освіченості та грамотності у 16–17 ст. не лише осіб духовного стану, але й представників інших соціальних груп в Україні.

Невеликим, але дуже цінним є відсоток стародруків із козацькими записами (слід зазначити, що така невелика кількість цього типу маргіналій зовсім не свідчить про неповагу козаків до книжки

чи їхню неосвіченість, просто “шабля та люлька” тоді були більше на часі). Ілюструвати це може запис 17 ст. в Октоїху (Дермань, 1604): *Во имя Отца і Сина і С[вя]того Духа Аминь. Я рабъ Б[о]жий Василей Волочай с товариством надаем сию книгу рскому Охтан до Храму С[вя]того Покров Прена[йсв]ятейшой дѣви Б[огоро]д[и]ци вызволебную от огню от Москалей. А хто би мѣл ее от Храму сего отдалити а на свой пожитокъ обѣрнути таковий з нами розсудится пред нелицемерным судиею настоят[ель] іерся Григория Андреев[ича] Свято Покровського Кочоровского рука власная [№ 275, арк. 15–24].*

На берегах примірника київського видання 1689 р. Дмитрія Туптала (Ростовського) “Книги житія святих” півустанов виконаний запис, пов’язаний з іменем матері гетьмана Івана Мазепи: *Сію книгу Житія святих честный іеромонахъ Софоній начальник типографіи Печерской до м[о]н[а]стира Д[і]вчичого Печерского храму Вознесенія Г[о]с[по]да н[а]шого Іс[у]с Хр[и]ста при всеч[е]стной Госпоже М[а]рїи Магдалине Мазепиной игумени того ж С[вя]т[о]го монастыря Року от Рож: Х[ристо]ва 1693 М[і]сяця Октов[рія] 1. А хто бы важился сию книгу от той С[вя]той Обители отдалити на такого да будет клятва, от сих же с: от[е]цъ обретающихся во книзе сей [№ 470, арк. 1–11].*

Унікальність маргіналій в стародруках полягає в тому, що вони передають історичні події через сприйняття безпосередніх їхніх учасників і створюють для нас можливість поглянути на минулі часи їхніми очима, ніби зсередини, з уяви тих людей про себе і оточуючий світ, і зробити більш узагальнюючі висновки історико-культурного характеру. Запис півустанов на берегах львівського Євангелія 1670 р. повертає нас до часів, коли багато українців страждало у турецькому полоні: *Изволніємъ отца, и поспѣшеніємъ С[па]са, и совершеніем С[вя]т[о]го Д[у]ха вслился Д[у]х Святый в раба Б[о]жего Павла: И купилъ сию книгу рскому Ев[ан]г[е]ліе за отпущеніе грѣховъ родича своего, и родительски свои и за свое отпущеніе грѣховъ Івановъ с[и]нъ Хацынин Павелъ з Дубна коупилъ еи оу Ц[а]риградѣ до храму С[вя]т[о]го великом[у]ч[е]ника Георгія до Дубна на предмѣстю Насурмычъ оу неволи сще застаючий дѣялося в року 1681 м[і]с[я]ца Марта дня 25 ... [№ 156, арк. 1–34].*

Маргіналії використовувалися також для кращого розуміння тексту, – тоді відбувався своєрідний діалог читача з автором книги, тому прочитання цих нотаток сьогодні надає відомості про ступінь освіченості власників книги, про спрямування їхніх думок, уможливорює пізнання ставлення читачів до різних наукових напрямів. За повноцінний зразок можуть прислужитися прочитані авторкою малорозбірливі записи відомого українського письменника і релігійного діяча,

політика Лазара Барановича [близько 1620–1693 рр.]: на його авторських примірниках віддзеркалилася творча лабораторія цієї могутньої постаті 17 ст. Всі виявлені записи Лазара Барановича охоплюють проміжок часу від 1670 до 1691 рр. За змістом їх можна поділити на кілька груп. До першої, і найбільшої, належать твори прозові – теологічний коментар та доповнення до друкованого тексту; до другої групи можна віднести політичні твори у віршованій і прозовій формі; до третьої – віршовані твори релігійно-філософського змісту, до четвертої – цитування античних та християнських авторів. П'яту групу записів складає фіксація стихійних явищ, особистих емоційних станів. Виявлені маргіналії Лазара Барановича є додатковим джерелом для вивчення його літературної творчості, теологічної, політичної діяльності, а також для висвітлення цієї особистості. Дослідник різнопланової діяльності Барановича знайде в цих маргіналіях надзвичайно багатий і досі не вивчений великий обсяг архівного матеріалу як про самого письменника, так і про його епоху, яку називають епохою українського бароко [№ 54, 56, 330]⁷.

Переходячи від одного до іншого власника, книга ставала об'єктом вкладу кількох осіб або монастирів чи церков. Жертводавцями виступали групи селян, міщан, козаків, найчастіше все населення цілого села – “громади”. Такі записи дають багатий демографічний матеріал стосовно вивчення прошарків населення. На окрему увагу заслуговують записи господарчого, астрологічного, метеорологічного змісту та нотатки про стихійні явища, які не можна виділити в окремі групи, оскільки в наших предків це був єдиний, висловлюючись сучасною мовою, комплекс.

У “Граматичі” Мелетія Смотрицького, наприклад, півуставом виписаний рецепт приготування чорнила, який варто процитувати повністю: *Уставъ како Чернило дѣлати / Первѣе чарка вина церковнаго / Чарка оцту доброго двѣ чарки / Галясу чарка з верхом гуми / Девять чарокъ воды третая част / Чарки купервасу, и постави на огонь дондеже начнет шумѣти / Таж за 6 днии промѣшуй и то три рази на 9 день процѣди презъ / Чистую хустку и тако пиши / А в негда огустѣеть придай мало воды елико мощно вомѣстити и паки пиши* [№ 392, арк. 250].

Відомості про те, які книги читали представники різних прошарків українського суспільства в той чи інший час історичної епохи, завжди цікавили дослідників історії культури. І це зрозуміло, оскільки, маючи уявлення про коло читання наших предків, можна зробити висновки

⁷ Шамрай М. Невідомі записи Лазара Барановича // Бібл. вісн. – 2001. – № 3. – С. 29–32.

значно ширші стосовно стану культури суспільства, стану освіченості населення, про загальний обсяг знань, якими володіли українці в дану епоху. На жаль, відомостей, що до нас дійшли, обмаль. Тому кожна нова знахідка, невідома раніше, становить для історика великий інтерес. Так, порівнюючи дані, отримані російськими книгознавцями щодо володіння книгами серед селян та городян у Росії в 17–18 ст., відзначаємо: на відміну від таких самих прошарків в Україні, їх був незначний відсоток, що підтверджує опрацьований нами матеріал. Найтриваліше книги зберігалися в духовенства, переходячи від покоління до покоління.

Спираючись на значний за обсягом матеріал, що став базою для даної праці, а саме на колекцію стародруків кириличного шрифту 15–17 ст. НБУВ, нами зроблені цікаві спостереження щодо книжної традиції в Україні, побутування книги, її використання.

Цікавою проблемою, розробку якої дозволяє вирішувати багатий матеріал записів, є також питання стосовно ролі монастирів як центрів акумуляції і перерозподілу книжок. Фонд стародруків НБУВ складається з великих за обсягом колекцій переважно київських монастирів, примусова комплектація яких в основному відбувалася в 20–30-х роках ХХ ст. Найбільша кількість книжок репрезентована в зібраннях Києво-Печерської лаври, Київської духовної академії, Києво-Софійського та інших київських монастирів: Видубицького, Микільсько-Пустельного, Михайлівського, на приналежність до яких може вказувати не лише запис, але й печатка та шифр. Слід відзначити яскраву і цікаву щодо записів колекцію Софійського монастиря, яка складалася з приватних бібліотек осіб вищого українського духовенства, а також окремих примірників – вкладів або дарів. Поміж відомих особистостей української культури та літератури 17–18 ст. зустрічаємо імена Лазара Барановича, Варлама Ясинського, Тимофія Щербацького, Інокентія Гізеля, Петра Могили, Сильвестра Косова, Євгенія Болховітінова та ін.

Популяризація та поширення книг були тісно пов'язані з ціновою політикою на них. Аналіз отриманих даних показує, що книги були дорогі, що пояснювалося, насамперед, високою ціною на папір, оскільки він завозився або з Росії, або через Польщу з Франції чи Німеччини. Вітчизняні папірні не могли задовольнити потреби, приміром, друкарні Києво-Печерської лаври. Тому архимандрит лаври І. Гізель просив російських урядовців розплачуватися за надіслані книги не соболями, а стопами паперу.

У великому обсязі книгознавства як комплексної науки важливе місце посідає історія розвитку книжкової торгівлі. Маргіналії стають

тут неоціненним документальним джерелом для фахівців. Адже, з одного боку, для давніх українців, зокрема друкарів, книга була передусім витвором духовним, з іншого – товаром, і товаром високої вартості, якщо порівняти ціну книги та інших товарів. Зрозуміло, що співставлення сучасних книжкових цін з цінами 17–18 ст. є неможливим з багатьох причин, передусім через відстань у часі, зміст книг, зміни у технології друкування, тому лише порівняння з ціною іншого одномоментного товару може дати об'єктивні уявлення про справжню ціну книги. Так, якщо, приміром, кінь поціновувався у 30 золотих, а на щомісячне утримання одного козака за гетьманування Івана Мазепи державною казною видавалося 4 золотих, то Євангеліє коштувало близько 40 золотих⁸. Часто покупець відзначав, що книга придбана за “свою власну вірну працю”. Часом фіксувалася мета купівлі. В записах фігурують різні грошові системи, що були в обігу в Україні, Росії, Польщі, Литві. Київ був великим центром книжкової торгівлі. Українське духовенство, яке набагато краще забезпечувалося книгами, часто ставало їхніми розповсюджувачами. Деякі книги перепродувалися кілька разів, завдяки чому можна спостерігати рух цін, співвідношення різних грошових знаків. Наші дані з невеликим розходженням не тільки збігаються з опублікованими раніше відомостями, але й доповнюють та корегують цінову картину українського книжкового ринку далекої минувшини. Слід лише зазначити, що існуючі публікації з цієї теми в основному стосуються російського ринку. Тому наша інформація є значимою саме для історії книжкової торгівлі в Україні. Українська книга поширювалася всюди, де тільки був на неї попит. І ось тут записи надають нам цінну інформацію про місця побутування того чи іншого друку. В 500 примірниках стародруків 16–17 ст. нами виявлено 170 записів із зазначенням цін на книги, за які заплачено протягом 17–18 ст.

З переліку книг, що найчастіше були предметом купівлі-продажу, слід передусім відзначити Євангелія, Мінеї, Октоїхи, Тріоді, що свідчить про їхню популярність і важливість на той час як цінності, яка розглядалася, насамперед, як духовна застава за відпущення гріхів, поминання рідних, вклад до божого храму. Українці купували книги переважно вітчизняного друку, адже мережа друкарень була широко розгалужена в Україні 16–17 ст., хоча подекуди записи наших земляків зустрічаються і в книгах московського друку. На той час російське книгодрукування було зосереджене лише в Москві. Спеціалізованих

⁸ Материалы по истории Малороссии. Вып.1. Письма к И. П. Забиле и его вдове (1687–1713). – Чернигов, 1912. – № 9.

магазинів з продажу книг ще не було. Продаж в основному здійснювався в самих друкарнях, також книги надходили з різних джерел і за різних обставин. Висвітлюючи історію надходження і поширення стародруків, розкриваємо окремі факти, важливі для історії України. Поширенню української книги, зокрема, київських друків у Москві, сприяли майстри книжкової справи Києво-Печерської лаври, які привозили на продаж продукцію лаврської друкарні. За дореволюційними джерелами відомі імена Олексі Мушича та Тимофія Кушви. Матвія Федорова, якого посилав до Москви Інокентій Гізель з метою продажу лаврських видань, також Супрунова та Васильєва, мешканців Печерського містечка монастирів монастирів⁹. Цікаво спостерігти (як використовуючи наші дані, так і раніше опубліковані, зокрема, нижче вказану працю В. Адріанової), за яку ціну продавались книги українського друку в Росії і яку ціну на них встановлювало російське духовенство. Українські друки поширювались в Москві зі змінним успіхом, що залежало від ставлення до їхнього змісту вищого московського духовенства. В першій чверті 17 ст. до українських книжок спостерігається певна прихильність з боку московської патріархії. Але вже 1627 р. вийшов "Указ", ініційований патріархом Філаретом, щоб "впредь никто никаких книг литовской печати не покупал под страхом строгого наказания и проклятия"¹⁰. Проте суворі заборони недовго трималися. Зі зміною патріарха змінилося і ставлення до українських видань. Більш того, книги українського друку ставилися за зразок московським друкарям, які передруковували їх. Особливо широкого розповсюдження набула українська книга в 50–60-х роках 17 ст. у Москві, що було певною мірою пов'язано з політичною та літературною творчістю Лазара Барановича, а також викладацькою та перекладацькою діяльністю в Москві видатних українців Антонія Радивилівського, Симеона Полоцького, Стефана Яворського.

Коливання в цінах на книги залежало також від конкретної ситуації та обставин, за яких відбувався акт купівлі-продажу. Велику роль тут відігравав людський фактор, кому і хто продавав: був це кум, чи родич, чи священник, – від цього залежала і складена ціна на конкретну книгу. Приміром, Анфологійон друку львівського братства 1638 р. [№ 9] був придбаний у 1640 р. ожеговським міщанином Хоною Чикалом за 25 золотих на замовлення пана Леонтія і його дружини Олени для вкладу книги до храму Пречистої Богородиці у маєтності

⁹ *Эйнгорн В.* Книги Киевской и Львовской печати в Москве в третью четверть XVII в. – М., 1894. – 19 с.

¹⁰ Там же. – С. 1.

князів Збараських за відпущення гріхів та, апріорі, поминання душі по смерті. Невдовго перебувала книга в цьому храмі: вже в 1643 р. в маєтку кременецького намісника Котельницького відбувається акт продажу Анфологіону разом зі Служебником київського друку при свідках духовного стану і шпитальному старості Кирилові Ласчичу за 15 золотих. Книги ці придбав локацький священик Єрофей Іонакович. Він же у 1661 р. за посередництвом бутятицького священика Івана Васильківського продає Анфологіон на Володимирському ярмарку за 19 золотих родині, мешканцям с. Бутятичі, теж для вкладу книги до храму св. Миколи. Останнє місце перебування книги – бібліотека Київської духовної академії. Наведений приклад ілюструє момент, коли ціну в 15 золотих за дві книги можна вважати майже символічною, оскільки лише один Анфологіон коштував у середньому 20–30 золотих. Отже, тут існували якісь певні взаємовідносини, зобов'язання між учасниками акту продажу та вкладу книг, в яких грошовий еквівалент не був визначальним. Таких прикладів є чимало серед виявлених і розібраних нами давніх записів на берегах стародруків. Показовим може послужити також запис у львівському Євангелії, виданому у 1636 р. [№ 127], в якому зафіксована велика на ті часи, а саме на 01.03.1703 р., сума в “пятьдесят талерей лічби литовської”, за яку була куплена ця книга побратимами Кузьми Никоненка, котрий помер на Запорозжжі і за чий гроші відбувся вклад до церкви як поминальний. Слід зазначити, що середня ціна на це видання коливалась від 5 до 8 талерів. На підставі зібраних нами даних із запродажних і закупівельних записів створено Таблицю книжкових цін, що відтворює ринок 16–18 ст. в Україні. До таблиці залучені ціни й на московські видання, оскільки вони побутували на українському ринку, до того ж авторці було цікаво прослідкувати, як цінувались ці друки в наших співвітчизників. Для порівняння з ціною на інші товари у додатку “Показчик книжкових цін” подаємо кілька прикладів з інших друківаних джерел, зокрема, з праці В. Адріанової “Материалы для истории цен на книги в древней Руси XVI–XVIII в.” 1912 р. вид., в якій наводяться приклади з описаних нами примірників.

Цієї теми торкається також такий молодосліджений з причини відсутності джерел книгознавчий аспект, як інформація про творців книги, друкарів та інтролігаторів, а також опис елементів, що використовувалися в опрацюванні книг. В опису вкладу Євангелія львівського друку 1665 р. [№ 152] до церкви Івана Богослова в с. Глухи Стефаном Ткачуком, яке він купив у Свято-Микільського Острозького братства в 1743 р., перелічені деталі оформлення оправи: *на котори штук штири євангелисти распятие на середині і серафимів чотири, і ланцушків*

чотири, а на другому боці п'ять гудзів і зв'язок чотири клям царські також срібні. Запис у Анфологоні (Л., 1638) [№ 10] Григорія Тихоневича, священика села Бищі, відкриває ім'я оправника, односельчанина Прокопія Роженського, який в 1684 р. *оправовал при храмі Покрова Прсв. Богородиці*. Чернігівський єпископ Зосима Прокопович дає в 1646 р. Євангеліє львівського друку 1644 р. [№ 147] на оздоблення майстрові – ієромонаху Києво-Печерської лаври Кирилові. А ігумен Києво-Микільського Пустельного монастиря Рафаїл Непітуший за намовою ченців віддає віленське Євангеліє 1600 р. [№ 113] київському райцеві Якову Чарнавському в 1618 р., щоб він *власним коштом і накладом оправити повелів, оксамит і сребра гривень дві і золотників десять на него вдає*. Після цього книга мала бути віддана як вклад до Києво-Печерського монастиря. Ще одне ім'я відкривається завдяки маргіналіям у творі І. Гізеля "Мир з богом чоловіку" (К., 1669) [№ 102]: *Художеством і трудами монаха Нестора, переправися в переплеті книга сія: Мир з Богом 1819 года місяця септемврія*. Відбувалося це в Софроніївській Молчинській пустині.

Велике значення має пропонована праця для історії української церкви, адже із забуття століть виявлені маловідомі імена українських ієрсів, священиків, дяків, які служили православної церкві у 17–18 ст.

Тепер про методику укладання пропонованого каталогу. На початку опису подається назва книги, в якій знайдено запис, вихідні дані (місце друку, друкарня та рік видання), формат книги, колашія. Оскільки завданням даної роботи є публікація давніх записів, а не бібліографія або каталог стародруків, тому наводиться лише найбільш відомі бібліографічні покажчики, а саме – каталог стародруків НБУВ С. Петрова, Я. Бирюка, Т. Золотар "Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII ст.", "Пам'ятки книжкового мистецтва. Т. 1" Я. Запаса, Я. Ісаєвича, "Книга Беларусі. Зводны каталог" та А.С. Зернової "Книги кирилловской печати, изданные в Москве в XVI–XVIII веках". Після бібліографії подається сучасний шифр видання, за яким воно зберігається у фондах НБУВ. В дужках подається більш точна атрибуція деяких примірників, оскільки вихідні дані залишені відповідно до каталогу, одним із авторів якого була Т. Золотар.

Маргінальний запис відтворюється без змін та уніфікації. З огляду на технічні можливості, виносні літери не виділялися дужками, а передавалися як звичайні, щоб не обтяжувати текст. Титли, як установлено в текстології, розкривалися за допомогою квадратних дужок. Після передачі власне маргіналії зазначаються тип письма та установа або особа, від яких дане видання надійшло до НБУВ.

Створено ряд покажчиків, необхідних для таких праць, завдяки

яким до наукового обігу залучаються нові імена та дані про книжкові ціни 17–18 ст., братства, громади, населені пункти давньої України. Зокрема, в географічному покажчику, коли була впевненість в розташуванні конкретного населеного пункту, подано регіон територіального розподілу минулих часів. Особливо слід відзначити іменний покажчик, до якого увійшли не лише власники книг, але й особи, згадувані в описах. Покажчик коментований, звірений з довідковими виданнями для поповнення інформації про відомих осіб. Авторка намагалася відтворити певною мірою демографічну картину України 17–18 ст., тобто подавати родини в покажчику під прізвисьмом господаря цілісним родинним гніздом з означенням родинних зв'язків. У хронологічному покажчику висвітлено датовані записи. Предметно-тематичний покажчик допоможе зорієнтуватися читачеві за певною тематикою.

Видання присвячується Тетяні Петрівні Золотар, яка разом з авторкою розпочинала працю над створенням “Зведеного каталогу кирилиці”. Враховуючи значний внесок Тетяни Золотар у цю роботу, не можна не відзначити її як досвідченого спеціаліста-бібліографа стародруків. Її руками, в прямому і переносному значенні цих слів, поповнювався фонд відділу стародруків та рідкісної книги НБУВ. Тут після завершення історичного факультету КДУ в 50-х роках розпочала вона свою діяльність і пропрацювала до самої пенсії. Такі людські якості Тетяни Петрівни, як добросовісність, надзвичайна працьовитість і порядність у всьому, відзначали її особистість. Завдяки зусиллям Т.П. Золотар з’явився згаданий вище каталог “Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII вв.” (1958), який вже давно став раритетом і досі не втратив свого значення для книгознавців і бібліофілів. Вона брала участь у великих колективних працях з бібліографування стародруків, зокрема в “Зведеному каталозі книг 18 ст. іноземними мовами в Росії”. Ще й досі користуються у відділі стародруків та рідкісної книги картковими каталогами, написаними її акуратним почерком, згадуючи Т.П. Золотар добрим словом.

Велику подяку висловлює авторка співробітникам відділу стародруків та рідкісних видань Інституту української книги й Інституту рукопису НБУВ за сприяння у роботі над цією темою.

ОПИСИ

1. Акафісти. – Вільно: друк. братства, 1628. 4°. 282 арк.

Кніга Беларуси 107; Петров, Бирюк, Золотарь 97. Кир. 4342.

Арк. 130 зв.–131: Сия книжка ієродиякона Афанасия Полтавѣца. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 206 зв.: О всѣс[вя]тый Ніколае угодник преизрядный Х[рист]о]въ теплый наш заступниче, и вездѣ во скорбех скорый помощниче помози миѣ грѣшному и унылому, в настоящем сем житіи, ум[и]л[ост]и Х[рист]а Бога даровати ми оставленіе всѣх моих грѣхов. Єлико со-грѣшим от юности моея во всем житіи моемъ ділом, словом, помышленіем, и всѣми моими чувствами ѿ исходѣ д[у]ша моя помози ми окаянному умоли Х[рист]а Бога всея твари съдѣтеля, изгнати мя въздушных мытарствъ и вѣчнаго мученія, да всегда прославлю, отца и С[ина] ѿ с[вя]т[о]го Д[у]ха, ѿ твое, м[и]л[остивное] предстательство, и н[ин]ѣ и пр[и]сно ѿ вѣки вѣком Аминь. [Півустав 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

2. Акафісти. – К.: друк. лаври, 1677 р. 4°. [4], 324, [22] арк.

Запаско, Ісаєвич 546; Петров, Бирюк, Золотарь 260. Кир. 116п.

Форзац: 1739 Года Іаннуар: противъ 20 числа въ ночи часа 13. преставися всечестный Іеросхимонах Симеонъ Духовникъ Печерскій разумомъ; лѣты и житію святостію доволенъ [проба пера].

Тогож года. Априля себѣ по полудни часа 5. преставися всечестный Іеромонах Васианъ бывший Намѣсникъ Печерскій.

1740 Года Іаннуарія противъ 8 числа, въ часу 12 по полудни преставися всечестный Архимандритъ Кієвопечерскія Лаври Іларіонъ Неґребецкій. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [2]: Ex libris Tymothei Pietrowicz.

3. Акафісти. – К.: друк. лаври, 1693 р. 4°. [2], 272, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 682; Петров, Бирюк, Золотарь 328. Кир. 146п.

Арк. 1–13: Сей Акафистъ куплений в Монастирѣ С[вя]то Троецко[м]і Іллѣнскомъ в отца Стефана шафара тамошнего жъ Троецкого

Чернігівського Монастиря за золотих пять, Его Милости Пану Михайлови Дунѣнови Борковскому в Року тысяча сѣмсот пятомъ мѣсяца Августа кѣ [27]го дня за Архимандрити Превелеб: висоце в б[о]гу его Милости г[о]с[по]дина отца Варлаама Василіевича на тот часъ будущего. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з б-ки КПЛ.

4. Андрій, архієп. Кесарії Каппадокійської. Толкованіє на Апокаліпсис. – К.: друк. лаври, 1625. 2°. [16], 156, [2] с.

Запаско, Ісаєвич 144; Петров, Бирюк, Золотарь 87. Кир. 4.

Форзац 1: Апокаліпсис толкованый власный Андрея Велянскаго. [Скоропис 17 ст.].

Пат каменей мѣть дѣдъ в пастушей тоболи / Гды чиначи Саоула крола досытъ воли [переписано з друк. тексту цього видання]. Nowos Spanas tulpis camadotur sapeminoribus. ...diabolus etsymia divinatorum / Maliames malus animus / aster habit tytulum alior habyt idyllium / Gdzie nie może diabel tam poslie babe//

Zwizszenowany hetman oboich storon portu Dnipra Iwan Mazepa Stepanowicz y kawair czinu sjwiateho apostola Andreia y zewsudij. [17 ст.].

С. [1]: Сія книга єст власная Ст. М[о]н[а]ст[и]ра Пустынного Николского Кієвского. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1: Сію книгу дароваль мнѣ Лаврентію Величковському вел: вт: Никонъ духовник М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]того НПК. [Скоропис 17 ст.].

5. 2-й прим. Кир. 39.

Арк. [1 зв]: Книга зовемая Апокаліпсис мнѣ року ѡхкѣ [1627] Адама Залуского в Данилове. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [2]: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библіотекѣ 1854 г.

Арк. [8 зв]: року ѡхкѣ [1627] М[і]с[я]ца іюня ѣ [3] дня сия книга єст куплена в манастирі Печерском Кієвском мнѣ Адаму Залускому рука власная. [Скоропис 17 ст.].

6. Анфологіон. – Л.: друк. братства, 1632. 2°. 521 арк.

Запаско, Ісаєвич 227; Петров, Бирюк, Золотарь 111. Кир. 2523.

Форзац: Roku 1795 był w Syniowskiem gromady diakiem przez dwu lata Roman Zalisky y z im był za podiaczego Василь Радченко; 1796ho był diakiem w Syniowie Roman Zalesky y z nim był Bazył Radczenko za podiaczego. Писарь Лука Ляховецкий Белоцерковский Протопопа Василій Дражевскій. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 2–15: Купил сию книгу глаголемую Тре[фологія] рабъ божий Иоан Сало из жоною своею Палагією и з синами своими Кондратом

и Матвѣем и Константином за свое отпущение грѣхов и придал еи [до] храму Святого чудотворца Николая архиепископа Мирликийския митрополит в державѣ Мл.: Пана Воеводы руского в мѣстѣ Стренявѣ при священнику отцу Иоанѣ в ринку на той час мешкающему. Хтобы мѣл або важился оную книгу выш помененую от той церкви С[вя]той отдалити albo отняти ... Хто бы мѣл заповѣдь мою преступити и оную книгу... [заліплено папером]. [Скоропис 17–18 ст.].

7. 2-й прим. Кир. 4963.

Арк. 7–17: ...храму с[вя]той великомученици Парасковій еже есть в мѣсте короля кірѣ Владислава его м[и]л[о]сти в Городлѣ вѣчне непорущенѣ. Року а́хлг [1633] а хто бы мѣл сію кнѣгоу отдалити от церкви пятніцкое анафема да будет на него. іа [11]. а со мною разсудится на втором судѣ пред м[и]л[о]стивым Б[о]гом. [Півустав 17 ст.].

8. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1638. 2°. [8], 635 арк.

Запаско, Ісаевич 259; Петров, Бирюк, Золотарь 129. Кир. 2517.

Арк. 1–5: ... рекомую Анфологiонѣ, далем обители с[вя]тыі Лаврѣ... [витерто] в викѣ вѣчныя часи за отпущеніе грѣхов моих многих Лѣта а́хма [1641] Мая г [3] дня.

Арк. 6–10: Року а́хнѣ [1655] з того ж монастыра за благословені[ем] Г[о]спод[и]на отца Варнавы Лебединско[го] Ігумена Межигорского купила раба божая Марія Жукинская до храму С[вя]того Чудотворца Х[ристо]ва Николая до села Жукинѣ за отпущеніе грѣхов своих и родителей тут в храмѣ отпочивающих. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

9. 2-й прим. Кир. 2518.

Арк. 3–14: ...Хомѣ за золотихѣ кѣ [25] Леѡнтія за старанием его приятелем по его смертѣ* который мещанин ожеговецкий на імя Хомак Чикало одебрал три грошѣ от помененнаго Леѡнтія за его еще живота на церков Божию поручений теды за тыи грошѣ купил книгу Трифолой ку храму Пречистой Б[огороди]ци у маѣтности яснѣ ѡсвещенѣго князю его м[и]л[о]сти Ѡлехсандру марш алку и ей мосцѣ Катерени Євгении Збаразкой и за духовним ѡтцем Васи́лием на тен час будучого на той час намесником ожеговецким як теж и протопопу, репчинского Збаразкого за тим и вишше имѣнованными перѣсонами тую книгу, хто би мѣл отдалити от церкви с[вя]той а меновисте Рождества Пр[е]с[вя]той, то будет мѣти суд пред лицемѣрным суди его Рок а́хм [1640] М[і]с[я]ца Дня дї [14] Хома Чикало... [заклсено папером] Левко из жоною своєю Оленою за отпущение грѣхов своих купил. [Скоропис 17 ст.].

* [Початок запису помилково під час реставрації потрапив до прим. № 8].

Арк. 15–27: Я Ерофей Іонауковичъ священникъ Николский Локац-кий церкви ... [заліплено папером] и Служебникъ Киевского друку у его м[о]сць Пана Іоана Пальчиц[кого]... заліплено папером] в дворку отца намѣсника кременецкого Котелницкого в року ѿхѣг [1643] М[і]с[я]ца Юня дня зѣ [17] при велебном г[оспо]д[и]ну ѡтцу Павлу Засмоцкомъ св[я]щеннику Марковскому и велебном г[оспо]д[и]ну и ѡтцу Іякову с[в]ященнику Бубновскому и велебномъ г[оспо]д[и]ну ѡтцу Іякову на той час Локацкому и пану Кирилови Ласчичу старости на той час шпиталномъ за власную свою суму... [заліплено папером] полских еї [15]...

Арк. 29–53: ... рекомая Трефолой куплена за власную суму раба б[о]жия Євфимия и жени его Акилиною и сина его Гаврилия. А купилем еи у чес[тного] отца Ярафея Іонаковича за старанем мене многогрѣшного Іоанна с Василкувскаго священника Бутятицкого при бытности ... [заліплено папером] Михалского... [заліплено папером] у славетном гради Володимери въ ярмарок в [2] н[е]д[е]ле поста я Євфимий ѿз женою мою Кулиною ѿ синомъ моим Гаврилием купилем сию книгу за власную суму золотих 19 [19] и отдаю еи до церкви до храму С[в]ятого архiereя чудотворнаго Х[ристо]ва Николая в селѣ Бутатичах за держави г[оспо]д[ина] м[о]сци пана Малащинских Рок: ѿхѣд [1661]. М[і]с[я]ца Марта дня д [4]. А хто бы еи мѣл откул отдалити, суд с нами маєт мѣти втораго пришествия Христова. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

10. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1643. 2°. [8], 713 арк.

Запаско, Ісаевич 313; Петров, Бирюк, Золотарь 147. Кир. 2519.

Арк. 2 зв.–16: Во имя ѡтца и сина и Святого Духа Аминь. Сию книгу рекомую Трифолой купил раб божий Григорий Тихоневич за свои власныи гроши за золотых 15 [15] и купивши предали до Храму Покрова Пресвятой Б[огороди]ци в селѣ Бищи часы вѣчными, а хто бы еи хотѣл ѡт тоєи святои церкви ѡтдалити с таковым Григ[о]рием будет суд мѣти пред нелицемѣрным судиею и день судный, а котори священник божее... повинен с тоєи книги будет за Григория Г[оспод]а Б[о]га просити року божия ѿхѣд [1644] м[і]с[я]ца ноємри дня за священника на имя Лука. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 20–24: Ся книга направлена року ѿхѣд [1684] м[і]с[я]ца фєвруаріа дня зѣ [17] за власнымъ старанамъ мене Григорія Тихоневича на той часъ прєсвитера Бисцкого ѡправовалъ Прокопій Роженскій интрелигаторъ при Храмѣ Покрова Пр[е]с[в]я[той] Б[огороди]ци въ селѣ Би-

щи: якоже вышше изобразиса Року и дна [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 25–32: 1872 года месяца декабря 12 дня причетникъ Никита Демковичъ и учитель Иван Бѣльскій пересматривали эту книгу села Бища. [19 ст.].

Арк. 654: Nigdy nie praktykowana drożyzna w kraiu przynaymniey tym iako w Roku Pańskim była 1805 żyто по zł. pol. 54; Hreczka по 40 y więcey: Jeczmin podobnie 40 Owies 20; Pszenica по 60 y kilka, a to za panowania Cesarza Francyska drugiego: Xiądz M Boiarski Paroch Bisci;

Nigdy niezapamiętana tanica jako w roku 1836 żyто было по zł. pol: 2 groszy 15 owies по zł. pol. 5 - koszec a to za panowania Cesarza Roskiskiego wszech Rossi Krai Polskiego Jan Paluszyński[?] diak Biszczy.

Nigdy nizapamiętana drogość jako w roku 1867. Zyто по złp 8 hreczko ćwierć по złp 7 i 2/1 jeczminica ćwierć по złp 6 2/1 owies по złp 4 ćwierć pszenica по złp 11 a то за панованія Cesarza всероссійскаго Króla Polskiego Александра Николаевича. Никто не помнить чтобы когда нибудь была такая холера какъ въ 1873 годѣ въ Тарногородѣ умѣрало по 30 душъ въ день, это есть Кара Божая. [19 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

11. 2-й прим. Кир. 587.

Арк. 1–9: Року ѿхмѣз [1647] М[і]с[я]ца Марта ѿ [8] дня я Сидор Лановий Туруба записую сїю книгу трєфолой до цєркви с[вя]того... [витерто] в маєтности в Литовии за державы єго Мости Пана... [витерто] которая то кнїга от тоєй быть отдалена. А хто бы єи мѣль от тоєи ц[с]ркви отдалити той розсудитсѧ со мною на званном судѣ пред Г[оспо]дем нашим Ісусом Христом. А хто будет на ней отпраовати за мене г[о]с[по]да б[о]га просит. [Скоропис 17 ст.].

12. 2-й прим. Кир. 588.

Арк. 1–11: ... книгу гл[аголем]ую Трифолой... храму Воскресєнія Х[ристо]ва в мѣстѣ Корсунѣ [за] отпушеніє грѣхов небожчика Тимоша Оникиєнка отца своего вѣчными часы. Абы не была отдалена от храму виш поминєного. А хтобы мѣль отдалити любѣ с[вя]щеникѣ альбо з общих людей, тєди нехай будє проклят Анафема Іарама[на]фа, и розсудитсѧ зо мною на страшном и втором пришествии року ѿхѣв [1662] М[і]с[я]ца Марта дня второго. [Скоропис 17 ст.].

[Після переатрибутування встановлено, що це примірник видання 1638 р.]

13. 3-й прим. Кир. 881.

Арк. 1–4: Я Яков Міємлович, недостойный презвитеръ сию книгу Анфологїонъ, благопотребную, и вели общепользную далъ за отпу-

щеніе грѣхов моих обители С[вя]той Архистратига Михаила Золото-
верхого К: вѣчные часы Року ѿхлѣ [1635].

Арк. 467: Мат: ѿ: ѿ: [3:7] Великаго устава. Аще прилучится бл[а]го-
вѣщеніе въ понедѣлок четвертыя, и въ н[е]д[і]лю на малѣ вечерни на
ти возвах ст[и]х[и]рых праз. д [4]. слао: ин: праз. на с[вя]тих: вчѣ троди
дню само глас. им: сл: ин: праз. Троп. праз: на велицей вечерни въ нощи
по обычном ѿалмѣ, поем блажен мери первую славу. На Г[оспод]и воз:
ст[и]х[и]ры на ѿ [10]. Въ Триоди под: три днеси и праз: седмѣ ѿ[тц]о[въ]
превелебных. сл: ин: праз: по слач быст... [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 713 зв: Спасы Господы ѿ помилуй раба своего Іеромонаха Ермо-
гена Савритского. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Спаси Господи и помилуй Раба Божого Саву. [Скоропис
17–18 ст.].

14. 4-й прим. Кир. 2535.

Арк. 1–6: Сия книга зовемая Трефо[логион]... [заклеено папером]
з оукладомъ Громади Головецкой... [заліплено папером] и [от]праванее
... [заліплено папером] в селѣ в Головѣни старостви Любомскомъ при
епископи Холмскомъ Мефодии Терлецком при держави великого
Короля Владислава купленная у отца Торговицкого за злот[их]с кѣ
[26] въ року ѿхлѣ [1646] М[і]с[я]ца Мая дня. А хтоби сию книгу мѣль
от ц[е]рковѣ мѣль отдалити осужденъ будетъ. [Скоропис 17 ст.].

15. 5-й прим. Кир. 2537.

Арк. 1–17: В року тысяща хмѣ [1644] сентебря дня кѣ [21] за панства
Полского Кролюючого Владислава д [4] за держави его М[и]л[о]с[ти]
Пана воиєводы дербскаго [?] а пануючого в тен час в том ж селѣ
Стрѣльцахъ его М[илость] Пан Годлевъ[?] Дай ему Боже здравіе и
много лѣтъ. А свещеника в тен час будуючого Ярофея. Сталось то в
селѣ Стрѣльцахъ иж куплена сия книга г[лаго]лемая Трефолои за суму
золотих кѣ [20] Полской ... [витерто] А кошги тои книги на болшева
сдана ... золотих ѿ [10] другой от нас радции Лисовах трети рад[ца] на
имя Трофим Ковалюкъ тыи зо всею Громадою Препошного [?] своим
коштом, а купив и тую книгу надали еи ку церкви того села Стрѣльцы
церкви Святой велмѣ Іс[уса] Х[ристо]ва Георгия Побѣдоносца и слав-
ного чудотворца, а мѣль би хто тую книгу отдалити от тои ц[е]ркви по
ли дяк албо прости чловѣкъ заклѣнаніемъ с[вя]тих отецъ ѿи [318]
Никѣйскимъ Соборомъ и хочом такимъ суд мѣти прѣд нѣлицемірным
судією на великомъ торжику во втором пришествии Іс[уса] Х[рис]то-
вом Амин Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

16. 6-й прим. Кир. 2541.

Арк. [7 зв.], 1–25: Во имя отца и сына и святаго духа Аминъ. Сия Книга рекомая Трифолой купляная рабомъ божимъ (I dano za pieu za złotych лѣ [35]) по порозвиську Холодюкувъ Роман ј жени его Фекли ј сина его Іоана ј сина его другого Грегорија синовою зъ Мариєю ј синъ третій Олексея ј дщериі его Марии јз братами своими Миколоаєм з другом Кузмою купили за телесное здравии ј за отпущеніе греховъ своихъ ј за короля Іоана Собецького за пана державого Алѣксандра за старости Грабовецкого за резеденъциі отца Пангътелимона презвѣтер Модринъ... [витерто] Rabom božym Hrehorym по прозвиську Романчукум року божия „ахнї [1688] ј предаль єи до храму Воскресения Христова Мѣсяца Августа дня а [1] подписася. А хто бы... [заліплено папером] книги отдалити от церкви божественной буду з ним мѣти [заліплено папером]... пред нелецемѣрным судією... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

17. 7-й прим. Кир. 4917.

Арк. 2–8: Надана єст до храму Покрова ...[обірвано] Прес[вя]т[ой] вл[а]д[и]ч[и]цы нашої Б[о]г[о]р[о]д[и]цы еже єст в селѣ Сосновици коштомъ его м[и]л[о]стивего пана Витринского коллятора церкви Сосновѣтской за с[вя]щенника Матфея Будкевича в року „ахмз [1647] м[і]с[я]ца февраля к [20] дня. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

18. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1651. 2°. 8, 672, 2 арк.

Запаско, Ісаевич 378; Петров, Бирюк, Золотарь 189. Кир. 596.

Арк. 1–14: року Б[о]жего „ахнв [1652] сию книгу... [частину арк. обірвано] Трифологъ ку[пил]... [частину арк. обірвано] Авдискувъ синъ з женою... дочкою и дѣтками с[воими]... за доброе здоровья свое и ... придали єй ко церкви Ч[е]стнаго кр[е]ста г[о]с[по]дня в селѣ Щирци в... ихъ м[и]лостією... часы за священника Тимофея Тимофеевича даєт знати тым подписом и просит абы вѣдали всѣ обивателѣ и громада ... носкихъ отецъ. [Скоропис 17 ст.].

19. 2-й прим. Кир. 2561.

Форзац: Книга сія Труфолоуион принадлежитъ Лабунской Троицкой церквѣ... Священникъ Іремія Аничковъ. [19 ст.].

Арк. 1–9: Року божего „ахѣг [1663] М[і]с[я]ца Сѣптѣврїя дня аї [11] сию книгу именем Трефолой купил раб божий [Василий Аничков]? родич Нестеровскій из же [ною]... [заліплено папером] и надали єи ку церкви Архи[страти]га Михаила в селѣ Нестеровцах в маєтности ...

[заліплено папером] Ясновелможнаго Пана Дѣдичнаго на Золочевѣ а на Помораных ѡ пана старосты Яворского и стрийского хорунжого коруного Скиняича... [заліплено папером] не маѣтъ быти под страхом судом божим ...такового позываю на трибунал прѣд страшным судиѣю нѣмъ налицезрения нѣгде справедливый заледва ѡ справедливее, а каторий священник з неѡ буде Богу служити що проше нас много Господних не забывайте Г[о]с[под]а Бога о наших грѣсех вседержателя рикате хай имена Хр[и]с[т]ом кротост[и] в молитвах с[вя]тых прочитуют раб б[о]жий Василий ... [заліплено папером] и Татяна... [Скоропис 17 ст.].

20. Анфологiон. – Новгород-Сѣверський, 1678. 2°. [7], 703, 68 арк. Запаско, Ісаєвич 555; Петров, Бирюк, Золотарь 262. Кир. 644.

Арк. [1–4]: Из числа книгъ Акима Карташева. [Скоропис 18 ст.]. [Ісаєвич (2). С. 283].

Арк. 37–53: Сий Трифолой С[вя]то Покровъской Носовской в року д[а]х[о]ѣ: [1699]? за благословеніем отца ігумена Кришчиновича со тцанием его сия книга надана бист до Покрови устне до Носових Млиновъ... [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 573 зв.: декабра 17 пришелъ спробовати пера и чернила чи добре дячиха борщу наварила.

Арк. 606: ... се тоѡ подобенъ что дякъ носовскій не уміе спѣвать чиномъ. Карпо Пашкевичъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац: У бібл. А.У. Промислова 1927 р. [Запис олівцем, вірогідно, С.І. Маслова].

21. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1694. 2°. [8], 671, [1] арк. Запаско, Ісаєвич 689; Петров, Бирюк, Золотарь 331. Кир. 4932.

Арк. 1–12: Во имя отца и сына и святого [духа] Аминь я рабъ б[о]жий Іоанъ Жеребко отменилемъ сию книгу г[лаго]лемую Трифологiонъ ценою золотих шесдесять доброй монѣти и надалем до времени в храм с[вя]того Пророка Фезвитянина Іліи до града Копачева, доколь и я могу блізь тогожъ града пребывать, а ежели здаритмися отдалити, теды абы мнѣ невозбранно без всякаго препяствия яко ест за мои власніе гроши купленную отобраты і отдати где мнѣ на той часъ здаритися що для лѣпшой віри казалемъ о записях ѿѡѣ [1707]го Року М[і]с[я]ца Мая дня ѡ [9] Іерей Кардашевский. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 13–21: По смерти же мужа моего Іоана Жеребка я Феѡдора Жербкова сѣй же Трафолой надаю во вѣчноє до м[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то Вознесенского Мошенского довічно помяновения такъ небожчика Іоана мужа моего, яко ѡ Феѡдора Сешневского рожоного брата моего:

которий и положен ест в той с[вя]той обители даби никто же дерзнулъ отняти или восхитити от тоей с[вя]той обители под прокляствомъ с[вя]тыхъ отецъ тѣхъ [318] Року ѿѿѿ [1711] декам. ѿ [1] при битности синов моихъ Івана и Василя записалос: за ігуменст[в]а Превел: ѿца Ісаиѣ Іліевича: в тій с[вя]тій обители. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 615 зв.: Березняцкой Илиїнской церкви. [Скоропис 18–19 ст.].

Форзац 2: Куплена 1832го года ризы позолочиню затрачены 50тъ рублей титаромъ Карпомъ шварнимъ Каленикомъ Голенкомъ. [19 ст.].

Прим. з 6-ки КСМ.

22. 2-й прим. Кир. 595.

Арк. 17–30: Року б[о]жїя ѿѿѿ [1737] М[і]с[я]ця Мая дня ѿ [18] сїю книгу рекомую Трафолой купилъ его Священо Іерей Григорій Бобко Презвитеръ Борсуковскій за здравіе свое со женою своею Марією, а дал за нею таляровъ шестнадесять Григорію на тенѣ часъ застаючому оу Вашковцах на бакаларїи, а хто бы мѣлъ его отдалити от мене альбо от дѣтей моихъ таковій проклять будетъ анафема маронафа на вѣчні вѣки Аминь... [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 145].

Арк. 31: Записую сїю книгу рекомую Трафолои синову своему Іоанови.

Прим. з бібліотеки Кам'янець-Подільського держ. університету.

23. 3-й прим. Кир. 2684.

Арк. 2–12: Року ѿѿѿ [1770] Септеврїя ѿ [8] дня сїю книгу г[ла]големую Трифолой надалъ коштомъ власним на церковь Св[я]т[и]т[ел]я Х[ристо]ва Николая Новокозарской, его м[и]л[о]сть Константин Мокіевскій державца тогожъ села Козари. А хто бы мѣлъ тую книгу от оной церкви отдалити, таковий да будетъ в сей вікъ и будущий проклять Анафема. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Книга Єпархии Чернѣговской Городка Лугина на Преде-
рации церкви Святителя Хр[ис]т[о]ва Николая Іерея Левкія Стефа[новича] [заліплено папером] причетнякы, Приходовъ всяких чиновъ людемъ, которихъ... [заліплено папером] Приходъ стопяти двора обрѣтається Человекъ... [заліплено папером] кто имяни в прошломъ 727: году в котории мѣсцихъ и числѣ: исповѣдались и с[вя]тыхъ таинъ причащались, и кто какихъ чиновъ неи[спове]дались, и что за то штрафнихъ денегъ взят довелось и сколько взято и сколько не взять и для чого, тово значитя ниже сего.

Званные обывателемъ:

1. к/ Григорій Кузменко; 2. жена его Анна; 3. син его Ісидоръ; 4. 2 синъ Іоанъ; 5. 3 синъ Диомидъ; 6. м/ Литвинъ Филипъ; 7. жена его

Анна; 8. синъ его Сергій; 9. Кирилъ Нелинъ; 10. жена его Параскева; 11. к/ Мария Софоніева жена ; 12. синъ еѣ Петръ; 13. жена Петрова Евдокия; 14. дочъ Петрова, Мария; 15. 2 синъ Сафонішин Василій; 16. к/ Евфимій Рижий; 17. жена ео Агафія; 18. зять его Василій; 19. Жена Васса; 20. братовая его Васса; 21. дочъ братовоѣ Меланія; 22. к/ Онисимъ Смулскій; 23. жена его Варвара; 24. сестра его Екатерина; 25. 2 сестра Пелагія; 26. 3 сестра Агафія; 27. к/ Василій Малинко; 28. жена его Агафѣя; 29. теща его Мария; 30. синъ его Стефанъ Василювъ; 31. Иѡанъ Бала; 32. жена его Евдокия; 33. дочъ его Параскева; 34. а Иѡанъ Бригинецъ; 35. жена его Анастасія; 36. к/ Дионисій Бережных; 37. жена его Наталія; 38. синъ Карпъ Дионисовъ; 39. 2 синъ Денисовъ Ефимій; 40. п/ Сава Солодкій; 41. жена его Анастасія; 42. дочъ его Ефросинія; 43. 2 Евдокия; 44. 3 дочъ Васса; 45. п/ Тимофей Зѣнецъ; 46. жена его Евдокия; 47. Михаилъ Литвинъ; 48. жена его Елена; 49. к/ Мария Евфимія Мерзлюка жена; 50. синъ еѣ Петръ; 51. жена его Дарія; 52. 2 синъ Пантелеймонъ; 53. жена Пантелемонова Мария; 54. 3 синъ Григорій; 55. к/ Семиѡнъ Грищенко; 56. жена его Анна; 57. синъ его Стефанъ; 58. жена Стефанова Евдокия; 59. дочъ Семенова Параскева; 60. 2 дочъ Матрона; 61. Маѣимъ Суниа; 62. жена его Мария; 63. синъ его Филипъ; 64. братъ его Маѣимовъ Иѡанъ; 65. жена Иванова Марина; 66. 2 братъ Маѣимовъ Трофимъ; 67. жена Трофимова Дарія. [Скоропис 18 ст.]. [Весь запис зроблений у вигладі таблиці].

Rozątek mądrości боязнь божа. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

24. 4-й прим. Кир. 2695. [Аналогічний запис у супрасльському Служебнику 1695 р. вид.: Кир. 5554, BVV 1/1].

Арк. 1–9: Року аѣѣ [1717] сію книгу рекомую Трифолой купиль велможній его М[и]л[о]сти Панъ Андрей Ціховскій судія Красноставскій городскій войскій Подолскій фундатор Обители тутейшей Городецкой з господінею [?] своею велм[ожною] Панею Констанціею, и дщерию Маріанною и надалъ ей до тоей же обители от себе зафундованой тутейшей С[вя]той Троицы Красност. [?] вѣчными часи котрая книга жадним способом... не повиненъ быти отдалена от тоей обительѣ С[вя]той под анафемою. [Скоропис 18 ст.].

25. 5-й прим. Кир. 2692 .

Форзац: 1886 г. Мая градъ выбиль рожъ въ Субочѣ и Колачковцахъ.

Изъ Св. Покровской церкви села Субочи Иглицкаго уѣзда 1890 г. Марта 6го дня. Свящ. І. Сулковскій.

Арк. 1–17: 1714 сѣя книга купленая за голову преставшагося раба божія Гавріѣла Трефолой и отдана єсть до сѣла Колачковец до храму Рожд[е]ству Пр[е]с[вя]тои Б[огороди]цы до зрасту сына его Іоана гди будє годєнь и гди будє духовним жеби...[частину арк. обірвано] тая книга не отдалена от него, а жеби до его зрасту била от того храму не отдалена, а нѣ била заставна нѣкому отдана єсть до рукъ до отца Григорія [?] прєзвитера того храму діялося тое во градѣ Студеници при урондѣ Мѣском руку свою кладу власну wuyt Leonty Burmistrz Kybeienko Махым Burmistrz Wuytenko y wszystek urzond. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 3 зв.: Г[оспо]ди Г[оспо]ди призри сѣ небєсє и виждѣ и посѣти виноградѣ сєй и соверши его его ж насади деснеца твоя Г[оспо]ди. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 234 зв.: Hto nie chce z mlodych lat pracowac to na starosc bendzie s torbami hercować. Кто не хочєть вѣ молодых лєтах трудиться, тотѣ вѣ старости будєть щєголять сѣ сумою.

Арк. 237 зв.–241: ѿѿѿд [1774] года сєптєврия дня зї [17] в срєду по Воздвиженскій Чєстнаго Крєста снѣгъ з дощом ишовѣ и зимность барзо строга била же не будєть болша и около Рождєства Христо-вого. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 269 зв.: Року Божія ѿѿѿз [1747] Іній барзо великій оупавѣ дня ѿ [19] в суботу перед Ігнатіємѣ хати Днѣстромѣ несло вѣ Терємѣцахѣ людий багато потопилося хати повиносило.

Арк. 276 зв.: Вѣ Петрѣвку вѣ срєду м[і]с[я]ца їунія дня? Року Божія ѿѿѿѿ [1779] туча велика спала, що...

Арк. 293 зв.: О яка радост свѣту зїявила, гди Па[н]на Чиста сина породила оу Вифлємѣ в мѣстѣ барзо рано витати Пана пастира Казано принєсли єму Ливанѣ смирну злота, взяли заплату небєсную за то Ирод злостиви с того засмутилєся же Панѣ предвѣ[чн]ий народився. Казалѣ жольниромѣ землю сплунгдровати народєного вертєпї / Иосифѣ старєцѣ Марію споймуєт и до Єгипту з Хр[и]стомѣ оуступуєт / Иосифѣ старєцѣ колисал дитятѣко луляй же. [Колядки на Рїздво Христовє]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 327 зв.: Можна бити кѣлко схотѣти, а знати доки тодѣ знати той за що, бо хто бїє то прибїє, а хто клєнє, то проклїнє.

Арк. 397 зв.: Nie ten pies co pisal, ale ten co czytal.

Арк. 612 зв.: My tu bili y nie utyli, y wy tu bedziecie y nie utycicie.

Арк. 671 зв.: Юрко Парубчишинѣ 18. Савка Куши... 18 Фєодорѣ Декос 18 Фєдорѣ Ничай 18 1772 м[і]с[я]ця Януарія дня 11 окрєстилѣ младєнца Семєона отєцѣ Григорій Борєчко мати Марія Кумовє Мицко Тикачѣ Євдокія Волощучка. [Скоропис 18 ст., рїзними почерками].

26. 6-й прим. Кир. 2693.

Арк. 1–7: Сію книгу глаголемую Трифолой надал раб Б[о]жій Ніколай Войцеховськой до Храму Воскресенія Іс[уса] Х[ристо]ва еже ест в мѣстѣ его Королев[ск]ой М[и]л[о]сти Року Божого а̃ψ [1700] м[і]сяця Марта к̃θ [29] дня на чест и хвалу Г[оспо]ду Б[о]гу всемогущему за отпушеніе грѣхов своих часи вѣчными, а хто би мѣл сію книгу от того С[вя]того храму отдалити, любо отняти яким колвек способом на такового да будет анафема и іар. С[вя]тих от[е]цъ тїи [318] иже во Нікеи'и я Николай Войцеховскій з таким на второмъ пришествїи Христовомъ разсуждуся. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 672 зв.: Року божого а̃ψми [1748] м[і]с[я]ца іюлія було зацмієніє слонца и саран҃ча барзо балъная ишла того ж м[і]с[я]ца дня к̃е [25] первая почала. [Півустав 18 ст.].

27. Апостол. – Л.: друк. І. Федорова, 1574. 2°. [15], 264 арк.

Запаско, Ісаєвич І; Петров, Бірюк, Золотарь 21. Кир. 575.

Арк. 3–36: Изволініем ѿтца и споспїшенеємъ с[и]на, и совіршенемъ св[я]т[о]го д[у]ха в лѣто божіею нароженя тисечо пятсотого и семдесят пятого году м[і]сяця декабрия а̃і [11] индикта 3 дала сию книгу Ап[о]ст[о]ль Григоревая Ходковича п[а]ни вилінская гетмановая найвишша Вел. Кн. Литовского старостиная городенская и могиливская Княжна Катерина Ивановна Вишневецкая по нібожчику славное паміті' его м[ило]с[ти] п[а]ну малжонку своєм п[а]ну Григор[и]ю Ходкевича п[а]ну виленском гетману найвишшом Вел. Кн. Литовского етс. И по нібожчику с[и]ну своємъ его м[ило]с[ти] п[а]ну А[н]дрѣю подстолим Вел. Кн. Литовского и по другом с[и]ну своєм небожчику его м[ило]с[ти] п[а]ну Александру Ходкевича старості городенском и могиливском во храм Бл[а]говіщеня пресвятая Б[о]городица в имению н[а]ш[е]мъ Супрасльском на монастырь. И хто бы сию кн[и]гу Апостоль с того божественнаго храма дерзнулъ отлучити и паки ні привратити, да буди на нѣм клятва от всілінского собора иж в Нікеи на ерѣтики полож[е]ная, Аминь. При той же книзи и Євангѣліе учителное и псалтыр с тою ж подписю даю. [Скоропис 16 ст.]. [Ісаєвич. С. 149, 151].

[Євангеліє учительне з аналогічним записом потрапило до фонду РДБ, Москва].

Арк. 56–83: Сію книгу гла[голе]мую Апостол, положили во храмъ к Николе чудотворцу й к великомученику Хр[и]стову Георгію Іоанъ да Козма Яковлевы дѣти Унковские лѣта ̃р̃ѣθ [7169=1650]го Сентября въ а̃ [1] день при животе за их Б[о]га молити, а по смерти ихъ поминати [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

[Прим. належав родині Ходкевичів, згодом – ніжинському бібліо-

філу М.М. Михайловському]. Прим. з 6-ки Ніжинського істор.-філол. ін-ту.

28. 2-й прим. Кир. 696.

Арк. 81 зв.: Въ имя ѿ[т]ца и с[ы]на и с[вя]того д[у]ха Раб б[о]жий Сидоръ Трохимович и[з] женою своею Василисою купили сию книгу А[по]ст[о]ль и придали єи до храму С[вя]того архангела Х[ристо]ва Михаила в мѣстѣ Летичевѣ для молбы и м[о]л[и]твы ради д[у]ши своєю и за д[у]шу отца своего Трохима и за м[а]т[е]ри своєю Устианы и за братом своим Савою и за всѣмъ родомъ своимъ. А тхо [!] мѣтъ отдалити от того с[вя]того храму - поп ли или причетник ц[е]рк[о]вный или простиин, а я Сидоръ с таковым буду суд имѣти пре[д] м[и]л[о]стивым б[о]гом во сыи вѣцѣ и въ будущи, а который попъ будет служител у того с[вя]того храма повинен г[оспо]да б[о]га просити за мене ж и за отца моего и за м[а]терь и за родители мои. [Скоропис 17 ст.]. [Попов. С. 163].

Арк. 166 зв.: Лѣта божего нарож[ения] 1574 року кругу луны [число заклеено папером], М[і]ся[ця] июня 10 дня я Хоцко Балыка мещанин Г[оспо]д[а]рски Киевски далом сесьмой Апостол на ц[е]рк[о]вь с[вя]того богоявлиння и мѣсте Коростошеве имению его м[и]л[о]сти п[а]на Ивана Олизара Волъчковича. [Скоропис 16 ст.]. [Ісаєвич. С. 152; Яковенко. С. 246].

28а. 3-й прим. Кир. 574.

Арк. 3–18: Я раб божий Климентий, будучи мнѣ... [бракує 4 і 5 арк.] из дочкою моею Явлогією, а вѣлико... отменили єсми сию книгу Апостол в честь и во хвалю г[осподу] нашему и пречистое его мате[ри] и вс[і]м святым и положили єсми сию книгу Апостол у храм у божий У[спіння] пречистое богоматерий у Ма[настирі] Порицкумъ у во имению єя м[и]л[о]сти к[нягині] порицкое вѣчне а непорушнє, а хто бы мил сию книгу мою порушити от [того] храму до иншого храму, тот єя ма[єт] со мною розсудити перед милости на оном [?] страшном суди и на не лице [приятном]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24–33: ... за держави великого... его милости пана Щесного Ка[зимира] Потоцкого старости Сокал[ского], воеводи Краковского, гетмана полного коронного, за преосвящ[енного] єп[и]с[ко]па володимерского Лео, за священного іерея Гѣргорѣя в лѣто... мира 72..? от воплощения гос[по]дня 1693 месеца... [Скоропис 17 ст.].

Арк. 79–89: Сєи апостолъ исъправил рабъ божий осъвященный иєреи Стефан изъ жоною своею Анѣною и синами своими... изъ Миколаєм исъ дочкою Настасією за отпоущение гриховъ своихъ, за

котории дали золотых 15 за держави его милости пана воєводи белъского и старости стрийского. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з Волинського наук.-дослід. музею в Житомирі.

29. 4-й прим. Кир. 839.

Арк. [2–15], 1–2: Я рабъ б[о]жий Терентий из братом своим Стефаном и сыном Игнатом надаемо сию книгу, рекомую Апостол, которую есмо купили у славъного пана Феодора Поповича, обивателя милочевского при людях бывъших и вѣры годных, за ѡтпущеніе гриховъ своихъ. А хто бы мѣлъ сию книгу яким колвекъ способомъ отлучити ѡт храму Рожества Пр[есвя]той Б[огороди]цы ѡт села Данелѣиович, таковий ч[о]лов[і]к да будет проклят. Сіе начертание издадѣся іереєм... презбытерем... [заклеено папером] рук[ою власною]. [Скоропис 17 ст.]. [Исаевич. С. 152].

30. Апостол. – М.: друк. А. Невежи, 1597. 2°. [8], 8, 301 арк.

Зернова 13; Петров, Бирюк, Золотарь 35. Кол. Вітте 15.

Арк. 1–8 [1-го рах.], 1–8 [2-го рах.], 1–22 [3-го рах.]: Сія книга Ап[о]ст[о]ль тетръ;

А сіе книга черница Прохора Соловецкого Якима Прокопева сына деревни Маркова приложил къ Єгоръ [?] страсотерпицу і чернице Парасковее подписал я самъ своею рукою по родителей своих, а будет кои поп паже [?] сіе книгу глаголемую Апостол заложит или как ісѣхитрит і будет онъ проклят, а тот такий протевъ сынъ приложил але ради своих праведних родителей поминал къ церкве. [Півустав 18 ст.].

Арк. 8 [1-го рах.]: Сія книга старца Прохора Ап[о]ст[о]ль печатано тетръ Старца Прохора Соловецка а подписался я своею рукою. [Півустав 18 ст.].

31. Апостол. – К.: друк. С. Соболя, 1630. 2°. 14, 229 арк.

Запаско, Исаевич 203; Петров, Бирюк, Золотарь 105. Кир. 17.

Арк. [15–20]: року дхмѣ [1645] Марта... [частину арк. обірвано] рабъ б[о]жий Андрей Харковичъ ѡтменилемъ сию с[вя]тую книгу рекомую... [частину арк. обірвано] А ѡтдалемъ ѡтцу Стефану с[вя]щенникови Спаскому вѣчными часы до рукъ его власних. А ѡтець Стефан повинен за мене Г[о]с[по]да Бога просити у престола Б[о]жия, такъ и родичовъ моих зешлих с того свѣта прислужъбних Божих набожъне поминати вѣчными часы Амин [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

32. Апостол. – Кутейно або Буйничі, близько 1632 р. 2°. [243] арк.
Кніга Беларусі 117. Кир. 22п.

Форзац 1: Могилевскаго Уѣзда Мѣстечка Ярошева Успенской церкви. [Численні нерозбірливі записи метричного характеру].

Proba piora piorza dobrego u Kowalskiego samego onego brak ... Pan Starbowski ...

Арк. Ц4 зв.: Року божія ̇аџлѣд [1734] в Полтышчу вийшли Москалѣ й козаки и калѣмуки, и стоялы въ Немеровѣ и барзе зѣлиы были, зѣ Немерова до Бару пошли;

Року ̇аџлѣи [1738] земля тряслася в Петровѣ пост, первой не[д]ѣли Поста в среду, на С[вя]таго ап[о]ст[о]ла, Єр[е]мїя л̄а [31] числа, м[і]с[я]ця мая;

̇аџлѣз [1737]: Вѣтерѣ страшливій бувѣ доми зривавав корчми в Рогатѣну 19: домовѣ зервав и дерева вивертав. [Скоропис 18 ст.].

А потом триднѣвна хвороба заразе зачалася на которую людей мѣсцями віеле поумерало. [Скоропис 18 ст.].

Року Божія АџАІ [1711]: апопо [!] Domini 1711 на Подолу Саранча голодь учинила. В томѣ же року быдло зѣдыхало, того ж року Москва с Польску wyszła;

Року 1788 20 Julij Москалѣ на Волоску сторону перейшли и билися с турчаком лѣтъ два и половина, а потомѣ вернулись въ Полшчу 1792 года дня 9 мая в Могилев перейшли въ Сирбахѣ перш а спотичка була.

J. Gładkowski derektor na ten czas będąc szkoły Parafii Jaryszof.

Прим. з б-ки Подільського епарх. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільський.

33. Апостол. – Л.: друк. М. Сльозки, 1639. 2°. 27, 244 арк.

Запаско, Ісаєвич 270; Петров, Бирюк, Золотарь 132. Кир. 583.

Форзац: Сїя книга принадлежитъ Церкви Р[ождества] Б[огородицы] Маиский 1864 года.

Арк. 1–8: Року ̇ахн̄ [1650] м[і]с[я]ця мая ̇аї [11] дня я священно схимонах Илиа Ивакий проповедникѣ Слова Божия... [частину арк. обірвано] дарую вѣчными часы, которую если бы єя хто важил от того мѣсца с[вя]того отдалити, каждого такового позывано на суд страшный вышѣ реченный Ивакий рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

34. 2-й прим. Кир. 2526.

Арк. 1–9: Сїю книгу г[лаго]лемую Ап[о]ст[о]лѣ въ чест и въ хвалу Г[оспо]да Бога въ Троицы единого, Монах Ісакий купил и надал до храму С[вя]того Архїерея и Чудотворца Николая за отпущенїе грѣхов своих, которую хто бы мѣл от того С[вято]го храму ѡбители Мїлецкой отдалити, нехай будет Хр[ист]ом Спасителем от царствїя ѡтдален н[е]б[с]сного... [частину арк. обірвано] Николаєм Патроном ѡбители

сей С[вя]той подписал многогрѣшный в Іеромонасех прошоны ѿ брата въ Христѣ Ісакию, Антоній Пещерный на тот час намѣстник и казнодѣя того ж Монастыря Мѣлецкого за щасливого архимандритства Превелебнѣйшаго ву Хр[ис]тѣ его М[и]л[ости] Г[оспо]д[и]на ѿца Іосифа Чаплища Шпаковского Архимандрита Мѣлецкого, Ігумена Бордовского [?] и Яблоченского, лѣт ѿ вопло[щения] Б[о]га Слова ѡхмѣ [1643] іюня, ѿ [18] [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

35. Апостол. – М., 1648. 2°. 318 арк.

Зернова 211; Петров, Бирюк, Золотарь 178. Кир. 853

Форзац: Книга сія Чернобыльскаго Старообрядчес[кого] Монастиря 1913 года Ноября 2 дня.

Арк. 15: Сія книга принадлежитъ Чернобыльскому старообрядческому мужскому монастырю 1908 [печатка].

Арк. 1–9: Сію книгу Апостолъ именуемую подарилъ київлянинъ рабъ божій Василій въ Воронежской Грамацкій волосной монастырь въ церковь Успенія пресвятія богородицы 1807 года іюля 30 дня ѿ отдалъ в руки того ж монастыря іеромонаху Серафиму Павилскому. [Скоропис 19 ст.].

36. Апостол. – М., 1663. 2°. 369 арк.

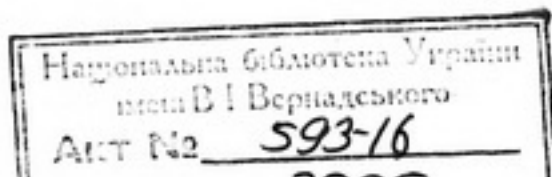
Зернова 307; Петров, Бирюк, Золотарь 219. Кир. 196.

Форзац: Апостол. Или Дѣянїя и посланїя с[вя]тыхъ Ап[о]с[то]лѣ. Печатанныя, при Царѣ Алексіе Михайловиче въ Москвѣ ѡхмѣ [1663] года*. [Півустав 17 ст.].

Смотри книгу подъ названїемъ “Хронологическая Роспись Славянскихъ книгъ, напечатанныхъ Кирилловскими буквами”. Составл. И. Коротавым. Спб: Изд: 1861 года. Читай, на стран.: 96-й, №726-й. Старообрядцы: безпоповщинскаго и поповщинскаго толка, хотя, некоторыя книги печатанно сію книгу при Царѣ Алексіе Михайловиче уважають, но сію книгу отвергають, потому что въ ней напечатано Іисусъ, - но не Ісусъ; Въ Книгѣ сей начальныхъ 8 листовъ утрачены. [19 ст.].

Арк. 9–37: ... околничево и оружейничево Богдана Матвѣевича Хитрово Загороднево Двора [з]рѣе [7175го = 1667] Сентября въ кѣ [26] д[е]нь далъ сію книгу околничей и оружейничей Богдан Матвѣевич Хитрово в Московскомъ уѣздѣ в село Кисово в ц[е]рковь Св[я]того ѿ всехвалнаго ап[о]стола и евангелиста Иоанна Богослова. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки М. Маклакова, згодом належав Путивльській центр. район. б-ці.

37. Апостол. – К.: друк. лаври, 1695. 2°. [16], 295 арк.

Запаско, Ісаєвич 696; Петров, Бирюк, Золотарь 333. Кир. 4669.

Форзац: Настоящая книга жертвуется въ Музей Кіевской Духовной Академіи [!] 15 го Іюня 1879 года священникомъ Іоанномъ Жаловскимъ.

Чигиринскаго Уѣзда, Села Высших Верещакъ Преображенской церкви Настоятель Священникъ Іоаннъ Жаловскій. 27. XI. 1877 года. Печатано 1695 года въ Кіевѣ, как видно изъ послѣдняго листа сей книги слѣдовательно въ 1879 году исполнилось уже 184 года. [19 ст.].

Арк. [1–3]: ... Я Іосифъ Іерей... сию книгу глаголемую ... [обрізано] за цѣну шѣсть копъ [далі витерто].

Арк. 1–19: Сія книга называемая Апостолъ пожертвованна отъ Новоселецкой Георгиевской церкви въ погорѣлу села Высшии Верещ[аки] въ Преображенскую церковь 1843го года фѣвраля 17 дня Священникъ Андрей Дяковскій. [19 ст.].

38. 2-й прим. Кир. 1157.

Форзац: Апостолъ Церкви Свято-Николаевской Села Новоселокъ [запис олівцем].

Арк. [6 зв.–11]: Року б[о]жия ѿп[и]с[и] [1717] м[і]с[я]ця августа дня ѿ [15] я рабъ божий Стефан из жоною моею Христиною купилемъ сію книгу глаголемую Апостол и даю его до рукъ чадомъ своимъ на той час бувшимъ при церкви Шпаковъски до койей книги неповинна Громада упоминатися веси Шпакова та яко притомъ будучи Рукою власною подписуюся Іоанъ Яскевичъ. [Скоропис 18 ст.].

39. 3-й прим. Кир. 152 п.

Арк. 1–13: Сей Ап[о]ст[ол]ъ: Раба Божія іере[о]м[онаха] Іларіона Жикалѣнскаго, Послушника, и Постриженца М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]таго Архистратига Міхаила Золотоверхого Кіевскаго купленный за пят копъ доброй монети року ѿп[и]с[и] [1707] м[і]с[я]ця Марта дня кѣ [28] // а надал оную вѣчными часи до храму с[вя]тих стратотерпец Бориса і Гліба і пр[е]д[те]чи Іоана: в градѣ Кіевѣ на Подолѣ, а мѣл бы хто оную отлучити от выше реченних храмов. Да будет отлученъ десниці Г[оспо]дня. [Частина тексту написана півуставом циноброю, частина – скорописом, чорним чорнилом, 18 ст.].

Вставний арк. наприкінці книги: Братіє, вѣмы яко ідолъ ничтоже ест в мирѣ и яко никтоже Богъ инъ, то кто единъ: ибо аще и суть глаголеміи Бози, или на н[е]беси, или на земли, якож суть Бози мнози, и Господіє мнози: но намъ единъ Богъ от[е]цъ, из негоже вся, и мы в нем; и единъ Іисусъ Хр[и]стосъ, онъ же вся, и мы тѣмъ: и един А[посто]лъ

С[вя]тый, в немъ же всяческая и мы в немъ. Яко тріе суть свѣдѣтельствующій на н[е]беси От[е]цъ, Слово, и С[вя]тый Духъ, и сїи тріе едино суть. О глубино богатства, премудрости, и разума Б[о]жїя! Яко неиспитанни судовѣ его и неисслѣдованны путіе еи! Кто бо разумѣ суть Г[о]сп[о]динъ, или кто совѣтникъ ему бист, или кто прежде даде ему, и воздастся ему яко от того ѿ тѣмъ, и в немъ всяческая: тому слава во вѣки амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

40. 4-й прим. Кир. 149п.

Форзац: 1778 года былъ в Печерскимъ монастыре Астраханского Успенскаго собора і поддьяконъ Алексій Григорьевъ сынъ Грязновъ у его высокопреосвященства Серахвима мѣсяца нояврія 11 дня. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

41. 5-й прим. Кир. 155п.

Форзац: Из числа книгъ бібліотеки Кієво-Михайлівського монастиря.

Арк. [1–7]: Сїю книгу г[лаго]лемую Ап[о]ст[о]ль надалъ С[вя]тому Архистратигу Х[ристо]ву Михаилу Золотоверхого Кієвск[ому] монах Аммосъ законникъ монастыря Печерс[кого], которую аще бы кто неправеднѣ себѣ имѣлъ и воспрїяти, в семъ и в будущемъ вѣцѣ д[а] не почієтъ на немъ бл[а]г[о]с[ло]веніе Г[о]с[по]дне буди буди. [Скоропис 18 ст.].

42. 6-й прим. Кир. 159п.

Форзац: Изъ числа книгъ Кієво-Михайловскаго монастиря 1861 г.

Арк. [1–6]: Сїя книга г[лаго]лемая Ап[о]столь естъ власная монастыря С[вя]то Михайловскаго Золотоверхого Кієвскаго, которую аще бы кто неправеднѣ себѣ имѣлъ воспрїяти в семъ и будущемъ вѣцѣ да не почієтъ на немъ бл[а]г[о]с[ло]веніе господне буди буди. [Скоропис 18 ст.].

43. 7-й прим. Кир. 5374.

Арк. 1–6: Року аѡѡ [1720] м[і]с[я]ца Октоврія дня ѡ [18] сїй Апостоль надалъ іеромонахъ Зѣновій до обители С[вя]той Троици болници Печерской за отпушеніе грѣховъ своихъ. [Скоропис 18 ст.].
Прим. з б-ки КПЛ.

44. Апостол. – Л.: друк. братства, 1696. 2°. [13], 245 арк.

Запаско, Ісаевич 703; Петров, Бирюк, Золотарь 338. Кир. 635.

Арк. 1–10: Во имя отца и сына и святого духа сия книга глаго-
лемая Апостоль раба божія Яцевъского... [витерто] женою Анною и
с[и]ном Василієм и с[ве]кровкою [?] Настасею Борщѣвскою отдавъ
до храму Оусъпѣнія Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ц[и], а хто би ей мавъ
отдалити от сего храму проклят Анафема Аминь Року б[о]жія āψs
[1706] м[і]с[я]ця Априля Дня 10 [19] подписовал Рабъ божій Гри-
горий Модзалевскій [?]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

45. 2-й прим. Кир. 636.

Арк. 1–8: Во имя отца і с[и]на и С[вя]таго д[у]ха святые и
живоначалныя Троицы... [обрізано] Дѣянѣя, С[вя]тых Ап[о]столь
отменилъ рабъ божий Васылий Вонділовский из жоною своею Євдо-
києю из сыном Феодором и нивесткою Анною за отпощение грѣхов
родича своего небожчика Матѣфея и матки своея Марии, так тежъ
и за свои всегдашніе... и далем за оную книгу своея працѣ вѣрной
талярей чтири личѣбы Литовской за с[вя]щенника отца Григория Ми-
солевича и надалем ей до храму Рождества Хр[и]стова у селѣ Краси-
ловки [обрізано]... сию книгу рекомую Апостоль отдалити от храму
Рождества Хр[и]стова таковий нехай будетъ проклятъ анафема трижди
и розправится и зо мною предъ справедливимъ Судією на грозномъ и
страшномъ трибуналѣ тамъ росправлени будемъ важенѣ по дѣломъ
нашимъ Аминь. [Скоропис 18 ст.].

46. 3-й прим. Кир. 2704.

Тит. арк., арк. [4]: Гуліовецкой Михайловской церкви... Села
Гуліавецъ церкви Свято-Михайловской.

Арк. 50–68: Во имя отца і сына с[вя]того Д[у]ха сия книга гла-
големая Ап[о]столь куплена бистъ раби божими Мазъленками [?]
Матѣеемъ и Францѣшка с маткою своею Марією придали до церкви
Гуліовецкой до храму С[вя]того Архистратига Михаила вѣчными часи,
а хто би ей мѣлъ важитися отдалити от тоей церкви да будетъ Ана-
фема. Проклят. [Скоропис 17–18 ст.].

[На форзаці численні записи 18–19 ст. пол. мовою на біблійні теми].

47. 4-й прим. Кир. 2706.

Арк. 1–17: Я смиренный рабъ Божій із жоною своею Анною, і с
прочиимы, сій глаголемій Апостолъ за отпушеніє грѣховъ своихъ іерей
Ісидоръ Кропостовъ купивъ [с] чады своими в селѣ Дворцу оу честнаго [отца]
і гос[по]дина, отца, Матвея Гуловецкаго за золотыхъ осмнадцати w
maietności J[ego]mości Pana Stanisława Menczynskiego Czesnika Mielnickiego

w Dwogси на потребу свою, и до набоженства ц[е]рковного, а записую дѣтем моим, волно по животѣ моем, дати продати, свѣдок на тоє Андрей Базарнѣкъ Мѣщанинѣ Полонски [або: полоцкий] в року АШІ [1710] М[іся]ця Іюлѣ, дня кѣ [27]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки ВДС.

48. 5-й прим. Кир. 2711.

Арк. 1–11: Во имя отца и сына и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Апостолѣ купилѣ отец Стефанѣ за золотихѣ с полской монети двадцат четири на той часѣ будучий на парохии в Слободцѣ под Каменцемѣ в наместничествѣ катедралномѣ въ маєтности его милости пана Гумецкого подстоляго коронного року божія „аψіі [1716]. [Скоропис 18 ст.].

49. 6-й прим. Кир. 2710.

Форзац 1: М[іся]ця февруарія дня є [е] крестих мл[а]д[е]нца Агафію ѿ родители законовѣнчанѣ: Петра Авѣдрієнка у жени Євдокіи соприімници биш а Проликіи [?]... Єлени Налитихи крестих мл[а]ден[ц]у Євдокія матки... жени іже Анни восприя биш а Димитрій Сармотюк у Ящка вдова М[іся]ця Марта 29. крестих м[ла]ден[ц]а Марка в Роди законо... на Posłucha...

м[іся]ця Іюнія [крестих] мл[а]ден[ц]а Івана с[и]на Подопригори дочка вдови Забѣрной...

Арк. 71–104: Сію книгу рекомую Апостолѣ имѣлѣ в посадѣ Димитрій Чернишѣ по женѣ своєй Анастасіи ѿтѣ ієрея Тимофея Добросичьскаго туюжѣ книгу Апостолѣ также Димитрій продалѣ за золотихѣ двадцатѣ и три до ц[е]ркви Слободецкой Храму оуспения Прес[вя]тия Б[о]городи[ци] Року Б[о]жия аψми [1758] дня θ [9] М[іся]ця Іюня. На тоє били свѣдители ієрей Феодорѣ Моковскій парохѣ тоєиже веси Слободки з братства Ілія Ѡсадѣчукѣ братѣ старшій Феодорѣ Ѡсадѣчукѣ братѣ вторій Стефанѣ Буршелякѣ братѣ молодѣшій Феодорѣ Кравецѣ и инии з братства. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 125].

Форзац 2: М[іся]ця августа дня 16 Кр[е]стилѣ дочку Анну ѿ родителей законновѣнчаних Антонія Червоного і жени его Анастасіи восприємници Антоній Любун Наталія Шиманска

м[іся]ця того ж дня 10 крестилѣ м[ла]д[е]нца Андрея радителі Скрипникѣвъ с[и]н Леонтии и жєнію бистѣ Николай Гайскій и Кристина Шкѣмрова невѣстка

м[іся]ця септеврія дня 13 вѣнчалѣ Раба Антонія Андрѣєнка с рабою Марією Бабѣнковою свѣдителіи биш а Алежєй Лукашенко. [Скоропис 18 ст.].

М[іся]ця Ноємрія Року 1775 вѣнчались млц Димитрій и д[і]в[и]цу Марія Михаила з Букѣцѣнка Юстапа Петрици с[ви]д[е]теле Григории Швецъ з Лукашнъ

м[іся]ця ноємрія дн[я] г̃ [3], к[рес]тил д[і]в[и]цу Єкатерину ѡ[т]ѣцъ Ілия...

Марія восприємница... Феѡдоръ Семчукъ...

Кр[е]стил мл[а]д[ен]ца Поледевкта Лучкого

Кр[ес]тил д[і]в[и]цу Єк[ате]рину Василия Романового сина... восприємници биша Николай. [Скоропис 18 ст., почерк як на форзаці 1]

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

50. Баранович Лазар. Меч духовний. – К.: друк. лаври, 1666. 2°. [15], 465, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 431; Петров, Бирюк, Золотарь 237. Кир. 38.

Арк. [3]: Сія книга єст власная Монастира с: Николая Пустинного Кієвского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–13: Року ахѡа [1671] М[і]с[я]ця Іюня ѿ [19] дня извѣстно творим духовным и свѣцким иж сію книгу Меч духовний превелебным в Богу єго М[и]л[ости] Г[о]с[по]д[и]нъ отец Алексѣй Тур ігумень М[о]н[а]ст[и]ра Св[я]того Николы Пустынного Кієвского за живота своего до тоєй же обители с[вя]той лековал и записал вѣчне, которую хто бы хотѣлъ яки колвек способом от тоєй Св[я]той обители отдалити и собѣ привласчити Анафема да будет. [Скоропис 17 ст.].

51. 2-й прим. Кир. 82п.

Форзац: В Богу превеле[б]ний М[ило]с[и]ѣ отче; Сія книга Мечъ духовный отдана Черниговскому архидіакону Антонію Прокопїевичу от убогого архидіакона Тимофѣя Захариєва сына Протопопова в вѣчноє[?] дружствіє[?]. [Скоропис 17 ст.].

Тит. арк.: От книгъ Антонія Прокоповича Архидиякона.

Арк. [1–5]: Сія книга Мечъ д[у]ховний офѣрована в М[о]н[а]ст[и]рь Чудесей иже в Хонхѣ с[вя]того Архистратига Михаила Видубицкого Кієвского. При Ігумену Пречестнѣшемъ Варлааму Страховскомъ от недостойного Антонія Іеромонаха, лѣта аѡѣ [1703]го, Мая, дня ді [14]. [Скоропис 18 ст.].

52. 3-й прим. Кир. 88п.

Арк. 1–15: Сію книгу глаголемую Меч духовний давъ от[е]цъ Самоил[?] Назаревич бывший с[вя]щникъ Радичевски на отмѣну за книгу Трубы, которую быс купил Максим Дадзыка, тєды тую берех выш помененай священникъ себѣ, а сію вѣчными часы, до храму Сп[асите]ля Х[ристо]ва Николая мѣсто той отдаєть дѣялося тоє за послушанія

Вридлчева отца Савватія року ҃ахїи [1688], фєврѣарїя ҃ [6] дня за с[вя]щеника Савы Захариєвича. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

53. 4-й прим. Кир. 89п.

Форзац: Сїя книга єсть власная монастыря Михайловского Золото-верхаго даная от єго мил[ости] отца Лазаря Барановича єп[и]с[ко]па Черниговского.

Изъ числа книгъ библіотеки Кієво-Михайловскаго монастыря. Переплетена вновъ, по причине обветшалости, иждивенїємъ ниже-подписавшагося 1808-го года, м[еся]ц[а] октяб[р]я. Іриней, єпископъ Чигиринскій. [19 ст.].

54. 5-й прим. Авторський. Кир. 1209.

[Виписки з численних нотаток Лазара Барановича на власному творі].

Арк. [1–11]: Miecz iest Slovo Boże ktorym grzechy maia byc zaterane... [обрізано].

Сїя книга єст Варлаама Митрополита Кієвского. [Півустав 17 ст.].

Арк. [1] зв.: Nie był na ten rok znać że się nas boi / My z Bogiem a on z bisem toż się nie ostoj / Sam się Bog będzie mścił nad Busurmanj / On Chrystus to się weźmie za nas Chrześciany...

Арк. [2]: ... Gdy gonił Chrześciany... Nurkowi./ Trzech z Turek spadnie z konia tureckiego / Ta w grob pelze kto żywy to doczeka tego//

Theodorowi ten dar na darowane / Bog, Turczynowi owdzie nie wiekowe / Mamy Pasterza Chrystusa takiego / Utne można łaska wilka tego / To szczęście w stanie Cara Theodora / Nań biią tego że ubrić wora. / Rycerska iego pokore odwaga./ Ze te poganstwo sroga potka załoga.

Арк. [2] зв.: Zdawna się oni Kozakow boi... przecie / Czemu iak... kwoczą tak lecie / Jak owieczki obrali sobie owcze głowy / Przy niej umierac maia starczyny namowy / Jak pies szalonj lezie w Carskie kraie / Trzyma części swiata z czwartej się nie maie./ Swoim się trupem ten pies karmić będzie / Bożą pomocą Rusin na nim siedzie //...

Арк. [3]: ... [рядок зрізаний] / Chwala Bogu od Boga że nań serce wzięła / Silnych Bog z thronov ztrąca a pokornych wsadza / Tym roznoi odejmuie aby... poradza. / Okrywszy pole Tureckiem trupy / W ten czas się wroci do swojej chałupy / Chreścianie chceie tlen Turka tłoki / Trzeba na to Turiecka pszenice bez wszelkiej odwłoki.

Арк. [3] зв.:... Juz niema sił bo... [заклеєно папером] kraie / A Chrześcianov iesli te Chrystus sił dodaie / Nie dać by ma oddychać sama mowi cnota / Monarchov Chrześcianskich tu spolna robota.

Арк. [4]: ... [рядок зрізаний] Ze wszech bokov Monarchov musialby

pies skonac / A to się bity znowu pies wyliże / Chrześcijański Monarcha bił
ktos także biże / Uczy to wszystkich Monarchow w Chrystusa chwała /
Niechaj ze wszyscy zgodnie Turka walą ... [рядок закреслений] / Panowie
Chrześciani niech go u kopiec walą / Chrzescianskich Monarchov on sie
boi, zgody / Bo żony ich czeka sobie pewnej szkody //

Арк. [5]: Kosmaty pies szcze na nie to z srebra to z złota / Toż
odrabiać miałyby wszech nań być ochota / Z nim wojować samemu Bogu
woyna miła / Z nim dopomagać zwykła Boska siła. //

Арк. [5 зв.]: To trudno na nas wrzod go zażywać trzeba / Poza wora
rozwiązać y im kupić nieba / Kiedy wora Bożego Monarchi zbiecie. / Tedy
w niebie Chrystusem na Thronie sądziecie. //

Арк. [6]: Błogosłavi na krzyżu obiema rękoma / Brac Bożego wora a
nie siedicie doma / Sam ty z nami od Chrześciani że zagańać musi / Upadnie
Codentia dobra. Ze od Rusi / Rus prosi w kompanie ten wszystkim szkod-
zi / Czem się kogo wora każddy bic niezgodzi./... a wilka kiedy wpadnie /
Na wilka z sobą y pse zgodzę snadnie //

Арк. [7]: Wilk vlašł w obore nagle spolny chrzescianstvu / Wor
Chrzescianstwa wspołem odprzedac Bogastwa / Poganstwo siebie zgodnie
broni umieraia / Jedna przy drugich Chrześcianie miewaia[?] / ...miłości
bo iedna drugiego / Wydaie naszych. Karmi wilka tego / Razem żelazem.
Chrześciani trzeba / Przecz Poganina i iednemu potrzeba. //

Арк. [8]: Zmia iest niespora bo Pogan... silnj / Bogaty trzezvj woyny,
wielce pilnj / Figi nam swe przedaie ran Marsowe figi / Sławi Chrześcianie
nań... ligi / Sami go bogacimj ma czym woysku płacic / A ... Chrześcianj wybił
na wojnach fracie / Chryste wes mu wprzod rozum iako woru swemu /
Popęd będziesz folgować dote Turkovi złemu. //

Арк. [8 зв.]: Obroc dobroc twą Chryste na twe Chrzesciany! / Kturzy
ciebie a Matkę twą maia za sciany / Theodorus potem posadzi na thronie /
Pomazanca throny miey zle go obroni / Niech i krzyzu twoim... ubienny
znaku / Zbie Turczyna przy chętnym kozaku / Theodora nadzieia i Bogu u
bisie Busurmana / Jak Bisa Busurmana potka rovna[?] rana / Amen duo
vobis, Busurman zginie dzis / Daj Boże... 1679. 29 Aug.

Арк. [9]:... [рядок зрізано]. A Turek z cerkvi... tvoi znosi / On... twoja
chwali, a Turcka gani / Niech ze Theodor krzyżem go twym rani./

Аз же поставленъ еси... Царъ от него на трону горою С[вя]того
его помяни Г[оспо]ди царя Феодора и свою креста его. Успиваи и
Ц[а]рство... вси люди буди буди... populi dignitas Reges et in panutace
plebis ignomini punupis. Jako... y stąd y z ovoid o... swoje podpore take y
Krolovi chcieli godnie y poczesnie regiment wspolne trzeba lud łaską y
dobroczynością obejmować. Clement. [Przypowiesci Salomonowe 20.28].

Арк. [14 зв.] ...Моє тѣ єи посреди вас всякимъ моимъ благославляю

вас благословенієм даров правых благословится. Аз буду... до скончанія века. Се кои доброй и лико... красной егда краснейши паче с[и]новъ чл[овеческ]их. Ти же чиста красуется о востани радости твоего. Х[ристо]с востал ест веки вичное, āxīg [1683], f [3] Април.

Арк. 1: Проповѣди Слова Божяго... [друк.] ... Potem wielkim dniem wielkie dni byli uprzedzili / Tamte trzy nad mękami Panskimi toczyli. / Сѣй д[е]нь его же сотвори Г[оспод]ь возрадуемся. Ten wielki dotem... radosc od Pana stworzony. / Ze Pan wstał z martwych kozdy by był uciszony./ Do płaczących Pan ma tron. Raduycie sie mowi, niech go... dał radosc kiedy błogosłowi, wstał z grobu, nasza głowa powstaniem... nogi / Pan drogi swoje z groba nam ukazał drogi. / Gdzie Pan y sługa tam będzie pospolu, / W grob wstąpił... wyprowadził zdołu...

Аз от вышних есмъ вы от нижних. / I my od wysznych gdy zdoła grobneho, nas wyprowadził do nieba gurneho. / Свят. Свят. Свят. / Spiewac będziem ci nawieki / Z Aniołami doznawszy tvej Panskiey opieki...

Г[оспо]ди спаси ц[а]рѣй н[а]ших Іоана Алекс. Петра Мих. И великъ князе вонже великий д[е]нь аще призовем тя. Да собрании ц[а]рем всима во имя царя н[е]беснаго речет Ц[а]рь ц[а]рѣй идеже есте возрини...

Арк. 4: ...pokazano ludziom Starego Testamentu im z woli Bożey Aaron był postanowiony najpierwszym Kapłanem: tak y teraz przezacny iasny znak dostatecznie wyswiedcza gdy ciało Chrystusowe z grobu zakwitneło iż on iest od Boga było postanowionym. Świętym niewinnym nie pokalanym od grzesznikov oddanym wyższym nad niebiosa Kapłanem. Cyryll. lib. 10 de adorante in spiritu.

1677 Po wielkich poniedziałkach wtorkach srodach czwartkach piątkach sobotach niedzielach wstał z martwych... Г[оспод]ь н[а]шъ и велія крепость его нѣсть числа свит...zwycięzył.

Арк. 5: Слава Б[о]гу давшему нам свѣт. Из гроба праведное восія слонце... аз есмъ свѣт tego dał Bog ociec ociec swiatłosci swiatła...

Not. Bar. 385: (Uczył to y Theodosijus na wschodnych Panstwach iako świadczy S. Chrysostom iż pisał list powsz[em] swiecie, aby wiecznie niedz[iele] wielkonocnoy puszczoно, ... odpust dano y w liscie tym p[rzez] te słowa: obych mógł umrze wskrzesie, y do żywota ie pierwszego przywrocie:) te były słowa w tym pra[we] [цитування наведене Анонімом, кін. 17 – поч. 18 ст.]

Арк. 5 зв.: Слонце восія девятои години, да отдаст днєви три години которие утратил под час страстей Х[ристо]вых [Єван. Марка 16]...

Арк. 6: ...Нынѣ познах яко сп[а]съ ест Г[оспод]ь Х[рист]а своего. Thema. на риках од воздыханія с[е]рдца моего побидил яко лев рикне и разидоися врази его. / od 6 godziny do 9 tma była po wszystkiey ziemi P. Chrystus z martwywszy... trzema godzinami Słonce przykazał wesc aby

nagrodził te 3 godziny ktore pod smierc go wziął swiatu. Nocah dzien sie swiecił.

Арк. 7: 1679 czterema niedzielmi wprzod Lachom Pan ustaie / Z groba iak kokosz wprzod im daie iaie / A potym Rusi. Alfe Lachom stawi / Omega Rusi Pan sie w oboch sławi / Choc Alfa choc Omega Lechom Rusi wstała / Wszak z ... obodvu żywot darowała / Jak Lach tak Rusin ze ... wierzy / Niechaj pospolu Turczyna uderzy / Lachom y Rusi Turczyn ze zle dzieie / Niech Lach y Rusin rownie mu odlei / Vstanie na pomoc Pan im ... iż martwych wstały / Vpadnie Turczynku [lu]bo iest zuchwały / Luciper ociec iego vpadł z nieba / Turczyna syna przypadnie pochlebi / Jeżeli los go do nas poprowadzi / Zburz Panie Diabła toż podlej y syna / Lechom y Rusi pocieszna nowina./ Tego psa spotkac go layne serdecznie./ Theodorowi Bog to gotował / Aby nad Turkiem z wojskiem triumphował / Bis z nim Bog z wami wychodzic bezpiecznie / Wezmie Grob Święty. Psu on nie należy / Świętosć tam wszystka Panska w grobie leży / Pravoslavniemi Carowi przystoi / Grob Panski trzymac on sie Boga boi / Będzie go umiał szanowac iak godzi / Miecz pies od świętych rzeczy precz uchodzi / Panov sławnei ta perła należy / Monarcha z chęcią rad po nie pobieży /

Gdziescie obrociło co iadł po zmartwychwstaniu Iako Slonce w upale nie letnie trawi y ... w rzekach y w stawach albo zadzawkach nie obracaiącey w swoją substantię ani iey potrzebuiąc do picia a przetoż Ch[rystu]s..., amato alpis et moris illi ulta a domina... Za wloczebne day swoy grob Panie Theodora / Godna rzecz y godneho cara sie dostanie / Amen day Bożę Caru te roże / Ciemie zostaw Turczynowi / 6 April 1679.

Арк. 8: Theodorowi ten dar Bog naznaczył / Większy by w grobie swoim czesc obaczył / Można sie teraz na pecki to swinia / z swini sie we psa ze tylo ze przeminia.

Арк. 10: Łapay Tomku poki na pomku.

Арк. 35: Даждъ ми пити [заголовок друк. тексту].

... Узнала сія жена же Х[ристо]с чл[овеч]ы живота вичнаго имяй животом вѣчным его напои. Пию и пою Богу коєму доиде / Же есмь, ущедри мя да пою єму / Року 1688. w niedziele Samarytankj. / дай и мнѣ Лазару богатыи Боже от твоего источника воду живу, жива будет д[у]ша моя / и возхвалит тя, аминь. [Завдяки цьому записові вдалося визначити автора численних маргіналій на цьому творі та на Трубах словес (№ 56) й Псалтирі (№ 330) – Лазара Барановича].

Арк. 60: Lubi pies szczekac ku sloncu iasnemu / Slonce iest sloncem, pies psem po staremu / Az есмь свѣт миру и свѣт во мнѣ свѣтится и тма его не обят.

Арк. 66: Zle bliznięta tego Roku 1676 Saturnus y Mars panuią... na nich strzela ognia ztrzela z nieba grzmot...

Арк. 75 зв.: Огнен морзе y бiałоглова są to czy rzeczy niedobre mawiali stary.

Арк. 80 зв.: Nie idz do Pana bez gołębia golębicy i baranka / Bogowi Pan, imie iemu Duch S. Gołąb. Nas P[an] Gołębia Syn iey baranek: / podioł za nas na ciele niezliczonych ranek /

Арк. 92: Ktorekolwiek Ryby skrzydła y łuske mają pożywne ich będziecie ktorekolwiek żaby skrzydełek y łuski nie mają tych nie pożywny cie y owszem za brzydkie sobie mieycie. Leu. 11 [Leviticus. Ks. Moiseszowe 11. 10–11].

Арк. 105: Ciało ktуре sie psuie obciąża dusze rozum mysl ludzką aby o rzeczach duchownych niebieskich nie myślała. Nieszczęsny ia człowiek y ktoż mie od tego smiertelного ciała wybawi? Ieżeli chcemy z Barthłomiejem cisnąć fortą do nieba wcisnąć potrzeba nam przykładem iego odrzec sie z dwoiakiey skory z wierzchney y wnetrzhney potrzeba nam opuszczac y bogactwa tego swiata y wygody y delaie ciała wyszego do ... Ch[ryst]ie JESV za przyczyne ... świętego.

Арк. 111 зв.: Mola młyn piec ma zrzodel chleb w tym młynie leży / na krzyżu Ch[rystu]s nam ochłoda.

Арк. 173 зв.: Jako macie winney szczepie wziawszy zieloną latorosl w korzen stary macice; albo też podrosle macice w ziemie buyniejszą, tak dusze nasze szczepic w wierze zupełni iako utepnic doyrzałym ...

Арк. 197 зв.: Note. Nie tysiąc raz na swiecie tem domiarkovalem tego / Nic dobrego nie zdołałem bez ciebie dobrego / Zdrzdoł dobroci wszak ze zrzodła płynie / Bez spasa iako kto z ludzi nie zginie.

Арк. 201: Day chętnie bo co z kwasną daiesz twarzą komu / Bez dam y zasługi wracasz sie do domu.

Арк. 220 зв.: Kto iada ryby / z zbana pieie bez pochyby / Rybki pływaia kturzy ich iadaia y ci piiia // Caper amphora pisces / Kozak piie vino dwora / tuż stoi amphora / Kozak piie ale turka biie; / pytaycie sie Turka / doznał ich Kurka.

Арк. 221: Nic nie miewa bez pochyby / Kto przed siecia goni ryby / Vtile piscae i e turbata semper in unda / Est facilis captum turbata pisciae in unda.

Nero Cesarz Rzymski iako pisze Sueton[iusz] kazawszy sobie złotych sieci narobic sam ryby łowil mając sobie te zabawke za iedna... Augustus Cesarz tym sie zabawcy cieszył. Kleopatra krolowa z Antoniuszem swoim nie mniej ryby iako i perły łowiła.

Арк. 221 зв.: Поступи въ глубину [друк. заголовок]. Петръ Алексіевичъ, Анг[ел]ъ твой рече не знаю чл[ове]ка егда... ты Петръ Алексіевичъ ц[а]рь з ц[а]ря чл[ове]ка Б[о]жого научень отцемъ ц[а]ремъ знаешь чл[ове]ка Б[о]га, а Б[о]гъ во Троици славимы. Ц[а]рь н[е]б[ес]ный глас б[о]жый во трехъ винцахъ покрил тя трояким винцем и дарова

ти троякое ц[а]рс[т]во Московское ц[а]рс[т]во Казанское Астраханское Сибирское. Се ест твое и вечное блаженство знати чл[ове]ка Б[о]га. Се же ест жизнь вечная, да знают тебе единого истинного Б[о]га и его послал еси И[с]уса Х[рис]та. Јон. 31. из [Еван. Івана 17. 57. 3].

Арк. 242 зв.: Roża rano rozkwita tegoż dnia wiednieie / Vna dias aperit cum fiatum dies./ Jeden ią dzien otworzy / y ten że zamorzy.

Арк. 263: W niebi vseym trzeba z Zodiaka wyrzucic raka / bo przy niebie kiedy będzie rak / kto w niebie będzie nieborak / a v niebie wszyscie mają dobrze nie sa nieboracy do tego widzenia blogoslovionego negodny rak, bo ma oczy nie w czelie. Jak raka rodzaki, tak Rusaka Rz[eczpospoli]ta odłącza od Polaka, / Polak pravi utraci gdzie sie z Rusinem pobraci / kiedy sie bratali to Tatar brali, / y dzis Zaporozie pogodz z Lechi Boże / Wszystek gniew vley na Pogany Busurmany / Nieborak niebieski iaki Łazarz lepszy niz... Bogacz piekielny, raku rak oczy wlepiono tak patrzy.

Арк. 272: Non bene fit medici, dum me bene seu bit hic / Dum mihi o bene fit tum bene fit medico.

Niedobrze lekarzowi kiedy mnie sie zdrowi / Niedobrze mnie, to lekarz a mnie dobrze mowi / Niezdrowiem naszym zdrowie lekarzowie / A choroba lekarzom nasze dobre zdrowie / Kiedy obsieda wkoło kogo wrzody./ Nie rade apteki leczą kaleki.

Арк. 287 зв.: Praepone guls metas ut sit tibi linguor./ Nie bądź obrazliwy będziesz długo żywy. // Et cupis sanis sit tibi pacia manus./ Chcesz byc żołądka zdrowego nie kładz nic na zbyt do niego. 1681.

Арк. 289: Zolądek sledziona, sledziona ciągnie do siebie żywnosc ale z swoją szkodą, albo wiem ztąd sie odyma zatanie y obruhac rodzie: żołądek zaś co woźnic wagu szłonkem iak gospodarz dobry udziela. Jedni udzielaia svego własnego. A bywaią bogatszym drudzi zas... cudze a zawsze wniedzy żyia. Proverb.

Арк. 291 зв.: Nie dziv zec sie nie powodzi. / Bo roznie fortuna chodzi. / Jakes myślił nie tak padło / A cos stracił to przepadło.

Арк. 292: Nel numerare nuriat[?] nil addere semper accino / Multi plente nihil...

Niebogaty kto liczy, y workom przydaie / Nie kto skarby rozmnaża, lecz ten co rozdaie.

Арк. 335 зв.: Philosophovie nie pili więcey tylko przy iedzeniu y tak o piciu mowili: pierwszy trunek ku potrzebie, wtory ku lekarstvu, trzeci ku rozkoszy, 4 ku weselu, 5 ku pianstvu, 6 ku blażenstvu, 7 ku szalenstvu - tak sie philosophovie w piciu miernie chovali.

Nox et amor vinumque nichil moderabile suadent.

Арк. 357 зв.: Pelnic za zdrowie a chorowac potym / Nie masz co chwalic nie masz wrznic o tym / Tak to ponowic[?] zdrowia z tego picia / Jak umar-

lemu kodzidło do życia / Za zdrowie zdrowice psuie nam na świecie / A za zdrowego trzymają się przecie / Pragne wołał na Krzyżu pragnąc nam dać zdrowie / Zawisło zdrowie nie przykuśła w mowie.

Apk. 358: Kto ma gule na macule pokusie pokusa słaszczyncy sziasti po wkuszeniu iskuszenia przed słodzi toj szkodzi.

Gdzie śmiech tam y grzech / gdzie łzy leją potym się śmieją / Sieją łzami weselą osiezną kłosami.

Apk. 358 зв.: Philosoph. Pierwszy kieliszek wina pragnienie gasi, drugi smak przynosi, trzeci upoi.

Apk. 359 зв.: Nie iednego nędza kupi / Chodzi prawie niby głupi / Tego woyna zboryła / Ow zas stracił piiąc siła / Mislisz iechac w cudze konie / Kiedyc w szkatule dostanie / ...

Apk. 360: Miey ode mnie przestroge / Nie chodz sam w daleką drogę.

Apk. 361: Quod facies! Facies veneris ante./ Non sedens sed eas nepereas pereas./ Co czynic gdy cie zeidzie niewiesci postawa / Nie staway lecz uciekay traci kto postawa.

Apk. 362: Mniefy zażywaj kusa nie będzie pokusa / po kusie idzie pokusa / gdzi biesiada tam bies siada откуду свары.

Piiaka mowa iaka mowi pii nie pytaiąc się iak / bo Piiak mowi Pi z poczatku z konca iak , tak iak on piie bo piiak.

Apk. 365 зв.: na zapięty człowiek w cnoty pusty / Kiedy stoisz krolewskiej Panno poprawicy / O nie day byśmy mieli w lewą isc grzesznicy.

Apk. 372: Idzcie a podzcie dwoie słowa tyle / Zli za strachem słyszą dobrzy za się mile.

Apk. 375: Oraczom prawi dla iego wiosna przyjemna jest iż miło w ten czas patrzeć na ziemię ozdobioną kwiatkami, y drzewa zielonimi gałązkami, zeglarze zas dla iego rodzi wiosnie, że bezpiecznie mogą puścić się na ten czas na morze, y od wody bezpieczeństwa się nie obawiac. Nam zas przyjemna jest postu wiosna że w ten czas niewod, ale myśli y żądz cielesnych nawalności uskraminiają się.

Apk. 395: Marzec pługi gotuie y dzień równi z nocą / Jaskółka też przemowi za bożą pomocą / Krzyż pług Marcovy będzie slov marlowy / Y piwo z niego napoy dosic zdrowy / Прийдите пиво пием ново.

Apk. 395 зв.: Okopuj drzewo w Marcu, ley wodę wdóły niech będzie tak korzeń wilgotny aż odkwitną. Tedy za nic będzie szkodzić grad ani mroz.

Apk. 396 зв.: 1679 Teraz zgoda z Rzymianą u nich zmartwychwstanie / U nas Krzyżu świętemu pokłony kłanianie / Кр[е]сту твому поклонямся Вл[ады]ко С[вя]тое Воскресение твое поем и славим. Kto gdy się Krzyżowi kłaniamy Panskiego zmartwychwstanie jego śpiewamy.

Cerkiew ze rada zgody z Rzymianą trafiła / Pokłon krzyżu oddała wstanie ogłosiła. / Kturyś wisiał na krzyżu pogodz Rus z Rzymianą / Niech wspoła

z sobą Turkom bitvoy daią rany / Zły to rozbomik z złym mu zabron raiu. / Ktury ma Turczyn w wschodnym slicznym kraiu. / Z złym lotrem niechay do piekła wędruie. / Niech twych owieczek więcej nie mordue. / Jego kraiu za nic przyjmą Chrescianie / Jak dobreho lotrovi day im srodzy[szodry?] Panie / Rzymianie za wloczebne na swe przymą święta / Jak na czarta tak iego Syna racz dac pęta / Pokaż wciekły pies na twój święty kosc ma szczekac / Od szabli chrzescianskiey czas by ma uciekac / Na szablach krzyże mają Chrescianie twoi / Syn czartavskiego niechay sie krzyża twego boi / Trzeciej niedzieli to posta pisano / Day tego robic by Turka łopano / Niechay Rusin z Polakiem idzie na Turczyna / wespoł prędko obaczmy będzie mu ruina / Moskiewski z Polskim orłem dwa waleczne rogi / Osmanom Bog pomoże że uciecze v nogi / Carska Pogonia y z litewską razem / Z swem Rycerzy rażą go żelazem.

Арк. 397 зб.: Carska pogonia Tureckiego smoka / Kopiey przemknie zbedzie oka / A Pogonia Litewska z Rycerzem odważnym / Z Luna tyłu poztąpi mądrze nieuważnym / Dwoch odważnych Monarchow Turczyn moc poczuie / Bog Pomazancom swoim ręce nabierue / Te co wezmą na szable te ziadła gadzine / Day Boże te uslyszec w prędzey nowinie.

Арк. 398 зб.: W dzień Krzyża sie pisało day krzyż lotru złemu / Turczynovi, a wiernych przywodzi ku dobremu, amen.

Арк. 399: Zaporoskiego wojska przodkov ich odwaga / Dodania z Turkiem pola będzie wielka waga / Samopół zaporoska i luk szabla przy boku / Nieurze powali Turczynowi kroku.

Арк. 399 зб.: Płodnaia Matka kozacka to... dziecie / Od Kozakov nie zbędzie y Tureckie dziecie / Dadzą sie wam we znaki kozackie saydaki / Nie uniosą was y Turskie Rumaki.

Swierzbi gołąb wezmie węń panie z samopala / Z łuku wprzydatek razi go y strzała / I szabla swoia sprobuie ostrosci / Zaporoscj umieją takie uczcic y osci.

Dnie cie sie nazbyt przydziela godzina / Wrzód sie rozpęknać musi u Turczyna / Wyn tesknosc mamy z sie ti przewleka / Ze zginąć macie to iawno od wieka / Gincie co predzey Machomet was czeka / Ze psem piekielnym i on w piekle szczeka / Bieże psi do psa co napiędzy swego / Niechay zle bieży do swojego złego / Dzis swiat w złym leży że w nim Turczyn mieszka / Niech z swiata ubiezi nic w nim nie mieszka / Morska zostawi niech Kozakowi / Z morska o Turku pamięć iaka wznowi. / Chwała Bogu ze Turek kiedyż tedyż ginie / Patrzy w piekle sameho czarta tłusta swinie. / Jesli ich nie do piekła do nas Czart przyniesie / Zginie nie ieden pewnie Turczyn w lesie / Jednego lis drugiego bis wezmie do siebie / Nie jednego na swoiey Rus ziemi zagrzebie / Przydzie Turczyn po swoje mogile do Rusi / Pic go krew własna Turczyna Rus przymusi.

Арк. 400 зб.—401: Jak Pharaon utonie w krwi Tureckiey / Skarby Rusi

zostaną morzu y Tureckie konie / To pisac Panie dales moc Archierowi / W
prawde sie ubieraią niech prawde wymowi / Spelni Panie to rzeczy co ia piorem
pisze / Niechay od Ruskiey szabli nic Turczyn nie dysze / Syn cieselski co
robi gdy sie nas pytaią / Na lune Turska trune robi niech to znaia //

Mokry mai czyni gumno o iako gai, 1685, niebieski ze krev y wody
na krzyży kropi mokry mai Duszi naszej gumno będzie iak gai.

Арк. 401 зв.–402: Na karki chrzescianskie ostrzy szable swoia /
Chrzescianie ze z Bogiem Turka sie nie boia / Z nami Bog znajcie Turcy
pokoraie sie zgoła / Naszemu Bogu nisko chilcie czoła / Na imie IESVS
czarti sie kłania / A ci za synov svoich Turkov maią / I Turkom trzeba poklonic
sie Bogu / Bo on dał jasnosc miesieczneho rogu / ... miesiąc, kto swietiace
stworzył / Niech mu kłania bo ich będzie morzył. / Amen.

Арк. 418: Na dobrodzieyki y na dobrodzieiu / Tylo ma iedna grzesznego
nadzieia / Pani łaskawa y Pan iest łaskawy / Shodze do onych gosciniac
iest prawy / Jesc pic od ziemia y płaty dostanie / Sługa od Panstwa swego
nie odstanie.

Арк. 418 зв.: Wzywasz Iesusa a nie wzywasz Matki? / Bogus, aniola
wszystkim świętym bratki / Przez Matke dawac Bog nam wstanowił / I kto
by ia nie wzywal wnet by Bog odmowił / Wprzod do Matki wraz Matki
zaradzi do Boga / Ani go potka iuż od Boga trwoga / Straszne y święte
imie iego Matki / że iest łaskawsza do niey cisną bratki. / Do Mariy co żyvo
ucielay sie z ludzi / Do ojca i syna wszak Maria budzi.

Iesusa lubisz Marię nie lubisz / I pierwszą cnote, ty niecnoty gubisz.

Арк. 422: Sila to przyiacielu prosisz niech skromnieysze / Petitum tvoie
będzie pros o rzeczy mnieysze.

Арк. 447: Jesli nie wydasz płaczu nie poczuiesz go w słuchaczu.

Арк. 451: Научиши вы сред все Бога любию / Сердце ми тобѣ дати
дая того и мило / для укритих г[оспо]дня десница / да будишъ хра-
ненъ якъ ока зреница /

Люблю тебе якъ отца чту, воля в том Б[о]жа / От С[и]на тебѣ отче
то вонная роже. / Чадо тебѣ слушаю страхи ми г[оспо]дня / Научи,
да юности не держится збродня.

Прим. з 6-ки КСМ.

55. 5-й прим. Авторський. Кир. 959.

Арк. [3–15]: Книга Меч Духовный еже есть гл[а]с б[о]жій надаль
до Ц[е]ркве Соборной С[вя]той Софии Ясне в Б[о]гу Превелебный
его М[и]л[ость] штець Лазар Баранович, еп[и]ск[оп]ь Черниговский
Новгородский и всего сѣвера, року _āxḗ [1666] М[і]с[я]ца шктовріа
дня 1 [10], подписался. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КСМ.

56. Баранович Лазар. Труби Словес проповідних на нарочиті дні. – К.: друк. лаври, 1674. 2°. [10], 403, [4] арк.

Запаско, Ісаєвич 519; Петров, Бирюк, Золотарь 251. Кир. 1185.

[Авторський примірник, щерть заповнений записами Барановича. За браком місця вміщуємо поетичні твори, вислови, зауваження до тексту без цитування біблійних текстів].

Арк. [3]: Nie zascie slava nigdy zagrzebiona / Tłum ią ty iak chcesz, iednak będzie wymuszona / Bowiem ma trąbę glosny który obwoływa / Svych kochankow czym drugich do cnoty przyzywa.

Арк. [8 зв.]: Dzwiekiem Trąb wywrocone Jerychonia mury / Lecz y przed tą trąbę drzy Aheront ponury.

Арк. 6: Jedynowładna wszystkich chowa Monarchini / Bowiem cie nią przywiley Syna Tworczyni.

Арк. 11: Semper virgo. / Zawszes Panno o Panno iestes będziesz była / Jesci przywiley łaska Boska potwierdziła // Felix. / Nayszczesliwa ztąd za sie [ła]ska Boska stała / Bo która z niewiast taka fortuna potkała. // Mater alma. / Matko zacna ... Syna rodzisz / Płodem iednak tak traconym... przechodzisz. // Multa extra noua. / Luba z ludzi nad ludzi iednak Pan[na] kłade / Gdy lud y Aniolow gromade.

Арк. 12: Deo Mundi. / Naprawił swiat o sobie słabe rozumienie / Wydawszy tak wspaniałe Maria stworzenie / Kiedy Panna nażyczza Bogu krwie y ciała / Spolsprawczyna zbawienia najlepsza stała / Szlachetnas Panno idąc z krolewskiego rodu / Błogosławionas z tvego który rodzysz płodu.

И вы на Рождество Мати Б[о]жою будете ся родити / Матер Божия. Єгда слышити будете слово Б[о]жие и творити.

Арк. 21: Iak gwiazda iedna Magnes pociąga do siebie / Iak milosc tvoia Panie ciągnie mie do Ciebie.

Арк. 23: Pan umiera na krzyżu kedyż uczniow rota / Matka tuż boku ... pod krzyżem sierota.

Арк. 24: Iako w wyrach bezdennych mnostwo wody bywa / Iako pod krzyżem Matka w rzewnych łzach upływa. / Pod krzyżem Matko stojąc nature zmieniła / Przed tym słodka w tem czasie morzem gorzkim była.

Арк. 33 зв.: Mystrzyni prawdy kturas z swey wysłała szkoły / Głosic Ewangelię na swiat Apostoły.

Арк. 40 зв.: Piersza Panna y sama bowiem żadna Tobie / Przed Tobą y za tobą nie zrowna w ozdobie / Iak magnes ku swey gwiazdzie ciągnacy sie bręci / Tak sie ku Pannie biora wszysztkich grzesznych chęci. // Kto chcesz w doskonałosci prawey wstąpic ślady / Naylepiey cie Panienske osvieca przykłady.

Арк. 41: Naywiększa nieprzyiaciоł siła nie zatrwozy / Panno tego kto w tobie Nadzieie położy. / Pani moia wciela skarby wielkie / Bys iemi

zbogaceni nauce dała wszelkie. / Dzieci Matką nam cerkiew Matka Panna
zwiemy / Lecz chleb z Panny jest w który y Cerkwi żyjemy / Kiedy Bog
miłosierdzie za twym płaczem chowa / Ty ie miedzy nas rozrzuc grzesznych
okoleva / Ten ogrod ma z Niłowych wod swą plenność miewa / Lecz go
rosa niebieska hoyną łaskę zlewa / Iako wdzieczna gwiazda światło gdy nocna
tma wieci / Iak kościół zasługami MARIEJ zaswieci.

Апк. 41 зв.: Generas Genitorem. / Z podziwieniem natury iako sie to
godzi / Stworzeniu ze swego stwórcy rodzi / Ktoż z creatur nad Panne
taką szatę miewa / Ktura Bog toge chwały y czci przyodziewa / Panna pali
miłości ogniem ten że pali / Miłość Boska że sie nad grzesznymi zali.

Kiedy myśl sfrasowana utrapienie scisnie / Użyvay Panny promień a
wnet pociechi błysnie.

Апк. 42 зв.: Nie tylko sie Izrael z ktoregos kosc kosci / Dziwi, lecz
wszelki naród Twoiey wielmożności.

Апк. 43: Kozdy zwyczajna z ludzi ma swoje przysłowie / Maria Boga
słowa ma Boże przysłowie / Najpiękniejsze przysłowie twoje Matko Boża /
Biała Czervony Brat moy im stworzona Roża / Biała Czerwona y stworzenie
wszelkie / od nia Bytnosc wzięła iak małe tak wielkie / U nas słowo i ięzyk
pochodzi u ciebie / Boże słowo zľubili byc wozle nieba / Kto słysze w iękach
słowo wszak ięka nie mowi / Boże słowo w twych iękach. Co chce to y
sławi / Gdzie sie kolwiek obraca twoje Boże słowo / W żywocie tvym lub
w iękach sloviene gotovo.

Lub cie Anieli znaią Monarchinie w niebie / Aby przed tym berłem
drzą Duchy w Ęrebie.

Апк. 44: Przed prozbą nieproszoni fawor ukaruie / Y macierzyńskie ręce
nędznym ofiaruie / Sloneczne cmi sie światła y misieczne / Panie[n]skie
trwa iednako y iasne y wdzieczne / Wszystkie corki nielaski z gniewu sy-
nowie / Iedną sie przyjacielską Panią Boską zowie / Slonce kiedy oświeca
obłok w pewniey dobie / on obłak drugi slonce wyraża na sobie / Ktoż Boga
wyobraża rzetelney czy nie ty / Bywszy obrazem iego wszem konterfety.

Апк. 44 зв.: Dokąd ze poyde nędzny y gdzie sie ucieka / Iesli nie pod twą
grzesznych ucieczko opiekę / Porva poradis, gdzie przystępu bronili / Herubin
sami podzmi bo wiem tam dzisiaj jest Maria znana. / Prędko biegą nieszczęzne
prędko Phaeba Cugi / Prędzey panna spieszy sie ratowac swe sľugi.

Owieczko przeciw ludzim symbola miłości / Dalabys nam nie tylo wełne
y wnętrznosci.

Днесъ благовирни людіе свѣтлост празнуем / Жена облачи ново
сл[о]нне etc. Свитлюю свищу и матер свѣта. Тма быст по всей земли и
свѣт, во тмѣ свитися и тма ся не обят да будет м[о]л[и]тва твоя яко
кадило пре[д] тобою зъ кадилниц сеи златои в неи же Б[о]гъ огнь
кадило м[о]л[и]тви.

Арк. 45: Xiężycą zawsze wpelni zostaiący wdzięczny / Skąd aspekt dobry idzie na kray podmisięczny // Iasnoscia Pan[n]y ktura swie[ci] ieszcze cudniey / niż gdy sie Phebus [?] swieci [?] dobie południey // W czym sie Panno sercu miłosc tva wkorzeni / Niż tego Bog nieiako swym wybranym mienj.

Арк. 45 зв.: Te tvą nagość okrywa Maria człowiecze / Kiedy Boga smiertelna nature obleczi.

Арк. 46: Szkodliwe straty człowiek trucizną przechową / Panna dvyiakim na ten iad obmysli zdrową.

Арк. 56: Добрѣ вировати добрѣ дилати уклонятися от зла. Боятися неугасимого огня. Неplодним дрeвесам уготовленнoгo и по добрих дѣлехъ вичниа чаяти мзды праведнаго суди.

Арк. 59: 1 - pierwsze swoje o tym co mamy wierzyc , 2 o tym co mamy czynic, 3 czego sie mamy strzec, 4 czego sie mamy spodziewac, 5 czego sie mamy bac.

Арк. 64 зв.: Kiedy uderzyła Troiaka desnica / upadła z nieba denica / I stała z niey piekielna ciemnica.

Арк. 66 зв.: Archangeli Anioły mocy Dzięstwo trony / Winszuią otrzymaney nad sobą korony. // I ten tytuł twoy Panno nieposledni liczem. / Kiedy Duchom piekielnym strasznym iestes biczem.

Арк. 68: Na Anioły żadna pasc zasdrosc nie może / Pozwalaią mieysca y zboicu iako tam ma byc virtus y salus kiedy że bluznierce na wysze występki y excyzy nie masz karę y ani ładniesz [?] niech będą święto tkwi. Kapłan dla jednego y drugiego bluznierco owiecz.

Арк. 88: Barba broda Barbara Panna to bez brody / Bo Panna z brodą nie piękney urody / Barbara za sie wielce piękna była / Dla slicznosci na wieży aż wysokiey żyła.

Арк. 88 зв.: Iako małżęstwo napelnia ziemie, tak paniestwo y beżęstwo mieli małżęstwo nie...

Арк. 102 зв.: Сія єст субота преблагослове[н]ная в нюже зачатія преблагословенная Б[огороди]ца присно Дива Марія 1676 w sobote przypađło LBAC w[łasna] ręką.

Арк. 105: Panna własną krolewską w tey królewskiej wlosci / Iako czart nie posiada tak w niey grzech nie gosci / Kto Jesusa okupił za nasze niestatki / Lecz skąd ze ta krew poszła ieżeli nie z matkj / Jak sie wszędzie do głównych rzek woda gromadzi / Tak w Panie bogomyslnosc miejsce sobi sadzi / choc widzisz czl[owie]cze zrzodło warowne pieczecie / Iednak wody dobrodziestwo udziela nam z chęcią.

Kiedy Bog z Boga idzie iak światło po swietle / Iakoż mogła Matka byc w grzechownym pomietle.

Арк. 105 зв.: Vważaiąc twoy Abrys Panno z kozdoy strony / widze nie

tylko sliczny lecz iest ubostwiony / Cerkiev ciałem iest iednym kturego to ciała / żeby patrzyli Panna zrzenicą sie stała.

Apk. 111 3b.: Męczyzna iako sie wszysy medikowie zgadzaia w prawej sie stronie żywota poczya a białogłowa v lewej. Stąd białogłowa brzemienna gdy prawy piers większymi y twarzy w ten czas syn urodzi a gdy lewy to dziewczki.

Apk. 116: 7 Cudov miał swiat kiedys teraz osobliwy / nad wszystkie cud gdy z Pan[n]y rodzi sie Bog żywy.

Apk. 119: Rodzi Panna syneczka w Befliemskim żlobiu / Ale oraz zrodziła Pokoy ziemi tobie.

Apk. 126: Nagotuy sie przymowac swieci zacne goscie / Bog z Panny zrodzon idzie na swiat iak po moscie // Wiecznosc pierscien, a za sie Panienswto Rubinem / Ten pierscien chyba sameho iest czynem.

Apk. 140: Styczen z sniegiem mrozy z nowym latem chodzi / W nowe lato y stary kozuch nie zaszkodzi.

Apk. 140 3b.: Jesusa wszyscy znaycie / milovac go pilnie sie starajcie / Jesusa gorąco szukajcie, / szukaiąc wielce uspokayacie.

Apk. 145 3b.: Imiona roznych Rzek. Gdzie Dniestr imieniem Dzwina. Don. Wolga. Bvki[?] wstawia / Gdzie Wisła Narew Warta Bug Pregel wpodaia / Gdzie Dniestr Prut Seret Buzow Dunay dwuymienny / Gdzie Strimon Herbus Neszus piasek toczy ciemny / Gdzie Penes Spechius w Greckie morze wchodzi / Gdzie bujni Delphinowie skacząc zwodzą / Iordan rzeka sławniejsza gdzie imie Iesus brodzi / Perla w niey rybki rodzi, słodki wode słodzi / Iordanas nic nie wspominał marsylovski drogi / labos ziemię z morzem rozne przeszedł drogi / Za wszystkie twoie rzeki Iordan drosza rzeka / Wodą Boga skropiła nie prostego człeka / W wino sie woda Iordanska obraca / Winna Macica Iesus skąd Iordan popłaca.

Apk. 146: Znac ptaka po pierzu.

Apk. 166: Kto zmlodu chodzi iako stary, na starość skacze iako młody. // Ani sie woda wroci ktura upłynęła / Tak ze ani godzina ktura iuż minęła. // Młody do pracy dobry w srednim wieku rada / Staremu naypiękniejszym z pancirmi obrada.

Apk. 168: Luty przynosi febry y serca bolenie / Czecho chcąc vysz bierz mierne picia y iedzenia.

Apk. 170 3b.: Patrzysz gdy paw rostacza podwoyne swe piora / Iakżes nie żal gdy w kuchni drzesa z niego flora / W Rzymie pożali iadac pawow y więcey ich chowano niż kokoszy ze to ptaki niesmaczny twardy a ma sliczne piora Rzymianam przy ozdobie Poeta.

Apk. 189 3b.: Christus chlebem żywota. Panna ten chleb piecze / Do niey poposile nie pospiesz sie człowiecze / Inszy tu com[m]ent znaydziesz dostateczny Syn Matce zrzodłem będzie. // Tu iest lazniarozkoszna w ktorej

kto obmity / z grzechowny z złym nałogem stare drapie kurty. // Tu win
smacznych dostatkiem ktorych kto utoczy / Sercem miłością pali oko łzom
omoczy / Chcesz olem tego syn kto gdy sie wcielil / Lubo gdy cierpiał, spolnie
Matce swej udzielił.

Apk. 190 3b.: Iak przed Tobą nie było tak żadna za tobą / By godnością
zrownała Panno z Twą osobą. //

Honoru Macierzynstwa ztąd masz wiele / kturemu niebo ciasne w
Twym sie zmiescił cieie / Oraz złe, oraz dobre z Niewiasty pochodzi / Ewa
smierc a Maria odrodzenie rodzi.

Apk. 222 3b.: Sarancza w krolewstwi Ghuinie y Kamba siega gdy leci
słonca zaslani wielkoscia gdzie padnie uzre wazystko obiedrzysie zdycha
ludzie tamesni zbieraią ią y suszą sobie na pokarm Murzynowie Arabowie,
y naszymi Etinopy ludzie Portuga[l]czyzy zarachowanych tam z[i]jadali ią
iako y tamesni obywateli a nic im nie szkodziło.

Apk. 267 3b.: Rodzicow czcic od Boga wyrazna ustawa / Czcząc matki
tak wypelnił Syn oycowskie prawa // Wielki wiano pokore wysługiwasz
owej / Ktura iest izes nieba y wieniec krolowej.

Apk. 270: Kto chce w niebie godnosc wiedziec Panny miare / Niech
wie przymiralną ze ma tam Tyare / Iuż sie teraz wypogodzi złoto włosy
Phebie / Kiedy zakład pogody masz Mariy w niebie.

Apk. 271 3b.: Gurne Anieli Panscy mieysce zasiadacie / Lecz że Panna
gornieysze sami to przyznacie / Iakos Panna iest pierwszą przed stworzenie
słonca / Tak słonce ma swoy wieczor a ty nie masz konca / Gdzie żadne mu
stworzenie wnosi sie nie zdarzyło / na tey gurke to miasto Bostwo założyło.

Apk. 275: Nie do brata nie Swata w ostateczney dobie / Ale wołam
brata Panna ma ku Tobie / Pięknie swiećcem rodzisz Xiazę planet Phebie /
Panna nie mając cienia światłem pozyska ciebie / Ewa na smierc na żywot
ciebie Bog położył / iak ktury w Ewie umarł w Tobie człowiek ożył.

Apk. 278: 1692 w poniedziałek sie trafiło se az posylaiu anioła mego nie
uleciał ten anioł przed mieczem wołował duchownym a od żelaznego poległ
o prawde.

Apk. 283: Pasem mierzono młodzi u francusow iesli tyią iesli w brzuch
rosły z miasta wyrzucano mając ie za delikatow.

Apk. 284: Tys kwiat iam Panna do więca kwiatka / Trzeba rodząc cie
y Pannam y Matka / Iam kwiatku nie straciła bom go porodziła / Tys
panięstwa nie stracił lubos i Matkę pobraciła.

Apk. 298: Sławakami albo sławagni Sławiany albo sławaki nasly[?] swoich
potomkov naziwali słabaki od słabosci, brzmi barzo o słabich. Stryj-
kow[ski].

Apk. 317: Kozdy dzien umieramy kozdy dzien sie odmieniamy a przecie
za wiecznych sie poczytamy (Аврыст).

Арк. 335 зв.: Слово о венчании новобрачных [друк. заголовк].
Ubozszy poymuy nad sie bogatsza przewodzi / Inaczej z swoim mężem
zona sie nie zgodzi / Gdy mąż y białogłowej częśc komu oddaią / on przez
iedno kolano te obie znizaią / Mąż iednego czci Pana Panna nie iednego /
Bo y ojca y męża winni czcic swojego.

Paniestvo iest zloto, wdowstwo iest srebro, Malzenstwo ubostwo, Paniestvo
pokorj, wdowstwo wykupienie. Malzenstwo nievola, Panienstvo iest slonce,
vdovstvo suecem, Malzestvo ciemnosc, Panienstvo iest krolove, wdowstwo
Pani, Malżestwo służebnica.

Przczbym nie chcial malzanki bogatej poymowac / Chcecie wiedziec:
to w tym iest niechec iej hołdowac / kturę są gładkie ta patrzy wysoko / Za
gładkosney sve pycha daie oko. / Ovid.

Арк. 336 зв.: Czy mozesz byc vienz gorszym iako gdy wierzch domu.
Dach będzie pod piwnicu będzie na samym spotku a fundament będzie na
wierzchu.

Арк. 337: Феодор дар б[о]жий будет мати жену добру „āxōz
[1677]. Iesli żeby tu pravda iako powiadaia / Iże mąż z żoną pospolu iedno
ciało maią / Co iesliby tak bylo czemuż mąż nie czuie / Gdy owo kto ruszy
żone kut muruie. / Z sowitołowej [?] flaszki te pisane fraszki [вірш закре-
лено самим автором].

Арк. 337: May nieszczęśliwy [dla szlubu]. Mense malas malu nubere
vulgas art. Ovid. / Rzym. Kwiecień y Czerwiec za szczęśliwy czas wesela mieli.

Piicie ochotnie goscie proszeni na gody / Panna obmysli iże będzie
wino z wody.

Арк. 340 зв.: Лутер мови такъ хлѣбъ ест тѣло мое и тот хлѣбъ
мешает з тѣломъ г[оспо]днимъ. Калвинъ то ест фикура знакъ тѣла моего;
Каролстадинъ тут садит тѣло мое и повидаетъ же ему тот викладъ з
н[е]ба принесева, о що ему и Лутер лаєт. Не мають Духа С. Учителя
для того. Блудуютъ.

Арк. 347: Nie znam Badenskich cieplic, lecz to [dla] smiechu powiem /
Z tych cieplic nie ieden sie z dusznym wrocil zdrowiem.

Арк. 350: Да изліється бл[аго]д[а]тъ во устах твоих на мнѣ грѣшнику
рци д[у]ши моєй грѣшной спасеніє твоє єсмь аз тои рече и будет о
бозѣ спасеніє мое и слава ми, Б[о]гъ мой Б[о]гъ спасати, Б[о]гъ рогъ
спасенія моего Г[оспод]и спаси мя, Г[оспод]ь пасет мя и ничто же мя
лишит о Г[оспод]и спаси же о Г[оспод]и поспиши же.

Арк. 350 зв.: Гдє єси ти, там и слуга твой будет, ты ц[а]ру ц[а]р-
ствуєши вовики, и ц[а]р[ст]вію его не будет [конца], да воцарится з
тобою и рабъ твой аще аз вознесен буду на н[е]бо вся привлеку к себѣ
привлекши и мене Х[рист]е каменю силней над магнеса мене железо
привлечи ко себѣ на мнѣ грѣшним удиви мать твою тебѣ падохъ

силен єси Г[оспо]ди паки постави ти мя Г[оспод]ь возводит низвержения, аще кадох не розбихся яко Г[оспод]ь подкрипивает мене. Туне приясти, туне дадите дай, туне мнѣ недо[сто]йному бл[аго]д[а]ти твоєи, туне прииму дарованіє божіє живот вичный в Х[рист]ѣ І[сус]ѣ / Радуюся яко имя мо языком твоим д[у]ша С. яко тростию єст написа на н[е]бесѣ. / Без тебе бо не можем творити ничегоже.

Арк. 370: Gdy na czleka naiazdy od swiata sie zniecą / Uchodz czlecze do twierdza Panna iest fortecą / Umilkną wszyscy swieci Panna iest bezpiecznej / Ze blaga zagniewana sprawiedliwosc wiecznej / Naturze ludzkiej Panna dalas ozdoby sila / To większa sez swym plodem ony naprawila / Dziwnej wielkiego Mistrza reki kontefecie / W ktorym sie Bog wyrazil dla ludzi na swiecie // Gdy Matką iest duchowną Matki wedle ciała / Iak sie Panna dwa razy Matką Boską stala.

Арк. 381: Болнии посищеніє, немощим покров и заступница жєзль старости прииди благословеная отца моего. Болен бих и поситиси єси ми. Прииди благословеная сына твоего прикривша наши грѣхи немощен бихъ немощь чловическу и теле на ми покрил вся єси.

Арк. 382 зв.: ...Iak rzeka w morze idzie a morze nie zbiera / Iak Panna wszystkie w sobie czystosc zawiera / Matko moja przepusc z ktorych pokarm bralaś / Synu trzeba by ludzi grzesznych ratowalaś. //

Macierzynstwo tej Panny chwalebnie od wieku / Z Synem wraz zgubionego rodzi żywot czleku.

Арк. 383: Syły wszystkie straciwszy oslabiony srodze / O utwierdzenie wołam do ciebie gospodze / Macierzynstwo tej Panny chwalebnie od wieku / Z Synem wraz zgubionego rodzi żywot czleku / Zmarłym żywot więc Matko Macierzynstwo k porze / Niech Pogany nie osmieczy w P[ro]szzi niepokorze.

Арк. 384 зв.: Milcz bluznierco nie stoia nistoią Heretikow zgraia / Te Panne Matkę Boskoj same piekła znaią / Tu wietrzyle wolny wieie lube czyniac chłody / Za wsmierzeniem nieba znak przyszly pogody / Zrzodla chłodnace płyną wodą pociech ciecie / W upale tworzą sie w smutku pocieszte czlowiecie.

Арк. 384: Floto kturą wozisz z krayny daleki / ktury krai ten nigdy nie umrze na wieki / Navis portanis paciem.

Iasnis iest oswiecenie te masz stad pochwały / Ze w Tobie swiatłosc żywot z prawdą wraz mieszkaly / Po ludzku mowiac Panna łaske ktorą wziala / Ta łaska dane ludziom łaskę przewyższela // Arca nowozakonna wspanialsza iest Panna / W niey Bog tail sie w tamtey Tablica ci Manna / Tak sie Panna naswiętsza nad wszech swietych stanie / Iak lud silą wod w rzekach więcęcy w oceanie.

Арк. 385 зв.: I P. Bog skarby zbiera y pilnie ich chowa / A te wszystkie

zawarte w Tobie o Krolowa / O dziwnej harmoniej nie poięty dźwięku /
Gdy ta Cythra w S. Ducha będzie ręku. / Cythara Spiritis S.

Арк. 386: Облече свѣтлым разори обманъ мрачнии и страстнии
от душъ нашихъ Мати свѣта.

Panna bilim czemuż że iest biał czyli / Znakiem pokory kiedy kwiat
ku ziemi chyli. // I sama przez się czysta Matka Boża była / I kto na nie
patrzyc mógł czystym go czyniła / Kleynocie Gazy nieba takiego gatunku /
Ze y Niebo y Ziemię przechodzisz w szacunku / Consolatio Matka S. iest
pocieszenie bos Matką litosci / Ty goricz serca mego obrocisz w słodkosci /
Zeby czleka okupic Niebo skarb swoy daie / Panna złożeniem temu skarbowi
ci się staie / Szczegulny konających ludzi Antidocie / Przy nadziei umarłych
porcie y żywocie.

Арк. 386 зв.: Staną Pakta z Człowiekiem Stworzo Swiata Panie / Panna
tego przymierza zakładem się stanie // Nie naydzie się człek żaden do niey
dla westchnienia / w ostatney toni aby nie miał podzwignienia. //

Domis Dei. / Domie boży kturys mu tak upodobany / Ze dla ciebie opuścił
Empiryskie sciany / Ty są stanem duchownym lubym sług swych gminem /
Przyczyniasz się gorąco przed kochanym synem.

Арк. 390: Ogien. Anioł żelazo były Boskie strażę / którym kara rozkoszy
Bog wartowac każe / Maria miecz stąpiła ogień ugasiła / Anioła ubłagała
wskazała tak Ray otworzyła // Acceptis Paradisi / Maria ma Ray w imieniu
mara należy / klucz od skarbu rozdał Bog miedzi świętych darow swych
dostatki / Lecz od wszystkiego skarba chciem mieć klucz u Matki // Ufai
tey Pannie słuگو przy smiertelnym mroku / Bez zbawienneho wiedz ztąd
schodzi obroku, // ... Gdy Syn nayurodziwszy z Potomkov Adama / Matka
ma być z Białey płci naypiękniejsza sama.

Арк. 390 зв.: Bursztynie słony polewy co ciągniesz do siebie / A ty
za się grieszniki w ostatney potrzebie // Achates futuri persages. /
Achatku ktury się wod przed nieszczęcie pryska / Tak y Panna ostrzega
czleka gdy śmierć bliska.

Арк. 391: Chrisolitus stollatus. / Ten tytuł kamienia służy Pannie czystey /
Ona ma z gwiazd koronę chryzolit gwiazdzisty.

Арк. 392 зв.: Iak przed Tobą nie była tak zadna za tobą / By godnością
zrownała Panno z Twą osobą / Stąd się Panna Na[sza] kanałem nazywa /
I że przez nie na ludzi miłosierdzie sływa.

Фопзац 1: Orzeł Moskiewski z Pogonią vatrie / Polaka Turek niech nie
tryumfuie / Uzczerbią miesiąc ci dwaj Monarchowie / Przez zawoy Turkiy
dostanie się głowie.

Baran mowi Be, zurek mowi e. / Rus w Roku 1678, 8 florenskiego soboru
trzymać nie chce.

Фопзац 2: IΣ nasłodszyim imieniu IΣ rachuią liczbę według Sybille

888 bo osm znaczy perfectij doskonałość 6 Dni pracowac 7 święcie a 8 wieczności y 8 od Chrysta Pana opisanych błogosławnych po tym żywocie za żywot.

Форзац 3: Лазар четверодневный, чрез тредневногo воскресша го воскресении от гроба, и четверехъ кр[ес]тних рогах на нем же тридневно воскресая умре хвалитися. Мнѣ четверодневному кажди рогъ кр[ес]тим их же 4 рог спасенія моего.

Форзац 4: Всякъ мой недугъ, твой сильный дух исцѣлитъ и всяку мою язву исцѣлѣ мя Г[оспод]и яко немоощен есмъ, сила твоя да въ немощи моей возвернется. [Скоропис 17 ст.].

Прим. 3 б-ки КСМ.

57. 2-й прим. Кир. 111п.

Арк. 8: Во имя о́тца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь.

Арк. 13: Сія книга Св[я]щ[е]наго Ієрея Марка Прєзвитера Сєрбов-
ского.

Арк. 14 зв. : Сія книга Рекомая Трубы сирѣчь наука.

Арк. 20 зв.: От с[вя]их от[е]цъ: зъданная мнѣ ч[е]сному ѿт. Кирилу
Вѣкослов [?]: Презвит[е]ру Сербовскому.

Арк. 31–60: Сія книга рекомая Наука с[вя]тих ѿт[е]ць Дар с[вя]таго Д[у]ха Миѣ Многогрѣшному Свящ[е]но Ієреєви Феодорови Вутуви [?] [Бутуви]: Презвиторови Сребриєвському пожичена от Ч[ес]т[но]го Марка През. Григоровского що для лѣпшой вѣри подписую не дай Боже жеби мал умерти усею праведною гнѣви [частину арк. обірвано] повинна Сія книга виш рекомая до отца Марка вручитися знову до Григовки без всякаго прекословія под клятвію с[вя]тих отце[в], що и повторе упрошаю Преч[ес]них и ч[ес]них отцев се би видяна Сія Книга отцу Марку През: Григовському Простѣте Х[ри]ста Ради бо въ великая огнѣ тепер зостаємо в средій М[іся]ця Іюлія Дня кѣ [23] Року ѿп[р]ѣ [?] [1779] ѿп[р]ѣ [1739].

Арк. 46: Вѣчными часи вручена мнѣ и чадом моим.

Арк. 84: Простѣтъ Хр[и]ста ради, що згрубивъ.

Арк. 105 зв.: Року от воплощенія Г[оспо]да Б[о]га и Сп[а]са на-
шего Іс[уса] Х[ри]ста ѿψмз [1747].

Арк. 280 зв.: Іроїда Сію Йоана усѣкнѣй главу сиекуляторъ у главе на блюдѣ гос... дѣвица понесе матері.

58. 3-й прим. Кир. 45.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кіево-Михайловскаго Монастиря.

Hoc orationes Domini Lasari Baranowicz propter stylum vetustate

remotum, his nostris temporibus milla imitatione sunt digni (1815) Anno MDCCCXV Theodosius Fialkowski D: C. Rh: A: Kiew:

Прислана сія Книга от преосвященнаго Кирилла Епи[ско]па Сѣв-скаго.

Арк. 1–10: Сія книга съ библиотеки Кієво-Золотоверхо[го] Михайловскаго монастыря.

Арк. 284: Vidi Theodosius Fialkowsky 1815 Anno divi: clas: Rhetoricae = Нос graeca vocabula.

Арк. 347: 1815 Года мѣсяца Ноября 9 дня сію книгу читалъ ученикъ Академіи Кіев. класса Ритор: Феодосій Фіалковскій. Sic.Vidi. [19 ст.].

59. Беринда Памво. Лексикон славеноросскій. – К.: друк. лаври, 12.08.1627. 4°. • 2] арк., 475 шп., 476–477 с.

Запаско, Ісаєвич 159; Петров, Бирюк, Золотарь 92. ВХХХVIII 9/458. С. 6: Hieromonachi Pauli Agmaszenko. [17–18 ст.].

60. 2-й прим. Кир. 726(к.2).

[Численні лексикографічні доповнення скорописом 17–18 ст. За браком місця наводимо лише кілька]:

Шп. 1–4: Анагностъ чтеци, / Аторасія брашно; аппологія отвѣта. : / Бѣзвѣстний Непопулежний.

Шп. 7–8: Благоимѣтелно Благовозрастно, високо.

Шп. 11: Благоимѣнство Красота.

Шп. 19–30: Вукократь, волосяница / Вещество купечство: / Вовзорію воизгнаніе. Возглавити / совокупити, / соединити, сократити, / врѣсноту вправду, воистину / Возимѣть, имѣти будетъ, / Возложеніе премножество: Преизящество / Возглавленіе совершеніе.

Шп. 35–37: Восхлащеніе, обузданіе, восстиягненіе: / Восоръ плоть:

Шп. 51: Десная благополучная, шуяя злополучная:

Шп. 59–62: Дѣятел сила, учинокъ. Справа добрая: / емаєми, поносими, Естерако, и яко Екзорія изгнаніе.

Шп. 71–77: Заякливий лжуций / Завѣтрное, утишное / Заріи, карти, / Злачная Зеленая і т.д.

61. 3-й прим. Кир. 801(к. 1).

Форзац: Сія Книга гл[агол]емая Лексіконъ Славеноросскій Раба Б[о]жия Семена Ламековского. [Скоропис 18 ст.].

Exempla. Inquasuae sermone.

Дар любви, vg: Любовь подобиться птици, гл[аго]лемѣи каладринонь... [частину арк. обірвано] сичевій образъ; Єгда принесутъ

ето пред болнаго чл[о]века, и егда... [частину арк. обірвано] имате умрети человекъ, птиц же отвращаетъ главу сию Да не видитъ еи ... [частину арк. обірвано] аще иже неимат умрѣти, он ж глядитъ на не, и всяка болѣзне изходи... [частину арк. обірвано] из него, тако творитъ даръ любви, яко неможетъ ... [частину арк. обірвано] со злобою никогда же, и негда гнушается всіхъ злихъ.... [частину арк. обірвано] Даръ добродѣтеленъ велци благородному якоже... [заклеено папером] и покоретъ любовь даръ свой и може свѣтъ, елико полагаеши во тмѣ толико множае свѣтъ покажетъ.

Злоба зависти, vg: Подобна естъ завистъ птици г[лаго]лемѣи. Аел... [частину арк. обірвано] толику иматие завистъ, яко давилите птенца своя тучни... [частину арк. обірвано] ихъ ногамъ по реброхъ и творити... худѣють.

Дар смиренія, vg.: Подобне естъ животу смиреніе, еже г[лаго]летъ... [частину арк. обірвано] кокоторъ, имете лона въ потребу врачеванія. едажъ идут... [частину арк. обірвано] уловити ловци, онъ ж видѣти яко тогда можетъ обѣрати тогда самъ зубами своими отгрезаться, и измѣнят... [заклеено папером] да обрящутъ ловци и прочія его оставляють въ силѣ [?]

Злоба гнѣву, vg.: подобенъ естъ гнѣвъ медведю... [частину арк. обірвано] Пчели ж гризутъ его по носѣ... [заклеено папером]. [Скоропис 17–18 ст.].

Отъ книгъ Михаила Риндовского Церкви Вознесенской Березняковской быв[ш]аго дїякона ее что нынѣ священникъ. [Скоропис 18 ст.].

Тит. арк.: ... Михаила Риндовскаго.

Шп. 456–457: Монаха Созонта Натеновского постриженца домнизкого сия книга. [Скоропис 17–18 ст.].

61 а. 4-й прим. Кир. 1111.

[На долучених до кожного друкованого аркуша чистих аркушах є лексикографічні нотатки митрополита Євгенія Болховітінова та невідомих осіб]. [*Рукавіщина*. С. 329–332; *Шамрай (2)*. С. 156–159].

Шп. 1–2: Арба турецкое и татарское слово значитъ телѣгу или кибитку на двухъ или четырехъ колесахъ въ коихъ... кочевыхъ народовъ [рукоп. Є. Б.] / Алгидъ: городокъ древняго Латія. / Атлеты или Аѳлиты з: бойцы. Борцы. смотри въ древней ридленевой Исторіи. / Бобры, зн. Тигры.

Шп. 13–14: Бо: значитъ: Же, понеже, уже.

Шп. 21–27: Виссы, или вѣссы зн: травчетыя полотна / влаюся, зн: волну / врѣя, зн: кипя, врѣющемъ, зн. кипящемъ / вrentисіицы суто Брундузяне. Вреспи, зн. вереспи.

Шп. 45–52: Горнце, зн: крушка. / Градивъ, зн: Марсъ богъ войны. Смотри Иконологической лексиконъ страница 173, 174, 175. Грай, зн. грекъ. Гипомъ или Гупонъ, т. е: беркутъ / Дамаскъ, Лом: Ода 12: Куплетъ. 22. строка / Дикеософія: юриспруденція.

Шп. 61 - 63: Єгидъ, или Єгида, зн: Броня, также зн.: Минервинъ считъ. Єллады суть Трояне. / Єсперія зн.: Италія.

Шп. 71–72: Забрало, зн. загражденіе, заборъ.

Шп. 79–81: Зодчій, зн. архитекторъ / Известъ, т.е: умертвить.

Шп. 87–90: Илъ, зн. подъ водою или подъ землею глина, которая мягче той глины, изъ коей дѣлаются печи или кладутся стѣны. Сіе слово иначе называется есче глей, а особливо въ Малороссіи оно употребительно. Сія глина имѣетъ цвѣтъ синій. / Искажаютъ, портить. Искажатся, испортится. Искаженіе, зн: поврежденіе.

Шп. 95–96: Ифестъ зн: вулканъ. Іріда, радуга. Іакхъ, Бакхусъ. Китирія или Кіѳирія: зн: Венера смотри Иконологической лексиконъ страница 40. 41.

Шп. 100–104: Кормило, зн: руль / Котница, зн: корзина. Куща зн: Шалашъ / Кринь, зн: милѣа. Кромѣшная зн: претѣмная и прохладная, преисподня, еще зн: внѣшняя. Крушцецъ, зн. Металлъ. К тому, зн: впредь, болѣе уже.

Шп. 112–116: Лѣтъ есть, зн: достоинъ, кѣстат и проч. / Маргариты, зн. жемчуги. Масличная вѣтвь, зн: оливая, вѣгвь.

Шп. 135: авось либо, или, едва, осьлибо, можетъ быть; Негли и: мало нѣ, чуть нѣ.

Шп. 149–150: Онагръ. Зн: дикой осель.

Ослабился, зн: улыбнулся. Оплотъ, зн: Плотина.

Шп. 153–157: Пеласги, зн. Греки. / Пленица: цѣпь, пѣтля. Плинфникъ, зн.: каменесчикъ, кирпичникъ. / Плевелы. зн: мякина, есче: полевые цвѣты, кои собираются въ пшенице съ хлѣбомъ, и кои послѣ выбрасываютъ. Плѣвы, зн: Мякина.

Шп. 175: превитаи во псалтыре кафизма “2 я” псаломъ. 10 стихъ 1ой. Сіе слово происходитъ отъ глагола витаю, или отъ имени виталисче: а виталисче значитъ обиталище или жилисче.

Шп. 199: пѣнези зн: деньги и шелихи также. Пѣстунъ, зн. Дядька.

Шп. 209–210: Піа, т. е: граната. Рогозина, зн: рогожа. Руба или рубъ, зн. парча и штофъ. Рубъ зн: холстина, полотно, іуконце.

Шп. 218: Серна зн: Коза дикая.

Шп. 223–226: Сланымъ, зн: соленымъ. / Смоковница, зн: фиговое, оливковое и гранатовое дерево.

Шп. 229–230: Снѣдъ зн: пища. Сослагатаи зн: Аманаты:

Шп. 256: Тихія, зн: Фортуна.

Шп. 260: Тунє зн: даромъ, безденежно; вотще: суєтно, напрасно. / Убо: значить: Токмо.

Шп. 264: угобзить изобильно, зн: дасть изобиліє.

Шп. 296: оплотъ происходитъ отъ глагола плочу, или отъ имени плотникъ. еще значить также: плотина.

Шп. 301–304: Цата, т.е. Монета, и пр: а имен: деньги, также, зн: Медаль. / Чванецъ, зн: стаканъ.

Шп. 308–309: Шипокъ, зн: роза, еще гранатовитое яблоко наполненное зернами, вкусу и духу пріятнаго / Щегла, зн: Машта.

Шп. 327: Унію, въ первой части Феофановыхъ словъ въ самомъ началѣ 68. страницы.

Паки Иродія бѣсится, паки слушається, паки плашеть, паки главѣ Іоанна крестителя беззаконно отъ Ирода, усѣченнѣй быти, просить. Паки Іезавель обходитъ ищущи Навуѣсѣ виноградъ восходити, и святаго Ілію прогнати въ горы. Мню же не точію до ужасѣ быти, но и всѣмъ слушающимъ евангелскаго гласа, удивлятися со мною Іоаннову убо дерзновенію Иродову же безумію, и безбожныхъ женъ звѣрскому неистовству. Что бо слышахомъ? Иродъ емь Іоанна, всади въ темницу. Чего ради? Иродіады ради жены Филиппа брата своего. Здѣ въ правду уничижитъ кто Иродово безумство (безумство есть описка, а надобно безчувство) отъ неистоваго женорачительства ему содѣявшееся: что бо речеть, или яко изглаголетъ кто женъ злыхъ неудержанное пронырство? Мнѣ мнится, яко ни единъ есть въ поднебесной таковъ звѣрь, иже бы подобенъ былъ женѣ злѣи: нынѣ бо мнѣ о злой слово, не о благой и цѣломудренной: вѣмъ бо многія быти кроткія и добронравныя, их же доброе житіе подобаетъ ми послѣжде вспомянути къ пользѣ и благихъ подражанію, да возлюбимъ яже суть добре и честна. Ни единъ убо звѣрь въ мірѣ, подобенъ есть женѣ злой. Что лова злѣе въ четвероножныхъ? Ничто. Что же лютѣ змѣя въ пресмыкающихся? Но ничто. Обаче и лев и змѣй въ злобѣ менши жени суть, и свидѣтельствуєтъ о моемъ словѣ мудрѣишій Соломонъ глагола: со львомъ и змѣемъ жителствовати избрахъ, неже съ женою лукавою и злоязычною (Притча. 21 Сирахъ гл: 25. Ст: 18). И, да непомыслиши пророку глумно изрещи, отъ самыхъ вещей навъкни извѣстно: Даниїла въ ровѣ льви устыдѣшася: праведнаго же Навуѣса Іезавель уби. Кить Іону до чревѣ сохрани: Далида же Сампсона, остригши, и связавши, иноплеменникомъ предаде. Змѣй, гады рогати и аспиды, и ксрасти, Іоанна въ пустыни убояшася: Иродія же его на вечери усѣче. Враны Ілію на горѣ препиташа: Іезавель же сго по благодаренію дожда ко убійству гоняше (Книга 3 л. Царствъ гл: 19. с: 2). Что бо глаголаше? Аще ты еси Ілія, азъ же Іезавель. Сія да сотворить мнѣ часъ

не положу душу твою яко единого отъ умершихъ. И убояся Іліа, и иде душу своею умерети, и рече: Господи Боже, довлѣсти ми нынѣ, приими душу мою отъ мене, яко нѣсмь азъ лучшій паче отцевъ моихъ. Увы, пророкъ Іліа убояся жены, иже дождь вселенноя на языкѣ носяй, иже огонь съ небесе сведый, и молитвою мертвого воздвигнувый. Убояся жены: ей убояся. Ни единого бо злоба сравняется женѣ злѣй. Свидѣтельствуєтъ же моему слову премудрость глаголющи: нѣсть главы паче главы змѣины, и нѣсть злоба, паче злобы женскія. (Сираль 25. гл) О зло діавольское, и острѣишее оружіе!

Женою древле діаволь Адама въ рай уязви. Женою кротчайшаго Давыда ко Уріеву лестноубійству прелсті. Женою мудрѣшаго Соломона къ преступленію убѣди. Женою мужественнѣшаго Сампсона ослѣпи. Женою сына Іліи іерея умерти. Женою благороднейшаго Іосифа въ темницѣ окованна заключи. Женою всего міра свѣтилника. Іоанна усѣкни. И что глаголю о человѣцѣхъ? Женою святыя отъ добродѣтелей сведе. Женою всѣхъ посѣкаетъ, всѣхъ убиваетъ, всѣхъ безчестуєтъ, всѣхъ уничижиєтъ. Жена бо безстудная никогже щадитъ, ни священника чтит, не левита стыдится, ни пророка срамляется. О зло зла злѣшее жена злая! аще убога есть, злобою богатѣєтъ, аще же богатство имать лукавству содѣйствующее, сугубо зло. Неперпѣливо животна жена, неисцѣлный недугъ, неукротимый звѣрь. Азъ видѣхъ и аспиды неукротимыя укротившіяся, и львы, и единороги, и медвѣди уласканный: жена же злая и укаряема бѣсится, и ласкаема возносится. Аще мужа имать начальствующа, въ ноши и во дни словесы его развращающи къ злоубійству поощряєтъ, якоже Іродія Ирода. Аще убога имать мужа, на гнѣвъ и на брани того воздвизаетъ. Аще и вдовѣ есть, сама собою всѣхъ безчестует: страхомъ бо господнимъ не обуздаєтъ языка, на будущій судъ не взираєтъ, на бога ея уповаєтъ, законовъ любви не вѣсть хранити: Женѣ злѣй своего мужа предати на смерть ничтоже есть. Праведнаго бо Іова своя ему жена на смерть хуленія предаєше глаголюще: Рцы глаголь нѣкии ко Господу, и умри. (Іова.2:2 с:9) О естества лукавого! О произволенія непреподобна! Не помилосердѣна зрящи своего мужа утробы горящія отъ большихъ вредовъ, якоже отъ углія искрѣ изпущающаго, и всю плоть язвами гніющую и червями снѣдаемую. Не преклонися къ благоутробію, зря его весма елячена, и недугующа, и страдалчествующая, и частая дыханія съ болѣзнію зілющими усты износящаго. Не умягчилася къ благоутробію, зрящи ходившаго иногда въ царской порфирѣ, а тогда на гноищи лежащаго нагимъ тѣломъ. Невоспомяне сущаго къ нему древняго обыкновенія супружескаго, ниже еликими она отъ него славными и добрыми цвѣтѣше. Но что? Рцы глаголь

нѣкій по Господу, и умри. О благодать жены! О врчачество скорбей предходатайственно? О любви супружнія узаконеніе! еда онъ тебѣ когда недугующей сицевый изрече глаголѣе и не молитвами ли и благотворенми болѣзнь твою отъяе. Не довлѣяше ли убо ему временною наказаніе? Но вѣчную ему ходатайствуеши муку похуленіемъ, или не вѣси, яко всякъ грѣхъ отпустится человѣкомъ, хула же грѣхъ сущій противу духа святаго, не отпустится, ни въ семь вѣцѣ, ни въ будущемъ. (Мат: гл.12 стих 31)

Хощеши ли видѣти и иную, оной въ лукавствѣ подобную? Виждѣмы Давиду, яже силнаго Сампсона связавший иноплеменнымъ предаде своего мужа, своего сожителя, его же греѣяше, его же ласкаше, его же льщаще, его же паче себе любити творящейся, его же вчера любляще, днесъ прелщаще, его же вчера грѣючи лобызая, днесъ прелщая погрсбаше. Еда ли не бѣ красенъ? И кто его краснѣшій бѣ до оно время. Иже седмъ власовъ на главѣ ношаше, седмо свѣтлыя благодати образъ держа, еда не бѣ мужественъ и кто его мужественнѣе? Иже лова страшнаго на пути единъ задави, и единою челюстію ослею тысящу иноплеменникъ погуби? Но и не святъ ли бѣ? Толико бѣ святъ, яко возжадалъ нѣкогда въ скудости, помолися о водѣ, и изъ держимыя въ руцѣ его челюсти мертвыя вода истече, и отъ тоя почерпе изцѣленіе жажды. Таковаго убо суца толико красна, толико мужествен. [Скоропис 18 ст.]. [Можливо, цей текст і лексограми написані рукою Іриней Фальковського].

Шп. 339: Алкидъ, зн. Гѣркулесь.

Шп. 356–358: Афродита: смотри Иконоло: лексиконъ страница 40, 41, 42, 43, 44, 45. страницу подъ именемъ Венеры. / Ахеронтъ, зн: Адская рѣка, у стихотворцовъ кладется иногда за весь Адъ.

Шп. 388: Гимитра естъ Церера.

Шп. 392–395: Дить, или діть, зн: плутъ. Діевымъ повелѣніемъ, т. е: Юпитеровымъ повелѣніемъ. / Евмениды з: Адскія фуріи.

Шп. 500: Єриннія, т: е: Беллона. єротъ Купидонъ.

Шп. 508: Иракліи, зн: Гѣркулесь.

Шп. 520: Кастальской или Кастильской въ Ломонос: 12 похвальная ода 2 куплетъ: Умой росой Кастильской очи и пр: зн: источникъ посвященной музамъ смот: Инок: Лексиконъ стр. 189 и 190. прочти Музы.

Шп. 524: Коквта, з: Адская рѣка.

Шп. 536–538: Мурза. Городъ въ Славоніи. Смотри въ Стафенгагеновой географіи стр. 202. нынѣ сей городъ зовется Эссекъ смотри въ руководствѣ къ геогр: стр. 45 Королевство Славонское. / Молдавія княжество въ Турецкой области. Смотри краткое руководство къ географіи: стр. 46 внизу. еще смотри Стафенгагенову географію:

стр. 207 и 208. / Наіады суть божни источниковъ и рѣкъ. / Ника, зн: Викторія.

Шп. 545: Гермесъ Ломон: Геремесскимъ жаром я горю и пр: 12. я Похвальная ода. Сія есть рѣка. Смотри о семъ Иконол: Лексиконъ стр. 189 и 190. прочитай Музы. / Пеласги, зн: грѣки. / Пиндъ, въ Ломоно[со]выхъ сочиненіяхъ в 12. похвальной одѣ во 2. куплетѣ въ первой строкѣ есть Горавъ Грѣціи. Смотри о семъ въ древней Стефангагеновой географіи на 227 стр: вънизу. еще смотри Иконологической Лексиконъ страница 189 и 190. прочти о музахъ.

Шп. 545–549: Сікіму во псалтыри кафизма 15. я стихъ 8 й, псаломъ 107 й. / Стамбулъ есть городъ Турецкой области. Онъ въ древніе времена назывался Византією, а нынѣ называется Константинополь, смотри о семъ Стафенгагенову географію стр. 217 и 218. / Стігъ: адское озеро.

Шп. 564–566: Тигръ есть рѣка в Азіи, смотри о ней въ Стафенгагеновой географіи на стр.251 вънизу и на 252 стр.: въ верху. / Тихія, зн: фортуна / Твринѣй, зн: Геркулесъ. / едра, зн: змія или страшилище морское. / еменей зн: Мужъ отступникъ Христовой вѣры: также, зн: веселый стихъ. Еще зн: Бракъ, или Божка любви.

Прим. з 6-ки КСМ.

На оправі суперексл.: Семень Шуговъ.

62. 5-й прим. Кир. 404.

Форзац: Нумма ā [1] цар римский Поропулъ[?], казал наробити з желѣза и з мѣди, бо пред тим монета глиняная, и скаранія была в Римѣ. [Скоропис 17 ст.].

С[вя]щ[еник]ъ обще на началах и властех зостаючим як низскаго Чину такъ и духовного людем исвѣсно чинит / Съказателіе свѣдѣтельства студента Андреа. [Скоропис 17–18 ст.].

Kompozytum Symplex / Cive modo beryiantur / Eodem Kivodsy[?] Proteryty / iemynatur Syliaba pryma / Lytere civybus utuntur / Liatyne sunt tres et wyrzynlij. [18 ст.].

Се книга Луки Григоріева;

Нефтою: тоє смолою: Смердит колодязъ въ лѣпоту: въ піскност, въ слічност за морем филистинским в Черкасах горских штграя булше 3 [7] верстѣ, на барзо высокой горѣ на самом гребени так горка же имя съвъшем укипит[?]. [Скоропис 17–18 ст.].

Тит. арк.: Се штъ книг Луки Григоріевича архидіакона. [Скоропис 17 ст.].

Іванъ Омеляновичъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [2 зв.]: Сей Лезиконъ пана Романовича Андрея КПа. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1–4]: От книгъ Пустыни С[вя]т[ых] Петро-Павловского Глуховского. [Скоропис 17 ст.].

Шп. 9–34: Надлежитъ до числа книгъ Библиотеки Святософійскаго катедрального монастыря. [Скоропис 18 ст.].

Стор. 577: С[вя]щ[е]никъ Андрѣіовскій. [Скоропис 17 ст.].

63. Беринда Памво. Лексикон словенороский. – Кутейно: друк. Богоявленського монастыря, 1653. 4°. [4], 324 с.

Кніга Беларусі 162; Петров, Бирюк, Золотарь 197. Кир. 787.

Форзац: Сергій Вишновскій.

Стор. 1–11: Сія книга... Сій Лексикон куплены от законниковъ Кутейнскихъ Року от Ро[ждества] Х[рист]о[ва] ѡхѣθ [1669] за золотих Ѧ [9]. [Скоропис 17 ст.].

Сей лексиконъ Іеромонаха Тихона Типографа Лавры С[вя]той Печерской, Микола Боковський.

64. 2-й прим. Кол. Попова 47.

Форзац: бібліогр. нотатки П.М. Попова.

Сія к[ни]га МТ К ΥΜ ΑΛΕΞΙΚΟΝή / В / ΔΙΑΛ ΘΖΘΑΛ ΔΟΙΔί. [Півустав].

Голотовскій. [Скоропис].

1721 10 Августа przyjechałem do pustynki i ostrowa Burumli.

С. 23–33: Подписаса... іеромонасъ Серапіон з братаемъ ѡψεί [1715] Году Іюля в ѣ [7] день.

С. 321: Священного Пустынного М[о]н[а]ст[и]ря Малченскаго [!].

64 а. 3-й прим. Кир. 419.

Форзац: Hic Liber Bohojaulensis Sacerdotis qui jn Kronsztat Petri Ioannow. [17–18 ст.].

Прим. з 6-ки Університету св. Володимира.

65. Біблія. – Прага: друк. Ф. Скорини, 1519. 4°.

Кніга Беларусі 1; Петров, Бирюк, Золотарь 3. Кир. 687.

Книга Буття. 94 арк.

Форзац: Hic liber ecc[le]sia Kozlinensis.

Арк. 82 зв.: ...Ut uolucris, uacuo quicquid in orbe patet. Jak ribom wolne morze, ptak gdzie chce tam lata / Tak mądrymu oycyzna kazdi iest kat swiata. / Как рибом волне море, птак где хче там лата / Так мудрему ойчизна ест коздиі кат свата.

Арк. 83 зв.: Virtutes veras accipio iuitias / Не ест богатство и мечь досичь сребра злота / леч богатство гды чел[ов]єка рзадзы сама цнота.

Арк. 88 зв.: Tradiderit oli hec cutibi cuncta Deus. / Порт убогих спизарна, уломнихъ оброна, заз для тебе лакомче вселка реч створона. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 93 зв.: Oy trudno trudno... przestacz da boday że tebe moja kochana moja serdeczna nie znacz. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 94: г. Полоцкъ, Витепской губернии, а г. Прага, гдѣ печатана Библия сія, состоитъ въ Богеміи. 1862-го года мая 2-го дня мѣстечка Горингорода протоіерей, Іоаннъ Опатовичъ. Переводъ вольный 1519-го / 1862 - 1519 = 343.

Арк. 94 зв.: Mami prziiacila... wysła zbawicila iku dziszeysze[go] łowo nie stworono S Pani narodzono ziwota cziste[go] prziiaczel to drogi co niebiesky przigi opuscyl zdaleka aby pobitego na poli ziwce[m] [o]zdrowyl. / Мои[м] се[р]це ла[с]кавос[т] пане С[ем]ене в року ахмд [1644].

Книга Вихід. 76 арк.

Арк. 25 зв.: В веръз мы зє то зараза хчес ведз длугє лата гдис причина грѣхов ест предлузєне свата.

Арк. 26 зв.: Блед...несь недзо гдичь на смерто добрзы вспомина[ня], или бись толко сам умарль зились поыгравая.

Арк. 58 зв.: ...prziczepicz An. Dn. 1622 d. 29.

Арк. 60 зв.: ...starego u starszego nie szukay... jako oyca.

Арк. 64 зв.: Nie pisz nie pisz czego tu nie potrzeba.

Арк. 72 зв.: ...zagara hetman koronny Chotkiewicz polny hetman starosta sedomierski tam w obozie umarl hetman Chotkiewicz A. D. 1622.

Арк. 73 зв.: ...sina ie[go] poimano pu[łkownikow]... stroza staroste Halickie[go], Kalinowski utonoł w niestrze starosta Kamioncza Podolskie[go] wojewodzie sinionski pomorzanski z Monasterziska szmi[u]lta xziązo Koreckie[go] Samuela tureccy wiezieniu nozem go pr[ze]bily jako u nich zwiczay.

Книга Левіт. 54 арк.

Арк. 6: Богомольцом и христолубцо[м] пресвитеро[м] богобоязненном ереемъ арѣхидякономъ и дяконом на здравіє и грихов на отъпущение [я] Павелъ Лещевичъ священник рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 48 зв.–50 зв.: ...Wyblyła była swaszczonyka samb[o]rsko o. Dionizija Chrihorowicza. [17–18 ст.].

Арк. 52 зв.: Lucas Cetkowsky. [17 ст.].

Арк. 54 зв.: АѢНЗ [1757] як родився Васи́ли Гоже́вски М[іся]ця януаря дня кѣ [27] Roku 1757 jak rodził Wasyly Hozewsky d. 27 januaryia Potoc moja od pana.

Зага[д]ка баба[м] што не[с]ли усього на собя осмы тисячи йн [58] ровно рухомы[х] рече[й] рахова[н]я ко[л]ко ба[б] посухо[в] коле[ц] кошелювъ кошо[к] котеня[т] того всего та[к] ся нараховало сума су-

маро[м] и князе[м] и пано[м] а на[м] на многоле[т]ное здро[в]е гри-
хо[в]ное о[т]пуще[н]е а теле[с]ное здро[в]е Оле[к]се[й] свеще[н]ни[к]
рука вла[с]ная. [Скоропис 16–17 ст.].

Книга Числа. 74 арк.

Арк. 12 зв.: ...Nowi krol nowa... prawa... Bog ieden przyjaciolow wie...
Poszkodzi Polak mondry An. Dn. 1622 d. 8 Semen Popowicz...

Арк. 24 зв.–28: Сия книга раба божого сия Симеона Гожевского
по его смерти вручена есть церкви Козлинской о[т]цом] Іереємъ
Самуиломъ Клѣтковскимъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 44 зв.: Jackowi Slimcziniu narodziło sie... 1624.

Книга Повторення Закону. 66 арк.

Арк. 1: 1735 roku jak sie ożenil Semion Hozew[ski] ... wesele bylo.
1772 umarł Semyon Hoze[w]sky w Kozlinie.

Арк. 50 зв.: ...muczonika Feodora Stratyłata ożenyl sie popowicz horo-
decky. [Скоропис 17 ст.].

[Численні афоризми і повчання пол. мовою, поганої збереже-
ності, нерозбірливі]. [Ціборовська. С. 12–21].

66. Біблія. – Острог: друк. К. Острозького, друк І. Федорова,
1580–1581. 2°. [8], 276, 180, 30, 56, 78 арк.

Запаско, Ісаєвич 13; Петров, Бирюк, Золотарь 24. Кир. 646.

Форзац: Сію книгу Библию даровалъ мне Монаху Маркіану Бѣле-
вичу Ясневслможной кн[я]зь Димитрій Михайловичъ Галицинъ под
час бытности своєї в Кієве Року 1704, М[і]с[я]ца Мая 15 которую
купил От[с]ць Микола Дрогомирецький Намѣстникъ м[о]н[ас]т[и]ра
С[вя]т[ог]о Николского Пинского. [Ісаєвич (1). С. 162].

67. 2-й прим. Кир. 652.

Арк. 1, 20–32 [2-го рах.]: 3 книгъ Монастыра Жировицкого Чину
С[вя]т[ог]о Василия Великого 1758 Anno.

Арк. 71 [6-го рах.]: В сей книзе Новаго Завѣта виршы для борздаго
знаидения мѣсць іа Василев син Иванов Зѣньковича рукою моею
власною пописал и з иншими книгами зѣследилъ, а гдѣ несогласно
познаменовал: скончил виршы Новаго Завѣта году по рожествѣ
Христове ѿфѣд [1594] м[і]с[я]ца июня ді [14] дня Василен Зѣнкевич
Тихинскій рукою власною.

Арк. 71 зв.: Wirszami te księgi zmazałem icz potrosze / A tom czynił
pomyłki przetocie też prosze / surowego ganienia czytaczui moi drogi / I
łaiania niech nie mam, wszak to niegrzecz srogi / Ludziom łacna omyłka
próżnobyś sztrofował / Jeszcze i to masz wiedzieć, że nie cudze psował /
Wasili Iwanowicz Zienkowicz rekołi własn. Roku 1594 dnia 14 czerwca w
podrożku pisał. [16 ст.]. [Ісаєвич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 206].

67 а. 3-й прим. Кир. 4476.

Форзац 1–2: [Витяги з біблійних книг лат., церковнослов., гр. мовами, а також цитування христ. літ-ри, Епістолярії Ієроніма, Бл. Августина].

Тит. арк.: До Патріаршества всероссійскаго за 8: лѣтъ. [19 ст., за атрибуцією Є. Рукавіциної, почерк належить мирополиту Євгенію Болховітінову].

Сія книга ієр: мх: Іоаникія Сенюти намѣстника С[вя]то Софѣйскаго К: М: Ігумена С[вя]то Мих: Золот: Кієв: 1703 / Потом Архимандрити С[вя]то Печѣрскаго Кієвскаго в Рок 1711. [Півустав 18 ст.].

Арк. [8 зв.]: [Цитування латиною Біблії про створення світу за 7 днів].

Арк. 4–7: Пресвитер Журавицкий зъ жоны моей Феодоры бо то моя власная книга принусная Киверецкой попѣвни.

Арк. 1 зв. [остан. рах.]: Сія книга г[лаго]л[е]мая библѣя купленая при бытности моей же ѡт[е]цъ Фома презвитер Миловский купил еи у госпожѣ Журавицкой през ѡтца Павла Сосницкаго презвитера ѡхеленскаго рок „ахїд [1684] м[іся]ца Ноеврїя дня їі [16] азъ яко свидетел подписуюся моею рукою власною Іоанъ Борецкий П: Тростянецкий. [Скоропис 17 ст.]. [Текст Біблії розбитий за віршами. Маргіналії до тексту пол. і церковнослов. мовами].

Прим. з 6-ки КПЛ.

68. 4-й прим. Кир. 647.

Арк. 1 [5-го рах.]: Сія книга Быблѣя ест монастыра Харьковскаго Преображенскаго, а надана всечестнымъ архимандритом Пахоміємъ. в Монастирь Харьковскій иже над Куряжею зостаєть.

Арк. 43 зв. [5-го рах.]: Сію книгу далъ всечестный от[е]цъ архимандрит Пахомій, еще за живота своего, До Манастира Харьковскаго преображенскаго иже над Куряжею зостаєть при братіи честных персонъ, Отца Онуфріа архимандрита бывшаго Монастира Харьковскаго, да намѣстника тож Монастира Харьковскаго преображенскаго да при Д[у]ховномъ Софонію, і инихъ братіи на тот час будучихъ Року от рожества Х[ри]с[то]ва, 1700. Октовріа 5. [Исаевич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 206].

69. 5-й прим. Кир. 763.

Форзац: Сія книга гл[а]големая Библия Св[я]щеннаго Іерея Алексея Презвитера Града Косницѣ а дзієкана Ключа Сашковскаго Ягорлицкаго и всего побережа пересторога. Д[у]ховнаго сану и во всем речіи подобаихъ изучителя. І нѣгде не мусит ѡтдаленна бути жадним способом

анѣ шалвѣрствомъ ея зажити не возможеѣт ѿ него токмо въ благѣи
способѣ. [Скоропис 17 ст.]. [Исаѣвич (1). С. 162].

[Коментар до тексту по нижньому берегу книги, погано зберігся.
Скоропис 17 ст.]

70. 6-й прим. Кир. 764.

Арк. 2–12: Библѣя остроская напечата року дѣфѣа [1581] М[і]сяца августа вѣ [12] дня землі Волинской повеленіємъ Константина нареченнаго востомъ крещеніа Василія благодатію божією князя острожскій Воевода Киевскій Маршалокъ волинскій. [Скоропис 16–17 ст.].

Арк. 71 [остан. рах.]: Я Иоан Гричинич поп Жуенский продадем книгу сию глаголемую Библию священнику Городискому Їсаакию Парде-новичу зятю своему за л̃ [30] зо[лотих] полских а тои торгъ стался в року а̃хл̃с [1636] М[іся]ца Мая дня: к̃с [26]: Иоан Гричинич поп Жуен-ский рукою власною. [Скоропис 17 ст.]. [*Ісаєвич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 207*].

Прим. 3 б-ки КПЛ.

71. 7-й прим. Кир. 766.

Арх. [3 зв.]: Ex Cathalogo Librorum Theodori... Manu propria A 1651
Dn. 8 Junij.

Арк. [8 зв.]: У Дунаєвѣ на ярмарцѣ оцѣнѣню ѿ [8] золотихъ червоними 3 [7] золотихъ Ивасєви малярєви у Дунаєвѣ далъ ямъ Быблєю ямъ викупилъ копу позичилъ у Болотни у дому моимъ у поморянаского попа узяямъ повтрить золотого и отдалямъ отцу Остафію Вѣцѣгьскому. А такъ чинитъ всего набытие 10 [19] золотихъ и 15 [15] грошѣй.

Арк. 1–32 [2-го рах.]: року божія от воплощення ххїѣ [1642] сию книгу рекомую Библию сирѣчь книгъ Ветхаго и Новаго завѣта купилъ ей раб Божїи Матвеї Русачокъ из жоною своею Анѣною, а въ иноческом чину звано Анѣгелина и сыномъ своимъ Анѣтономъ Иоаномъ купивъ ей за золотихъ чотиръ десѣать у мѣстѣ Озѣрьнон, а в маѣтности велможнаго Пана его мосцѣ Пана Якуба Собсецкаго Воеводы руского Старосты Красноставского и Яворовского за приводом и за старaniem отца Курилиевимъ Презвитеремъ С[вя]тої живоначалної Троици, продал сию книгу вѣчными часы а вѣчными, а хто бы мѣлъ наваждениемъ дияволскимъ сию книгу любъ священникъ, любъ дяконъ, или дякъ, любъ священнически сынъ, или якиколвекъ причта церковный, любъ теж и приятелъ яки, любъ теж и сынъ которыи, то с такимъ хочу судъ мѣти предъ страсшнымъ и нелицемѣрнымъ судиєю и не прощаю его вси вѣкъ и в будущи аминъ, а по моюи смерѣти повинны будутъ дѣти мои до оправы дати и заплатити якъ того будетъ потреба подписована м[і]сяца апрѣла

во двадцятый ден: Многогрѣшныи раб и недостойныи Иосифъ предпри-
мирскии рукою своею. [Скоропис 16 ст.]. [Исаевич (1). С. 162; Шам-
рай (1). С. 207].

72. 8-й прим. Кир. 788.

Арк. 44–64 [2-го рах.]: Сию книгу глаголемую Библию куплена
цѣною за рублеи лѣ [33] Іоанъ монахъ ярославскіи купилъ еи в
презвитера Орадивского Стефана Пачковского Стефану Коптѣ Октоврия
аї [11] Року 1738. [Скоропис 18 ст.].

72 а. 9-й прим. Кир. 651.

Арк. 1, 65: Ex Libris Callixti Czeretenka.

Арк. 71 зв. [6-го рах.]: Сїя библія м[о]н[а]ст[и]ря С[вя]томіхай-
ловского Кієвовидубицкого ѿставш ася томужъ м[о]н[а]ст[и]ру по
покойном Каллистѣ Черетенку ієромонасѣ выдубицкомъ. [Скоропис
17 ст.]. [Исаевич (1). С. 162].

Прим. з б-ки КДА.

73. 10-й прим. Соф. 13а.

Арк. 1–7:[витерто] м[і]с[я]ця ноемврия іа [11] дня ... [частьну арк.
обірвано] книгу сию Библию глаголемую... и хвалє ... [витерто] короля
Жигмонта... [витерто] Рафала Лесчинскаго Пана воеводы белзскаго
Пана и Добродѣя нашего отпущение грѣхов наших за сем [?] отца
Епископа Паіисїя Вл[а]д[и]ку Холмьскаго и белзскаго за священ-
ника отца Михаила Федоровича, для науки людей христіанских и
богобоязних, и кторуюто книгу надаєт церкви Божєй вѣчными часы,
абы єє никто не важилсе от престола прєсвятаго [?] отдаляти про-
клятством обеіохъ [?] отцеи тои иже ниякии ли священник, ани дя-
конъ, ани жаднии прє[твор]ник церковныи под проклятством стокрад-
ства, а кто бы се важил ... [заклеєно папером] взявши от церкви тоє будєт
мѣтъ справу с нами на день страшнаго воздания Х[ристо]ва ... в мѣсте
Володаве [частьну арк. обрізано]. [Скоропис 17 ст.] [Бондар. С.140.].

Арк. 264 зв.: Czesnomu oіcu Chworostowi.

Форзац: Лазаревичъ дурень.

73 а. 11-й прим. Кир. 762.

Тит. арк.: З библіотеки Кієво-Печерскія Лавры. Post obitur
Antonij Tarasewicz venit in Nu[mer]is Librorum Bibliotheca Peczariensis.
[17 рт.]. [Исаевич (1). С. 163; Шамрай (1). С. 206].

74. Біблія. – М., 1663. 2°. [3], 9, 516 арк., іл.

Зернова 306; Петров, Бирюк, Золотарь 220. Кир. 3027.

Форзац 1: Кто ест да ублажимъ его за Сирах 31 ѡтвори бо дивна в людех своих в тои же главѣ.

Iocia гла 4 Maledictorum mendacium homicidium furtam, et adulterum inundaverunt, et sanguis Sangvinem tetigit. Nulla fedos pictasque viris qui Castra sequorum.

Isaiae Cap: 43 Fecistime inpeccatio tuis servire... mihi labore... tuis. / Но во грѣсѣхъ твоихъ и в неправдахъ твоихъ трудится перевѣ рускіи не сходенъ на хребте моемъ обряш а грѣшници продолжиш а беззаконіе. NB в оку или трохъ фунтахъ должно быть фупіакі 8 пушечокъ меншихъ а болшихъ 4 за ионіе надобно 4... а что привезетъ полтина Курієру [проба пера].

Святои Чудотворной Кієво-Печерской Лаврѣ сію Бѣблию Рускую печати Московской дароваль по вѣчное Души своей помяновеніе шляхетнаго кадецкаго корпуса Іеромонахъ Никодимъ Рудзѣнскій 1752 сентября 15.

Ex libris Nicodemi Rudzinski Religioso Monasterij Kiewopieczariensis. [18 ст.]. Множество без числа.

Арк. 1–8: Сия глаголемая книга Библѣя ц[е]ркви. Одигитреи пр[е]чистая Б[огоро]д[и]це д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ра что за великими [?] ворота попа Мусия [?] Фѣдорова а благослових сею книга веткаго и новаго завѣта что глаголелиами библиеі С[и]на своево приказвш аго [?] долго поста сего и в[до]ва [?] Васил[е]ва с[ы]на Некрасова... писах я поп Василей своею рукою лѣта 7189 [1681] году Октября... [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: 1724 года Сентября 12 дня уступил сию книгу Пѣтр іеромонаху Устиму Рудзинскому и куплена была мною у Петра сего Степанѣщева подписал... Библию с[вя]щ[е]норуско.

NB 1727 Году Ноября по смѣрти блаженныи вѣчностойной памяти, которой 10 дня. О воскресеніи мертвыхъ у Езекиіля Іезекієлѣ гла: 37 Пророки о глав: 37 на листѣ 346 и по воскрѣсѣніи мѣртвих... / О громах Іовъ Гла 26 Сіону грома кто вѣсть, и кто ядѣ жало творих. [Скоропис 18 ст.]. [Виписки з Біблії].

75. Вальхаузен, Иоганн Якоб фон. Навчання і хитрість ратного строєнія піхотних людей. – М., 1647. 2°. 224 арк., іл.

Зернова 201; Петров, Бирюк, Золотарь 177. Кир. 703.

Арк. 2–42: Сия книга Ученіе ратного строя пехотних людей Кольмогор[о]да Трофима Фѣдорова с[и]на Сивкова подписал по єво велѣнію Івашко Никитин ростега Року Божѣя 7170 [1662] апрѣля ... 10 дня. [Скоропис 17 ст.].

76. Василій Великий. Книга о постничестві. – Острог: друк. К. Острозького, 1594. 2°. [7], 160, 292, 143, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 31; Петров, Бирюк, Золотарь 31. Кир. 656.

На дод. арк.: Як кажуть, Малія и Бѣлія Руссії царь Петръ а его царицею въ нашъ мо[на]стирь князю черкаському много злата впаде на созданье прѣдѣла В. Катерини спасеніе собе отъ[?] швейскаго Круля Гедѣонъ Іеромонахъ писахъ сіе. [Скоропис 18 ст.]. [На початку 18 ст. Петро I з дружиною Катериною Олексіївною призначили суму грошей на побудову Приділу Св. Влкмч. Катерини у КММ. Князь Черкаський займався цим будівництвом. *Петровский. С.40*].

Арк. [1–24; додаткові]: Месяца генваря въ 1 исповедание преподобнаго отца нашего Амфилохія Єпископа Иконийскаго О скитїи и о чудесех Иже во с[вя]тых отца нашего Василіа Великаго архієп[иско]па кесаріа Каппадокіискія; Бл[а]гослови отче... [Півустав 18 ст.].

Форзац: Изъ числа книг Библиотеки Кієво-Златоверхо-Михайловскаго Первокласнаго монастыря 1862 г. Апреля 21 ч.

77. 2-й прим. Кир. 657.

Арк. 1: Сія книга рекомаа Св[я]тїи Василїи надании ест до монастыра Бѣлостоцкаго, от велебной Панны Феодосїи Новоселецской при всечестном от[с]цѣ Игуменѣ Феодосїи, за свое отпущеніе греховъ року „ахїї [1618]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки ВДС.

78. 3-й прим. Кир. 659.

Арк. [2–7]: Сію книгу душоплезную продала єе благородная Пани Агафія Чирская Павш анка за гроши с[вя]щ[ен]нику пречискому Василю Мієтедієвичу Переяславскому и жонѣ и дѣтеи его вѣчне во всеи волную року Божего „афѣз [1597] февр[аля] кѣ [23] дня у сре[ду]. [Скоропис 16 ст.].

Арк. 1–4: а придал єи я Іовъ Борецкии митрополит киевскии въ вѣчную памет монастыру Михайловскому Златоверхому. Под клятвою да никтоже дерзнет сію отдалити [підпис].

Арк. 44: року „ахкѣ [1623] м[іся]ца января кѣ [24] дня: Спасенія ради и для богомоля о души своєи раб божий Василїи Мефодієвич С[вя]щенник Пречиский Переяславский при послѣднѣм исповѣданїи. Сію книгу Преосвященному митрополи[ту] [Киевск]ому Іову дух[овни]щєю отказал. Через сына своего Матфея Василевича что у Терехтемировѣ к обители отдалъ ... и молитво... онѣ преставѣшемс[я] ...тящимъ: Іов Борецкии Митрополит Кієв[скии] рукою власною [підпис].

[Під час реставрації береги книги були надмірно обрізані, через що запис Іова Борецького є ушкодженим].

Помяни Господа душу раба свого ієрея Василя въ кровех праведных. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: 1 Р. 21 Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-ихайлов. Монастиря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивеніємъ Іриней Епи[ско]па Чигиринскаго.

Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Златоверхо-Михайловскаго Первокласнаго Монастыря 1862 г. Апреля 21 ч.

79. 4-й прим. Кир. 744.

Тит. арк.: Monastera Milczeckiego 1686: Монастира Мѣлчецкаго „āxī̃s [1686].

Арк. [2 зв.]: Lieszko Czarny bedoncij Kruliem Polskijm gdy s tatarami woіował barzo ich syłą pod Sandomjrem pomnożył nazad wruciwszy sia do Krakowa s tych trupuw serca wіjmuјac w rzeky topiono, a kto ij złowlzјj te wode pił... umarlij psowały... [18 ст.]. [Текст напівстертий, – ймовірно, уривок з творів Гваніні].

Арк. 7–38: Сія книга Василя С. Климентія Холошевського писара Єсавинского купная отца Сімеона протопопа Єсавинского за злотых кѣ [20] вдаль „āxī̃z [1637] тотую книгу надалем Монастыреви Мѣлечкому през Вл[адыку] ... отца Єларія Кропивницького... [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий].

Форзац: Помилуї мя боже повелица милости твоєї по многимша дарам твоїм послухъ Гришка руку приложил к чалобитной Григоре Афрасинин вмести Івана Доникова руку приложил поємно записи Григоре Афрасинин вмести третехъ Василя Глеба да Тимофея Топорникова руку приложил. [Півустав 16–17 ст.].

80. Галятовський Іоаникій. Гріхи розмаїті. – Чернігів, 1685. 4°. [2], 26 арк.

Запаско, Ісаєвич 623. Кол. Попова 159.

Форзац 1: ...С[вя]щена и славна Діво Панат твоя [?] Всяк созивающе на веселиє / Віртеп починающа Марія[?] / Велики Милост[ива] пана твоєму поюще / Єдинородному С[и]на ...глаголаснія. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: ...Книга глаголемая Грѣхи розмаитиї вкратцѣ написаніє раба божого Корнѣя Стефановича Засядкевича дано мнѣ року „āxī̃s [1686]. [Скоропис 17 ст.].

Року 1737 Годъ М[і]сяця јюлія 26 дня Року „āxī̃и [1688] мѣсяця јюня йї [18] преукрашна Божією Славою священ. [Скоропис 17–18 ст.].

Книга з колекції П.М. Попова.

81. Галятовський Іоаникій. Казання придані до книги Ключ розуміння. – К.: друк. лаври, 1660. 2°. [1], 149, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 398; Петров, Бирюк, Золотарь 216. Кир. 77п.

Форзац 1: ...datek pana dobrego / Czyni słuęę pilnego / A kiedy datek mały / Biwa słuęę [niedbały] / [малюнки, проба пера].

Форзац 2: Synu u młodości nabyway mędrości / A tyś nie pozynay męki u żałości. [17–18 ст.].

Арк. 2–22: ...дана до церкви божєї...Богородици... до храму чєст[наго] от раба б[о]жїя Фоми жєны Татьяны і С[и]на єго Нєстора за свою власную працю и з доброй волѣ своєї вѣчними часы, жєбы нє была отдал[єна]... що я просилєм из жєною своєю, жєбы у прєстола б[о]жєго нє рачил прєпоминати нас грѣшних якє свого патрона тепєришнаго отца Симєона на той час будучого такѣ тиж і каждаго наступившаго до того прєстола б[о]жєго нарєчєн чєстєностю ваша прєпоминати, а я дла чєго і клятву покладаю на такового. Ктє бисѣ важил отдалити от ц[є]ркви Б[о]жєї Храму выш имєно даного, нєхай будє проклят Анафєма і Маранафа, дѣялєся в ро[ку] Божїм „ахѡв [1672] м[і]с[я]ця Н[о]ября] дня 3 [7]. [Скорєпис 17 ст.].

82. 2-й прим. Кир. 1132.

Форзац 1: Сїя книга єст власная М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то Софѣ-йского Митрополитанского Кїєвского названная Ключъ прємудрости или Разумѣнїя ижє о тємѣ всякѣ да разумѣтѣ, а разумѣвая да нє прєстєпаетѣ. [Скорєпис 17–18 ст.].

Тит. арк., арк. 1–7: Сия Книга г[лаго]лемая Ключъ Разумінїя Казаннїя на С[вя]тыхъ угодниковъ божїихъ Монастыра С[вя]то Софїй-скаго Кїєвскаго катедралнаго року „ахѣа [1691] за бытїє на тотѣ час Началника Паламарскаго, ѡтца Інокєнѣтїя Василєвича того жє року, „ахѣа [1691] М[і]с[я]ца Іануарїя Дня дї [14]: Нє благословєн той чловѣкѣ, богємѣ вѡвѣкѣ будєт. Которї бы мѣлѣ сїю взяти, выш менєную книгу: А за битїє Прєѡс[вя]щеннаго Архїєпископа Митрополита Варлаама Іасїнскаго на тот час бывшаго вѣ Кїєви. [Скорєпис 17 ст.].

Форзац 2: Г[о]с[п]оди помози и ...начати / Младєнчє божий собєри собѣ з двѡх рєчєй чили змлоду масѡ ѣсти, чи на старѡст кости гризти / Г[осп]оди помози і ... начати и совершити книгу сїю написати и прочитати в церкви Кити... нѡй Успѣнїя Прєсвятой Б[огороди]ци Марии Божии. / Господи Божє мой на тѣ упѡвах. [Скорєпис 17–18 ст.].

83. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміння. – К.: друк. лаври, 1659. 2°. [2], 253 арк.

Запаско, Ісаєвич 395; Петров, Бирюк, Золотарь 212.

Кир. 32. Авторський прим.

Тит. арк., арк. 1: Сїя книга єст власная М[о]н[а]ст[и]ра С: Мїколая Пустинно Кїєвского.

Арк. 1 зв.: Помяни Г[оспо]ди д[у]шу раба своего Ѡнофрія. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8–11: Я Іѡаникий Галятовский даю Сію Книгу Манастир С. Миколы Пинского вѣчными часы. [Скоропис 17 ст.].

84. 2-й прим. Казання. 1660. Кир. 33.

Арк. 1–8: Сію Книгу...[заклеєно папером] Козакъ Антифей Волчиновъ ... [заклеєно папером] Китаєвскую Пустинку до Храма Преподобнаго Сергіа Чудотворца М[іся]ця Іюля 1750 Года. [Скоропис 18 ст.].

85. 3-й прим. Кир. 73п.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–7, 16–21: Сія книга гл[а]г[оле]мая Ключ разумѣнія албо Казаня на праздники г[о]с[по]д[и]ня, выданая през его м[и]л[ость]: Г[о]под[и]на отца Іѡаникия Галятовскаго єсть Монастиря С[вя]т[о]го Архистратига Михаила золотOVERXого Кієвскаго котрую книгу надал той же вл: в б[о]гу Г[оспо]д[и]нъ от[е]цъ Іѡаникий Галятовский ректор братский Кієвский року „ѧѭθ [1659]. [Скоропис 17 ст.].

Сія Книга зъ библиотеки Кієво-ЗолотOVERXо Монастиря. [Скоропис 18 ст.]. Книга Монастиря Свято Михайловскаго ЗолотOVERXого Кієвскаго. [Скоропис 17 ст., можливо, рукою І. Галятовського].

86. 4-й прим. Кир. 74 п.

Форзац: Б[огоро]д[и]цѣ Д[і]во радуся [!] обрадованая Маріє / Господь с Тобою Б[огоро]д[и]цѣ Д[і]во радуйся обрадованая.

Помощникъ і покровитель / Помощь моя от Господа сотворившего небо и землю / Богородице Діво радуйся Богородице Діво радуйся / обрадованая Мария Господь с тобою. [Скоропис 17 ст.].

Тит. арк., арк. 1–7: Сія книга єст власная М[о]н[а]ст[и]ра єст: Ніколая Пустыннаго Кієвскаго Року Божія „ѧѭ [1660] Сія книга єст Ключъ разумѣнія, по небожчику Ієромонаху Митрофану, старцу Монастиря с[вя]того Николы, Пустыннаго зостаєт сія книга при ѡбители С[вя]той вѣчнє и непорушно, А хто бы мѣлѣ сію книгу названную яким колвекъ способомъ ѡтдалити ѡт ѡбители святой да будєт проклят и анафема. [Скоропис 17 ст.].

87. 5-й прим. Кир. 79п.

Арк. 83–130: [Во имя] ѡтца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь Сію Книгу названую Ключъ купил я оуродзони священни ієрей Павель Петровски первии презбитер церкви С[вя]той В. М. Параскеви за ста-

раніємъ и коштомъ первою котрой фу[н]дацій тоєиже ц[е]ркви в веси названой Скибиной зроблѣ, а купилъ С[вя]тую книгу оу j[е]го м[осц]ѣ Пана Бузовскаго на вѣчни часи Аминь Року Б[о]жию 1775; Сію книгу читалъ и у себе имѣлъ, нѣсколько время рядовой безсрочно отпущной Трофимъ Степановъ въ 1851 и прочіе время. [18–19 ст.].

Арк. 180: Сия книга рекомая Ключъ П. Исиодора Гринкевича па-
роха Голчинского хто би ея мѣлъ украсти / то буде внесѣ вѣчную ко-
рону и заплату мати. [Скоропис 17–18 ст.].

88. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміння. – Л.: друк. М. Сльозки, 1663. 2°. [6], 248, 140, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 412; Петров, Бирюк, Золотарь 221. Кир. 4848.
Авторський прим.

Арк. [1–3]: Принадлежит Поча[е]вской Лаврской Библиотекѣ
1854 г. [19 ст.].

Сию Книгу Сп[а]сенья ради своего дарє на М[о]н[а]стир свое[й] волеи,
до церкви Живоначалной Троице и во имя Пр[есвя]той Б[огороди]ци,
кто бы ѡною ѡд того мѣста с[вя]того ѡддалил, Б[о]жии ему судия
будеть. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [3 зв.—4]: Іованикій Галятовскій ректор игумен Мо[на]стиря Братского Кієвского надалъ сию книгу до Мо[на]стира Почаєвского дай ему Г[о]с[по]ди Спасение Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Stefan Bazylewicz / Pomoc moja od pana Boga który stworzył Niebo i Ziemię. / Kazymierz Wołosowycz / Nie masz y podrugy[?] bo i nie masz wontpliwosci Aby cnota mijala... bez [z]azdroscj / ... Cnota uroda famylya[?] meni twe w iunenstwie / Pyniendzy wsi y starost to błaženstwo / Wysoce w bogu Prewielebny Moscij oycze. / Запражени сугъ / Чтири херувима которих видѣлъ про[ро]къ Іезекилі зо чтирма твари. [Ско-ропис 17 ст.].

89. 2-й прим. Кир. 1243.

Арк. 1-7: Сію Книгу рекому Ключъ проповѣданя купилъ роіаси-
сzeniu с[вя]щенік Іерей Іаковъ was. Ващенко Троїцький Wysniewieckу
Зас. ону грѣ... а купил у свящѣного Іерея Думутрія u swata swoго впиши
на имя даль за неѣ зло. 4. Купилъ Року ѡψσι [1716], м[i]с[я]ця Декамврія
дніа к̄а [21]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 14–15: Сия книга С.І. ... Іоана Похилевича презвитера. [Ско-
ропис 18 ст.].

Арк. 204 зв.-208 зв.: Та Хієга Ключ Разуминья... Pochilewicz. [18 ст.].

90. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміння. – Л.: друк. М. Сльозки, 1665. 2°. [6], 532 арк.

Запаско, Ісаєвич 420; Петров, Бирюк, Золотарь 231. Кир. 608. Авторський прим.

Арк. 1–5: Сія Книга єсть власная М[о]н[а]ст[и]ря Печерского Киевскаго [напівустав]; Я подлий автор сєи Книги, висоце в божѣ Превелебному ѡтцу Інокентію Гизелови Архимандритѣ Печерскому, даровалем книгу сію для неѡтмѣнной ку мнѣ ласки и любви его. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

91. 2-й прим. Кир. 2753. Авторський прим.

Тит. арк.: Сей книгѣ въ году 1804 140, годѣ 1805 141, а въ 1853 Году лѣтъ 188м.

Арк. 2–5: Азъ подлый Автор сѣѣ Книги для спасения своего далем сию книгу до Києва до Монастира Выдубицкого до церкви С: Архистратига Христова Михаила жебы там читана была для спасения людзкого, ктобы вазися ѡт тоѣ церкви и ѡд тоѣ ѡбители с: сию книгу ѡтдалити и през тоє пожитковѣ збавенних ущирбокѣ душам людским чинити, будет его за тоє Б[о]гѣ Судия справедливым в день останій судити. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 6: Сия Книга привезена єст з мѣста Лвова през Моисея Морозовича мещанина града Києва за отпущение греховѣ своих. [Скоропис 17–18 ст.].

92. 3-й прим. Кир. 2752. Авторський прим.

[На форзаці виписки із Старого Завіту церковнослов. мовою і з Хронік латиною. Записи див. № 91].

93. 4-й прим. Кир. 2574.

Арк. 5–129: ...Нестора Перхоровича 1832 года. Сія книга принадле[жит] волинському Уѣздному ієрею богословія магістру Нестору Перхоровичу Ковицкому.

Арк. 149 зв.–156: Року Б[о]жєго ѡх.. [16..] купиль сию книгу глаголемую Клочѣ рабѣ [божий] Василій Коваліовскій Презвитер Ц[е]рквы... Пре[св]ятой Б[о]городици оу мѣстѣ Пилявѣ оу Андрея... поповича Вовчковского за певную свою суму у злотих ѿ [70] ...вѣчнии часы ѡную жебы заплативѣ нащо для ... подписується... Трушкевичѣ попович Вовчковскій. [Скоропис 17 ст.].

94. 5-й прим. Кир. 4852.

Арк. 35 зв.–38: Ta Xiążka Klucz Razuminya nazwana. Przez Przewielebnego Jme X. Jana Barcini swego bywszego Dziekana Radomusz[?]

W. X. Teodorowi Suserewskiemu par Siekeluma [?] dnia 27 w. s. h. 1709. Roku na Ziazdzie Hommilyi wt Plebaniy Torczynskiej darowa.

Форзац 2: Kuzma Domkow Syn / Grzegorz [?] Selyczuk / Andryi Diczicz Bezpalk / Danylo Iwan Poriubra[?] Marka Syny. [18–19 ст.].

95. 6-й прим. Кир. 4954.

Арк. 1: Hunc librum dedi ad sempu... venerabili Patri Ignatio [?] ... guariensi. Ego Petronius Kaminski Nom. ... pp Munkacz 1708 die 28 Aprilis. [18 ст.].

Арк. 53 зв.: РБА ψ̄м̄а [1741] Вѣдъ Великодѣне: Хлѣба: луде: неилѣ[?] литъ молоко та бура... недедавѣса по тріи миряшѣ била за еденѣ сощи-покъ даєне яловѣя. [Півустав 18 ст.].

Арк. 80 зв.–90: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха сию книгу рекомую Ключ купилъ рабъ б[о]жий ми далъ Петру совичи[?] и своею жѣною на имя Настасею за свое сторова [!] и за отпущене грѣховъ своихъ и за преставшихся родичовъ своихъ дали за ню злотихъ лѣ [30] польскихъ придали є до церкви Собора архистратига Михаила до села Вербяже отцу Василию Созаньскому року дхлї [1680]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 89: Vicenty [?] Chudiowicz ...: z Kalnego Dominii Skolskiej Cyркулу Str... należący kupił dla użytku Klucz Razuminya za ktura zapłacił 25. fm.: W: W: w Roku 1874. A[nn]o. [19 ст.].

Арк. 214: [Коментар Аноніма до розділу: Сошествіє с[вя]т[о]го Духа]: Але и Д[у]хъ святи єсть образомъ с[и]новскимъ, яко можешъ читати в м[о]л[и]твѣ на Сошествіє с[вя]т[о]го Д[у]ха Патриархи Филофея, то и с[и]нъ выпускаєть Д[у]ха, поневащъ и от[е]цъ же выпускаєть Д[у]ха образомъ ѡтцевскимъ єсть а не про [?] пише єсть образомъ ѡтцев с[в]ятимъ Д[у]хъ С[вя]тый, тилко за тымъ же выпускаєть его то теди и не про инше єсть образомъ с[и]новскимъ тилко затимъ же С[и]нъ Д[у]ха с[вя]того выпускаєть Д[у]ха ст.

Арк. 215 зв.: Небоже Галатовскій не добри єст теологъ, бо и С[и]нъ себе любитъ и ѡтца любитъ, и ѡтець С[и]на любитъ, зачимъ коли за тымъ Д[у]хъ с[вят]и походить ѡт отца же себе любитъ, то и ѡт С[и]на походить бо и С[и]нъ себе и отца любитъ, зачимъ от обоихъ бытность свою Д[у]хъ с[вят]и маєть, бо иначе що инша любовь то инши Д[у]хъ будетъ, що єсть блюзнѣрство. Але такъ тримай [?], коли хочешъ Православнимъ быти; ѡт[е]ць С[и]на любитъ, а С[и]нъ ѡтца, а тая любовь породіаша ѡт обохъ яко ѡт единого початку, то єсть единой воли ѡтцевской и С[и]новской внутрѣне, Постать о бытность свою и маєть Д[у]хъ с[вят]и.

Арк. 217 зв.: Тоею пр[о]рочество Панє Галатовскіи розумієть, ѡ Х[рис]тѣ ведлугъ чловѣчест[в]а и в часѣхъ не ѡт вѣковъ, не ведлугъ

Б[о]жества, и единако ведлугъ Б[о]жества як ѡт[е]цъ, и себе пославъ в часѣхъ, ведлугъ воплощеніа зачимъ не ѡратъ дишкуруешъ. Повѣжъ мнѣ Панѣ Галотовскій, прощо Д[у]хъ святи зоветъся Д[у]хомъ ѡтцевскимъ? Не про инше тылко за то от[е]цъ ѡт его походить, то и за тымъ есть с[и]новскій и Христовъ же ѡт С[и]на, и ѡт Х[рис]та ведлугъ божества або персони ѡт его походить. Правда есть же може [св]ятенъ вѣршъ Павловъ разумити якъ свіати Дамаскинъ толмачамъ, але ты не прикладъ свое же ѡт С[и]на не походить, бо то свіати Дамаскинъ не прикладъ.

Арк. 218: И ту н[е] розумієшь писмо Панѣ Галатовскіи, бо тїи слова: Азъ оумолю ѡтца розуміються ведлугъ чловѣчества которое можетъ Б[о]гу ѡтцу молитися, а не ведлугъ Б[о]жества Х[рис]това, бо Б[о]гъ б[ла]г[о]словенъ Молитъся бо ровніи сути, и Б[о]гъ Б[о]говъ не смиряється, и не оуничижається, а къ ему ся молитъ муситься смиріати, оуничижити, и кланіати. Неправда ижъ будутъ два початки Д[ух]а С[вя]т[о]го ижъ будетъ ѡт отца и с[и]на походити, бо От[е]цъ и С[и]нъ есть, а с[и]нъ въ ѡтцѣ и єдина ихъ есть воля черезъ которую выпускають Д[у]ха С[вя]таго.

Арк. 219: Але тежъ не мовить Х[ристо]с, иже ѡт самого або, иже токмо ѡт ѡтца родить. Скаржишъся на Римліанъ же до символу приклали ѡт С[и]на, а Символь тылко може свіатїи соборно склали, которїи нужди ради, то есть дѣла ієрезїи прикладати могутъ артикуль вѣри, але ты смієшь само Ев[ан]гелїи прикласти ѡт самого ѡтца. Тебе єдного не повинїи єсмо слухати, коли такъ писмо не расудне толкуешъ.

Правду повѣдашъ, але ци малъ бы С[и]нъ отъ власти дати ради д[у]ха с[вя]таго, коли би ѡт его не походилъ? Ци дунуль былъ на ап[о]ст[о]ли, коли бы не мал тленїє дѣствное. Д[у]ха С[вя]т[о]го власностью есть дати дари своїи, а же и с[и]нъ ихъ роздаєтъ то знати власть в нимъ владѣну внутрь дѣственную ѡ бытности д[у]ха с[вя]таго. А преця з того можете разумити же ѡт с[и]на походить, албовѣмъ далъ знакъ тлиенїемъ своимъ Х[ристо]с, же якъ Д[у]хъ матеріальни коли дунуль на ап[о]ст[о]ли исходилъ з пречистихъ оустъ его дочесне такъ ѡт вѣков внутрь дихалъ дихаетъ и дихати, будетъ Д[у]ха с[вя]т[о]го въ вѣкѣ, зачимъ и ѡт его походить.

Арк. 219 зв.: Чему жъ ты Панѣ Галотовскій, ту, черезъ д[у]ха, розумієшь самую персону, а наперед того тылко дари? Вѣдишъ якъ превротѣне и не розсудне мѣшаєшься.

Граматики не знаєшь мой Галотовскій, коли з руского слова, не могли єси зразумити, было в Грецкое писмо посмотрити.

Небоже, капеляне ганить православного оучителя который яки столпъ... восточных ц[е]ркви... знаю же ієжели[?] перш того жалѣши тожи позно. Толкуєшь гдѣ не треба, хѣба слѣпи не вѣдитъ, о чимъ

ап[о]ст[о]лѣ мовить, нѣчого о персонѣ Д[у]ха, але о дарехъ бо Д[у]хъ с[в]яти що в насъ перебуваєть не вѣплощається в насъ але дарами его и бл[аго]д[а]тию божею прїимуемо и въ насъ перебуваєть.

Арк. 220: А преція консеквенцію недобро чинишъ, бо жадна персона от себе самой не походит. Не прикладу ѿ самого, бо то не естъ в Єва[нгел]їи, самой не походит.

Не прикладу ѿ самого, бо то не естъ в Єва[нгел]їи. А слѣпици не знаешъ ижъ на Іорданѣ Д[у]хъ святы дарами своими не на б[о]жествѣ Х[рис]товому але на чловѣчествѣ ѿпочнул; бо Божество не потребуєть даровъ под верховнихъ походящихъ от иннаго. Вшакъ не б[о]жество, але чловѣчество кр[е]стилося. А не знаешъ ижъ двоякое естъ Д[у]ха святого ѿдпочиванїе, вѣкуистое внутрь Б[о]жества, и такъ исхोждїащъ Д[у]хъ святы ѿ ѿца и С[и]на в нихъ ѿпочиваєть, о чимъ приточенное писмо нѣчь не мовить. Другое ѿдпочиванїе естъ доческое дарами своими на синѣ ведлугъ чловѣчества, а ты Пане Галатовскїй прикладуєшъ до вѣчного не поправдѣ, бо не розумїєшъ. Горкая твоя теологія.

Арк. 220 зв.: І се то о чловѣчествѣ розумїється и о дарахъ Д[у]ха с[в]ят[о]го нѣчь ту не машъ о походженїу Д[у]х с[в]ят[о]го ѿ сина.

Самъ сіа признавашъ же ѿдпочиванїе естъ престанїе дѣства добрѣ зачимъ коли Д[у]хъ святы на с[и]нѣ ѿдпочиваєть то Д[у]хъ святы не дѣствуєть, що жъ ту вводишъ же с[и]нъ дѣствуєть? Дурное говоришъ, бо с[и]нъ на діѣ не ѿдпочиваєть зачимъ ему дѣственного д[и]ханїа ѿтнїати не можешъ, през то ижъ Духъ с[в]ятїи на с[и]нѣ ѿдпочиваєть, слѣпи, Теологу. Вшакъ вѣдишъ с[и]нъ въ ѿцѣ, а ѿт[е]цъ въ синѣ, яко можешъ внутрнее дѣство обоихъ разлучати? Абы еденъ дихалъ д[у]ха, а други нѣтъ?

Арк. 221: І се то ѿ Х[рис]тѣ ведлугъ чловѣчества Х[рис]та, не ведлугъ Б[о]жества, бо Б[о]гъ ѿт[е]цъ не помазалъ С[и]на своего ѿд вѣковъ д[у]хомъ свїатимъ, бо тенъ вся въ ѿцѣ и въ С[и]нѣ ѿд вѣковъ, бо иначе и ѿт[е]цъ себе помазалъ Д[у]хомъ радости то естъ Д[у]хомъ свїатимъ. А же его С[и]номъ називаєть ведлугъ чловѣчества вшакъ и кажды побожни Х[рис]тіанинъ естъ с[и]номъ Б[о]жимъ, и даєть ему Б[о]гъ вшелякїи дари, пророковати, діаволовъ изганяти, недугїи изцилати, чуда показовати божею силою, яко ап[о]с[то]лове чинили, а ту нѣчого не машъ и походженїу вѣкуистого Д[у]ха С[в]ятаго ѿ ѿца або С[и]на. Правда же Божество и Троица свїатая выражається, але не походженїе а же Галатовскїй прикладаєть то темо до того же не походитъ ѿд С[и]на, фалшиве розумїєть, яко вѣдишъ чителнику...

Арк. 223 зв.: Добр еси оучинилъ Пане Галатовскїи жєсь то казанє поправилъ оу второзданнихъ, где хочъ да що не росудно споминаєшъ, але преця не такъ оупорно, з того сужу тя фалшивимъ оучителемъ

и не роетропънимъ Теологомъ, зачимъ не треба тобѣ вѣровати в
тымъ казаню за походженіе Д[у]ха С[вя]таго ѿ самого ѿтца, не ѿ
С[и]на. [Кінець коментаря]. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 369: Obraz głosu namalował S[wię]ty Mikołaj kaznodzieja zaś
widział.

96. Галятовський Іоанникій. Мссія правдивий. – К.: друк. лаври,
1669. 4°. [12], 429, [5] арк.

Запаско, Ісаєвич 457; Петров, Бирюк, Золотарь 247. Кир. 42.

Арк. 1–10: Сія Книга глаголемая Мссія Іюана Павловича свещеника
[п]речистаго пречѣснаго року „ахѡд [1674] Мѣсеца Августа а [1] дня.
А хтоби мѣлъ ѿдалити таковий да будет проклят Анафема, Іара-
манафа триста, і ѡсем десят [18]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–10: Сія книга глаголемая... [зрізано] от Пресвитера Іваш-
ковского Николского Чесного ѿтца Іосифа Сеще[н]ки дарованая [обрі-
зано] Іюан Іосифову во вѣчніе часи а ѿдана вовемя супружествомъ
совокупленія з дочерю в тысячу сѣдмъ сотъ тридцать шестомъ году
в М[іс]яцѣ Ноємврїи Первомъ числѣ. [18 ст.].

Арк. 12 зв.–18 зв.: Сія Книга называется Мссія куплена за денги
дана четири залатих [!] Поповичу Івашковскому. [18 ст.].

Форзац 2: Сія Книга калѣского купца Івана Маркова Господина
Лвицково ...1782 году фєвраля 10 дня в єдной Ярмонка.

Сія книга Господина калуского купца Івана Маркова сына Лвицкова
Писалъ калуский купецъ Федоръ Івановъ-Каширинъ 1786 генварѣ
Саменъ [?] де Черѣбурьев [?]. [Скоропис 18 ст.].

97. 2-й прим. Кир. 40. Авторський прим.

Форзац 1: Тысяча вѡсѣмсотъ двадцать второго года генваря 1 дня
мы нижче подписавшіеся... [19 ст.].

Арк. 2–3: Я подлый автор сєи Книги; далєм сїю Книгу, в Кїєвѣ
до монастира Выдубицкого до Ц[е]ркви с: Архистратига Михаила,
жебы там за мене Бога прощено. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 276: Смотри прилѣжно учо[н]икъ будѣ примѣри, чтобы ко-
торыс гов: к сєму бѣдняку по первенству исполнить... быть, пророки
провидѣвъ будущаго ледащину. [19 ст.].

Арк. 1–3: Сія книжица м[о]н[а]ст[и]ря Кїєвовидубицкого.

Форзац 2: Христосъ родилсѣ шестого вѣка тоєстѣ 5509. Года
смотри на листу 281-ом євріє те толкують на 5000 вѣку о звѣздѣхъ
шествовавши вол[х]вам[и] лист 317. [19 ст.].

98. 3-й прим. Кир. 1138.

Арк. 1–15: Року „ахѡд [1674] Априлия вї [12] дня сїя Книга

г[лаго]лемая Месїа правдивий надана есть честным ієродїаконом отцем Іоанникїєм малярем М[о]н[ас]т[и]ра С[вя]т[о]го Николы Пустынного Кїевского до тоєжъ ѡбители С[вя]т[о]го Николы Пивьского, вѣчне. Которую хто бы хотѣлъ якимьколвекъ способомъ ѡт тоєи с: ѡбителѣ ѡтдалити и собѣ привласчити таковой кождый воздаст ѡтвѣтъ предъ страшным и нелицемѣрным судїею, который приїдеж судити живих и мертвых, и воздаст комуждо подѣлом его. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

99. Гізель Іннокентій. Мир з богом чоловіку. – К.: друк. лаври, 1669. 2°. [30], 666, [8] с.

Запаско, Ісаєвич 458; Петров, Бирюк, Золотарь 248. Кир. 97 п.

Арк. 4–16, 1–99: ...Книгою подарил города Иркутска Спаской градской церкви с[вя]щенника Иоанна Стефаннова С[ы]на Протопопова Иркутской епархіи общой [або: оецкой] слободы Успенской і Афанасіе: во кириловской церкви с[вя]щенник Ияковъ Филиповъ с[ы]нъ Красовский въ 769м г[о]ду в генварѣ м[е]с[я]цѣ подписав с[вя]щен[и]к Иоаннъ Стефанов Протопопов въ 1771м году. Февраля въ 9ом числѣ. [Скоропис 18 ст.].

100. 2-й прим. Кир. 100п.

Форзац: Zaden wszetecznik, albo nie[...Chrystusowym y Bożym] czysty niema dziedzictwa w Krolestwie / nullus scorator, autimpurus babiturus est hereditate in Christi Dei que regno. / Παζ πορνοσ η ακαθαρτοζ ονκ εχει κληρονομιαν ευ η χριζου και Βασιλεια του / ... Кїєвовыдубицкій многогрѣшный ієромонахъ Исїхїй всей поднебесной усердствуетъ тако. / Священници толикимъ разнствїемъ нравововъ должны превосходити прочїихъ людей, коликимъ безсловеснїи овцы превосходитъ словесный, пастырь, пачеже яко небеснїи ангелы между челоуѣки жити должны. Злат: 146.

Стїхира утренняя субботная изъ Богодухновенной книги осмогласника ползи ради душевной Боглюбивому читателю выписанная: Безмѣрная есть блудно живущимъ мука: скрежетъ зубовъ, и плачъ неутѣшимый, геенна огненная, и тма кромѣшная, и червь неусыпаемый, слезы не дѣйствительны, и судъ не милостивый, сего ради прежде конца возопїимъ глаголюще: Владыко Хрісте, яже избралъ еси, со избранными твоими упокои. Гла: 8. 332 лїсть. // [Півустав 18–19 ст.].

Уединенное с рассужденїемъ размышленїе многогрѣшнаго ієромонаха Исїхїа красноколядинского уроженца Кїєвовыдубицкаго постриженца:

1. если безмерная есть мука / живущимъ блудно здесь въ грѣхахъ, / если сія свята наука / теперь гремитъ въ моихъ ушахъ / 2. А я чтучи и сберегаюсь / посредствомъ зримыхъ сихъ стїховъ / то впредь

изъ Богомъ я покаюсь, / и брошусь скверныхъ сихъ грѣховъ. / 3. И что мнѣ тѣ какъ дни такъ ночи / здѣсь ползи падали, въ коихъ / душевны ослѣпивши очи, валялся какъ скотъ въ грѣхахъ моихъ. / 4. Священны книги подтверждаютъ: / что скверны блудъ есть грѣхъ великъ, / и жити чисто научаютъ, / яжъ въ свѣтѣ первѣшій блудникъ. / 5. Къ комужъ простру свои я руки / на страшномъ въ будущъ вѣкъ судѣ, / если еще и по сей науки / пребуду въ скверномъ томъ блудѣ. / 6. Въ коемъ я по сей день валялся, / забивъ страхъ Божій, суетился, / грѣховнымъ мракомъ покривался / всю жизнь, весь вѣкъ блудомъ сквернилсѧ. / 7. Но я тсперь о всемъ томъ каюсь, / воспоминаю страшный судъ, / си: еи: предъ Богомъ обещаюсь / навѣки бросить скверный блудъ. / 8. И свято жить, какъ обѣщался, / я при крещеніи святомъ, / где сатани дѣль отрицался: / сочетавался же со Хрістомъ. / 9. Хрісте Спасителю живущихъ / всѣхъ православныхъ Хрістіанъ / твой пресвятишій образъ чтущихъ / и кровь истекающую изъ ранъ / 10. Да поможи мнѣ впредъ пожити / въ семъ свѣтѣ чисто безъ блуда, / чтобъ могль я милость получить / въ день страшного для всѣхъ суда. //

2. Избереженіе по сей вышепрписанной бумажкѣ, по подобію яснаго и свѣтлаго зеркала всякому православному и боящемуся Бога Хрістіанину предъ глаза представленной, любовно, усердно и Хрістіански совѣтую жизнь свою исправивъ, свято оную и богоугодно препроводити, а сквернавицамъ, бѣднаго и ослѣпленнаго блудника душу въ крайнюю погибель приводящимъ, если оны гды и когда, у кого были, навсегда и вѣчно отказати царствія раба небснаго, которое ѣдны только нужницы восхищаютъ и получаютъ, а не скверняющіе свое тѣло чрезъ блудъ, и ради спасенія своей души, которую потерявши въ сей жизни изъ блудницами убивающими души человѣческія, ни за какіе тысячи или мілліоны въ будущій вѣкъ не можно будетъ приобрести или купить, но всенепременно по дѣламъ своимъ надобно будетъ мучиться и страдать вѣчно и безконечно.

4: Всякъ блудникъ или нечистъ не имать достоянія в царствіи Хріста и Бога еф.5.

3. Заключение. Еще же не позналъ, и не искусилъ еси вышеупомянутаго вѣрою, любовію, и всѣмъ твоимъ усердіемъ горящая къ Богу и своему Создателсвѣ ревностно и нелицемѣрно, явно и тайно служащая о Хрістолюбивая, и къ небесамъ воздыханьми аки крилами парящая душе! не искушай его о возлюбленіе! вещь, да не удицу смертную въ горести его сиѣси: и не искушаючи бо, его въси, яко мерзостенъ естъ, и понемъ горка болѣзнь, и вкусивши его нѣсть мощно избѣти неминуемой скорби, и нестерпимой печали.

1: Добавленіе. Праведныхъ стези [пути] вѣсть Богъ, трудъ, ихъ

награждаетъ / Отъ презрѣнныхъ мѣстъ земныхъ въ рай ихъ пресе-
ляетъ / Грѣшныхъ тожъ стези [пути] Господь свѣше называетъ /
Райскихъ превеселыхъ мѣстъ вѣчно ихъ лишаетъ / Горе намъ за
скверной блудъ сладостей лишатись / Тѣмъ что въ небесахъ моглибъ
вѣчно насладитись, / Укрывались отъ людей, тайно блудъ творили /
Темъ и души мы свои вѣчно погубили. [18–19 ст.].

Арк. [2], 1 зв.–2: Книга Монастыра Выдубицкого. Кіевск.; Сія
Книга М[о]н[а]ст[и]ря Видубицкого Кіевского.

101. 3-й прим. Кир. 105. Авторський прим.

Арк. 5–37: Року тисеча шестсот шесдесят девятого М[і]с[я]ца
Марта третего дня сія книга г[лаго]лемая Мир с богом ч[ол]овеку
надана ест до Монастыра С[вя]т[о]го великаго Архирея и чудотворца
Николая Пустынного Кіевского ѿт яснѣ в б[о]гу Превелебнаго его
Милости г[оспо]д[и]на ѿца Иннокентія Гизеля Архимандриты Святыя
великія чудотворниа Лаври Печерскія Кіевскія за превел[е]бнаго в
б[о]гу г[оспо]д[и]на ѿца Алексія Тура Ігумена ѿбители сея св[я]тое
вѣчнѣ: А хто бы теж смѣлъ або важился ѿ тоей ѿбители с[вя]тое
якимколвек способом ѿдалити и на свой пожиток ѿвернути
Анафема да будетъ. [Скоропис 17 ст.].

Форзац : Кієво Пустиного Николскаго Монастиря Бѣблѣотека.

102. 4-й прим. Кир. 681.

Форзац : Во славу Пр[е]с[вя]тыя Б[огороди]цы Въ Софроніевой
Молчанской Пустыни. При Строителѣ іеромонасѣ Варлаамѣ. Худо-
жествомъ и трудами монаха Нестора, переправися въ переплетѣ
книга сія: Миръ съ Б[о]гомъ. „ѧѳѳі [1819] года м[і]с[я]ца Септемвріа.

Арк. [2 зв.–9]: Сія книга церковная Софроніевой Молчанской
Пустыни церковная.

Арк. [3–14], с. [1–9] ...Іюны Изографа из града Москвы Чудова
монастыря от отца Іермонаха Каріона Істомина Лѣта от Рождества
Христова „ѧѧкд [1724] г.

М[і]с[я]ца себруаріа іеромонаха Іюны, Изографа. [Скоропис 18 ст.].

103. Діоптра. – Єв'ю: друк. Віленського братства, 1612. 4°. [8],
180 арк.

Книга Беларуси 72; Петров, Бирюк, Золотарь 57. Кир. 730.

Арк. [3 зв.], 45 зв.–48, 108 зв.–109 зв.: Pater Elias Chmielewicz...
Parochi [напівстерто]; Liber sacerdotis Elias Chmielewicz decani Niemiero-
viensi; Hic liber meus; festis est Deus quis illum quolent hoc nomenent
Elias natus Chmeloviy vocatus. [17–18 ст.].

Арк. [6–7 зв.]: Виталіи страдавїи... дѣланїи поспѣши дѣло благое Богу начест намже спасенїе; Всякий бо приобретающий себѣ богатство приносят душѣ погибелѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 66–83: Сія книга принадлежитъ къ числу книгъ стихарнымъ дѣячку Костантину Радомищкому дарована от священника Василия Дуцинського села Верхнячки 1818го года Сентября 26го дня.

Форзац: 1800 года на зачатїе Пре[свя]т[ой] Б[огоро]дици погодно було з дахъ и стрѣх текло, и то знакъ же урод зѣбожа обицает и на пчоли полѣтя вказуетъ, а потому и снѣгъ згинувъ и одлига велика почалася, и дощъ и мрака каждого дня и каждой ночи числа 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, а с четвертка на пятницу въ ночи морозъ незбитъ велики и снѣжок невелики притруси. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, морозъ невелики зъ ночи бувавъ а на ден пускало помалу 29, 30, 31, морозно незбитъ, и въден. / И начали новий годъ, також хмурно и мрозно и зъ ночи и не пускало през цѣлий денъ и 2 и 3; и 21 трохи морозно було А на самѣ богоявленїе было погодно же на водѣ стояли то и свѣчки братски горѣли и не гасли и так тѣи днѣ погодно било ажъ до януарїя. 16 на положнїе Честних веригъ въ среду бура поривалася часто, а на ночь ни погодилося, а другого дня въ четверъ на С[вя]того Антонїя превеликая бура була въ пятокъ тож само, а увечеру найгорше, а в ночи бура вѣтихла, въ субботу погода била, въночи зъ суботи на недѣлю въночи бура зорвалася великая през цѣлую ношъ и въ недѣлю... [обрізано] / въ понедѣльник и въ вѣвторникъ переступни холодъ бувъ и бура була але невелика. Въ среду и въ четверъ одлига и снѣгъ розтавъ въ пятницу тож само одлига и болото оказалось, на ден, въ понедѣлокъ масниі болото великее било, на вѣвторокъ морозъ.

Сія книга дарована отъ священника и дыпутата Васылія Дуцинського села Верхнячки 1819 го года Сеньтябрея 30го дня; Писавъ Чортъ знае що куда; 1826 Года фебруарїя 8го раскопанъ Кишенецъ[?] студентомъ ...

Nadruzizy zys jak kykjla / була за друзка w Hucola; Емелїанъ синъ Магдичинъ / Улияну дочеръ Степана Павленка. [18–19 ст.].

Moczulski Parochi willa Gurkowa emptus ab eodem decem Florens 1769 Anno. [18 ст.].

Прим. з 6-ки КДС.

104. Діоптра. – Кутейно: друк. Богоявленського м-ря. 1654. 4°. [6]. 195, [29] арк.

Кніга Беларусі 164; Петров, Бирюк, Золотарь 203. Кир. 4379.

Форзац 1: Былъ тут его м[и]л[о]сть ѿт[е]л[ь] Богданович казнодия; Отче Економ прошу В[ашу] М[илость] о псалтиру В[аша] м[илость] обѣцалъ; Азъ поминаи послѣдняя твоя и во вѣкѣ [спроба пера].

Сия книга Раба Божого иродиякона / Брѣмѧ Г[оспо]днѧ ига не творить лѣнива, / ѿ спасеніи, выну бодра и сщаслива. [18 ст.].

Арк. 1: Надана быст сіа книжка до М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]т[ог]о Архієрея и чудотворца Николы по зумершому Монаху Меркурію Кононовичу в б[о]гу превелебном ... ѡтцем Алексеем Туром Ігуменомъ в той С: ѡбѣтели вѣчными часы, а хто бы ся важиль якимколвек способом собѣ привласнити и ѡтдалити ѡт того мѣсца то таковый нехай будет проклятъ во вѣки вѣковъ Амен. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Б[о]гу единому с нераздѣльной и неизреченной славѣ челоуѣколюбия твоего славимъ тя; Сия книга ѡтца Исидора глаголемая Диоптра.

Szczęście odmięno у wielce zaradliwo czemu ześ sobie tak. [17–18 ст.].

Прим. з 6-ки КПММ.

105. Диоптра. – Могильов: друк. М. Воцанки, 1698. 4°. [6], 195 арк. Книга Беларусі 184; Петров, Бирюк, Золотарь 351. Кир. 4362.

Арк. 1–11: Сію Диоптру дарить на церков[?] Сєргія: С: Пустинно-Кітаєвскую в вѣчній дар ради прочтенія церковнаго и в пользу всѣмъ чести тѣщимся всѣхъ же чтущихъ сію к[нигу] и слишащихъ просить вѣчній молитва Василискъ Борецкій МР [рукою власною]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–25: Сиа книга глаголемая Диоптра с Зерцало с. ієрея... Василия мнѣ...Василиску Андреевичу Борецкому...Монастиря Јелецкого [?] Anno 1745го года сентебрия 9 дня во вѣчній... [Скоропис 18 ст.].

Арк. 21–68: Hic liber meus testis est Deus quis illum quarit hoc nomen erit Basilieus natus Boreckj vocatus: ... Donatus est Mih: AA: P:O:D: Reverendissima DD: Monachyna Iustimia Preside Monasteri Protectorensis Mca Patronissima Mecenate ac Domina Magnoscia Hic Liber vocatus est Speculum Mundinenotum et emptis est Iuno Kithanibus Duobus...Ex libris Basilisci Borecky. [18 ст.].

Арк. 68 зв. Хто с теніємъ у зерцало се не приникаєтъ: / Той лепій мира и смєзъ висаръ ведущихъ не знаєтъ: / Василискъ: А: Боровикієвичъ: [Скоропис 18 ст.].

Арк. 192–195: Сію кнігу глаголемую Зерцало купилъ от[е]цъ Духовній Єлецкого монастыра у студента Іоанна Стефановича 1748 М[іся]ця Мая 9 дня. [Скоропис 18 ст.].

106. Дорофей авва. Повчання. – К.: друк. лаври, 1628. 4°. [8], 450, [2] с.

Запаско, Ісаєвич 171; Петров, Бирюк, Золотарь 99. Кир. 13.

С. 1–13: ...С[вя]того Дорофея надал ѡт[е]цъ Ефимій Жировицкій

в монастир Харковскій всемілостивого Спаса что за туу книгу позря чтяще Бога моліє за рабу божію Анастасію и Матрону Василія купив в Стародубовѣ Якову козаку з села Мощничъ[?]. [Скоропис 17 ст.].

107. 2-й прим. Кол. Попова 44.

Форзац: 3 книгъ Монастыря Сумского С[вя]то Успенского 1748 году Октября 11 дня.

С. 1–5: Се Книга г[лаго]лемая Дорофей Монастира Сумского. [Скоропис 17–18 ст.].

Архидиякону Вениаминну Варфаломію Крестовому с товарищи дано: ѿ [5]. [Скоропис 18 ст.].

В обмен на новое ц. сл. изд. от дьякона Петропавловска. 1922. XI. 17.

108. 3-й прим. Кир. 10.

Форзац: Помощѣ моя от господа сотворшаго небо и землю; Корен учения горкий ест, плоды же его сладки, но немнози взискующїи сего обрѣтаются; Господи благослови писати учитися; Треба испытати пера и чернила; Спаси Господи люди твоя благослови достояніи твоє. [Скоропис 17–18 ст.].

Тит. арк.: По братѣ еромонашѣ Васиянѣ досталася С[вя]тому Ніколѣ Пустынному на вѣчную его память. [Скоропис 18 ст.].

Ex Libris S. Nicolai Eremitici.

Сія книга ест власная Монастира С: Николая Пустынного.

Стор. 1–15: Року аѣхѣа [1661] М[і]с[я]ца Августа ѿ [9] дня сія книга Ст: Дорофея позешлом в богу зъ сего свѣта братѣ, іеромонаху Васіану досталосѣ М[о]н[а]ст[и]ру Св[я]того Николы Пустынного Киевского на вѣчную памятку, а хто бы смѣлъ и важилсѣ от тоєй святой Обители еи отдалити и собѣ привласчити анафема да будет. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

109. Євангеліє [середньошрифтове]. – М., [1558–1559]. 2°. 396 арк. Зернова 4; Петров, Бирюк, Золотарь 15. Кир. 751.

Арк. [8–17]: Во имя ѡтца и С[вя]т[о]го Д[у]ха аминь. Сію книгу г[лаго]лемую Ев[анге]ліє Тетро ѡтменил рабѣ божій Феодор Мединскій ѡбивател Ярошевскій, из подружієм своим Агафією, и чады своими Иѡаном, Любкою и Марією, и Давидом и предал еи до храму С[вя]т[о]го рожества Г[оспод]а Б[о]га и Сп[а]са нашего, І[су]с Х[рист]а в мѣстѣ Старом Ярошевѣ, за свое ѡтпущеніє грѣхов, и родителей своих за панования Кроля Полско[го] Зигмонта третего, и за державцы Его М[и]л[ости]: Княжати Радиви́ла, року б[о]жего АХІ [1610] которая

то книга помененая Ев[анге]ліє, не маєт быти ѡтдалено ѡт поменного храму под клятвою с[вя]тых ѡт[е]цъ ТИІ [318] иже в Никеи Амин.

Арк. 22 зв.–31: ...изъволением ѡтца и поспешением ино съвжршеніем светаго духа сию книгу рекоміе евангеліе купив єи раб божи Мирон и порекла Штефенко и жена его Гафа сынъ Игнатъієнко за свои ѡтпущеніе грехов и родителии и даде за неї іѡ [12] талери у Хотини на ярмарку и бувъшим Миронъ изъ Хнилои и воташани и сынъ его ... [витерто] на възнесеніе у Хотинини... Храму перед Званчомъ поменити ѡтца его Штефа[на] Игнат[енка] [витерто]... матери Мар[іи] и [брата] его Федоръ, Иванъ и Николаи и Симиѡн свагро его Миронов Михайло и Василь сынъ его и даде до церкви иде же єст храмъ светохо архистратига Михаила и прочии обеталтних у сели у Хринвяцех за ѡтпущеніе хрихов и родителии своих бодаимъ вичъная память и ѡтца перва и Данило, и Василь первии є приднии и Штефанъ воевода в лето 7164 [7164 = 1656] ...Хринів Павелъ Ивята. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [110 зв.]: Позволеніем ѡтца и съвршеніем с[и]на и съ поспѣшеніем с[вя]т[о]го Д[у]ха. Сїж книгу Ев[ан]гліє тетръ купил Раб Б[о]ж[ий]: Міронъ Штефенко, ѡтроду Ігнатца старого Могілевского в лѣ[то] 7164 [7164 = 1656]. Перед Званчом в Хотѣню. На ярмарку на вознесеніе Сп[а]са. Дал за сїю книгу Мірон дванадцет таларин битых за ѡтпущеніе грѣхов в ѡтца его Штефана и мат[е]ри своей Маріи и всѣх родителей своих померших. Помани их Г[оспод]и въ ц[а]рствїи н[е]б[е]сн[ом]: Брат Міронов Федор дворник ѡжнинскїи, жена Миронова, сыни, Сїмеѡн и Васил.

В лѣт[о] 7178] а ѡт Р[о]ж[е]ства Х[ристо]ва 1669], 26] ѡктов[рія] днѧ. Сїю книгу Ев[анге]ліє Мірон Штефенко давав радити которую поновлав многогрѣшный раб Стефан Моисеїѡвич писарь и родичъ Могилевскїй в Селѣ Юричанѣ и земли Молдавской за Іѡ. Дуки вод. Г[осу]д[а]рѧ земель Молдавских. [Півустав циноброю 17 ст.].

Прим. з б-ки Імп. тов-ва істор. та старож. рос.

- ✓ 110. Євангеліє. – Вільно: друк. Мамоничів, 1575. 2°. 9, 395 арк.
Кніга Беларусі 8; Петров, Бирюк, Золотарь 22. Кир. 4334.

Арк. 1–22 [2-го рах.]: Сію книгу на имя рекомую Тетрѡев[а]нг[е]ліє купил рабъ божий Іѡанъ изъ жоною своею Ѡленою изъ дочкою Гапкою і Мариєю за свое ѡтпущеніе грѣхов и родителей своихъ всѣхъ и придал єи до храму с[вя]того Архистратига Михаила вѣчными часи. Аби нѣхто не важился єи ѡт того вишепоменого храму ѡтдалити, а нѣ продати и нѣяки[м] колвек лукавством восхитити, а нѣ поп и нѣ дяк любо ѡт послушников, а нѣ ѡт дѣти мо[и]хъ. А хтоби мѣлъ

важитися єи ѡтдалити ѡт поменного храму якимколвек способом, я с таким пред нелицемѣрним Судиею на Страшном судѣ кгда придет судити живих и мертвихъ стязатися буду якоже манахи будет проклят ѡт тїї [318] ѡт[е]цъ иже во Никейи и ѡ мя грѣшнаго и недостойнаго Иѡана и повторє и потрєтє анафтематизую непослуцно А хто будет на неї С[вя]тоє Єв[анге]ліє читати уклонн[о] прощу за мене грѣшного Б[о]га молѣте дай Б[о]г мира и любви да будет с вами Аминь. При С[вя]щеннику їерею Феѡдору в Криносуцѣ [?] На цибулинцехъ Року Б[о]жого ̑ахз̑а [1661] м[іся]ца фе[в]руария дня к̑с [26] иже во с[вя]тихъ ѡтца нашего Порфирия. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки кн. Є. Львова.

† 111. 2-й прим. Кир. 5231.

Арк. 2–6 [2-го рах.]: Року ̑аψ̑ [1702] септеврїя 23 сїя Евангелїя до храму С[вя]того Спаса в селѣ Рославичахъ обновлена коштом єром. Парфенїя Родовича на тот час єконома С[вя]то Софїиского Києвского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–20: Сїя книга глаголемая Евангелїє куплена рабомъ божїимъ Феѡдоромъ Гребелкою 1797го год мая 20го до церкви Притицкой на вѣчнїє времена. [Скоропис 18 ст.].

↓ 112. 3-й прим. Кир. 756.

Арк. 384–391: І по своихъ родителєхъ, а подписывалъ попъ Василевской Петръ Іванов с[ы]нъ, лѣта ̑п̑ [7088 = 1580] м[іся]ца Марта в л̑ [30] д[е]нь на память пр[е]п[о]добнаго ѡ[т]ца н[а]шаго Іоан[а] писателя Листвице на престол без выноса. [Скоропис 16 ст.].

↪ 112 а. 4-й прим. Кир. 770.

Форзац: Принадлежитъ церкви села Иваничъ Казанской [19 ст.]

Арк. 2- 10: Лѣта ѡт нарождєня Исуса Христа Сына Божья ̑аф̑̑ [1579] М[іс]яца мая цюстого дня при державѣ наяснейшого єго м[и]л[о]сти короля полского и великого кн[язя] литоского Стефана княжати Седмикградскаго и при єпископє волюдимерском и берестейском кир Феѡдосии повелєнием и накладом п[а]на Лаврина Богуцєвича Иваницкого и малжонки єго панєє Матрєны Семєновны Иваницкое и душевного ради свог[о] спасєния придана єсть сїя книга Євангелїє тетро ку церкви Бл[а]говєщєния прєсвятое Богородицы у имєнии своєм ѡтчином Иваничах в поветє володимерском и всим святым на веки вєчнє непорушно а не маєт тоєє книги нїхто нїчим дєти и потомки н[а]цїи ѡт сєє церкви Божии Благовєщєния прєч[и]стое ѡтдаляти а єсли бы хто мєл тоє Євангелїє ѡт церкви Божии ѡтдалити

тот мает з нами суд мети пред сыном Божиим на страцном и нелицемѣрном суде и каждый то чинити абы не смел под клятвами Святых ѡтцев ꙗко и: ѿ [318] иже в Никей а естли бы хто мел тоє Євангеліє ѡт церкви Божіи ѡтдалити тот мает з нами суд мети.

Арк. 106–120: Повелением раба Божія Лаврина Богушевича п[а]на Иваницкаго и малжонки его Матрены Семеновны Иваницкое к той же церкви Бл[а]говѣщения пр[е]святѡе Богородицы придали сосоуды сребрѣные келех сребрѣный дискосъ и ложку сребрѣные крестъ воздвигалный деревяный рытый сребром ѡправный позлотистый и не мает тых сосудов ѡт нас ку той церкви приданныхъ ни хто ничим дѣти и потомки наші ѡт сее церкви Божіи Благовѣщения пр[е]чистѡе ѡтдаляти навекъ веком непоруочно, а естли бы хто мѣл тые сосоуды сребрѣныи и вщелякіє рѣчи церковныє ѡт церкви Божіи ѡтдалити тот мает с нами суд пред сыном Божиим на страцном и нелицемѣрном суде и чинити того абы не смел под клятвами Святых ѡтец триста и ѡсм на дѣсят иже в Никей.

Арк. 172–180: И к той же церкви мы первомененыє з воли Божіи надали ку церкви Бл[а]говѣщения пречистѡе Богородицы и инцих книг которыє книги зособна каждая под именем инчим подписаны а то єсть меновите: Євангеліє учителное Апостол тетро друку лвовьского, Псалтыр друкованую, Ѡхтай первогласникъ, Миней дванадѣцать на дванадцати мѣсяцей Треѡд постная, Треѡд цветная, Устав єрусалимский книжка малая Требникъ зъ светѣцами [Скоропис 16 ст., Голенченко. С.9.] [Продовження запису на арк. 282–295, який зберігся частково].

[На підклеєному клаптику паперу до арк. 286]: XVI в. (1575-марта 30) Євангеліє из церкви с. Иваничъ Владимиро-Волынск. уѣзда. Печатано Петром Тимофеевичемъ Мстиславцемъ. Владимиро-Волынское братство. [19 ст.]

/ 113. Євангеліє. – Вільно: друк. Мамоничів, 1600. 2°. 10, 393 арк. Книга Беларусі 55–56; Петров, Бирюк, Золотарь 40. Кир. 4340.

Арк. 101–102: Я поп Матвѣй Офонасев сын попов Ева[нге]ліє продалъ и руку приложилъ. [Напівустав 17 ст.].

Дод. арк.: Я Рафаил Непітуший поданне благодати божієй игумень монастыра светого архиерея Николы Пустынского кїевского еже охристе з братією чернѣцамі капітулою намовившіє отречъ потребную церкви б[о]жей. Тоєсть Якову Чарнавскому мещаніну и райцы киевскому се Євангеліє на престолное далі єсмо ему для оправы которое то он от насъ узявъши своим власнымъ коштомъ и накладом оправіти повелѣ оксамит и сребра грівенъ две и золотѣніковъ десеть на него вдаде и

зовсімъ достаточнє устроивши на престолє во храмє свѣтаго архиерея Ніколы тоут у манастиру року божого тісеча шесть соть осмьнадцатого м[іся]ца декабря шестого дня вечно положил б[о]гу к оучти а ку хвалє души на спасєніє грехомъ на отпущєнє. За которую то его добродѣтель и прїхилность в потребах домоу б[о]жого. Повинні єсмо за него господа бога просіті и к[о]гда богъ д[у]шу его дохвалы своеє свѣтоє имєть маємо водлоугъ звычаю своего противку тѣла его выті и назвыклоє мѣстыцє до манастира печерского допроводити шесть душъ роду его упоменникъ упісаті до того теж к[о]гда тому час боудеть сорока оуст шесть нѣдѣль по душѣ его маєм отпавіті и то все яко се тут поменіло без вшєлякое заплаты и вымовы такъ на тот час за нас самых яко теж и по нас будучіє так мают учініті. Што для памєти а часу пришлого єст всемъ Євангєліи напісано или под пєчатю нашою манастирскою и с подпісомъ рукі моеє игуменское и некоторых брати Якову Чарнавскому мещаніну и райцы кїевскому єст дан пісан року и дня вышєєіменованого [підпис]. [Півустав 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

† 114. 2-й прим. Кир. 860.

Арк. 2–11 [2-го рах.]: Сіє с[вя]тоє Еван[ге]ліє купленое за золотых сорокъ и полтретя по небожчику Корнѣю Маловочку до Храму Прєвображенїа Г[оспо]дня села Ясниковъ идеже є сам тѣлом ѡтпочивает при том же Храмѣ, душа же его да наслаждается Троичнагѡ немерцающаго свѣта. Почи є Господѣ ѿψді [1714] лѣта в С[вя]тои Пост верховных св[я]тих Апостолѣ. [Скоропис 18 ст.].

✧ 115. 3-й прим. Кир. 772.

[Арк. 2 зв.–22 [2-го рах.]: Во имя ѡ[т]ца и с[и]на и с[вя]т[о]го д[у]ха с[вя]тых живоначалных и неразделимая троица. Аминь. Я рабъ божий Филипъ Яковович Козак войска его Королевское м[и]лости Запорозского ѡбополнє намовившись из жоною своею Василисею Лаворковъною отмѣняє єсмо сию книгу, рекомую Евангєлиє тетро, оправленое сребром у оксамитом чорнымъ крытымъ, коє дали єсмо сию книгу рекомую Евангєлиє тетръ на светую живоначалную и неразделимую троицу, ц[е]рквѣ села Керебердиєвѣка, за Днепром, в Канєвщинє за своє отпущєніє грѣхов и за жоны своє[й] Василиси и за родичов своих и потомков своих. А хто бы мѣлъ сию книгу от свѣтоє живоначалное и неразделимая троица яким колвскъ отвѣчает неслушным взяти албо отдалити, на такового квалтовника ц[е]ркви Божіє нехай будєт клятва С[вя]тых отецъ триста восемнадцать, иже

в Никее, Анафема и крамежна, и з нами всѣми суд мѣтиметь пред нелицемѣрнымъ судиєю не мает. Сия, книга порушена о пр[е]ст[о]ла живоначалные и неразделимыя троица вечными часы Писанаіе у Каневѣ року „ахлѣ [1635] м[і]с[я]ца нове[м]бра ҃ [3] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 107–133: 1836 года декабря 24го дня сію книгу наречену Евангилію обновилъ порутчикъ Евдокимъ Михайловъ сынъ и жена его Екатерина Иванова дочь Красавскіе с чадом своимъ дочею Александрою и зятемъ порутчикомъ Антоніемъ Игнатіевским Середняшким за отпущеніе грѣхов своих. [19 ст.].

116. 4-й прим. Кир. 773.

Арк. 2–8 [2-го рах.]: Въ имя о[т]ца и с[ы]на и с[вя]того д[у]ха аминн. В лѣто божіа „зрлѣ [7136] А от рож[дества] Х[ристо]ва „ахлѣ [1628] м[і]с[я]ца октовріа, ҃ [6] дня. Сіе царственное и Священное І[су]са Х[рист]а Ев[анге]ліе нап[рестолное] зовсѣм готовое своим власным коштом купивши и оп[р]авил давши на вѣчное б[о]гомоліе, за отпущение грѣхов своих, и дѣтей и кривных своих. Сестра Киевского Михайловского монастыря Ксения інокa Пaнкратія Ермоловна Мартинoвaя з Могилева з дочкою своею дѣвицею инокою Пелагією. При игуминѣ михайловском г[оспо]д[и]ну Іовѣ Борещком Православном Митрополитѣ Кіевском придали в Монастыр на чест и хвалѣ Г[оспод]у Б[о]гу къ Храму С[вя]т[о]го Архистратига Михайла ц[е]ркве Золотоверхой в Кіевѣ вѣчно непорушно под клятвою тїі [318] с[вят]ых о[те]ц и в Никей, кто бы ж важилъ приданое и офѣрованное от того Св[я]т[о]го Монастыря ѡтдаляти любо собѣ привлащати, а попривате продавати: кром великое ц[е]рковное общее нужды: Іов Борещкий Митрополит Кіевский строител ѡбители Михайловское в Кіевѣ рукою власною приложил [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 9–18, форзац: Сия книга з библиотеки Кієво-Золотоверхого Михайловского монастыря; Изъ числа книгъ библіотеки Первокласнаго Михайловскаго м[о]н[ас]т[ы]ра.

Изъ Библіотеки Кієво-Михайловского монастыря 1861 г.;

Пожертвовано сіе Евангеліе в Кієво-Михайловский монастырь 1628 г. помощник библиотекаря Иван Спасский. 1861 г. мая 24.

— 117. 5-й прим. Кир. 759.

Тит. арк.: Из Библіотеки Кієво-Катедральной [Скоропис 18 ст.]

Арк. 105 зв.–114 зв.: ... Помолившись Г[осп]о[ду] Богу С. Троицы неразделиму и Св[я]тому Архистратигу Михаилу уложили Сію книгу рекомое Евангеліе нап[рестолное] до храму и до престола С[вя]таго

Архистратига Михаила вѣчно а непорушѣно. А кто бы мѣлъ сие Еванг[е]ліе порушити и на свои пожиток мѣлъ оборочати да будет проклят всеи вѣци и в будущем року *дхлс* [1636] за с[вя]щ[е]ника отца Игнатия. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 304 зв.: Року *дхлз* [1637] М[і]с[яц]а Ноября Дня 9 [9] Дали раби бога вышнего борчане мужи Бороцкіи на име Юхим Семенович Солуян Куряцъ и Григорий Панас из братом Васком Андрѣевичи Юцко Раевич с пасынками своими Хреневичами Селивон Симеон Куц[?] Андрей Юрко и братом Васком Григоріевичи Хомичи чотири браты Пацковичи Денис и Кузма усе село посполу помоливцися г[оспо]ду богу и пр[е]чистуу его матере и всѣм святим его и с[вя]тому Архи-с[трат]игу Михаилу уложили Сие рекомые Еванг[ел]іе напр[е]стольное до пр[е]стола С[вя]того Михаила И в тые же часы Апостол и Требник издан болший вѣчно а непоручно а хто бы мѣл сие надане до храму С[вя]то Арх[истрат]ига Михаила дерзнути и порушити и на свой пожиток оборочати да буди проклят в сем вѣци и в будущем. А подписовал сий подпис Анѣдрей Євхимов[и]ч Борецкий за панования державы его милости пана Станислава Олецка на ден С[вято]го Воскр[е]с[е]ния. [Скоропис 17 ст.]

Форзац: Јеромонах Димитрий Савич сию книжицу / Помощь моя ѿт г[о]с[по]да сотв / Помощь моя ѿца сотво[р]ившаго н[е]бо і землю. Свою премудре веселих ѿца самже безумен печал ... [Скоропис 17 ст.].

118. 6-й прим. Кир. 4340 а. *Кир. 1260 п*

Арк. 9 зв.: Року *дхлс* [1638] М[і]с[яц]а Ок[т]ѣбра кѣ [28] дня брал шлюбъ Максимъ Василевич з села Дубна с Просиміею Зубколочо-вою / Того ж часу Яков Карабенко брав шлюбъ з Ориною Михалѣв-ною / При которой ...Кузма Горонский Федор Тишкович и Данило Зубколович Юрко Зубколович и Лукіан Хотченко...

Року *дхлс* [1638] М[і]с[яц]а Ноября а [1] дня в небытности моеи на тои час в дому дававъ шлюбъ парафіянце моеи з села Островитого Малого Агафею Стефановною парафіянину своему Лукіану Василевичу Зябковичу отецъ Колоденский.

Року *дхлс* [1638] м[і]с[яц]а Ноября аї [11] дня бере шлюбъ Павелъ Ченец з Оксиною Усіновнею / Того ж часу бравъ шлюбъ Сопроний Веребевич з Настасею Дядивною при котором... Веребовича Апанас Василевич. [Скоропис 17 ст.].

Арк. дод.: Во имя ѿца і сина и с[вя]таго духа аминь, я рабъ божий Лукіанъ и синомъ своимъ Димитриемъ отдаемъ на поминование собствений свой дворъ, На дѣвицѣ у церковь с[вя]тителю Христову

Николаю за отпущение грѣховъ своихъ буди би хто коснулся... отимать то судить ему богъ на фторомъ пришествии. [Скоропис 17–18 ст.].

Во имя отца и сина і с[вя]таго духа аминъ, я раба божая Софѣя за мужа Іоана Лазока одаю свои дворъ...за свою душу на поминование у церков Божию за отпущение греховъ своихъ. І буди би хто коснулся отимат собственое нами нажитое то судить ему богъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

118 а. 7-й прим. Кир. 859.

Арк. 4: Лѣт[о] ѿрді [7114 = 1606] ... [запис витерто, на ньому – інший, пізніший за часом].

Арк. 7–20: Сія святое и боголепное евангилеі принадлежитъ въ церковь Покрова пресвятыя Богородицы [свещенник Гавріиль Карташовъ] въ Слободу Покровскою при д. Завищанъ.

Арк. 90–97: Священникъ храма пресвятыя богородицы Гавріиль Петровичъ Карташовъ. [19 ст.].

119. Євангеліє. – М.: друк. О. Радишевського, 1606. 2°. 206, 262 арк. Зернова 27; Петров, Бирюк, Золотарь 46. Кир. 922.

Арк. 14–37: Во имя с[вя]тыя живоначалныя едйносушныя и нераздѣлимая Тро[и]ца отца і с[и]на і с[вя]т[о]го духа. Се аз рабъ б[о]жіи Григорій из братом моим Андрѣем Михайловичи. Съ супружницею моею Парасковѣю и со прочіими б[о]годанными чады дароношу сію книгу зовомую Ев[ан]гліє на престолное тетровое еванг[е]листов Мат[ве]я, Марка, Луки, Іоана. обители монастыря Межигорского ку храму Пресвѣтлаго Преображ[е]нія Г[о]с[под]ня і С[вя]тыхъ Ап[о]столь Петра і Павла. Іже во с[вя]тыхъ от[е]цъ нашего архиерея і чудотворца Николы, ради оставленя грѣховъ своихъ да имамы м[о]литву тамо живущихъ братіи дадежеса сия книга в лѣто от созданія Мира ѿрѣг [7123] аще же по плоти р[о]ж[де]ства Г[о]с[под]а Б[о]га і Сп[а]са І[с]у[с] Х[ри]ста ѿхѣі [1615] м[і]с[я]ца априля кѣ [23] дня. Г[о]с[под]и Іс[усе] Х[рист]е С[и]не Б[о]жій м[и]л[о]стив буди нам м[о]л[и]твами С[вя]тыхъ Угодникъ твоихъ. Н[ы]нѣ і во будущія вѣки вѣковъ аминъ. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки Київ. общини старого ритуалу.

120. Євангеліє учительне. – Ев'ю: друк. Віленського братства, 1616. 2°. [5], 173, 351 арк.

Книга Беларусі 78; Петров, Бирюк, Золотарь 62. Кир. 536.

Арк. 1: ѿхѣі [1680] ѿт книгъ Пещеры Пр[е]п[од]о[б]ного ѿеодосіа. [Півустав 17 ст., циноброю].

Арк. 2–25: Я многогрѣшный рабъ бог[а] вышняго Іѡанъ Богушъ Гулкевичъ Монастира великое Лаври Печаро Киевского далъесми сію божественую книгу Ев[ан]г[е]ліе называемое Вилненское за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ ку церкви Рожества Прес[вя]той вл[а]д[ы]чицы нашей Б[о]г[о]р[о]д[и]цыи и присно Д[і]вы Маріа на ветхомъ дому при виноградѣ стоячом и аще хто хочет сію книгу божественую во ѡбщую ползу прочитати молю со усердіем и моего... в м[о]л[и]твахъ С[вя]тихъ не препоминати ащебы і хто хотѣлъ сію книгу нарицаемое Толковое Евангеліе ѡт храму менованого ѡтдалити албо ли на [с]вой пожиток обернути, таковой каждый нехай будет со Іюдѡю в одно Адово потопленъ, а за мною предъ справедливымъ судією в день приществіа справедливого суди розсудитися Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

121. 2-й прим. Кир. 4480.

Арк. 1–8: Книга глаголемая Каллистъ куплена ѡт попадѣ костяниской Михайлихи за полпяти копи увѣчність Василь Бобоша; сину своему Лаврину для науки и для далшой вѣри и твердости, я иерей Трофим Гараин Григоріевичъ презвитеръ Свято-Прѣображенскій намѣстникъ Мелнинскій рукою своею подписуюсь брешешъ. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 9–18: Сія книга купляна у Василихи Бабошихи жителки ичининскія купили Іѡанъ Гошянѣца Федоръ Гошянѣца 1735 Годъ М[і]с[я]ца Феврала 8 дня ценою за два рубли двадцате пята копѣекъ. [Скоропис 18 ст.].

122. 3-й прим. Кир. 5183.

Арк. 8 зв.–17: Року „ѧхѣ“ [1660] М[і]с[я]ца іюнія 3 [7] дня я многогрѣшный иеромонахъ Никодимъ продаемъ сие евангеліе на имя Каллистъ отцу Григорию священнику Медвежувскому а то взалемъ у отца Григорія Псалътиру друку Лѣвовского изъ молитвами ведлугъ уподобаня моего и золотихъ дѣ [4] теды даю. Сие подпись муй отцу Григорию для потверженя руки моеѣ жебы жаденъ з родичовъ моѣхъ не турбовавъ онного нѣвчумъ подъ неблагословениемъ моѣмъ отцевскимъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 20–27: Року „ѧхѣд“ [1694] Мес[я]ца августа шестаго дня надалъ сію книгу на имя Каллистъ Борисъ Онъдреевичъ Рыжого сынъ на церковь Бохотецкую Рожества Пр[е]с[вя]тыи Б[о]г[о]р[о]д[и]цы за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ. [Скоропис 17 ст.].

123. Евангеліе учительное. – Рохманів: друк. К. Ставровещького, 1619. 4°. [8], 363, 181 арк.

Запаско, Ісаєвич 121; Петров, Бирюк, Золотарь 71. Кир. 1249.

Арк. 8–26: [Євангеліє] учительное купил рабъ божий Кирило из жон[оу]... [заклеєно папером] Настасією ис чаді своїми Антонієм... наданєє... у М[о]гилѣвѣ. А доне ѡпекуном ѡтца духовного Іѡана аби инший нихто не важився взяти ѡт того храму: ѡтдѣлити ані синъ люб алѣ крѣвный родител мои и тилко припускаю на руки сию книгу ѡтцу Іѡану вѣчне, аби за моєи грѣховъ ѡтпущение и за жону и за поступки и сородником близкиє, то ест за живых и за мертвых П[оспо]да Б[о]га прилежными молбами своїми просил ꙗ на судѣ б[о]жим припоминал у престола божия тилкож его ест волна волно будет ему єя и продати гдѣ хотѣти ѡбѣрнути на свой пожиток Аминь грищного из жоною из дѣтми родичами моим в молитвах с[вя]тых нѣгди поки есте живѣ не забуват амин. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8–44: Сія кн[и]га глаголемая Кириловоу Євангеліє Транквилюна Учителна попа Стеѡана Іванова, а дана мнѣ пупу Стеѡану Іванову она для ради...[заклеєно папером] родителскогѡ, чтобы мнѣ родители ꙗх поминать, а за живых Б[о]га м[о]лить а дат мнѣ сию книгу мое духовное иереє Іѡанѣ Тимоѣєвѣ с[и]ну Холмогорєцѣ. [Скоропис 17 ст.].

124. Євангеліє. – М., 1627. 2°. 351,144 арк.

Зернова 64; Петров, Бирюк, Золотарь 94. Кир. 3499.

Арк. 1–10: Сія книга глаголемая Священное Євангеліє надана ієросхимонахомъ Іѡанномъ Михнякевичемъ з сыномъ своимъ іереєм Лукою до церкви Сошествія С[вя]таго и живот[во]рашаго Духа в Село Великий Узвозъ Года 1764 М[і]с[я]ца Октября 17 дня. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–24: Настоящее Євангеліє составляетъ собствинность церкви ближней Преподобнаго отца нашего Антонія Печеры 1870 года марта двенадцатаго дня. [19 ст.].

Арк. 16–31: В лѣто дхлг [1633] Окте[бря] я раб божій, инок Руфѣ Половкович ... даю сию богодохновеную книгу Ев[ан]гліє на престолное ... в Пещеру Преподобнаго Антонія в Храм Введенія Прес[св]ятыя Б[огороди]ци... [заклеєно папером]. [Скоропис 17 ст.].

125. 2-й прим. Кир. 923.

Форзац: Сія Богодухновенная книга именуемая Божественное Євангеліє дарована мною лично Старообрядческому Храму Вознесенія Господня въ гор. Кієвъ и никому передаваемая быть не можетъ, что собственноручной подписью подтверждаю. Ілья Иванович Кубышкин 1 марта 1928 г.

Арк. 16–43: Лѣта ̑рл̑с [7136 = 1628] Апрѣля ̑ [5] дня положил к церкви сию Б[о]годухновенную книгу гл[агол]емую Тетроевангеліе печатное Великого Чудотворца Николая внутри... [витерто] Суждалѣ тояж церкви поп Федор Лукин сынъ ключарев на поминоукъ душамъ родителей своих а отложено сие евангеліе на церковные наприкладны двери[?] а поминал родителей моих инока схимника Логина иноку схимницу Євникѣ Анну. [Скоропис 17 ст.].

Прим. К. М. Землянського, с. Радуль, Черніг. губ. 19 ст.

126. Євангеліє. – М., 1628. 2°. 495 арк.

Зернова 69. Кол. Вітте 33.

Арк. 16–124: Лѣта ̑рм̑д [7144 = 1636] генваря ̑ [6] сию книгу еванглѣ приложил к предтечє Іваннну усекновение главы боярин кн[я]зь Іван Іванович Шуйской вотчину свою в село Парско, а подписал сию книгу Евангилѣ повелєню Г[осу]даря своего князя Івана Іоановича того ж села Парского предотєчинской и трех[свѣ]тит[ел]ьской поп Семенниконов при своих товарищех при Стефанє Священникє да при дияконє Іоанє . [17 ст.].

127. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1636. 2°. [12], 412, [3] арк.

Запаско, Ісаєвич 253; Петров, Бирюк, Золотарь 121. Кир. 580.

Арк. [2–10 зв.]: Року б[о]жїя ̑ψ̑ [1703] м[і]с[ѣ]ця марта дня ̑ [1], я раб б[о]жїй Мирон Никонєнко отби у Городищчи, над многою у селѣ Загребеля сие Евангеліє напрестолное, купленое за суму небожчикову Кузмину Мартинєнко обиватель бувъший мелєховиский, который на Запорожю помер, за суму пятьдесят талярєй личбы литовской, которое Евангеліє в тим же храмѣ жебы вѣчними часи zostавало: Так теж з пана Ан̑дрея Стефановича фун̑датор до церкви б[о]жєственной так теж при людєх зацних и вѣри годних [святителя Х[ристо]ва Николая] булѣ при том Панас Гарасимєнко, Тарасий Жила, Харко Уласєнко, а хто би мѣлѣ, ѡное Евангеліє ѡтдалить, от церкви божой таковий нехай будєт проклят анаєфтема, і маранафта во вѣки. Аминь. А куплена сие Евангеліє у вотца Івана Кишанского священника динкового. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–2: В року ̑хм̑ [1640] ѡтдаєм сие Евангеліє напрестолное до церкви влашинской панѣ Леоня с жоною своєю Ан̑ною за отпущєнє гр[і]хов Влашиновской волости ... працєю своєю і накладомъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 113–114, 183–184, 300–301: В року ̑хм̑ [1640] ѡтдал сие Евангеліє напрестолное до церкви Влашиновской у волости Шлужинской [або: Шлѣжинской]... [Скоропис 17 ст.].

128. 2-й прим. Кир. 2512.

Арк. 1–18: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію Книгу рекомую Ев[а]н[ге]ліє купилъ рабъ божій Алексей Паламарѣвъ зять Петров синъ, Скокунѣвъ братъ, далъ за ню золотихъ четиредесятъ польскихъ, Року б[о]жія „āψm̃s [1746] М[і]сяця Априля дня, ѣ [8], ѡтдаєть ей, до храму С[вя]таго Ап[о]ст[о]ла и Ев[ан]г[е]листа Іоана Б[о]гслова вручаєт ей вѣчными часи при ч[ес]тномъ ѡтцу Іоану Балѣцкому и при ѡтцу ч[ес]тному Іоану Супруновичови, Пре[з]витерови Богдановскому, и при Григорову Антоновичови, ктиторови Богдановскому, при Кондратови Горбатьюкови, кто би ей моглъ ѡтдалити ѡт храму сего да проклятъ будетъ святыми ѡтцы Анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 395: 1800 года Мѣсяца февруарія дня 15 сия книга Святое Евангеліє ѡправна Рабомъ Божіємъ Михаиломъ Родешкимъ [Гродецкимъ ?] за стараниємъ Раба Божія Михаила Кошоруби за свои власние денги, по своему родителю святой памяти Алексею и Евфимии. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

129. 3-й прим. Кир. 4861.

Форзац 1: От Кіевскаго купца Феодосія Алексѣевича Берестовскаго. [19 ст.].

Арк. [1–11] ... церкви Святое Евангеліє Рождества Христова села Бобрує[с]кого [?] в состоящей епархіи Кіевской-Протопопской Козелецкой. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–13: [Року] б[о]жаго [1650] дня к̄а [21] іюля ізволенемъ ѡтца і сопоспѣшениємъ с[и]на і совершеніємъ С[вя]таго Д[у]ха купил сию книгу рекомую Евангелѣе ...[обрізано] Кондратіємъ і ж[е]ною своєю Марією і с[и]номъ своимъ Василиємъ і отдал ей до рукъ зятєви своему с[вя]щено іерееви Тимофееви по смерѣти и его і дѣтемъ его. А хто би ей мѣл ѡтдали ѡт дѣтимъ его і от храму С[вя]таго во... нехай буде проклят Анафема і буду з нимъ судъ мѣти на страшномъ Суд[і]и Х[ристо]вомъ во вѣки вѣковъ Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

130. 4-й прим. Кир. 2514.

Арк. 7–19: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я рабъ божій Лавринъ Нагурненко и Савкув зят из жоною своєю Марією отмѣнилємъ сію книгу глаголемую Ев[ан]г[е]лію на престолное за ѡтпущеніє грѣховъ своихъ и ѡтдалемъ до ц[е]ркви ѡстрожецкой до храму с[вя]той и живоначалной Троици вѣчными часи. А хто бы мѣлъ ѡтдалити ѡд ц[е]ркви храму, тотъ таковий нехай будетъ проклят Анафема

за старанемъ с[вя]щеніка ѡтца Иякима Яцкевича третичницкого
презвитера храму ц[е]рквы Острожецкой. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 20–21: Я рабъ Б[о]жій Тарасій того Лаврена внукъ сеежъ
Евангеліе ѡправи́лем за здравіе и ѡтпущеніе грѣховъ своихъ року „ѧψ
[1700] 22 дня Априля [рукою власною]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 22–23: Я рабъ Божій Кузма з братомъ своимъ Петромъ, Ивана
Лавренчука сини оправи́ли Ев[ан]г[е]ліе сіе за ѡтпущеніе грѣховъ
своихъ року б[о]жія „ѧψч̄ [1790] м[і]сяця февруаріа дня ̄ї [16]. [Ско-
ропис 18 ст.].

Арк. [1–3]: Рогачевской Рождества Богородичной церкви.

131. 5-й прим. Кир. 2985.

Арк. 15–28: Лѣта „ѣрм̄з [7147=1639] [скоропис 17 ст.]; Сія книга
Є[ван]г[е]ліе напѣстолное власное естъ М[о]н[а]ст[и]ра Мгарского
Лубенского ц[е]рквы Б[о]го[яв]лѣнаго Преображенія. [Півустав 17 ст.].

Форзац 2: Лѣта „ѣрм̄з [7147 = 1639] год декабрия въ к̄е [25] д[ень]
Сію книгу Еванг[ели]е напѣстолное боярина Івана Никитича Романова
слуги Василеи да Григорей Степанова дети Прокофѣва дали по своих
родителѣи к Р[о]ж[де]ства Пр[е]ч[и]стой Б[огороди]ци да Кирилова
сина чудотворца Федору Давиди и Кастентину при священникѣ Іванѣ
Денисовѣ . [Скоропис 17 ст.].

[Після переатрибутування встановлено інші вихідні відомості, а
саме – М., 1637].

132. 6-й прим. Кир. 2515.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго
Монастиря, переплетена вновь, по причинѣ обветш алости, иждивеніемъ
нижеподписавшагося, 1808го года, мѣсяца Октября Іриней Еп[иско]пъ
Чигиринскій.

Арк. [4 зв.–6 зв.]: Иередияконъ Иона и чадъ ихъ и всреди их: иерей
Пестолатий и вично и чад ихъ ермонахъ Антоній Андрий Сажта
Василій Лупул Иванъ и жен ихъ и чад ихъ. [19 ст.].

Арк. 1–12: Во [і]мя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха, м[о]л[и]т[в]ами
прес[вя]тыя вл[а]д[и]ч[и]цы нашея Б[огороди]цы и пр[і]сно д[і]ви
М[а]рія, н[и]нѣ и пр[і]сно и в вѣки вѣкомъ Аминь. Сію книгу рекомую
Ев[ан]г[е]ліе тетръ пр[е]столное отмѣнили раб б[о]жій Федоръ и Іѡан
за свое ѡтпущеніе грѣховъ и ѡтдали єи до рук власних г[оспо]дину
ѡтцу Василію до см[е]рти єго и потомков єго, аби за них Г[оспод]а
Б[о]га просил и за их родичов завжды непремѣнне року б[о]ж[о]го
[1639] м[і]сяця Априля к̄е [25] теды так єи єму далисмо вѣчными часы
же єму волно єи з собою взяти и за нас Г[оспод]а Б[о]га просит и за

жоны нашѣ и дѣтей. А хто б еи мал ѿтдалит ѿт священника сего ѿца Василія нехай таковий буде проклят Анафема, то ест в се[й] вѣк и будущий. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 12 зв.–19: ⲁⲩⲱⲟⲥ [1776] М[іся]ця Мая дня ⲁ [1] сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє купилъ еи Кирило Руснакъ ѡбивателъ веси Сокиріанъ, и вручилъ еи чєстѣному ѿцу Іѡанови, назвискомъ Кичинчѣському веси Волошкова, за свое здравіє і за спасеніє и за ѿпущеніє грѣхов своїхъ: при томъ будучи свѣдитель Івасъ, Гавриленка; веси Волошкова. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 20–50: Сіє Евангеліє принадлежало къ Святониколаевской церкви села Перекеринець А 1836 года іюня 2 числа ѿтпущена въ село для Святобогородничной церкви старостою Іоаннаеус Черняцким на вѣчни вѣки при такиха наіавнія села Перекиринець прихаженіи священникъ Афанасій Салинский [?] приіняши жители [?] села ... [19 ст.].

133. Евангеліє учительне. – К.: друк. лаври, 1637. 2°. [18], 1031 с. Запаско, Ісаевич 256; Петров, Бирюк, Золотарь 125. Кир. 677.

С. 3–7: ... Трону Константинопольскогѡ Архимандритъ великія Лавры Печерскія Кіевскія ...ѡбител скитскую до Храму Воздвиженія ... ч[е]стнаго и животворящаго Кр[е]ста въ память себѣ и родителем своимъ. Да не дерзнет убо никтоже себѣ присвоити, или ѿт с[вя]той ѡбители сея ѿдалити, под проклятством С[вя]тых ѿт[е]цъ, и тогож самого Архіерейским. Въ имя ѿца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха. Аминь. Року ⲁⲭⲗⲓ [1638] м[іся]ця Генваря ⲉⲓ [15] дня. [Скоропис 17 ст.]. [Повністю подібний запис зберігся в описі № 134].

С. 9–10: Петръ Могила Архієп[иско]пъ Митрополит Кіевскій Галѣцкій и всея Росіи рукою власною [підпис].

С. 396: А вставши шолъ додому своего се обачивши людѣ дивовался и славилъ б[о]га который далъ такую мощь людемъ всѣхъ которіє ... pracowитости усердство у всихъ справахъ подобним себе... [Скоропис 17–18 ст.].

134. 2-й прим. Кир. 988.

С. 1–8: Сію книгу нарицаємую Є[ван]геліє Учителное даде, и дарова, смѣренний Петръ Могила М[илостью] Бо[жою] Архієп[ис]к[о]пъ митрополитъ Кіевскій Галицкій и всея Россіи Екзарха С[вя]того Великѡ Ап[о]ст[ол]ского Трону Константинопольскогѡ Архимандритъ с[вя]тое Вел. Лавры Печерское Кіевское въ С[вя]тую ѡбител Видубицкогѡ монастыра, зложенія С[вя]того Архистратига Х[ристо]ва Михаила,

въ память себѣ и родителемъ своимъ. Да не дерзнетъ уби никтоже себѣ присвоити, или ѿ с[вя]тыхъ ѡбители сея ѿдалити, под клятвою с[вя]тыхъ ѿтцъ, и небл[аго]с[ло]веніемъ того ж самого Архіерейский. Въ имя ѿца и с[и]на, и С[вя]таго Д[у]ха: Аминь Року „ѧхлз [1637] Місяця Ноемврїа кѣ [27] Дня.

Прим. з б-ки Київ. общини старого ритуалу.

135. 3-й прим. Кир. 678.

С. [1]: Сїя книга єст власная м[о]н[а]ст[и]ра Ст: Нїколая Пустынного Кїевского. [Скоропис 17 ст.].

С. [7 зв.], 1–16 зв.: Року „ѧхїв [1652] М[і]сяця ноевріа ѧ [1] Дня я рабъ Б[о]ж[и]й Сава Богданенко перевозник максимовский и с подружием своим Палагиєю и чади своими Алексеем и ѿменилєсми сию книгу рекомую Євангеліє С. Калиста за ѿпущеніє грѣховъ своих и славной памяти небожчика ѿца своего Алексея и матери Матрони за коп ѿ [12] литовских и надалєсми єи ѿцу Михаилу зятєви своему рудному с[вя]щеннику максимовскому, который покровни мой повинен г[оспо]да б[о]га прохати до смєрти живота своего. А по смєрти ѿца Михаила абы кто колвек были. А хто бы важился ѿ ѿца Михаила зятя моего и сєстры моей роженой Анны Богдановъни ѿдалити таковий Сава Богданенко свѣдѣтел той книзѣ расправится и за моною на страшномъ Б[о]жомъ Судѣ и будєт Анафємѣ подлеглєм Аминь. Михаил Кондратович с[вя]щенник Максимовский рука власная. [Скоропис 17 ст.].

С. 1031 зв.: Слово иже во с[вя]тыхъ ѿца нашего Нїколи житіє вкратцѣ исписано Бл[аго]сл[о]венъ єси Х[рист]є Б[о]жє наш что дивная и неисказанная дѣла чиниш / Аще облєнешися на утрєню до церкви востати не дажди ясти тѣлу своему / Тон дни до вечера аще зпивъся спать яко мєртвец єст яко болван валяется / и много осквернився смєрдит и лєжит во час заутрни не моги глави возвести ригая и смєрдя ѿ много пития яко мѣх наливаясь питієм аще ли во пиянствѣ умрєт таковий спогани ѡсудитса. [Скоропис 17 ст.].

Книга М[о]наст[и]ра С[вя]таго Никола Пинского по ѿцу Михайлови Максимовск на сорок... даная вѣчными часи Аминь.

136. 4-й прим. Кир. 41 п.

С. [1]: Сїя книга єст власная М[о]н[а]ст[и]ра Ст: Нїколая Пустынного Кїевского. [Скоропис 17 ст.].

С. 5–23: Х[ристо]ва „ѧхма [1641] извѣстно творимъ духовнымъ и свєцкимъ иж сїя книга г[ла]г[о]лемая Ев[ан]г[е]ліє учителное друку печерского в б[о]жє вєлебнымъ г[оспо]диномъ ѿцємъ Ісаїєю Трофи-

мовичом игуменом Монастыря С[вя]т[о]го Николы Пустынного Киевского есть надана до тоє ж с[вя]т[о]е ѡбители, С[вя]т[о]го архієрея и чюдотворца ... [бракує стор.] мѣстца нѣгды не была ѡтдалена. А если бы хто хотѣлъ сію книгу потаємне взявши, на свой пожиток ѡбєрнути, таковий ѡтвѣтъ дастъ, предъ страшнымъ и нелицемѣрнымъ судією который прїидетъ судити живыхъ и м[е]ртвыхъ, и воздати комуждо подѣломъ его: аминь. [Скоропис 17 ст.].

137. 5-й прим. Кир. 39 п.

С. 17–39: В лѣто ѡт сотворєня свѣта ̅҃҃҃ [7149] А ѡтеже по плоти рожєства Х[ристо]ва ̅҃҃҃ [1641] извѣстно творимъ духовнымъ и свѣцкимъ ижъ сїя книга гл[аго]лемая Ев[ан]г[е]ліє учителное друку печерскаго велебныи в б[о]жє г[оспо]д[и]ном ѡтцемъ Ісаиєю Трофимовичемъ игуменомъ Монастыря С[вя]того Николы пустынного Киевского есть надана до тоєж с[вя]т[о]е ѡбители, С[вя]т[о]го архієрея и чюдотворца Х[ристо]ва Николы, вѣчне и непорушне ствержаемъ, абы ѡт того С[вя]т[о]го мѣстца нѣгды не была ѡтдалена. А если бы хто хотѣлъ сію книгу потаємне взявши, и на свой пожиток ѡбєрнути таковий ѡтвѣтъ дастъ предъ страшнымъ и нелицемѣрнымъ судією, который прїидетъ судити живыхъ и м[е]ртвыхъ и воздати комуждо по дѣломъ его Аминь. [Скоропис 17 ст.].

138. 6-й прим. Кир. 4645.

Форзац 1: Я нижеподписавшейся обявитель сего далъ сїе.. [заклеєно паперомъ] в томъ, что онъ природою польскаго шляхетства Йоанъ Андреевъ сынъ по фамиліи Орловскій живъ в Россіи с... [заклеєно паперомъ] ѥ бывъ в россійской военной службѣ въ венгерскомъ гус... [заклеєно паперомъ] прапорщикомъ, і находяся въ прускихъ походахъ раненъ въ прошломъ 1763мъ, году Мая 28 дня о той службѣ, а нынѣ по прозбѣ и желанію ево, и по указу ея Вел. Государыни Императрицы Екатерины Але[ксеевны] Самодержицы Всероссійскєя и прочая и прочая... изъ Россій въ ево ѡтєчество въ Польшу... всемя вѣдаты надлєжитъ ево Орловскаго признав... занного и волно ему всюду имѣть житіє гдѣ... или когда похощетъ и паки возвратится в Россію... [обрізано]. [Скоропис 18 ст.].

139. 7-й прим. Кир. 5184.

Форзац 1: Ієрм[о]н[а]хъ Евстафій.

Арк. [1–3]: Сію Книгу г[лаго]лемую Ев[ан]г[е]ліє учителное друку Печерскаго надалъ ієрм[о]н[а]хъ Евстафій Єфремовичъ до Церкви Успенія Пр[есвя]тыя Б[огороди]ца Кієво-Печерскія Року ̅҃҃҃ [1658]. М[іся]ця

Іюля, к̃ [20] дня и ащебы кто дерзнулъ ей украсти, или инде нѣгде ѡтдалити, таковый клятвою с[вя]тых ѡт[е]цъ тїї [318], иже во Никеи: да будетъ проклят: Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Прийдѣте поклонѣмся и припадемъ ко Х[ри]сту Спаси нас С[и]ну Божїй воскресим ѡт мертвыхъ / Поющих ти Аллилуя. [Скоропис 17 ст.].

140. Євангеліє. – Вільно: друк. братства, 1644. 2°. [8], 300 арк.

Книга Беларусі 146; Петров, Бирюк, Золотарь 151. Кир. 4347.

Арк. 1–10: Сїє Єванеліє, сооружиса тшанієм висоце превелебнаго: Его м[и]л[о]сти ѡтца Стефана: Гораина Архімандриты Мѣлецкаго: игумена: Городискаго року дхз [1660]: в котромъ гривень сребра: їі [16]: въ вѣчныи времена при с[вя]той ѡбители Мѣлещкой zostавати маєть: под неблагословенієм: с[вя]т[о]го Архієреѧ Николаа его же естъ здѣ храмъ сей: с[вя]тый. [Півустав 17 ст.].

141. 2-й прим. Кир. 4344.

Форзац 1: Сїє Євангеліє древнѣйшаго изданія внесѣ въ Каталогъ Библіотеки Лаврской и хранитъ тщательно какъ книгу рѣдкую. Филаретъ Митрополитъ Кїевскій 14. Мая 1847. [19 ст.].

Арк. [5]: Сїє С[вя]тое Єв[ан]г[е]ліє надано къ церкви честнаго Хреста предъ пещерою Пр[е]п[од]ѣнаго С[вя]того Антонїа Печерскаго. Зосима Прокопович Еп[иско]пъ Черниговскій православный намѣстникъ печерскій рукою власною [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

142. 3-й прим. Кир. 4346.

Тит. арк.: До числа книгъ Кїєво Катедральной Библіотеки надлежит.

Арк. 1–15: Сїя книга прозываемая Евангелія на престолное в Вильне купленое року дхмѧ [1649] м[і]с[я]ця Мая к̃ [25] дня і ѡт мене многогришнаго Юрѣя Нелюбовича Тукальскаго войского Пиньскаго до церкви ввѣдения Пресветое Богородицы Монастыра Купетицкаго естъ наданое. А хтобы мель сюю Евангелію с тоє церкви узять розсудитъсе зо мною передъ милосѣтивнымъ Богомъ [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [4 зв. 3-го пах.]: Ja Zophia Piekarska Hrehorowa Wołodkiewiczowa Obywatelka Powiatu Piskiego na cześć y na chwale Boga w Trojcy iedynemu y niepokalaney Matce Syna Bożego te Ryze Złotogłowa petrachel y Narakwico teyze Materiey. Wozduszek wielki, stichar ofiarowałam y oddałam wiecznemi czasy nieodzownie do Cerkwi Kupiatickiey ofiarowa Naswiętszey Panny Bogorodzice, aby iako za żywota, tak y po śmierci moiey za mię y za dziatki moie Maiestat Bozki był błagany. A tych raczey ode

mnie nadanych aby się żaden od tey Cerkwi oddalac nieważył. Pod srogim Bożym Sądem, żądam: stało się to za panowania Krola Polskiego Jana Kazimierza, za Humenstwa Wielebnego Oyca Makarya Tokarzewskiego, za namiestniestwa Wielebnego Pa[n]talemona Malaszewskiego Roku 1653 M[iesią]ca Nouembra 21 dnia. Zofia Piekarska Hrehorowa Wołodkiewiczowa [підпис].

143. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1644. 2°. [12], 412 арк.

Запаско, Ісаєвич 322; Петров, Бирюк, Золотарь 153. Кир. 2544.

Арк. [12]: Року ̋хм̋с [1646] м[і]с[я]ця генвора дня ѡснадцатого во имя ѡтца и с[и]на і с[вя]т[о]го духа аминь. Я раб б[о]жий Иѡаннь Кузмин купилєсми Книгу сию за ѡтпущєніє грѣхов своих і за ѡтца своего и за мат[е]р свою, а надал ку храму вел[ико]м[у]ч[еника] Х[рис-то]ва Георгоя в мѣстѣ Сєднєвѣ в маєтності велможнаго єго м[и]л[ости] пана Яна Самуила Паца вѣчнє а непорушєнє ѡт прєстола твоего. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 1: Зі збірки А. М. Балики ; Подарунок В. Б. У. Балика та М. Балика 23. УІІ. 31 р. Київ.

144. 2-й прим. Кир. 2548.

Арк. 1–7: Я рабъ Б[о]жий Василий купилєм книгу сїю в мєстє Нємировѣ за ѡтпущєніє грѣхов з подружієм и чады своими, а хто бы ѡную ѡт тои... [далі запис витєртий] і я многогрѣшний Алексій Жукъ Попъ того жъ С[вя]того храму далєм своего срибра на ѡправу и полгивны ѡловъ лист. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 45–62: Во имя ѡтца і с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь Року Б[о]жия ̋ψм̋д [1744] м[і]с[я]ця ііня дня: д̋ [4] при ревѣзїи церкви сєя с[вя]тия Троици прєз прєвелєбнаго Г[о]с[по]д[и]на ѡтца Іякова Кривуяленко Тереховскаго аж видѣвши і сїє С[вя]тоє Єв[а]нг[е]ліє, которое отмѣнил рабъ божий Василий до сєго ж храму С[вя]той Троици ажє нє вѣдати якис незбожник запис сєго с[вя]таго Єв[а]нгєлия витєрти важися прєто на свѣдєтелство брався и сїя церкви повелѣваєть повторє записати, жє єст вѣчнє церковное сїє Єв[а]нгєліє, а хтоби мѣль ѡтдалити ѡт сєго храму с[вя]т[о]го да будєть проклєть анафєма аминь, Ієрєй Іяковъ Кривуяленко Тереховскій прото прєзвитєр Нємировскій. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 342: За стараниємъ Пана Григория Ковалєя и Кирила Вєдибѣди Єв[а]нг[е]ліє сїє єсть ѡправное в року 1745 марта 12, мѣщанъ нємировскихъ. [18 ст.].

145. 3-й прим. Кир. 2545.

Арк. 1–13: Року б[о]жия ̋хм̋θ [1649] м[і]с[я]ця марта к̋ [25] я

Іоанъ Баранскій з Гриковичъ надалемъ тую книгу Евангеліє на престолное до монастыра Загоровскаго храму рожества Пресвятія Б[огороди]цы за ѡтпущеніє грѣховъ своихъ котораяго книга маєть зоставати вѣчно і непорушне на томъ мѣстѣ с чомъ выш менованомъ, а хто бы колвекъ якимъ колвекъ способомъ тую книгу мѣлъ ѡт того с[вя]того мѣста ѡтдалити албо собѣ привлащити такового на страшный Судъ Б[о]жий позиваю і нехай будет на него клятва с[вя]тыхъ б[о]гоносныхъ ѡтець яко на святокрадцу: Аминь.

Арк. 113 зв.—116: *Hic excellentissimus liber Evangelicus diligenti cura, piaque industria: haud tacta Monasterii Cassa: R[e]verendi Teophili Teodorkowicz Ord[ini]s S[an]ctae B[asil]iae M[agnus] pro tunc Consessarij utriusque status, Mense Martio 1777 A[nn]o in Monasterio Zahoroviens[is] de novo reparatus. [18 ст.].*

146. 4-й прим. Кир. 1222.

Арк. 1 зв.—12: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]того Д[у]ха. Аминь Року ̅҃хм̅и [1648] мѣсяця априля дня ҃і [13] я рабъ божій Кирило из жоною своею Мариєю ѡтменилем сию книгу глаголемую с[вя]тое Ев[ан]гліє за ѡтпущеніє грѣховъ своихъ до села Семеновки до храму и престола с[вя]того чудотворного Николая за стараніємъ будучого на тот час свещеноіерея Павла Чуплаєвскаго, а хто бы мѣлъ ѡтдалити ѡт того с[вя]того храму, поп любо диякон любо простій, таковій будет по винѣ суду и проклят анафема и росправитися зо мною на страшномъ судѣ Х[ристо]вѣ Амин. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 14 зв.—18 зв.: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Я рабыня б[о]жая Єлена Гладкая купилам сию книгу Ев[анге]л[і]є за ѡтпущеніє своихъ [грѣховъ] до храму С[вя]того Николая до Васелкова. А хто бы мѣлъ єи ѡтдалити ѡт храму того да будет проклят Анафема и араманафа і ѡсужден будет на страшномъ судѣ предъ нелицемѣрнымъ судією аминь. Року ̅҃хз̅ѣ [1665] Априля ҃і [12] дня. [Скоропис 17 ст.].

147. 5-й прим. Кир. 4924.

Арк. [2—11]: В лѣто ̅҃рм̅д [7154] Року ̅҃хм̅с [1646] съѡружил сїє С[вя]тое Ев[ан]г[е]лїє тшанїємъ оусерднымъ Б[о]голюбивого Єп[иско]па православнаго чєснаго блюститєля Пещеры Препод[обнаго] Антонїя. Кир Зосимы Прокопови[ча] ѡт многихъ бо христілюбцевъ снискавъ оукраси єи. Мастер же бѣ дѣлу сему ч[е]стный ієром[она]хъ Кирилъ: Хр[и]стілюбцевъ же имена Павел. маляр: Іннокіини Устина Соколовская б[о]голюбивый Єп[иско]пъ Мукачевскій Василій: Прочее ѡт иныхъ положижєся сїє Ев[ан]г[е]лїє вѣчно и непорушно, в Церкви, Ч[е]стнаго

Кр[е]ста. При Пещерѣ С[вятого] Антонія, аще ж кто дерзнетъ ѡтдалити єи или себѣ прїятят, да не будетъ прощенъ ни в сїи вѣкъ, ни в боудущїй, аминь. [Півустав 17 ст.].

148. 6-й прим. Кир. 2549.

Арк. 101: Року ̅ахїе [1685] ѡ[т]даюмъ ѡтцу наме[стнику] ѡтцу А[н]дрею благове[р]ному золотихъ ̅ [10] / ̅ [10] гроши іе [15]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 183 зв.–208: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Р[о]кѣ б[о]жий ̅ахїз [1667] місяца Априля дня ̅ [9], ізволеніємъ б[о]жімъ і поспѣшеніємъ с[вя]таго Д[у]ха рабъ божїй на имя Симеонъ по прозвищу Брин [?] сїю Книгу глаголемую Єв[ан]гліе купил за своє спасеніе і за ѡтпущеніе грѣхов і з женою своєю Катериною і з чады своїми Петромъ Іоаномъ [?] і прочими чады своїми за золотихъ ̅ [15] і предалъ їи ку церкви Успенія Прес[вя]тыя б[о]городицы у селѣ Дроговижи за державы Пана Ярмолинскаго і за короля Казимира предалъ єи ку церкви Успенія Пре[свя]тѣй [Богородицы] на вѣчнїе часы жебы не была ѡтдалена ѡт тоєго с[вя]таго мѣс[ця] на вѣки вѣчнїе. А хто бы єи мѣлъ ѡтдалити ѡт тоєго храму нехъ будетъ проклятъ Анафема і марафа на віки вѣчнїе Аминь. А хто будетъ на неї ѡтправовати повиненъ будетъ просити г[оспо]да Б[о]га за раба б[о]жїя Симеона і за продружіе [!] єго да ихъ тоєся ѡтписала Єв[ан]гліе при с[вя]щеннику Комаренскомъ ѡтцу Стефану рукою власною іереи Василий Козачькевич. [Скоропис 17 ст.].

149. 7-й прим. Кир. 5600.

Арк. [1–3]: Храму Бл[а]го: Пре[свя]той Б[о]городици взамѣну Тестаменту старому Ц[е]рк[о]внаго такожъ даного ѡт Василя Феодоровича страшница Райцы Чер: що абы вѣчнє зоставало при ѡномъ храмѣ за ѡного преставаляюся содѣянныхъ єго грѣховъ ѡтпущеніе, кромѣ ѡправы: Року ̅ахїс [1686] М[і]с[я]ца Августа ̅ [15] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [8]: Року ̅ахїе [1675], м[і]с[я]ця мар[та] ̅ [17] дня, я рабъ божий Михайло Соловѣй купилемъ сїю книгу глаголемую Євангеліе, за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, і далемъ за нїю ѡсмъ купъ, литовской личбы, у Степана архидяконового брата. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 391: 1819 года марта 20 дня въ 9 часовъ утра умре Марія Петрова дочь Епѣкова Роду Посудевскихъ. [19 ст.]

150. Євангеліе. – Л.: друк. М. Сльозки, 1665. 2°. [10], 414 арк. Запаско, Ісаевич 421; Петров, Бирюк, Золотарь 234. Кир. 2576.

Арк. 2–18: Сію книгу нареченную Єв[ан]г[е]ліє провозвѣстіа І[сус] Х[рист]а, на престолную справил Рабъ Бож[ии]: Василій Дѣвоччєна из жєною своєю Марією, до Ц[е]ркви Бєлєвской храму Бл[а]говѣщ[єнн]я Прєс[вя]тыа Б[о]городица и пр[і]сно Д[і]ви М[а]рія своимъ коштомъ и накладомъ за ѡтпущєніє грѣхов своих: и за прєставлших ѡтца и матерє своєя Іѡана и Глѣкеріи которая абы не ѡтмѣнє зоставала при тойжє ц[е]ркви Бл[а]говѣщєніаа Пр[єсв]ятыа Б[о]городица. А єсли бы кто мѣль ѡтдалати ѡт сєлѣ будєть ѡтдалєнъ ц[а]рствія н[є]б[є]снаго и проклатъ буди анафєма манарафєма. [Півустав 17–18 ст.]. Аминь свящєно ієрєй Андрей Рафалович рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

151. 2-й прим. Кир. 2579.

Арк. 12–51: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]того Д[у]ха аминь. Я Юрько: Тєсля родичъ бузький мєшгѣкаючи на передѣмѣстѣ: по прозвищу: Ѡбапуль купилємъ сию книгу рекомую: Євангєліє уву Лѣвовѣ нездобичьною алє явѣную: за золотих: л̄[30]: за власную працю свою и за жони своєй и за небожчика ѡтца своєго и матѣки своєй: и за ѡтпущєніє хрѣ[хов] за приводомъ и за старанамъ и за благословєнієм ѡтца: Дорофєя Стєфановича Ѡлєского на тотъ час мєшгѣкаючи у Бузьку: на передѣмѣстѣ у С[вя]тих: Пятницѣ: що я: Юрько из жоною: своєю порадивѣшися: позвєлила жона моя и дѣти мои ѡтдаю єго: до С[вя]тихъ Пятницѣ, а хто би єго мѣль ѡт того с[вя]того мѣсця ѡтдалити с такимъ буду мѣти судъ на страшномъ судѣ, такъ тєжъ котори бы мѣль би попѣ читати на нїмъ повинєнъ: за нїхъ Б[о]га прохати а котори: би: с[вя]щєникъ нє мѣль за нїхъ: Б[о]га: прохати жєбы анафѣма: да проклат. Дѣялося: тоє: в Бузькѣ: на тот час за єго мосцѣ: П[а]на старости Єсифа: Лонгѣчиньского року: Б[о]жого ах.. [16..]. [Скоропис 17 ст.].

152. 3-й прим. Кир. 2578.

Арк. [2–9], 1–16: Во имя Троици Прєсвятишая азъ рабъ Стєфанъ Ткачукъ со жєною своєю Анною и чады своими, Василіємъ, Даниїломъ и з братомъ своимъ Василіємъ ѡтмѣнили книгу сію рекомую Єв[ан]г[е]лію до ц[е]ркви С[вя]того Іѡана Б[о]госло[ва] албо С[вя]т[о]го Чудотворца Николая до вєси нарицаємой Глухи за которую далъ золотихъ сто... року 1743 Дня дєкємріа. А тую книгу купилъ у братства С[вя]т[о]го Чудотворца Николая до вєси нарицаємой Глухи за которую далъ золотихъ сто ... року 1743 Дня дєкємріа. А тую книгу купил у братства С[вя]то Николинскаго Острозкого за благословєнієм вєлєбного ѡтца Василія Прєзвитєра Глускаго на той часъ будучаго Прєзвитєромъ на многіє лѣта // На котори цгукъ срѣбла щитири Єванг[е]листи распя-

тиє на серединѣ и сѣрафимовѣ чотири и лан[ц]уцковѣ чотири, а на другомѣ боцѣ пять гудзов и звязокѣ чтири клямѣ ц[а]рѣски также сѣрѣбнии. [Скоропис 18 ст.].

153. 4-й прим. Кир. 2582.

Арк. [1–5], 1–7: ... Николая Мирилийкискаго Чудотворца: в мѣстѣ Стренявѣ: в державѣ Велможного его м[и]л[ости] князя Дмитра Збаразского Воеводи белского: старости на тот час бѣлоцерковского при священнику на тот час будучи Петру Джураковском жебы при том храмѣ: вѣчными часи zostавала: А хто бы мѣл або важился оною книгу вишмененную от той ц[е]ркви С[вя]той отдалити або отняти по смерти моеи любѣ дѣти мои або приятелѣ якис колвекѣ, теди я того вѣчными часи проклиная и анафемѣ отдаю: и пред праведним а нелицемѣрным всего свѣта судиею там ся с тим расправлю Б[о]гу н[а]шому слава вѣвѣки Аминь. [Скоропис 17 ст.].

[Примірни́к вщертѣ заповнени́й аноні́мними записа́ми історико-теологі́чного, астроно́мічного змі́сту, датовани́ми 1854–1856 рр. Записи маю́ть характер щоденни́ка, зустрі́чаються украї́нізми, що свідча́ть про націона́льність Аноні́ма, вірогідно, богослова-проповідника].

154. 5-й прим. Кир. 2580.

Форзац 1: Wielmożny Mosci Dobrodzieju Wielebnym Bogu Jg. Xięże Boratyński... Ex libris Joanis Boratyński.

Арк. [7]: Сия книга Раби Б[о]жей Єлени з Дому Барбовских. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [3]: Ex libris Joannis Barbowski. [17 ст.].

Арк. 4–101: Сия книга г[лаго]лемая Євангелее Х[рист]ово надана по зейстю сего свѣта Васи́лия Тома́нского вѣчним часом предае́ся до храму С[вя]той Покрови мѣста Соко́льца Храму С[вя]той Покрови от тих же родителей потписую́ся Раб б[о]жий Димі́трий [?] Тома́нскій. А хто бы мѣль отдалити от того храму проклят будет анафема іа́раманафа Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 72 зв.–73: Ja będąc przytey umowony y nalezycie formowany ze po... P. Woyta przez iego Sokoliczkiego brat z Rycht [?] rodzony dając daruią Cierkwi Sokoleczki Ewangelij na zawsze ktury czy nikomu nie oddany aby tey ... y napotym służyła na co ... podpisuje... Ja Tomenki + Kondrat Mielnik Sokoleckiey +

Прим. з 6-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

155. 6-й прим. Кир. 5581.

Арк. 1–13: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго д[у]ха аминь. Сия книга рекомая Євангеліе с[вя]щеннаго іерея Онофрі́я Худзѣ́нского Пресвитера

Покутинскаго которую купил за свои власнии грошѣ за которую дал доброй монети полских гроший таляровъ, ѿ [5] з женою своею Ѡринією и со чады своими девицею Марією млад[ен]цем Григорієм. А хто б мал ѿт них ѿтдалити, то проклят навѣки аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 17–20: Сію г[лаго]лемую книгу Євангелію ѿбирает зъ застави ѿт мене с[вя]щ[е]ный ієрей Василий презв: красноселецкий злотих тридцат сполна ѿдаєтъ и карѣту ассекуровану на себе даєт нам яко ей не может затримани. Аще кто з поцесорів зол. л̄ [30] ѿдаєт, нащо для лѣпшой вѣри подписуюся Пантелеймон През: слунѣковеций [?]... [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24 зв.–33: Во имя ѿца і с[и]на і с[вя]того д[у]ха аминь. Сіє Євангеліє справил рабъ б[о]жий Василий Чухр[ай?] со женою своею Феѡдосією за ѿпущеніє грѣхов и сп[а]сеніє до храму с[вя]таго Превображенія, а хто би мѣлъ ѿт того мѣсца ѿтдалити буду з ним на ѡном свѣтѣ суд мѣти. [Скоропис 17 ст.].

156. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1670. 2°. [12], 412 арк.

Запаско, Ісаєвич 468; Петров, Бирюк, Золотарь 249. Кир. 2601.

Арк. 1–33: Сію книгу рекомую именіи Євангеліє ...тетръ купилъ Рабъ божий Максим Присяжний и женою своею Анною Савчинъ ѡнукъ Юраско з Довгои Горѣшной маєтности до Вонилова належачей при церкви Горѣшной до С[вя]таго Николи храму за свое ѿпущеніє грѣхов и за родичов своих преставшихся і мене Домотрия ѿца его и матку Анну и жену его Феѡдосію первую дѣялося року божого ѡхѡа [1671] м[і]с[я]ца Ноємврия... и предали ей ѿт[е]щъ Іѡанъ долгжантом [?] у Квоченови, а хто будет на ней читати повинен Г[оспо]да бога просити за ѣх ѿпущеніє грѣхов... [далі витерто, весь запис закреслений]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1 зв.–34: Изволеніємъ ѿца, и поспѣшеніємъ Сп[ас]а, и совершенієм С[вя]т[о]го Д[у]ха вселився Д[у]хъ с[вя]тый в раба Б[о]жего Павла: И купилъ сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє за ѿпущеніє грѣховъ родича своего, родительски своєї, и за свое ѿпущеніє грѣховъ. Івановъ с[ы]нъ Хацынин Павелъ з Дубна коупилъ ей оу Ц[а]риградѣ до храму С[вя]т[о]го великом[у]ч[е]ника Геѡргія до Дубна на предмѣстю на-сурмычъ, оу неволи еще застаючий. Дѣялося в року, ѡхѡа [1681]. М[і]с[я]ца Марта дня кѣ [25]. А хто бы ей мѣлъ ѡтняти ѿт того Храму с[вя]т[о]го, таковий да боудет проклятъ С[вя]тими ѿци иже в Никей тїи [318]. Анафема, Маранафа... [Півустав 17 ст.].

157. 2-й прим. Кир. 616.

Арк. [12]: Я с[вя]щено ієрей Стефанъ Чернавський дѣдич боярски спод Бѣлой церкви по смерти моєи жебы ѡдлана была сія книга Єван-

геліє до ц[е]ркви Б[о]жої на Русь До Успенія Пр[есвя]той Б[огороди]ци, а хто би єе могъ албо заборонячъ ѡтдана Русь по смерти моеї. А щобъ на свой пожиток ѡбернути мѣлъ нехай будет таковий проклят. Анафема іараманафа. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1: Єв[ан]геліє Монастира Межигорского.

Арк. 1 зв.—9: Во имя ѡтца і сина і с[вят]ого [Духа] Аминь. Я рабъ Б[о]жій ієрей Стефанъ Чернавский із боярских і з України, купилем сію книгу г[лаго]лемую Євангеліє на престолное за певную сумую готових гроши за ̄ [6] ѡтслані Ѡхмачъ у Татаріна у дервиша а при людех добрих і вѣри годних при Василю Золотарю ѡхмищкомъ і иних людей было обещных на тот час року [1683] м[іся]ця ѡкт[о]врія Дня д[4] що і підписалем для памягъ собѣ, жебы ся нѣхто і по смерти моеї не упоминався, Г[оспо]ду Б[о]гу н[а]шему чест[ь] і хвала и церкви Б[о]жой ѡтправля[ти]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 114 зв.—127: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я Рабъ божій, Михайло Карукъ, житель Домонтовский из жоною моею Меланією: и дѣтми н[а]шими: напро: сином н[а]шимъ, Мойсѣемъ, и дщерми нашими, Єленою, Хвенною, Марією, и Меланією, купилисми сію С[вя]тую книгу, Єв[ан]г[е]ліє На престолное, за сорокъ золотих, которую, з доброе наше волѣ, надалем до храму Трієхъ С[вя]тителєй, и угодниковъ б[о]жїихъ, Василя Великого Григорія Б[о]гослова, Іоана Златоустаго у Домонтовѣ стоячого, во вѣчност, аби ѡное нихто не важился, так з духовного стану, яко из свѣтскаго, ѡт того б[о]жественного Пр[е]стола ѡтдаляти, и на свой пожиток ѡборочати, под клятвою С[вя]тихъ ѡт[е]цъ триста и ѡсмадєсят иже во Никєѣ: а хто би упорний важился якимже колвекъ способомъ, ѡт того б[о]жественного Пр[е]стола ѡтдалити, таковий да будетъ проклят Анафема, и маранафта: Аминь: Року ̄ахч҃г [1693] М[іся]ця Ноєврія ̄ [6] Дня: За владѣнія: Ихъ Ц[а]рского Пр[е]с[ве]тлого Велич[е]ства Войска Запорозкого, ѡбоѣхъ сторонѣ Днепра Гетмана [витерто: Іоана Мазепи] Их же Царского Пр[е]с[ве]тлого Величества Войска Запорозкого, Пана Полковника Переяславского, его м[и]л[ости] Пана Іоана Мировича. [Скоропис 17 ст.].

158. 3-й прим. Кол. Попова 17.

Арк. 1—5: Я далєи подписанный за свою книгу г[лаго]лемую Єв[ан]гелию даю за ѡтпущение грѣхов своих до Успенія Преч[и]стой Б[огороди]ци ц[е]ркви Почеповской и за ѡтпущеніє грѣхов кровних моих, преставлєних за презвитерства тои же ц[е]ркви, ... ѡтца Семиѡна Петровича Рославца в Почеповѣ Року на ново пишучи ̄ахпд [1684] Декаврія кѣ [25] Дня Іоанъ Тимофѣевич Бѣлозерьский. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Куплена мною за 8 руб. на толкучке г. Курске 22 сент. 1930 г. у барахольщика Волобуева (Курск, Суворовская, 57) П. Попов [підпис]. Курск. Мирная, 34.

159. 4-й прим. Кир. 617.

Арк. [2–8]: Изволенієм ѡтца и поспѣшенієм с[вя]т[о]го д[у]ха, и совершенієм с[и]на Б[о]жіа купили сию книгу, рабы б[о]жии всеи село Новосѣлци, занѣсебо пид пасху С[вя]та и придали и до Ц[е]ркви своєї Новосѣлской вѣчним: анафема и маранафа ѡт свят[ых] ѡт[е]цъ ꙗ. ѿ. ѿі [318] и С[вя]тѣйших Патриархъ и всѣх С[вя]тых аминь. И придали до ц[е]ркви своєї Новосѣлской Оуспенія дѣви за свое д[у]шевное сп[а]с[е]ніе и телесное здравіе и за д[у]шу пр[е]став[шихся] родителей... купили оу ѡтца Михайла сколскаго презвитера, который и записал своєю рукою ѿх[р]і [1688] августа ̄ [6] дня. 1688 augusta 6 dnia. Придали єи Ч[е]стному ѡтцу Симеону Березовскому Презвит[еру] своему ктитору Юра Петришин. Иванъ Юцканичъ. Грегориі ... Иван Томачинецъ чудомъ положи [?] воскового и посполити вш[ис]тко село с подружими и чада своими. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–10: Во имя ѡтца і с[и]на і С[вя]того д[у]ха Аминь. Я рабъ божіи Яким козак войска запорозкого даю сию книгу зовемую Євангеліе Св[я]тое за ѡтпущеніе грѣхов своихъ і родителей моих до монастыра Всемилоствиваго Сп[а]са Прєѡбраженія Х[ристо]ва. А хто бы мѣль и ѡтдалити ѡт того ж Монастыра всемилоствиваго Спаса Вовчокъ нареченнаго таковой Анафтема Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

160. 5-й прим. Кир. 2594.

Арк. 1–21: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]таго духа, амин. Сию книгу г[лаго]л[емую] Тетро Євангеліе надала раба б[о]жия інокіна Харитина до храму Вознесения Х[ристо]ва мѣстечка Печерскаго монастыра Паненскаго за ѡтпущение грѣховъ своих и сродниковъ моихъ Димитрія, Анастасію, Іѡанна мл[аденца], Диѡнісія мл[аденца], Саву мл[аденца], Василія мл[аденца], Татіану мл[аденца], Анну, которим д[у]шамъ нехай г[оспо]дь дасть Царствіе н[е]б[е]сное, а хто бє сію книгу Євангеліе мѣль ѡтдалити яким способомъ ѡт Храму Вознесения Г[оспо]дня, таковой да будет проклят анафема с[вя]тыми ѡтцами триста ѡсмь на десять иже в Никєи аминь Року ѿх[р]і [1684] м[і]сяца августа ѿі [18] дня. [Скоропис 17 ст.].

161. 6-й прим. Кир. 2595.

Арк. 1–12: Сию книгу купив глаголемую Евангеліе Напрестолное

рабъ б[о]жий Ѡлифѣръ Шарко и с сином своѣмъ Макаромъ из жоною своєю Иришкою такъ теж и с невѣсткою своєю Химкою, за ѡтпущеніе грѣхов своѣх до храму с[вя]тих верховних апостолов Петра и Павла, теѣ жебы не ѡтдалено бы ѡт того храму вѣчьними часи помѣнена сия книга Євангеліе: року „ѧхїв [1682] М[іся]ця ноємврия дня ẽ [5]. [Скоропис 17 ст.].

162. 7-й прим. Кир. 2596.

Арк. 1–15: Во імя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Амин[ь]. Сію книгу глаголемую Єв[ан]геліе ѡтмѣнілъ рабъ б[о]ж[ий] Тимофей із жоною своєю Параскевію за ѡтпущеніе грѣховъ своих за которую далъ суми личби полской злотих 35 и далъ єи... [витерто] Х[ристо]ви Параскевіи Князя Чорториского. А за ѡтца Павла Мрозовского Пресвитера Радомского. А хто бы єи мѣвъ ѡтдалити ѡт того м[і]стца с[вя]того таковий да будет проклятъ анафема Г[оспо]ду Б[о]гу на ч[е]сти и спасеніе д[у]ши и тѣлу которому нехай будет ѡт нас ч[е]сти и хвала ѡтцу и с[и]ну и С[вя]тому Д[у]ху н[и]нѣ и пр[і]сно и во вѣки вѣком Аминь. [Скоропис 17 ст.].

163. 8-й прим. Кир. 2598.

Арк. 1–20: В року „ѧхї [1680]. Во имя ѡтца и сина и святого духа Аминь. Сію книгу реченную Єванг[е]ліе надалъ рабъ Миколай Залужный из жоною своєю Татьяною из дѣ[т]ками своими з Марією Настасією с Палахиєю изъ всѣмъ потомством своимъ за доброе здорове свое и за хрѣхов ѡтпущеніе до Храму Заложения Воскресиния Г[оспо]да нашего І[су]съ Х[ри]ста еже єст в Мѣлявѣ(?) повѣтѣ Володимѣрском. А хто бы мѣл єи ѡтдалити ѡтъ того дому божого то будетъ проклят Анафема в нинишнем и будущее вѣцѣ пред нелицемѣрным судією маемся справити пред судією Божим, коли придет судити живих и мертвих, за деръжави єго м[и]лости Пана Яна Сенна Сенѣнського и коляторъки панєи з Романова Романовска Анна Сенѣнська за мене священника Илии Плехотовского Презвитера церъкви Ляховскіи просим умилне абисте завше не преминали у молитвах своихъ я священник Илия и що надал Миколай... [частину арк. обірвано] М[іся]ця Марѣта четверг... [Скоропис 17 ст.].

Арк. 21–27: Нащо мене Г[оспо]дѣ Б[о]гѣ спомоглъ... [витерто] ѡправити которого всюю кошту моего сто шесдесять золотихъ, нехай Господу Богоу на хвалоу і всѣмъ с[вя]тимъ зостаючого на тотъ час ѡтца Романа, Яцевича рокоу „ѧхѣ [1695] М[іся]ця ієнваря в [2]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 27 зв.–28: Реєстръ зєбрания книгъ церковних Первая книга

Ева[н]г: в̄ [2] книга Апостол друкована, ҃ [3] книга Ев. Писаная, д̄ [4] Книга Апи: писаная, е̄ [5] Служебникъ дърукований, ѕ̄ [6] Служебникъ друкований, [7] Книга Трефолой друкований, й̄ [8] Книга Триѡдъ друкована постная, ѱ̄ [9] Книга Триѡдъ постная писаная, і̄ [10] Книга Ѡхътаи друкований, аї̄ [11] Триѡдъ свѣ[т]лая писаная Псалтира друкована, вї̄ [12], ҃ї̄ [13] Требникъ друкований, Ключ разумѣнія дї̄ [14] друкований, еї̄ [15] Празнѣя писаная. [Скоропис 17–18 ст.].

164. 9-й прим. Кир. 2599.

Арк. [1–10], 1–4: ...з жоною своєю Параскою і Татяною купилемъ сию книгу рекомую Євангеліє на престольное купилем за золотих пятьдесят и еденъ и надалем до храму С[вя]того Пророка Ілии вѣчними часи и непорущене. А хто бы мѣлъ еи ѡтдалити... [арк. відірвано] такогого на судъ б[о]жий позивати маю року б[о]жого ҃хѡи [1678] М[іся]ця Юня тридцатого дня. [Скоропис 17 ст.].

165. Євангеліє учительне. – М., 1681. 2°. [1], 6, 467 арк.

Зернова 367; Петров, Бирюк, Золотарь 277. Кир. 4285.

Арк. [1], 1–38: Лѣта ҃реї[!] зрче [7195=1687]? Года Феврала въ... По указ[у] Великого Г[о]с[по]д[и]на С[вя]тѣйшаго Іоакима Патриарха Московского і Всеа Росіи из приказы книг печатного дѣла сия книга г[лаго]лемая Ев[ан]г[е]ліе У[чи]тельное Толковое дана безденежно Града Києва во ѡбитель С[вя]таго Архистратига Михаила Видубицкой М[о]н[а]стырь по челобитной і того ж м[о]н[а]стыря игумена Феодосия Углицкого з братією. [Скоропис 17 ст.].

166. 2-й прим. Кир. 3062.

Арк. 1–6 [1-го рах.], 1–158 [2-го рах.]: Сия книга г[ла]г[о]лемая Толковое Євангелія столника Петра Єрмолаевича Баскакова, а пожаловали сию б[о]годухновенную книгу бояринъ князь Борисъ Алексеевичъ Голицынъ въ ҃ѣ [1707] Году Марта въ кѣ [23] д[с]нь, а подписана сия книга рукою столника Петра Ермола[е]ва сына Баскакова княземъ[?] ҃ѣ [1707] Годъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 476 зв.: Иван Семеновъ. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

167. Євангеліє. – Л.: друк. братства, близько 1683 р. 2°. [12], 412 арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 289. Кир. 2608.

Арк. 58: Во імя ѡтца, и С[и]на, и с[вя]того Д[у]ха, сию книгу г[лаго]лемую Є[ван]геліє на престольное купилъ рабъ б[о]жій Демианъ Гавриленъко Дѣденко из жоною своєю Євдокією из чадами своими,

то ест из синомъ старшим Василієм и вторим Ілією, из третим сином Стефаном, и проч: и далъ за сію книгу, зол[отих] шестдесят польской монети, и даю ей до ц[е]ркви с[вя]той до храму Соборъ с[вя]тихъ Архистратигъ Михаила и Гавріила, и проч: безплотнихъ н[е]б[е]сныхъ силъ, в селѣ Терешовцах[?] в ма[е]тности и в державѣ ясновосвещенного его м[и]л[ости] Пана Адама Синявского каштеляна краковского Гетмана великого коронного. А то под таковою кандицією аще я достоинъ буду, з волѣ Х[рист]а и збавителя моего абы з дѣтей моихъ искринныхъ, здесъ вишь описанныхъ и проч: котри могли достоинъ быти и до перфекціи своей прійти, любо ещѣ при житіи моемъ хоч и по смерти моеї незбороненно було до себе ѡт вишречен[ной] ц[е]ркви ѡттобрати в належитости своей, а найпаче по мнѣ, жонѣ моеї. Анѣ з братства, анѣ з жоднихъ крвнихъ моихъ, бо сія книга з вѣрной праці моеї справлена и куплена, и до часу надана. А хто бы мѣлъ през декрет мои учынити и сію книгу ѡт дѣтей моихъ якимъ колвекъ способомъ ѡтняти и ѡтдалити, з такимъ предъ нелѣцѣмѣрнымъ Судією судъ мѣти, и да проклятъ будетъ Анафема и Аранафа, Амынь. Року „ѧѡѧа [1721], М[і]с[я]ця Іуніа, кѠ [29]: при священнику на тотъ часъ будущому при тои же вишреченной ц[е]ркви презвитерю на имя Матфею Коваліовскому. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 114–115].

Арк. 3 зв.—16 зв.: Сия книга Євангеліє званая оузята за довгъ оу Демяна Гавриленка Дѣденка за довгъ золотихъ полскихъ пятьдесятъ и шѣсть священнимъ іереємъ Іѡаномъ Надвоцкимъ про села Пльви во вѣчнїє годи и чадомъ его по нѣмъ Матвею Григорію Феѡдѡру и прочимъ. [Скоропис 18 ст.].

168. 2-й прим. Кир. 2610.

Арк. 1–11: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Євангеліє купило Братство Студеницке Оуспения Пресвятой Б[огороди]ци и предають Храму Оуспения Пресвятия Б[огороди]ци вѣчными часы. А хто би миль ѡтдалити ѡт Храму Оуспения Пр[е]с[вя]тия Б[огороди]ци проклятъ Анафема и арамафтъ Аминь. Сіє дѣялося в Року б[о]жія „ѧѡѧs [1726] М[і]с[я]ця Мая дня ѧ [1]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 110: Року божіа „ѧѡѧз [1747] м[і]с[я]ця августа дня ѧ [8] саранча в Подоля вилѣтѣла и много збожа поила в Ключѣ в Студеницкимъ. [Скоропис 18 ст.].

169. 3-й прим. Кир. 1232.

Арк. 1–40: Во имя ѡтца и с[и]на [и] С[вя]того д[у]ха Аминь. Року „ѧѡд [1704] м[і]с[я]ця Сеп[темврия] дня ѧ [1] сію книгу гл[агол]емую

отменилѣм сїю книгу г[лаго]лемую С[вя]тое Єв[ан]гелїе, до Храму с[вя]тихъ, и верховних ап[о]стол Петра и Павла ц[е]ркви рынокой, Соборноей, местечка Броваров, маєтности монастыря, Святой живоначальной и нераздѣлимой Троицы Печерской врат болницних за отца городничого, Зѣновїя, Іеродиякона, Васїлія Калини атамана, на тот час бывших, старших. А хто будет на сей с[вя]той книзѣ читати нехай речит за нас Г[оспо]да Б[о]га бл[а]гати, а ежелибы, хто мѣль, от тоєй ц[е]ркви сїю книгу отдалити то с таковым чл[о]в[і]ком, буду суд о вторѣм пришествїи мѣти Аминь, Аминь, Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 306 зв.: А сей уписъ и поминанїе раба Б[о]жїя Никифора Макарїевича, мещанина Бровар[ов] помяни Г[о]с[по]ди Д[у]ша, рабъ своихъ, преставшихся Іоанна, Макарїя, Єкатерины, Софїи, Агрїпины, Никиты, Данила, Євдокїи, Ємелїяна, Агафїи, Пелагїи, Феодора, Никифора, Єлены. [Півустав 18 ст.].

171. Євангелїе. – Л.: друк. братства, 1690. 2°. [27], 412 арк.

Запаско, Ісаєвич 660; Петров, Бирюк, Золотарь 315. Кир. 2626.

Арк. 3–26: Во имя отца ѿ с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сїю книгу глаголемую Євангелїе Напрестолное глаголемое, Тетро купил священный іерей Фома Беригович за спасенїе д[у]ши своєй і за отпушенїе грѣхов своих, а купил оную выш менованную книгу за власным своих пенязи полской монети золотих л̄ и ѿ [35] в року „ахчс [1696] і надал єи до храму Покрова Пресвятой Б[огороди]щи в веси Порванчу за державнѡх і дѣдичних их мил[ости] Пана Андрея і Пана Іоана Поручѣка Пана Ірїя скарбнѣка Волынского с Корчмина на Порванчу Порванецких і прочиих їх м[и]л[о]с[ти] на Порванчу застаючих і за паствы словеснаго стада Х[ристо]ва јерея Андрея Туровѣча през тоєи ж цер[кви] Порванецкой которая то выш менованная книга маєт при выш помененом храмѣ вѣчными часы і непорушоно zostавати, а хто бы єи мѣл от того С[вя]таг[о] храму отняти албо отдалити ... [арк. відірвано] да будет проклят от с[вя]тих богоносных от[е]цъ і буду с ним справу мѣти пред справедливым і нелицемѣрным судиєю которому сїю книгу і себе отдаю Аминь, дѣялося в Порванчу року „ахчз [1697] декамврия л̄ [30]. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 27: Я неи Василий Kieldzewicz(?) paroch porwanecky opravyl we sriblo y ohamyt moie własnoie sriblo y oksamyt... za odpuszczenie hrichow swoich 1734 anno... [18 ст.].

172. 2-й прим. Кир. 629.

Арк. 1–10: Во имя отца и сына и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я Андрей Алеѣевичъ из жоною своєю Агафѣєю и чадами своими купилелѣмъ

книгу свою названую Євангеліє за ѡтпущеніє грѣхов своихъ и за упоминанія сродниковъ своихъ и ѡвую книгу святое Євангеліє вручаю чесному ѡтцу Савѣ презвитерови на той часъ будучого в Перекеринцахъ, которое Євангеліє абы при чесном ѡтци Савѣ вѣчными часи зоставала. А хто бы малъ упоминатися любо сродич моихъ люб ѡт кого колвекъ то той нехайхай [!] будетъ вѣчными часи проклятъ Анаѳема и маранаѳа и на страшномъ судѣ предъ справедливимъ судією будетъся зо мною судити Року б[о]жого „аѡѡї [1715] м[іся]ця Юнія дня кд̄ [24]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Поділ. єпарх. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільський.

173. 3-й прим. Кир. 2627.

Арк. [11]: Року б[о]жіа „аѡл̄д [1734] М[іся]ця фєвруарія дня дї [14] при наstatъ моего началства в монастирку Ясногородскимъ Пан Казѣм[ир] Котви[ца] Рудникъ на той часъ Шиєцкій за свое спасеніє ѡфѣровал егнушокъ срѣбрный на образѣ Пр[е]ч[и]стой дѣви Маріи и вѣчными часи и клепало Варлаамъ Голосковичъ началн[ик]. [Скоропис 18 ст.].

174. 4-й прим. Кир. 2628.

Форзац 1: Сєла Чайчинєць церкви Крестовоздвиженской.

Арк. 1–48: Во имя ѡтца і с[и]на и С[вя]того Д[у]ха Аминь. Сия книга рекомая Євангеліє С[вя]тое ѡтмѣнила Раба божія Марія Мельничиха з Раковца Вєлікого з працѣ рукъ своихъ и з помощью синовъ своихъ Ияковомъ и Ємєліяномъ и Васи́ліємъ за суму полскої монети за золотихъ н̄ [50] и вручила єи до веси Чайчинєць до храму Воздвіженія Чєснаго Креста за резиденції ѡтца Самоєля Презвитера Чайчинского дѣялося в дому Ємєліяна Мєлника Чайчинского w części J[ego]m[ó]ci(?) Pana Rąkowskiego при б[и]тности св. ѡтца Самоєля Мавранєвича и людєхъ зацнихъ и годнихъ вѣри до вс[і]хъ громадскихъ Леѡнтий брат ст[а]рший и Фєѡдор Будничок, дѣялося в Року б[о]жимъ „аѡк̄є [1725] М[іся]ця Апріля дня к̄є [25]. А хто бы єї мѣлъ ѡтдалити ѡт храму сєго с таковимъ буду судъ мѣти предъ нєлицємѣрнымъ судією, нехай будетъ тотъ проклят Анаѳема Амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

175. 5-й прим. Кир. 4871.

Тит. арк.: Сіє Євангеліє єсть рекомая отца Єфрема Лонсанскаго даровал єму. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [2]: Сіє Євангеліє Раба Божія Леонтѣя Сандулєшгѣвъ купленное и оправленное обиватєлємъ іє: до храму Оуспєния Прєсвятія

Б[огороди]ци во веси Камянки, а не повиненъ нѣхтося до него под анафемою интересоватися і нѣ а движ храму виражонаю одбирати. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1–20: Во имя ѡтца и с[и]на і святого Духа Аминь. За молитвами с[вя]тихъ ѡт[е]щъ сия книга рекомая Євангелиє я рабъ б[о]жий Феодор Балясникъ купилемъ сию книгу вишъ мянованую за власную вѣрну працу свою и ѡтдалемъ тую книгу до храму С[вя]того ѡтца Николая до села Сулукова в староствѣ долиньскомъ за ѡтца Лазара на тот часъ будучого священнікомъ храму с[вя]того, которую книгу ѡтдаю до мѣсца того на вѣчнїе вѣки за ѡтпущенїе грѣховъ своихъ так же и родичувъ своихъ повиненъ духовный, Г[оспо]да б[о]га просити и хто би сию книгу мѣлъ ѡтдалити ѡд Святого мѣсца любо родичъ муй, albo духовный Анафема нехай проклят будетъ и буду мѣти с таковымъ судїєю, который придет судити живихъ і мертвихъ Аминь. Anno Domini 1693 14 Septem. [Скоропис 17 ст.]. [Текст закреслений].

Арх. 20: Парох Васьлий... Карнатский[?]

Фопзau 2: Прзевіелбны Мсці Ласкавуј Добродзееју / Прзев певна оба... Прзев інтєрєса рознє класзторнє нї мїаŁ часу сам пісac WME Панам Рєктор муј... алє мнїє облєговаŁ абым пісaŁ до WME Пана Добродзєја зачым посылам подводє з Каліновцє до Маліцовіцє[?] по скŁо з пурдєркїм јєжєлі јєст готовє, а јєжєлі нїма тoncіх зє тєн наш подводнїковїє з Каліновцї зачєка јакї час пукї нїє скончєз пурдєркї y скŁо, а ұпрасзам вам Пана Добродзєју затым шлєкієм ұпрасзам абь крзывдь нїє мїаŁ y zostawї прaвдзївїм слуго y под... zostawї./ Wїєлєбны w Bogu MŁсї Xїаzє... ukochanszuj / Nїє маїаc тєу sposоbносcї uїrзїcь personalнє GodноЃ Јєго w Szarogrodкї. / Daj тє mou тєstымонїum Starozakonнєmu... / Sєdїkowї мїаста Szargrodu / ктore wраз на odнym wozу јадaњ на odнym wozу / Za swoїm інтєрєsа do мїєstїє u Nєmєrowa / tudzєsz y do іnnьх мїаст y ұпрасзам, абь yм wїара быŁа дана Rзaдзу јакo z kраїu здrowego [17-18 ст.].

176. 6-й прим. Кир. 2637.

Арк. 2-17: Я рабъ Б[о]жий Ѡлексей из жоною своєю Марією, из синами, Тимофеем, Иѡаномъ купилемъ сию книгу рекомую Євангеліе на престолное, коштом своим ку храму и Пр[е]столю Всемирнаго Воздвиженія Честного и животворящаго Кр[е]ста Г[оспо]дня у селѣ Коршевѣ, року ̄аѡа̄е [1701] за панованія его м[и]л[о]сти Пана старости Черкаского Дому Потоцких за священіка Іѡанна Соснѣцкого, который повинен Г[оспо]да Б[о]га просити за мене грѣшного и за громаду Коршевскую. А хто ж би мѣлъ ѡтдалити ѡт церкви, Коршевской, теди повинен ставитися и зо мною на судъ Б[о]жий, во второе пришествіе

Х[ристо]во теди прийде́ть судити живих и м[е]ртвих и воздати каждо подѣлом его [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

177. 7-й прим. Кир. 2638.

Арк. [2–5]: Я Іоанъ Лукашъ Моргулець Ромистръ его Кролевской М[и]л[о]сти и цалой Речипосполитой в ѡрдинаціи ясно свецоних князей Острозких купилем сїю Книгу менованую Єв[ан]г[е]ліє ве Львовѣ в року „а̑ψї [1717] за золотих пѣтдесят до села Носкова [Коскова?] до храму Успенія Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ци, которая то книга Є[ван]геліє при том храмѣ повинна зоставати вѣчне и жебы нѣкто не важился ѡт того Храму ѡтбырати и ѡтделяти под клятвою вѣчною б[о]гомолцевъ тежъ при храмѣ томъ будучих прошу ѡ м[о]л[и]тви святїи за мене грѣшнаго за ѡтпущеніє грѣхов моих и малжонки моеи Анни. [Скоропис 18 ст.].

178. 8-й прим. Кир. 2639.

Року Б[о]ж[о]го „а̑ψї [1718] м[і]с[я]ця сѣтемвѣрія к̑ [20] дня сїя книга рекомая с[вя]тая Єв[ан]г[е]лія за стараніємъ честнаго ѡтца Григорія Єсїевича презбитера Пулмянскаго и за дѣдича его м[и]лости Пана Стефана Сїенѣцкаго чеснѣка справила Громада Пулмянска из Алѣска на тот час били ѡсоби Семіѡн войт Пулмянскій Павол Занюк, Петро Сїнявскій, Дмитер Козачок занѣся до престола и до храму С[вя]таго Іерарха Чудотворца Х[ри]ст[о]ва Николая в селѣ Пулмѣ, за которую дали золотих нѣ [55], аби вѣчными часи нѣким порушона била тилко С[вя]тому Храму на вѣчнїє вѣки служила, а хтоби мѣлъ ѣи ѡтдалити да проклат будет анафема маранафа и во пришествіє Х[ри]с[то]во суду буду мѣти с ним Аминь [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–4: На подчинение Святой Євангелїи церкви Николаевской Пулменской священникъ Грегориин Єсевичъ получилъ рублен 3̑ [7]. [Скоропис 18 ст.].

179. 9-й прим. Кир. 4922.

Арк. 42 зв.–45: Во имя ѡтца и сина амѣнь. Сїю кнїгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє Престолное купил его Іоани Ждижора и заставецъ за своеє спасеніє и ѡтпущеніє грѣхов, за которую дал золотих л̑ [37] полской монїти і дал его ѡтцу Іякову Дидошицкому до смерти его и синам его Року Б[о]жїя „а̑ψв [1702]. [Скоропис 18 ст.].

180. 10-й прим. Кир. 2640.

Арк. [11]: Сїю Євангелїю купивъ Рабъ б[о]жїй Іяковъ Осташевич Слѣпецъ житель загаецкій, за которую далъ суми полской золотихъ

двѣстѣ до церкви С[вятой] и храму Воздвиженія Ч[е]стнаго и живото-творящаго Кр[е]ста вданя за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, а хто би могль еи ѡтдалити ѡт того мѣсця с[вя]таго да будетъ проклят анафема и маранафта. И розсудится со мною предъ нелицемѣрнымъ судією на второмъ Пришествіи Х[ристо]вомъ Аминь Року „ѧѣмѣи [1748] м[іся]ця Априля дня четвертаго. [Скоропис 18 ст.].

181. 11-й прим. Кир. 2642.

Арк. 1–12: Азъ Іерей Григоріи сию книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє продалъ вѣчными часы Братству села Бабина до церкви и Храму с[вя]таго Собору архистратига Михаила, которую кнѣгу купили за золотихъ четиридѣсятъ: кѧ [21] грошіи Панскихъ золотихъ: ѧї [18], а рѣшта всего онихъ ктоби еи мѣлъ ѡт того храму ѡтдалити проклят анафема и Маранафа во вѣки аминь. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 114–126: Во имя ѡтца и с[и]на и святаго Д[у]ха Амин. Сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє купилъ р[а]бъ божій Василіи Бѣланъ мелникъ за свое ѡтпущеніе грѣховъ за золотихъ ѧ [40] Полской монети и придалъ еи ѡтцу Григорію Негребецкому презвитерови Ивановскому зятеви своему в веси Івановцѣ. А хто би мѣлъ еи ѡт него ѡтдалити зъ таковими буду мѣти суд на страшномъ судѣ предъ нелицемѣрнымъ содією и таковий да будетъ проклят анафема и Амаранафа Аминь Року Б[о]жія „ѧѣгѣи [1713]. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 113].

Форзац 1: Wielmożny Pan Sudnik Gubernator Harokiniawski odebrał u nas pole te co od Utazuwki sznurow dziewięć [18 ст.]

Прим. з церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

182. 12-й прим. Кир. 2643.

Арк. 1–13: Во имя ѡтца и сина и с[вя]таго Духа Аминь. Сію книгу нарицаемую Євангеліє купивъ рабъ б[о]жий Козма Бузанъ за ѡтпущеніе всѣхъ грѣховъ своихъ. А ховай Пане боже якого впадку жеби нѣхто до того не интересовався ѡпрочь моихъ дѣтей Стефанъ; Палагія; Анна; Марія и Мотрена Євангеліє; звѣнъ; Апостол; и сосуда; и служѣбник; и конецъ...; Аминь; пописавъ Петръ Висварчукъ пресвитеръ ѡсташковский. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

183. 13-й прим. Кир. 264.

Арк. 1–4: Сія книга рекомая Євангеліє купил еи на имя Захарій Бурдугъ и жена его Марія за спасеніе д[у]шъ своихъ за власную суму свою за золотихъ пядѣсятъ до храму с[вя]таго Воскресенія. А хтоби еи мѣлъ ѡтдалити ѡт храму с[вя]таго Воскресенія, таковий буди проклят Анафтема... Амѣнъ. [Скоропис 17–18 ст.].

184. 14-й прим. Кир. 2646.

Арк. 1–15: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сия книга рекомая Євангеліє на престолное купила раба б[о]жия Феодора за золотихъ нѣ [58] до храму и заложеня святого Апостола і євангелиста Иоана богослова до села Коръчювѣки. А хто би малъ єи ѡтдалити проклятъ будетъ Марія и анафѣма при державѣ его милости пана Домѣнѣка Шулборского при ктиторахъ братства Коръчовецького Іоан Пискал, Снѣгур Василь, Василь Ковтунъ, Василь Царина, Роман Пирюгъ в року б[о]жии дѣψгї [1713] мѣсяца мая дня 3 [7]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 15 зв.–24 зв.: Сия книга глаголемая Євангелия купила Раба Божая Феодора Стефаніха и вручила оную Честному ѡтцу Гавриилу Ѡстровскому ѡтцеву своему духовному и презбытеру цѣркве святого Іоана Богослова и кто би оную хотѣлъ ѡт его руку взяти анафѣма да будетъ поневажъ вишѣ реченная Феодора сама здрава суци на умисли и тѣлѣ зазнала передо мною комисаромъ посланним ѡ его М[и]л[о]сти Іосифа зъ Вигова ... [витерто] и Острожскаго Пана Пастира и Добродѣя нашего Васи́лиемъ... Протопопоу Жуковскимъ а парохомъ Олицкимъ Залесоцкимъ при свидѣтеляхъ урожонои Іоану Маскевичу такъ же и людяхъ Прокопию Гавриилу Феодору Іоану Пискалю... [витерто] року дѣψθї [1719] мѣсяца Юля дня кѣ [21]. [Скоропис 18 ст.].

185. 15-й прим. Кир. 2647.

Арк. 1–15: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сия книга рекомая Теръ Євангелиє друкована Львовскаго друку купиль его Рабъ Божий на имя Василий Іаковъ синъ со женою своею на имя Настасією а цуркою своею Мариєю и Єленою и Єринією и синомъ Іоаномъ до монастыра Пятничанскаго за свое ѡтпущение и за родителейъ своихъ за полскихъ монети золотихъ пѣтєсятъ безъ трохъ и придал его до монастыру Пятничанъ Оуспения прес[вя]той Богородици вѣчными часи. Абися нѣхто не важиль из монастыря продати, альбо заставити альбо ѡдѣбирати, бо с таковымъ буду на в[т]оромъ Пришествии судъ мѣти записую его вѣчными часи и ѡтдаю его на той часъ зоставалъ Велебный игуменъ Силвестръ Межигорний в монастыру Пятничанахъ. Року Божого дѣψθї [1719] мѣсяца ѡкѣтоврия дня кѣ [25]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

186. 16-й прим. Кир. 2651.

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и сина и святаго Духа Аминь. Сію книгу [глаголемую] Євангелиє купиль рабъ б[о]жий Максим Гребѣнч[ен]ко мѣщанин [студеницький] працею своею за спасение [?] свое и ѡдал ѡтцу Григорію Калєскому и дѣтямъ его вѣчными часи а если кто...

„āψāī [1711] м[іся]ця Януарія дня θі [19] злот сребром 60. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 60–64: Сію книгу рекомую Євангеліє небожчикъ ѿтець Грігорій Скалецкій ѿдалъ с[и]нови своєму средному Алексеіови до рук его власних, а хто би єи мѣлъ ѿ него ѿдалити поволаю его на второмъ Пришествии. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 114–133: Во имя ѿца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Тетър Єв[ан]г[е]ліє купил Рабъ б[о]жий Макъсимъ Гребѣнъченко студеницький из жоною своєю Анною и со чади своѣми мл[а]д[ен]цѣмъ Василиємъ и мл[а]д[ен]цемъ Романомъ ѿдалъ єѣ ѿцу Григориєви Скалеченкови презвитерови Колецковъскому и родичовъ своѣхъ. А то сия дѣяло в градѣ въ Студеници при державѣ короля его м[илости] Августа и бл[а]городѣднаго [!] П[а]на Юзефа и державнѣнаго П[а]на н[а]шего Францѣшгька дѣялося року: ѿ созьданиа мира „ѣсѣа [7221]: ѿ Рожѣдства Х[ристо]ва „āψġī [1713]: м[іся]ця Декамѣрія дня āī [11]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

187. 17-й прим. Кир. 2649.

Арк. [2]: Во имя ѿца и сина и С[в]ятаго Д[у]ха Амѣнь. Сія книга Євангеліє Х[ристо]во купленъное до церкви мѣској Дунайского и Храму Рожѣдства Х[ристо]ва. [Скоропис 18 ст.]

Взята изъ Св. Богословской церкви с. Рогозной Ушицкаго уѣзда 1890 12го марта. Свящ. Іосифъ Сулковский.

Во имя Отца и Сина и Святаго Духа Аминь. Сія книга Євангеліє Христово купленое до церкви и храму Рождества Христова свящ. І. Сулковский. [19 ст.]

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

188. 18-й прим. Кир. 2654.

Арк. 1–14: Во имя ѿца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Амѣнь. Сія книга рекомая Єв[ан]г[е]ліє купилъ єи Рабъ б[о]жий Гаврииль Стеблянский і Рабъ б[о]жий Григорий Прийма за золотих ѱ [50] польской монѣти за ѿпущеніє грѣховъ своихъ і вручили єи до села Бруновъки до храму Покровъ Прес[вя]той Б[огороди]ци вѣчными часи. А хто би єи мѣлъ ѿдалити ѿ сего храму Прес[вя]той Б[огороди]ци да будеть Анафтема проклять. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

189. 19-й прим. Кир. 2655.

Арк. 1–21: Во имя отца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє купилъ Рабъ б[о]жій Василій назвискомъ

Цѣмарно ѡбиватель веси Порѣча с части Пана Замойского до храму Превображенія Г[оспо]дня до веси Старого Порѣча далъ за ню таляровъ три власной своей пращи при людех годних Гавріиль Веныгринѣ з веси Старого Порѣча Року б[о]жая ѿѡшѣи [1758] М[іся]ця ѡктоврія дня ѡі [12]: тежъ Єв[а]нг[е]ліе купилъ оу госпожѣ на имя Анни тоей же веси Новаго Порѣч и нѣхто жеби не имѣлъ жадной претенцій. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

190. 20-й прим. Кир. 2657.

Арк. 1–24: Во имя ѡтца і сина і С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Изволеніем ѡтца и поспѣшеніемъ с[и]на и совершеніемъ С[вя]таго Д[у]ха Аминь.

Азъ многогрѣшной рабъ божій Даніиель осадца Чорнянскій купилемъ тую кнѣгу спасительную на имя Євангеліе за свое одѣпущеніе грѣховъ и родичовъ своихъ до села Чорной до храму с[вя]таго архистратига Михала и прочихъ бѣсплотнѣихъ силъ аби була на похвалу Господу богу и пречистой Дѣвѣ Марѣи и на потребу до зросту и виходу синов [?] своихъ Михайла і Иоана Андрея Стефана вѣчными часи, а хтоби еи мавъ оддалити одъ того вишъ именованого опроче вишъ реченого Даніиеля и жены его Анастасии проклятъ и в сеи вѣкъ и будущуй Б[о]гу нашему слава навѣки вѣчній Аминь [підпис] при томъ бувъ Анѣдрей Дейенка Максимъ Завлякъ мѣсяца Февруаріия дня кѣ [22]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 26–31: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]таго д[у]ха аминь. Сію книгу рекомую Єв[анге]ліе купил рабъ б[о]жій Василій по прозвиску Євчук ѡбиватель бѣлѣцкій з женою своею за сп[а]сеніе и ѡтпущеніе грѣхов и вручил еи ѡт[е]цъ Матфеєва Кулматицкому аби бл[а]годарив Б[о]га за всѣх... купил еи в ѡтца Василя Пахновича презвитера Чорнянского Року б[о]жія ѿѡшѣ го [1730]: [Скоропис 18 ст.].

Арк. 115–117: Рабъ б[о]жій Павел Про: Бойчук ѡбивател Побеленскій з всеи [!] Малой Побоянки с[и]нъ Феѡдора Бойка старого, до С[вя]таго великом[у]ч[е]н[и]ка Димитрія до церкви и веси Малой Побоянки, вручил еи в дозор и чтеніе ѡтцу Іѡану Зѣневѣчеви, През: Побоянскому, аби здѣс б[о]га благал за ѡтпущеніе грѣхов их: раба б[о]жія Павла, и Феѡдора ѡтца еи, со подружеем их еи чади купил оу ѡтцу Матфея Кулматицкого, през Ласецкого, Року ѿѡшѣ [1745] М[іся]ця ноєврія дня л [30]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

191. 21-й прим. Кир. 2659.

Арк. 1–11: Въ имя ѡтца и сына и с[вя]т[о]го Д[у]ха амѣнь: Сію

Євангелию купилъ Рабъ Б[о]жій Григорій Корънатъ за золотих мѣд [44] со женою своєю Євдокією и сыномъ своимъ Василиємъ и Акѡвом и дщерь Параскевією за свое спасеніе ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, до храму с[вя]т[о]го Архистратига Михаила Року ѡψсі [1716] въ Купинѣ, на той часъ застаючий священѡй іерей ѡт[е]цъ Семиѡнъ Левъковичъ. [Півустав 18 ст.].

Арк. 12–30: Сію книгу рекомую С: Єв[ан]г[е]ліє ѡткупил С: іерей Симен у Григороя Корната ѡбивателя Купинскаго за золотих мѣд [44]: іерей Симиѡн дал золотих кѣд [24]. Рабъ Б[о]жій Михаил Натинячов записует с[и]нови своему новокрещеному Іѡсифови. Дал на тую Євангелію золотих кѣд [20] которій золотій ѡфѣровал ѡтцу Симиѡну за здравіе свое и за ѡтпущеніе грѣховъ не тилко ѡтцу Симиѡну, але и дѣтем его еще дал Ілія Натинячос зол: вѣ [2]: при которых свѣдетелех начерталося, перший на имя Григорій Лантѡвѣтѡвъ, другій на имя Стефан Стапух, третій Лаврин Боднаръ записано ест в дому с: іерея Симиѡна Року божія ѡψка [1721] місяця августа дня гѣ [13]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 30 зв.–35: Во имя ѡтца и с[ы]на и свят[о]го Д[у]ха Аминѣ. Сію книгу Євангеліє купил Рабъ Б[о]жий Михаилъ Королчукъ за свое сп[а]сение и тую книгу лѣговал до церкви с[вя]т[о]го Николая церкву смотрицкой вѣчними часи и никтоже не может ей ж ѡт той церкви ѡтдалити вѣчними часи Амин. И тую книгу книгу [!] купил у Братства Купинскаго за золотих двадцят и ѡсмъ монети полской. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 113].

Прим. з 6-ки Церк.-істор. давньосховища м. Кам'янець-Подільський.

192. 22-й прим. Кир. 4870.

Арк. 1–9: Во имя ѡтца и сина и с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминѣ. Сію книгу рекомую Євангелію ѡтмѣнивъ рабъ божій Микита Павченко ис женою своєю Анною за ѡтпущеніе грѣховъ своѣхъ до храму С[вя]т[о]ѣ Покрови поки Богъ произволит. А ежелиби из моего дому мой посесор який доступивъ стану духовнѣного аби ему не була зборена. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 9 зв.–19: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминѣ. Сію книгу г[лаго]лемую Єв[анге]ліє ѡтмѣнили Раби б[о]жии Іѡсифъ Марченко за ѡтпущеніе грѣховъ своих со женою своєю М[а]рією и далъ ей до храму Рождества Пр[е]с[вя]той Б[о]городици до веси Футоровъ Мизяковскихъ вѣчними часи. А ежелиби борони б[о]же якои припадку на мене аби незборонена мнѣ взяти до себе. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

[Примірники № 172, 177, 178, 180–188, 190–192 відносяться до видання близько 1704 р. з датою на титульному аркуші 1690 р. Запаско, Ісаєвич 660].

193. Євангеліє. – К.: друк. лаври, грудень 1697. 2°. [10], 438 арк. Запаско, Ісаєвич 712; Петров, Бирюк, Золотарь 342. Кир. 870.

Арк. 2–65: Лѣта божого ѡт воплощенія С[и]на Б[о]жїя тысяча сѣмь сот девятого сїю книгу д[у]ше спасителную С[вя]тоє Єванг[е]ліє: надалѣ до Храму Р[о]ж[ес]тва Х[ристо]ва в б[о]го спасаємом Градѣ Кїевѣ за священника ѡтца Стефана Рабѣ б[о]жїи Ємелїян Іоанович вѣчними часы мешчанин Кїевскїй за ѡтпущенїе грѣховъ своих. А хто бы мѣлѣ сѣѣ Єв[ан]гліє ѡт помененной Ц[е]ркви іаким колвек способом ѡтдалити и на свой пожиток ѡбѣрнути таковїй клятвѣ с[вя]тых ѡт[е]цъ аще не раскается предан да будет: клятвѣ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Крѣпости церковниє оправи́л в книгу на сѣноко́сь и на грунта церковки куплених дворовъ лежать в моемъ сундуки кому о томъ вѣдать, подписалъ 1770 Года октября 2 дня іерей Димитрій Козловскїй МР [рукою власною]. [Скоропис 18 ст.].

194. 2-й прим. Кир. 183п.

Арк. 1–6: Року ͵аѵθ [1709] м[і]сяця септемврїя сїю книгу нарицаємую Єв[ан]гліє купил Рабѣ Б[о]жїй Николай Гуцѣ Волковинскїй за стараннїємъ своимъ ѡтмѣнил сїю книгу за золотихъ седмѣдесят монет полской в селѣ Волковинцахъ. [Півустав 18 ст.] [Адрианова. С.113].

Арк. 7–23: Далѣ за неє золотихъ педѣдесят и: ͵ѣ [6] за короля Августа: и его М[и]л[о]сти пана и пастира Варлаама Шептицкаго. А хто бы мѣлѣ єи оукрасти то буде таки свинѣ пасти. Року б[о]жїя А: ͵Ѳ: ЄІ: [1715] м[і]сяця януария Дня: ͵кз: [27] купилѣ єи Іоанѣ Плюта роду Лисого Бойка Стефана и жена его Улиянна с[и]нѣ, що вѣ куптьчу билѣ прѣзвитеромъ не такъ собѣ, але и дѣтемъ своимъ с[и]новѣ Іоановѣ конецъ дѣло хвалитѣ у Настасїи попадѣ ѡтца Петра и далѣ єи до храму с[вяти]т[е]ля Х[ристо]ва Николая до веси Бѣбех [?] навѣки. [Скоропис 18 ст.].

[У примірнику 16 початкових арк. – з київського видання 1697 р., всі інші арк. – львівського видання близько 1704 р.].

195. 3-й прим. Кир. 181п.

Форзац 1: в храмѣ до Прѣподобнѣйшаго ѡтца нашего Феѡдосїя.

Арк. [10 зв.], 1–7: Року ѡт Р[о]ж[ес]тва Хр[ис]това ͵ахѣз [1697] М[і]сяця Априля ͵д [4] сїю книгу Єв[ан]геліє на престолное надалѣ Іеромонахъ Софонїй старшїй типографїи Печерской, до ц[е]ркви храма Пр[е]подобнаго ѡтца нашего Феѡдосїа, стоячий близ ринку в мѣстечку нашом Печерском, при священствуємомъ в той же ц[е]ркви в Б[о]гу велебномъ Іоанну Даниловичу Дзенѣ, и сїя то книга да будетъ непремѣнно и неѡтложно ни от кого на Пр[е]сто́лѣ того храма стояти вся

дни, да всегда зрима и прочитаема бывши, воспоминатися и на подавш аго преч[е]стнаго сего Дару будет, яко м[о]л[и]твами Пр[е]п[о]д[о]бных ѿт[е]цъ наших Антонія, и Феодосіа Печерскихъ, и м[о]л[и]твами у Пр[е]стола того служащого, сподобится желатели Н[е]ба за книгу Пр[е]ч[е]стную сію, в Книги Н[е]б[е]сныя животныя, вписанъ быти и по многовременном житію, купно съ всѣми Печерскими Святими мѣстце в Ц[а]рствіи Н[е]б[е]сномъ вѣчно наслѣдити, похотѣлъ же бы кто сію книгу ѿ Пр[е]стола ц[е]ркви Пр[е]п[о]д[о]бнаго Феодосіа, буди ли яковым тайным или явным вымысломъ превротным ѿторгнути, певне таковым ѿ Н[е]б[е]снаго Пр[е]ст[о]ла Г[оспо]демъ Б[о]гомъ будетъ ѿторгнень, и ѿ книгъ животных вымазаны, ѿгневи же негасающему и проклятію Анафемъ будетъ поданой. [Півустав, рукою старшого друкаря друкарні КПЛ Софонія, з огляду на запис – це друкарський примірник, оскільки книга вийшла в грудні, а запис датований квітнем 1697 р. Береги книги не обрізані].

Арк. 514–538: [Доповнення до “Соборника дванадцятим місяцям” з повного місяцеслова. 19 ст.].

196. 4-й прим. Кир. 175п.

Арк. [1–2]: Сия Книга наданна до храму божого Рождества Иоанна до Хотова. Сам ѿтец Виктор надал на имя городничий Хотовский ест названое Ст. книга Євангелиє на престолнѡе и цѣною ест положен золотих сто и рукою подписанний ѿтец Стефан Хотовскій презвитер церкви божественной Рождества Иоанна. А хто би могл сию книгу ѡстави да проклят буди на анефема во вѣки виков Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

197. 5-й прим. Кир. 177п.

Арк. [2–3], 1–5: Во имя ѿца и сина і с[вя]таго Духа Аминь я рабъ б[о]жий Гаврило Писанченъко сию Книгу г[лаго]лемую Євангелиє надаю до церкви б[о]жей С[вя]тия живоначалния Троицы в Пѣщаной, а волно мнѣ самому взяти еи ж и по смерти моеї и смерти моеї дѣтем моѣмъ волно взяти, при котором поданю бил Юско Малик атаман городской Пѣщанский Иван Жажелый и Савъка Деревьянченъко. Дѣялося Року ̳аψ [1700] м[іся]ця іюля кї [28] дня. [Скоропис 17 ст.].

198. 6-й прим. Кир. 179п.

Арк. 1–11: Року ̳аψз [1707] Сія книга глаголемая Єв[ан]геліє купленая есть за суму купъ вѣсѣмъ, іменно Корнѣй ктиторъ Корнѣй Гавадя, Тимко Швець, Якимъ Лаврѣненко прето надаемо его до храму С[вя]тыя Троицы в Богус[ла]ву вѣчными часи за ѡтпущеніє грѣховъ

своихъ. А хто бы мѣль его ѿт сего храму ѿдалити, с таковым рос-
правимося на Втором пришествии и покладаємъ на такового проклятво
под анафемою и маранафа. А що не дай Б[о]же яко и руини тѣди жеби
з тихъ поменѣхъ ѿсобъ волно ѡную взяти и будли на яки храмъ
заратовати. [Півустав 18 ст.].

199. 7-й прим. Кир. 180п.

Арк. 1–11: ... Єв[ан]г[е]ліє Г[о]сп[о]да и Сп[а]са нашего І[с]ус[а]
Хр[и]ста коштомъ его м[и]л[о]сти Пана Димитрія Зеленского его
ц[а]рского пр[е]св[е]тлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорожского пол-
ковника Лубенского дана єсть в городъ Мясковому єгажъ маєтність
до храму Благовѣщенія Пр[е]св[я]той Б[о]городици Року „ѧѣѣ [1708].
[Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Подільськ. епар. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-
Подільський.

ЄВХОЛОГІОН → ТРЕБНИК

200. Єфрем Сирін. Повчання. – М., 1647. 2°. 4, 350 арк.

Зернова 202; Петров, Бирюк, Золотарь 174. Кир. 4271.

Форзац 1: Изъ числа книгъ, Библіотеки Кієво-Михайловского
Монастиря. [Скоропис 18 ст.].

1719 Года февралѣ 10 дня оправлено сію книгу при Архиманд-
ритѣ Тарасіи.

Арк. 4–10: Во имя ѿца и с[и]на и С[вя]таго духа Аминь. Іоуифъ
Кононович Горбацький игумен М[и]х[айла] С[вя]той церкви Золото-
верхое киевское купил сію книгу С[вя]того Єфрема названную и даровал
єи до ѡбители до церкви С[вя]той М[и]х[айла] Золотоверхого за
ѡтпущє[ни]є грѣхов своихъ вѣчными часы, а хто бы дерзнулъ сію ѿ
мѣсца сего да буди проклятъ всеѣ вѣки и в будущи святыми ѡтцы
иже в Никєи року „ѧхмѣз [1647] Августъ 3 [7] дня. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Rheodosius Phialkowski... Феодосій Фіалковскій 1811 года.

201. Єфрем Сирін. Повчання. – М., 1652. 2°. 4, 348, 2, 168 арк.

Зернова 242; Петров, Бирюк, Золотарь 193. Кир. 5077.

Арк. 5–23: Купилъ сію книгу глаголемую С[вя]таго Єфрема
Сирына... Азь Семень Єфѣстафієвичъ Кголуховський за рублєй седьмъ
пораховавши рубли по пети золотихъ [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24–30: А мнѣ сіа книга ієр. Варламу Димитрієвич иконописцу
Печерскому ѿт того жъ Симєѡна Євстафієвича Голоховского Рогатинца,
досталася в подарунку, которую то сію книгу азь недостойный ієр:
Варлаамъ Димитрієвич, иконописецъ Печ: ку нашой С[вя]той ѡбители
Печ: Успенія Пр[е]св[я]той Б[о]городици которую оставієй немає

отдалена быти вѣчными часы, от того мѣсца с[вятого] Печ: преподобнаго Антоніа Печерского. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 103–108: Купиль сию книгу г[лаго]лемую С[вя]т[ого] Єфрема Сирина Семенъ Кголуховский за свои власные грошѣ за рублий сѣмъ рубли чинит по зол: пет [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

202. Єфрем Сирін. Повчальні слова. – М., 1667. 4°. 4, 269 арк.

Зернова 317; Петров, Бирюк, Золотарь 242. Кир. 3044.

Арк. 106: Сїя книга Болничной. Книга сия глаголемаа Пр[е]п[о]д[о]бнаго Єфрема Сирина М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]той Троици живоначалной болници С[вя]той ѡбители Печерской в року „ѧхѣа [1691] м[іся]ца февруариа гї [13] д[ня].

Форзац 2: Сея книга преподобнаго Отца нашего Святаго Єфрема Сирена. Доставшемся мнѣ отъ Максима бывшаго монаха Кѣевского книгу сию которы вручил Ивану Иванову Морозову. Сея книга отъдана Максимомъ который былъ со мною собеседникъ. Мнѣ онъ отъдалъ ей при посторонехъ людяхъ. Въ 1845 году въ мѣстечки Кагалткѣ [?] Отъсылаю въ Киевъ. Иванъ Ивановъ Морозовъ. [19 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

203. 2-й прим. Кир. 3045.

Форзац 1–2: [Словник латино-давньослов. на літеру “А”.] [Скоропис 17 ст.].

Jan na Jablonowi Jablonowskiy; 1712 года мѣсяця декавря 23 рософоръ принялъ Феофилактъ [проба пера]. [Скоропис 18 ст.].

[Текст з коректорськими правками та коментарем Аноніма до друкованого тексту, виконаними циноброю]. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1: От числа книгъ бібліотеки Кієвокатедраальной. [Скоропис 18 ст.]

204. Іоаким, патріарх Московський. Слово благодарственное о избавлении церкви от отступников. – М., 1683. 4°. 113, 14 арк.

Зернова 384; Петров, Бирюк, Золотарь 290. Кир. 5036.

Арк. 1–67: „Зр...пѣ октоврия з [7] д[ня] Лѣто „зсѣ [7206 = 1698] Году марта въ д [4] д[ень] сия книга Переславля Рязанскаго дому Преѡс[вя]щеннаго Аврамя митрополита рязанского и муромскаго подіакона Афанасіа Тимофѣева потписаль [!].... в двадесять первое лѣто в чинъ и подіаконства труждаася третиємъ Б[о]жие архіереѣ [скоропис 17–18 ст.]; Монастиря Бл[а]говѣщенскаго Кѣтжинского 1748 года. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КСМ.

205. Іоан Дамаскин. Історія про Варлаама і Іоасафа. – М., 1680. 2°. [1], 13, 5, 215 арк.

Зернова 360; Петров, Бирюк, Золотарь 279. Кол. Попова 88.

Арк. 1–10 [2-й рах.]: Принадлежить Єпархии Путивлской... [ви-терто] 1854 г.

Форзац 2: 1761 году Генваря 26 дня продалъ сию книгу Варлаама Иосафа царевича исторіи дому вдова гвардіи маіорши Івана Васильив Вельєминовича [?] Берков служителя еє Федора Петрова сина сrost-веникѣ своѣ за тим то до Іосафа моли всекому городе насаление в приходе Чудотворцовѣ Кирѣ Іоанна. [Скоропис 18 ст.].

Сия книга крестьянина Дмитрія... [почерк нерозбірливий].

Куплена на Путивльській толкучке для меня С.И. Залесским в 1925 г. за 3 р. от крестьянина с. Ликово Путивльс. у. (20 в. от Путивля). По словам крестьянина, получена им от Детского городка "Новый Мир" (б. Софр. пуст.) в уплату за подвоз дров из лесу. [Запис Попова П.М. олівцем].

206. 2-й прим. Кир. 214.

Арк. 5–9: Сія книга Молчинскогѡ Пустинного Р[о]ж[д]ественского Б[о]городицкого М[о]н[а]ст[и]рѡ казенная подписася для вѣденія любезному читателю того м[о]н[а]ст[и]рѡ при строителѣ іеромонашѣ Серапионѣ с братією лѣта ̅ѿ̅̅̅ [1715] юля в ̅ [6] день. [Скоропис 18 ст.].

207. Канони Богородиці. – К.: друк. лаври, 1697. 4°. 234 арк.

Запаско, Ісаєвич 713; Петров, Бирюк, Золотарь 345. Кир. 263п.

Арк. 2–15: Сей павечерникѣ даровалъ мѣнѣ Івану Козаревичу ѡтецѣ Гавріилѣ іеродіаконѣ Бѣлѣнскій монастыря Кіевского Мижигирского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 16–20: Монах Іліа Kazarewicz szufrarzitzzky.

Арк. 2–8 [2-й рах.]: Книга дарованная Ілариона Єп[и]с[ко]па мнѣ Гавріилу законнику. [Рукоп. по верхньому берегу книги].

Павечерникѣ ѡт преосвященнаго Жураковскогѡ чернѣговскогѡ іеродіакона Бѣлѣнскому Міжигорскому. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 8 зв.–9 [2-й рах.]: А 1747 Года, Марта 10 купленъ сей Павечерникѣ тогож Межигорского Монастиря постриженцомѣ іеродіаконом Іакинтомѣ Траумѣлеромѣ [?] у монаха Іѡва Рублевскаго. [Скоропис 18 ст.].

208. 2-й прим. Кир. 262п.

Арк. 2–6: Сія книжка глаголемая павечерникѣ власная іеромонара

[!] Герасима уставника Густинского дарованая на вѣчное моленіе единым б[о]голюбцемъ року ѡѡѡ [1712]. [Скоропис 18 ст.].

209. 3-й прим. Кир. 73.

Арк. 2-5: За благословеніемъ высоце в Б[о]гу превелебнаго его м[и]л[о]сти г[оспо]д[и]на ѡтца Іюсафа Кроковского Архимандрита с[вя]тыя Великия Чудотворныя Кієвопечер. Лавры Типографіи [заклеєно папером] сїа книга г[лаго]лемая Канони П[ресвятой] Б[огороди]ци пре всѣ ... [заклеєно папером] а кто бы мѣлъ сїю книгу каковымъ либо способомъ ѡт тоя ц[е]ркве ѡтдалити ... буди ему. Аминь. [Півустав 18 ст.].

Арк. 2-15: Изъ числа книгъ бібліотеки Кієво-Михайловскаго монастыря.

210. Іоан Златоуст. Бесѣди на 14 посланій апостола Павла. – К.: друк. лаври, 1623. 2°. [17] арк., 3202 шп.

Запаско, Ісаевич 138; Петров, Бирюк, Золотарь 80. Кир. 2п.

Тит. арк: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библіотеке 1854.

Арк. [14]: Сия книга рекомая Златоустого с. Іоанна Бесѣды отца Мардарія Столпинского которую купилъ за чтирь десят злотих. [Скоропис 17-18 ст.].

211. 2-й прим. Кир. 3п.

Тит. арк.: Сїа книга єст власная М[о]н[а]стира Св. Ніколая Пустинного Кієвского.

Арк. [7 зв.]: Сия Книга гл[агол]емая Бесѣди Апостолские на дї [14] посланій С[вя]щенного єрея Феодосія служителя С[вя]того Георгія Новоселицкого.

Шп. 1457-1458 зв.: Сия Книга гл[агол]емая Бесѣди на дї [14] посланій Апостолские С[вя]щенного іерея Феодосія albo Теодора сослужителя с[вя]того Георгія Новоселицкого которую купил року ѡѡѡ [1656] М[і]с[я]ца Августа єї [15] дня у поповича Ирклѣевского за ѡ [6] Копъ литовское личби Феодосій Єремѣевий рукою власною. [Скоропис 17 ст., циноброю].

212. 3-й прим. Кир. 1110.

Тит. арк., арк. 2, шп. 2: Смиранный Стефанъ Яворский Митрополитъ Рязанский и Муромский; Василя Коростевского. [Скоропис 17-18 ст.].

Шп. 1-26: Року ѡѡѡ [1700] м[і]с[я]ца февруаріа кѡ [26] дня болящій брат Дамаскин в Печерномъ шпиталику за сп[а]сеніе д[у]ши своей и ѡтпущеніе грѣховъ сїю д[у]шеполезную книгу гл[агол]емую Бесѣды на Посланія с[вя]т[о]го Ап[о]ст[о]ла Павла надалъ еще святого Апостола Павла надалъ еще за живота своего до храму Воздвиженія честнаго

Кр[е]ста Г[о]с[под]ня на Пещеру Пр[е]п[од]обнаго Антоніа. [Пів-
устан 18 ст.].

Шп. 675: Paupers a volentibus acciperiunt. Diuites a nolentibus. Ego
Diuites deteriores dubus pauperibus.

Clarissima contra Lutheri et Calvinum. Також позначені тексти шп.
1542, 1553, 1835.

Форзац: Pastoribus. Dactina. folio vzz.

Плот похотствут на Духа. Quae pachte explicat fol. афнє.

Далече от пр[е]стола архієрейскаго забудет невѣжа fol. вхв.

Purgatorium Romanu' refutat fol. XIII

Hic est veve Dominus qui dominat suis passionibus fol. афлв.

Peccatum corrumpit animam per modum siquis Virgine deflorasset
fol. аѡаи.

Josephus in cariero diutius detentus quia in Deo sed h[uma]ni confi-
debat fol. вѡи і т. д.

Лихоимецъ нѣсть Чл[ове]кѣ, но звѣрь folio хка.

NB: Solus Sacerdos baptizat fol. флв

[Всі маргіналії написані Стефаном Яворським].

Прим. з б-ки КПЛ.

213. 4-й прим. Кир. 4п.

Арк. [2]: Молю васъ братіє оусердно чтѣт сію книгу зѣло душ-
полезную и колѣнъ касаюся з цѣлованѣмъ молю и прошу оумилно.
[Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [17]: Я многогрѣшний Софроний Подгаецкий сию книгу
даю дарую на вѣчныє часи до монастыря Мѣлецкого фундації их
милостей пановъ Яловицких, а хто бы от того мѣсца святого мѣлъ тую
отдалити книгу нехай от него Богъ отдалит царство свое небесное.
[Скоропис 17 ст.].

214. 5-й прим. Кир. 1.

Арк. [3]: Илиа рабъ г[оспо]дни ѡтдалам Господину Красиловлому
Никифорови Беседи апостолски за ѡтпущение [витерто]. [Скоропис
17 ст.].

Арк. [4]: Ja Maksim Kobrzinicz jegomości pana Wąsowicza[?] namiesnik
przimirnie sie to działo jako jegomość pan Ilyia polecily te xięgi gdzie... za
xięgi moje hic przez hospodina Nikiforu Krasilowolnemu... [17 ст.].

Шп. 1–2: Сія книга зостала по монаху Мелетію Вуйничу до ц[е]ркви
С[вя]того Николая П: Киевского. [Скоропис 17 ст.].

215. Іоанн Златоуст. Бесіди на діяння святих апостолів. – К.:
друк. лаври, 1624. 2°. [24], 534 с.

Запаско, Ісаєвич 139; Петров, Бирюк, Золотарь 85. Кир. 2.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайлов. Монастиря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивеніємъ Іриней епископа Чигиринскаго.

С. 9–23 [1-й рах.], 1–5 [2-й рах.]: Сія книга Бесѣды Іоана Златоустаго з библіотеки Кієво-Золотоверхо-Михайловскаго монастиря.

С. 1–11 [2-й рах.]: Іовъ Борецкій Митрополит Кієвскій въ вѣчную память даруєть Монастирю Михайловскому ц[е]ркве Золотоверхое над Кієвомъ под клятвомъ да никтоже сеа книги отселѣ дерзнетъ отдалити [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

216. 2-й прим. А X 1/10.

Арк. 1–14: Сію книгу... за золотих петнацеть... „āxōi [1678];

Арк. 15–29: М[іся]ца Мая даю ѿ [30] сиюжъ книгу иже въ С[вя]тиихъ отца нашего Іоана Златоустаго Арх[іе]пи[ск]о[п]а Константинопольскаго Бесѣди на дѣянїя С[вя]тихъ Ап[осто]лъ названую, предаемъ честному отцу Георгііеву Туровѣчову презвѣтерову ковелескому В[асилі]євскому ... [втерто] золотихъ пятнадцать за которую одразу и гроши отзобралемъ, Року „āψ [1700] М[іся]ца Ноемврія дня ā [1]. Нашо рокую моею власною подписуюся Василій Вачалинскій презвѣтеръ ковелскій во веденской ц[е]ркви... викарій. [Скоропис 17 ст.].

217. 3-й прим. Кол. Попова 85.

С. 1–35: Сія книга г[лаго]лемая Бесѣди на дѣянїя С[вя]тихъ М[о]н[а]ст[и]ря Прес[вя]тыя Б[ого]ро[д]ицы Честнаго ея рож[де]ства Мѣлчинскаго Пустыннаго казенная о семъ любезный Читателю извѣстенъ буди, подписаю по приказу того же м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіона, с братією, лѣта от р[о]ж[де]ства Хр[и]стова „āψēi [1715] іюля въ 3 [6] д[е]нь. [Скоропис 18 ст.].

С. 121: Книга сия Wiktora Zukowskiego.

Форзац: Из Софр. пустыни біля Путивля (в 20 км) Придб. в Путивлі на толкучці від селянина с. Нової Слободи 1925.VII.16 за 3 р. 75 коп. (запросив 5 р.) Він здобув як платню за підвіз дров до Дитячого Городка “Новий Мир” (кол. “Софронієва пустинь”). [Запис П.М. Попова].

218. 4-й прим. Кир. 8п.

Форзац 1: Проклят челоуѣкъ, иже надѣется на челоуѣка, и утвердитъ плоть мышцы своея на немъ, и отъ Господа отступитъ сердце его, и Благословенъ челоуѣкъ, иже надѣется на Господа, и будетъ Господь упованіе его. Іерм. 17. 5 и 7.

С. 5: Съ книгъ канцеляриста войскового Александра Ясноводскаго Рубакова [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

Даль сію книгу Василею Ясноводскому во вѣчнѣе вѣки Іерей Іоанъ Димитріевъ поп Бѣловодскій / Оучися премудрости и яже на ползу вся благо имѣти будещи и здѣ обрящещи. [Скоропис 17–18 ст.].

В богу превелбный Мцѣ ѡтче Андреи Мой велц[е] ласкавий ѡтче и милостивий Добродѣю. [Скоропис 17–18 ст.].

Сия книга данна за золотихъ двадцати сѣмъ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сия книга Бесѣди Иѡанна Златоуста на дѣянїя святихъ апостолов... Василея Ясноводского ѡт[е]цъ его Священникъ Бѣловодскій ... дать пята рублевъ сорока копеекъ ... м[і]сяця Іюля дня кѣ [23]; Ex Libris Basilii Jasnowodskij Nr: 1. [Скоропис 17–18 ст.] [Текст закреслений].

Прим. з б-ки КСМ.

219. 5-й прим. Кир. 9п.

Тит. арк.: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библиотеке 1854 г.

С. 17: Ex Libris Sylvestri Łazarewicz ODBM.

С. 22–23: Сия книга отца Силвестра Лазаревича. [Скоропис 18–19 ст.].

220. 6-й прим. Кир. 4717.

Тит. арк.: до числа книгъ Кієво Катедральной Бібліотеки надлежит.

С. 5–23 [1-го рах.], 1–2 [2-го рах.]: Сія книга називаємая бесѣды...

Святаго Іоанна Златоустаго на дѣянїя Святыхъ Апостолъ власная есть іеромонаха Варлаама Новѣцкаго бывшаго казнодѣи Слуцкаго в году а:ψ:л:г [1733] куплена в славномъ мѣстѣ в Луцку за таларъ бытии М[і]с[я]ця Мая дня аї [11]. [Скоропис 18 ст.].

С. 23–25: По смерти іеромонаха Варлаама отдана въ Библіотеку С[вя]то Софійскую 1739 г. Марта 4 дня.

Форзац: Jegomościa Pana Kuszczarskiego Кучарский. [18 ст.].

221. Іоанн Златоуст. Бесѣди. – М., 1665. 2°. [2], 667 арк.

Зернова 312; Петров, Бирюк, Золотарь 235. Кир. 3041а.

Форзац 1: Ex Libris Basilij Zeganowskij.

Принята в Келію Архимандритскую 1754 года. Мая ... дня. а ѡгдано всиому[?] дано нуднѣшіє книги за сію; прислание его в С[вя]то Троецкую Лавру: подписалъ К.П: Лавры Архимандритъ Лука. [Скоропис 18 ст.].

1769 Года февраля 6 дня Книга сія его архипастырскія Єп[иско]па Отца Архимандрита присланная въ типографию принята и к старимъ книгамъ сообщена. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

222. 2-й прим. Кир. 1280.

Арк. 1–7: Року аψка [1721] М[і]сяця Марта а [1] Сія книга на

Москвѣ куплена до С[вя]той обители Києво Печерской за всечестнаго его милости Г[ос]п[од]и[и]на ѡтца Іоаникія Сениуовича в той же С[вя]той Великий Лаври на тот часъ будучого Архимандрита благословеніем до Великой Церкви Успенія Пре[свя]тыя Б[огороди]ци і соблюденіе для общей потреби монастирской положена. [Скоропис 18 ст.].

223. Іоанн Златоуст. Книга о священстві. – Л.: друк. братства, 1614. 4°. [60], 448 с.

Запаско, Ісаевич 95; Петров, Бирюк, Золотарь 58. Кир. 579.

С. [17–31]: ... Парасковјей, вѣчныі часы и непорушонѣ. А хто бы мѣль сию книзу ѡт той церкви ѡтторгнути албо взати своєю гордостію судъ зо мною будѣть мѣти на Втором пришествии Х[ристо]вимъ егда придет судити живых и мертвых. [Скоропис 17 ст.].

С. [33–35]: Дня л̄ [30] Марта взяли єе до церкви Монастир: Бѣлост: Року „аѡѡ [1721] z depozytu niebożczyka O. R. Dalskiego [?]. [Скоропис 18 ст.].

С. 84, 342: Mosci Panie Boniahowicz [проба пера].

С. 324–329: Служилемъ ѡтцу Гусинскому року божаго „ахп̄и [1688] повиненъ мнѣ дати золотихъ два. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

224. Іоанн Златоуст. Маргарит. – Острог: друк. К. Острозького, 16.06.1595. 4°. [8], 330, [1], 203, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 32; Петров, Бирюк, Золотарь 33. Кир. 660.

Арк. [7–8]: Сія книга рекомая маргаритъ отца Якова Бузкого презвитера на той час намѣсника бывшаго Золочовского при храмѣ С[вя]т[о]го јерархи Х[ристо]ва Николая в Золочовѣ „ахѣг [1663] м[іся]ца Іюліа йі [18]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

225. 2-й прим. Кир. 661.

Арк. 1–13: Сія книга глаголемая Маргарит мнѣ Роману Ракушцѣ протопопу Браславскому Тулчиньскому Рашковьскому Краснянскому дана от жони небожчика Венедикта священника пречистского браславского на похорон и ѡтправованя за душу небожчика в року „ахѡг [1673] М[іся]ца декавѣрія к̄ [20] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3: Ex Cathalogo librorum Bazyliei Barnatowehowicza [?]

Форзац 2: Прочтена сія книга въ 1й разъ въ 1822 и окончано чтеніе 31 Декабря. [19 ст.].

Прим. з б-ки КММ.

226. Іоанн Златоуст. Маргарит. – М., 1641. 2°. 7, 625, 217 арк.

Зернова 157; Петров, Бирюк, Золотарь 141. Кир. 2987.

Форзац: [Цитування Біблії, Старого Завіту]. [Півустав 17 ст.].

Арк. 7 зв.: Сію книгу глаголемую Маргаритъ дарую С[вя]той Чудотворной Лаврѣ Печерской Кіевской смиренный Стефанъ Яворский Митрополит рязанский и муромский ѿѡ [1719] августа. [Скоропис 17 ст.]. [Рукою С. Яворського].

Арк. 1–23: Сія книга г[лаго]лемая Маргарит Златоустов Бого-явленского м[о]н[а]стыря что за веташиным рядом старца Иринарха Минина.

Арк. 1–26: Продад сию книгу г[лаго]лемую Маргарит Златоустов ѡтроча м[о]н[а]стыря, что во Твери чернецъ Иринархъ Мининъ, что был в мире поп Іван за чисто и за полно аршина м[о]н[а]стыря строителю старцу Корнилию Заякину ѡбещалнику Раковы пустыни, а продад сию книгу и подписал старецъ Иринархъ своею рукою лѣта ѿрѡз [7177 = 1669]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

227. Іоанн Златоуст. Маргарит. – М., 1698. 2°. [1], 22, 536, 160 арк.

Зернова 484; Петров, Бирюк, Золотарь 354. Кир. 3109.

Арк. [2] [2-го рах.], 1–13 [3-го рах.]: съ книгъ старца Іероніма Ушинского [Сушинского ?] Архимандрита, которая принадлежит Кіевопустино Николаевского м[о]н[а]с[ти]ря брати для употребленія і чтенія. [Скоропис 18 ст.].

228. 2-й прим. Кир. 3112.

Арк. 1–24: Книга сіа іменуемая Маргаритъ Іеромонаха Христофора Мачулского на тотъ час Волости Архiereйской Свѣржской: Шафара куплена в јеридіакона Їякова Малѣевского законника Катедри чернѣговской ценою за три рублѣ с полтиною 1731 года в февралѣ м[і]сяцѣ. А при смерти своей отдалъ іеромонаху Іоасафу Михневичу на тотъ часъ будучому Городничому волости Свѣржской 1739 Года в м[і]сяцѣ Генварѣ в числѣ 6. [Скоропис 18 ст.].

229. 3-й прим. Кир. 4766.

Арк. 1–16: Сія книга глаголемая Маргаритъ С[вя]таго Іоанна Златоустаго лѣгованная в монастыр сей Гамалѣевскій покойним іеромонахом Афанасіємъ сеяжъ ѡбители. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 311 зв.: Г[о]сп[о]ди Іи[су]се Хр[и]сте Пречистія ради твоея за весь міръ изліятися кровь; пом[и]луй рабовъ своихъ і всехъ православныхъ Хр[и]стіян, и помершихъ в градѣхъ, в селѣхъ, на морѣ, на

пути и на всѣкомъ мѣстѣ: оубіенныхъ в бранѣхъ, и в морѣ помершихъ православныхъ Хр[и]стіянъ и сотвори имъ да будетъ вѣчная память Аминь [підпис]. [Півустав 18 ст.].

230. Іоанн Златоуст. Про священство. – М., 1664. 4°. [1], 241 арк. Зернова 308; Петров, Бирюк, Золотарь 228. Кир. 3028.

Форзац 1: З бібліотеки проф. С.Т. Голубева. 1920. 04.5.(III, 23). [Рукоп. олівцем].

Форзац 2: Тимъ къ исповѣди не готовлсасѣ [рукоп. 19 ст.]; Еще солнце не заходитъ, я спати ляжуся / До исповѣди не готовлсся богу не молюся / Спомятаиси ты человѣче послѣдніе дары / Какъ озмутъ грѣшно тѣло положат на нары. / Дадутъ тебѣ смутную труну и темное ложе / Не дай же мнѣ въ сей вѣрѣ умерти ѿ мой вѣчный боже / Останется сребло, и золото, и длагіе шаты / Трудно жъ бо мнѣ и съ собою на той свѣтъ забраты / Хочя жъ бы и забралъ и съ собою тамъ того не треба / Сажень земли и 4ре доски и спасеніе съ неба / Якъ зазвонятъ во всю звоны на скорую годинѣ / Въклоняюсь всему міру и своей родинѣ / Якъ положить грѣшнее тѣло въ глубоку могилу / Якъ насиплять песку на очи не взглянуть родину / Зеленый цвѣтъ и травы земля выпускаетъ / По умершей Сиротинѣ весь народъ питаетъ / Не ищите не обрящете уже его мертвяще / выпускает земля травы на ему лежаще. / Конецъ. [Скоропис 17–18 ст.].

231. 2-й прим. Кир. 198.

Форзац 1: З жалостію с[е]рдца чти себѣ любезнѣ / и внемли добрѣ и плачися слезнѣ / Да прочетъ ѿна воздыхай ко Б[о]гу / Воспримешъ за сіе мзду себѣ много. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1–2], 1–14: Сію книгу подаровал Київського Гварнізона Квартирмеістер Іванъ Воробевъ Києво - Печерской Лаврѣ Іеродиякону Варлааму 1736 року Мая 31 Дня. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 241 зв.: Сія книга дарованная инженерного корпуса окондриіера Никифора Фровича Савенкова Київського Гварнізона квартирмеістеру Івану Воробеву октябрю 6 дня 1735 Году. [Скоропис 18 ст.].

232. Іоанн Ліствичник. Ліствиця. – М., 1647. 2°. 32, [3], 311 арк. Зернова 199; Петров, Бирюк, Золотарь 173. Кол. Вігта 49.

Арк. 1 –20: рп̑а [181 = 1673] апрѣла въ к̑и [28] день приложил сію кн[и]гу Лѣствицу в церковь Б[о]гоавлениа г[оспо]дна на мѣ[на]стерѣ таежее ц[е]ркви б[о]гоавленской поп Анисимъ Стефанев ѿ своему здравий и по своих ротителех [!]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 136–139: Сия книга попа Анисима. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сия книга есть деревня Кисели Феодосии Ивановны Красановой. Жертвует в храм Баровской общины рунданской волости. Книга або всем житіи и о покояніи 1942 год 10 Апреля пожертвована.

233. Ірмолой. – Л.: друк. м-ря св. Юра, 1700. 2°. [4], 446, [26] арк. Запаско, Ісаєвич 752; Петров, Бірюк, Золотарь 366. Кир. 2721.

Арк. 7–81: Я рабъ божий Гаврило із жоною своєю Анною за отпущеніє грѣховъ своихъ і своихъ дѣтокъ Даркѣ Марины и Агафїи до церкви за злотихъ седмнадцать купилем сию книгу рекомую Ірмой ѿ Борунавского [запис напівстертий] за держави ихъ мосцівъ пановъ Кваяжоровъ Пана Яна Ылшевского і пана Станѣслава Малащинского і каплана на той часъ будучого іерея Феодора Лукашевича зостаючого в Бутятичахъ в дѣщезиѣ Володимирской за держави его м[и]л[ости] Вели[кого] і Державнаго Короля Августа року божого ѿѿѿ [1701] М[іся]ця Марца Дня, 1 [10]. И хто будетъ на неи спѣвати прошу і мене грѣшнаго не račетъ запоминати мене раба б[о]ж[о]го Гаврила [?] мешкаючого у Верхномъ. А хто би мѣлъ... рекомую Ірмолой ѿдалити ѿ церкви бутятицкой да будетъ проклятъ Анафема і амаранафа і буду суд із нимъ мѣти на второмъ Пришествиѣ Х[ристо]вимъ. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

234. Каноник. – М., 1636. 4°. [2], 390, 82, 16 арк.

Зернова 129; Петров, Бірюк, Золотарь 122. Кир. 2982.

Арк. 2–31: ...въ ѿ [11] день продал сию книгу каноникъ Ѿнтипа Дмитреевъ ветошникъ черному попу Феодосію Чебаксаренину и хто вступится в сию книгу и мене осчищатъ лѣта ѿрѿѿ [7163=1655] Году августа дѣнь дї [14] продал сию книгу каноникъ с[вя]ченой [?] Попъ Феодосій Чебоксарен[ин] ... [Скоропис 18 ст.]. [Заклеєно паперомъ під час реставрації].

Прим. з 6-ки КПЛ.

235. Карповичъ Леонтій. Казання два. – Ев'ю: друк. братства, 1615. 8°. [50] арк.

Кніга Беларусі 75; Петров, Бірюк, Золотарь 60. Кир. 4479.

Тит. арк: От числа книгъ Библиотеки Кієво-Катедральной. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 23 зв.: Крѣпость моя и пѣние мое Г[оспо]ди бистъ мнѣ во спасение.

Арк. 61–62, 140: Возбранно воеводѣ побѣдителная яко избавленіея ѿ злихъ благодарственная восписуємти раби твои Б[ого]р[о]д[и]це,

но яко имущая Державу непобѣдимую ѿ всяких нас бѣдъ свободи да зовемти радуйся Невѣ. [Скоропис 17–18 ст.]

236. Кириллова книга. Збірник. – М., 1644. 2°. 15, 8, 561 арк.

Зернова 169; Петрова, Бирюк, Золотарь 154. Кол. Вітте 46.

Форзац 1: Лѣта ѿѡѡ [1770]? ...перваго реченія Святого... отца нашего Кирила Иеросолимскаго... [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–64 [3-й рах.]: Лѣта ѿрѣз [7197 = 1689] г[о] Году октября в ѿл [31] д[е]нь приложив сию книгу су[з]далецъ посацкой чл[о]в[е]къ Иванъ Михайловъ с[ы]нъ Ульянов [?] воздал на посад во обитель срастотерпца хр[а]мова Алеѡандра Перскаго в девичѣ монастыру по своихъ родителѣх на вѣчное поминовение во вѣки не подвижно адще кто дерзнет ꙗ завзяв страхъ б[о]жиі і вѣчную муку сие книгу взяв к себѣ завладет ꙗ тотъ церковнѣ грабитель разсудитца со мною на Страшном втором Хр[и]стове Приществи. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 64 зв.–65: Сия книга Александрѣйскаго Д[і]в[и]ча м[о]н[а]ст[и]ря что в Суздалѣ на посадѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

237. Книжиця [у десяти розділах]. – Острог: друк. К. Острозького, 1598. 8°. [144] арк.

Запаско, Ісаєвич 39; Петров, Бирюк, Золотарь 36. Кир. 665.

Форзац: Ивана Игнатієвича Малышевскаго 18 VI / 1 71 года 144 арк. (№ 79 біс) С. Маслов [підпис].

Арк. [2 зв.–3]: Сия Книжка М[о]н[а]стыря Густинскаго скарбцовая.

Арк. [3–10]: С книг С[вя]тоу обители Густинѣ Троцкаго Прилуцкаго монастыря.

Арк. [137–143]: Сия книжечка выданая у Острозѣ в лѣто от Созданія мира ѿрѣ [7106] а от рож[дества] Хр[и]стова ѿфѣи [1598] ест власная Монастыря Густинскаго Троицкаго; Авксентии Іакимович игумен густинский подписалъ. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки Острозьких, суперекслібрис, герб родини Острозьких.

238. Кормча. – М., 1653. 2°. 37, [1], 60, [1], 679, 16 арк.

Зернова 248; Петров, Бирюк, Золотарь 198. Кир. 5048.

Форзац 1: Сия глаголемая книга Михайла Іанова сына Боракова а писанно в Казанѣ в семсотъ 21 году. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–24: SOB [?] Году генваря въ ѿ [1] д[е]нь продал сию книгу Кормъчую на Мосъкве понамарь Николы Чудотворца что на Гостиной горьки Фомъка Фоми[н]ъ Казаницу Михаилу Иванову сыну Боракову, а взял семь рублевъ серебряныхъ денегъ, а подыписалъ съвоею рукою за чистю. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 26–36: Годъ ноябрю въ [13] д[ень] продал сию книгу Михайлъ Иванов с[ы]нъ Бараков семиозерныѣ пустынь Ігумену Нафанаилу Єлабуженину а купил он на Колен...[?]. [Скоропис 17–18 ст.].

239. 2-й прим. Кир. 3005.

Арк. 2–25: Кни[и]га г[лаго]лемая Правила святыхъ Ап[о]с[то]лъ и б[о]гоносныхъ ѡт[е]цъ старца іеродіакона Викотра для ради свѣдѣтельства подписаль своею рукою и да не дерзнетъ ю никто из Донскіа ѡбители без моего вѣдома взяти подписаль 1712 М[іся]ця Септеврїа числа 10; а в Году „аѡѣ“ [1720] в м[іся]цѣ Януарїй сїю ж самую книгу правилъ Святыхъ ради скудости книгъ Библіотеки С[вя]тыа чудотворныа Великіа Печерскіа Лаври Кїевскіа пожаремъ ставшеяся в року „аѡї“ [1718] приложилъ до книгъ мало оставшихся в Библиотекѣ поменныа Лавры Печерскіа Кїевскіа и велѣлъ подписат[ь] мнѣ діакону тояжде Лавры постриженному сыну Веніамину, а для прямаго вѣроятїа своеручни подписался старецъ Викторъ и за сїе просилъ дабы поминовень бывалъ в церквѣ С[вя]той Печерской при с[вя]т[ой] литургїи по всенѣвной бываемъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 26–33: Преосвященный Рафаиль Пантелеймонъ и паки Пантелеймонъ Елена Іоаннъ Гавріиль, Савва, Марїа, Герасим, и их сродники вси прѣставишїйся. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 2: Сїа книга ѡтца Виктора архидякона [проба пера]. [Цитування Кормчої].

240. 3-й прим. Кир. 5050.

Арк. 2–26: Декабра въ д[е]нь далъ сїю кни[и]гу г[лаго]лемую кор[мчая] сирѣчь правилникъ с[вя]тыхъ ѡт[е]цъ столникъ Афанасїй Івановичъ Дуровъ вѣрою и тщанїем ради своего себѣ спасенїа и родителей помановенїа в ц[е]рковь знаменїа Пр[есвя]тыа Б[огоро]д[и]цы и С[вя]таго оугодника єа Климента с[вя]щенном м[у]ч[е]н[и]ка папа римского при с[вя]щенникѣ Карпѣ Федоровѣ и при діаконѣ при Леонтѣ Федоровѣ а родители мои сїи суть Іоанна Петра Марїи Симеона Іларїона і молю вашу о г[оспо]дѣ любовь всѣхъ сослужителей Храма сего и которїи по сихъ будутъ с[вя]щенники и вси причетники щедротъ ради Хр[и]стовыхъ да поминають сихъ имена по нихъ же дана кни[и]га сїа во время с[вя]тыхъ дѣйствуемыхъ животворящихъ Хр[и]стовыхъ таинъ, аще кто дерзнетъ взяти сїю кни[и]гу в домъ іменовати єа будетъ своею да убоится с[вя]тїмъ д[у]хомъ реченного словесе сего погубиши рече вса г[лаго]лющыа лжу всяк кто взимая ѡт таковыхъ вещей ѡт святаго дому разоритель с[вя]тыа ц[е]ркви именуется и воздасть ему г[о]с[по]дѣ страшный онъ и неѡбикновенный судїа на ономъ всенародномъ позорищи противу дѣл єго. [Півустав 17 ст.].

241. Лікарство на оспалий умисл чоловічий. – Острог: друк. К. Острозького, 1607. 4°. [183] арк.

Запаско, Ісаєвич 70; Петров, Бирюк, Золотарь 50 Кир. 795.

Форзац: przydomnością swą ... [заклеєно папером] / Niewielky iednak dzienkie ... [заклеєно папером] / ...wyporozniwszy złego min domowych / Statki tak żeby nadleczywszy wora / chodząc częstą tam dowie cnoty dwora / Ocieżyły te papire gnilemi / złego pisania literami swemi / I napelniły nie głowe mądrości / y rzetelney ksiądze doskonałości / Occupacy y Exercitiy szkolnych / nie tylko w Polszcze y tu nauk wolnych / Oboday ieszcze swojego pisanie / y ni cudzego, ci miły składania / Jak owa skalka naszej m przybywała / w cudzym piore tam wstydu sie z cudzey ozdoby persony wielkiemu: [заклеєно папером] Non magnae laudi huic parati vedebit, qui... aut potius ipsis... [далі текст заклеєно папером]. [18 ст.].

Панє Довгалієвський, пожалуй напиши нову Пшєтику лѣкари рисо-вати... такъ десь згубив хочъ на сємже папѣрѣ на пергамѣну [?]; Барзѣ ѡтступивти написа. [Скоропис 18 ст.]. [Текст збережений частково].

Adiuncta

... [початок заклеєно папером] Jana, Publica, Naves, Colosci, Amphitheatra, Mausolea, trophaeae / Item tempus, Nubium, serenum, breueu, longum, vernum, istatis... tumni, Hyemis, etc. / Hui refert antiquitate memoris saeculorum, astrorum, et Occasus Zodiaci facultas seu tamposse quam non posse aliquid facere, ad quam revocan instrumenta Socij auxilia. / Modus quo aliquid gestum est et Occasio / 3tio Adiuncta sunt quarem natura, tempore, ordine, ... cultu, consequentur Jama Infamiae Diuiciae egestas tena... promium. / Adiuncta personarum sunt scilicet personis adiungun, afortinaacasu ... a Natura Exempli gratia, Nataleo, Parentes, Patria etc. / Alia adiuncta sunt quae natura tribuit siurprese siue adiuncta prelabarem. / et Industriam, idque... in rebus Corporis, quales sunt aetas, Jama, ...Vires in rebus animi, ut sunt ingenium bonum habitus boni... mali / Indoles Eoregia, affectus diuinus propensio ad magna, Dicta, Jacta / Ex hoc Loco probauit Cicero potiuo a nodio milonem occisum, quam / Contra excoquod Milo Semper leges Patriae seruauerit, Aodius autem Vio lauierit.

Comparata.

Comparatio Rhetorica est collatio aliorum interese, inaliquo 3tio illio Communi, quo ad Conuentiam... disconuentiam / Triplici modu Comparata tractantur./ Amo a Maiori ad minus idquae... negatiue uq Forti primus hec- tor fueri Troiam non potuit, quomodo paris Effeminatus. [18 ст.]. [Вірші пол. і лат. мовами, можливо, належать Митрофану Довгалєвському, укр. поету і драматургу].

Punctum 3filb.

De Carmine Acrosticho Arithmetice / Chronostico et Cabalistico.

Acrostichon Carmen: qdo versus ita disponut ut primus est litae y

mediae y ultimae - efficiaet aliquae dictionem unam y pheres sic vg hoc
nn Sacrosanctis IESUS exprimunt in principio et fine sequentis versiculi.

In rebus tantus binae vjuncto mundiI

Erigit humanus sensunt, laudare venustE

Sola salus nobis et mundi summa potestaS

Uenit peccatum pulchro dissolvere fructU

Summa salus cunctis notuit v saeculo TerriS

Item illud venerandum.nn MARIAE. in principio medio et fine imme-
diate versus positi exprimunt p exclamationem.

Orirgo [?] gemino quae iam dOminario in AntrO

Me modo me vateM protege quao tuuM

Accipe vota mei quae Ame ponuntur in arA

Respice me miseRa da mihi cuncta percoR

Ipsa etenim nato cum sIs tam cara tonantI

A nato per te votA tenebo, meA

Item tres illae dectiones, dulce nomen Iesus sigillanti in his versibus
describti.

Dulcia sunt Iesu, Nobis tua nomina dulciI

Vel potius decturuserae O dulcissima melleE

Laectaequae sunt ipse Meliora o dulcia nobiS.

Ciae propriae fugimusE terra porpute gressiU

Et tua prosamus sacra Nomina Christe dientE.

Item quoquae idem nomen Iesus, in uno Versu talit exprimit.

[Акростих Митрофана Довгалеvского на ім'я Ісуса Христа і Бого-
родиці Марії, лат.]

Тит. арк.: Петръ Могила Архієп[и]с[к]опъ Митрополит Кіевскій ру-
кою власною [підпис]; Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Катедралной;
Изъ Библіотеки Кієво Катедралной. [Скоропис 17 ст.]. [Рукою П. Могили].

Арк. 1-2: Сія кніжка раба Божія Павла Жабінського [проба пера]:
30 Маи 1639.

Арк. 113 зв., 128: Дарована в С[вя]то Софїи ѿт єромонаха Іѡсафа
Борисовича законника и жителя С[вя]то софїського. [Скоропис 17-18 ст.].

Арк. 123: Wielebnemu Jgomosci Oycu Markowi Comi [?] winien
pultzecie Zlotego, y niehcemu odac a jego będą pozywac do Pana
Andreia Sataniwskiego. [18 ст.].

[Ред. правки до друк. тексту]. [Скоропис 17-18 ст.].

ЛІТУРГІАРІОН → СЛУЖЕБНИК

242. Макарій Єгипетський. Духовні бесіди. – Вільно: друк. братства,
1627. 4°. [48], 386, [22] с.

Кніга Беларусі 105; Петров, Бирюк, Золотарь 93. Кир. 727.

Форзац 1: Dziecie w niedbalstwie y nie cwiczeniu wychowuiący się /
rodzicow swych piękne urodzenie szpecą / Puer primum supere cepit /
Non permanebit spiritus meus in sterniem. [18–19 ст.].

Сия книга власная Макарий ѿца Нїцифора уставнїка Zahorowskiego. [Скоропис 17 ст.].

Во ю[но]сти нехотѣще труждатис / во старости же злѣ пострада-
дати / Азъ гордымъ противится / смиреннымъ же даетъ благодатеи.

Форзац 2: Na tym swiecie niema nic dobrego / że o każdym wiele
gadaią złego / Początek mądrości boiaźn Panska. / Зачало премудрости
страх господень.

Зачало премудрости страх господень / S: Makarij sposob życia
ukazanie prawdziwym zakonnikom w Rozdziele 19, list 196. [18 ст.].

Liber hic eximius est; Lexies tamen corruptus: 1mo quo ad Inter-
praetationem. 2do quo ad perscriptionem. 3tio quo ad Constructionem. 4to
quo ad Typum. 5to quo ad Phisicam. 6to quo ad Thliam.

Арк. [11]: Сия книга монастыра Бѣлостоцкаго, сих книгъ: в [2].
Прим. з ВДС.

243. Мінея службова, вересень. – М., 1619. 4°. 6, 428, 87 арк.

Зернова 35; Петров, Бирюк, Золотарь 68. Кир. 866.

Арк. 1–28: Книга глаголемая Сентябрь м[еся]ць ц[е]ркви Велико-
м[учени]цы Єкатерины что у Царицына сѣнехъ и по челобитью тоя же
ц[е]ркви священника Іоанна Алексѣева отдана сия книга м[е]с[я]ць
сентябрь во віки... [обрізано] без выносу оную [?] Великом[у]ч[е]нницы
Єкатерины что за Москвою рѣкою навсполье тои ц[е]ркви пресвященнике
Никифоре з братьею о Христе Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3–29: ... марта... продана ц[е]ркви Великом[у]чен[и]цы Єка-
терины что за Москвою рекою попъ Іоаннъ Степановъ ц[е]рковию
книгу Мінея мѣсець Сентеври Василю Іванову с[ы]ну Тароѣвъ, а
подписаль я попъ Іоаннъ рукою своею. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки Черкаського Покровського жін. м-ря.

244. Мінея, грудень. – М., 1620. 4°. 369, 249 арк.

Зернова 39; Петров, Бирюк, Золотарь 73. Кир. 934.

Арк. 1–39: ... [заклеєно папером] лѣта зр̄...[?] декабрю въ а [1] д[е]нь
сію книгу гла[го]лемая Мінея м[е]с[я]ць декабрю печат московская
благовѣсть ц[е]рковная домовая С[вя]тые и Живоначално[й] Троицы
и с[вя]того Трідневнаго воскресения и собор Архистратига Михаила
куплена на домовле церковные... при старостехъ ц[е]рковныхъ Афонасе
Іванове сыне Сабина и при дружине Ісакове сыне Серебряникъ подписал
сию книгу глаголемую Мінею вдовой попъ Никифоръ що Іванов [ско-

ропис 17–18 ст.]; а потомъ о душе означенно [?] пожалована Гос-
подиномъ майоромъ Филипомъ Перфиревіємъ Нѣловымъ отъ ево руськой
ц[е]ркви ц[е]ркви Благовѣщенской Б[огоро]дици что в Мишихно[в]ѣ.
[Півустав 18 ст.].

245. Мінея, січень. – М., 1622. 2°. 3, 284, 205 арк.

Зернова 43; Петров, Бирюк, Золотарь 78. Кир. 4267.

Форзац: ... Мѣнея... генварь посылается в Белую Крыницу октября
к [20] 1859.

Арк. 148зв. [3-го рах.]: рн [7150=1642] июня въ ѿ [5] продал сию книгу
м[е]с[я]цъ Генваръ торговому ч[е]л[о]в[е]ку Богдану Орефьеву Переславле
Резанска изнутри города пречистенской поп Семион Иванов а подпи-
сал своею рукою [Скоропис 17–18 ст.]

Прим. з 6-ки ПДС.

246. Мінея, лютий. – М., 1622. 2°. 274 арк.

Зернова 45; Петров, Бирюк, Золотарь 79. Кир. 849.

Форзац: Пожертвовано московскою купчихою для Скиту Слободы
Замотва для инокинь обще пользования в богослужениях и споручено
подъ сохраненіе и распоряженіе кромѣ присвоения и продажи нетъ
благословѣнія. А вообще пользоватця и молитца [з]а упокой Аврама
московска купчиха Дарья Давыдовна Морозова. [19 ст.].

Арк. 1–2: Сия книга войска Уралскаго старшинскаго сына Єфрема
Бородина.

Арк. 1–131: Лѣта 7321 [7132=1624] году м[е]с[я]ца Генваря в ѿ [5]
д[е]нь сию книгу г[лаго]лемую Минѣю м[е]с[я]цъ Феврал положил на
Углич в Олексѣевской м[о]н[а]ст[ы]рь Яфим Телѣпнѣвъ тогож м[о]-
н[а]ст[ы]ря при строителе старце Мисаиле з братеей. [Скоропис 17 ст.].

247. Мінея, листопад. – М., 1623. 4°. 605 арк.

Зернова 47; Петров, Бирюк, Золотарь 81. Кир. 159.

Арк. 1–25: Книга Миния м[е]с[я]цъ ноємврий вѣра и обещание
рожд[е]ства Б[огоро]дици и с[вя]того славнаго пророка Илии всего
мира, а кто сию книгу снесет или запродасть, или заменит и судя
ему есть и пречистая б[огоро]д[и]ца Илия пророк, а наши родители
исцы ему, а подписывал Ильинскої поп Никита по мирскому велѣнію.

Прим. належав московскому купцю М. Маклакову.

248. Мінея загальна. – К., друк. С. Соболя, 1628. 2°. [2], 260, 17,
12 арк.

Запаско, Ісаєвич 173; Петров, Бирюк, Золотарь 101. Кир. 5590.

Зернова 176; Петров, Бирюк, Золотарь 159. Кир. 2992.

Форзац 1: ... [заклеєно папером] місячна Мінея ... мартъ посилає...
Белою Крыницѣ октября вѣ [12] 1859. [Півустав 19 ст.].

Арк. 3–20: Сия книга глаголемая Минѣя переданая [?] з мѣского
внутри города ц[е]ркви Рож[де]ства Христова і великого святителя
Хр[и]ст[о]ва Чудотворца Николая и святых великом[уче]ницы Єка-
терины. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 32: Сия книга Ц[е]ркви Рож[е]ства Хр[и]стова что в Городѣ.
[Скоропис 17 ст.].

Арк. 48: „ѿψі [1710] сего м[і]с[я]ца положена риза на Тихвинскую
Б[огороди]цу в сие число прислужилъ тоя ц[е]ркви попъ Герасимъ
Феѡдорове весомъ полтора фунта д̄ [4] золотниа цѣна Б[о]гъ вѣсть.
[Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки ПДС.

250 Мінея службова, квітень. – М., 1645. 2°. 242 арк.

Зернова 181; Петров, Бирюк, Золотарь 160. Кир. 2995.

Арк. 1–20: Сия книга ц[е]ркви Р[о]ж[де]ства Хр[и]ст[о]ва, что в
Городѣ, а подписал тоя ц[е]ркви попъ Герасимъ Феѡдоров сие, а кто
сию книгу украдѣтъ анафема да будет. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки ПДС.

251. Мінея загальна з святковою. – М., 1650. 2°. 6, 756 арк.

Зернова 221. Кир. 942.

Арк. 1: Ігумена Євдокима.

Арк. 1–39: Сія с[вя]тая книга священно инока Каріѡна коупилъ въ
слободѣ Радули оу Степана Климовича Костылева ценою пятьдесятъ
рублей 1814 году м[і]с[я]ца сентебрия ѿ [16] д[е]нь с[вя]щенно инока
Каріѡна, Максаковского м[о]н[а]ст[и]ря... [далі обрізано]. [Півустав 19 ст.].

Арк. 2–19: Книга рабѡмъ Божиимъ Ангѡдреемъ купленная въ го-
роде Борзніѣ подана въ монастирь Черькаский женский Казаньский
божия матери. [Скоропис 18 ст.].

З 6-ки Покровського жін. м-ря м. Черкас, Київ. губ.

252. Мінея службова, травень. – М., 1646. 2°. 441 арк.

Зернова 184; Петров, Бирюк, Золотарь 167. Кир. 850.

Форзац 1: № 25 Пожертвована московскою купчихою для скиту
Слободы Замотѣя для инокинь обще пользования в богослужениях и
споручаю подѣ храненіе и распореженіе кромѣ присвоѣства и продажи
нетъ благословенія. А вообще пользованіе и молится за упокой Ав-
раамія. Дарѣя Давѡдовна Морозова. [19 ст.].

253. Мінея службова, червень. – М., 1646. 2°. 343 арк.

Зернова 185; Петров, Бирюк, Золотарь 168. Кир. 842.

Форзац 1: №23 Пожертвована сія книга въ Замотенъскій женскій Скитъ вообщє пользованіє для богослуженія кромѣ присвойства и продажи воспрещается. А молитца за упокой Авраама Московская Купъчиха Дарья Давыдовна Морозова. [19 ст.].

Арк. 1–26: Лѣта 7165 [1657] года сию книгу г[лагол]емую м[і]с[і]цъ Юнь положил до Спаса Х[ри]ста... і пречистыя Б[огороди]ци Чеснаго і славнаго рожества і святаго Івана Богослова і святых жен миронисиц при попѣ Мартини Никитина сына прихожанин той ц[е]ркви Іван Никитин с[ы]нъ Утьников і ту сию книгу із ц[е]ркве не вознести ни продати не отдат ни заложити неко[м]у... єи въ той ц[е]ркве во веки амѣнь [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

254. Мінея службова, серпень. – М., 1646. 2°. 494 арк.

Зернова 187; Петров, Бирюк, Золотарь 170. Кир. 857

Арк. 1–91: 1702] Годъ августа в [2] день в ц[е]рковъ Б[о]жию святыхъ и праведныхъ его [?] от[е]цъ Иоакима і Анны что за пушечнымъ дворомъ по своихъ родителехъ далъ сию книгу московского ряду посацкой человекъ [?] Кирила Феофилактовъ Водопьяновъ прѣосвященникъ Василий Михѣвичъ ... [витерто] и той ц[е]ркви сию книгу никому не вынести и не продат[ь] и с под[ал]ши не отдат[ь], а будет кто по немъ священникъ Василий будетъ Василий у той ц[е]ркви своих родителей поминить, а будет кто сию книгу из той ц[е]ркви вынесетъ іли продастъ или заложитъ и тому судия Б[о]гъ в сѣмъ вѣцѣ и в будущемъ аминь, а будет кто сию книгу станеть продават[ь] и кто будет покупат[ь] тою книгу и ащѣ [?] просит порукомъ [?] прохоцкихъ людей тожъ ц[е]ркви кто близ тоє ц[е]ркви живѣтъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [594 зв.]: 1701] г[ода] августа въ 29] д[ен]ь ц[е]ркви Николая Чудотворца что на новомъ Ванковѣ обеще пополам Петръ Ивановъ за его монє продали сию книгу м[і]с[і]цъ Н[оя]бръ августъ которую куплен поздравиви великомученика С. Горьгия что умьре с той ... за чистые ... руку приложил. [Скоропис 18 ст.].

255. Мінея службова, вересень–листопад. – М., 1666. 2°. [1], 473 арк.

Зернова 315; Петров, Бирюк, Золотарь 240. Кир. 4983.

Тит. арк.: До числа книгъ Библіотеки Кієво-катедраальной надлежит. [19 ст.].

Сія книга єст Варлаама Ясинского М:К. [Скоропис 17 ст.].

256. Мінея загальна з святковою. – М., 1674. 2°. 4, 594, 42 арк.

Зернова 338; Петров, Бирюк, Золотарь 252. Кир. 203.

Арк. 1–19: Лѣта 7182, а ѿ воплощенія г[оспо]дня 1674, М[і]с[я]ца августа в 9 д[е]нь из царствующаго и пресловѣщаго великаго града Москвы, ѡбители с[вя]таго архистратига Михаила и С[вя]того чудотворца Алексѣя митрополита Киевскаго і всея Русїи, аз архимандрит Варнава дал сию книгу во храм Воскресения Хр[и]стова, иже в Киевѣ под м[о]н[а]ст[и]рем Печерским во помяновение родителей своих Антонія і Ирины і их сродников. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Поступилъ къ церкви Киевопечерской воскресенской діаконъ Яковъ Павловъ Романовский 1828го года февраля 27 го дня священникъ Петръ Гороновский поступилъ къ вышеписанной церкви 1832го года февраля 20 го дня на мѣсто отца своего протоіерея Афанасія Гороновскаго уволеннаго... по слабости здоровья. [19 ст.].

257. Мінея загальна. - К.: друк. лаври, 1680. 2°. [11], 508, [11] арк.

Запаско, Ісаєвич 584; Петров, Бирюк, Золотарь 271. Кир. 119п.

Арк. 158–293: Сия книга глаголемая Празднѣя купленная Рабомъ Б[о]жиимъ Антономъ Бѣгуномъ далъ за ней рублей пять р. 5. до храму святителя Хр[и]стова Николая мѣстечка Ворсовки за держави Пана Петра Прушинского вѣчными часи нѣхто ея не можетъ отдалити от храму више вираженнаго под неблагословением животворящия и нераздѣлимаго Троицы отца и сина и С[вя]таго Д[у]ха нинѣ и присно и вѣки вѣков Аминь кромъ продажѣ, бо есть до отпави книги без ней можна, ѡбийтися писалъ Рабъ божий Геѡргій Смолнѣцкій дякъ ворсовский в року Божиимъ 1765том за старшини Братства Андрѣя Бѣгуна, Ѡпанаса Горбача, Стефана Бѣгуна, Василя Ходюки, Петра Косинского, Макара Бѣгуна, Феѡдора Пилипенка и вся Громади Ворсовской сию не можетъ нѣхто ни отдалити анѣ токмо продати и оу Храму Св[я]тителя Хр[и]стова Николая грошѣ тии оу скринцѣ положить или ниякую потребу церковную оупотреблять, а ежели хтоби малъ сему запису противится не могл би такъ чинить противко запису сего, то будетъ буд[е]тъ на страшномъ Судѣ судится пред самимъ избавителемъ нашимъ ведлугъ запису во имя отца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха нинѣ и присно и во вѣки вѣков Амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

258. 2-й прим. Кир. 120п.

Арк. 1–9: року 1721 мѣсяця декамбрия числа 8 тшаниемъ ѡтца Николая Витачувского и за Павла Витакуско ктитара купили сию книгу глаголемую Минею до храму церкви Воздвижения Честнаго Хреста до села Витачева и дали денег за неи купъ десят и так денги

складали братчики, а хто би колвек могль и[н]тересоватися анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 61–70: Во имя ѡтца і с[и]на і С[вя]таго Д[у]ха аминь. Сїя книга рекомая Менея Чеснаго ѡтца Іѡана Данилиевича [текст закреслено] Видовича Презвѣтеря Свято Преѡбраженского Городиского а жителя бѣлицкого куплена готовими грошми зол[отими] шеснадцет для того еи подписалъ рукою своею і хто би малъ сїю книгу встручатися ро-ссудитися зъ мною на ѡномъ свѣтѣ аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

259. 3-й прим. Кир. 121п.

Форзац 1: Друкована ця книга Минея в Київі, в друкарні Печерської Лаври за ігуменства Інокентія Гізеля, в Царювання Царя Московського Хведора Олексіевича з 1676 го по 1682 й рік, якого саме року невідомо замітив К. Хв. Марченко 1925 року літом.

Арк. 1–12: Року „ѧѲθ [1709] Декаврия кѧ[21] мы братство С[вя]то Николские Грилѣвъские купилисмо сїю Книгу глаголемую Минею за отца Григория Потаповича священника... [витерто] budouчого в Б[о]гу-слави, за ... [витерто] суму копѣ ѡсмѣ, до храму С[вя]т[ите]ля Х[ристо]ва Николая на хвалу Б[о]гу во Троици с[вя]той славимому і всѣмъ с[вя]тымъ. А на ползу і отпушчение грѣхов н[а]ших. А хто би важився сїю книгу ѡт вишше реченнаго сего храму ѡтдалити на такового ... [заклеєно папером] [триста] і осѣмьнадесят а собравшихся іже во Никеѣ. [Скоропис 18 ст.].

260. 4-й прим. Кир. 466б.

Форзац 1: Сия книга рекомая Минея на годъ цѣлий... плати за гр... котораю више реченная книга ѡправно въ Вѣнници старозаконникъ ѡбрестѣ, за которую то ѡправу дано кѣд[24] полских пять 5 котории денги за тую даль з своими брати Іѡанъ Григоренко братчикъ здешний въ году 1793 го М[і]с[я]ца Ноємврия дня 20. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–13: Року Б[о]жого „ѧхїд [1684] М[і]с[я]ця Януария дня 01 [19] я рабъ б[о]жий Іѡан Калениченко ѡбивател Немировский із женою своею Палагиею і синами своими на імя Григорий Саввою Захара Іѡан: із дочкою своею Єленою купилесмо сїю книгу рекомую на имя Мѣнию общую за злотих вѣ [12] за свое здравіе еі за ѡтпушчение грѣхов і придал еи до храму Покрови пр[е]святой Б[огороди]ци ... [заклеєно папером] вилговцев, а хтоби еи мѣл ѡтдалити ѡт сего храму ... [заклеєно папером] виш реченаго попѣ или дяк любо которго чина... таковий нехай буде проклят... пред Страшним и нелицемѣрным судією на Страшном судѣ вовѣки Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 14–31: Купилъ сїю книгу рекомую Мѣнея с[вя]щенный іерей

Кириль оу св[я]щ[е]нного ієрея Іякова обивателя Немировского за свои власнии грошѣ за левовъ: вѣсѣмъ при особахъ честнихъ на имя Юхимовѣ Морозенковѣ и Феодорови Юрченкови, котрии ему дали на неи... [заляпано чорнилом] року б[о]жїя „ѧψдї [1714] мѣсяця Іюня дня ѧ [11]... дали ему яко родичу по женѣ его, а хто би малъ ѿт него ѿдалити и ѿт родителжй его таковий будетъ проклятъ анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 32–34: Азъ священно ієрей Гаркушенко... [заклеєно папером] ієрея Кирила Гаркуш[енка].

261. Мінея службова, жовтень. – М., 1690. 2°. [1], 376 арк.

Зернова 425; Петров, Бирюк, Золотарь 309. Кир. 3073.

Форзац 1: Сїа книга дана єст Варлааму митрополиту Кїевскому: Мос[к]вы. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [1]: Сїа книга єст Варлаама митрополита Кїевского. [Пів-установ 17 ст.].

Арк. 376 зв.: Григора Осипова. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: зтд [?] [7304 = 1776] Года іюня въ ѧ [30] день Книжнаго ряду [?] / Степан Филипов с[и]нъ Макаренков продал / Сїю книгу за полно і не за перемешку сена [?] / Неполна іли перемещена і нѣ перемени / і подписал своєю рукою... [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КСМ.

262. 2-й прим. Кир. 3074.

Арк. 1–4: Сїю Минєю надал на Пещеру Пр[е]п[о]д[обного]: Феодо-сія ц[а]рскій именитый чл[о]в[е]къ бл[а]городный Раб Б[о]жїй Григорій Дмитриевич Строганов Року „ѧхѣг [1693] Іануарїа ѧ [1] дня. [Півустанов 17 ст.].

263. 3-й прим. Кир. 223.

Арк. [1], 1–44: Лѣта „ѣсѧ [7201=1693] Годъ Марта день кѧ [21] по указу великого г[оспо]д[и]на Святѣйшаго Киръ Адріана архієпископа Московскаго і всея Росїи і всѣхъ сѣверныхъ странъ патріарха по приказу книгъ печатного дѣла дана сїя книга Минѣя М[і]с[я]цъ октоврїи Кїева Верхнего Города вново построеном д[і]в[и]ч[о] Софейской м[о]н[а]ст[и]рѣ в переплетѣ безденежно по челобитїю того ж м[о]н[а]ст[и]ря игуменьи Агафїи с сестрами. [Скоропис 17 ст.].

[Аналогїйні записи в Мінеях за березень і травень. Кир. 227, 3087].

Арк. 45–75: Нынѣ ж оной Софейской Дѣвичий м[о]н[а]ст[и]рѣ іменується Кїєво богословскимъ м[о]н[а]ст[и]ремъ такожъ і теперъ Дѣвичий и іс того м[о]н[а]ст[и]ря сїя книга по ѡбщему согласїю игу-

мениі Ѡанфиі Протанской з сестрами в маєтностѣ в село Креничи до церкви Покрова Пресв[я]тія Б[огороди]ци дана. [Скоропис 18 ст.].

264. Мінея службова, вересень. – М., 1690. 2°. [3], 386 арк.

Зернова 424; Петров, Бирюк, Золотарь 308. Кир. 3072.

Форзац 1: В Б[ог]у превелебный Господине ѡтче Иннокентый Д[у]ховный Кієво пещери Ѡеѡдосієвской. Мой зѣло превозлюбленный и прелюбожелательнѣшій в д[у]ховности велче зычливый мой Бл[а]годѣтелю.

Бл[а]гаго добра желаю Превелеб[ности] Твоей ѡт наивышшаго Вл[ады]ки Г[оспод]а н[а]шего Іисуса да будет со всѣми Вами поспѣшествующѣ во всѣхъ бл[а]гихъ во вся дни живота Вашего в здравіи и душеспасительном пребываніи на многіе лѣта. Вся сіа получить желаю. Любо страною далеко разлучихса ѡт Васъ, так же, не в забвеніи моемъ тылко в пріазнѣ и любвѣ зычлой и горачести моеї ку велебности твоей ѡтзываюса на всегда жичливым пріателемъ и с[ы]номъ д[у]ховнымъ. Желаю еще болше не черниломъ но оусты ко оустомъ г[лаго]лати з Превелебностью твоею. Аще ма Г[оспо]дь Б[ог]ъ твоими м[ол]и[т]вами с[вя]тыми жива здравіи тѣлесномъ представитъ. А теперъ в скорѣ хартію к вам на сей часъ посылаю и всех вас молю вкупѣ незабвенно о здравіи и любвѣ и страстѣ Б[ож]іи пребываи многолѣтно да и о мнѣ сами чайте не забвенно м[ол]ю любви вашеѣ. Ѡ себѣ же самомъ писанемъ посылаю какъ мене Б[ог]ъ вашими м[ол]и[т]вами здравіемъ милуетъ. Тутъ же Превелебности твоей д[у]ховному моему ѡтцу Иннокентію по слову моему и ѡбѣщанію ѡі [12] мѣней мѣсачныхъ, посылаю з ч[ел]овекомъ моимъ, и м[ол]ю твоеѣ Превелебности изволь в здравіи пріяти. При семъ м[ол]и[т]вамъ Вашимъ самого себе ѡтдаю з поволностью оуслугъ моихъ.

[Іншим почерком]: З Нижнаго Града. Року ѡхѣв [1692]. М[іся]ца декавра ѡі [15] дня. / Ихъ Ц[ар]ского, Пресвѣтлого величества именитый Человѣк / Григорій Дімитрієвич Строганов [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк.1–4 [остан.рах.]: Сію Мінію нада[л]і на Пещеру Прп: Фео[до]сія ц[ар]скій именитый ч[ел]овекъ, Бл[а]городный р[аб] Б[ол]жій Григорій Дімитрієвичъ Строганов Року ѡхѣг [1693] Јануаріа ѡі [1] Дня. [Півустав 17 ст.]

Прим. з 6-ки КПЛ.

264а. Мінея службова, березень. – М., 1691. 2°. [1], 248 арк.

Зернова 430; Петров, Бирюк, Золотарь 321. Кир. 3083.

[На форзаці відтворено запис, аналогічний записові в опису № 264].

Арк. 1–5: Сію Минією и прочіи ѡі [11] надал на Пещеру Пр[е]п[о]-

д[о]бнаго Феодосіа Ц[а]рскій Ч[е]л[ове]къ именитый, Бл[а]гор[о]дный Раб Б[о]жій Григорій Дмитриевич Строгановъ Іануарія, а [1] дня Року „ахч҃г [1693]. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

265. Мінея службова, грудень. – М., 1692. 2°. [1], 374, 16 арк.

Зернова 441; Петров, Бирюк, Золотарь 323. Кир. 239.

Форзац 1: 1799 года генваря 21го дня священникомъ Максимомъ Александровским и ктитормъ Євстафаюемъ [?] Березовскимъ уговоренъ ... до Преображенской церкви понамаремъ за цену ходячей монетою рублей о[с]ємъ в чемъ и роспискою ствердили, а и на оный росписали своеручно подписался Иванъ Сакуновский синъ дячковски. [Скоропис 18 ст.].

1796 года марта 4 дня / опридилися діяконъ Тарасій Анушевскій 1834 года мѣсяця декабра 23го дня.

Арк. 3–6: ... церкви Прѣображенія Г[ос]п[о]дня Кієвоподолской.

Арк. 16 [ост. рах.]: Федор Семенов. [Скоропис 18 ст.].

266. Мінея загальна. – М., 1632. 2°. 416 арк.

Зернова 90; Петров, Бирюк, Золотарь 113. Кир. 861.

Арк. 2–5 [1-й рах.], 1–4 [2-й рах.]: Сия книга глаголемая Минея общая купеческаго человека, а ниже сего значитъ Бабыля Потапа Раздорского его Превосходительства аценкѣ дана 116 д. приятельский Патапъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–29 [2-й рах.]: В „ѣтѣ [7370=1762] Году Марта в „л[30] д[ень] куплена сия Книга Минѣя общаа Коширскыго уѣзду села ц[е]ркви у дячка Феропонтова с[и]на Попова на Тулѣ в д[е]веч м[о]н[а]ст[и]рь на казенные д[е]нги при игумени Марфе Игнатьевей, а дала рубля. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 41–119: Сия книга глаголемая Мѣнея опѣщая [!] продали возлы города Успенскаго Д[е]веч[а] м[о]н[а]ст[и]ря попы Овсигниі [?] Ивановъ да Алексѣі Мефодевъ да дякон Раман Казминъ а буде ... [заліплено папером] сию книгу вѣступилеи і тому судия Б[о]гъ, а купил сию книгу по ѡбещанию своему града Тулы козенному кузнецу Осѣю Моисѣву. [Скоропис 17–18 ст.].

267. Мінея. – М., 1681. 2°. [1], 4, 727 арк.

Зернова 368; Петров, Бирюк, Золотарь 280. Кир. 3060.

Арк. 1–140: Надал сию книгу глаголемую Минею ѡбщую зъ празъничною Василий Ризенко мещанин кіевскій до храму ... [текст обірвано] Введения Пресвятия [Богородицы] в Києви за ѡтпущение грѣховъ и сия книга не повинна ѡт той церкви ѡтдалена быть, а

хтоб сию книгу мѣлть ѡтдаит ѡт ѡной церкви да взищен на том Г[оспо]ду Б[о]гу. [Скоропис 18 ст.].

[Василь Ризенко згадується в діаріюші М. Ханенком у зв'язку з чолобитною Софронія Лухудева до москов. віце-губернатора бригадира Воейкова про завершення судової справи київського міщанина Василя Ризенка, лист 1722 р.]. [Ханенко Н. С.31].

268. Новий Завіт. – Кутейно: друк. Богоявленського м-ря, 1652. 4°. [5], 126, 500 арк.

Книга Беларусі 160; Петров, Бирюк, Золотарь 194. Кир. 463.

Форзац 1: Сія книга Євангѣліе дерѣвни Обломихина крестянина Ємѣльяна Александрова господина Фон Мѣндина Ивана Владимѣровича и помѣщицы Єкатѣрины Владимѣровны Илашкѣвич, а в домѣ у Алѣксандра Івановича 1861 года. [19 ст.].

269. 2-й прим. Кир. 4369.

Арк. [2–5], 1–2: Вуяхевича Высочинского писара Вой[скового] Єнералного дарованная року „а̋хо̋е [1675]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3–8: Року „а̋ψ̋в [1702] Сию книгу честний Г[о]сп[о]д[и]нъ ѡт[е]цъ Димитрій схимник Печерский, за вписане в Синодик поминалн[ий]... при инших датках далъ м[о]н[а]ст[и]ру С[вя]то Н[икольскому] П[устинному] К[иєвскому], которую аще кто з монастыра собѣ привлащит дерзнет Анафема да будет. [Скоропис 18 ст.].

270. Октоїх. – Цетинье: друк. о. Макарія, 1494. 2°. [269] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 29; Зданевич 510. ІА 191.

Форзац: Новаае Ненко Атанаско Гавриле Димитриа градане; Село Бонца погъ Стоко приложи сия Богад... книга светомо Иѡвану кокеетъ і го простити узетъ да еетъ проклетъ ѡт триста ѡ[с]ми Иѡвана Предитеч; Село Брезово; Въ лето „з̋си̋ [7208=1700] това вмре [!] мина по земля едно чудо много чловеци не беха виделе филь беще големъ щом не можетъ да кажитъ члвеку со умъ толико беще големо сажень и полъ високъ в длгъ а широкъ тогахаа ѣавато беще светъ множасто мужи и жени, и турци, и деца, и я сам видохъ сомо очи поминаа мсць август с̋ [16] днь [сербо-хорв. мо., авт. перекл.: У 1700 році на цей час пройшло по нашої землі одне диво, якого багато людей на бачило. Це був слон великий, такий що не можна уявити, людським розумом настільки він був великий, півтора сажень висотою, довгий і широкий. Тоді зібралося багато людей, чоловіки і жінки і старі і діти, і я сам бачив, як він пройшов перед моїми очима місяця серпня 16го дня]. [Известия церковно-археол. общ. КДА за 1893. – С. 26-28].

Въ лето зси това време мина по земла едно чудо много чловеци не беха виделе филь беше селоло Бела црѣвка п[аун]а Саботко еденъ Стония пауна за здраве: шхн ченица... себе: цвето. [Півустав 18 ст.].

[Південно-руські вірші 18 ст.]:

Єгда придеть конецъ вѣка Б[о]гъ ѿт Деви родисе. / Спасѣти хотия человека самъ человекъ явисе. / За презелно свою Благодѣть восприялъ естъ нашу слабость Дабѣ вѣсѣвеличилъ насъ. / Поп Адаме ликуи Єву се ву плоть вашъ прорасте. / Изнесесе с[вя]то Древо во вертепъ процвете. / Вмиръ врагъ похоть истребетсе на семъ древѣ умертѣтсе крепостию Божества. / Прочъ отиди печаль всяка Да вѣсп[ри]метъ ми лиру. / разжзнетсе темность мрака Днесъ вѣсѣсия светъ миру / Хота в сехъ насъ просветити осветити искупити самъ своюю кровию / Срадуитесе вси намъ леси зеленитесе лу[га] Вѣсѣшумите ви Древеса вѣтѣви земного Круга / В Спасъ бо приде обновити всяку тварь одарити щедротами своими / Умъ похвалю восперите Благодушествующе. / Уста в песняхъ отверзите тайно ликовствующе. / Чистимъ сердцемъ и удеси всеми чувствами и телеси славословите его. [Скоропис 18 ст.].

Колись ця книга належала храму Св. Іоана Хрестителя в с. Брезові.

Книга подарована КДА керівником Російської Місії в Єрусалимі архім. Антоніном Капустіним з приводу 400-річчя друкарства в Чорногорії.

271. 2-й прим. ІА 192.

На обгортці: Fragmentum Octoëchi a Georgio Cernajewiĉ Cetinii in Montenegro a.1494 edito Illustriss D[omi]no Baroni Choudoir oblatum a Paulo Josepho Schafarik Pragaе 1841. Oct. d. 5.

Pleniorē libri descriptionem vide in ephemeridibus Jahrbücher der Literatur. Wien 1829. Ad. 48. [Зданевич 511].

272. Октоїх. – М.: друк. А. Невежи, 1594. 2°. 483 арк.

Зернова 12; Петров, Бирюк, Золотарь 32. Кол. Вітта 13.

Арк. 2: К[н]ига охтай Г[л.] ѿ [5] и Гл. ѿ [7] ѿ [8] глосу... Іванавский Івана Василіва с[и]на Конанова выменена в Великом Новгородѣ при неметцких людехъ у Черного Священника у Иѡсифаво Рудого; Івана меншого Каратова. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 5–33: Лѣта 7113=1605]го, далъ в Староу Роусу с[вя]тѣишаго патріарха, Ієва мѡсковскаго всея Роусіи архидіакон Алимпіи Василіев сынъ Радѣв сію книгоу Охтай пятигласъ шестои, и седмои, и ѡсмои въ ѡбитель Ч[ес]тныя Лавры Ч[ес]тнаго и сл[а]внаго еѡ оуспеніѡ ?р[е]с[вя]тѣ[и] Б[огороди]ци и с[вя]тыхъ женъ мироносицъ Девичіа монастыря по своихъ родителей [відрізано] С[вя]щ[е]нноінока Варлаамѡ

инокоу скимницю Дарію Вассоу и ихъ наследникѡвъ. [Півустав 17–18 ст.].

273. Октоїх. – Дермань, 1604. 2°. 335, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 64; Петров, Бирюк, Золотарь 44. Кир. 573.

Арк. 13: Сия книга Октоихъ надана до церкви Рокитенской Храму Оуспения Богомотере навѣки аминь; Помощь моя от господа сотворшаго небо и землю. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1–15 [2-го рах.]: Азъ Климентий Черетенка мѣщанин Степанский даю сию книгу гл[а]г[о]лемую Октоїкон во Славу [?] воскресн... [заліплено папером] до Церкве устроєнь в селѣ Рокитном во похвалу же Пр[есвя]тая Б[о]г[оро]д[и]ца и всѣх С[вя]тых юже от церкви выше реченное неотемлему всегда желаю. Аще же кто дерзнет отяти да отъ сицевы дерзнувший ж... благословенная [?] в нихъ сицеву съ то такским сотваряна клятву от Св[ят]ых отецъ на вселенских Соборахъ наложено священным извержению людин же весма отлученію от пречистаго комканіа [причастя] подпадаєт аще взятое не отдасться церкви. Сия же прощенія ради грѣхов в церковь вdana єст року от воплощенія Б[о]ж[и]я Слова ѿхѣпа [1681] М[і]с[я]ца Декаврия дї [14] дня [підпис]. [Скоропис 17 ст.],

Арк. 5 зв. [3-го рах.]: Смотрилъ всю книгу села Рокитного Поповичъ Іоанъ Батуревичъ [підпис]; Nayswiętsza ranno Formuj moię genke abym opusał [!] Sina twego męke. [18–19 ст.].

Принадлежитъ в церковь Рокитнянскую священникъ Денисъ Асьнелецкій. [19 ст.].

274. 2-й прим. Кир. 5551.

Арк. 11–28: Изъ духовни наши С[вя]тѣшаго патриарха Рафаила из екзархи его Гедимина Болобана владыки лвовского во градѣ Доброствори умыслиша братія ремесла коварского купно со стелмахи сию с[вя]тую книгу купити за порадою св[я]щено іерея Іоана [?] и придали єе ку храму Пр[е]п[о]д[о]бнаго отца наш[его] Ануфрия вѣчными часы. [Скоропис 17 ст.].

275. 3-й прим. Кир. 5362.

Арк. 10–13: ... С[вя]щенник Варковский... за отпущеніє грѣхов своих и жены своєї а надал єи в року ѿхѣд [1654]. [Скоропис 17 ст.]. [Текст зберігся частково.]

Арк. 15–24: Во имя Отца і Сина с[вя]того Духа аминь я рабъ Б[о]жий Василей Волочай товариством надаєм сию книгу рекомую Окхтаи до храму С[вя]того Покров Пренас[вя]теишой дѣви Б[огоро]д[и]ци

Вызvoleбную от огню от Москалей. А хто бы мѣлъ ее от храму сего отдалити, а на свой пожитокъ обѣрнути таковой з нами розсудимся пред нелицемерным судиею настоят[ель] іерея Григория Андрев... [обрізано] С[вя]то Покровского Кочоровского рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 80 зв.: мушу мѣрти, а суду боюся... бо вѣки всиѣ треба пред судѣ страшный стати трудно... Из болезного сердца вопию до бога наступует бомѣ на мѣ сирная (?) тривога, обачилем же вчинен с земнаго гною крепкости и тѣлом бозкою роукою і знову теж... землю обернулнуса нехотячи. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 119: Не плачи Рахиль зрача да чѣлѣ неоувіадаіох по процвѣта... волниє країни в новой святинѣ ко Богу и сину мѣешѣ при... немѣ за шкоду видя яко воду кровѣ изливаємых с оубиваем... непремѣну по смерти нетелесну за живота... Почто горлице слезами лица смутне вѣщаєт... перестан ридати печальная мати не тривож... малenkѣ чада не пробудии ради тѣмѣ з небо... за живота с бога... [Скоропис 17 ст.]. [Через пошкодження аркуша текст зберігся частково].

Прим. з б-ки КСМ.

276. Октоїх, гл. 5–8. – М., 1618. 2°. 454 арк.

Зернова 33; Петров, Бирюк, Золотарь 65. Кир. 863.

Арк. 9: Г[о]с[у]д[а]ря и Царя Великаго князя Михаила Федоровича всея Русий и при Светеешем патриархѣ Феларите Никитиче московскаи всея Руси и при епискупе Арсене суздальском и тарускымъ составила новая обител богалѣпная приображеня... бога и спаса нашего Ис[уса] Хр[и]ста в Суздальском уездѣ в вотчинѣ князя Федора Ондрѣевича в селѣ Колбаскамъ пообещен... [арк. зрізаний] еже о Хрестѣ з братее... купляна сия книга Охтан... в новаи обители богалѣпная приображения... бога и спаса нашего Иисуса Христа и хто сию книгу... из обители сия и на то не буди милости б[о]жия отнынѣ и до века и судя ему будет праведныя Хр[и]стос Богъ нашъ. [Скоропис 17 ст.].

277. Октоїх. – Могильов: друк. С. Соболя, не раніше 1638. 2°. [2], 293 арк.

Кніга Беларусі 134. ВХVІІ 9/290.

С. [1–3]: ... Пахоміа Панѣ Александреви Готовицкому дворянинови Ёго Королевской Милости.

Арк. [1–4]: Парфеній Iwanowski „ахїи [1688] Априлія; кѣ [24]: Пахомій Готовицкій.

Арк. 118–129: ... за ѡтпущеныє грехов а прозбу ѡтца Рафаила Василевича и ѡтца Андрѣя Лукашевица, которые працеі свои не политовавши звоеваныи монастыр и зруйнованой з крунту през не-

прав[едну]ю войну хотячи в первое достойнике Станце ю [?] ѡбители
С[вя]то не... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

278. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1630. 2°. [1], 272 арк.

Запаско, Ісаєвич 205; Петров, Бирюк, Золотарь 107. Кир. 5491.

Арк.13–19: Року „ахлѣ [1634] м[іся]ца мая в [2] купили сию книгу
Ѡхтай Андрей Тесля дал копу старец Ликошінскі дал копу. Громада
Синіцкая дали Ѡ [9] злотих, Громада Вишновская дала ѕ [6] злотих и
придалі ей ко церкви С[вятии] м[уче]н[и]кі Глѣба и Бориса, а хтоби
ей мѣл ѡтдалити тот суд буде с нами мѣти. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

279. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1644. 2°. [3], 351 арк.

Запаско, Ісаєвич 323; Петров, Бирюк, Золотарь 157. Кир. 4909.

Арк. 25–33: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Духа Аминѣ. Под-
писанна ѡ. священником іереєм Пангѣтелимоном презвѣтером модринским
м[і]с[я]ца Мая дня іѣ [15]. Сия книга рекомая Ѡктаихъ року „ахѣ [1695]
купленная священном іереємъ Грегорієм Марѣковичемъ презвитерем
модринском до храму Воскресенія Г[оспо]да нашего І[сус] Х[ри]ста и
Покровѣ Пре[свя]той Бо[городи]ци до села Модрина Крулевѣского
наданѣ на хвалу Г[оспо]ду Б[о]гу нашему И[сус] Хр[исто]с... [Скоро-
пис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

280. 2-й прим. Кир. 2611.

Форзац, арк. 2–21: Из числа книгъ Библіотеки Кієво Михайловского
монастыря.

Арк. 5–108: Сия книга глаголемая Ѡктай который ест наданий
Рабом Б[о]жиим Тимофеем Самойловичем до храму Ч[е]стнаго и слав-
наго Пр[о]рока Предотечи и Крестителя Іѡанна у Гадячом, который
Ѡхтай не має быти ѡтдалена ѡт виш реченного храму а хто би мѣл
ѡддалити таковиѣ именем с[вя]тых ѡт[е]цъ нехай буде Марѣфа Аминѣ.

Форзац 2: Сей Ѡктоихъ церкви Красногорской Чорнуской надана
рабом божиим Тимофеем Самойловичом вѣчными часи Аминѣ. [Ско-
ропис 17–18 ст.].

Кто богатъ, то всѣмъ братъ, кто нѣчого немає, того [і чорт ми-
нає [?]; Спробувати пера и чернила, чи добре буде писати. Коли добре,
то пиши, коли зле, то лиши. [Скоропис 17–18 ст.].

281. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1686. 2°. [4], 350, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 630; Петров, Бирюк, Золотарь 297. Кир. 2613.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Амѣнь. Сію книгу рекомую Ѡктоихъ купно с параклитиками купил я рабъ Б[о]жий іерей Іоаким презвітер Шуманский на суму полской монити Тридесят [?] и седмъ золотих громадских дї [14] золотих, братних з [7] золотих зї [16] зол: В державѣ его Милости Пана Киропатнишкого [?]... кашталанича бишкого С[вя]тихъ м[у]ч[е]никъ Бориса и Глѣба року ѡт рож[дества] Х[ристо]ва ѡхпї [1688] мї[ся]ця мая дня є [5]. Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8 зв.–16: Сію книгу рекомую Ѡктоихъ купилъ єи Священній іерей Феѡдор Павликовъскій у с[вя]щеннаго іерея Феѡдора: презвитера Калитинъского, кототорий [!] и небожчиком тамже оставъ и той же веси Калитинцах далем за нее полской монети: зол: кї [28], а хто би моглъ єи ѡт мене ѡтдалити, албо ѡт дѣтей моихъ, то буду з ним суд мѣти пред судією, нелицемѣрнімъ, которій судія справедливій воздасть комуждо подѣлом его: Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: ... брацлавской Губерніи Подолскопроскуровской села Павликовецъ церкви [Введенія] богоматере священника Іоана Джуко[вского] дѣло парохіялнаго обрѣтающагося при церквѣ въ приходѣ ниже явленныхъ ... людей со измненіемъ противъ кое... о битїи ихъ въ святую чет... тѣнищу сего 1798го Года у исповѣди и с тихъ частіе и ктожъ исповѣдался токмо а не причастился и не исповѣдался / Духовніе и ихъ домашніе / Лѣта от рожденія мужеска / женска Показаніе дѣства / Кто были въ исповѣди и с[вя]таго причастія / Кто не исповѣдался токмо, а не причастися и с каким виностием [?] / Которіе у исповѣдѣ не были и за чимъ / Села Павликовецъ церкви вовиденія богоматере: Священникъ Иоаннъ Джуковскій - 30 [лет] жена его Евдокия Петровна - 27 [лет] / Служница ихъ Марія Лукова - 14 [лет] / Дѣтка нетъ / Панамаръ Василій Григоріевъ 12 [лет] / Званіе посполитихъ и ихъ домашніе [аналогічно розподіл вище зазначеному] Єкатерина Данилова 6 [лет]... / Евдокія Данилова мати єя / Єкатерина Иванов 62 [года] / Евдокія / Василій Ивановъ 25 [лет] ... / жена его Анна Никитовна 22 [года] Дочерь ихъ Анна Василіева - 3 [года] / служащій ихъ Данило Ишновъ 12 [лет] / Яковъ Ивановъ Берцюхъ 52 [года]... / жена его Анастасія Алексеева 32 [года] ... / Дѣти ихъ Петро Якововъ [15 лет] / Параскева Яковова 7 [лет]... / Анна Яковова 4 [года] / ...Филипъ Григоріевъ 37 [лет]... / жена его Єлена Кузмова 33 [года]... / Іоанъ Филиповъ 6 [лет] / Иларионъ Филиповъ 3 [года] / Меланія Филипова 11 [лет]... / Лука Петровъ Колѣсник 42 [года]... / жена его Єфросинія Григорова 47 [лет]... [Скоропис 18 ст.].

Прим. з фундам. 6-ки ПДС.

282. 2-й прим. Кир. 2614.

Арк. 2–9: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вятого] Д[у]ха нинѣ и присно и вѡвѣки вѣкомъ Аминь. Рабъ Божий Гавриилъ Ѡвсѣинковъ [?] а жоною своею Христиною и с[и]номъ Іоаномъ за ѡтпущеніемъ грѣховъ, которую то книгу ѡктоѣхъ нареченную ѡктоѣхъ котораеви то и назва [?] аби не била ѡтмѣнин[а] ѡт другому. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 11–15: Сія книга глаголемая Ѡкътоихъ, которій соѡружили браство Прѡбращенію изъ Громадою ціалою за ѡтпущенія грѣховъ своихъ. А хто би могль еи ѡтимати, то проклят Анафтема Маранафа. [Скоропис 17 ст.].

283. 3-й прим. Кир. 4955.

Арк. 1–8: Сію книгу побожъний муж Василий Ющикъ купил за золотих тридцят и три полскѣй монѣти і надал еі до храму Рождества Пр[есвя]той Б[огороди]ци церквѣ Холмской вѣчно і не порушоне которойжде с правовѣрних не маєт ѡт того чудовьного ѡбразу ѡддаляти але вѣчне маєт при сем храмѣ zostавати писан въ Монастеръ Холмском ... [заклєсно папером] „āxīθ [1689] Ноеврия дня кθ [29]. [Скоропис 17 ст.].

284. 4-й прим. Кир. 4864.

Арк. 1 зв.–16: Сія книга рекома Ѡкътаик купълена през Івана войтика Копиловъского Федорчика, которую купивъ за суму золотих м̄ [40] за свою власную працю за жену свою Олену і за ѡнука своего Івана, которую придавъ до ц[с]рѣкви Копиловъской вѣчными часи до заложенія храму іже въ С[вят]их ѡтца нашего Василия Великого. А хто би сѣю книгу мѣлъ ѡтдалити прокълѣят Анафема за прівелебънаго ѡтца Євъстафія Грабовъского прото презвитера Грубевъшовъского а презвитера Копиловъского у купца Сокалского Василия „āxīг [1683] [!] м[і]с[я]ца мая. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

285. 5-й прим. Кир. 620.

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и С[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сія книга г[лаго]лемая Ѡхтаи ѡтмени іх мосцовѣ П[а]новѣ Бѣлашицине напрод П[а]нѣ Стефанова и своими с[и]нами Григоріем Іоаном, и П[а]ном Матфеем Іоаном Іоаном за таляров 3 [7] доброй монети за свое сп[асе]ніе и ѡтпущеніе грохов [!] до Храму С[вя]таго Вел[ико]м[у]-ч[е]н[ика] Х[ристо]ва Диомитрия в Белашицах, а хтоб еи мѣл ѡтдалити от храму с[вя]того Диомитрия с таким будет суд мѣти пред судією нелицемѣрным, гди прийде судити живих и мертвихъ. Року божія „āxĥа [1691] місяця Іюня дня дї [14]. [Скоропис 17 ст.].

286. 6-й прим. Кир. 619.

Форзац 1: Stefan Zrykł na Sokolcu kumieckij woiewoda Podolskij Pułkownik ... [частину арк. відірвано] wiadomo czynie Jasnie wielmożnemu Jm Xęznu Szumianskiemu Lwowskiemu na ... [частину арк. відірвано] mianowany: Daiete prawo moje kiemu halickiemu et Episcopowi odpisu. [17–18 ст.].

Павел Жолтовскій. [19 ст.].

Арк. [4 зв.], 1–7: Сия книга рекомая Охтай, за державнихъ ихъ Моціовъ Халлевскихъ і за старанямъ Раба б[о]ж[о]го Павла Приступа и Феодора і Андрея Кравця за отпушченіє грѣховъ своихъ за свою власную працю не за ц[е]рк[о]вную і отдали єи до храму Покровъ Пр[е]с[вя]тои Б[огороди]ци до Шелвова. А хто би єи малъ от того храму отдалити анафема проклят будет. Такъ теж и звунъ велкий за ихъ же старанямъ Раба б[о]ж[о]го Павла і Феодора і Андрея Кравця за свою власную працю. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з 6-ки ВДС.

287. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1689. 4°. [4], 298 арк.

Запаско, Ісаєвич 651; Петров, Бирюк, Золотарь 311. Кир. 627.

Арк. 1–18: Во имя отца и сына и с[вя]т[о]го Д[у]ха амѣнь. Сию книгу рекомую Шестодникъ купил єи Рабъ б[о]жий Семионъ по прозвску Вардулев[ский] [або Бардулевский ?] с женою своею Евдокиєю ... [обрізано] и предал єи до храму С[вя]т[о]го Введенія П. Б[огороди]ци до Порохнѣ за которую дал золотих полских вѣсѣмъ złotych, 8. А хтоби єи мѣл отдалити от того храму то будетъ проклят анифема і маранафа. Року б[о]жия ̅҃҃҃ [1730] м[іся]ця Февруария дня ̅ї [15] Махум Bakalerz Jedynacku. Na ten czas był Bakalarzem w Poro[chni]. [18 ст.].

Арк. 3–11: Сию книгу нарицаемую Шестодникъ купивъ Рабъ Б[о]жий Игнатій за своє спасеніє и приписавъ єи затевѣ священному иерею Петру року б[о]жаго ̅҃҃ [1710] мѣсѣца марта дня ̅ѳ [27]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

288. 2-й прим. Кир. 625.

Арк. 1–9, 28–43: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго д[у]ха амѣнь я рабъ б[о]жий Феодоръ изъ жоною своею Тересою, и чадами моими Иѡаном и Григориемъ купилем книгу названую шестодникъ, за которую далем золотих полских грошей дѣ [14] и гроший ̅ї [15] не пожадаючи ничієго кошту, тилко за своє власное здорова и д[у]шевное сп[а]сеніє, которую книгу оддаю до ц[е]ркви где от[е]цъ Михаилъ буде зоставати, там и книга тая повинна буди, бо нѣкому инному, тилко ему власноному въ опеку оддаю, а энъ повиненъ бога молити за мое здорова и жону

мою и дѣтей моихъ такъ тежъ, и за умершихъ родичов моихъ. А хтоби еи моглъ восхитити да будетъ проклятъ якоже Дафѡнъ и Авиронъ и вѣчному ѡгню предастся Аминъ. Пописується Року Божія ̳аѵѣі [1715] м[і]с[я]ця септєврїя дня 3і [17] Михаилъ Боровскій презвитеръ на той часъ въ веси Колєсцу будучи. [Скоропис 18 ст.].

289. Октоїх. – К.: друк. лаври, 1699. 2°. [3], 367, [3] арк.

Запаско, Ісаєвич 744; Петров, Бирюк, Золотарь 359. Кир. 997.

Арк. 1–6: Сїя книга Октоихъ или ѡсмогласникъ по благословенїю Ясне въ Б[о]гу Превелебнѣшагѡ Єгѡ М[ило]сти Г[ос]п[о]д[и]на Кїєво Печерскїя Лавры Архимандрыты ѡтца Романа Копы по см[е]рты ієромонаха Родїѡна ѡт власныхъ егѡ кн[и]гъ до храму Воздвиженїя Ч[е]стнаго Кр[е]ста Г[о]с[по]дня на Ближнюю П[ре]п[одобнаго] Антонїя Пещеру на лѣвый крилось надана 1731 Году Априля ̳Ѳ [29]. [Пів-установ 18 ст.].

290. 2-й прим. Кир. 190п.

Арк. 1–27: Во имя ѡтца и сина и святаго духа амѣнь. Я рабъ божїй Исидоръ Сверпека за благословенїемъ Божиимъ и своихъ родителей Кафедри Переясловской переводїаконъ купилъ сїю книгу Октоихъ за цѣну рублей три... в село Дмитренка в церковь Покрова пресвятыя Богородици за памяти священника отца Кирилла Тарасевича и за ктитора Григория Алексѣенка, а хто би моглъ от тоєй церкви сїю книгу отдалити то таковий челѡвѣкъ отдасть отвѣтъ на Страшномъ судѣ предъ Богомъ Амѣнь. [Скоропис 17–18 ст.].

291. 3-й прим. Кир. 186п.

Арк. 2–5: Помяни Г[оспо]ди Раба своего схимника Матфея, бывшаго мартирїя Печерскаго: иже далъ ест сїю книгу: до Выдубишкаго м[о]н[а]стира ̳аѵі [1710] Іюня ̳і [11]. [Скоропис 18 ст.].

292. 4-й прим. Кир. 189п.

Арк. 1–4: Сїя книга глаголемая Октоихъ Печерскаго друку куплена цѣною за пят[ь] таларей: у Шамара ѡтца Софонїєва монаха Ипатїя року ̳аѵѡ [1702] марта... ієромонахъ Варло: послужникъ с[вя]тыя: ѡб: печер: а хтоби мѣл еи вкрасти таковий з неблагословенїемъ... [частину арк. відрізано]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Из числа книгъ Кїєво печерскїя Воскресенскїя церкви 1833го ноября 12го числа.

293. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1700. 2°. [4], 351 арк.

Запаско, Ісаєвич 754; Петров, Бирюк, Золотарь 367. Кир. 638.

Арк. 1: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сія книга рекомая Ѡкътоихъ купили єи ктитори или жителе веси Михайлковцѣ названнои (!) приписали єи вѣчними часи до церкви Храму с[вя]тыя В[е]ликом[у]ч[е]ници Параскевіи за Прєзвитєра с[вя]щеннаго ієрєя Іѡана Кременєцкаго рукополагаємаго Архiep[и]с[к]опа Афанасія Щепътицкаго Року Б[о]жїя „ѧџл҃г [1733] подписа рукою Михайль Добриловскїи. [Скоропис 18 ст.].

294. 2-й прим. Кир. 2731.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха аминь. Сія книга названная Ѡктаѣх священнаго ієрєя Михаѣла Анѣтоновскаго і чада єго Іѡанна. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 30–39: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Амин. Сия книга рекомая Ѡктоихъ купилъ священъний ієрєй М[и]хаиль по назъвиску Съловій прєзвитєрь анѣтоновскїй за свою власную працю за золотихъ Полских ѡ [30] ... [витерто] во градѣ Тарасъцѣ купилъ у священнаго ієрєя Василїя прєзбитєра веси Буйволоєм Року б[о]жїя „ѧџкє [1725] м[і]с[я]ця Іануарїя дня 1 [10]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Бєднаровскаго.

295. 3-й прим. Кир. 2732.

Форзац 1: [Арк. з церк.-приход. книги використані як форзаци. Записи зроблені у вигляді таблиці].

Число людєй / Дворов / Мужєскаго пола / Жєнскаго пола // Посєленіє и ихъ домашніи // Лѣта от рождєнія / Мужєска / Жєнска // Показанїя дѣней / Кто были у исповѣди и причастїя / Кто исповѣдался токмо, а нє пречистился и за какимъ винословіємъ

11 / Данило Панѣковъ Задорожний 30 [лет] 18/ жєна єго Марина Гаврилова 28 [лет] 12 / дѣти ихъ Євстафїй 8 [лет] 19/ Пєлагїя 5 [лет].

13 / Стєфанъ Латюк 46 [лет] 20 / жєна єго Іуліянна 38 [лет] 14 / дѣти ихъ Григорїй 20 [лет] 15 / Андрей 15 [лет] 16 / Афтанасїй 10 [лет] 21 / Євдокїя 18 [лет] 22 / Агрипина 8 [лет].

17 / Кирилль Григорївъ Козїй 23 [года] 23 / жєна єго Анастасїя Григорова 21 [год] 18 / братъ єго Никифоръ 20 [лет] 24/ сєстра єго Євдокїя.

19 / Иванъ Бѣликъ 27 [лет] 25 / жєна єго Анна Иванова 21 [год] 26 / мати єго Марїя вдова 55 [лет] 20 / дѣти єя Захарїй 25 [лет] 27 / Пєлагїя 19 [лет] 28 / Ірина 15 [лет].

21 / Дмитро Михайловъ Козїй 50 [лет] 29 / жєна єго Ірина Иван. 40 [лет] 22 / дѣти ихъ Иванъ 5 [лет] 30 / Євдокїя 18 [лет] 31 / Варвара 12 [лет] 32 / Аѣафія 10 [лет].

23 / Василь женатъ 24 [года] 33 / жена его Татіана 20 [лет].

24 / Дмитро Павловъ Мелникъ 37 [лет] 34 / жена его Марина Василева 30 [лет] 25 / синовія ихъ Василь 7 [лет] 26 / Иванъ 5 [лет] 35 / В томъ дворѣ дочъ ихъ Агрипина 15 [лет]

27 / Иванъ Стефановъ Мандибуре 47 [лет] 36 / жена его Марія Благокова 29 [лет] 28 / дѣти ихъ Павло 8 [лет].

333 / Софія Ковалихы вдова 65 [лет] 387 / сынъ ея Сильвестръ 18 [лет] 334 / Невѣста ея Марія 32 [года] 388 / синовѣ ея Иванъ 14 [лет] 389 / Кондрагъ 10 [лет].

390 / Панько Романовъ сынъ Яцентюкъ 27 [лет] 335 / жена его Анастасія Иванова 26 [лет] 336 / дочери ихъ Агафія 6 [лет] 337 / Параска 5 [лет].

391 / Стахъ Ивановъ сынъ Кугутъ 26 [лет] 338 / жена его Меланія 20 [лет] 392 / отецъ ея Иванъ Саламаш 58 [лет] 339 / жена его Анна Григорова 56 [лет] 393 / сынъ ихъ Яковъ 13 [лет].

394 / Стефанъ Луцыновъ сынъ 29 [лет] 340 / жена его Єкатери́на 26 [лет] 341 / дочери ихъ Євдокія 8 [лет] 342 / Єлена 5 [лет].

268 / Иванъ 12 [лет] 269 / Даміянъ 5 [лет] 319 / Марія 16 [лет].

270 / Яшко Михайловъ сынъ Кунатъ 30 [лет] 320 / жена его Пелагея Николаева 28 [лет] 321 / [дочери] Анна 13 [лет] 322 / Єлена 9 [лет].

271 / Василь Григоровъ Паюкъ 26 [лет] 323 / жена его Марина Иванова 23 [года] 272 / сынъ ихъ Иванъ 4 [года].

273 / Петръ Михайловъ сын Надорожный 40 [лет] 324 / жена его Анастасія 32 [года] 274 / синовья ихъ Косма 13 [лет] 275 / Василь 10 [лет].

325 / Марія Бронзылиха вдова 60 [лет] 276 / Прокопъ 25 [лет] 277 / Иванъ 12 [лет] 326 / Александра 18 [лет] 327 / Параска 16 [лет].

278 / Василь Григоровъ Довганъ 31 [год] 328 / жена его Марина Фе́дорова 30 [лет] 279 / дѣти ихъ Матѣй 15 [лет] 280 / Иванъ 8 [лет].

281 / Андрей Петровъ сынъ Друговыжка 39 [лет] 329 / жена его Анна Алексѣева 38 [лет] 282 / дѣти ихъ Иванъ 10 [лет] 283 / Никита 8 [лет] 330 / Татіана 8 [лет]

284 / Феодоръ Матіевъ Сторосъ 32 [года] 331 / жена его Анастасія 285 / дѣти ихъ Прокопъ 7 [лет] 332 / Євдокія 7 [лет]

286 / Иванъ Михайловъ Кулишъ 53 [года] 333 / жена его Ирина Иванова 36 [лет] 334 / дочери ихъ Параска 17 [лет] 335 / Марія 15 [лет] 336 / Пелагія 9 [лет] 287 / зять ихъ Петро Андріевъ 24 [года] 337 / жена его Матрона 21 [год]

288 / Гаврило Васи́ліевъ Вусатій 50 [лет] 338 / жена его Марина Андріева 42 [года] 289 / дѣти ихъ Василь 13 [лет] 290 / Феодоръ 9 [лет] 339 / Александра 17 [лет] 340 / Євдокія 6 [лет]

291 / Федоръ Гавриловъ Кляпѣтура 41 [год] 341 / жена его Марія Федорова 31 [год] 292 / дѣти ихъ Иванъ 15 [лет] 342 / Марія 12 [лет] 343 / Агафія 10 [лет]

293 / Петро Андрієвъ Чухрѣй 45 [лет] 344 / жена Марія Григорова 35 [лет] 294 / дѣти ихъ Иванъ 15 [лет] 345 / Параска 17 [лет] 295 / зять ихъ Яков Бѣликъ 24 [года] 346 / жена его Евдокія 21 [год]

296 / Павло Василієв Вусатий 46 [лет] 347 / жена его Пелагія Григорова 42 [года] 297 / дѣти ихъ Дамян 15 [лет] 348 / Єфросинія 16 [лет] 298 / Никита Григоровъ сынъ Кляпѣтури 26 [лет] 349 / жена его Анна Иванова 20 [лет]

299 / Сименъ Маричьки Прокоповой сын 25 [лет] 350 / жена его Анастасія 21 [год]

300 / Никита Радущкій 24 [года] 351 / жена его Марія Григорова 23 [года]

301 / Марко Григоровъ сынъ Довганъ 30 [лет] 352 / жена его Марія Григорова 28 [лет] 302 / дѣти ихъ Гринько 14 [лет]

303 / Кирило Кириловъ Щєбрик 53 [года] 353 / жена его Ирина Василієва 49 [лет] 304 / синови ихъ Федоръ 18 [лет] 305 / Никита женать 24 [года] 354 / жена его Марія Андрієва 22 [года]

306 / Михайло Павлов Латюкъ 33 [года] 355 / жена его Евдокія Иванова 31 [год] 307 / дѣти ихъ Лукіянь 356 / Марія 13 [лет] 357 / Марія 9 [лет] 358 / Ирина 7 [лет] 359 / сестра єя Софія Иванова 29 [лет] 308 / синъ єя Иван 4 [года] 309 / Федоръ Гранчако зять 25 [лет] 360 / жена его Евдокія Илькова 24 [года] 361 / дочь ихъ Анна 3 [года] 310 / братья єя Игнатъ 19 [лет]

311 / Микола [?] Ивановъ Гранчакъ 30 [лет] 362 / жена его Евдокія Евдокім 26 [лет]

312 / Василь Швець 27 [лет] 363 / жена его Єкатери́на ... дочь ихъ Марія 4 [года]

313 / в томъ дворѣ Илько Яремовъ 28 [лет] 364 / жена его Марія Иванова 26 [лет]

314 / Федоръ Алексѣєвъ Громинъ 60 [лет] 365 / жена его Марія Иванова 26 [лет] 315 / сынъ ихъ Иванъ женать 28 [лет] 366 / жена его Евдокія Афанас. 20 [лет]

316 / Петро Афанасієвъ Шевчукъ [?] 26 [лет] 367 / жена єго Меланія Макашко [?] 21 [год] 368 / маты єя Єлена вдова 57 [лет] 317 / дѣти єя Иванъ 26 [лет] 318 / Иоакимъ 17 [лет] 369 / Ксенія 12 [лет]

319 / Стахъ Петровъ Чипригузь 38 [лет] 370 / жена его Евдокія Иванова 36 [лет] 320 / дѣти ихъ Петро 12 [лет] 321 / Гаврило 9 [лет] 371 / Ксеня 14 [лет]

322 / Алексій Лукіяновъ Чабара 36 [лет] 372 / жена его Марія

Иванова 38 [лет] 323 / синовя ихъ Томофѣй 17 [лет] 324 / Игнатъ 14 [лет] 325 / Иван 12 [лет]

326 / Семень Федоровъ Ганчаръ 29 [лет] 373 / жена его Меланія Петрова 25 [лет]

374 / Марія Иванова Корочка вдова 60 [лет] 327 / дѣти ея Никита 22 [года] [далі текст неможливо прочитати через забруднення]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 105: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха я іерей Алексѣй купилъ сию книгу Ѡктоихъ въ Лвовѣ за тридцят золотихъ своихъ власныхъ презвитеръ в Камянци Прѣѡбраженія Храма року б[о]жого ̇аѵѣ [1705]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 6: Брацтво купило за золотихъ кѣде [24] до власной церкви своеи Храму ... [Скоропис 18 ст.]. [Текст витертий].

Арк. 351 зв.: Сие поминание Раба божого мелника Стефана ... [Скоропис 18 ст.]. [Текст витертий].

296. 4-й прим. Кир. 2734.

Арк. [4]: Сию книгу Октоих купила Раба б[о]жия М[а]рія Коломийчанька Кирилиха за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ со супружником ея, и чадъ ихъ за которую дала полской монети золотихъ сорокъ и пят до церкви загаецкой Воздвиженія Чеснаго и животворящаго Креста Г[оспо]дня Року ̇аѵмд [1744] М[іся]ця Мая дня к̄ [20]. [Скоропис 18 ст.].

297. 5-й прим. Кир. 2735.

Арк. 9–21: вѣчными часи... [заклеєно папером] Стефану Живачивскому до которой не будетъ нѣхто инший мѣти притенций ѡпрочь виш вираженого, за которую дал золотихъ лѣв [32]: дѣялося при людяхъ годнихъ Дмитрий Алексѣй брат его Живачивский и я тежъ виш виражоний вѣчными часи ѡтдаю на сщсося подписую Андрей Поповичъ Солопкоский а зят вел: ѡтца Феѡдора презвит[ера] веси попови на той час зостающаго. [Скоропис 18 ст.].

298. 6-й прим. Кир. 2736.

Форзац 1: Принадлежитъ сія книга села Куманова Св. Михайловской церкви. [19 ст.].

Арк. 2–13: ...Сия рекомаѣ Ѡктоих купилъ еи Рабъ Божий Ѡстапъ со женою своею Агафіею, который зовется на прозвисько Малошъ дѣ[як]ъ веси Куманова держави Йвлиницького, Кролевства короля Августа щасливе намъ пануючого и купилъ его до храму святого Архистратига Михаила за суму свою власную за золотихъ лѣй [38] за свое спасеніе ѡтпущеніе грѣховъ. А хтобъ еи мѣлъ ѡтлучити ѡт церкви

сватою проклят буде Марен Афга Року Божия „аѡѡв [1722] М[іся]ця
ноєврїа дня дї [14] Demiiian Liewicky B. Kumanowsky anno Domine
1722. [Півустав 18 ст.].

299. 7-й прим. Кир. 2737.

Арк. 3–8: ... Д[у]ха Аминь. Сію книгу ѡтмѣнилъ рабъ б[о]жїй
Ігнатїй мѣщанинъ смолдировскїй из женою своєю Агафією Року
„аѡла [1731] м[іся]ця Септєврїя ѡ [20] дня. [Скоропис 18 ст.].

300. 8-й прим. Кир. 2739.

Арк. 1–11: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сїя книга
глаголемая Ѡктоихъ купилъ єи рабъ б[о]жїй Павель Фугасъ, за свое
спасенїє і ѡтпущенїє грѣховъ за власную свою суму, за золотихъ лї и
ѡ [32] и вторую книгу Требникъ: ѡ [6] золотихъ... До храму Рождества
Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ци, до села Рачина, за приводомъ священного
ієрея Стефана Прояковского презвитра Рачин[ского] і за приводомъ
Громади Рачинской, за панованя єи м[и]л[о]сти ... [через втрату арк.
8 текст переривається] ѡт того с[вя]того храму. Да будетъ анафема
проклятъ всеї вѣки і въ будущїа Аминь. Року „аѡѡ [1709] М[іся]ця
Іануарїа дня ѡ [20]. [Скоропис 18 ст.].

301. 9-й прим. Кир. 2740.

Арк. 1–6: Сїя книга рекомая [Октоїх] [заклеєно папером] дал за
ню золотихъ лї [30]: в б[о]госпасаєм[ом] градѣ во Львовѣ на той час будучи
оу діакинѣ[?] Року б[о]жїя „аѡѡѡ [1719] дня ѡ [5]. [Скоропис 18 ст.].

302. 10-й прим. Кир. 2744.

Арк. 4–9: ... веси Ѡлчадаєва Вишшаго купилемъ... [частину арк.
відірвано] книгу Ѡктоихъ за свѣи власніи грошѣ... дѣтемъ моїмъ
далемъ за ню золотихъ полскихъ ѡ [40] Року б[о]жаго „аѡла [1731]
в градѣ Львовѣ М[іся]ця Іюня дня ѡі [19] на Ап[о]с[то]ла Іуди [?]. А
кто бїся важилъ сїю Книгу ѡтдаляти ѡт моих, а тей да будетъ проклят.
[Скоропис 18 ст.].

303. 11-й прим. Кир. 4855.

Арк. 1–16: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того д[у]ха Аминь. Сїя книга
рекомая Ѡктоихъ сирѣчь Ѡсмогласникъ раба Б[о]жїя Григорїя ...
[текст витертий] зятя Карпатова ... [текст витертий] сїю книгу глаго-
лемую [Октоїх] купилъ рабъ б[о]жїй Григорїй по прозвищу Корнат
из женою своєю Євдокїєю... [текст витертий] [скоропис 18 ст.] ... Па-
раскевією Георгїєвою купивъ сїю книгу... на ярмарку... при людехъ
зацнихъ при ѡтцу Симѡну ... [частину арк. відірвано] Купинскомъ

дасть за ню полской монети золотихъ чѣтирдесять року б[о]жія ѿψθ [1709]. [Скоропис 18 ст.].

304. 12-й прим. Кир. 4856.

Форзац 1: Pamięć Roku tysiąc ośmset czterdziestego dnia trzeciego Kwietnia xięga ninieysza zreporowana została w Hrzebienowie. [19 ст.].

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь: ѡт Рождества Х[ристо]ва: ѿ:ψ:ѿи: [1718] Року М[іся]ця фев[руаріа] за приводомъ ч[е]стнаго ѡтца Стефана ... [текст витертий] презвитера Мальковскаго: Сію книгу ... [заклеєно папером] рекомую ѡфтаи Рабъ б[о]жій Максим ... [текст витертий] парафіянинъ Мальковъскій: которая куплена во Градѣ Владимѣрѣ подъ часъ збору ... [текст витертий] золотих Полских пяддѣсять и шесть... и то лѣговавъ на Сорокъѡустъ з оумершіи д[у]ши, которіи сорокъѡустъ ѡтправленіи єсть аминь. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

305. Орологіон, сиріч Часослов. – Л.: друк. братства, 1692. 4°. [8], 276, 278 арк.

Запаско, Ісаєвич 675; Петров, Бирюк, Золотарь 325. Кир. 5458.

Арк. 1–5: Року ѿхѣз [1697] Місяця Декабря дня даю сію книгу на крилос правый на Пещеру Пр[е]п[о]доб[ного] ѡтца нашего Антонія Печ: я Іларіѡн Іеромонах строител Пещери Пр[е]п[о]д[о]бнаго ѡтца нашего Антонія Печѣрскаго. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

306. 2-й прим. Кир. 2680.

Арк. [1–4], 1–25: Во имя ѡтца и с[и]на и Святого Духа Амынь. Сія книга рекомая Часословъ купилъ єи Рабъ Б[о]жій Петръ со женою своею Настасею [?] ... [текст витертий] [відірваний арк.] ѡтдаєть єи до церквѣ... Апостола Євангелиста Іѡана ... ѡтца Феѡдора Лозѣнскаго Капланомъ не буде дасть за ю з ѡправою. А ежели быся ... слова жебы ... вѣчними часы дѣялося при людехъ годнихъ Стефанъ Шарапинкѣв ... а же неимѣтніи ... Петъръ с[и]нъ Шарапинкѣвъ со женою своею Анастасією Року божія ѿψмθ [1749] М[іся]ця Октовріа дня кѣ [23]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сія книга печатана въ Львовѣ 1692го, а куплена 1749 года за которую уплочено 31 злот. [18–19 ст.].

307. Пентикостаріон. – Трговище, 1649. 2°. [4], 404 арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 184. ВХVІІ 1/10.

Форзац: Весну дая сіє книга глаголемая пендикастарион ... [текст

вистертий] оучителю Цеѣтісу села Тятювень от Ловчанской епархіе при настоятеля киръ бѣше Константина и придадя Марина и синъ ею Василь въ лѣто 1799 ... [текст вистертий].

308. Полоцький Симеон. Вечера душевная. – М., 1683. 2°. [2], 8, 522, 2, 182 арк.

Зернова 362; Петров, Бирюк, Золотарь 292. Кир. 216.

Арк. 1–2: Сія книга Вечера д[у]шевная ѡт книгъ іеромонаха Мелетія Трофимовича ігумена с[вя]тихъ верховнихъ Апостолъ Петра и Павла Манастира Глуховского ѡфѣрується в даръ яснѣ велможной Панѣи, еи м[и]л[о]сти Панѣи Анастасии Марковнѣ Іѡанновой Скоропадской Гетмановой. [Скоропис 18 ст.].

309. 2-й прим. Кир. 3064.

Форзац 1: Продад еи Семен Бредихин... за число въ Книжно ... [Скоропис 18 ст.].

Арк. [1]: 3 книгъ власныхъ Модеста Ільнѣцкого. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1: Изъ книгъ Харалампіева м[о]н[а]стира Гамалѣевского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–8: Сія кн[и]га Вечера д[у]шевная Стольника Симѡна Федоровича Бредихина. [Півустав 17–18 ст.]

310. 3-й прим. Кир. 3065.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря. Переплетена вновь, по причинѣ обветшалости, иждивеніємъ нижеподписавшагося 1808го года, Октября 12 го дня. Іриней Єпископъ Чигиринскій. [19 ст.].

Арк. 1–14: Сія книга Д[у]шевная вечера м[о]н[а]ст[и]ря Св[я]то Михайловскаго Золотоверхова куплена в ц[а]рствующемъ великомъ Градѣ Москвѣ ѿѣски [1728] Году м[і]сяца Априля кѣ [21] дня а купилъ еѧ іеромонахъ Дезидерій [скоропис 18 ст., далі іншим почерком] на денги Іванна Лещинскаго и аще ѣи кто сию книгу взялъ ѡт ѡбители, тоя да ѡтеметъ ѡт того Б[о]гъ благодат свою в сей вѣкъ и в будущій Аминь. [Скоропис 18 ст.].

311. 4-й прим. Кир. 4286.

Арк. 4–8, 181 зв.: 1774 таго купца Івана Никифорова Буданова. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 108 [2-й рах]: Во славу и в чест Б[о]гу і ѡтцу амин. Сія б[о]го научителная Книга вечера отмѣнена Рабом б[о]жіимъ Іаковомъ Григоріевичемъ із жоною своєю Євдокією жителми Города Сумина і надана

вѣчными часи до храму Святителя и Чудотворца Х[ристо]ва Николая в року ̅҃҃҃҃ [7197 = 1689] Сентебры ̅҃ [26] при Пресвитерѣ на тот час будучом о[т]цу Григорію Онофріевичу за отпущеніе грѣховъ своих, которая никогда же не має быти от того храму отдалена амин. [Скоропис 17 ст.].

312. 5-й прим. Кир. 4289.

Арк. 1–58: Сія книга іменуемая Вечеря Д[у]ховная надана в церковь св[я]тихъ і великихъ царей Константіна і матере его Єлены в Києві на Подолѣ от благородния Госпожы Надежды Васіліевны Карабылной, которая імѣетъ жителство в царствующемъ Градѣ Москвѣ стараніемъ іерея Васілія Алексіевича Дечинскаго пресвитера церкви св[я]того царя Константиновской Киевоподолской будучи в Москвѣ, которую книгу ни под каким не отлучит от церкви под проклятіем анафема да будет 1759 года м[іся]ця мая ̅ [30] дня принята и подписана іереєм Василиємъ Дечинскімъ. [Скоропис 18 ст.].

313. 6-й прим. Кир. 4806.

Арк. 1–13: в лѣто ѿ Рождества Х[ристо]ва тысяча шестсот девятое, м[іся]ця Августа дня сіа книга гл[аго]лемая Вечера д[у]шевная по премногой и всещедрой милости, благочестивѣших великих Г[о]с[у]дарей н[а]ших Ц[а]рей и великих кн[я]зей Іоанна Алеѣевича Петра Алеѣевича всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержцевъ: за старанемъ и челобитным прошеніемъ: превелебного, в б[о]гу Г[оспо]д[и]на ѿца Іоасафа Кроковскаго ігумена м[о]н[а]ст[и]ра Николая Пустынного Кіевскаго дана ест, до тоє иж ѿбители С[вя]того Николской Пустынно Кіевской во вѣчную памятку: ради вѣчного б[о]гомолства за их великих Г[осу]д[а]рей, и их Ц[а]рского Пресвѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства наслѣдников, которую хто бы смѣлъ и важился, ѿ тоєй С[вя]т[ой] ѿбители ѿдалити таковой кождый ѿдаленый будет ц[а]рствіа н[е]б[е]снаго. [Скоропис 17 ст.].

314. 7-й прим. Кир. 4789.

Арк. 2 зв. [2-го рах.]: Если кто хочеть день свой просвѣтитъ духовни да чтеть подобия, новѣйшія же для чесанія слухова толико, а не къ умиленію и назиданію сердца сложангѣя оставите 1763 іеродіаконъ грѣшный Досифей Гамаліевъ. [Скоропис 18 ст.]

315. 8-й прим. Кир. 217.

Арк. 3–4 [1-го рах.], 1–47 [2-го рах.]: Вечеря Д[у]шевная лѣта ̅҃҃҃а [7191=1683] іунія въ ̅҃а [21] д[е]нь сію книгу г[лаго]лемую

Вечерю Душевную в Пустинной Молчинской м[о]н[а]ст[и]рь дал по родителямъ по іеромонахѣ Сименѣ сея кн[и]ги творцѣ и по Агафоникѣ и Стефанідѣ Маріи Ирінѣ Сїлвестрѣ и по ихъ сродницѣхъ тогѡ Пустыннаго м[о]н[а]ст[и]ря при Строителѣ монахѣ Софроніи Ботовринѣ и при іеромонахѣ Серапіонѣ и при монахахъ Никонѣ купно стриженикѣ Софроніевѣ и при Савостіанѣ Леонтіи Никодимѣ и при прочіихъ многогрѣшнымъ монахѣ Сїлвестрѣ Медвѣдев[і] и подписалъ своею рукою. [Скоропис 17 ст.].

Книга сія казенная Молчанской Софроніевой Пустыни. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 1: Из Софроніева мон. на Путивельщині в 1927 році П. Попов [підпис].

316. Полоцький Симеон. Жезл правління. – М., 1666. 2°. [3], 151, [1] арк.

Зернова 316; Петров, Бирюк, Золотарь 238. Кир. 3042.

Арк. [1]: Antony Radziwiłowsky МР [власною рукою].

До числа книгъ Бібліотеки Кієво катедральної надлежить.

Преч[е]стному отцу Антонію Радивилівському намѣстнику Кієво-печерському сія книга ч[е]стнѡ да вручитсѧ; Друкарни ц[а]рствующаго Града Москвы Сп[а]сова м[о]н[а]ст[и]ря ѡт намѣстника книжнаго справщика Монаха Іосифа Бѣлогѡ. [Скоропис 17 ст.]

317. 2-й прим. Кир. 4278.

Арк. [1]: Пр[е]ч[е]стному отцу и бл[а]годѣтелю моему Феѡодосію Угличскому игумену Выдубецкому сія книга ч[е]стнѡ да вручитсѧ; Друкарни Ц[а]рствующаго Града Москвы Сп[а]сова м[о]н[а]ст[и]ря ѡт намѣстника книжнаго справщика монаха Іосифа Білогѡ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 2–4: 3 книгъ Сотника Полкового Прилуцкого Стефана Лукомского. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Книга Григорія диякона Барвинского. [Скоропис 17–18 ст.].

318. Полоцький Симеон. Обід душевний. – М., 1681. 2°. [2], 20, 688 арк.

Зернова 361; Петров, Бирюк, Золотарь 282. Кир. 209.

Арк. 10: Сію книгу мнѣ ѡт моего ѡтца Александра дарованную продаемъ за шѣсть рублей ѡтцу протоіерею Басанскому ѡтцу Григорію Тимофѣеву на вѣчнѣе часы. Іерей Іѡаннѣ Александровѣ Журовскій. 1749 Ноября 10.

Арк. 1–31 [2-го рах]: ҃рч҃д [194=1686] Года ноявря въ ҃а [1] д[е]нь по

указу великихъ Г[о]с[у]д[а]рей Ц[а]рей і великих князей Іонна Алексѣевича Петра Алексѣевича Всеа Великія и Малыя і Бѣлыя Росіи Самодержцевъ дана кнѣга сѣя Ѡбѣдъ Душевный в Собор живоноснаго Хр[и]ст[о]ва Воскресенія что у нихъ Великих Г[о]с[у]д[а]рей вверху. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 32–45: Сію книгу подаровано мнѣ Александру Стефановичу Журовскому ѡт ихъ высочества Г[осу]д[а]ринь царевенъ Феѡдосіи Алексіевни Маріи Алексіевни Року ̅ѿ̅ϑ [1709]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 46–52: Сіа книга отдана в церкву Рождества Пр[е]с[вя]тія Б[огороди]цы Басанскѣ протоіереемъ Андреемъ Туманскимъ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: [Записи, вислови Бл. Августина, витяги з Біблії].

319. 2-й прим. Кир. 4294.

Арк. 1–13: В лѣто ѡт Рождества Х[ристо]ва тысяча шестсот девятое, м[і]сяца Августа дна сѣа кнѣга г[лаго]лемаа Ѡбѣдъ д[у]шевный по премногѣй и всещедрой ... [частина арк. обірвана] бл[а]гочестивѣших великих Г[о]с[у]д[а]рей н[а]ших Ц[а]рей, и великих кн[я]зей Іѡанна Алеѣіевича, Петра Алеѣіевича всеа Великіа и Малыа и Бѣлыя Россіи Самодержцевъ за старанемъ и челобитным прошеніемъ Превелебного в б[о]гу Г[оспо]д[и]на ѡтца Іѡасафа Кроковъского Ігумена М[о]н[а]ст[и]ра С: Нѣколая Пустыного Кіев[ского] дана ест до тоѣй ж ѡбители С: Николаа Пустыного Кіевского во вѣчную памятку, ради вѣчного б[о]гомолства за их великих Г[осу]д[а]рей, и их ц[а]рского пресвѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства наслѣдников, которую хто бы смѣлъ и важился ѡт тоѣй С: Обители ѡтдалити, таковой каждый да будет ѡтдаленый Ц[а]рствіа Н[е]б[е]сного. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 207 [2-го рах.]: Книга великих Г[о]с[у]д[а]рей ... Дубка Никифора. [Скоропис 17 ст.].

320. 3-й прим. Кир. 3051.

Арк. 1–20 [1-го рах.], 1–49 [2-го рах.]: Лѣта ̅ѿ̅ϑ [7190=1682] Год ноябрю въ д[е]нь великіи Г[о]с[у]д[а]рь Ц[а]рь і великіи князь Феодоръ Алексѣевичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи Самодержецъ пожаловалъ богомолца своего Собора живоноснаго Христова воскресения что у него великого Г[о]с[у]д[а]ря вверху діакона Козму Никифорова с[ы]на Фролова сею книгою обѣд душевный. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10 зв. [1-го рах.]: ̅ѿ̅ϑ [1703] г[ода] ноємбріа м[е]с[я]ца въ кѣи [28] д[е]нь. Сію книгу обѣдъ душевный далъ вкладѣ в дом Пр[е]с[вя]тыя Б[огороди]цы Смоленския во ѡбител иже зовеся Семіезерская, ц[е]рк[ви] Прес[вя]тыя Б[ого]род[и]цы Казанскіе д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ря]

ієреї Козма Никифоров с[ы]нъ Москвитин и подписалъ рукою своею ѿψδ [1704] Г[ода] марта въ ѿ [1] д[е]нь пострижеся в том же м[о]-н[а]ст[ы]рѣ преименоваго Киприан. [Скоропис 17 ст.].

321. 4-й прим. Кир. 5173.

Форзац 1: Книга сія именуемая ѡбѣдъ посилається чесному ѡтцу Андрею презвитѣру Тернавскому его чесности Роскошу. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1]: Адріанъ Б[о]жією м[и]л[о]стію митрополитъ Казаньскій і свѣажскій, кн[и]га кѣлейная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10: ѿψς [1706] год м[і]сяца августа въ ѿ [11] д[е]нь продал сию книгу ц[е]ркви Пресвятыя Б[о]горо[д]ици Казанския Д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ря рачинская пустыни бывшаго ігумена ієромонаха Киприана с[ы]нъ ева ієрей Георгій Козминъ Большаго Собора протодиякону Григорию Терентіевичу, а взял за сию книгу три рубли. [Скоропис 18 ст.].

[На дод. арк. опис історії цього прим. проф. Є. Ступіна [?], 1911 р.].
[Ксенофонов-Корыстенский. Описание села Тернавы. 1868 г.]

Прим. з 6-ки Подільського церк. істор.-археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

321 а. 5-й прим. Кир. 4809.

Арк. 1–8: Я Іѡанъ Лещинскій ѡтдалъ сию книгу нарицаемую ѡбѣдъ душевній ѡтдалъ въ Манстирь Святомихаловскій Золотоверхій Києвскій во вѣчние часы, и аще сию книгу ѡтмет кто, ѡт тоей святой обители да ѡтметет ѡт него Б[о]гъ благодат свою Року 1.7.2.8. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастыря. Переплетена вновь по причинѣ обветшалости, иждивеніємъ нижеподписавшагося 1808 го года, Октября 12 го дня. Іриней Єпископъ Чигиринскій. [19 ст.].

322. Полоцький Симеон. Псалтир у віршах. – М., 1680. 2°. 9, 139, 18 арк.

Зернова 359; Петров, Бирюк, Золотарь 274. Кир. 3049.

Арк. 2–5: Смирений Стефанъ Яворскій сію книгу далъ на с[вя]тую Чудотворную Лавру Печерскую Кієвскую ѿψθi [1719] августа [Скоропис 18 ст.].

323. 2-й прим. Кир. 184.

Арк. 1–5 [2-го рах.]: Сія книга г[лаго]лемая Псалтырь вѣрш ами

преложена власная ест М[о]настыра, С[вя]т[о]го Архистратига Михайла Выдубицкого Кіевского. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 2: Поучайся добродѣтеле д[у]ховных погоржа богатства / Добродѣтел сама токмо живе, смерт розлучает братства / Добродѣтели искушеніе вредити неможе, / и в темности всегда свѣтити може. [Півустав 17–18 ст.].

Шведская побѣда року „āψθ [1709]: м[іся]ця Іюнія: к̄з [27] д[ня] / Печерскій Манастир подгорѣвъ вес року „āψїї [1718] м[іся]ця Април[я] к̄ [20] д[ень] / Дорогий годъ „āхчθ [1699] архиерей преставися Кроковскій „āψїї [1718] Іюнія. [Скоропис 17–18 ст.].

324. 3-й прим. Кир. 403.

Форзац 1: „āψм̄ [1740] Году марѣта к̄ [20] дня московской типографи батыщик Михала Петровъ с[и]нъ продалъ і сию книгу Псалтырь вирьшовую взалъ за нее денег полтара рубли в томъ для уверения сию росписку писалъ своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Ун-ту св. Володимира.

325. Пролог [березень–серпень]. – М., 1643. 2°. 952 арк.

Зернова 167; Петров, Бирюк, Золотарь 149. Кир. 4147.

Форзац 1: Сей Прологъ называтся Праваго Крылоса С[вя]т[ого] Собора Софійскаго у ключаря на рукахъ, но онъ не спрашиваетъ чи [?] целыхъ два...

Арк. 1–11 та форзац 2: Во имя ѡтца и сына и св[ятого] Духа. Сия книга богодухновенная, сирѣч Прологъ, ѡт книгъ яснѣ преѡсвященънаго его м[и]л[ости] Дионисия Балабана м[и]л[о]стїю божїею Архиеп[иско]па митрополита Киовского Галицкого и всея России Малыя [слово закреслено] дарованная ѡт яснѣ превелебнѣшаго его м[и]л[ости] ѡтцу Инокентия Кгизеля Архимандрита С[вя]т[ы]я Великия Лавры Печерския року „āхїи [1658] м[іся]ця априля к̄θ [29] дня. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сія книга принадлежитъ къ Собору Старокиєво Софѣиского. [Скоропис 18 ст.].

Мѣсеца іюня 23 го дня 1812го года дана сія книга для прочтенія Петру Тихому и Собора отцемъ ключаремъ для того и подписуются для памяти записати. [19 ст.].

Дуракъ той кто такъ руковной книги мараєть. [Скоропис 18 ст.].

Кому подобать ему вкусити / секретарской рукой и подписана / Вашъ покорный слуга короля [проба пера]. [Скоропис 17 ст.].

326. Пролог [березень–серпень]. – М., 1643. 2°. 952 арк.

Зернова 167; Петров, Бирюк, Золотарь 149. Кир. 4147.

Арк. 950 зв.: Сия книга села Исаевского ц[е]ркви [Пресв. Бог[о]-
родицы попъ Фед[ор] Афанасін. Не ищи человече мудрости ищи чело-
вече кротости аще ѿбращещи / кротость то ѿдолеши и мудрость
стоитъ град неспяти столпехъ чарь рече потеха мол, а царица рече
погибель мол / по указу ея императарскаго / села Исаевского папа.
[Скоропис 17–18 ст.].

327. Пролог [вересень–листопад]. – М., 1661. 2°. 490, 23, 508 арк.
Зернова 290. Кол. Попова 23.

Арк. 1–33: Сия книга називаемая Прологъ три... [частина арк. ві-
дірвана] [Колежс]каго ассессора Теодора Антонова сина Григоровича
досталась доставыш ая [?] 1744 года м[і]с[я]ца Августа 9 числа ... по
наслѣдству отъ предковъ дѣда Григория Остапенка Григоровича а
отца бунчукового товариша Антона Григоровича. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 40: Въ 1853му году у мѣсяцѣ Генварѣ била молнія и громъ
и не било зими почти ничего, одна грязь всегда. [19 ст.].

Арк. 52–60: Сия книга принадлежитъ Георгію Алексѣеву Бутко
подарена тестем Федоромъ Стефановичем [?] Кутовимъ въ 1852 г.
мѣсяца Апреля 22 м. Ичня. [19 ст.].

328. Пролог [березень–травень]. – М., 1662. 2°. [2], 523, 470 арк.
Зернова 296; Петров, Бирюк, Золотарь 218. Кир. 5226.

Арк. 1–9: Року ̇ах̇ss [1666] во славу Б[о]жїю и во ползу слышашимъ
куплена бысть сия книга г[лаго]лемая Прологъ во славномъ Градѣ
Москвѣ мною недостойнымъ іеромонахомъ Мелетіемъ Дзикою ігу-
меномъ С[вя]той Живоначальной Троицы монастыря Кирилского Киев-
ского. А хто бы мѣль еи ѿдалити, ѿт ѿбители с[вя]той: судить ему
Богъ. [Півустав 17 ст.].

329. Пролог [вересень–лютий]. — М., 1675. 2°. [1], 660 арк.
Зернова 340; Петров, Бирюк, Золотарь 254. Кир. 204.

Арк. 3–18: Прологъ... монастыря подписанъ мною іеромонахомъ Ан-
тоніемъ Величковскимъ Монастыря вышписанного ігуменомъ 1756 Года
Марта 1: дня [підпис].

330. Псалтир. – М., 1653. 2°. 351 арк.

Зернова 245; Петров, Бирюк, Золотарь 201. Кир. 3004.

Арк. 1: Сїя книга ест Варлаама митрополита Кїевского. [Півус-
тав 17 ст.].

Зважаючи на великий обсяг маргіналій Лазара Барановича і не-
можливість, за браком місця, їх навести повністю, подаємо лише пое-

тичні твори, вислови, афоризми, записи стосовно звичаїв різних народів і т. п.

Nie tysiąc razy doswiadczyłem tego / Nic męczynie bez Boga dobrego / Swiat we złym leżj z boga[?] mie nauczył / Wezmie mie do siebie swiat mi y dokuczył / Przy dobrym Bogu dobro będę czynił / Iak mie sam Boże iuż nie będziesz winił / Mandrym... i progu był im parze dzis im ... pozitej / Tys... lepszy Panie od naygorszego swiata nie niż sie nastanie / W tobie mam ufanie. // Deo parens Dei parens. Budy mnj. Ufaiąc Bogu gotuj twoie siły / Boga u Matki mocną maiąc zbroie / Silnego ztrący z thronu w trunie pokorna Maria. / I Iesus na swoim Czartem lewa uboi / Iako sie uzdy y przed Bogiem Poganin ostoi. / Rus w post niechay pokłony biie / a po poscie niech ogien biie Turczyna mężnie serce i oscie / Przy pokłonach niech czyni mnieysze metanie / Da Bog że Turka zbroia pies zabie zgniie / Na Czychoryn wywierał swoje wszystkie syły / Mecz ze Boza pomocą uniwechz obrociły / Wchodziec z hanbą musiał powieksic [?] paki / Przy Bogu z carskim ludem zbiia go Kozaki / Boga a krzyż na czele wysławi Chrześcianie / Z diabła Turczyn upewna że od Iwa y zaginie / By sie stało iak pisze Bog reka ... [залиплено] / Ze zbiecie Turczyna przez nie obiecował / Day Boże mowic wszystkie ada temu ... [залиплено] sława / Gdy porwie Turek car go zburzy buława / Tylo sie na Turczyna... bierzcie amen wszy... budi budi budi budi /

Арк. 2: Czas nie potemu Mars nie Ars panuie / Szabley nie piora dzis czas tem pozuie / Gdy Pan łuk złamie oręże popali / Z Turkami [?] Apollo sie na ten czas pochwali / Kiedy Mars ogromnemi strzela granatami / Apollona nie slyszac z swemi lutniami / Turecki hardy racz hardu schilic Panie / Chwała ciebie Apollo zagraca może snadnie / Krzyża tvego dzis świętny siedzj / A ze Turek nie zginie predko sie piedzj / Zle mysli o nas Turek pewnie wiemy / Ale my temu z Bogiem zabieremy / Z nim Czart Bog z nami Jak Czart wskucal z Bogiem / Turek tak skuca z Carem y z kozackim rogiem. / Do Boga tyle y do Matki iego uciekanij pomoga sie Turka hardego / Na rozumie nie sadzmi na czyny prędze / Bog sam nachili Tur[ka] hardego iędze / Nie mam lecz sobie uczyn Panie sławe. / Kieruy Hetmanską na Turka buławe. / Pułki iego pukaia niechaj na Turczyna / Z Rusi przy Bogu ... [заляпано чорнилом] nie nowina / Harde serce Pan skruszy hardemu Turkowj / Dobry Bog rzeczy Carskie [?] skłoni ku dobremu.

Арк. 2 зв.: 1677. Marzec 30 U kogo większe lata więcej zakrawa swiata / Uzebruiący [?] mam grzeszyc na swiecie z swiata mie Panie... u kosmicie / Ale gdy sluge raczysz w noc do siebie / Zamecisce [?] w złoto obroci na niebie / 1678 / 8 roku ... łaskawie racz sie postanowic w moiej grzesznej sprawie co chcesz to uczyn nie chcesz smierci zgola grzeszniku ow grzeszach da cie woła. Zmiłuj sie Panie zbav tylo [?] O litosci na me ... przygladay złota / Budzonych ... sprawiedliwosc tobie / Ty by kazala w

wiecznym bym był grobie / Lecz miłosierdzie znaka diktuie / Niechay grzesznik w niebie tvym ... / Do tey sie przeto ia uciekam smiele. / Zbawisz mie lubosc w ciebie grzeszył wiele / Uwiększysz lubosc grzesznikami ziawysz. / Tym siebie bardziey nawieki wysławisz. / Chce lub nie lubic lze z serca wszystkiego / Twoia iest sprawa przywiesc mie do tego./ Aron (?) tys wszystko dobre za nic zgola / Dobrego: na niedobre v ciebie szkoła / Bądź dobry skoro rzeczysz mi moj Panie / Tu sie na slava twoie tak y stanie.

Апк. 3: Wnet będę dobry lub w pełni złości / I mnie pogłynie (?) iz modlitva dobroci / Pragne iak zebem (?) do rzodła tego / Napoi dobrocij Panie pragnuiącego / a nam daj Boże Bogu sie stac może / W Marcu z brzozy sok nacięty ciecz. / Drzewo zywotne lepsze masz człowiecze / ... zrzedł płynie z tego drzewa tobie / Człowiecze iak chcesz nabierz wiele sobie. / Cerkiev iak matka w Marcu z tego drzewa / ... swoje pragnące polewa / W poscie zyczoyna ze trapi (?) pragnienie / I porzodek kozdy pragnący odżenie / ... / Wino słodkie ciecz / Tedy na drzewie pii vino człowiecze. / Sam chleb niebieski tam posili ciebie / Wino ucieszy będziesz iak na niebie / Za pacierz przymi Panie te pisanie / Mniey wzgląd na bol moj mniey wzgląd na stękanie.

Апк. 3 зв.: Spuchły mi nogi i mię bolą srodze./ Siedząc to pisze cos folguie nodze / Dzięki oddaie pisze ledwo zywy. / Twoje nie moja y w tym sami dziwy.

Апк. 4: Z owcie Turka dla buty iest Kapernaumom. / I vpadnie w ad ... его погибнет со шумом. / Większy będzie upadek im sie wyżej nosi. / Gdy na doł padac będzie pewnie nie uprosi./ Wiatry te trumne złamią na kawałki same / Chrześcianom co kopał sam w te vpadnie iame. / Pospiesz Panie vpadek Turecki za czasem / Niechay go Rusin goni y polem y lasem. / Anioł Panski niech z miecza ognistego ich goni. / Niech vciekaiąc nie trapią do koni. / Początek Panie łaski twoiey mamy. / Niechaj y konie sami ogladami. / Na rzut skocz na nich od Ruskiego cienia. / Niech Turczyn ... czeka zaginienia. / Chocby nie gnani ... vcikaią / niech z Machometem w piekle sie witaia.

Апк. 4 зв.: Niechaj grob Panski odlega (?) na wieki / Ten pies niegodzien tak[iej] opieki / Swiętosci nie należy psom požalsie Boże / Za te ciernie... dotąd slicznej roze / Nie gnał nas Turek kiedy bog był z nami / Lecz nasi poiachali dobrze nad Turkami / Gdzie wasz Bog niechay Turcy nie pytaia / Z Bogiem że ich bic będzie to przyznaia / Mahometa niewielka zaleta nie może / Was pogan wesprze w Bogu mym niebiwoże / Z woyski carskimi Bog na Turka idzie / Kto nie wywroci Turek będzie w brodzie / a w Chrzescianach Bog sve imie wslawi / Sam im wozowac Turka błogosławi / Wesmie krzyża ręce na tego thorznika / Głupca i laczneho psa y lunatyka / Nam Chrzescianom Turka wda w ręce / Będzie Bog zdravy na Marsovej męce / Wyzwie mu gadzina dawna nakręcona / W Bogu y w Matce nam pewna obrona / Ta słaba obrona w Czarcie i machomecie / Idzcie smiało na Turka Bogom go zdepciecie.

Арк. 5: Wierszowa modlitva do cie Panie oto / Abysmy Turka zdeptali iak błoto./ Twoy bartug (?) nie masz nieprzyiaciel srogi / Krzyż nie stawim na chleb on rzuca pod nogi / Tyś krwią pozłocił krzyż, on kala błotem./ Zdrayce swego wydaj nam z głową y złotem / Chrzescianie obroca te złoto na chwałę z tvoią niechaj pomocą krwią Turka skroca. / Poki ten pies ma szczek[ac] na tvoie świętosci / Miare iuż przelac ten pies swojej złości / Nie racz go cierpiec niech zły zle zaginie / racz mu naznaczyć o iakiej godzinie, niegodzien aby chodził po tey ziemi Panie. / Kturyś poświęcił nozkami świętymi / Niechaj chodzi po smole z Machometem / v Adzie / Aż Chrzesciany...

Арк. 5 зв.: Chrzescianie cie Chryste Boga wyznawaia / a... psi mali o tobi czekaia / Na wieki złączyć psow do Psa piekielnego racz. / Day Chrzescianom te gadzine zkruszyć / 1678. 24 Februar.

Арк. 6 зв.: Maria Panna masz powab do siebie / Siedzie na ręku co siedzi niebie / Chleb to masz w ręku, chleb niemały komu? / Ten chleb urodził v tvym Panno domu / Winna macica tyś Panno y z Synem / Kto chlebem nie rad bawi ieszcze z winem.

Арк. 7: Maria / Свѣтилникъ ночами моими законъ твой и свѣт стезем моим ветхи и новый [малюнок] dwie swieci na rogach lunnych. / Pomagay Panie Rycerstvu twoiemu./ Niechaj doradzie Turkovi hardemu./ Chrzescianie pod Turkiem.

Арк. [10]: Homo de humo. / Początek nasz nic snedzina (?) ktorasta iako pauczyna paięcza nić a koniec gnić. Rodzicsie zdarzyło zostaje pevno umrzec choc niemiło. Człowieczemu gnoiu poki żyje mydło, położy ich iak krot zemli przy smierci kiedy ten gnoi barzey smierdzi to kadzidło.

Чл[ове]къ учти уподобим д[у]ше его яко с[и]нъ приходит згола в Адамъ. Все умираем, но и в Хр[ист]ѣ оживаем.

Арк. 32 зв.: „āxōs [1676] на д [4] рокъ поклонился Дорошенко.

Арк. 85: Bog skąpy w thorzu iedno wyrzekł tyle / ... by rzekł więcej mile / Rzekł iedne slovo przez nie wszystko stworzył / Naygorsze zle smierc y te im umorzył.

Арк. 85 зв.: Wnebiznie Bog wyrzekł slovo, oycowskie umętnosci / Rownej mądrosci, sławy wszechmocnosci / Duch S. iedney z ojcem y z Synem natury / Bostva w nich, rovna sviatłosc, wszystkie pedzi chmury. Duch S. naydzie na cie gdy rospostarł piora / W cieniu twych skrzydeł cieszi rzekła grypa cora / Łknie dusza ma do ciebie mnie prawica tvoia / przyięła, obłapiła ta uciecha... [заліплено] moia.

Арк. 89 зв.: Znaczy (?) P. Bog że za mnie paciorek zmowi cie / Nad Turka z moiej wroszki kiedy sie ucieszycie / Obaczac że Pan Bog da po mym zadaniu / Z Turkiem będziemy sami P. Bog pomoże na samym z Turkiem przycitaniu.

Арк. 90: Bog wstał uciekac iego będą wory / Turczyn vysoko grozi lecz z tey spadnie gory / Iak dym zniczeie iak воск ogniem pł[ynie] / I Turczyn

uhasnie tak прѣдко загиніє / Chrzescianie w nadziei Turkom sie ... [заклеєно] Tylo ... na Turka z ochotą.

Арк. 114: М[іся]цъ под час новя николи не тмится учит Астрологія, в фѣв[ралі] новъ м[іся]цъ починається, щасливи бо первороднаго грѣха затмива ... [заклеєно папером] новъ ним своим свѣтом землі привитаєт першого дня н[е]бу своє оддаєт ... другого на морю з своим показується ясностію [?] третяго землі оддаєт свою власть, так же в воюющей ц[е]р[к]ві урочистост не такъ яко ... первіє триумфающая ц[е]р[к]о[в]ь тую урочистост ѡткривала.

Арк. 115 зв.: pokazała uczynek Maria ktury vszyscy za Matke mają, że raz ozasem bywa sędzią. To włożyc do Notiey. Daj Boże nad Cesarzem Tureckim aby modlam S. Basylego rozkazane Maria Merkuriy S. tez zwyciestwo wkazał.

Арк. 116: Gdy Basili S. przed obrazem Bogarodzice Mariey ... [заклеєно папером] niezbożnosc Juliana Cesarza narzekał ona na gardło Tyrana ... [заклеєно папером] dla tego posłała Merkuriusza S. od ktorego on pokloty wyczerpnouszy z rany krev bluznierskim głosem do nieba ... Zwyciezyles Galileyczykov Chrystusa. Pana rozumiał, co wydało ... kturą nie byli aż na zaiutrz krwawa ...

Арк. 116 зв.: Koło Senatorskie Poselskie Rymskie tak Turkom z Dawidem intonuie. Б[о]же мой положиш на коло. / Koło Rzymskie Rusakom potężnych. / Davida słowo na Turkowi tych zagra mężnych. / Niech sie ich truna tak przed wiatrem chwieią / Niech iak dombravy od ognia poreią. / Iak pali ogien gury tak niech gniew tvoy Panie / Będzie pali na Turkov kturym ich nie stanie. / Theodorowi daj ten dar niech zbie / Turkow za Cesarza svego tryumphu zażyie / ... [текст забруднено] Panskim niech cieszy Theodor Monarcha / Tego zyczy z naroda wiernych Patriarcha.

Арк. 117: Tego Bożego wnuka postrzeli Kozak z łuka / Z Samopala wypali y tak Turka obali / Rogi tureckie misieczne z Turkami nie będą wiecznie / Sławy sięga co w niebie, Turczyn sie w piekle zagrzebie. / Кто нам г[оспод]ь ест Turek do nas zdzida przybył y z bidą / Bide P. Bog im odwruci. A pyche ich wielka skruci /... 1678 15 febr.

Арк. 148: Co dobrze masz czy nie bez dobrego Boga / Do wszystkiego dobrego Bog człowieku droga / W nim zycie rusza [?] y iest, gdy Bog człowiekiem rządzi / Za takim rządzcą człowiek niepoblądzj: / 1684 2 Janur.

Арк. 156 зв.: prawda w 12 Papieżach od Cerkwi przyiących byli Ducha S. ta пребывает во викъ вѣки аз умолю ѡтца да не очерствет вѣра твоя в Риме у в 12...

Арк. 157 зв.: Z Wschodem Zachodem wszak slonce kieruie / Wschod mu z Zachodem mądrze applauduie / Wschodzie Zachodzie iak mozesz chwal Pana / Wyscie Bracia Heretyk wam iest obeziana / Miedzi Wschodem Zachodem kiedy Slonce biega / Na tych dvoch Synach kochanych polega.

Арк. 158: Nie od Zachodu lecz od Wschodu Slonce / Imie sie Panskie wielbi, ze on nasz obronca / Wschod imie temu, Wschod go naprzod slawi / A potym Zachod, z swą sie sławą stawi / Nakłania iedne Bog ucho Wschodowi / Nakłania ucho drugie Zachodowi / Zagrzej ich Slonce, niechaj lubią siebie / Wprzod tu na ziemi potym wiecznie im w niebie.

Арк. 159: Jedna Matka miała Syna ktorego z miłości macierzynskiej zbytniej z domu wypuscic nie chciała. Syn prosił oby go z klatki miłości macierzynskiej mniej porządnej wypuscila. Matka z syna svego niczym balvana ustroi go Matka w bławaty rysiami sobolami odziaiysz! Stvorze balvana przyidziee na Seymik aż nie wie co mowic Уста имут и не г[лаго]лют przeidzie na Trybunał Уши имут и не слышат slucha co drudzi mowią a nie rozumie, iedz ... nie wie iak sie szabli uiąc, gdy w trąby uderzy tu iuż masz poźka Pana. Нози имут и ползут. / Bez jazyk idola żaden nic nie zdoła / Na kozdym miescu bez srebra bez zlota / Mało co sprawisz przy nich twoia robota / Jak w boiu tak i w pokoju bez złotego Boga / Nie iednego potyka zgola wielka trwoga. / Srebro zło gdy wroźka iasne wszędzie chodzi / A też niech lub pogoda ciemnoc potkac będzie.

Арк. 159 зв.: Доколи г[оспод]и забудеши мя до конца ѿ ѿ [Пс.12] / Srebne usta gadaia, zloie oko widzi / Ucho słyszy, nos wącha, ręka iak chce szydzi / Noga idzie davno ie zową balwanami / Srebrne złote idoli sławia sie Bogami / Do ich Boga nie trzeba nam iego przyhlada / ... człowiek przykrij uszy, o Boże zmienij włada // Gdy miasz ubogiego, to masz worek w kieszeni / Ubogi cie y slusnie gdy prosic wieleni / Zacno dac kiedy kto ma, bez srebra bez zlota / Ku ubogiemu nie tak pomnie cnota / Nie affektov cytatem iest content ubogi / Kiedy kto skarb umie zażyć, to mu drogi.

Арк. 200: Slabosc bez excitarza serce mi stracili / Psalterze zawziętego niedotłumaczyli. / Iesli wola iest Boża on pomoc może. / Ze nie mam zachęcima mniesie y tym trwoźze. / Byk staie slipli oczy grzech proznovac / Tłumaczyc Psalterz z nym na smierc gotować / Исполни во бл[а]гихъ желаніе бл[а]гим Б[о]же.

Арк. 201 зв.: Cztery tęczy około krzyża + / Dusza nasza iako zemla bezwodnaia kiedy pod krzyżem stoi cztyrej ma tęczę kturę biorąc wodę iedna z rąk Chrystusowych, druga z boku, trzecia z nog, czwarta z lez nas' Panny y S. Jana bo oni v znak przednia serca swoje puszcza dusz. Czworak na dusze bezwodną tak dusza temu dozywa Wschod Zach. Południe Połnoc z tęcz skupiona, wydaie wonne kwiatki cnot 1681 Januv. 20 na wielki piątek na Kazaniu. [Вірш надрук. в 1680 р. в творі: Notiy pięć ran Chrystusowych. Арк. [22].

Арк. 206 зв.–207: Nad Turkami spelni Panie / Nechaj prędko ich nie stanie / Ieden niechaj tysiące żenie [y друк. версії]: Jeden Tysiąc niechay żenie] / Straszne nasze im czyn cienie / Niechay iedni toną w wodzie / Drugich

niechaj żołnierz bodzie / Niech od mora iedni giną / Drudzy we krwi swej
 niech płyną / Niechay iednych głod poiada / Niechay drugih morzy biada /
 Niech napada ich choroba / Wszelako ich pędzi do groba. / Chrzescianom
 niechaj służy / Zdrowiem z nich niech kozdy duży / Niech od wiatra Turczyn
 pada / Niech go zewsząd cisnie biada / Turczyn krwi Chrzescianskiej
 żarłok przydzie / ta gadzina ze sie swey vlasnej napiie. / Wylei wszystek gniew
 na Turka / Niechaj dozna złego kurka / Wyniosles go dziś vysoko / Niech
 upadnie tak głęboko / Ażby v piekle dna namacał / Ay sie z tamtedi nie
 wracał / Uciesz uciesz Chrzesciany / Ucieszysz zbiwszy pogany. Psal.83
 tam sa wiersze o Turkach.

Арк. 217 зв.–218: Przy drzewie Adam zedrviał, lotr nie drwi przy
 drzewie / Drzwi sobie z drzewa w niebo czyni y kto nie wie / Z drzewa
 Adam zrozumiał że zedrviał przed Bogiem / Nie sluchac bylo tego co
 poradził z rogiem / Bog prawda co rzekł nie w glosie zmysliły (?) / Szkoda
 sie było od prawdy uchilili / ze łgał łgarz niepomozecie skoro usluhali /
 Tey że godziny do smierci przystali. / Umarli duszą a ciałem sie kryją / Z
 zakaznego drzewa radszej nie ukryją / Na krzyżu ktury owoc będzie wisiec. /
 Kto z niego będzie iadł nie będzie wisiec. / Owoc żywota, y zmarły ożyje /
 Tego owoca kiedy kto zażyje / Iam żywot a ten wisi na drzewie przybity / Ovoc
 żywota ovoc znamienity.

Арк. 221 зв.–223: Łge iako człowiek, tys pravda iedyna / Gdy człowiek
 pravde i mowi to wielka nowina / Cudza pravda nie iego Bogiem oprav-
 damy / Grzech było nasz a prawdy swojej nic nie mamy // Ze tvoia pravda
 Boże nieskączona / I lżywym ludziom bywa odzielona / Tys droga pravda
 iako podroźnemu / Udziel mi drogi, pravdy iako kłamliwemu / Tvą sie pravdę
 będę wszędzie chwalił. / Ze prawde gadam Pania we mnie sprawił. / Umre
 na drodze ze mną żywot w Panie / Panem żywotem zmarły sługa stanie. //
 Na piąty rok co mi Pan dał napisac ręką / Za to go wiecznej niech wychwalam
 dziękę. / Co dał napisac niechaj mi to spełni / Głupim iak miesiąc a byłbym
 już w pełni. / Исполняющий во бл[аг]их желание твое от напoлнения
 его мы вси прияхом. //

Ręki tvej piecmi błogosław palcami / Wspieray mie svemi Boskimi
 siłami / Z pięcmi mądreimi Panny niechaj ciebie / Chrystem sercem
 wychwalam ktury siedzisz na niebie / Panno, ty mądra Panny pięć
 przechodzisz wiele / Naucz mie czuc ran pięć syna tvego w ciebie. / Dla
 pięć ran swoich kturych cierpiał srodze / Dla nas: niech mie postawi na
 svey dobrej drodze / Niech iego drogą idąc przyide aż do niego / y oblapie
 za nożki iako Pana swego / Ktury mi drogą prowadził do siebie / y
 postanowił przed sobą na niebie. / Gdzie Pan y Sługa będzie, Przyobiecac
 raczył / Mnie niegodnego łaske taką nie przebaczył. / Będzie go z Aniolami
 wiecznie za to chwalił. / Smiał sie z czarta ze wiecznij ogniem będzie

palil. / Co oko nie wydziało, co ucho nie słyszało / Co na serce nie weszło
to sie mnie dostało, / Zczugulnej łaski Bożey, a nie z mej zasługi / Dał mi
to Bog y człowiek Adam Mały drugi. / Niechaj że mu nawieki ode mnie
grzesznego, / Chwała zemskaia dla imienia iego. / Спасе мя имени ради
своего ІѢ ХѢ. Нит [!] именѣ инаго о нем же спасением под н[е]б[е]снѣ.
Actor.

1685. Jan. 24 / Marca Novo os[m]dziesiąt już Roku piątego / A ręka
Panska trzyma mie grzesznego / Ręka ktura mie trzymasz racz y błogo-
slawic / Gdy dasz grzesznemu łaskę siebie będzie sławic / Iam pies a Pan
od stołu swego chleb mi daie / Niech mu sie naywiększa stąd dostaie /
Day mi siłę ktura sie w niesile mey sili / By sie wszyscy niemocni ze mną cie
chwalili / Na ten Rok piąty z pięcioch cie tvych ran płynie / Niech na moje
grzeszne serce tak grzeszuch nie rymie, / Pięc tvych zdrzodek piec, Piec
smyslov zmazy mi omiia / Na twoią chwale łask danych zażyi / Б[о]же
милостивъ буди ми грѣшному rzekni Panie Б[о]гъ милостивъ буду тебѣ
грѣшному. / ч[лове]колюбче изиди моем б[о]голюбче, а той рече и
быш а piąty rok, pięć mądrych panien poszli do mnie, / niechaj cie chwalic
mnie nauczą skromnie / niechaj cie spotkam pozpołu z Pannami. / Z
zapalonami iak u nich lampami. / Mądre ... panien niechaj mie nastawią / tak
mądrze ciebie chwalic iako oni chwalą / Na piąty rok ... pięć mi udziel swoich /
Abym wysławiał darov wziętych twoich //

Starzec kwasno patrzy na Marzec / Starcom Marzec zacząć day Boże
szczęśliwie / Niechaj ieszcze staruszek łaskę tvą pożywie / Dar dawny
dniami bądź łaskaw na stare / Do lat siedziwych dotrzymalić wiare / Не
отверзи мене во время старости. ѱ. ѿ. с. ѿ. [Пс. 70.9]

Lasko ... bądź łaską w starosci. / I truchleią ciało truchleią mi kosci / Nie
masz członka kturyby mie nie bolał srodze / Do truny y do groba ziemie
vpied brodrze / Marca sie każdy z starcem zвычайnie że leka / Jak młodemu
umierac tak staremu męka / Ciało duszy ciemnica lecz sie z tej ciemnicj / Ісѣ
nie chce w tey ciemnicy nie mamy tęsknice / ... Marcu nadał samemu starcu /
Podkał [?] Boga iak żywot miesiąca Marcu / I umierac nie lęka maiąc
żywot w ręku / iako łabędz wydaie głos piękny dźwięku / Teraz odpuszczysz
sługę twego Panie / W pokoju niechaj idiemy skonanie / Stare me oczy
wydziały zbawienie / Syna Bożego Ducha Świętego nasienie. / Do dwudziestu
y czterech starcov sie pociesza / Z starymi starzec wieczność wiesza /
Iako orzeł odmłodził wbierasz do nieba / staremu czasie postawiono / Na
dobrą a ta wiecznej starzec napadł pasze. / Dobrze sie nasz staruszkę pamiętay
o Starcu / Niech stare ieszcze oczy nie zawiera w Marcu / Zdarz Panie
zdrowie miesiąc przeżyć Marzec / A już to pewna łaska iego ... starzec / 1679
7 Marca / 80 Roku Novo dzis idzie / Staruszek zawsze od Marca iest w
bidzie / Czesc Bogu rok przeszli przeżyłem lubo w bolach / 80 Day Boże

y Rok przeżyć weszły / Naswiętsza Panno przyczyn sie do Syna / Mnie
zbołałem życ będzie zwierzyina / 20 februa.

Арк. 224: 81 Nov. Marca zaczyna. Starzec Bożego niechaj wzywa
Syna on żywot niechaj przeciągnie żywota lubo starym przecie żyć me iest
ochota. // Bole me zewsząd smiertelne scisnęły / Przecie do życia chęci mi
odięły / Bywa to w bolu, że y o śmierci prosze / Ale ią zaraz y znaku
odnosze / Chwale to sobie, że śmierc nie słyshałem / Jak głucha proźby
gdyb me przywitała / Nie wiem takiego goscia iakbym przyioł / Małobym
mi gosc ten ducha nie wyioł // Żywocie drogi przybadź Staruszkowi / Przy
tobie nie zmarczy sie samemu Marcowi / Na Rok. 1. os[m]dziesiąty wiersze
tez prosze / Niechaj Staruszek pożyie lub trosze // 1681. Feb. 9.

Арк. 225: Szkoda y z bolu smiem do sił prosic / Bobyla trudno z
gosciny wynosic / Gość by ten naprzod wynioł gospodarza / Tak bywa w
kogo iemu sie byc zdarza / Lepiej żywota niżli śmierci wołać / Żywot
żywota może snadnie podać /

// Młode y stare grzechi przebacz tylo Panie / Zem cie iemu obrażał mam
szusne stękanie / Zmiłuj sie z bezdennego miłosierdzia twego / Sames dobry
dobrego zdały [?] mie za złego / A ia cie chwalic będę poki dodasz ducha /
Stworzeniem stworzy ciebie swoim zawsze mucha.

Арк. 231 зв.–233: Panna rodzi Matka w Panienskim więcu chodzi /
Rod nie Paniestvu Rodu paniestvo nie szkodzi // Mądra Panna że mądrość
samą wieczną porodziła / Iż panięka niebiasi [?] mądrasć w to trafiła /
Leży wieniec na głowie na ręku Syn siedzi / W czystym tvym rodzeniu Panna
sie nie bedzi / Slovesa hospodnia slovesa czystoy naywyższe Slovo Boże
nie bierze czystości / Z slova Paniestvu przybyc czystości. / Panna sie Panna
rodzi Panna oraz Matka / Niebu ziemi rzecz mała taka bywa zrzadka / Nie
była y nie bedzie Syn nie bedzie drugi / Nie druga Panna Matka choc czas
przydzie długi.

Мати моя рече ко мнѣ С[и]нѣ мой еси ты аз дн[е]с родит тя: / Syn
Panna Matka Syna wzaiem ulubila / Czystosc z czystością cnota sie spoila /
Złoty lancuszek Boskie na to koła / Trzy sie składa rog Panno bądź wesola /
Oycowskie koło corkę cie mile chciało / Synowskie Matkę z Panny wzięło
ciało / Ducha świętego koło iak oblubienicy / Wience ci dało lubią cie
naywyższe dzidzicy / Kiedy z tak czystych rzodel splywa łaska w ciebie /
Co radzic w ziemi większej nie masz y na niebie / Do trzech y Boskich
koła swe przyłożyła koło / Z lancuszka tak droszego komuż niewesoło / W koło
tego lancuszka lataią Anieli o / A iak mądrze złożony wiecznie uważią i
Matkę rodzonego przed wszystkim w celi / Pod laty z Panny rodziłby
zbawił człowiekij zbawił zbawiciel rzeczy sławił / Jak siebie Matko y nas
wszystkich wślawił / Slava wo wszystkich Bohu X[ристо]с рождается
славите. / Pannie Bogarodzico iest coś v Pannie ważyć / Panne za Matke

Bog chciał ciało sobie zażyć / Panny Matki zadanie przystawi [?] w iedynym Bogu Pannie Matce sprawoi ma Boga / ma rodzica wszak Boga rodziła. Tak ią zowiemy iest corke Rodzica droga. / Leo virgo libra / Panna rodzi a Matka na ziemi pannieie / I w dziwnych niebach cud sie tak wywiedział da sie na niebie do Panny przybiera / ... Panna nie boi lew straszny nie spiera / Lew leży v nogach y lew sie położy / Na lewie dziecinka y lew silnie sroży / o Nikt nie przydzie do Syna owiec nie przyciągnie kogo / Ociec że tym lancuszkem ciągni pewnie za roga / Ciągnie ojciec laskawy przymuj dobry Synie / Jak z tworzenia waszego pewnie nikt nie zginie / 12 Deceb.1681.

Арк. 274 зв.-277: Panska dawac iałmużne ubogiemu zwłaszcza / Żywot wieczny dar Boży darował pierwszemi / Bog Łazarzu daruie pewnie y drugiemu / Wiecznego dara wiecznie wdzięczny będę / Będę miał iako na niebie usiede./ Co oko nie widziało obacze na niebie / Co ucho nie słyszało posłysze v siebie / Co na serce nie wyszło to mi Bog udzieli / Siły będziemy wszyscy bysmy wszyscy wzięli / Lepiej wierzyć niż mierzyc tam wstąpi wiara / Na to przełamiąca będzie dana miara / Wiecznie ią mierzyc będziem Gume kraie / Przyznamy Bogu że bogato daie / Obiad wydadzą tak bogaty v niebie / Ze na wieczerzę prosić iuż nie będą ciebie / Czasze dadzą zbawienna do nas Bog przepiie / Wiecznym żywotem żem każdy żyie / 1679 Aug. 8 / Не отвержи ми во время старости / Stary uciekam do Starego Boga / Kiedy spotyka mnie od śmierci trwoga / Od śmierci do żywota uciekac ochota / A śmiertelnego zbawic Panska iest robota / W pierwszym Adamie wszyscy powstawamy / Przy tey wieczney biesiedzie, wieczne dadzą dary / Ceny w żadney nie uznaią miary / Boska natura v każdego uraczy / Wymislić większey nie można podaczy / To będzie pokarm to napoy to szata / To klejnoty to wszelkiej bogatsza data / Tys stworzył tys odkupił, twoim zewsząd Panie / O svym stworzeniu mniej o mnie staranie / Stworzyłeś mie dlatego bym na cie nawieki / Patrzył nie spuszą że mi Panie z tvey opieki / Przy Tobie snadnie doscignemy nieba / Do tey potrzeby ciebie mi potrzeba / Zmiłuy sie zmiłuy zmiłuy Oycze Synie Dusze / Niech sie przed Tobą Bogiem z sercem moim krusze / Oycze możesz, Synie wiesz Dusze ty chcesz zbawić / Upadłego na mary racz mie Panie stawic / Należy mi iak Słudze stac przed Panem tobą / Z moim to wiecznym przytkiem y wieczną ozdobą / Te moje stanie będzie wieczne Krolewanie / Z szczegulney twoiej łaski tak tanie dostanie / Święty svięty svięty posłysze gdy: piejących w niebie / Z nimi wychwalac nauczę sie ciebie / Nie hrai głosu nimam tam mi y głos dany / Będzie y ia sam nie [?] wszystko przybrany / Wiernego szczescia day doczekac Boże / Bog z Matką swoją to darować może.

Арк. 278 зв.-284: Trzema koronmi koronuią ciebie / Ociec Syn y Duch kroluiąc na niebo / Ociec corce Syn Matce Duch oblubienicy / Korony

udzielaia nie bez tajemnicy / Ociec wieniec wieczności Syn w ciemiach
rozanj / Duch z liscia obranego podaie przybrany. / Ześ Pannna Matka y
oblubienica / Od Troycy miła tobie ta troica / W wiencu wieczności y wiencu
rożanym / y z obranego liścia dość przybranym //

Wiecznie będziesz nosiła w wiecznym będąc niebie / A my iako
Krulowna będziem chwalic ciebie / Jakiey służyć Krolowej iest krulovac
prawie / Matkam y Pannam sława y lubov służy w sławie / Łaską cerkiewną
rządzić Maria chciała / A tu zaraz nawalnosc lud[z]ka ... wzięła / Zbaw
Marie gonienij laska [?] cerkvi chwieie / Tys usnęła a w tobie mielismy
nadzieie / Pannam y Matkam słowo powstan nasza sława / Bez cie w
łodzie cerkiewną Panno co za sprawa / Gdy y Syn tvoy był zasnął wnet fala
powstała / Ale mu spac gwałtom nas gurma nie dała / Rozkazał wiatrom
ucichnąć y wodzie / Ciesnylismy sie będąc przy pogodzie / Aniołowie
nas przyniesli do ciebie / Niech Matke Bożą Apostol pogrzebie / Spiścey
sny ciebie Mario zostali // Zbav nas gonienij gdysmy zawołali / Senesmy
Panu swojemu przewali. / Ale sie fala na łodz cerkwi wali / Obudzi sie Panno
wiatrom niech nie wieją / Rozkaz: my w tobie mamy swa nadzieją / Niech Syn
w grob snu miał Matka tile / Spac będzie znowu ocucu sie mile // Воскресни
г[о]споди во поим [?] твои ти у нить святиликам / David iak Pana tak
obudził Matke / Matki żywota stłuk grobovoj kładke / Matko żywota z ojcu
Synem Duchem żyiesz / Wiecznie czasie zbawienną od twej Troycy piiesz /
Matka z litosci zmyłusie nad nami / W tym dobrym płaczu zalewamy
łzami / Иде вечерная / pietnastego / 15 Augusta: Augusta Regina / Poszła w
niebo krolovac do swojego Syna / Tam Służebnica Panska rzekła na ziemi /
Za te pokorno stała większa nad wszystkimi / Służebnica tak wiele sobie
wysłużyła / Będąc Panna a Boga samego rodziła / Ty słodką czasie iuż piesz
wieczności / Racz przepic do nas iak Matka litosci / Rzeka nam bądźcie
zdrowi mamy taką wiare / Ze y nam podać raczysz pełną twoją miare / 1679.
13 Aug. / Służba sie iej nadała dobrze Bogu służyć / Nigdy sie ten Pan
sługom svym nie może dłużyć / Ma czym płacic iesz Niebo na wszystko
bogate / Tam słońce miesiąc tam gwiazdy kosmate / Futer tam niepotrzeba
barankowa welna / Ciepła miłości ku nam dosic pełna / Ten baranek ktury
nam grzechy świata zgładził / na dobrym niebie paszy zasadził / Pan nas
pasie ni naczym nam nie będzie szkodzie // Day ten dar Panie, dar iest
żywot wieczny / Przez twą Panno przyczyną z nas każdy bezpieczny / Gdzie
wyszustvo iestesmy y my sludzi będziemy / Przy Panstwu naszym lub v
nogach siedziemy // Zyc bedziemy na wieki z Chrystem żywotem / Wiecznym
będziemy chodzie po obręku złotem / Wieczności, az Anioły będzie spiewac
święty / Oby do tego choru z nas był każdy wnęty / Będzie sie niech za
wszystkim bogato / Wiecznie chwalic Boga będzie za to / Chwalic szkodzi Pana
tak nam David spiewa / Pan karmi poi y dobrze odziewa / Uszedrzył nas

abysmy spiewali o nemu / Bogu nad Boga w Troycy iedynemu / Przez twe Panno imienie y w niebo unisienie / Odpros moim grzechov zwykłych odpuszczenie / Co sie kolwiek grzeszyło ze za ... tego / Niech nam tvoý Syn przebaczy od Throna gurnego // Od Troycy Pannie Matce ulubionej / Mądrością Boską ieden dziw stworzonej // Grzeszyliśmy bosmy znac nie mogli Boga / Lecz skorosmy poznali że to rzecz tak droga / Ze nad nią y pomyslic o drugiej nie może / Grzech mam za ciemie Boga wacham roże / Nasycisz nas, kiedy mu ziawisz svoia slave / Zdarz Panie wygrac taką wieczną sprawe / 1679.13 Aug. / Ze sie o niey nie wesprzemy do nieba / Łaski tvey Panno dar w droge nam trzeba / Na tvą koronację iak zwyczey na ziemi / Gdy krolov korony ciskania złotemi / Łaski pełna rzucaj nam swoje Panno laski / Nam podnożnym do nieba staną pevne laski / Wszystkie na cie Korono ułożono na niebie / I my czekamy korony od ciebie / Co tobie zbywa racz Panno udzielic / I grzesznego mnie prosic raczylas osmielic.

Apk. 293: Murazci Cerkiew Troycy przyiachali / murowac: trzech pasterzov gdy odprawovali. / Basili Grzegorz Ian z usty złotemj / Po[pro]szą im murowac modlami świętemi / Trzej ci Pasterze w Troyce lubili / By Troyca w murze stała będą sie modlili: / 1679. Janur. 30 / Może y Nas[za] Panna ulubiona Troyca: bo w Cerkwi tey będzie sławiona / Po wierze moiey spraw to Mocny Panie / Niech Dom Tobie i Matce Twoiej w murze stanie / Day to Boże coprędzey daj y Boża Matko / By murarze Dom Troycy wyslawili gładko. / Basili Grzegorz y Jan złotonoszy com ia pisał stwierdzaia to świętemi usty: / Dla trzech tvoych Pasterzov uczyn Troyco Święta / Niech prozba nasza będzie pokorna przyięta / Oycze Syniey Dusze, idzie o cześć waszą / Przywiedzcie w prędkí skutek intentia nasza / Amen. Amen.

Apk. 302 3B.-306: Co zle to ia co dobrze to ty działasz Panie / I ia dobro wedziłam miey o mnie staranie / Odżalowac serdecznie iuż tego nie moge / Zem cie Tworce obraził na grzech pomnot noge // Jako zrzenice oka strzez mie mocny Boże / Co oko nie wydziało, to sie dostac może / Co ucho nie słyszało wsłysze na niebie / Gdy mi ucha nakłonisz w modlach mych do siebie / Co na serce nie przyszło dostay cie y tego / Tylo racz sprawił abym był serca czystego. / Leciesz w ogien a ogien chceszby mniei palił / Cud oby iak splodzonóm P. Bog tobie sprawił / Oni dla Boga w ogien są wrzuceni / Sami z požadnoscí leca w ogien iak szaleni / Nie dziwuymyz ze ogien nas iako drzewo pali / Dobrovolniesmy sami do ognia przystali. / Jak nie cierpisz na ciebie kiedy iskra pada / Zem cie [Zrzacie?] iej prędko trzeba domyslisie lada / Tak nie trzymaj zlej misli kiedys sie nawinie / Bo ktory trzyma pewnie ze zła myślą zginie / Słowo sie ciałem stało bys słowesnie ciało / rzędził nie to czego chce co każesz działało / Panu niechay nie ciału ciało ktury twoie / Jest sie w czym wieczniei kochac co iedne a Troie / ... 1681.1 Nov. Mysłą słowem y rzeczą okazałem ciebie / Mysłą

słowem y rzeczą niech sie grzech wygrzebie / Tys przyczyny waszey rzeczy,
 rzecz bez cie nie stanie / Rzeku slovo, žalovac rzeczą będę Panie / Choc
 slovami nie rzeczą a żaluie tego / Zem grzechami obrażał słowa wcielonego /
 Przez te słowo wszelka rzecz stała sie na swiecie / Niech sie w ziarna obroć
 moje grzeszne smiecie / 1679 10 Sept. / Żaluie słowem, bym rzeczy żałował /
 Trzeba abym do Boga słowa appellował / Te słowo kiedy rzecze rzecz sie
 horda stanie / Słowne moje rzetelne będzie pokaianie. / Wisisz na krzyżu
 pod krzyż serce kładne / Pięć zrzodek ciecie z ciebie omiecie serca ładne
 snadne / Omyiesz mie, serce me czarne krzodkam mowi / Nad sercey sie
 serce lub czarne ponowi / 1679 14 Sept. / W wagach słance gdy Ch[rystu]s
 waży sie na drzewie / Krzyżowym krzyż o wadze Chrystusowey nie wie /
 Nieoszacowany skarb z oycowskiey skarbnice / Gdy sie waży swiatowi
 uczynił tęsknice / Słonce zacmiło, krusza sie kamienie / Na Panskie patrząc
 nie moge ważenie / Odkup to za cie, Bog grzeszniku daie / Syn Bogu
 Ojcem grzech twój drogo staie / Waznysie[?] grzecha, bo krzyż masz Syna /
 Znowu tak wielka grzecha tworzy przyczyna / 1679.14 Sept.

Арк. 307 зв.: Ach wołasz pragne nie masz na tych gurach wody / Łzy z
 oczu płyną dla twojej ochłody / Magdalena pod krzyżem to płacząc mowi /
 A Pan na krzyżu Ach pragne to słavi.

Арк. 314–315 : Б[о]голюбиви Єп[иско]пи сут то Б[о]голюбскіи
 Росскіи княжата. Вы же род свят Ц[а]р[с]коє священніє. / Lubie wielki
 Litery iako stary nie moge miec większej nad Boga Велічъ н[а]шу и
 велія крѣпост его и разуму его нѣт числа. Велик Г[оспод]ь, а хваленъ
 зѣло то wielka Alfa, nie ta litera co occidie ta co vivificat аз прийду де
 живот имут и лише имат, z tey liter złożone slovo y slovo twoie żywi mia;
 zyvot co masz nie tylko żywi ... czynu tylko spasa...

Арк. 326: Żalowałem żaluie y będę żałował żecie Dobro naywiększe
 uciechi złym grzechem frasował Day mi sam sposob iako mam žalovac za
 grzechy / Prosimy Magdalene iako nasladowac? O łzy cie prosze płakałeś
 sam Panie, / Łza sie u ciebie iak zrzodła dostanie / Nie ci po łzach na niebie
 mnie te racz dac rose / Łzami od cie danemi niechay grzechi zniose /
 griecha ... Anioły / twoie, gdy sie kaie grzesznik na poly / skrucha serce
 kraie skurzony by one gardzisz Boże / W cierniach grzechovych day
 czerwoną rożę / Niechay sie wstydze żem obrażał Ciebie / Okresc iedny na
 ziemi y w niebie / Miałem cie lubic ze wszystkiej mey siły / te do stvorenia
 głupie obrociły / Otvorz mi oczy slepotą zaciemnione / że miłyby na
 ciebie Panie obrocone / Nawiedz na droge błędzacoj owieczke / Kim ciebie
 innej nie naydzie ucieczke, / y na moment bez ciebie nedznij trvac nie
 moge, / iako od ciebie gdzie ia wraca noge / Ciebie w pamieci mysli serca
 mowie. / Mam miac o twoia Bożestwie głowie / Skorzyłeś mie, odkupił twoim
 iest owszeki / Stworzyłeś mie bym z tobą krulował nawieki / 1681 7 Jan. //

Panno Pan z tobą tys mu a on tobie / Uciechą kochacie sie mamy mowmy i sobie.

Арк. 328 зв.–330: Jan z martvych vstanie ktury rzekł to sprawi / Ktury padł w jamie y iego postavi / 1679 Nouemb. 15 /

Listopad książny co bawi księgami / Jako list padł by nie padł z listami / аще ум и разум г[оспо]д[о]ви умираем / Своему г[оспо]д[о]ви стоит или падает.

Niebieski Grudzien wykopana iama / Grobowa gruda od Adama dama / Ze dla mie uczynionych pięć iam w Panie / Zycze niech w one me będzie podanie / W Pierwszym Adamie umarł lecz w Twoym powstanie / Pierwszy mi zadał Wtóry uleczył mi rane / Ranmi rane zleczył, pięć smysły broili / Nasze, pięć większy Pana ran zrobili / Lekarstwem plastrem lepiej zwac nam twoie rany / Dla naszych nie dla swoich zmasz byles karany. / Rana tvoia lekarstvo moje, smierc tva mym żywotem: Ktury mię swoją odkupił Panie a nie złotem / Co złoto porewnane do twoiej krowie Panie / Złota cena a twoiej kare ceny nie stanie. / Czerwona krew tva lecz nas wszystkich wybeliła / Nad śnieg ieszcze belszemi Oycu uczyniła. /

Dusza nasza iak ptaszek, pięć ma z gniazd v ciebie / Woli w nich siedzić niżeli na niebie./ ... 1682. Sept. 23.

Арк. 332–335: Zmarlemu W. O. Innocentiu Byhowskiemu Ihumenowi Hluchowskiemu 23 na zaczęcie S. Jana, świecki Jan, w zakonie Innocenti Bykowski w. Ihumen Hluchowski zaczął wiecznosc skonczysz временный вѣкъ вичная ему память. Со мужем неповинным неповиненъ будещи и со избранным избранъ / Будещи, уподися Ц[е]р[к]ви н[е]б[е]сное неводу. Petry Pawel Fundatorowi Monastyra twego zarzucili iako rybnej sieci, y W. I. rybki w wodzie chrzta S. plywająca ulowili y na Trapeze temu ktury Apostoły rybaki sobie obrał, y rad pieczone iadą rybki, W. I. iak rybke gorączka choroby wypiekłą na svą przyioł trapeze. Pozostały W Ihumenie ze wszystkiej iego Brany Pamiętować o Nastawniku waszym wszystkich o Modły. //

Święte prosić iesli sie w czym iak słaby chory na przybyło [?] prosczenie prosze pamiętacie o nim mówiąc mu wiecznaia pamięć kiedy Słońce w wagach wzięto dzieła moje ważyc, aby miały większe wage położone za dusze // moją grzeszną przyleżne paciorki sobie te milcze wybędzemy wominit Г[оспод]у елица меншихъ мои брати сотворите в мнѣ сотворите. Osobliwie was Rodzeni moi Bracia żegnam. W O. Ambrozy Bykowski, y P. Alexandre. Smierc z waszm[o]sci rosbrat uczyniła. Jakos mi w iednej wątrobie Macierzynskiej leżeli tak w iedney Matki ziemi leżec będziemy iam starszy uprzedził Waszmoscią życze Wam dłuższych lat y zdrowszych niż sobie, Sona Natum omnim w nas pamiętac naucz. [choroba?] człowieka sie ... przed smiercia wiedzieć daj Boże abysmy sie tam obaczyli ideże masz boliim w peczali, no żyzn bezkonecznaia, amin. / Wasz Rodzony smiercią

umorzony ziachał do Hłuchowa naprawo o grunta Monasterskie z nadczułego Ihumena ukazał mi oszczędzając na chwilkę zdrowia, na usbiedze Monasterskiey iako wierny posłownik umarł, a Bosznik wierny nigdy nie umiera posłuszny był aż do śmierci, przymie go ten do chwały, ktury Послушливъ [?] быст даде до смерти. W O. Jeromonach Ambrozy Bykowski na predpraznstvi Rozestwa Chrystova w nocy ... Swiatemu muczenika Ihnatia Bohonosca Bohonosny ociec w wielką Pomiescią Bogu Pobożnego Ducha oddał. Вичная ему память. 1680. 19 Decemb. z Niedzielną na poniedziałek, anielska habit donosił do Starszego Brata pokwapił wyszedł Ambrozy do tego ktury iest. Вес желане вес сладост, tam Ambrozego pczolka na kwiatki polny' wieczny będzie med zbierat kiedy w Cerkwi Книгу ро[жде]ства Х[ристо]ва читано, w Niedziele S[wie]tych отец, w ten czas gdyz przyszedł do S[wie]tych oycov, na Febr. Evangelicy. Книгу ро[жде]ства Х[ристо]ва czytac poczęto w Adamie bos swiatu umali a w księgie żywota wpisany: Книhus ро[жде]ства Х[ристо]ва wyraził. .. Na co dzis patrzasz zostanie po tobie / A ty nieboże zmarły leżesz w grobie.

Арк. 337–340: Zeby zmacnione droga przyszła ostatnie miropomazaniem Ciało y dusze pomasał ... iako należało na Pobożnego Pięc litera takes sie wyprawil do Pana; iasno to ukazał Pan że cie lubił bo z samemi moszczami wybolawszy długo z skrucą serdeczną z napamiętą w tych leciech diwna y dobra możny i Bracny do ostatniego thu pobożnego S. Ducha Bogu więc oddał na różne Monastery z pracovitego wiernego zebrania zal mu z nas rozdał y cieszył sie ztąd chwała Panu że co mi Bog dał zebrał bo zakonnikowi nie należy umierac tylko żebys nic nie zostawił mogąc szczerze kraiu zakonczy uboga miary wszystko mierzył y prawes był wzor zakonnika ubogiego w uborze skromnym a lepsze odbiedozki [?] wyborniejszym osobom oddawałes. Ten ktury rad poczywa poczy na pokorze ... W O. Ambrozemu Bykowskiemu вичная память ... 1680. 20 decembris. Z niedzieli na poniedziałek. Zalozny Pasterz po bracie y owce swoiey ze łzami pisał w wielkioy słabosci 1680. 20 Decembr. Kiedy W O. Ambrozego nie stało, w ten czas co był, wiedziec sie dostało. Zal szeroko tak krotko zawieramy ... Amen w Rok 1681. 19 Decemb.

Zalosniem czytał o bodai że sie z nim prędko nie przywitał bo ledwo dysze kiedy to pisze. Wiecznaia iemu pamiat a ze mna da budet ieho wola swiataia bo żywot we woli ieho.

Арк. 348 зв.–351: Veni amin. Брату Веніамінові, же іменіем veni przydz просил uprosil пришед аминь. аминь аминь гл[агол]ю вам рци д[у]шы его спасеніє твоє єсмь аз. ѣ [7] февруаля ѡхѡз [1677] преставися вичная ему память.

1679 Zwiastowanie dzis u nas Zmartwychvstanie trzecia dzien v ... to predzej do nich Ch[rystu]s leci / Do nas kokoszky nas iako pisklęta / Garnie

pod skrzydła, swe na swoje święta / Orzeł do Rzymian prędzej przylatuje / Pierwszych ostatnich włoczebnem daruje / Rus Lechi byli w grobie bo Panu i grzeszyli: / Pan gdy wstał z groba obadwa ożyli. / 25 Mart. Po staremu. / Zwistowanie krzyżowej przypada sedmicy / Radosc na swiecie bywa przy tęsknicy / Bez krzyża trudno cieszyć się na swiecie / Niebo też ciemi wieca tyło plecie / Radosc z płaczem zmieszana a iasnosc z chmurami / Same niebo bogate było iasnosciami. / Wstał Lachom z martwych Pan Rusi gothuie / Umierac ieszcze; w Lachach tryumphuie / Wprzod Lachom wstaie na Turka w może (!) / Powstania iego naprzod ia Rusin tak wroże // Wstanie potym y Rusin kiedy przydzie pora / Pomoże Panskiej sławie krzyżowego wora / Lach z Rusinem wspołu zamiescione rogi / Tureckie wezmą uczynią mu trvogi / Będzie się cmił na niebie Turkow żaloba / Od Chrzescian to pewna że będzie u groba // I wode Turskie zban do czasu nosi / Chrzescian z swych armat złą mu smierc ogłosi / Zgube swoia przeciagasz trzymasz nas na slowie / Przydzie czas Lech z Rusinem będzie im na głowie / Głowa Cerkwi Chrystusie day nam Turską głowę / Wziąć na szable a Tobie w dziękach lynie mowe // 29 Mart. 1679.

Anagramma na Chmielnicki Chmieli / Chmielnicki, kogo opanował / to Nic, zostav mu Kii, kara głupiem / Misere re re, miserius te diet miserere D[omi]ne. [17 ст.].

331. Псалтир. – М., 1658. 2°. [1], 6, 467 арк.

Зернова 277; Петров, Бирюк, Золотарь 277. Кир. 191.

Форзац: Ex Bibliotheca Kijovo Cathedrali. [19 ст.].

Арк. [2–6], 1–59: Псалтир Сия книга со послѣдованіем имянуемая казенная М[о]н[а]ст[и]ря Прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]ци ч[ес]тнаго ея рож[де]ства Молчинского Пустынного казенная о семь любезным читатель, извѣстен буди подписася по приказу того ж м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіѡна, с братією лѣта ѡт р[о]ж[де]ства Хр[и]стова ̅ѿ̅̅ [1715] июля, ̅ [6] дня. [Скоропис 18 ст.].

332. Псалтир. – Новгород-Сіверський, 1675. 4°. [6], 246 арк.

Запаско, Ісаєвич 525; Петров, Бирюк, Золотарь 255. Кир. 4483.

Арк. 1–44: Сюи Псалтирь ѡт напечатанія 75 Году. Сїа Книга нарицаємя Псалтирь мнѣ грѣшному іеромонаху Виктору Квилецкому рукама Преѡс[вя]щеннѣйшаго Архіеп[иско]па Митрополита Кієвского Тимофея Щербацкаго постриженцу Году 1749 Генваря 13 С[вя]то Софѣйскому на бл[а]гословеніе ѡт егожъ прео[св]ященства 1750 Году М[і]сяця Марта 11 Числа [іншим почерком: неправду написаль от[еи]ъ] Квилецкіј ... [витерто] дарованная по якую да не приидеть нога гордины и рука грѣшника да не подвижитъ ю. Псл. 35. Ашеже кто подвижитъ

и украдетъ такого анафемѣ предаю которому со Іудою да будетъ вѣчнаа память. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сія псалтирьъ оправленна 1763 Года Декабря 12 дано Стефану переплетчику. [Скоропис 17–18 ст.].

[Численні маргіналії виконані Анонімом циноброю, його ж рукою – коментар до тексту та виправлення нумерації віршів Псалтира].

Прим. з 6-ки КСМ.

333. Псалтир і Новий Завіт. – К.: друк. лаври, 1692. 4°. [8], 116, 439 арк.

Запаско, Ісаєвич 676; Петров, Бирюк, Золотарь 324. Кир. 69.

Арк. [1–10]: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того д[у]ха Аминь. Сія книга глаголемая названный Тестаментъ іжъ я купилемъ у честного ѡтца своего На... [обрізано] А если би еи хто мѣлъ ѡтдалити албо украсти таковій да будетъ проклятъ анаф[е]ма о и пещери пещери іермонаха Василии д[у]ховного ѡтца своего за солотихъ [!] дванади[ять] Анафема с тїи [318] святых ѡтець Т [300] ѡсмдесят іже в Некеи по запо[ве]ди г[оспо]днихъ і не буди прощень не в сей вѣкъ нѣ будущій навѣки Аминь. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 6–12: Сія книга Тестаментъ Кієво Золотоверхо Михайловского монастира іеромонаха Паїсія дана на молитви Стефану Троянівському 1777го года сентября 28 дня. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря. Переплетена вновь въ 1809 году иждивеніємъ Іриней Єпископа Чигир[инского]. [19 ст.].

334. Псалтир. – К.: друк. лаври, 1697. 4°. [248] арк.

Запаско, Ісаєвич 717; Петров, Бирюк, Золотарь 348. Кир. 169п.

Арк. 2–29 [4-го рах.]: [Сія книга] глаголемая Пслатиръ толкованая пана Афанаса Дорофѣевича Грушинского значкого товариша войскового а жителя Глуховского куплена ценою за десят золотихъ Року тысяча шестсот девять десят осмого М[і]с[я]ця Іюля двадцят девятого дня. [Скоропис 17 ст.].

335. 2-й прим. Кир. 76.

Арк. 147: Сего 1798 Года априля 29 дня умре дочь Марина Иоанна Залѣского съ полдня въ третомъ часѣ. [Скоропис 18 ст.].

336. Псалтир. – М., 1697. 2°. [1], 4, 266 арк.

Зернова 480; Петров, Бирюк, Золотарь 346. Кир. 4300.

Арк. 3 зв.–9: Благословеніємъ Ясне в б[о]гу Превелеб[н]ѣйшаго

его Милости Г[ос]п[о]д[и]на ѡтца Нашего Архимандрита Іѡаникія Сєніютовича, Сїя Книга на Москвѣ куплена на ѡбщую потребу до С[вя]той Великой и Чудотворной Лаври Кїєво Печерской и его бл[а]гословенїем у великой церкви Успенїя Прес[вя]тыя Бого Матере въ соблюденїе положена Року ̄аѵѣа [1721] М[іся]ца Марта ̄а [1]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

337. Радивилловський Антоній. Вінець Христов. – К.: друк. лаври, 1688. 2°. [20], 544 арк.

Запаско, Ісаєвич 645; Петров, Бирюк, Золотарь 302. Кир. 131п.

Форзац 1: Изъ числа книгъ бібліотеки Кїєво-Михайлов. монастыря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивенїемъ Іринєя Єпископа Чигиринскаго. [19 ст.].

Арк. [11–20]: Сїа книга глаголемая Вѣнецъ Хр[и]стовъ єст власнаа істиннаа свашченногo ієрєа Алексїа Софоновича. [Півустав 18 ст.].

Арк. 2–10: Сїя книга глаголемая Вѣнецъ Христовъ зъ бібліотеки Кїєво Золотоверхо[го] Михайловскаго монастиря. [Скоропис 18 ст.].

338. 2-й прим. Кир. 129п.

Арк. [1–14]: Я рабъ божий ... [частину арк. обірвано] Феодор Іванович, Богданович, продаєм сїю книгу глаголемую вѣнецъ чесному ѡтцу Іѡанну Васи́лиєвичу Вербъцѣ намѣснеку хвастовскому, же ѡн за власний свой гроши купил за талари чотири и золотих пять при людєх зацних и вѣри годнихъ при ѡтцу диякону, Стефану и пану Гавриилу Криштопенку крамару Хвастовскому и при пану Атаману Городовому Терешкуїєв и інших людєй Року ̄аѵї [1710]го в мѣсяца Мая, ̄є [5] дня. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 158].

Арк. 314 зв.: Свящ. Іоанъ подароваль насумьскому (?) Священнику секретару и семинаріи Гр. Ректору и учетелю (!) Григорию Базановскому (?) 1821го Года м. Декабря 16го дня. [19 ст.].

Арк. 316: Сїя книга священника Іоана Чижевича. [19 ст.].

Форзац 2: Чашу спасенїя прїму аллилуя ... и имя господне призову ... Во память будмт праведник во память вѣчную ... ѡт ѡслуха зла не оубоится ... аллилуя. [Текст до рукоп. нот]. [Скоропис 18 ст.].

339. 3-й прим. Кир. 124п.

Арк. [1–10, 16–25]: Изъ книгъ Библіотеки Кїєво-Михайловскаго монастиря. [19 ст.].

Арк. [6]: Что мя глаголеши бл[а]га, никтоже бл[а]гъ токмо б[о]гъ. [Скоропис 18 ст.].

Гервасіа того ради понеже прежде моа была власнаа, а по смерти моей дабы в Бѣбліотеку ѡтдана и не ѡтдалена ѡт оной с[вяти]т[е]ля Х[ристо]ва Николаа церкви дабы не дерезнул хто н[и]когда же ѡтдалит еи ради моих грѣховъ ѡтпущеніа. [Півустав 18 ст.].

Арк. 9: Въ кѹ [29] числѣ у воскресенского попа Давида дана три рубли с полтиной. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 543 зв.: Я ѡт[е]цъ Давид засвидчивший братчиков двая взявши таляря в Марченъка з того таляря належи гончаревъ Захарию до кол ... копу що ѡставил ... полтиной. [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий].

Прим. з б-ки КПЛ.

343. Радивилівський Антоній. Огородок Марії Богородиці. – К.: друк. лаври, 1676. 2°. [28], 1128, [4] арк.

Запаско, Ісаєвич 531; Петров, Бирюк, Золотарь 256. Кир. 115п.

С. 1–5: Сія книга глаголемая Огородокъ Маріи б[огороди]ца, наданемъ Пана Петра Максимова съ и за стараниемъ Пана Петра Максимова съ и за стараниемъ ѡтца нашего Мини цалѣ наданая на церкву Святѡвоскресенскѣ Дивицкую, жебы не мог ни хто утручатися и ѡтдаляти ѡт свя[т]аго храму. [Скоропис 17 ст.]. [Текст перекреслений].

С. 6–21: Року ̑̑̑̑ [1705] июня дня ̑̑̑̑ [18] сія книга г[лаго]лемая Огородокъ которую книгу купила Громада Девицка до храму Воскресеніа Х[ристо]ва, жебы вѣчными часы зоставала ненарушенѣ при храмѣ вышѣ менованом. А хто бы мѣлъ ѡную ѡтдалить вѣчными часы будет проклят и будет ѡного на Страшном суди позывать. Аминь [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

344. 2-й прим. Кир. 4663.

Арк. 2–5: Сія книга попа Бѣлковевц[к]аго ... Ohorodok popa Belkowskoho.

Арк. 1–5 [2-го рах.]: Сія книга нарицаемая Огородокъ Пресвятой Богородицы принадлежитъ села Гейсихской священнику Іоанну Барвинскому первому фундаторови Гейсиской Димитріевской церкви по смерти же вручетъ тогожъ села діакону Агафтонику Барвинскому родному сыну.

Арк. 45–135: Сія книга іменуемая Огородокъ принадлежитъ нынѣ же сего 1835го Года Февраля 2го числа при смерти своей вышепомянутой діаконъ подарилъ своему сыну Ісидорови Барвинскому 1835го Года Іюля 25го числа подписана, печатанна сія книга 1676го Года за царствованія же Государя императора Феодора Алексѣевича при митрополитѣ архимандритѣ Інокентіи Гезіолѣ в руцѣ лѣто 4е 1835го Года феврал. 14го дня села Гейсыки діаконъ Агафтоникъ Барвинский преставися. [19 ст.]

Арк. 657: 1817 Года 10го дня приставися священникъ Іоаннъ Барвинский первый фундаторъ церкви Гейсиской.

345. 3-й прим. Кир. 688.

Арк. [4 зв.], 1–25: Року *дхїлс* [1686] Мая 17 дня сию книгу г[лаго]-лемуую *Шгородокъ* *отменилъ* Рабъ б[о]жий Сергей *Шсенко* мещанинъ *Баришовский* къ храму Св[я]тия Живоначалния Троици въ градъ *Барышеви* за спасеніе свое и жони своей *Екатерины*, и чад своих мл[а]д[енци]: *Петра*, и мл[аденца]: *Павла* при священнику на тотъ час застающого при томъ храмъ *Андрею Петровичу* надавшемъ сию книгу. Дай Х[рист]е Б[о]же спасеніе вѣчное Аминь. А хто би мѣлъ сию книгу *отдалити* *от* вишней помененого Св[я]того Храма таковой да буди проклятъ. [Скоропис 17 ст.].

346. Синописис. – К.: друк. лаври, 1680. 4°. [4], 224 с.

Запаско, Ісаевич 582–583; Петров, Бирюк, Золотарь 268. Кир. 55.

С. 1–124: Сия кн[и]га глаголемая Синописисъ, или Краткое собраніе *от* различныхъ летописцев *о* начале Славяноросійскаго народа и первоначальныхъ князех, богоспасаемаго града *Киева* *Матѣфея Федорова* с[ы]на *Карповского*, а подписал сию кн[и]гу я *Матѣфеи Карповской* своею рукою в лето *дхїл* [1718] Году Сентября въ *а* [1] де[нь]. А подписана сия кн[и]га на рѣд [124]х листехъ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: По предположенію Ал... этот экземпляр принадлежал гр. Петру Борисовичу Шеремету Маслов [запис олівцем, 30-ті роки 20 ст.].

347. Скрижаль. – М., 1656. 4°. [Близько 2000 с.].

Зернова 266; Петров, Бирюк, Золотарь 205. Кир. 186.

Форзац 2: Книга сіа имануемаа Скрижаль, съ подобными изданіями *от* слова до слова провѣрена и во всѣмъ *о*казалась вѣрною. А что на нѣкоторыхъ листахъ, или страницахъ *цыфры* не сходствуют *счетомъ* своему назначенію то, такая погрѣшность или *о*печатка имѣется во всякой Скрижали сего изданія. [Півустав 18–19 ст.].

Уплачено 25 рубля сер.

Сію книгу “Скрижаль”: в богоспасаемом градѣ Москвѣ состоявшійся Святой Соборъ 1667 Года, одобрилъ слѣдующимъ повѣствованіемъ въ томъ что. – Книга Скрижаль печатанная при Никонѣ Патріярхѣ – “да имате, но въ величїи чести, ради многихъ богословскихъ разумовъ и таинъ церковныхъ, яже имать и содержитъ въ себѣ. Обаче не всякому чловѣку прилично есть сицевую богословскую книгу прочитати, токмо искуснымъ таинственником и ученымъ и разумнѣишимъ подобаетъ такую книгу имѣти и прочитати: невѣжди же сице будутъ

прочитати, то не искусством и не ученіемъ разумъ свой токмо будутъ потопляти и постраждутъ якоже пострада и Никита поп, Лазарь, Аввакумъ и прочіи невѣжди"... [далі бібліогр. записи 19 ст.] ... уплачено 30 рублей серебром.

Прим. з б-ки М. Маклакова.

348. 2-й прим. Кир. 3013.

Форзац 1: [проба пера] *Przewielebny w Bogu Mosci Panie ... Wielmożny Msci Podstoli ... Dobrodzieiu nasz kochany...*

С. 3–17 [1-го рах.], 1–11 [2-го рах.]: Сія книга рекомая артикули вѣри Лукяна Ковалевского купивъ у Феодора Якимовича в градѣ в Новой Синявѣ и ѡбивателя Борушковского за золотих [6] при людяхъ зацних бувъ бакаларъ Новосинявскіи на имя Прокопій и обшій людей били тамъ Р[оку] б[ожого] „аѡлв [1732] м[ісяця] априля дня 8 [9]. [Скоропис 18 ст.].

С. 13–35 [3-го рах.]: Во имя ѡтца [и сына] и С[вя]того Д[у]ха Аминь сия книга рекомая Артикули вѣри раба б[о]жаго Николая Цѣсевского бакалара Бучацкаго. А хтобы мѣль оукрасти то маеть ему рука ѡпасти на вѣчній часи и проклятъ будетъ Анафема Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

С. 751 зв.: Сия книга рекомая М[о]литвеникъ Раба б[о]жия Григория Ямѣнскаго; Смиренний митрополит. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Никтоже притѣкая к тебѣ / Посрамленъ въ тебе и службѣ [?] Пречистой / Б[огороди]це но просить благодать и приемлет / Даст на ползу прошанія. [Скоропис 18 ст.].

Jasnie wielmożnego Jegomości Pana y Dobrodzieia naszego Jegomości Pana Stefana Potockiego Woiewody Mogilowskiego. [17–18 ст.].

Hak liber est Domina Mikołaja Cisewskiego Bakcalaureu in Buczacz Nec iste semper erimus et Patrore [prae]patro Sacerdotyum Michaelis Pretorius Buczacero et pronomen archy Episkopatus. [17–18 ст.].

349. 3-й прим. Кир. 3009.

Форзац 1: Изъ книгъ Варвары Дворниковой доставшаяся по наследству изъ книгъ Ивана Иевлевича Дурасева маіора Варя Дворникова – внучка его родной от дочери Марѣи Ивановны рожденной Дурасева. [19 ст.].

350. 4-й прим. Кир. 3012.

Арк. 7 зв.–13 [1-го рах.]: ... Въ сем году мѣсяца марта въ 8 [9] д[ень] продал сию книгу Гороховленин посадской человек [!] Григорей Михайловъ сынъ Чюрашев [?] сию книгу Скрыжаль Гороховленину посацкому человеку Григорию Авдѣеву с[ы]ну Ширяеву, а подписал Григорей своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

351. Служби і житія Сергія і Никона. – М., 1646. [1], 3, 45, 192, 46–47 арк.

Зернова 192; Петров, Бирюк, Золотарь 172. Кол. Попова 1.

Арк. 1–45 [2-го рах.], 1–11 [3-го рах.]: Сия книга Житія преподобнаго ѡтца н[а]шего Сергія Радонежскаго чудотворца Молчинского м[о]н[а]ст[и]ря Рож[де]ства Прес[вя]тыя Б[огороди]цы і преподобних ѡт[е]щъ Антонія і Феодосія Печернихъ Засима і Соватія соловецких его творцов пожаловал во уклад в церков б[о]жию в вѣчноє поминовенія родітелей своих Подмонастир[ск]ой Слободки попъ Сила Присутности того Молченского м[о]н[а]ст[и]ря ігумена Сергія Рогова лѣта ̅҃џѣ [1710] генваря въ л̅ [30] д[е]нь, а подписалъ по повеленію єво ігумена ієродіаконъ Пофнѣтий своєю рукою. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 192, [1–2 ост. рах.]: Записана Пустинно Молчанского монастиря книга в реєстръ. [18–19 ст.].

Форзац 2: Пр[о]св[е]гѣте мя ѡтци святиѣ и благословѣте мя. / Раба своего Василя Андрѣевича / и прошу во милости вашѣй ѡ молитви ѡбивателя батуринского і тепер і с[вя]тая убители / С[вя]того монастиря ... [заляпано чорнилом] ... призрѣвъ немѣсником. [Скоропис 18 ст.].

Придбана 1923 р. у селян с. Ликова Пут[ивльського] повіту за 4 р.

352. Служебник. – М., 1630. 4°. [2], 600 арк.

Зернова 75; Петров, Бирюк, Золотарь 108. Кир. 832.

Арк. 198 зв.: Року 1700 / Jasnie Wielmożny Panie y Dobrodz. / Jasnieje Przytom... Ja Wlз Panow gori gwiazda niebiesna klamry okreslone.

Арк. 278 зв.: Синъ премудръ веселих ѡтца, синъ же безумень печаль матери своей. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 383: Panycz Staryi Iwan Kud / Kondrat Kinyi Pasterz / Ihnat Kruleko.

Арк. 475 зв.: Рокъ 1702го м[і]сяца Ѡкто[врія] ... дня була сарана на Побережи на Украинѣ зимувала року 1702 го ... [Скоропис 18 ст.]. [Під час реставрації книги запис пошкоджено].

Ро[ку] ̅҃џлѣв [1732] родилъся Иѡанъ ѡт законовѣнчанных иерея Феѡдора и Анны презвитера Ѡлевскаго восприемник билъ панъ Анѣтѡный Радишевский губернаторъ ѡлевский и панна Анна Дрекувна мѣ[сяця] февруария: дня к̅д̅ [24] / ̅҃џлз [1737]: мѣ[сяця] септеврия дня: л̅ [30] крестих Григория второго сина восприемник билъ панъ Радишевский и панна Анна Немиричувна Сендзанка. [Півустав 18 ст.].

353. Служебник. – Вільно: друк. Мамоничів, не пізніше 1598 р. 4°. Понад 244 арк.

Кніга Беларусі 52; Петров, Бирюк, Золотарь 39. Кир. 983.

Арк. [5–11]: Во имя отца і сина и с[вя]того духа аминъ сию книгу глаголемую Служебникъ надалъ рабъ б[о]жии Василь Крокитний [?] из жоною своею Мариею для отпущеня греховъ своихъ до Храму Пресвятой и живоначалной Троицы в мѣсти Броварахъ. А хто бы мѣлъ тую книгу от церкви отдалити о[т] того храму тоди он будить мѣти зо мною на страшномъ суди справу пред нелицемѣрным судиею. [Скоропис 17 ст.].

354. Служебник. – М.: друк А. Невежи, 1602. 4°. 455 арк.

Зернова 18; Петров, Бирюк, Золотарь 42. Кир. 4265.

Арк. 240 зв.: Помяни Г[о]с[по]ди душу раба своего Феодора дай ему Г[о]с[по]ди ц[а]рство Нѣбесное. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 241 зв.: Рок[у] Божего „ахѣи [1648] М[і]с[я]ца Но[вем]р[ия] Москалѣ Киевѣ спалили: того ж року царѣ московскій видал миндзу мѣдянии копейки, котории примушано брати по чеху по всеи Украинѣ і поза Днепромъ. [Скоропис 17 ст.].

355. 2-й прим. Кир. 5565.

Арк. [3]: иже во с[вятых] отецъ наш[их] вселенский учителе, а с ними іже во святыхъ отца нашего Николая и святыхъ Трехъ святителей митрополитов Киевскихъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [37–42]: Року „ахл [1630]го М[і]с[я]ца февраля кѣ [22]го дня положил сію кнѣгу г[ла]големая Служебник на имя Іван[а] Прядка Иваско мещаня Яготинскій. [Півустав 17 ст.].

356. Служебник. – Стратин: друк. Ф. Балабана, 1604. 4°. [2], 11, 570 с.

Запаско, Ісаевич 65; Петров, Бирюк, Золотарь 43. Кир. 667.

С. 61–70: Лѣт[а] Бож[ого] и п[осле]? рож[дества]? „ахѣи [1611] сїя кнѣга рекомая служ[е]бник купила громада Смѣдковская и придали си ку церкви Преображ[е]нія Го[спода] нашего Іс[уса] Х[рист]а ку ч[е]сти и ку хвалѣ вѣчной непорученно у селѣ Смѣдкови, а хтобы еи мѣл отдалити от сеи с[вя]той ... [заклеено папером] да будет проклят ваш вѣки и в будущи и маем суд мѣти с ним пред м[и]л[о]стивым Б[о]гом. [Скоропис 17 ст.].

357. 2-й прим. Кол. Попова 27.

С. 1–11: Матфеи Андрѣевичъ [?] Свѣзерский сию книгу мою власную даю Церквѣ С[вя]того Архистратига Хр[исто]ва Михаила в селѣ Сибичи маестности всемилостивого ... [далі обрізано]. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Продано мною Павлу Миколайовичу Попову Служебник

виданий в Стратині 1604 р. в четверку в шкіряній оправі 1927 червня 28 дня за 10 крб. Згутницькая. Новгородсеверск.

Спаси раба божія Івана ... Помяни Г[оспо]ди Душу раба свого Зѣновія Іакова Марию Аминнь.

Єще м[о]лимся Г[оспо]ду Богу н[а]шему, еже бл[аго]с[ло]вити раба свого; имят: и даровати єму здравіє д[у]шевное и телесное, и простити єму всякое прегрѣшеніє, волное и неволное, и избавити єго от всякаго зла, и от всѣхъ врагов видимих и невидимих, и от всякаго злаго обстоянія, и получитьи єму вся яже ко сп[а]сенію прощенія, и благо поспѣшити єму во всем рцем всѣ: н. [Скоропис 17 ст.].

358. 3-й прим. Кир. 4473.

Форзац: От юности нашея дая пишчу всякой пакости [?] яко: дивяся о доволстви ... Яко дал ти нам брашни во веселіє ісполъни радости і веселія с[е]рце яко ѡбращаемся благоугодне пред тобою. [Скоропис 17–18 ст.].

Род и поминаніє ѿ [8] золотого; Помяни Г[оспо]ди раба свого Михаила. [Скоропис 18 ст.].

Року ѿхпѣз [1687], М[іся]ца Іюля кѣ [25] дня на успеніє С[вя]тыя Анны прибѣгши того часу козацтво з воиска, що ходили за Самару ставши на коломаку гди гетмана взято Іоана Самоуїловича заразы почали курчъми орандартскіє рабовати, і немало своєволѣ начинили. [Скоропис 17–18 ст.].

1761 Года Генваря 18 смотрено.

С. 4–25: Во имя ѡтца і сина і с[вя]таго духа амин. Я рабъ б[о]жий Степанъ Брасниченко купил сеи Служебникъ друку стратинского за свое здорově і ѡтпущеніє грѣховъ і надавъ до храму С[вя]того Архистратига Михаила в селѣ Бѣлуи Горлѣци, которого сего служебника никто неповинен без волѣ і благословенія яко от законников духовнаго стану так и с послушниковъ вышѣ реченных, а еслибъ хто колвекъ стану духовнаго так от свѣцкаго стану сеи служебник отдалити и на свои пожитокъ ѡбвернути, таковой нехай будет предан проклятству с[вя]тыми тїи и ѡсминадесят [318] іже во Никеи в сеи вѣкъ и будущи анафема Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КСМ.

359. 4-й прим. Кир. 4474.

С. 1–21: Сію книгу глаголемую Служебник надал рабъ б[о]жий Панко мещанин Богацкій до церкви б[о]жеи Рожества Прес[вя]тыя Б[огороди]ца в Богацце за отпущеніє гріхов своих и неимат от престола г[оспод]ня отдалитись во вѣки а хтобы мѣлѣ отдалити да буди

проклят анафема и араманафа року б[о]жего народженію „ахлѣс [1636] Марта ̄ [6] дня. [Скоропис 17 ст.].

С. 22–25: Мнѣ ж ієромонаху Марку даровал сєи Служебник честний от[е]цъ Іяковъ священник Юсковский Сотнѣ Сєнчанской полку Лубенского 1737 года Генваря 8 [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

360. Служебник. – М., 1616. 4°. [256] арк.

Зернова 31; Петров, Бирюк, Золотарь 63. Кир. 750.

Арк. [36]: Лета ̄рмѣ [7149=1641] Года продал сию книгу Служебник поп Никита Яковлев Девятинскому попу Спиридону Тимофиеву. А подписал поп Никита сам своєю рукою. [Скоропис 17 ст.].

361. Служебник. – Вільно: друк. братства, 1617. 4°. [56], 473 арк.

Кніга Беларусі 81; Петров, Бирюк, Золотарь 64. Кир. 4338.

Арк. [2–16]: Сію книгу рекомую Служебникъ надалъ рабъ б[о]жій Феодоръ Омельяненко ктиторъ Покрови С[вя]той Тулинскіи надалъ храму всечестнаго Рождества Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ци вѣчными часи во градъ Лѣщинѣ. А хто бы єя мѣлъ од того храму С[вя]т[о]го ѡтдалити, да будетъ проклятъ Анафема г. и со мною разсудится на ф[т]ором и нелицетворном пришествіи Хр[и]стовѣ Аминѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Служебникъ надалъ ... Воскресения Г[о]с[под]а Бога и спаса наш[е]го І[су]с Х[рист]а непорушоно ѡт престола с[вя]т[о]го вѣчными часи под клятвою с[вя]тых ѡтецъ, а надалъ рабъ б[о]жи Іванъ Ринва з Чубина за ѡтпущеніє грѣхов своих и жоны своіє так теж и родічовъ своих ѡтца своего Климентія и матки своіє Огрефины во вѣки аминѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [15 зв.]: На поминанє ... м[и]л[остивого] п[а]н[а] Тишкевича. Помяни Г[оспод]и д[у]ш[и] Михайла, Парасковєю, Андреа, Євдокію, Стєфан, Андреа, Федору, Іюлію, Пелагію, Михайла, Пахомєа, Иѡсифа, Хотимію. [Півустав 17–18 ст.].

С. 34: Сє поминаніє јєрея Петра Ільковича. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки Волинського єпарх. давньосховища.

362. 2-й прим. Кир. 1257.

Арк. [1–33]: року „ахѣи [1678] М[іся]ця іюля за бл[а]гословєнієм б[о]жиим и за прикѣладом пилнаго стараня Пана Дмытра Науменка Атамана Вязовецкого и за вѣдом прикладу пановъ ктиторов, Пана Семєна Бурдима Миска Сапонєнка ктиторов Вознесєния Г[оспод]а Бога и Сп[а]са нашего І[су]с Х[рист]а, явне і яснє обясняєм, іжъ купилисмо книгу гла[го]лемую Служебникъ за суму пєвную готових

грошей талярей два, лѣчьбы лѣтовское, и надалисмо єи вѣчными часы, до храму Вознесения Г[о]с[по]да Бога и Спаса нашего Исуса Христа в селѣ Вязовце у вотца Матфея с[вя]щенныка нашего вязовецкого, а если бы хто мѣлъ сию книгу от церкви б[о]жои отдаляти і волѣ нашей наручат, на таковом нехай падет клятва с[вя]тих ... ѡтепѣ що для лѣпшаго ... дѣялося Вязовце вишѣ меневоная устне прошеная ... Іоанѣ Назаревии Іерей [?] вязовецкий рукою [власною]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 572: [При]визѣнѣ сей Служебникѣ іеромонахомѣ Венямином Рубановимѣ 1762.

Форзац: Смотрено 1761 Года Февр. 28. Села Вязовка церкви Вознесения г[о]с[по]дня вотчины Монастыря Мгарского сей Служебникѣ. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

363. Служебник. — К.: друк. лаври, 1620. 4°. [16], 56, 524 с.

Запаско, Ісаевич 134; Петров, Бирюк, Золотарь 72. Кир. 4635.

С. 37–51: ... Сия книга раба б[о]жїя с. Іерея Андереея [!] Лутковского ѡтдавѣ ему рабѣ б[о]жїи Марко Косик ѡтдан вѣчными часи с. іерієви Андрееви, а хтоби мѣлъ ѡтдалити албо оукрасти проклятѣ, наафама будет. [Скоропис 16–17 ст.].

С. 1–21 [2-го рах.]: Сия книга рекомая Служебникѣ іерея Василия Козловского пресвитера Святого Любарского Михаила Новомѣского.

С. 175: Писаль року 1798 года м[іся]ця генваря Варлаам Сѣкорскій села Браєйкова. [Скоропис 18 ст.].

С. [524]: Року „ахпї [1688] м[іся]ця ѡктѡврїя дня кѹ [29] я рабѣ б[о]жий Феѡдор Михайлович Пасѣчник за власній моѣ пѣнезѣ купивши сию книгу зовомую Служебникѣ и надаю єѣ до церкви Успинїя Пресв. Б[огоро]дицы в Любар[ц]и на Новом Мѣстѣ вѣчными часы; а хтобы єѣ мѣлъ ѡт того престола мѣл ѡтдалити таковий да будет проклят и в сєи вѣк и в будущемѣ Аминѣ. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

364. Служебник. — К.: друк. лаври, 1629. 2°. [28], 144, 300, [4] с.

Запаско, Ісаевич 193; Петров, Бирюк, Золотарь 104. Кир. 15п.

С. 1–13: Сїю книгу глаголемую Служебникѣ надаль по м[іло]сти своєй яснє в б[о]гу Превелебним єго м[і]л[о]сти Г[оспо]дин ѡт[с]цѣ Іѡасафѣ Кроковский Архимандрита С[вя]тыя Велікіи Чудотворніи Лаври Печерскїя Кїевскїя, до Собранїя Младнѣческаго по именемѣ Благѡвѣщеня Прес[вя]тыя Дѣви Б[ого]р[о]д[и]ци, в Келлею братню Кїевской обретающей [?], которую книгу, да никтоже ѡд того же Собранїя дерзнєт ѡтдалити, себѣ употребляющїи под неблагословенїем

б[о]жиимъ, и заприщеніем Прѣ[свя]тія Дивы Б[ого]р[о]д[и]ци тоє Собраніе с[и]новъ своихъ Покровом святїи своимъ сохраняющем. Сице подписаніем руки моеї власной дерзнить извистити аще я недостойн Єремонахъ Прокопій Колачинскій ректор мо[н]а[ст]и[ра] братского Кіевского року ѿѿѿ [1701] М[іся]ця Марта дня кѣ [25]. [Скоропис 17 ст.].

С. 143: Рок бож[ий] ѿхлѣд [1634] м[іся]ця ѿктоврїя дня єї [15] сію книгу рекомую Служебник ѿтмѣнил рабъ б[о]жий Василій из жоною своєю Настасією за свое ѿпущеніе грѣхов и придал єи до ц[е]ркви храмъ с[вя]тія Живоначалныя Троица вѣчными часы, абы не била ѿдалена тылко на пр[е]ст[ол]ѣ божем абы завсїе была. А ѿтец Матфей поким жив повинен за мене Г[оспо]да Б[о]га просити и за жону мою и по смерти нашей повинен за нас г[оспо]да б[о]га просити и иншіе с[вя]щенници по нем будучіе. А если бы хто мѣл єи ѿдалити ѿт ц[е]ркве божєи нехай буде проклят в сим вѣку на будущи. А по смерти моеї повинни прїятелѣ мои ѿ тей книзѣ стараня мѣти. [Скоропис 17 ст.].

365. 2-й прим. Кир. 17п.

С. 123–144, 1–9: В лѣт[о] ѿхлѣв [1632] Іануарїа кѣ [20] Я раб Б[о]жїй инок Руфѣ Половкович Типохранитель; Типографии С[вятой] Чудотворной Лаври Печ[ерской] даю во чест[ь] и во память вѣчно ку храму С[вя]т[о]й Троици сію книгу г[лаго]лемую Служебник непорушно и неподвижно ѿд храму с[вятой] Троици болницѣ, аще ли бы кто смѣл властью или насиліем или коим образом оддалити смѣлѣ или на пожитокъ собѣ обратити могѣ мочѣ да буди на нѣм клятва [святых] ѿт[е]ц и тїй [318] иже во Никєи и пр[е]п[од]обных ѿт[е]ц наших Антонїа и Феѡдосїа Печарѣскихъ и всѣх с[вя]тих Чудотворцов Печ[ерских] иже молитвами сп[аси] нас г[оспо]ди Предстоящїй же с[вятой] жертвенникъ и чтущїи сію книгу выш реченую м[олит]ствуйте ѿ мнѣ грѣш[ном] Всемилостиваго б[о]га и пр[е]ч[и]стой єго м[ат]р[и] єму же слава во вѣки со ѿцем и с[ы]ном и с[вя]тым Д[у]хом Аминѣ. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

366. 3-й прим. Кир. 18п.

С. 1–21: М[и]л[о]стїю Бож[о]ю и помощїю Всесилнаго Б[о]га въ Троицы славимаго а с пилным промышлєніем и властным накладом и працею ... [заліплєно папером] и богобойна мужа с[вя]тым кр[е]щенїем ѡграждєна въ вѣрѣ крѣпка и непоколѣбима звана Филипа Усєвича съ поч[е]стною сопружницею своєю Анною Байцаровною ѡниж на въздушную высоту оум въпєвише къ м[и]л[о]с[е]рдному Б[о]гу хотяще ѡбрѣсте м[и]л[о]сть въ д[е]нь соудниї непошадѣш а съкровища им ѿт

б[о]га данного оумыслиша купити д[у]ше полезною сіе дѣло бисер многоценен то ест Леитургіаріон къ чти и ... [заклеено папером] въ Тро[и]ци славимому б[о]гу имени его с[в]ят[о]го и въ оутверженіе ц[е]ркви Х[ристо]вы и въ Єв[ан]г[е]ліи себѣ сокровищ на н[е]б[е]си идеж ничевъ ни тля тлит сіе въсхотѣ снисканіа сътворити ... Вѣчное памя[т]ки своей и г[о]дных предков своих к ним же родителейъ своих Филипъ Усевич съ съвѣкоупшеся съ женою Анною Байцаровною в том да боуди вѣчное благословеніе всегда ѿ могущаго б[о]га ... [витерто] получитьи всѣм нам многолѣтнее здравіе съ д[у]шевым сп[а]сеніем съхраняюще заповѣди его непорочно в нескончаемыя вѣки Аминь Року Божого ̅҃хл̅з [1637]. А придаю сію книгу къ храму Оуспенеа Пр[есвя]тыя Влад[и]чицы н[а]шеа Б[огороди]ци и пр[и]сно Д[і]ви М[а]ріа вѣчне. А хто бы мѣл ѿдалити соуд боуду мѣти с ним пред страшным судією который създан по дѣлам нашим. [Півустав 17 ст.].

С. 66: А се оупис с[вя]щенного іерея Александра Бережанского / А се оупис его м[и]л[ости] п[а]п[и] Климентіа Лѣтинского.

С. 104: Athanazy na Szeptycach Szeptycki.

С. 273: Хто Іоан Жабокрѣцкій.

Прим. з б-ки ПДС.

367. 4-й прим. Кир. 20п.

С. [2–5]: Сія книга отца іг[у]мина Видубицкого Іакова Воронковского [?] по смертіі его в ... Каменского Монастира церковъ на поминаненіе отданъ Служебникъ сей братомъ его іеромонахом Гедеономъ 1774 Года Декабра ̅л̅а [31] дня. [Скоропис 18 ст.].

С. 1–33 [3-го рах.]: Сєи Служебник въ славу и ч[е]сть Г[оспод]а Б[о]га въ Тро[и]цѣ С[вя]тѣи славимаго, и въ ѡставленіи грехев, и въ память себѣ и родителем своим да естъ въ храм С[вя]таго Архістратига Михаїла чудеса в Монастыр Выдубицкій Кіевскій Прѣѡсвященный Архієп[иско]пъ Митрополит Кіевскій Галицкій и всея Россіи, Архімандрит Печерскій строител же ктитор и отновител того же с[вя]того Монастыра Выдубицкого, по конечном запустѣніи и разрушеніи его ѿ ѡтступников реченых унитѡв. Да никтоже убо ѿ сего с[вя]таго храма и монастыра дерзнет ѡтяти ѡдалити, или себѣ присвоити его под вѣчною и никомуже ни ѡт кого же разрѣшимою клятвою и Анафемою с[вя]тых и б[о]гоносных ѡт[е]цъ, и того же Архієрея проклятством в лѣто ̅҃хл̅с [1636] М[і]с[я]ца Ноевріа ̅к̅ [23] дня Петръ Могила Архієп[иско]пъ Митрополит Кіевскій рукою власною [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

368. Служебник. – Л.: друк. братства, 1637. 4°. [8], 241 арк.

Запаско, Ісаєвич 258; Петров, Бирюк, Золотарь 126. Кир. 4950.

Форзац 1: ... Пишете ... старом ... / в войско ... вельможного доброд пана гетьмана [?] / Любо то вони провѣдають будто за вѣдомомъ пана полковника Тильковського / а ізъ волѣ его милости не будется то дѣяти ... / Я увѣдомляюся сам / ѡ тому тогди ј доведем к: п: ѡ томъ ѡтпо ... / бо вони ізъ давна а порадики [?] людмѣ ѡстаяс. [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий, заляпаний чорнилом].

Арк. 1–11: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха сию книгу Служебникъ ѡтдала Громада села Курманов за свое ѡтпущение грѣхов до храму Святого Николая до Курманов, а тепер у Костантиновѣ нехай зостаєт при храмѣ с[вя]того Василя, а заки нам бог дал соружити с[вя]того Николая, а если би мѣль хто бути сперененіємъ и мѣль би нам тоє збороняти гды нам буди потреба таковий нехай буди проклять анафема и буде росправу мѣти з нами и на втором Х[ристо]вимъ Пришесѣтвиин. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Априля д̄ [4]: Спиридон Никоненко Агафия: Никита Федор Рѣзьник котъра Придушина. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

369. 2-й прим. Кир. 4949.

Арк. 1–19: В рок „ѧхѣ [1660] м[і]сяця іюнь к̄ [20] во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха сию книгу г[ла]големую Служебник купили Громада березогочская за ѡтпущение грѣхов своѣх а за певную суму зол[отих] сѣм за ктитора на тотъ час будучих Юхима Мимохода а Романа Гонтара [?], а придали єи до Храму Покрова Пр[с]св[я]той Б[о]городици до села Березточи і прадали [!] єй до того С[вя]того Храму вѣчними часи, а хто би єй мѣль ѡтдалити ѡт того с[вя]того храму да будет проклят анафема во вѣки. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–23: Сию книгу рекомую Служебник ѡтменил я р[а]бъ божий Василий Скоробогатко [?] ѡбиватель ѡкопски за ѡтпущение грѣхов своих и прида єи до храму божого Архистратига Михаила, а хто би мѣл єи ѡтдалити ѡт церкви да буди проклат анафѣтему и аранатафта и ѡтцев т̄ и ѡи [318] иже в Никеи, а котори священник буде служити жеби слови [?] своеѣ не пропоминав да б[о]га прохати за доброе здоровья нащо так тож за ѡтпущение грѣхов славной памяти сородникув наших за що буде пид Бо[гом]. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки КСМ.

370. Служебник. – К.: друк. лаври, 1639. 4°. [16], 720, 8, 128 с. Запаско, Ісаєвич 273; Петров, Бирюк, Золотарь 133. Кир. 1119.

С. 225–261: Ја Петръ Савичъ Голодный, мешанинъ: Галицкій: и жона моя Соломонада ... [частину арк. обірвано] ... Мартина Іоанна: и

доч[ерям] ... его Пелагїи: Анни и Єлени и Марии: надаю сїю книгу глаголемую Служебник: на церковь С[вя]того Пророка Ілїи согласно соруужника: за щасливого панованя его м[и]л[ости]: Ксіосжесци: его м[и]л[ости]: Пана Іюана Стренявского [?]: къ ѡтпущенїю грѣховъ своих и жони моеї и синов дщерей, а хтоби сїю книгу хотѣлъ ѡтдалити от ц[е]ркви С[вя]того Пр[о]р[о]ка: нехай будет проклят анафема і менафа: а на той час рок ѡхмѣ [1645] м[і]с[я]ца януаря ... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

371. 2-й прим. Кир. 45п.

Форзац 1: Плати шаговъ 18 вусѣмънацать.

С. 1–25: Во имя ѡтца и с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Я рабъ б[о]жий Тимофѣй Сеневич на тот час будучи сотъником бабинскимъ придаю сїю книгу рекомую Служебникъ до храму С[вя]того архистратига Х. Ми[хаила] за ѡтпущенїе грѣховъ своих и жони моеї ... [витерто] аби и по смѣрти моеї не была ѡтдалена ѡтъ того храму вѣчными часы, а кто бы мѣлъ ѡтдаляти сїю книгу ѡт архистратига Христова Михаила, тѣди нехай будет проклят Анафема и въ сѣй час и въ будущий вѣкъ, а сїя книга куплена и придана до храму в року ѡхїд [1654] М[і]с[я]ца Марта в [2] дня за старанием Г[оспо]дина ѡтца Михаила Гусовского. [Скоропис 17 ст.].

С. 1–5: Сѣй служебникъ Кїєвовыдубицкаго монастыра по умершемъ іеромонасѣ Лїверїи принять года 1797 апрїля 15. [Скоропис 18 ст.].

372. Служебник. – Л., друк. М. Сльозки, 1646. 4°. [6], 308, [2] арк.

Запаско, Ісаевич 352; Петров, Бирюк, Золотарь 165. Кир. 2555.

Форзац 1: Село Гавай въ Венгріи 1915 года Феврала 19 дня.

Арк. 1 зв.–4: Сїю книгу купил раб б[о]жий С[вя]щенный єрей Андрей из своим потомством за свое телесное здравїе и за ѡтпущение грѣховъ дал за не осмъ златихъ до церкви Гаваевской до храму С[вя]того ѡтца Николая рок б[о]ж[ий] ѡψсі [1716].

373. 2-й прим. Кир. 1246.

Арк. 1–12: Во имѣ ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Духа і С[вя]той Живоначальной Троицы Аминь: Я раба б[о]жая Мария надалисьми сїю книгу глаголемую Служебникъ до с[вя]т[о]го Архїєрея и Чудотворца Х[ристо]ва Нико[лая] ... [частину арк. обїрваню] Девїцкую за ѡтпущение греховъ своих такъ теж и за родичи мои вѣчными часы, которая книга абы не была ѡтдалена ѡт того с[вя]т[о]го Храму. А если бы мѣлъ хто тую книгу взяти тѣди ѡной буду подавати на суд б[о]жий так теж проклят будет анафема.

Арк. 93–147: Поминальні родів: Євсильєиченков, Бондарів, Грицишинів-Крупчишинів, Деміденків, Левченків, Хилчишиних, Даниленків, Скороходів, Онищенків, Кресана.

Арк. 101 зв.–106 зв.: Рок „ахм̃ [1650] М[іся]ца Октовріа дня второго вѣдомо нехай будет сым писаніємъ иж Служебник Литургии Іюана [Златоуста] Василіа С. и прежде С[вя]щ[е]ных купил рабъ Б[о]жій Тимофей Гинга з Цареграда продал [?] его ѡтцу Іюану с[вя]щ[е]нику Пяночскому вѣчными часы [витерто] бога за него самого и родителей ... [витерто] и умерлихъ просилъ. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Книгу глаголемую Служебник купил [аз]ъ Стефан Микулинский у пана Трохима Тр [... заклеєно] полской спод Хоронови его М[ило]сѣѣ Пана М... Е: К: М: далем за ню копу литовскій вла[сной] ... [Скоропис 18 ст.].

374. Служебник. – М., 1646. 4°. [2], 639 арк.

Зернова 189. Кир. 3000.

Арк. 1–2 [1-го рах.], 1–7 [2-го рах.]: Сія книга глаголѣмая Служебникъ Чернобыльскаго рождественскаго монастыря приобретена при игуминѣ Селѣфіклѣ. [Скоропис 18–19 ст.].

Арк. 167–176: Сія книга Служеб[ник] церкви Воскресения Христова села Ларинова „рп̃а [181 = 1673] Году. [Півустав 17 ст.].

375. Служебник. – М., 15.05.1658. 4°. [64], 788 с.

Зернова 278; Петров, Бирюк, Золотарь 211. Кир. 5203.

Форзац 1: Изъ книгъ М. Евгенія.

С. [6–22]: Книга Служ[е]бник села Ромонни Николской попа Стеѡана р̃о [170=1662] Году. [Скоропис 17 ст.].

С. [36–40]: „аψи̃ [1718] Год Февруаріа въ в̃ [2].

С. 46, 144–559, 1–3: Сія книга г[лагол]емая Служебникъ Чиновникъ ѡтдана в Святую Ц[е]рковъ Задонскаго м[о]настыря // Тешевскаго Б[огоро]д[и]цкаго Владимирскаго М[о]н[а]стыря на поминавеніе родителей преосвященныхъ ѡтцевъ митрополита Самѡна митрополита Аврамія архієп[и]скопа Арсенія Єп[и]скопа Митроѡана в схимонашествѣ Мокарія протопопа ієр[е]я Гавріила ... Аѡанасія ієрея Аѡанасія ... Триѡна Параскевіи в схимѣ Мавры Іулитты Феодоти Матрены. [Скоропис 18 ст.].

С. [10] [4-го рах.]: Оригиналъ сего Толкованія и отвѣтовъ Паисіавихъ находится въ Софійской Библіотекѣ между греческими рукописями Лихудовъ переплетенными въ книги. [19 ст.]. [Рукою Євг. Болховітінова].

С. 190 зв.: За упокой архимандрита Питирима Схимонаха Пахомія. [Півустав 18 ст.].

С. 549 зв.–[550]: ... Јерея Симеона јерея Алеѣя / јерея Константина јерея Сергия / јерея Терентия ієромонаха / Євхимия ієромонаха Євѣрема / јеросхимонаха Феодора / јеромонаха Феодосия / јеродиякона Трифона.

За упокой: Мисаила митрополита / Аврамия митрополита / Пахомия митрополита / Самѣона митрополита / Григория митрополита / Єп[и]ск[о]па Мокария / архиеп[и]ск[о]па Арсения / архиеп[и]ск[о]па Антония / Єп[и]ск[о]па Іосифа, Іулиты / Схимонашицъ Анісіи, Мотроны / Ієромонаха Трифона Меланія ієромонаха. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

376. Служебник. – Л.: друк. братства, 1666. 4°. [4], 335, 57 арк.

Запаско, Ісаєвич 432; Петров, Бирюк, Золотарь 239. Кир. 2589.

Тит. арк., арк. 6: Принадлежитъ Почаевской Лаврской бібліотеке 1854 г.

Арк. 60 зв.–70: Року ̱ѣѣ [1725] дна ̱е [25] Марта во имя ѡтца и с[ы]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Амѣнь. Я Кириль Рудановичъ суперіиръ монастыря Юсипецкого на той час будучи и видячи Служебникъ росиани: старалемса иж дарил ми Г[оспо]дъ Б[о]гъ побожно челоуѣка, на имя Феодоръ Тимкувъ синъ который далъ золотих два на ѡправу до ѡбители для сп[асе]ніа своего, за которого облигуюса до згону житіа моего благи маистатъ боскій зачимъ и на потим упрошаю братіа которѣи по миѣ будутъ в тоей обители, аби также благи маистатъ боскій за тогожъ челоуѣка. А ктоби тежъ важился тои книги с той обители яким колвек способомъ взати и собѣ присвоити, аби билъ клать проклатъ и анафема. [Півустав 18 ст.].

Арк. 57 зв.: Сей Служебникъ през Ребѣлѣзанта бил забраний з Манастира Юсипецкого и в Жидачовѣ ренупорованій Року ̱ѣѣ [1708] М[іся]ця Мая ̱а [31] Р Podrudzki Namiestnik Zydzaczowski МР [рукою власною].

Прим. з б-ки КДА.

377. Служебник. – М., 1668. 4°. 4, 302, [4], 16 арк.

Зернова 321; Петров, Бирюк, Золотарь 245. Кир. 4280.

Форзац 2: Бл[а]гоч[е]стивый мужъ Туптало Сава, / Запорозского войска ч[е]сть и Слава / В б[о]гоявленскій д[е]нь ѡтверзту Н[е]бу, / Шествіа тамо совершилъ потребу, / въ Третій часъ на д[е]нь третіаго рок, / Седмъ сотъ тысашна: зъ троичного výroку. / въ Троичномъ Кирилскомъ, почил тѣломъ чину, / Д[у]шею троично лице да зрить выну. / Въ вѣку семъ добрѣ жилъ, сто и три лѣта. / Ѡбы сторичну взаль мзду Тро[и]чна Свѣта. / [трикутник з літерою Σ тричі повтор.].

Σ[вя]тъ С[вя]тъ С[вя]тъ еси б[о]же въ С[вя]той Троици, славят / Савы Туптала дѣла, буди ему вѣчна памят. / или Сава Туптало или

славит въ С[вя]той Тройци б[о]га / С[вя]тъ С[вя]тъ С[вя]тъ еси б[о]же
Слава твоя многа. / Г[оспо]дь милость его на мнѣ / или / Сава Туптало
жившій добрѣ сто три: лѣта, / Сторичныя мзды чаеъ Сто троична
Свѣта. [Скоропис 17 ст.].

С[вя]тъ: С[вя]тъ: С[вя]тъ: еси б[о]же во Тройци славими / Сава Туптало
славит сто лѣт и три лѣта ... [Скоропис 17 ст.]. [Автор Дмитро Туп-
тало]. [Українська поезія. К., 1992. С. 329].

Прим. з 6-ки КСМ.

378. Служебник. — М., 09.1676. 4°. 3, 337, [4] арк.

Зернова 343; Петров, Бирюк, Золотарь 257. Кир. 205.

Форзац 1: 1777 Года апрѣля 28 преставися іеромонахъ Феофилакть.
[Скоропис 18 ст.].

Помяни Г[оспо]ди д[у]шу раба своего іермонаха Климонта. [Пів-
установ 18 ст.].

Помяни Г[оспо]ди Душу Раба своего Тита іеродіакона. [Скоро-
пис 18 ст.].

Арк. 1–3 [1-го рах.], 1–3 [2-го рах.]: Сія книга церковная Софро-
ніевской Молчанской Пустыни.

379. 2-й прим. Кир. 754.

Арк. 2–3 [1-го рах.], 1 [2-го рах.]: Изъ книгъ Кирилова манас-
тыря ѿѡ [1708] лѣта ... [Скоропис 18 ст.].

Арк. 24, 46–47, 71–81: марта въ кѣ [25] д[ень] сия книга глаголемая
Служебникъ Кирилова м[о]н[а]ст[и]ра, что за городом, возлѣ Зимней
московской дороги промежъ рѣкъ Волховца и Левотки противъ Сите-
ценского м[о]н[а]ст[и]ря и мала ... Города Полевая, Хкодалеву [?]
листь ѿ [71], а подписалъ сию кн[и]гу Служебникъ бывшей Хетыня,
м[о]н[а]ст[и]ра, архимандритъ Тихонъ будучи в томъ Кирилове м[о]н[а]с-
т[и]ре настоятелемъ своею брэнною рукою. [Скоропис 18 ст.].

380. 3-й прим. Кир. 3048.

Тит. арк. зв.: Изъ книгъ студента Михаила Дроздова. [19 ст.].

Арк. 1–18 [2-го рах.]: Сія книга глаголемая Служебникъ коломен-
ского уѣзду Зарецкой десетіны села ... [обрізано] ... пописана 1760 года.
[Скоропис 18 ст.].

Арк. 153–170: Сія книга глаголемая Служебникъ Єгореевской
округи села ... [обрізано] а подписывалъ тогожъ села пономаръ Никита
Єгоровъ. [Скоропис 18 ст.].

381. Служебник. — М., 07.1676. 4°. 3, 337, [7] арк.

Зернова 342; Петров, Бирюк, Золотарь 257. Кир. 4281.

Форзац 1: Сѣла Радионовки церкви Покровской. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–27: Сия глаголима кн[и]га Служебникъ новопечатной справной Жалований Великого г[оспо]д[и]на Святѣишего Иѡакима Патриарха московского в Путивльском уѣздѣ в селѣ Код[о]йска Лѣнинскому попу Матвѣю Антипову вписшии во рѣ [185=1677] годѣ ноябрю въ аї [11] д[ень]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 4–6 [ост. рах.]: Року ѿѡѣ [1725] м[іся]ця Мая аї [11] і днѣ, сїю книгу г[лаго]лемую Служебникъ, азъ священо иерей Митрофан прежде зостаючи на Парохїи во селѣ Годуновцѣ протопію Глуховский при храмѣ Покрова Прес[вя]тая Б[огороди]ци. Дарствую сей Служебникъ за доброхотнаго подаянїя ради сп[а]сенїя моего братови моему ново священному попу Павлу Радионовскому во вѣчнїе часи, а возвѣренїе дарованного Служебника сего написую Знаменїе Крестнае +. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

382. Служебник. – Л.: друк. братства, 1681. 4°. [4], 350, 60, [3] арк. Запаско, Ісаевич 598; Петров, Бирюк, Золотарь 283. Кир. 2602.

Арк. 22–35: Во имя ѡтца и сина и С[вя]того Д[у]ха Аминь. Сїю книгу рекомую Служебникъ записует и вруча[є]тъ Іѡанъ Поповичъ Верхнацки ѡтцу Василю Кочубѣевскому вѣчными вѣки и дѣтемъ его ... повиненъ і его родича маистат бозкій благи за преставш[ихся] ... [заклеєно папером] іерея Ілію а за его здравїе и за жену его пр[и] чоловіку годнѣмъ Василю Гордашеви Року ѿѡѣ [1759], М[іся]ця Марта, ѿ [15] дня, а хто би его хотѣлъ ѡтдалити ѡт него да будѣтъ проклятъ [а]нафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 79–103: Сия книга називаєца Служебникъ принадлежаща Афанасію Ярошевичу куплина во Львовѣ дано злато ... рублей 20 ... напечатася сия книга въ лѣто ѡт сотворнїя мира а ѡт рождества Христова ѿх[р]іа [1681] мѣсяца' Априлия 5 дня. [Скоропис 18–19 ст.].

Арк. [299 зв.]: Сий Служебникъ многогрѣшнаго священнаго іерея Євстафія ...

383. 2-й прим. Кир. 618.

Форзац 1: Z Biblioteki Zahorowskiey.

Арк. [2]–13: Принадлежитъ Загоровскому Третиклассному Монастырю. [19 ст.].

Арк. 111–131: Во имя ѡтца і с[и]на і святого Д[у]ха Аминь. Я Іѡанъ Волковъ інтлѣтѣгатор (!) Лвовский сїю книгу названѣмъ Служебникъ ѡтдалем до монастыра Загорозскаго до храму Рождества Прес[вя]той Б[огороди]ци вѣчными часи ѡтдалем. А хто би єи мѣлъ ѡтдалити ѡт

того мѣсца ... [відірвано] і ѿт монастира Загоровского повзяти нехай
будет проклят Анафема і маранафа р. б[о]жея ѿхѣи [1688] мѣсяца
Февраріа дня: 6 за jhumenia oјca Silvestra. [Скоропис 17 ст.].

384. Служебник.— Л.: друк. братства, 1691. 2°. [4], 228, 44 арк.

Запаско, Ісаєвич 668; Петров, Бирюк, Золотарь 320. Кир. 2661.

Арк. 1–6: В Храмъ Собора С[вя]тогѡ Архистратига Міхаила
Ц[е]ркве Золотоверхія Кієвскія в Року ѿхѣи [1710] М[іся]ця Мая ҃ [3]
дня надалѣ Архидіаконъ М К: Рафаиль Ниѣже Схимонах М: П: Романъ,
в воздаяніе себѣ вѣчнагѡ сп[асе]нія. [Півустав 18 ст.].

385. 2-й прим. Кир. 2663.

Форзац 1: Року ѿхѣи [1710] Іюля сія книга глаголеемая Служеб-
никъ надана мнѣ ѿтцу Никифору, ѿт небожчика ѿтца Григорія.
[Скоропис 18 ст.].

Арк. [1–4], 1–26: Року божого ѿхѣи [1699] м[іся]ця Септєврія
Дня ҃ [29] я Симеѡнъ Козминич священник Опанасовский купил
сию книгу на имя Служебникъ у Гадячовѣ на Параскевую у жителя
печерского у Сергія Дзвоника за суму готових грошей лычбы лиговской
коп шесть за свои гроши при Тимошу сурмачу и при Петру Сурмачу
и при Тимошу сурмачу Сорнянскомѣ волно мнѣ керєю Симеѡну и
попадѣ моеї Татьянѣ и синовѣ моему мнѣшому Роману и Андрію
менному албо и дочери моеї Агрипѣ хот рабоват хот продать или як
як хотѣтъ на свой пожиток ѡбєрнуть щосмо и записанно при людех
при ѿтцу Євстафію и при Козмѣ Варєнковѣ и при иєромонахѣ ѿтцу
Рафаилу рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КММ.

386. 3-й прим. Кир. 2669.

Арк. 1–10: Во имя ѿтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха аминь. Сія
книга рекома Служебник справила раба Б[о]жія ... [витерто] и раба
б[о]жія Параскевія ... [витерто] и дала єи ѿтцу Михаилу до рук єго
власних до храму ... [витерто]. А хтоби єи мѣлѣ ѿдалити ѿт него
проклятѣ трижди Анафема Року б[о]жія ѿхѣи [1719]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 11–19: Во имя ѿтца и сина и с[вя]таго Духа аминь. Сія
книга рекома Служебник купив єи св[я]щ[ен]ный ієрєй С. Китайгоро-
дѣ Священнаго ієрєя Григорого іс пароха Панѣвского и далѣ за него
червоний золотий. И хтоби єго малѣ ѿт него одалити то будєть з ним
на вгором пришествии судѣ мѣти. [Скоропис 18 ст.].

387. Служебник. – Вільно-Супрасль, 1692. 2°. [16], 259, 86 арк.

Кніга Беларусі 175; Петров, Бирюк, Золотарь 336. Кир. 5238.

Форзац 1: Mszał do Cerkwi Rostockiey należący oprawny w dniu 4 / 16 Listopada 1838 roku za staraniem J X. Bazylego Zaremby Administratora parafii Rostockiey / W dniu 4 / 16 Listopada 1868 ISSm JX. Filipi Feliciyan Szumborski Biskup Dyecezyi Chelmskiey wizytował Cerkiew Rostocką pro memoria adnotatur. [19 ст.].

Арк. [16], 1–12: Во имя ѡтца и сина и с[вя]таго Д[у]ха Амен. Нинѣшний нам книга видании ѡт самого Єпископа нашего Іѡсифа за Короля Августа и за державного Пана нашего в Клучи Ростоцкомъ старости Тлумацкого и за освѣщенного іерея Василя Шуляковского подпись в книзи святом Служебнику Року Б[о]ж[о]го ̅҃ѡ̅҃ [1720] М[і]сяця Априля дня ̅҃ [3] куплена бистъ сия книга повелением раба б[о]жого Семко Столерьъ і з братом Андреом из Липинокъ на имя Служебникъ ѡтдалъ вѣчнѣ до села Ростоки и до храму Покрови Пр[есв]ятой Б[о]городици и до престола божественнаго вѣчнѣ непорушнѣ тая книга не маєт ѡтнята бити того Служебника жадними ѡсобами и с престола б[о]жественнаго и ѡд храму Покрови П[ресв]ятой Б[о]городици или теперишний священникъ или будущий по нем который Литорьгии сатилмугъ [?] оу престола б[о]жественнаго кто маєтъ ѡтвѣтъ со мною дати во ден[ь] Судний пред Страшным Богом и нелицемѣрным Судиею вси вѣкъ и будуще. А у туюся книгу приложилъ и исправилъ Рабъ Б[о]жий Лукашъ Швеѣкъ ижемути и Семеномъ Зынеродою. А вас молю каждого стану св[я]щенства чтіє сию книгу молѣте Г[оспо]да Б[о]га за нас рабовъ б[о]жїихъ которисмо сеи podpisuie te ksienge Stefan Sokolowsky P. R. finis. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

388. 2-й прим. Кир. 5236.

Арк. 1–21: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Я Рабъ Б[о]жїи Алексѣй Стефанюкъ з Висоц[ъ]ка купилемъ сїю книгу рекомую Служебникъ за золотих тридцать шѣст[ь] полской манети при людехъ добрых и вѣри годнихъ на той часъ будучи Сидоръ Гаврилюкъ житель висотцкїй и прочїи и ѡтдалъ а ѡную книгу вѣчнѣ а неѡтмѣннѣ до монастыра Кулемчигьского храму Пр[есв]ятой Б[о]городицы, за держави его М[и]л[о]сти крула н[а]шего Августа за панована его м[и]л[о]сти пана Линевского, а за битности на тей часъ іерешмонаха ѡтца Инокентаго Карпинскаго Чину с[вя]того Василїа Великаго. Хтоби мѣлъ сїю книгу рекомую Служебникъ албо аким фалшивим способом мѣлъ ѡттолвинати, таковий чл[о]в[с]къ любо, з духовнаго стану, такъ тежъ и свѣцкаго, будетъ судъ мѣти нелицемѣренъ вострашное пр[и]шїєствїє Г[оспо]дне, который будетъ судити, живихъ и мертвихъ.

А сѣа книга купиласѣ въ року ̑ѡѣд [1724] М[і]с[я]ца фѣвруаріа дѣ [14] днѣ. [Півустав 18 ст.].

Прим. 3 б-ки КДА.

389. 3-й прим. Кир. 4351.

Арк. [1–8]: Сей Служебникъ ... [витерто] Крыменский ... [витерто] Михаила справлени за гроши раба божого Феодора Шашука Воронкевича из жоною своєю Параскевиєю за стараніем велебнаго ѡтца презвитера Крименского Леѡнтія Старкевича з докладом его до той книги Богу на честь и на хвалу во вѣки вѣком Аминъ [підпис]. [Ско-ропис 18 ст.].

390. Служебник. – К.: друк. лаври, 1692. 12°. [12], 120 арк.

Запаско, Ісаєвич 679; Петров, Бірюк, Золотарь 326. Кир. 145п.

Арк. 1–21: Ся книга зовемая Служебникъ которая являєть із
своего внуѣра к неумѣющимъ людемъ, драгое и полезное Св[я]тихъ
б[о]жїихъ с[вя]тителєй Василїя Великаго Григорїя Богослова Іоанна
Златоустаго. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 42–118: ... Григория неживихъ Стефана Василиевичи Служебникъ созданъ Василемъ Назѣнен[ем] цена ... року 1729 Года ... М[іся]ця іюня про память записана [змiна почерку] чтобъ хто ... то она дарованъна Корунжемъ Халетъскимъ. А понеже я не ведаю гдѣ онъ еи узять і подароваль Василу Либаловъскому. Владико Боже С[вя]тїи ... упокиви нас... [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений і заляпаний].

Прим. з б-ки КСМ.

391. Служебник. – М., 1693. 4°. 3, 356 арк.

Зернова 454; Петров, Бирюк, Золотарь 330. Кир. 777.

Арк. 1-3 [1-го рах.], 1-30 [2-го рах.]: Сия книга въ дарѣ дал сию богоглаголивую книгу Служебникъ в церьков С[вя]тымъ Чудотворь-
цамъ и безсребрянникомъ Козмы и Домияна на Кѡзмодемьяну улищу
дал тееже церкви прихожанинъ Новгѡродіцкой стрелець старогѡ мос-
ковьского приказу десятникъ Тимофей Яковлевъ с[ы]нъ Тетяхина ...
[часть арк. обірвано]. [Скоропис 18 ст.].

391а. Служебник. – Чернігів, 1697. 8°. [2], 137, [35] арк.

Запаско, Ісаєвич 718; Петров, Бирюк, Золотарь 349. Кир. 2014.

Тит. арк.: Ex L: Abbatis Mihalewicz.

Арк. 2: Че[ст]ному Ієромонаху Пафнутію Биковському.

...д[о]ставлено в келіи 1742 год мая 20 ... въ оберъ ієромонашеской
должности на корабе[л]ной флот мантію новую рисіє футро неподшитее

рясу новую добрую чорную легкую акабисникъ седмичний у Софроніа синонѣму аптєчную книжєчку, фляцку хрусталную болщую, лѣхтар мосієнжний юпку киндикову нещиту з баволною: на рясу тухоялу нового и на полуриясокъ на рубацку полотна нового стакан хруцталный, старій мєщти и черєвики пологъ с полотна скатєрт, килимъ долгій старій пасѣстий, китайчаній полуриясок у Германового кравця сукна тонкого мало: крепи на пояс. [Скоропис 18 ст.]

[Ост. арк. зв.]: Милостію високопреподобнейшого ... его милости ѡтца Софроніа Мигалєвича Арх[иман]дрита начальника Монастиря Гамалѣвского в памят імени своего ... јєромонах тогож монастиря Пафнутію Биковскому сей служебникъ 1741 июль 22. [Скоропис 18 ст.]

392. Смотрицький Мелетій. Граматика словєнська. – Єв'ю: друк. Вілєнського братства, 1619. 8°. 4, [247] арк.

Кніга Беларусі 78; Петров, Бирюк, Золотарь 70. Кир. 729.

Арк. [250]: Оуставъ како Чернило дѣлати

Перовѣе чарка вина ц[е]рковнаго / Чарка оцту доброго двѣ чарки / Галясу чарка с верхомъ гуми / Девять чарокъ воды третая част / Чарки купєрвасу, и постави на огнь дондеже начнет шумѣти / Таж за ѿ [6] днєи промѣшуй и по три рази на ѳ [9] днь процѣди презъ / Чистую хустку и тако пиши / А вєгда огустѣетъ придай мало воды елико мощно вомѣстити и паки пиши. [Півустав 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

393. Смотрицький Мелетій. Граматика. – М., 1648. 4°. 388 арк.

Зєрнова 181; Петров, Бирюк, Золотарь 181. Кол. Вітта 51.

Арк.1: Leontius Tichonow verus dominus possessor meus q[ui] me sibi comparavit Moscoviae 6 grivis [?]

Арк. 42–52: Сия книга гл[аголе]мая Грамматика Л[ь]ва Тиханова с[и]на Арсє[нь]єва. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 386 зв.: Сия кн[и]га Граматика подарєна от павловьскова жытєля Михаила Михайлова Бєзъбрзєва того жъ села жытєля Петру Семєнову Бєзбрзєвови одънофамилциви гєнваря дня 1810 года под-писал Семєн Бєзбрзєвъ. [19 ст.].

394. 2-й прим. Кол. Попова 32.

Арк. 44 зв.: Продал сию Книгу Граматику церкви Николая Чудотворца соторгу пономар Андрушка Перовъ Троицкому казначее иєрманаху Аарону за чисто писал своєю рукою а дєнги взялъ вси и полна. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 388 зв.: Ѡвсєпѣтая мати: рождиш ая всѣхъ с[вя]тыхъ с[вя]-

неоуддалена будет ѿд ѡбители С[вя]тое ѡтцы с[вя]тыи молю сию книгу в церкви б[о]жїи и в трапезѣ прочитайте, имене грѣшнаго, в праведнихъ м[о]л[и]твахъ своихъ не забывайте / се же быст во второе лѣто высоцѣ в б[о]гу превелебнаго его м[и]л[о]сти Г[о]с[по]д[и]на ѡтца Варлаама Ясинскаго Архимандриты сии с[вя]тое великое Лавры Печерское Г[о]с[по]д[и]на ѡтца и мнѣ велице м[и]л[о]стиваго бл[а]годѣтеля ему же да даст г[оспо]дѣ б[о]гѣ, про бл[а]го получ[е]ном здравїе долгоженствїе за намѣсництва превелебнаго его м[и]л[о]сти г[оспо]д[и]на ѡтца Паисїа Клепика при уставнику Св: Лавры Печерской всечестном г[оспо]д[и]не ѡтцу Лукїану Много грѣшнїи Єрм: Каллист рукою [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

396. [Соборник]. – М., 1665. 2°. [4], 10, 220, [2], 43, 70, [2], 58 арк. Зернова 311; Петров, Бирюк, Золотарь 233. Кир. 3033.

Арк. тит., 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–19 [3-го рах.]: 1746 Года генваря 13 дн[я] сия книга или слова б[о]годухновеннихъ учителей Григорїа б[о]гослова назїанзена Василя Великаго и Аѳанасїа и Дамаскина Іоанна суть купленаи в ієромо[на]ха Ієрофея Прилускаго за вѣсьмъ рублии мною ієромонахомъ Аѳанасїемъ Яснїковскимъ бувший на тотъ часъ наместникомъ Пивскимъ Городискаго м[о]н[а]с[ти]ра приписнемъ къ Киевскому С[вя]то Николаевскому м[о]н[а]ст[и]ру в немже по смерти его далше быть на бѣбліотеки тогожъ м[о]н[а]ст[и]ра Кїевского своеручно записую. [Скоропис 18 ст.].

397. 2-й прим. Кир. 187.

Форзац 1: Сїя книга называемая Григорїа Богослова с прочими святыми составленная во одной книгѣ, дошедш ая 1822го Года марта 18го дня въ ползу Задолжнск[ой] Владимѣрской Губернїи Кавровской округи села Ряпялова вотчина Г - на Гвардїи Порутчикъ Николая Петровича Засѣд[скаго] (?) Крестьянина Єфрема Степанова, Тамбовскому мещанину Федору Перфильеву сыну Серебрекову, ценою, при собранїи хорошаго поведенїа людей отъставнаго сержанта Федора Сѣменова (?), Зотова и при крестьянинѣ его Превосходитѣльства Андрея Семеновича Кологривова, Иванѣ Семеновѣча томъ числѣ высшей канцѣляриста Ивана Протопопова. [19 ст.].

Арк. 1–10 [2-го рах.], 1–25 [3-го рах.]: Сїя книга глаголемая Григорїа Назнанзина города Моршанска Барашевской слободы Николаевскаго диакона Іоанна Іоннова куплена у господина М. Г. Л. с[ы]на, а дана шесть рублей, а подписал сїе книгу ѡнѣ дїяконѣ своею рукою 1792 года генваря 2 дня. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сїя книга Моршанскаго дьякона 1791 Года куплена дана 9 Z 11 копѣекъ Гаврилѣ Ларевѣ (?) [підпис].

Дана сия книга три рубли шеснатцет алтынъ чътыре д[е]н[ь]ги.
[Півустав 18 ст.].

Сію книгу аще кто со вниманіємъ прочтетъ / тотъ много ползи души своей обрететъж. / Не всю прочитиваль и я рабъ грѣшной / и получилъ отъраду своей душе безутѣшной / Макаріи страникъ гостившій въ сей пустыне / Сію книгу и утѣшаль себя при своей кручине / И благодариль за сію книгу того / сія находится у кого / божія милость да будетъ кто созиждель ея / Ибо многіи получаютъ себѣ ползу отъ сія. [19 ст.].

398. 3-й прим. Кир. 5191.

Арк. 1–10 [2-го рах.], 1–15 [3-го рах.]: Лѣта ̅҃ѣрче [7195 = 1687] Марта въ ̅҃ [3] д[е]нь по указу Великого Г[оспо]д[и]на С[вя]тѣишаго киръ Іоакима Московского і всея Россіи і всѣхъ сѣверныхъ странъ Патріарха дана сия кн[и]га с печатного двора области Полского королевского величества воскресенского м[о]н[а]ст[ы]ра в ц[е]рков б[о]жию безденежно. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: [Проба пера, малюнок].

Прим. з 6-ки КСМ.

399. 4-й прим. Кир. 3037.

Форзац 1: От книгъ собственныхъ іеромонаха Митрофана послуш[ника] Печерского. [Скоропис 18 ст.].

Библиотеки, Свято-Троицкой Кит[аевской] Пустыни Писанія Св. отцев ... [19 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–2 [3-го рах.]: Сію книгу Грігорія Назянзена купилъ я іеромонах Митрофанъ послуш[ник] печерскіи въ іеродіакона Д[а]в[и]да за свои келейніи денги дал четири рубли съ полтиною ... [замазано чорнилом] Афанасія Великаго Року ̅҃ψ̅҃ [1730] въ м[і]с[я]цѣ Генварѣ первых чиселъ, а кому яким колвекъ способом по миѣ достанется м[о]лю бл[а]г[о]чистиваго читателя да поминаетъ мя въ молитвахъ своих. [Скоропис 18 ст.].

400. 5-й прим. Кир. 3040.

Форзац 1: Изъ числа книга Библиотеки Кіева Златоверхого Михайловскаго Первокласнаго монастыря 1862 г. апрѣля 21 г. [19 ст.].

Арк. тит., 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–220 [3-го рах.]: Сія книга ест власная іеромонаха Феодосія Софоновича, игумена Михайловского; По смерти бл[а]женныя памяти Феодосія Софоновича игумена Монастира Михайловского Золотоверхого Кіевского зостала сія книжка Біблѣотецѣ Михайловской. [Скоропис 18 ст.].

401. Соборник. – М., 1700. 2°. [1], 4, 746 арк.

Зернова 495; Петров, Бирюк, Золотарь 368. Кир. 253.

Арк. тит., 1–4, 1 [2-го рах.]: Книга сія казенная Молчанской ... [обрізано] Софроніевоу Богородицкой Пустыни. [19 ст.].

Арк. 1–25 [2-го рах.]: Сія кн[и]га Соборникъ м[о]н[а]ст[и]ря Молчинского Пустынного Прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]цы Ч[е]стнаго ея р[о]ж[де]ства казенная подписался того ж м[о]н[а]ст[и]ря пристроител в іеромонас[ех] Серапионъ с братею лѣта ̅҃҃҃҃ [1717] м[і]с[я]ца Февраля въ кѣ [22] д[е]нь. [Скоропис 18 ст.].

402. 2-й прим. Кир. 3117.

Арк. 4 зв.–6: Бл[а]гословеніємъ яснѣ в б[о]гу превелебнѣйшаго его милости г[о]с[по]д[и]на ѡтца нашего архимандрита Іоаникія Сеньотовича сія книга на Москвѣ куплена на ѡбщую потребу до С[вя]той великой и Чудотворной Лавры Кіево Печерской и его бл[а]гословеніемъ у великой церкви Успенія Прес[вя]тыя Б[о]гоматере въ соблюденіе положена Року ̅҃҃҃҃ [1721] М[і]с[я]ца Марта ̅҃ [1]. [Скоропис 18 ст.].

402а. Ставровецкий Кирило Транквіліон. Зерцало богословія. – Почаїв: друк. К. Ставровецкого, 1618. 4°. [30], 84, [2] арк.

Запаско, Ісаєвич 115; Петров, Бирюк, Золотарь 66. Кир. 2101.

Арк. [1 зв.], [26 зв.]: Bibliothecae Monasterii Poczajoviensis Ordinis S. Basiliae Magnii applicatus hic liber 1758 Anno.

Арк. [8–22]: Во имя ѡтца и сына и с[вя]таго д[у]ха сия книга рекомаа богословія раба божия священнаго іерея Димитрія Михайловича презвитера веси Дунаєва ... [витерто] его которую даровалъ тест ему вѣчными часи аминъ. Року божия ̅҃҃҃҃ [1737]: М[і]с[я]ца Мая дня ̅҃ [6]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [26 зв.]: Bibliothecae Monasterii Poczajoviensis Ordinis S. Basiliae Magnii applicatus hic liber 1758 Anno.

Арк. [27]: Захочай же тебѣ нас ѡтче С[вя]тыи именемъ у милостиваго твоего С[и]на, которого на избавленіе нам дал ѿ ласкою животворящего и пресвятаго твоего духа: которого до нас на ѡсвятеніе наше послал: абы жадеи з нас вѣрных твоих и правдивыхъ хвалчив незгинулъ: всемогучая с[вя]тая ѿ единственноистная Троице: даруй нам з добротливой ласки твоей, абы ѡкрутныи неприятели, нашъ поединковъныи, превротного еретицкою наукою на против нас воюючи, подъ ногами недужихъ и слабыхъ насъ упалъ: а С[вя]тыхъ твоихъ заповѣдий росказаніи збавенія ... наука нами би захочанна и выкониванна била иже бисмо видомихъ и невидомихъ неприятели нашихъ преслѣдованія и утисков, тобою ратованю, ѿ ѡборонаны будучи, безъ

жадныхъ прешкодъ и бѣдъ в ласце твоей жили, і радост твою въ нас
выполъненую мѣли, кѣторую наполнены бывши, бурливого сего су-
етънѡго мешканю нашего вихроватое море безъпечне абисмо преплили
і на тихой н[е]б[е]сного твоего ц[а]рства пристании пристали. Ѡт тебе
або всѣмъ давано бывает вшеякое добро і кожъдая реч зъбиженная
і тобѣ мы честь славу і поклонъ чинимо безъначальному ѡтцу, Собезна-
чальному С[и]нови, і соприсно сущьному С[вя]тому Д[у]хови Богу в
Троіци єдиному нинѣ и завжди і навѣки вѣков аминь. [Скоропис 17-
18 ст.].

403. Таблица невидимая сердца чловічаго [Апостол]. – Л.: друк.
братства, 1660. 2°. [14], 242 арк.

Запаско, Ісаєвич 430; Петров, Бирюк, Золотарь 236. Кир. 2583.

Форзац 1: старецъ колисалъ дѣтятко люля иже люл люля
маленке тихо. [Півустав 18 ст.].

Арк. 71–91: Во имя ѡтца и сина и С[вя]того Д[у]ха Амѣнь. Сия
книга рекомая Апостолъ дав рабъ божий Іерей Іѡанъ, Бѣдованецъ и
женою своєю Феодорою зятеви своему іерею Марку Чернишу и оунуцѣ
Марецѣ до власних рукъ его, а хто би хотѣлъ ѡт него взяти анафема
и маранафа да проклятъ будетъ: и будуся из ним на Судѣ божомъ
справати власною рукою даю син[о]ви своему иерею Маркови Чернишеви
а ѡт рожъдества Х[ристо]ва „ѧѱѣ [1705]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з давньосховища епарх. іст.-стат. ком-ту, м. Кам'янець-По-
дільський.

404. 2-й прим. Кир. 2590.

Арк. 17 зв.–29: Сія книга глаголемаа Апостолъ наданаа ѡт
урожонихъ пановъ ѡт раба божого Григория и жени его Настасіі
ѡт чадии и ѡтца его Юхима за ѡтпущеніє гр[і]ховъ зошлых с того
свѣта родичовъ ихних самых и потомства ихъ до храму с[вя]того
славного и всехваланого Ап[о]с[то]ла І[веа]нг[е]листа Христова Іѡанна
Б[о]гослова в селѣ Бороховѣ маєтности пана Красиц[е]вского Марицѣна
Вончеха при котормъ храмъ мѣ таа книга непорушно вѣчными часы
маєтъ зоставати. А хтобы єе мѣл ѡт того храму якъ з особ д[у]ховных
а якъ и свѣцкихъ стану шляхецкого и посполитого ѡтдалити и
взати нехай будетъ всеи вѣка и в будущни проклатый Аминь. [Пів-
устав 17–18 ст.].

405. 3-й прим. Кир. 2584.

Арк. 14–21: В року „ѧхїє [1685] я рабъ б[о]жій Леѡнтий із сином
моимъ Антоніємъ надаю сию книгу г[лаго]лемую Апостолъ, до Храму

Вознесенія Г[оспо]дня і С[вя]того арханг[е]ла Михаила до церкви ѡмеленской, за которую далем золотих ѣи [18] за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, а хто би мѣлъ ѡную ѡт того мѣста с[вя]того ѡтдалити нехай же на нем будет клатва с[вя]тихъ ѡтець. [Скоропис 17 ст.].

406. Требник. – М., 1625. 2°. 4, 341, 96, 37, 102 арк.

Зернова 56; Петров, Бирюк, Золотарь 83. Кол. Вігта 31.

Форзац: Сія книга потрібнік В Маслова лета от рождества Христова ѿхѣ [1625] пос. Б - Городок Калининский обл. [20 ст.].

Арк. 6–21: Сія книга глаголемая Требникъ Воронежскаго Алексѣевского Апатова монастыря;

Арк. 7 зв.: ѿψαї [1711] г. престовися преосвященный митрополитъ Похомий воронежский елецкий в Троицкомъ седмаго чесе дни в двадесет третего числа зачатия Святого Иоанна крестечи. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 22–64: АΨΑΙ [1711] году Феврала ... [витерто] Города Воронежа вкладчикъ посадский Савичъ [?] Феодор Иванович сию ... дјаку вклавъ сию книгу глаголемую Требникъ в Опатову Пустынь в Алексѣевский М[о]н[а]ст[ы]рь во святую ц[е]рковъ ради помѣновения батюшки ѿ матушки ѿ всѣхъ сродственниковъ, а кто сию книгу јзъ ... ц[е]ркви возметъ јзли украдет да будетъ нынѣшии ѿ будущимъ проклятъ Анафема. [Скоропис 18 ст.].

407. Требник мирський. – М., 1639. 2°. 7, 10, 514, 104, 20, 15, 3 арк.

Зернова 146; Петров, Бирюк, Золотарь 136. Кир. 4266.

Форзац 1: Изъ Испанской церкви прибавление ... перешло въ Галликанскую въ половинѣ VIII века (767). Въ Римѣ когда мнѣнія возмутились Левъ III папа велѣлъ изобразить Никео-Константинопольский Символъ по гречески и по латини на двухъ серебряныхъ доскахъ и поставить въ базиликѣ Св. Петра съ надписью: Haec Leo posui a more et cautela orthodoxis religionis. Эти доски оставались до XI - века Латины не признають Сына "началом Св. Духа" ... а только вѣрують что Духъ Св. через него преходить то есть препосылается вѣр ... На Востоке до VIII столетия сохранялись въ нѣкоторыхъ мѣстахъ обычаи западные въ Испаніи вырезывали изъ обыкновенного (кислаго) хлеба круглые кусочки и служили на нихъ ѡбѣдню, но въ IX вѣкѣ Западная церковь требовала употреблять опрѣсноковъ ѡт поста въ Субботу и употребленія опрѣсноковъ Восточная церковь обвиняетъ латинскую въ жидовствѣ.

Арк. [1]: Принадлежитъ Мѣнецкому Николаевскому Монастырю.

Арк. 398: Разореніе причиненное царству Русскому ѡт латинскихъ фанатиковъ возбудило такую ненависть въ Западной церкви, что

патріархъ Филаретъ на Соборѣ держанномъ въ Москвѣ 1621 г. уложилъ перекрещивать обращающихся не только изъ папизма но из Уніи. [19 ст.].

408. Требник іночеський. – М., 1639. 2°. 3, 11, 423, 92, 18 арк.

Зернова 145; Петров, Бирюк, Золотарь 135. Кир. 2986.

Форзац: ... воза яблок лесновыхъ д[е]н[е]гъ взял ѿ [2] рубли ꙗ [3] алтина ѿ [2] пошлин взяв ꙗ [3] алт. / Того ж числа явил Фрол Боклан да си[н]ъ јво Кузма кѣ [23] кади меду а явил въ ѿ [12] / Того ж числа продали кр[е]ст[я]не кармари[н]зкие волости села Десятинамаскитка [?] Авдокимов с товарищи / Маритцкой волости д[е]р[е]вни Веретени Иоаникіа Василѣвъ с товарищи свежего мяса з [7] тушь свинѣхъ ꙗ [3] гуся. лѣ [31] кожа говяжья четверика яблокъ ѿ [2] лантуха хмеля двое ... вѣли за вес[ь] товар рублев кѣ [23] алт. ѿ [2] пошлин взято кѣ [24] алт. д[е]н[е]г. / Того ж числа явил Михаило Тонков сто рогож явих рѣ [170] / да ꙗ [2] у Оверкиа пшеницы по дѣ [14] а [1] пошлин взято з [7] ... поля рубля ꙗ [2]. / Того ж числа продали кр[е]ст[я]не Камаринские Волости села Чаенки Смерка Васкинѣвъ с[и]нъ с товарищи Смерки ... рѣ [102] возѣ всякого розного хлеба тѣ [309] четвериков д[е]н[е]гъ взяли за вес[ь] хлеб чѣ [95] рублев пошлин взято дѣ [4] рубли ѣ [5] ал. / Февраля въ з [6] д[е]нь явил Володка Золотарев ѣ [15] тушь свинных денегъ // взял ѿ [12] рублей і пошлин взято кѣ [20] алтин / Того ж числа явил Костя Воробников ꙗ [13] полос ветчины да з [6] сал свинных денегъ взялъ по зѣмѣ [741] рубли пошлин взявъ аѣ [11] алт. / Того ж числа явил Василей Засекин ѿ [2] лантуха хмеля / Того ж числа явил Федор Лопатин ѣ [5] воз свѣжаго // хлеба сѣчѣ [293] четверика денегъ взяли за вес хлеб пѣ [89] рублев ꙗ [13] ал. ѿ [2] пошлин взято дѣ [4] рубли ѣ [15] алт. / Февраля въ з [7] д[е]нь явив Григорей Никулин ꙗ [3] бочки масла конопляного отявил во ... не продал во Брянске / Того ж числа явил Софрон Вяхирев ѿ [2] кади меду / Того ж числа явил Мартин Кузнецов ѿ [2] // Февраля въ з [7] д[е]нь явив Болховитин посажкой ч[е]л[о]в[е]къ ... Правотарѣ ѿ [8] мехов соли денегъ взял за сол трицат восемь рублев пошлин взято по три рубли кѣ [26] ал. д[е]н[е]г / Того ж числа явил Микитка Єрмаков ѿ [40] косяков масла д[е]н[е]гъ взял масла лѣ [32] рубли пошлин взято ꙗ [3] рубли кѣ [20] алтын. / Того ж числа продали кр[е]ст[я]не Рылского уѣзду д[е]р[е]вни Крупца Михай ... // Того числа нанял подсеять Федор Пугачов по з [6] д[е]нь на неделе платил в сентябре.

Того ж числа явил Иван Солодовников ꙗ [10] косяков мыла за двѣ бочки селдей, селди довоз явил / а масло не продано / Того ж числа явил Гриша Крутиков да Иван / Шохов ѿ [8] бочекъ соленой рыбъ ꙗ [3]

явил / довоз за ѿ [5] бочек д[е]н[е]гъ взял дї [14] рублев пошлин взято кѣ [25] ал[тын] / ... взял кѣ [26] алтын, ѿ [7] пошлин взял / взятка д [4] / Того ж числа явил Петръ Шлыков ј [10] мерников масла конопляного, а купил то масла во Брянскомъ уѣзде за тожа явил кѣ [28] мерников масла / Февроля ѿ [17] купил Лохтион Бобаеву калуженин ѿ Василіев явил кѣ [21] мех соли десят мехов довозено пошлин ... Гаврилова і на Попова цена тои соли т [10] рублев а взял мнѣ Михаиле тѣи [311] рублев Зинові Маркову с товарищи на Великъ ден Хр[и]стового я Михаила / І в таможенные книги да своей рукою записал. [зміна почерку, нерозбірливо] ... По сей записки Язиков с товарищи взял у[с]нево Михаилѣ все сполна д[е]н[е]гъ дая рублев пошлин взято перелично рав [112]. Февроля въ гї [13] явил Иван Заикловинъ Кокорев т [300] меха соли еї [15] касяков лаптѣ / Февроля въ кѣ [25] д[ень] явил Гаврила Лукьянов к [20] бочекъ селдѣ а тѣ бочки сказал Семена Ледяшева. Продано бочек в Острѣ ... [незрозумілий інший почерк] / Того же числа явилъ Родион Шилов р [100] обувей лаптѣ а сказал те лапти брата своего Емеляна да Емелян явил р [100] обувей лаптѣ. / Того ж числа продал Болховитин Посацкой человекъ Филип Фатѣивъ сиу д [4] юфти подошевного тавар ѿ [5] юфтѣ красного тавару - т [10] обувей сапогов денегъ взяв за вес[ь] товар п [80] рублев к [20] пошлинъ взято подылиси по пяти денегъ с рубля аї [11] ал. ѿ [5] / Февроля въ кѣ [26] д[ень] явилъ Никита рожі д [4] съ лучи ... [незрозумілий почерк] / Того числа явилъ Карачевского уѣзду д[е]р[е]вни Кратовой Иван Сидоров воз злаку забожя. / Того ж числа явил Михаила Масленикѣ бочки масла кд [24] мерника за нѣ взяв вї [12] рублев пошлин взято к [20] алтын. / Того ж числа купил Михайла Васкѣвскѣ Васютин к [20] пуд соли у Боровитина посадского чл[о]в[е]ка у Ивана. [Скоропис 17 ст.].

Помяни господи душу раба своего Похомия. [Півустав 17–18 ст.]
Прим. з б-ки КПЛ.

409. 2-й прим. Кир. 4965.

Арк. 1–6 [2-го рах.]: Сїя кн[и]га Потребникъ черного попа Федосїя. [Півустав 17 ст.].

Арк. 6 зв. [2-го рах.]: Лѣта 7184=1676] апрѣля въ ѿ [9] де[нь] по приказу дяди своего Кириллова м[о]н[а]ст[и]ря ігум[е]на Феодосия что в Великом Новѣграде продал сиу книгу Требникъ за чисто триех св[иде]т[е]лей дьячек Артѣшка Зотиков что у с[вя]тѣишаго патриарха на сѣнях тояж ц[е]ркви черному священнику Пахомию, а взял за тоє книгу полтора рубли за Требникъ у него священника Пахомия і будет кто в неє станет ступатца ј мнѣ дяку Артемию ѿбишат в том і росписався Артемей своею рукою. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 9–28 [3-го рах.]: Лѣто 7148=1640] июня в аї [11] д[е]н[ь]

дал вкладу сию книгу г[лаго]лѣмыи Потребникъ церкви Живоначалниа Пр[е]с[вя]тыя Троицы и пр[е]п[о]добнаго чудотворца Макария Москвин [?] монастыр инок Нифонтъ тоя же ѡбители бывши пономаръ по своен д[у]ше и по своих родителей без выкупу довѣки аминь. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

410. 3-й прим. Кир. 167.

Арк. 1–8 [2-го рах.]: Сея книга Потребникъ іноческоє черного попа Аврамія назвищом Заикова Сподвенея. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 4 зв. [3-го рах.], 212 зв. [3-го рах.]: д[р]оѣ [175 = 1667] году апрѣля въ кѣ [25] день продал сию книгу Потребникъ Кирило Климентиївъ Мизгиревыхъ попу Трофиму Аѳонасьеву подписали по Кирилову велѣнію монастырской дѣячекъ Васка Иванов Мокиѣвъ; д[р]оѣ [175 = 1667] году априля въ кѣ [25] д[ен]ь купил сию книгу г[лаго]лѣмую Потребникъ попъ Трофимъ Аѳанасіевъ у Кирила Климентіева сына Мизгиревыхъ [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Продад сию книгу попъ Трофим свою келѣйную Потребникъ, а не казенную игумену Варламу д[р]ид [184 = 1676] генварѣ ... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки Н. Маклакова, потім перебував у Путивльській центр. район. б-ці.

411. Требник. – М., друк. В. Бурцова, 1642. 8°. [318] арк.

Зернова 117. Кол. Вітте 85.

Арк. 9–291: Сію книгу синодальною свѣряли и нашли ее во всемъ сходною московской единовѣрческой типографіи что при Троицкой единовѣрческой церкви надзиратели замоскворѣцкаго Сорока Іоанна предтечевской подѣ Боротъ церкви протоіерей Іоаннъ Тимофесѣвъ Тихомировъ; священник Василій Михайлов ... сію книгу. [Скоропис 18 ст.].

412. Требник. Ч. 1–3. – К.: друк. лаври, 1646. 2°. [20], 946, [2], 263, [2], 430 с.

Запаско, Ісаевич 354; Петров, Бирюк, Золотарь 164. Кир. 54п.

С. 9–93: Требникъ Петра Могилы Московскаго ... вотчины князя Сергія Борисовича Голицына села Покровскаго Єрденево тож ц[е]ркви Покрова Пр[е]с[вя]тыя Богородицы а подписана сия книга ко ѡной ц[е]ркви б[о]жиї тоєго кн[я]зя Сергія Борисовича указ в знакъ дабы была із той ц[е]ркви б[о]жиї неотемлема 1718 года. [Скоропис 18 ст.].

413. 2-й прим. Кир. 53п.

Форзац 1: Сей требникъ Петра Могилы купленъ в г. Кіевѣ 1709 9 мая за талеров десять доброй монети.

Арк. [3–4] ... кафедрального протоірея Феодора Войтковського. [Скоропис 18 ст.].

С. 21–41: Року $\text{д} \psi \theta$ [1709] м[і]с[я]ця мая дня θ [9] на принесеніє честнїхъ мощей с[вя]тїа Х[ристо]ва Николая азъ ієрей Иѡанъ Василієвичъ Вербка давалемъ зятєви своєму честному ѡтцу Иякову Стефановичу, ѡстаючому в селѣ Луцѣ талярєй десять доброй монети абы мнѣ сей Требникъ купилъ въ б[о]госп[а]саемомъ градѣ Києвопечерскомъ который свѣдомий на той часъ будучи Григорий Гавриловичъ вуйтъ хвастовскій также и Стефанъ Грочаненко; дѣялося року и дня више менованного. [Скоропис 18 ст.].

С. 49–69: Року $\text{д} \psi \text{л} \epsilon$ [1735], м[і]с[я]ця мая, дня $\text{й} \text{і}$ [18] азъ ієрей Василий Ѡстапюк, купилем сию книгу г[лаго]лемую Требник, въ б[о]госпасаемом градѣ Києвѣ, оу славетно урожоних Панов Вербченковъ, Кирилия Лукяна, Иякова, за житїа матки их, за которую книгу далем полской монети золотихъ сто двадцят своей власной праці на той час будучий чесний ѡт[е]ць Гавриил Писаровскій Року и дня, вишѣ менованнаго. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова.С. 154–155].

414. 3-й прим. Кир. 56п.

Арк. [6]: Іѡвъ Заюнчковскій Архимандрит Кобринскій ігуменъ Манявскій [?] $\text{д} \alpha \text{х} \text{н} \text{з}$ [1657] рукою влас[ною] [підпис].

Арк. [7–10], с. 1: Сия книга Требникъ Могилянскій, надана єст на Пещеру препод: Феѡдосїа, по небожчику ієром: Ієрониму Дубинѣ, року $\text{д} \alpha \text{х} \text{ч} \text{и}$ [1698], Марта л [30]. [Скоропис 17 ст.].

415. 4 -й прим. Кир. 745.

Форзац 1: Сия книга куплена у ієросхимонаха Алексїа Шура духовника Кїєво-Печерскїа Лавры 28го января 1924го Года Б[лижних]ъ пещеръ Кїєвѣ. Лавра.

Арк. [1–9]: Року $\text{д} \alpha \text{х} \text{ч} \text{и}$ [1698] января сия книга Требник ѡт С[вя]т[ой] лаври Кїєвскїа Печерскїа єст ѡфѣрованая в б[о]гу преѡсвященном у єго м[и]л[о]сти ѡтцу Іосифу Нелюбовичови Тукалскому митрополиту Кїєвскому Галицкому и всея Руссии Єпископу Бѣлорускому Архимандриту Лещинскому Г[оспо]д[и]ну Пастиру и благодѣтелю своему. [Скоропис 17 ст.].

С. 1–33: ... данная церкви с[вя]тїхъ верховныхъ Ап[ос]т[ол]ов Петра и Павла м[о]н[а]ст[и]ря Кїєвопетропавловского и записанна про всякой случай 1752: года ієнваря л [30] числа. [Скоропис 18 ст.].

416. 5-й прим. Кир. 37.

Форзац 1: Похот родит грѣхъ, а грѣхъ родит смѣртъ, а смѣртъ родит муку вѣчную. [Скоропис 17 ст.].

С. 1: Книга священне ієрея Алексея Борзако[в]ского 1684. [Скоропис 17 ст.].

С Книгъ ієромонаха Корнилія ігумена монастира Мошенского. [Скоропис 17–18 ст.].

417. Требник. – М., 1651. 2°. 6, 769 арк.

Зернова 234; Петров, Бирюк, Золотарь 191. Кир. 181.

Форзац 2: Требникъ, под названіємъ Потребник, глаголемыя старо-вѣры и сторообрядцы [!] безпоповщинскаго и поповщинскаго толка называютъ сей Требникъ Іосифскимъ, по тотому; что шный друкованъ при Іосифѣ Патріархѣ. За который, поименованные схизматики къ сожаленію платятъ очень высокую цѣну. От того въ теченіи не малаго времени едва можно было штыскать эту книгу на московскихъ рынкахъ, за которую заплачено семьдесятъ пять рублей серебромъ. [Півустав 18 ст.].

Прим. з б-ки М. Маклакова.

418. Требник. – Л.: друк. братства, 1668. 4°. [4], 431, [13] арк.

Запаско, Ісаевич 599; Петров, Бирюк, Золотарь 278. Кир. 615.

Арк. 1–11: Аз ієрей Грігорій купилъ сію книгу рекомую Требникъ за здравіє и за спасеніє грѣхов рабы божієй Маріи за два талярї. А ежели бы хто хотѣл ѿиѣматї то таковїй человекъ клят проклят навѣкї аминь аминь аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 49–55: Купилъ сію книгу зовомую требникъ рабъ Б[о]жий ... [витерто] из женою своєю М[а]рією ѿбивателъ з ѿца и матки Густинскихъ до храму С[вя]тїа Живоначалїа Троица того мѣстечка за свое спасеніє и ѿпущеніє грѣхов и родичомъ своихъ важилъ противникомъ быти и ѿдалити тую книгу ѿ с[вя]таго буди на якового клятва б[о]жїа Анафема Маранафа на всїй вѣкъ и будущи: Іюня аї [11] рокъ ѡхѣз [1697]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

419. 2 - й прим. Кир. 53.

Арк. 1–8: Року ѡхѣз [1686] м[і]сяця іюня кї [28] дня, сію книгу Требникъ, купила старица шпитална Євфимїа Гвоздикъ прозванная, за ѿпущеніє грѣховъ своихъ і родителей, за злотихъ пять, і надала его до ц[е]ркви с[вя]тихъ преподобнихъ Антонїа і Феѡдосїа, в мѣстеч[к]у Печерскомъ навѣки. А кто бы мѣлъ его ѿдалити нехай буде Анафема на немъ. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: З Богословщини села Мироновки Феѡдор Приходко. [18–19 ст.].

420. Требник. – Л.: друк. братства, 1695. 4°. [16], 429, [13] арк.
Запаско, Ісаєвич 698; Петров, Бирюк, Золотарь 335. Кир. 634.

Форзац, арк. [2–15], 1–6: № 9 принадлежитъ къ числу богослужебныхъ книгъ священника Александра Данилѣвича: Книга называемая Требникъ принадлежитъ настоятелю Журавицко-Омеленского прихода Александру Данилѣвичу куплена 1849го года октября 26го дня за золотыхъ два при бытности священника мистечка Колокъ Іоанна Теодоровича. [19 ст.].

Арк. [1–12]: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я рабъ б[о]жий Стефанъ Чернячокъ ѡбиватель горбакювский со женою своею Феклою купивъ сию книгу рекомую Требникъ ѡтцу Арести пресвитеру Дулѣвскому которая не повинна ѡт него ѡтдалена быти и его чадамъ Тарасовѣ Аминь. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [13–16], 1: Азь ієрей Петръ Парнѣскій парохъ Понєдилскій купилъ сію книгу рекомую Требникъ у чесного ѡтца Арести пароха Караївского за золотихъ кѣ [24]. [Скоропис 18 ст.].

421. 2-й прим. Кол. Попова 31.

Форзац 1: Студента Университета св. Володимира Павла Николаевича Попова из Ични Черниговской губ. Борзенского уезда от де-душки о. Федора Гавриловича Тычины. [20 ст.].

422. Требник. – Л.: друк. братства, 1698. 8°. [3], 286, [15] арк.

Запаско, Ісаєвич 735; Петров, Бирюк, Золотарь 353. Кир. 2715.

Арк. 1–22: Се азь многогрѣшнѡй ієромонахъ Дамаскинъ законникъ монастира катедралнаго Переяславскаго ѡфѣрую сію книгу Требникъ в Пречестную вознесенія Г[оспо]дня ѡбителъ Катедралноу П[е]р[е]яс. м[о]л[и]твами ие и предстательствомъ Б[о]городици Преславной Чудодѣствующей в той же с[вя]той ѡбители КП. за сію книгу да приму грѣхов моихъ ѡт Х[рист]а Б[о]га прошеніе и да вписанъ буду в книгу живота вѣчнаго, никтоже либо ѡбразомъ ѡт тоя с[вя]тыя ѡбители ѡтдалити под утратою живота вѣчнаго и Анафемою такъ рукою моею подписую, Року ѡψд [1704]: М[і]сяця Ноемврія кѣ [21]_дня. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КПЛ.

423. Трефологiон [вересень–листопад]. [Частина основна]. – М., 1637. 2°. 6, 711 арк.

Зернова 135; Петров, Бирюк, Золотарь 128. Кол. Вітта 35.

Арк. 2–5 [1-го рах.], 3–87 [2-го рах.]: Сия книга Трефолой князя Івана Ондрѣевича Гѡлицына чл[о]в[е]ка єво Якова Герасимова приложил

к ц[е]ркви и престолу нерукотвореннова Спасова ѡбраза і к страсто-
терпцам Христовым Борису і Глебу вотчину въ Кашинской уѣздъ в
село Стелкови Спаское тоже по родителем своих а за нас, б[о]га молит,
а хто сию книгу от сего престола продасть или заложит і тово б[о]гъ
судит во ѡном веще і въ будущем, а сия книга ѡтдана въ нынешнем
рѣѣ [169=1661] году марта въ ѳ [9] д[ен]ь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 70 зв.: Ты Євву не вини / а даму не пеняй / когда бы не они / Ты
бъ самъ утратилъ рай. [Скоропис 18 ст.]. [Малюнок чорнилом: квітка].

424. Трефологiон. [Частина додаткова]. – М., 1637. 2°. [2], 450 арк.
Зернова 136; Петров, Бирюк, Золотарь 128. Кир. 4982.

Арк. [2 зв.]: Помяник 17–18 ст.

Арк. 1–294: Лѣта 7158 = 1650]го Году м[е]с[я]ца Генваря въ
бѣ [12] день дал сию книгу Трефолои в Дом Пр[е]с[вя]тыя Б[о]горо-
д[и]цы явление Иконы Казанские в пустынное мѣсто что в Нижнем
Городе Ломовѣ. Дал с Москвы Садовник государевъ Григорей Семеновъ
по своих родителех и тоє книги игумену и попом и дияконом нивсѣм
монастырским причетником не продал ни заложил ни по душе отдал,
а будет тоє книгу хто того м[о]н[а]ст[ы]я игумен или попъ и диякон
или хто м[о]н[а]ст[ы]ря того продасть или заложит или по душе от-
дасти и тѣм людям судия Бог и буди на них ц[е]рковная и м[о]н[а]-
ст[ы]рская клятва. [Скоропис 17 ст.].

425. Тріодь пісна. – Краків: друк. Ш. Фіоля, [бл.1493 р.]. 2°. 314 арк.
Зданевич 512; Петров, Бирюк, Золотарь 1. ІА 312.

Форзац: Кіевской Духовной Академіи приносить в дар Учитель Оло-
нецкой Духовной Семинарии Елпидифор Барсов 1866 года Авг. 30 дня.

Арк. 210–217: г[о]с[уда]р[ы]ни цар[и]цы Дарьи Алексѣевнѣ.
[Скоропис 16–17 ст.]. [Попов П.М. *Слов'янські інкунабули київських
бібліотек // Бібліол. вісті. 1924. № 1. С. 152–153*].

426. Тріодь пісна. – Венеція: коштом Б. Вуковича, друк Стефана,
1561. 2°. [256] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 13. Кир. 565.

Форзац, арк. [3–6]: Сіа книга г[лаго]лемая Тріодь мнѣ Іѡаникія
іеромонаха Чукваса Траенискагѡ монастіря Савви юже купил за от
вышереченнагѡ монастіря со благословеніємъ братским при все-
чес[тном] отце архімандритѣ Кир Леонтіи Аврамовичѣ в лѣто 7233
[1733]; Сия книга глаголемая триодь мне иеромонаха Іѡаникію Чукваса
из Прісиєні. [Скоропис 18 ст.].

427. Тріодь пісна. – М.: друк. І.Т. Андронікова, 1607. 2°. 502 арк. Зернова 22; Петров, Бирюк, Золотарь 51. Кир. 851.

Арк. 5–74. Сію книгу Треодь посною до церкви Івана Златоуста рабъ божий Іванъ Томинъ с[ы]нъ Огибаловъ по родителѣх своих а не относится тоє книги прочъ никому хто возмет тотъ боудидь проклетъ приложна книга ... [обрізано]. [Півустав 18 ст.]

428. Тріодь пісна. – [Вільно: друк. Мамоничів, 1609]. 2°. 440 арк. Книга Беларусі 69; Петров, Бирюк, Золотарь 52. Кир. 5496.

Форзац: Ten Triod Postny Cerkwi Kolemczykckiej S. Bazylego W. Prowincyi Litewskiej.

Арк. 11–34: Во имя Отца и Сына и С: Духа аминь. Я рабъ божий Андреи Малецъ из жоною своею Катериною из Бендиги на имя раб божии Андреи Саващукъ из Висоцка из жоною своею на имя Єленою во чест и во хвалу Г[о]с[п]оду Богу во Троици С[вятой] єдиному ѡбновилисмо сію книгу рекомую Триодъ постную до С[вятой] ѡбители монастыра Кулемчицкого за певную суму а не за громадскую былъ прикладен до того Матфей Русинюкъ из Бендюги тоєя дѣяло в дому из жоною своею на имя Мариною Славетнаго Андрея Малця в сели Бендюзі за кроля ЕМ: Августа за П: Н: нашего Кароля Лѣневского за єромонахов будучих в монастырѣ Кулемчицком Дорофея Росицкогѡ а в Іеромонаха Іѡны первіе бывшаго в Свержах: а хто бы мѣлъ сію книгу якою мыслию ѡтдалити ѡт С[вя]т[о]й ѡбители монастыра Кулемчицкого Успения Прес[вятой] Б[о]г[о]ро[дицы] Матере на страшном судѣ Х[ристо]вѣ з нами будет отвѣт борити анѣ єромонах анѣ причетник церковный под клятвою С[вя]тых отецъ тиі [318] и всеи вѣк и в будующи в лѣто от рождества Х[ристо]ва ѡѡѡ [1705] М[іся]ца Іануарія дня ѡѡ [11]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

429. 2-й прим. Кир. 4357.

Арк. 1–22: рок б[о]жия ... [заклеєно папером] дня Мы Громада юровская на имя Ярмол войтъ Климентий Андрей Олексей, нещасный (?) Ѡлексий Андрей Стефан Иван Феодор Михаил Панас ... Кузма Семион Иван Луцко Игнат купилисмо сію книгу [друко]ваную Триодъ Постную вся громада посполитая Юровская на чест и на хвалу г[оспо]ду Богу и на вѣчную памятку за свое телесное здравіе и за отпущение грѣховъ а придалисмо єи до церкви святой нашей до села Конвицы если бы нас ... ту ... (?) на церковь волно будет громадѣ взяти громадою Юровскою и до свои церкви дати а хто на тои ... [заклеєно папером] въ книзѣ будет читати и отпраовати повинен за нас всѣх

Г[оспо]да Бога просити дѣялос в домѣ ... [заклеєно папером] Ярмо-
ловомъ в Юревѣ при с[вя]щеннику ... [заклеєно папером] [вел]можею
Конѣвицкомъ на тот часъ Строителе церкви Св[ятой] Конвицкой за
короля Іего М[и]л[ости] Жигмунта Третьего за велможного І[его]
М[и]л[ости] Пана Рафала воєводы Белского Пана Лешчинского Богу
нашему Слава во вѣки вѣкомъ аминъ. [Скоропис 17 ст.].

430. Триодъ цвітна. – Вільно: друк. Л. Мамонича, 1609. 2°. [3],
563 арк.

Кніга Беларусі 67; Петров, Бирюк, Золотарь 53. Кир. 5397.

Арк. 10–30: Року божого ̑̑̑̑ [1670] сия книга глаголемая Триод
цв[ітна] ... [частину арк. обірвано] при держави ... [частину арк. обірвано]
Рабъ б[о]жий Стефанъ Мелникъ Менкјвский купил єи за золотих ̑̑
[8] з женою своею Феодорію и придал єи до Новоселокъ ку храму
Успенія Пресвятой Б[огороди]ци за священаго Іерея Сави. А хто би
єи мѣлъ ... [частину арк. обірвано]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10–24: Року б[о]жіаго ̑̑̑̑ [1620] сія книга глаголемая Триод
цвѣтная [частину арк. обірвано] зєстави раба божі[его] Павла з женою
своею Гапою за отпущєніє грѣхов своихъ и за чадъ своих купили сию
Триодъ ... [частину арк. обірвано] до храму ... [частину арк. обірвано] за
золотих ̑̑ [22] а хто бы єи мал ... [частину арк. обірвано] от сего храма
клят[вою] ... [частину арк. обірвано] и анафема амин. [Скоропис 17 ст.].

431. 2-й прим. Кир. 5398.

Арк. 6–25: ... [заклеєно папером] за золотих шєстнадєсят ку храму
С[вя]тих Апостол ... [заклеєно папером] до б[о]го спасаємого града Якова
при держави и пановани великого короля Владислава Четвертого а
купиль на имя Доротцѣ Пилиповичъ которая книга не маєт от того
храму рушена быти, а хто бы єи мѣл яким колвєкъ способомъ збыти албо
заминяти такового на суд б[о]жии позываю и там з ним росправоват
буду за старанням св[я]щенника отца Иякова Павлович рукою власною.
[Скоропис 1-ої пол. 17 ст.]. [Текст частково збережений].

Арк. 42–46: Ten Tryod ma zostawac wiecznemi czasy przy Cerkwi
Janowskiey ktorego pod czas wizyty Generalney podpisuie dnia 2 Maia
Roku 1726 Stephan Litvinko [?] EMW A.V.P. ... [підпис].

432. Триодъ пісна. – М., 1621. 2°. 505 арк.

Зернова 42; Петров, Бирюк, Золотарь 76. Кир. 916.

Арк. 1–279: Лѣта ̑̑̑̑ [7133 = 1625] Марта ̑̑ [20] дня ... С[вя]т[и]я
Христовы Великомученицы Варвары, при царѣ великом князе Михаиле
Федоровјче г[о]с[уда]ре самодерсцє всеа Руси и при великом пре[о]-

св[я]ще[но]м Филарете патриархе московском и всеа Руси да при г[о]с[у]д[а]р[ы]не ц[а]р[и]це великой кн[я]г[и]не Єлене Петровне въ ее ѡтчинѣ да при свящ[ени]ке Никоне Филарета сыне попѣ Петрѣ Лазареве сыне, а положили сию кигу ... [обрізано] приход а подписал сие книгу треод Варварко поп Петрѣ лѣта 7133=1625] Марта въ к̄ [20] день. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–11: Сія книга глаголемая Треодъ постная Чернобыльскаго Рождественскаго монастыря приобретена при игуменѣ Филаретѣ. [19 ст.].

Арк. 1–34: Сія книга глаголемая Треодъ постная слободы Катун... ц[е]ркви С[вя]тыя Великомученицы Варвары, а кто сию книгу украдет ѓли умытарит да будет проклятъ ... ѓ анафема... [тричі] і заключаєт аминь ... [тричі], а подписал сие писмо панамар Василий Кесариди ... [обрізано].

Арк. 503: Сія книга глаголемая Триодъ постная села Катунѡкъ цѣркви С[вя]тыя Великомученицы Варвары. [18–19 ст.].

433. Триодъ пісна. – К.: друк. лаври, 1627. 2°. [4], 802 с.

Запаско, Ісаєвич 160; Петров, Бирюк, Золотарь 95. Кир. 7.

Форзац: Сія книга рекомая Триодъ постная которая куплена до Храму Св. Архистратига Христоса Михаила ... [заклеєно папером] къ чтеню ... только братско ... [частину арк. обірвано] Красногорки и Власъ Кривошиков зят былъ старшимъ братомъ ... Книги за церковніе денги вслюбъ [?] вразъ з другими ... [витерто] спорадитъ, въ року 1797го 20 дня М[і]с[я]ця иауныря ... [витерто] священо иеріємъ Василя Лапскаго. [Скоропис 18 ст.].

С. 71–97: Солоюустнаго и животворящ[аго] ... [заклеєно папером] ч[е]стных и[е]б[е]сных сил бесплотных аминъ сию книгу рекомую Триод Постную купил раб Б[о]жий Олексей и раб Б[о]жий Мирон за свое отпущеніе грѣховъ и придали ко храму святому Архистратигу с[вя]т[о]му Михаилу ... [витерто] за его м[и]л[о]сти пана Конєшполскаго воеводи Белскаго. А хто би єи имѣлъ отдалити от с[вя]т[о]го храм[у] Михаила Архістратига и будет проклят анафема и суд будет имѣти пред м[и]л[о]стывим Б[о]гом и купилы єи из сынами своими из дочками ... [витерто] Малофѣем, из Андрѣем, ж[е]на Маріа [?] и дочка Попивска, Васпоній, Иоан, Катерина, и зят Попенков, и Яков, Федор. [Півустав 17 ст.].

Прим. з давньосховища Под. епарх. іст.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільский.

433а. Триодъ цвітна. – М., 1630. 2°. 641 арк.

Зернова 74; Петров, Бирюк, Золотарь 109. Кир. 160.

Арк. 3–9: Лѣта ̑сѣ [7220=1712] Году полоть въ селѣ Рижовки ц[е]ркви Николая Чудотворца праперщикъ Василь Аладинъ по родителех своихъ въкладу. [Півустав 18 ст.].

Прим. з Путивльського пов. Курської губ.

434. Тріодь цвітна. – М., 1635. 2°. 641 арк.

Зернова 125; Петров, Бирюк, Золотарь 119. Кир. 2984.

Арк. 2–27: Сия книга глаголемая цветная Треод столника князя Михала Семеновича Прозоровскова. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 28–46: ̑в [202= 694] году м[еся]ца марта въ кѣ [28] д[е]нь приложивъ сию книгу бояринъ князь Андрей Петровичъ Прозоровской в Подмосковню С[вя]тею вотчину в селе Николское к церкви Николая Чудотворца. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Книга Тріод цветная матери Александры. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки ПДС.

435. Тріодь цвітна. – М., 1640. 2°. 677 арк.

Зернова 149. Кир. 5171.

Арк. 3–51: Лѣта ̑рмѣ [7149=1641] Году Марта въ кѣ [20] д[е]нь сию кн[и]гу глаголемую Треод цветную ... [частину арк. обірвано] Троицы Живоначальной и воскресенѣ Г[оспод]а Б[о]га и Сп[ас]а н[аш]его Ис[у]са Хр[и]ста и великому Чудотворцу Николе и преподобному Сергию чудотворцу вотчинник Михайло Сотаневис (?) Пушкин, что с тою кн[и]гою с[вя]тыи божии церкви просвещалис[ь] имя гос[по]дне славилос[ь] и тоє церкви Троицы Живоначальной священнику Виктору Александрови и всей брате и кто будет по них иная священницы тоє кн[и]ги ни продат ни заложит и никуда ѿт церкви божии невадоват або дат тоє Кн[и]гу Треод кто возмет от с[вя]тає ц[е]ркви или продасть или заложит и тот будет анафема и тому чл[о]в[е]ку судія б[о]гъ на Втором пришествіи егда придет Волею своею живых и мертвых воздати ко суду по делам его ему ж слава ѿтц[е]в[и] и С[ы]н[ови] и святому Д[у]ху н[ы]нѣ и присно и вѣки вѣкомъ Амин. [Скоропис 17 ст.].

436. Тріодь пісна. – К.: друк. лаври, 1640. 2°. [14], 884 с.

Запаско, Ісаєвич 282; Петров, Бирюк, Золотарь 140. Кир. 28.

С. [14], 1–39: ... року божия ̑х̑. [16..] [частину арк. обірвано] ... Богородица і пр[и]сно Д[і]ва М[а]рия ... Сия книга рекомая Триодіон сирѣч Триод постная куплена ест б[о]габойною громадою ... [заклеєно папером] Потоцком за золотых кѣ [28] и придали єи ц[е]ркви и храму Рождества Пр[е]св[я]тыя Б[о]городицы вѣчными часы неѿтлучнє. А

кто бы еи мѣл ѿ той с[вя]тои ц[е]ркве выш менной ѿдалити, с
такowym ... суд ... мѣти пред [нелицем]ѣрным суди[ею] егда приидет ...
судити живых и мертвых. А которые с[вя]щ[е]ник албо диякон їли ...
будет с той книги набоженство ѿправовати повинен за выш ѿписаную
громаду Г[оспо]да Б[о]га просити да и сам спасение получит ѿ
г[оспо]да навѣки вѣчныє. Куплена ... книга за державы І. М. В. К.
Владислава Четвертого и за его м[и]л[о]сти Пана Іоана Замойского
старосты Калуцкого за пилным стараням і приводом с[вя]щ[е]но
іереа Іакова [або: Іоанна] Тернавского презвитера Потоцкого и за
приводом с[вя]щенно іереа Григория Даниловича презвитера Потоц
кого. [Скоропис 17 ст.].

С. 352–353: Року Б[о]жїа „ахѣд [1624]: Татарє п[е]н[т]ровнїи [з
пол. мови: нагромадились] за Сигизмунда ІІІ. / Року Б[о]жїа „ахми
[1648]: Перши Козаки били, начало кн. Казимира Хмельницькїй / Року
Б[о]жїа „ахѣа [1661]: Контефараци били, о заплату жолду. / Року
Б[о]жїа „ахѡв [1672] Туречизна повторная на мученицу Феклу, взятъ
Турками Каменецъ Подольскїй / Року Б[о]жїа „ахїв [1682] іакъ Виденска
баталѣа была / Року Б[о]жїа „аѡѣ [1705] іакѡ Москва з козаки били
вышли / Року Б[о]жїа „аѡѣі [1715] іакъ Посполита си били противъ ...
Року Б[о]жїа „аѡѣ [1720] іакъ Приморѡкъ в Тарногдѣ былъ. / Року б[о]
жїа „аѡл [1730] іакъ виденїє на небѣ ѡгнистъке били / Року б[о]жїа
„аѡм [1740] іакъ был гром у блискавицѣ на зачатїє Пресвятаи влади
чици н[а]шеи Б[о]городици. Тим Роки 1744 [півустав, 18 ст.] pokazala
sie gwiazda na zachud slonca ognista byla z tey gwiazdy straszliwy gniw
Boski pokazal sie na bydleta po calem swiecie 1745 r. / Roku „аѡме [1745]
іакъ великая потопъ бил и вши / w Roku 1747 iako szarancza wielka spot
kala przechodzila przez Polszcze ktora glodu wielkiego narobila w Podolu
y w Ukrainie. [18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

437. Тріюдь пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1642. 2°. [6], 433, [1] арк.
Запаско, Ісаєвич 302; Петров, Бирюк, Золотарь 146. Кир. 4862.

Арк. 24 зв.–35: Сїя книга купленная през Прокопия за старанемъ
Готовацкого Поповича Городецкого до храму с[вя]таго Николы до
Городецкой церъкви за гроши збирання с парафїи ... през Прокопія
вышепомененного Поповича за золотих, ѿ [16], котрой то книги жаден
священникъ неповинен нигде продавати заставляти ани пресылати ѿ
сего Храму С[вя]таго Чудотворцы Николая, ѡпрѡчь сего Прокопия
Поповича, ежели бы где во иной храмъ хотѣлъ перенести, то можна
тому самому працювалъ нато, упокой Г[оспо]ди д[у]шу раба своего

Прокопія Року божія ̄ахз̄ [1667] юнѣ ̄ [2] юнѣ и ѿ молитву С[вя]тую хто будет заживат сеи книжицы. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 37–41: Ta tryod wiecznemu czasy ma zastawac przy cerkwi grodeckiey ktoro pod czas wizyty generalney podpisuie dnia 22 xbra Roku 1726 Stephan L. 280310. 80. 3. V. P. y official...

438. 2-й прим. Кир. 882.

Арк. 2–10: На честь и хвалу имени его С[вя]т[о]го Михаила куплена сия книга мною многогрѣшным М: Михайлом Дзѣком в Києвѣ в року ̄ахн̄г [1653] которое не маєт собѣ ни хто привласчати жадним способом ку власной потребе ведлугъ воли и уподобаня мене самого а по мене потомков моих кому належати будет, а хтобы иначе привласчати собѣ хотель [не]хай будет проклят анафема Аминь.

Арк. [434]: В року ̄ахм̄д [1644] памят в церкви П[р]св. ѿцу Михайлови настоя[телю] повѣроних от мене М[ихаила Дзіка] Служебник. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КММ.

439. Тріодь пісна. – К.: друк. лаври, 1648. 2°. [12], 880 с.

Запаско, Ісаєвич 371; Петров, Бирюк, Золотарь 182. Кир. 66п.

С. [6–9]: АХЧИ [1698] року м[іся]ця юнѣ ̄ [9] дня Тріодь постная м[о]н[а]ст[и]ра с[вя]то Михайловского Золотоверхого Кієвского купленна за двадцять золотих до ѿбители. [Скоропис 17 ст.].

440. 2-й прим. Кир. 4650.

Форзац 1: Сія книга церкви Михайловской Глѣбской 1788го Генваря 1го подарена въ церковь Омитковскую [?] Покровскую заспріятіє [?] священника Арсенія Локтионова [?] дячка Романовского пономаря Доманицкого [?]. [Скоропис 18 ст.].

С. 19–49: Року ̄аψ̄а [1701] сию книгу г[лаго]лемую Триодь Постную купилем я Самойло ктитор С[вя]того храма Архистратига Михаила ц[е]ркви Глѣбовской во ѿца ч[е]стнаго Ілии економа с. ѿбители: п: за золотих дванадцат при ѿци ч[е]стному Диѡмиду Рогалском тоіажде С: ѿбители Печерския. А хто бѣ малъ ѿт вишменованаго храма под свою протекцію взяти, таковому позѡвъ даю пред нелицемѣрнаго Судию Г[оспо]да нашего ... [заклеєно папером] да будет проклят нафѣма Амин. [Скоропис 18 ст.].

С. 880: ... иеромонаха Герасима ... за золотих десет ... подписую рукою. [Скоропис 18 ст.].

441. Тріодь пісна. – Л.: друк. братства, 1663. 2°. [6], 431, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 413; Петров, Бирюк, Золотарь 225. Кир. 2566.

Арк. 3–7: Сїя книга гл[а]големая Триѡд цвѣтная которую купили оу Микулинѣ ѡт ѡтца Іосифа за золотих сорокъ сполна Року *ѡψнѣ* [1755] м[іся]ця априля дня *кѡ* [21] конецъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 8–22: Сїю книгу глаголемую Триѡд цвѣтну купили Братство Лотовецке оу честного ѡтца Іосифа пароха Микулинского за золотих трицят и шѣсть Року *Возїа* 1759 м[іся]ця февруарїя дня *кѡ* [22]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 431 зв.: Димитрієї Морахновичъ на той час бакаламеремъ будучи в томъ же градѣ Грицевѣ року б[о]жого *ѡψвї* [1712] м[іся]ця Марта *кѡ* [24] руко предадемъ сїю книгу Триѡд ѡтцу Іановѣ Євстафовичовѣ швагровѣ своему. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

442. 2-й прим. Кир. 604.

Арк. 1–15: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]того д[у]ха Аминь. Сїю книгу купивъ Триѡдъ цвѣтную за суму свою власную за тридцет золотих без копи м[іся]ця Марта дня *аї* [11] Року божого *ѡхѡз* [1677] на имя іако Марка из жоною своєю Татіяною за преставшую рабу б[о]жію Федору Похабную до С[вя]т[о]го храму Воведенїа Пречистїа вл[а]д[и]чици Б[огороди]ци Приснодиви М[а]ріи Литовизкой на той час будучи частных (!) от[е]цъ Габриель Павловичъ в маєтностѣ ієго м[и]л[о]сти князя Радиви́ла на час пануючаго на Литовскихъ мѣст[е]чку и под старостовѣ будучи часу того панъ Малецкий сїю книху хтобъ мавъ ѡтдалити ѡт С[вя]т[о]го храму Воведенїа Прес[вя]тїа вл[ади]ч[и]ца буду пред маистатом ѡного суду справедливаго б[о]жого позывати пред нелѣщемѣрнымъ судїєю будет ѡтдалена проклят будет анафема. [Скоропис 17 ст.].

443. 3-й прим. Кир. 4877.

Арк. 2–15: Сїя книга рекомая Триѡд цвѣтная куплена єст за золотих двадцать и шѣсть за стараням и приводом велебнаго г[оспо]д[и]на ѡтца Димитрія Грѣшковыча [Трѣшковича]? на тот час намесника Тарногрѣдского (?) и придана ... до храму С[вя]т[ы]я живоначалная и нероздѣльняа Троица в том же градѣ богоспасаємого ... котарая не маєт быти ѡтдалена ѡт тои с[вя]той ц[е]ркви часи вѣчными ... кто таковий найдовалъ ижъ бы мѣл сїю [книгу] ѡтдалити такови да будет проклят Анафема, Маранафа, за суму куплена єст вишѣ писана за стараням брацтва ц[е]ркви Тарногородныи ... цѣрковнии року *ѡхѣ* [1665] м[іся]ця марта. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

444. 4-й прим. Кир. 4920.

Арк. 1–12: [Во имя отца и сына] и святого Д[у]ха Аминь. Купил сию книгу рекому Триод цвѣтную ѡтець Сава за ѡтпущеніе грѣх[о]в своих з жоною своєю на имя Настасія з дѣтми своими и за родичовъ своих за ѡтца преставшего Феодора и матку Марию попадиню ѡтца Марка и матку Марию преставшихся дал за то .. золотих кѣ [26] дѣялося в селѣ в Чернятинѣ мѣ[ся]ца мая дня в [2] Року б[о]жого ̄ахѣг [1663]. [Скоропис 17 ст.].

445. Триодъ пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1664. 2°. [6], 453 арк.

Запаско, Ісаєвич 417; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 4850.

Арк. 1–13: Сія книга купленная в городку у фурмана що книги возилъ року божого ̄ахѣд [1674] м[іся]ця ѡктоврия дня : а [1] за власными ктиторьски гроши за золотих кѣ [24] за ѡтца Феодора Готовицького до храму С[вя]тителя ѡтца нашего Николая Мѣр[лік]еискаго чудотворьца до села Городна на Подъяльшу в повѣтѣ Доргищумъ и хтобы мѣль ю украсти або гвалтомъ взяти нехай будетъ гдекольвекъ за-трыманна и принесенная засъ на тоєжъ мѣстѣ, а той хтобы мѣль ю принести на тоєжъ мѣстѣ, а люболи повѣдити ѡ нѡи где будетъ мѣль и городу ѡт с[вя]щеннико тоєй церькве любо ѡт сына его або ѡт настоятеля тоєй церьквы Городецькой с[вя]того ѡтца Николы золоженія, и Г[оспо]дѣ Б[о]гъ нехай будетъ заплакою и нагородою Теодоръ Готовицьки Прѣзбитер Городецьки [підпис]. [Півустав 17 ст.].

Арк. 14–16: Te tryodpiosne u podczas wizyty generalney podpisuie dnia 22 Gr[udni]a Roku 1726 Stephan. L. 280310. P A. V. P. y. official.

Арк. 543 зв.: Феодоръ Бѣловски рукою власною Матвеи Феодоровъ рукою власною Іѡанъ Бяловскій П. Городѣцкій. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

446. Триодъ пісна. – Л.: друк. братства, 1664. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаєвич 416; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 2570.

Арк. 1–8: ... Громада фастовская до храму Рождества Пресвятой Б[огороди]ци села Фастова до держави Туриской належачого, а хто би мѣль тую книгу ѡтдалити ѡт ц[е]ркви Рождества Пресвятаи Б[огороди]ци да будетъ проклят анафема Аминь. [Скоропис 17 ст.].

447. 2-й прим. Кир. 2568.

Арк. 1–23: Во имя ѡтца и с[ы]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Амин. Изволеніемъ ѡтца, и поспѣшеніемъ С[ы]на, и дѣствомъ с[вя]того Д[у]ха сія книга рекома Триодъ триоди, писная надана ест за преставшигося раба своего Іѡана Квача: ктитора С[вя]т[о]го храма сего за ѡтпущеніе

грѣховъ своихъ, которая надана през с[ы]новъ его: до ц[е]ркви Гно-
енъской котрую надали: раба б[о]жїя Настасїя изъ сынами своими:
Назарїемъ, и Кирилїемъ до храму иже во святыхъ ѡтца н[а]шего
Васїлія Великаго Кесарїя Кападонійскаго, а хтобы еи мѣль ѡтдалити
ѡт ... храма сего нехай будетъ проклятъ, проклятъ всеї вѣкъ и будущїй
Аминь року „ахѡи [1678]; м[і]ся[ц]а марта дня 8 [9]. [Скоропис 17 ст.].

448. 3-й прим. Кир. 607.

Арк. 1–21: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха аминь. Року
бож[о]го „ахѡс [1676] М[і]ся[ц]я ѡктобрїя дня 3 [6] я рабъ б[о]жїй Яковъ
Феѡдоровичъ Феѡдоръ Мелникъ бо ... при державѣ его милости Пана
Томаша Чатского в повѣтѣ Володимеръскомъ ѡтменимъ сїю книгу
рекомую Триѡдъ Постную Лвовъского выдана за ѡтпущенїе грѣховъ
своихъ до ц[е]ркви б[о]жїи иже во с[вя]тихъ ѡтца нашего Николая
Чудотворца Мирликийскаго до села Чернинъ в державѣ его милости
Пана Хюшновского [або: Люшновского] вѣчными часи ѡтдаю. Аби
непорушана била с тоєю ц[е]ркви. А хтоби мѣль ѡтдалити украсти
альбо продати безъ благославленїя священническаго тои ц[е]ркви на-
чальника да будетъ проклятъ Анафтема ѡбронъ Б[о]же ѡт войны альбо
ѡт огню за приводомъ и старанемъ священного іерея Григорїя Чижевича
на тотъ часъ резидуючого при тоѣ ц[е]ркви Б[о]жїи і повѣту Лу-
бенъского зъ села Форостова с подѣ Любомыля Аминь. [Скоропис 17 ст.].

449. Тріодъ пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1664. 2°. [6], 453 арк.

Запаско, Ісаевич 417; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 606.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца і с[ы]на і с[вя]того д[у]ха [аминь] Ізволенїемъ
ѡтца і поспѣшениемъ с[вя]того ... сїя книга рекомая Триѡдъ постная
купилъ еи с[вя]щен[и]к іерей Кондратїй Романовичъ презбитер С[вя]той
Пятници Корецкий Нового мѣста за золотихъ полскихъ кѣ [25] а хто би
мѣл ѡтдалити ѡт моихъ дѣтей буду с нимъ мети судъ на Страшнимъ
дня року божого „ахѣс [1666]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8–17: Во имя ѡтца і с[ы]на і с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сїю
книгу рекомую Триѡдъ постную мы Громада хлапотинская маєтность
їхъ М[илости] ѡтцувъ езуитувъ ѡстрозкихъ купилисмо за суму тридцятъ
золотихъ сумы полной до храму Рождества Пресвятої Б[огороди]ци
небожчика попадѣ ѡтца Кондратїя Пятницкого Корецкого року „а.
х. п. а. [1681] Ноємрїя а [1]. При битности нас мещанъ Корецкихъ
Филипа Лазаревича і Якова Поповича Пятницкого. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки ВДС.

450. Тріодъ цвітна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1666–1667. 2°. [2], 442 арк.

Запаско, Ісаєвич 433; Петров, Бирюк, Золотарь 241. Кир. 613.

Форзац 1: Зъ книгъ Мѣстской Порицки 1776 Года оправлена въ Порицку. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–18: Под лѣты б[о]жїа спасительскаго рождества ѿхѣи [1668]маго за щасливаго панована Ясне Велѣможнаго его Милости Пана Яна с Пѣсковой Скалы Велкопольскаго столника коронѣнаго старосты Краковскаго Бицкаго и Бохенскаго я Василей Шумовичъ из жоною моею Агафиею, и я Анѣна Бадовѣна надалесмо книгу сию рекомую Триодъ цвѣтную за ѡтпущенїе греховъ ку храму С[вя]того Архистратига Х[ристо]ва Михайла в Порицку. А хто бы мѣлть сию книгу мялть ѡтдалити ѡт ц[е]ркве б[о]жєй альбо на свой пожиток ѡберѣнути да буди проклятъ. Анафема. Маранафа. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сия книга Местечка Порецка церкви глаголема Треодъ цвѣтная 1796 году сїе писано. [Скоропис 18 ст.].

451. 2-й прим. Кир. 1245.

Арк. [1] зв., 1–58: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха я рабъ ... [заклеено папером] Анна родомъ с Трижовца Куцикувна ѡставшихся по мужу своем мешкалам при зятѣ своем на [і]мя Козмѣ прилучинумъ сыну, по прозвищу Морозовичу сїе ест в селѣ Модринѣ его королевской м[и]л[о]сти умыслилам при смерти своей придати сию книгу рекомую Триодъ цвѣтную до ц[е]ркви Модринской ку храму Воскресения Х[ристо]ва еже ест в селѣ Модриню нерушимо неѡдмѣно ѡт того мѣсца с[вя]того, а придаю сию книгу в року ѿхѣѣ [1669] за короля его м[и]л[о]сти Казимира и за пана нашего нам щасливе пануючого старости Грабовецкого и за пана подстаростего Тробчицкого пана Яна ихъ на імя пана Марка Мачинского и [м]єнє св[я]щен[и]ка Модринско[го] урожого Григория Шарковича, а хто бы сию книгу ѡтдалити ѡт ц[е]ркви тоєй, важился тот будет суд мѣти зо мною перед нелицемѣрнымъ судїею гды придетъ судити живых і мертвых нехайже будет г[оспо]ду б[о]гу на чест и на хвалу в Троици славимому б[о]гу аминь. Григорий Шаркєвич св[я]щенникъ Модринский бренною рукою. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

452. Триодъ цвѣтна. – Чернігів, 01.03.1685. 2°. [7], 434 арк.

Запаско, Ісаєвич 626; Петров, Бирюк, Золотарь 295. Кир. 2003.

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха аминь. Сию книгу рекомую Триодъ цвѣтную купил рабъ б[о]жий Алексей Весжета мєсчанинъ Пłosкировский [?] оу чесного ѡтца Иякова Ломаковского

презвитера Тломаского, за которую дал злот. полской монети п[я]тдесят без двох за ѡтпущеніе грѣховъ своих, и дает ей до ц[е]ркви позиченим способом до слушного часу, аби якого свою власную взял коли буде потреба, ащо для лѣпшаго оувѣренія при мѣщанах годних вѣри будучи на той час Ѡниско Стегько Мусѣенко, Андрѣй Косовьскій. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 20 зв.–32: Мих. Пз. Ілласка и роспектъ челоуѣка славетнаго Андрея Дунця ѡбивателя Ружичинскаго, который ѡбицялъ до церкви С. Іллешовской такимъ способомъ іже ѡтдаєт ей до ц[е]ркви аби она не била ѡтдалена ѡпрочь ежелиби Климентій син преставшигося Ра[ба] б[о]жія Алексея бил духовним Томофеи и братіє, а я Ондрей ѡтдаю до рукъ власних Сщен: Іер: Мих: През: Ілле при котором то обиниць бувъ славетний Семень Колѣсник. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

453. 2-й прим. Кир. 2002.

Арк. 1–6: Сію Триѡд до ѡбители С[вя]то Николская Пустынія Киевскія надал для спасенія своего превіл[ебний] ѡтець Лаврентій Крщонович ігумен м[о]н[а]ст[и]ра Ілдинского Чернѣговского. [Скоропис 17 ст.].

453а. 3-й прим Кир. 458.

Арк. 1–13 зв.: Во славу челоуѣкалюбца єдинаго Б[о]га ѡтца и С[и]на и С[вя]того Д[у]ха Амин. Сія книга рекомає Тріѡдъ цвѣтная раба б[о]жія с[вя]щенно Іерея Кирила Сколского Презвитера Лѣщинского. Купил ей во градѣ Кієвѣ Рок АѢКВ [1722] М[і]с[я]ця Ѡкто[б]рія дня аї [11] за свою суму власную за золотих добрихъ: ꙗ [20]. Раб Б[о]жій Сава Дружбеєнко кладєть червоного золотого за ѡтпущеніе грѣховъ. Аби завще у Престола Б[о]жія Х[рис]та С[и]на Б[о]жія бл[а]галъ до згону житія своего за тѣлесное здравіє и за д[у]шевне сп[а]с[е]ніє Року АѢКГ [1723] М[і]с[я]ця Ноємрія Дня аї [11]. [Скоропис 18 ст.]

454. 4-й прим. Кир. 457.

Арк. 1–6: Дарова сію книгу Триод цвѣтную Лаврентій Крщонович игумень Св[я]то Троецкѡй Ілдинской Чернѣговскій во церков Р[о]жд[е]ства Пр[е]св[я]той Б[о]городици на Печєру Далнюю Пр[е]п[о]д[об]наго ѡтца Феѡдосія покорне просячи ѡ м[о]литву с[вя]тую „ахїє [1685] року декаврія вї [12]. [Скоропис 17 ст.]

455. 5-й прим. Кир. 883.

Арк. [2]: Сія Тріод цвѣтная у року 1748 почалася пѣть Іоаномъ Моргуномъ. [Півустав 18 ст.].

455a. 6-й прим. Кир. 643.

Арк. 1-7: Во імя ѡтца и сина и с[вя]таго Д[у]ха. Амінъ. Сія книга рекомаа Треодъ цвѣтнаа купивъ рабъ божий Алексѣй Мосечукъ за власні гроші свои за ѡтпущеніе грѣховъ своїхъ до храму с[вя]тітєла Нїколаа при братствѣ будучихъ Стефанъ Кучиръ Тимофѣй наставникъ. [Скоропис 17-18 ст.]

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

456. 7-й прим. Кир. 2005.

Арк. [2-7], 1-5: Року ̑ψķē [1725] м[іся]ця Септеврїя дна іа [11]
сію книгу глаголемую Триодъ цвѣтну надалъ рабъ б[o]жій Григорій
Маркевичъ інтрлѣкгатор кїївскій надалъ до Храму с[вя]тихъ и
равноапостолнихъ Ц[а]реи Константина Єлени за здравіє ѡтпущеніє
грѣховъ своихъ за ктиторства пановъ Михайла Ткача и Григорія
Ємеліяновича Баришполца священствующу в тоє урємя священному
ієрею Георгію Городецкому. [Скоропис 18 ст.]

457. Тріюдь цвітна. – Л.: друк. братства, 1688. 2°. [6], 440, [1] арк.
Запаско, Ісаєвич 646; Петров, Бирюк, Золотарь 303. Кир. 622.

Apk. 2: Piotr Baszkiewicz Didaskał Smidynsky Święto Czesnochovskij MP. [18 ct.].

Арк. 1–6 [2-го рах.]: Сию книгу надалъ Рабъ божій Григорій Мелникъ, за ktorую дал золотихъ сорокъ за старанемъ ѡтца смѣдинъскаго до Храму Воздвиженія Честнаго и Животворящаго Креста за держави Iegomosci Pana saznimskoho [?] Року тысяча шистсот девятдесятое [скоропис 17 ст.]; Смѣд[и]н[с]ка церков Крестовоздвиженска. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2 зв.—5 зв. [2-го рах.]: За отпуще. Семиона Рафаловича роі-
kownika ієго королевської милости. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: [Кольорові зображення св. Миколи, розп'яття Ісуса Христа].

Прим. з б-ки Т-ва дослідників Волині.

458. 2-й прим. Кир. 624.

Арк. 1–8: Року ̑х̑чи [1698] я Алексѣй презвѣтеръ вгуровъскій купил сию книгу за готовую суму копѣ девять, а хто бѣ мѣвъ сию книгу

отдалити от храму святого великомученика Х[ри]стова [Архистратига Х[ристо]ва Михаил] і побядонисца Георгія да будет проклят ана-маранафѣта: і всей вѣкѣ и будущий я Ѡнисѣй Васи́лиевичъ Любець-кій священник вигуровський рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КММ.

459. 3-й прим. Кир. 2616.

Арк. [4 зв.]: Року б[о]жїя ѿп[р]ави [1738] м[іся]ця іюля дня 31 [17] москалѣ були на Бѣлочи. / Року ѿп[р]ави [1739] м[іся]ця августа дня 31 [17] узяли Хотѣнѣ тиижѣ москалѣ тогожѣ часу и повернулися назадѣ на столицю московскую. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [5 зв.], 1–7: Во имя отца и с[ы]на и С[вя]таго Д[у]ха Ам[и]нь. Року б[о]жїя ѿп[р]ави [1733] м[іся]ця октоврїя дня 01 [19] азъ іерей Григорій презвитер Зозулянскій купилем сию книгу рекумую Триѡд за левов 3 [7] у Илии Клеменка даскала Журанскаго при людех зацних при пану добр[о]дѣ[й]ци Кирилу аби була моя вѣчными час, а по см[е]рти дѣтем моимѣ. А хто би важился ѡбирати от мене през святых ѡтець і и ії [318] іже во Никеи соборовавшихся в лѣто от сотворенїя свѣта ѿсма [7241] а от Рождества Х[ристо]ва ѿп[р]ави [1733]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 439 зв.: Року б[о]жїя ѿп[р]ави [1739] м[іся]ця августа дня 31 [17] Москалѣ узяли Хотѣнѣ. Того ж року була зима велика. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [440]: М[іся]ця Марта дня 01 [19] вѣкол бил велик в середу недел пас. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

460. 4-й прим. Кир. 2620.

Арк. 2–7: Сию книгу рекомую Триѡд цвѣтную купила раба б[о]жїя і Феѡдосія Иваниха Шередовчачька ис Посѣче [?] до отца Иѡана Дорибьного братаничева до рукъ ѿхлѣ [1689]. [Скоропис 17 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 8–12: Сїя книга рекомая Триѡд цвѣтная ц[е]рква Оуспенїя Пре[свя]тїя Б[огороди]ци Пановецѣ Мурованихъ которую Триѡд Братство тоєи ц[е]ркви купило оу небожчика з ѡстрозких за золотих полских 39 ірея Андрея Другомирещкогѡ пароха Пановецѣ Мурованихъ, и вручили єи до храму Оуспенїя Пре[свя]тїя Б[огороди]ци Року ѿп[р]ави [1774]: м[іся]ця априля дня 23. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 142].

461. 5-й прим. Кир. 5377.

Арк. 25–39: За молитв[а]ми Пр[е]свѣтой Б[огороди]ци и С[вя]таго

Василиа Великого куплена таа книга до села Сверцова в держави его милости Пана Андреа Жебровского писара Лвовского Пана Дидичного до церкви С[вя]того Василиа Великого стараніем ереа Василиа Іоановича на тот час зостаючи при той же церкви С[вя]того Василиа Великого на перше на тую книгу по смерти небожки Агафії Кулачихи золотых девять з громады девять Стефан Бычукъ чотыринадцать то чинит сума тридцат ѿ [8] копи куплена року божого „ахѣа [1691] м[іся]ца іюла дна в [2], положеніе чеснаа рызи Пресвятой Б[огороди]ци еа молитва Х[рист]е Б[о]же подаж тым которіе старані мѣли щасливо житіе, а которіе престаилиса вѣчнаа памят. [Півустав 17 ст.].

Арк. 439: Siia knicha rekoma Troad switna padana ... do cerkwy Swerczowka ... Roku Panskiego 1794go marzec Teodor Paskiewicz. [18 ст.].

Форзац 2: Року Бож[ого] „ахѣ [1660] всю правє Литву опановаль москвитинъ, которых звытіажили, Іясне Вел. Іе: Мил. Пан Павелъ Сапига, и его М[и]л: Пан Стефан Чарнецки. [Півустав 18 ст.].

462. 6-й прим. Кир. 4913.

Арк. 2–11: Продаем сію книгу рекомую Триод цвѣтную Григория Чайковъского презвитера на той час веси Ступинци братству С[вя]того Храму Рождества Х[ристо]ва въ градѣ Китайгородѣ за сумуѡю власную за золотих полских пятьдесят в року б[о]жомъ „аѣѣа [1721], которая то книга виш рекомая не єсть, въ жадной рєчи, заведенная, що для лѣпшой вѣри и оуваги. Подписуюся рукою своєю власною, Григорий Чайковъский. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 7–36: Купѣлем за золотихъ Полской мониты пятьдесятъ для вигоди своєї и тожъ для ѡтправы Ц[е]ркві С[вя]той которіе сут належитые рєчи, которая то книга рекомая Триодъ цвѣтна належит ему самому и сукѣцесоромъ его; а хто бы єи мал якимколѣвякъ способомъ ѡт него ѡтдалити той проклять ... Анафема и на Судъ Божии ... А єсть купленная во Лвовѣ при храмѣ Успенія Прес[вя]тыя Б[огороди]ци нашія Б[огороди]цѣ и присно Д[і]вы Маріи Року б[о]жія „аѣлє [1735] [або: „аѣѣ = 1711] М[іся]ца Марта Дня іє [15]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 12 зв.–16: Року 1773 Jonum Babkowiczom dał Kitaygrodzie zostawał na bakalavryiу і był koleгатem dobrym і слуго paniszczym [?]. [18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

463. 7-й прим. Кир. 4865.

Форзац: Оправлена сія книга 1811 го Года // Села Гордашовки ... дьячекъ Порфирій Стародубовскій / Авксентій Бавульскій; Григорій Бавульскій. [19 ст.].

Арк. [3–6], 1–13: Во имя ѡтца и сина и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сія книга глаголемая Триѡдъ раба б[о]жѣго Іѡан[а] [?] Виноградского Поповича Черницкого позосталася по ѡтцѣ іереѣ Стефанѣ которому ѡт нас нехай буде вѣчная памят[ь] а в Тройци божіј славимому Аминь. [Скоропис 17–18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 18–36: Во имя ѡтца і сина и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сія книга глаголемая Триѡдъ цвѣтная ... [витерто] в раби б[о]жои на имя Пелагіи в Кузминовой Господѣ ценюю за золотих тридцать полской монети. А хтоби имѣлъ єи ѡтдалити ѡт Храму С[вя]той Великой м[у]ч[е]ници Параскевиі и ѡт Братства ицкѣвскаго проклятъ будетъ Марнафа трижди Аминь. В року ̅҃҃҃҃ [1739] м[і]ся[ц]я Марта дня ̅҃ [27]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 44–58: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха аминь. Сія книга глаголемая Триѡдъ цвѣтная раба б[о]жаго Іѡана шляхетне урожонаго Серединского позосталая по небожшику ѡтцѣ Феѡдурѣ іереи Буяновскімъ презвитери Тулчинскомъ которому ѡт нас нехай будетъ вѣчная память св. Троици Б[о]гу слава во вѣки Амин. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 439 зв.: Сія книга пожертвована Кіевской Єпархіи Уманского уѣзда Селенія Гардашовки Покровской церкви приходскимъ священникомъ и духовникомъ Даниломъ Бавульскимъ 1850го Года ноября 3 дня въ Сербскую єпархію въ разоренную ѡтъ проклятихъ венгерцовъ въ церковь православную. [19 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

464. Триодіон. – Л.: друк. братства, 1689–1690. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаєвич 653; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 2622.

Арк. 9–14: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Купил сию книгу рекомую Триѡдъ рабъ б[о]жій Іѡан Попович ізъ жоною своєю Марією і дал за неї мѣ [48] золотих некому іньшому купил тилко дѣтем своим Семиѡн По[по]вич рукою своєю власною Року б[о]жого ̅҃҃̅ [1706]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 215 зв.–216: Сія книга рекомая Триѡдъ купилъ єя Василий Глушокъ за злотихъ 30ть. [Скоропис 18 ст.].

465. Триодіон. – Чернігів, 1685. 2°. [7], 434 арк.

Запаско, Ісаєвич 626; Петров, Бирюк, Золотарь 295. Кир. 2008.

Арк. 1–12 [2-го рах.]: Сія книга рекомая Триѡдъ цвѣтная купилъ єи на имя Захарий Бурдугъ [?] и жена єго Марія за власнуную суму свою за золотих сорокъ и три за спасеніє душъ своихъ которую купилемъ до храму святого воскресенія Х[ристо]ва. А хто би єи мѣлъ ѡдалити ѡт храму С[вя]того Воскресенія таковий буди проклят

Анафтема и мараафта Аменъ. Которѣи люде були при томъ Іосифъ Снѣгур Андрей Скорикъ Василии Кунцюба Данило Киваюшок. [Пів-установ 17–18 ст.].

Прим. з 6-ки ВДС.

466. Триодіон. – Л.: друк. братства, 1689–1690. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаєвич 653; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 601.

Арк. [3]: Въ томъ 1830 Року зима снѣжна и мрозна была тяжка зачала одъ 1го ноябрю а трвала до марта, 20го числа повѣде з анаго такъ на валности не было. [19 ст.].

Арк. 1–8: Року „ѧψѣ [1708] м[іся]ця Августа дня є [5] рабъ б[о]жий Павель Приступа купил сию книгу рекомую Триодъ постную, і отдалъ ей до веси Шелвова до храму Покрови Прес[вя]той Б[огороди]ци за отпущеніе грѣховъ своихъ за державнаго его М[и]л[о]сти Пана Базалѣнського, і за с[вя]щ[е]наго іерея Іоана Кошича, а хто би мѣлъ сию книгу отдалити от того храму, да будетъ проклят Анафема. Звунъ Малий раба б[о]ж[о]го Павла Приступи за его власную працю. [Ско-ропис 18 ст.].

467. 2-й прим. Кир. 4901.

Форзац 1: [Польська абетка] // Dziecie małe ucz się wszelkey mądrości a kochajcie w opatrności ... wielkey łaski od Pana Boga u radości / Przydźcie Błogosławienie oycy mego ... / Zgotowano wam królestwo niebieskie odpoczynku ... / Cnota upokorza nie przyda... kto łzca / Rzadko tacy mądrzymi bywają którzy ... / Nam patrzyc miłp gdy u młodym ciele gniazdo sobie ... [18–19 ст.]. [Текст нерозбірливий].

Арк. 1–17: Року божія „ѧхѣа [1691] м[іся]ця марта дня єї [15] изволеніемъ отца и поспѣшеніемъ с[и]на и Святого Духа купилъ бого боячий рабъ божіи Васи́лій Мелникъ Глаговешкій из женою своєю Анною со чады своїми сїю книгу рекомую Триодъ и далъ за ню золотихъ: м̄ [40]: и придалъ ей ко храму с[вя]т[о]го Іоана Златоустаго вѣчными часы будучого Пана Зелиньск[о]го и за священника отца Стефа[на] и за зятя его отца Дмитрія. А хто бы ей мѣл от тоєи с[вя]т[о]и ц[е]ркве отдалити или священник албо дякъ или простий чл[о]в[е]къ и жбы взявъши мѣл на продати албо заставити с такимъ судъ буду мѣти предъ б[о]гомъ і срташномъ [!] судъ Хр[и]стовимъ б[о]гу чест и хвала на вѣки вѣчѣнныи Аминь. [Ско-ропис 17 ст.].

Форзац 2: Przydźcie błogosławieni Ojcy mego ... / Триодъ посная сирѣчь Трипѣснецъ / Anno Domini 1765iae 10 Mart. / Quis quid ubi cur quomodo quando Ascanis / quis quid ubi quibus auxilijs cur quomodo quando / Wielmożny Mci Dobrodzieiy Annus Domini 1765 / Straszliwego

Majestatu Panie / Za me grzechy płakac łez nie stanie / Skoro w oczach
łzy obaczy Pomni Panie / Wszystko mi darować raczy na Dawida y na / Iam
two stworzenie wyrodne pokore tego / Twych świętych oczuw niegodne /
Initium sapie[n]tiae timor D[omi]ni / Początek mądrości boiaźń Boska / Supra
dorsum meum fabricaverunt peccatores et prolongata est iniquitas eorum.
Psalmo 122. [18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

468. 3-й прим. Кир. 2718.

Арк. 1–13: Во има ѿца и С[ы]на и С[вя]того Д[у]ха сїю кнїгу
рекомую Тріѡд постнаа купиль бл[а]городнїй Александер Давид
рохмістръ его королевской м[и]л[о]сти съ бл[а]городною женою
своею Сафою до манастиря Косовского храма с[вя]т[о]го С[вя]титела
ѡца Николаа за ѡтпущенїе грѣховъ своих, и чад своих и продковъ
своихъ року б[о]ж[о]го „ѡхчс [1696] ѡт Рождества Х[ристо]ва. А кто
бы мѣлъ ѡтдалити сїю кнїгу ѡт ѡбители С[вя]того ѡца Николаа
Анафема да будед [!] проклатъ. [Скоропис 17 ст.].

469. 4-й прим. Кир. 2719.

Арк. 1–14: Азъ раб б[о]жїй Василїй ... [заклеєно папером] їз женою
своею Катериною сїю книгу рекомую Триод Постную купленую за
золотих љ: ѿ: [32] придаємъ ей до храму С[вя]той влкм. Парасковѣъ за
здравїе свое ї ѡтпущенїе грѣховъ въ градѣ Милятинѣ в маєтности его
м[ило]с[ти] п[а]на Лѣдоховского Станѣслава подкоморого Краменешкого
наяснѣшого за короля Августа за с[вя]щ[с]н[о]го іерея Тимофея на тен
час резедуючого на парахїѣ Градѣ Мїлятинѣ не ѡтмѣнно ѡтдаем на
чест Г[оспо]ду Б[о]гу в Троици единому Г[оспо]дѣ благослов Д[і]ви,
М[а]ріѣ и усѣм святым, а особливе С[вя]той велмч. Параскевіѣ ко
храму [?] єѣ. А хто бы мѣ[л] єѣ ѡт того храму ѡтдалити нехай будет
клят ї проклят Анафема. Амин. [Скоропис 17–18 ст.].

470. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житїй святых.
Вересень–листопад. – К., друк. лаври, 1689. 2°. [6], 657 арк.

Запаско, Ісаєвич 655; Петров, Бирюк, Золотарь 307. Кир. 62.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кїєво-Михайловскаго
монастыря. Переплетена вновь въ 1811ом году иждивенїемъ іриней
Єп[ис]к[о]па Чигиринскаго. [19 ст.].

Арк. 1–11: Сїю книгу житїа святых честный іеромонахъ Софонїй
началник типографїи Печерской до м[о]н[а]стира Д[і]вичог[о] Печер-
ского Храму Вознесенїа Г[о]с[по]да н[а]шего Іи[су]с Хр[и]ста при
всеч[е]стной Госпожѣ М[а]ріи Магдалинѣ Мазепиной игуменїи того

ж с[вя]т[о]го монастыра Року ѿт Рож: Х[ристо]ва ѿхѣг [1693] М[іся]ца Октов[рия]: ѿ [1]. А хто бы важился сию книгу ѿт той С[вя]той Обители отдалити на такого да будет клатва, ѿт сих же с: ѿт[е]цъ ѿбрѣтающихся во книзѣ сей. [Півустав 17 ст.].

471. 2-й прим. Кир. 61.

Арк. 1–7 : Року ѿхѣг [1701] М[іс]яца декавря: лѣ [31] я недостойный іеромон[ах]: Іларіѡн зъ послушанія намѣсникъ Печерский строител Пещери Пр[е]п[о]д[об]ного: Антонія даю сию книгу тримѣсячную Житія С[вя]тыхъ вѣчными часи на Пещеру Пр[е]п[о]д[об]ного ѿтца нашего Антонія Печерскаго. [Скоропис 18 ст.].

472. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житій святыхъ. Грудень–лютий. – К.: друк. лаври, лютий 1695. 2°. [6], 763, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 699; Петров, Бирюк, Золотарь 334. Кир. 709.

Арк. 1–11: Сію книгу глаголемую Житія С[вя]тыхъ надала Раба Б[о]жия Прасковія панѣ Івановія Євлакова за ѿпущеніє грѣховъ своихъ до храму Сошествія С[вя]таго Д[у]ха в Києви на Подолѣ, а хто би мѣлъ ѡную книгу ѡдалити ѿт Храма б[о]жия на такового чловѣка да будет... проклятіє с[вя]тыхъ ѿт[е]цъ тїи [318]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: За жито / За пшенигу вусѣмъ залотихъ / чотири фунти баволни рублѣ двадяти [!] / рубль за текстру / Чотири рублѣ девять-десять ... [Скоропис 18 ст.].

473. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житій святыхъ. Березень–травень. – К.: друк. лаври, січень 1700. 2°. [1], 677 арк.

Запаско, Ісаєвич 757; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 195п.

Арк. 1–174: Книга сія подъ заглавієм Житія Праведныхъ святыхъ мѣсяцы Мартъ Апрѣль и Май приноситься въ даръ Кієво-Печерскому Собору разлившему свѣтъ любителемъ отечественной исторіи составленіємъ въ 1857 году и напечатаніємъ исторической табели о которой напечатано много въ книгѣ, подъ заглавіємъ Мѣсяцослова Календари и Святцы часть 3я дѣствительный статскій совѣтникъ Петръ Васильевъ Хивскій, при вступленіи своемъ на девятый десятокъ своей жизни наступающаго іюня 4 числа 1863 года а подписалъ сіє своею собственною рукою 26 мая 1863 года въ недѣліи всѣхъ святыхъ въ Москвѣ, въ собственномъ домѣ, въ приходѣ святыхъ Афанасія и Кирилла, при которой церкви состою церковнымъ (ктиторомъ) старостою уже шестое трехлѣтіє и удостоєнъ ѿ святѣйшаго Прав. Синода наградой по его преставленіи государемъ Императоромъ Александромъ Николаевичемъ первымъ и самымъ ближайшимъ всѣхъ кієвскихъ нов[г]ородскихъ

владимірських и московських князей и государей наслѣдникомъ что согласно съ данными показанными въ вышесказанной Кіевской табели историческія подробности будуть показаны, въ составляемой нынѣ мною книгѣ подъ заглавіємъ Генѣалогическія Изслѣдованія о родѣ Романовыхъ подписалъ сіе на память учителя моего кіевскаго митрополита Євгенія, разлившаго свѣтъ исторіи Россійскаго Государства и друга покойнаго Николая Михайловича Карамзина также личного моего учителя и благодителя въ 1826м году о причинахъ ихъ благодѣяній напѣчатано въ Русскомъ инвалидѣ первыхъ мѣсяцахъ 1826 года, когда Россія очищала себя отъ внутреннихъ враговъ молитвами Господь митрополитовъ Кіевскаго Євгенія и московскаго Серафима конецъ моеї подписи. Прошу благословенія и Святыхъ молитвъ Кіевскаго Духовнаго Собора в второй подписалъ сію книгу, при представленіи єя господину кіевскому митрополиту Арсенію Кіевско-Печерскія Лавры священно архимандриту Москва поля двѣнадцятаго дня 1863 январскаго года. [19 ст.].

474. 2-й прим. Кир. 194 п.

Арк. 1–4: До Видубицкого Монастиря сію книгу дал до Видубицкого М[о]н[а]стиря чест[н]ый рабъ, отецъ Рафаиль Кунцевичъ, казнодѣя и іермонахъ его же с[вя]щенство: да помянетъ Г[оспо]дь Б[о]гъ, въ Ц[а]рствіи своемъ н[е]б[е]сномъ, Аминь „āψ [1700]. [Скоропис 17 ст.].

475. 3-й прим. Кир. 816.

Арк. 3–6: Сію Книгу г[лаго]лемую Житіа с[вя]тыхъ надал на Пещеру Пр[епо]д[обного] Феодосіа Пречестный Іеросхимонахъ Стефанъ Типографъ Печерскій за отпущеніе грѣховъ своихъ року „āψē [1705] іюна ē [5]. [Аналогічний запис в прим. Кир. 201п.]

Арк. 676 зв.: Сп[а]си Г[о]с[по]ди Монаха Іпатіа. [Півустав 18 ст., червоним чорнилом].

476. 4-й прим. Кир. 196п.

Арк. 3–12: Сія книга нарицаемая Житіа С[вя]тыхъ от[е]цъ, по бл[а]гословеніи Прѣосвященнаго Єп[иско]па Переяславського Кир Захаріи Корниловича Ігумена М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то-Мих[айловскаго] Золот[оверхого] Кіевського: Року б[о]жія „āψs [1706]: Марта дня ā [1]: А хто бы єи мѣлъ отдалити отъ обители сей да проклятъ будетъ. [Скоропис 18 ст.].

477. 5-й прим. Кир. 203п.

Арк. 1–3: Сія книга Житія Св[я]тихъ ѿ книгъ ієромонаха Мелетія ігумена Св[я]тихъ верховныхъ Апостолъ Петра и Павла Манастира Глуховского. [Скоропис 18 ст.].

477а. Тупгало Данило (Димитрій Ростовський). Руно орошенное. – Чернігів, 1683. 4°. [7], 106, [1] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 269; Запаско, Ісаєвич 614. Соф. 505.

Форзац: Ієромонах Димитрій Савич сию книжицу... Помощь моя ѿ г[о]с[по]да сотв... Помощь моя ѿца сотво[ри]вшаго Н[е]бо і Землю... [Скоропис 17 ст.]

Арк.[1-7], 1: Ієромонахъ Товіа Петрацько казнодіа и судіа консисторскихъ судовъ Д[у]ховныхъ Митрополита Кієвски[й] подписує сію книжку свою власную року „ѧѳѣ [1704] Септеврїа ... [Скоропис 18 ст.].

Сію книжку я Ієромонахъ недостойній Товіа Петрацько купилем оу веле: ѿца Меѳо: Рєвы в С[вя]тософійскомъ М[о]настырѣ нашомъ Кієвскомъ Катед: року ѿ воплощенія Х[р]истова „ѧхѣв [1692] М[іся]ца Септев: д[ня] кѣ [24] за цаговъ десять, то єсть за два золотїи полской монети. Тую по смерти моеи ктобы мѣль, албо и за живота поминаи мою душу. Смиренно молю Братє і благодѣтелю мѣи. [Скоропис 17 ст.]

Арк.[107 зв.]: Jan Prohazko Венедіктъ Цмат[ович] Michael Шма. ... [18 ст.].

478. Уложеніє. – М., 1649. 2°. 338 арк.

Зернова 216; Петров, Бирюк, Золотарь 185. Кир. 817.

Форзац : Приобрѣтено от Шульговского 22. II. 74. Будаков. За 25 р.

Сія книга принадлежитъ Тимофею Трубицкому 1803го года. [19 ст.].

1653 Году м[ісяца] юля 23 день продалъ сию книгу дому капитана князь Петра Івановича Гагарина слугитель ево Іванъ Іванавъ сынъ Паршинъ собѣствинъную свою в томъ подписался а жительство імею з Микитцькихъ ворот в приходе церькве Возьнесения Господня.

Порукою по сєи книгє Дашькава дому слугитель іхъ Єгоръ Євъфремовъ а жительство імеєть в томъ же приходе. [Скоропис 17 ст.].

479. 2-й прим. Кир. 1275.

Арк. 1–39: Сия кн[и]га гл[а]големая Соборное уложенїя столника ... [витерто] Степановича ... а поступился кн[и]гу сию Сидоръ Івановъ с[и]нъ ... за д[е]нги за пять рублевъ лѣта „ѧѣ годъ [7202=1694] месеца Генъваря въ д[е]нъ за долговые д[е]нги. [Скоропис 17 ст.].

480. 3-й прим. Кир. 3003.

Форзац 1: Одержано від завід. Київскою міською бібліотекою

Каєтного [?] в обмін на історію містечтва І. Грабаря 10 листопада 1920 р.

Сия книга Курской губерніи Тимскаго уѣзду села Шумакова помѣщика из дворянъ ѡтставнаго подпорутчика Михайла Пѣтрова сына Распопова переплѣтна в городе Курске сего 1803 году мѣсеца ноября церкви Преображения господня и с[вя]таго великомученика Димитрія мироточиваго диякономъ. [19 ст.].

Арк. 1–47: Сия книга Уложения Курскаго магистрата канцеляриста Иванова с[ы]на Шипилова каторое по смерти курскаго помещика Никана Тимофѣева с[ы]на Боева досталосѧ мнѣ Ивану сие уложєніє. [Скоропис 17–18 ст.].

481. Устав церковный. – М.: друк. О. Радишевскаго, 1610. Кн. 1–2. 2°. 11, 134, 865, 235 арк.

Зернова 28; Петров, Бирюк, Золотарь 55. Кир. 5525.

Арк. 7: Иѡвъ Заючковскій м[илостію] божією смиренный архимандрита Кобринскій йгумен и протопопа, канявскій, кронскій, євѧйскій, фундатор скитскій, строител Вилєн-скій, церкви благочестивой Сошєствія С[вя]таго Духа и прочих властей, о молитву с[вя]тую молит рукою власною ѡхнї [1658] ѡктов[рія] л̄ [30]. [Його ж рукою кілька маргіналій до тексту]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

482. 2-й прим.. Кир. 5526.

Арк. 239–250: Року ѡхѳї [1619] м[іся]ца єї [15] дня я рабъ божій Михаило Дорошенко поспол и с товаришами моима Михайлом Томиленкомъ сию книгу Уставъ сирѣчь Око церквѣное друковани до церкви Успєнія Прєсвятеи богородици Пановиц Мурованих вечно и непоручимо, а хто бымѣлъ сию книгу глаголемую Устав от церкви божественной отдалити, кнугу пожитокъ обернути, на таковом нехай будєт клятва с[вя]тых отецъ ї и осминадєсят [318], иже во Никєи, таковыи разсудитсѧ з нами на Страшнем судѣ Х[ристо]вѣ Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

483. Устав [Око церковне]. – М., 1641. 2°. 3, 109, 999, 178 арк.

Зернова 154; Петров, Бирюк, Золотарь 143. Кир. 930.

Арк. 7–38: Лѣта ѡрїг [7153=1645] июля въ ї [10] день приказ сию книгу Уставъ Белѡзерскаго уѣзду вотчины Кирилова м[о]н[а]ст[ы]ря на Старой Єрчє к воскресєнію Хр[и]ст[о]ву и к Козмѣ и Даміѧну Кирилова ж м[о]н[а]ст[ы]ря слуга Филип Рѡдиѡнов с[ы]нъ Єрастов

по своих родителей к ц[е]ркви без выносу в вѣчный поминок подписал я Филип своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

484. Устав [Типікон]. – М., 1682. 2°. 8, 673 арк.

Зернова 376; Петров, Бирюк, Золотарь 288. Кир. 3063.

Арк. [1], 1–37: Лѣта ̅҃зрѣ го [7105го=1697] года февраля въ 1 [10] д[ень] по указу великого г[о]сп[о]д[и]на св[я]тѣйшаго Іоакима Патри[арха] Московского і всеа Росіи ис приказу книг печатного дѣла сия кн[и]га г[ла]големая Устав дана безденежно Града Киева во обитель Св[я]таго архистратига Михаила Выдубишкой м[о]н[а]ст[и]рь по челобитью того ж м[о]н[а]ст[и]ря игумена Феодосия Углицкого з братією. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 38–43: Обновленная сія книга переплетомъ при архимандритѣ Іереміи Маія 1836 года. [19 ст.].

485. Устав [Типікон]. – М., 1695. 2°. 4, 675 арк.

Зернова 465; Петров, Бирюк, Золотарь 337. Кир. 245.

Арк. 1–4: Путивльской Молчанской Софроніевой Богородицкой Пустыни.

Арк. 1–41 [2-го рах.]: Сія книга Типіконъ яже зовется Устав ц[е]рковный монастыря прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]ци Ч[е]стнаго ея рож[де]ства Молчинского Пустынного казенная ѿ семь лубезный Читателю буди извѣстенъ казенная. Подписася по приказу того же м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіѡна с братією. Лѣта от р[о]ж[де]ства по плоти Б[о]га Слова ̅҃а̅ψ̅ѣ̅ [1715] Иуля ̅҃ [6] дня. [Скоропис 18 ст.].

486. Устав [Типікон]. – М., 1700. 2°. 2, 373 арк.

Зернова 496; Петров, Бирюк, Золотарь 396. Кир. 252.

Арк. 191: 1866 года Декабря 24 дня была сильная завѣруха. Зачалась 1го числа, а кончилась 26 Дек.: въ понедельникъ.

Арк. 679 зв.: Лѣта ̅҃а̅ѡ̅ѣ̅ 1866 года м[і]сяца Декабра ̅҃д̅ [24]: въ субботу 1 мѣ часу дня представился игумень: Иннокентій на Дальнихъ Пещерахъ. [Півустав 19 ст.].

1781 Года М[і]сяца августа въ 23 день йшла Сарана велмы густа якъ градъ с полдня въ 2 часу з четверты. [Півустав 18 ст.].

487. Феофілакт Болгарський. Євангеліє. – М., 1649. 2°. 6, 238, 104, 260, 317 арк.

Зернова 217; Петров, Бирюк, Золотарь 186. Кир. 179.

Арк. 3–6; 1–6 [2-го рах.]: В лѣто ̅҃а̅х̅н̅е [1655] м[і]сяца Марта ̅҃ [6] дня, при державѣ бл[а]говѣрного и хр[и]столюбивого Г[о]с[уд]а[ря]

Царя и великого Князя Алексея Михайловича всея Великія и Малыя Росіи Самодержца книга сія б[о]год[у]хновенная блаженного Феѡфилakta Архiepископа болгарскаго, дана бысть иеромонахом Никоном до храму и ѡбители С[вя]таго Архистратига Михаила Выдубицкаго чуда его иже вохонет. При преѡс[вя]щенном Архiepископѣ и Метрополитѣ Киевском всея Росіи Кирѣ Силивестрѣ Косовѣ игуменство тогож монастыра ѡдержашу иеромонаху Климентію Старушичу, яже предреченная книга ѡт тоєя ѡбители ни ѡткоего не имати быти ѡтята или присвоєна под вѣчною Анафемою [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 315–316: Поставися Кр[е]сть на ц[е]ркви ст: Архистратига Б[о]жіа Михаила въ м[о]н[а]стиру Выдубицком. / Б[о]голюбивым еп[и]с[ко]п Ч[е]рнѣговским Зосимом Прокоповичем. Року *дхнѣ* [1655]. При игуменѣ того ж м[о]н[а]стиря Климентію Старушичу. / Нынѣ же паки обновися ѡт ветхости, недостойным рабом Б[о]жіим іеродіаконом Самуилом Евдокимовичом, старанем и коштом его. Року *дхг* [1693] м[і]сяца сеп[темврия]: *г* [3] / Того ж року и м[і]сяца и дня и сія книга с[вя]тая, ново ѡправлена, и на двѣ части раздѣлена. / Того ж року сеп[темврия]: *г* [3]. въ н[е]д[і]лю преставися бл[а]женныя памяти Преѡсвещенный Архiep[и]с[ко]пъ Лазарѣ Баранович. [Півустав 17 ст. циноброю].

Новая ц[е]рков С: Д: Михаила ѡснованна бѣ: въ Видубицком монастыру, року ѡт Рожд[е]ства Х[ри]ст[о]ва: *дхс* [1696]. Іюня *аі* [11]. а совершися каменним зданіем, *дѡа* [1701]. Іюля *еі* [15] Коштом бл[а]городнаго Михаила Мѣклашевскаго, полковника Стародубскаго, а в самом ѡснованіи, бѣше бл[а]гословяя мѣсто, сам великій архіерей, и примудрѣ митрополит православный Кіевскій: Варлаамѣ Ясинскій ибо сам с[вя]тителскими си руками, начиная ѡснованіе, и землю копаше. И мощи четирых С[вя]тых: Михаила Еп[иско]па Синадскаго, Іѡанна Златоустаго, Вел.: мч: Геѡргія и Вел: Мч: Варвари, Сам во ѡснованіе во, ѡлтарную стѣну положи; и каменим привали, и вапно замаза. Того ж *дѡа* [1701] року, ѡктов[рия]: *д* [4] и ѡс[вя]щенна ест, тим же всес[вя]щеннѣшим архипастиром бѣше же сопособствуя во ѡс[вя]щеніи Архимандритѣ Печерскій, Іѡасафѣ Кроковскій, и сам тоєже Михаил Хр[и]столюбивый ктитор, со женою, своею Анною бѣ при пос[вя]щеніи, додая бл[а]годареніе Б[о]гу за совершенное дѣло. Сотвориже и учрежденіе в тои ден, и всей братіи милостиною даде, а егда ѡс[вя]щахъ Ст: Пр[е]стол вложиша вон мощи: Василия Вел: Григорія Бго: Іѡан: Златоуст: Вел: Мч: Геѡргія. Вел: Мч: Варвари и С: Прпд: Мч: Никона Сухого Печерскаго, ниже м[о]л[и]твами и заступле с: Ар: Михаила, Да помянет Г[оспо]дъ Б[о]гъ: ктитора архіерея и игумена на тот час бывшаго іермо: Варлаама, во ц[а]рствіи си Амин.

Арк. 317 зв.: Шведская побѣда под Полтавою року $\text{Ѡ}\psi\theta$ [1709] м[іся]ця Іюня: $\text{Ѡ}\text{З}$ [27]. [Скоропис 17 ст.].

488. Фікара Святогорець. Вертоград душевний. – Вільно: друк. братства, 1620. 4°. [2], 148 арк.

Книга Беларусі 93; Петров, Бирюк, Золотарь 75. Кир. 4341.

Арк. [2]: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библиотеке 1854;

Сия книжка глаголемая Фикарий его м[и]л[ости] пана Ионикия [?] Ерлича К: ... [заклеєно папером] она зостанетъ Каждого такового осветчую ... [заклеєно папером] просить пожиток книжни славетних ... [заклеєно папером] читатель. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 122 зв.–129: Сия книга рекомая ψ алтира отца Тимофея презвитра Ярчовецкаго которую мѣетъ ѿ ѿца Аѳанасия законника Голубицкаго дал за ню отецъ Тимофей Ярчовецкій Псалтиру Уневскую а додатку гроши пятьдесят и три Року божия $\text{Ѡ}\psi\text{Ѡ}$ [1726] ноемврия дня $\text{Ѡ}\text{З}$ [27]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 148 зв.: Сия книга Лукия Борисенка... / Anno Dni $\subset 1 \supset 1 \supset \subset \subset$ xxiii [Скоропис 18 ст.].

Прим. з 6-ки КДА.

489. Четвероевангеліє. – Друк. монастиря Мркшина церква, 1562. 2°. [210] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 14. Кир. 572.

Арк. дод.: Дасе зна каде бежаше / раваички калуѣри и зраванище. исва сръбска / земля ѿ проклѣтех тоурака / горе г Будиму умацарску / землю. въ лето $\text{Ѡ}\text{р.ц.Ѡ}$. [?] / а ѿ рождаства Х[ристо]ва $\text{Ѡ}\text{х.п.Ѡ}$. [1689] мсца септєврїа Ѡ [10] днѣ. / и приѣсмо у скофино код Боудима / мсца октоврїа $\text{Ѡ}\text{З}$. [26] днѣ / на С[вя]т[о]го мученика Димитриа / оуви роду христїанскому вато / време и Турци тадѣ узеше / Нишѣ и Белиград исве градове / до Будима;

Сию кѣнигоу откоупи Матеи Хѣладараѣ от Болевиѣа Ивана ~ за шесть стотина;

Седѣва роды сынна и нарече имя ему Ємануиель, сые писа Станика Сретков у лѣту 1759 г[од]а;

Знаменай лѣта 1838 ледѣ долговре. [Сербо-хорв. мова, 18–19 ст.].

Знаменаи, ако в годѣ 1831 мсца Іуліа 4го начала смертоносная язва изъ Індіи Восточныя произшедшая, с[к]возъ Руссію и Полшу прешедшая именуема Холера болѣзнь я[ко] же въ скоромъ времени всю Державу обятъ, въ ней страждущїи блеваніе и сгорченіе чревесь водяща, и по нѣсколико часѣхъ престаившася, обаче болѣзнь сія не бѣ прилѣпчивая, и съ концемъ ме[ся]ца Августа утолися, Царствующи

счастливо всепресвѣтлѣшму Імператору и Кралоу Францу первому при Митрополітѣ и Архієпископѣ Карловачкомъ Господинѣ Стефанѣ Стратимировичѣ от Кулпинѣ при Єпископѣ Будимскомъ Господинѣ Стефанѣ Станковичѣ. Умроша же въ язвѣ тои православніи Хрістіани числом ꙗко [13] им же вѣчная буди память!

Знаменахъ азъ Іоаннъ Витковичъ Парохъ Будимскій и Честнешаго Консісторіума засѣдатель. Лѣта 1846 мѣсяца Октовріа наново сазрѣле трешнѣ вишнѣ, и ягоде сеу продаванне. [19 ст.].

Книгу сию "Четвероевангеліе" приносить въ даръ Церковно-Историческому и Археологическому Обществу при Кіевской Духовной Академіи действительной членъ Общества протоіерей Феофилъ Кардаевичъ, настоятель Иремской церкви, что близъ Будапешта, въ Венгріи 3/16 ноября 1904 года. Budapest, Palffy Platz 1. 12.

Прим. з б-ки КПЛ.

490. Чиновник архіерейського служіння. – М., 1677. 2°. 2 арк., 386 с., 16 арк.

Зернова 345; Петров, Бирюк, Золотарь 261. Кир. 4811.

Форзац 1: Сія рѣдка книга напечатана при Патріархѣ Іоакимѣ 1677го года принадлежитъ священнику Иркутской Прокопіевской церкви Алексѣю Шергину. 1836 года Ноября 26 дня. [19 ст.].

Съ 1861 г. принадлежитъ священнику той же церкви Григорію Алексѣеву Шергину. [19 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

491. Чуда пресвятої ... Діви Марії. [Туптало Д.] – Новгород-Сіверський, 1677. 4°. 3, 48 арк.

Запаско, Ісаевич 550. Кол. Попова 41.

Арк. 1, 5: ѿт книгъ ієродіакона Митрофана Полтавца нищаго и оубогаго страннаго старца. [Півустав 18 ст.].

Форзац 2: Приобр. у Ивана Петр. Михайловского в посл. иером. Фео-досия в 1926 г. путем обмена на новые ц.-слов. книги [Попов П.М.].

492. Шестоднев. – М., 1694. 2°. [2], 315 арк.

Зернова 463; Петров, Бирюк, Золотарь 332. Кир. 244.

Арк. 1–29: Сія книга глаголима ахтой города Сѣвска ц[е]ркви святых ап[о]ст[о]ла Петра і Павла что в Новоприборной Слободе полку полковника і брегодира Григоря Івановича Анненкова, а подписал сию книгу тогожъ полку писар Іван Гуков. [Скоропис 17–18 ст.].

493. Шумлянський Йосиф. Метрика албо реестр ... – Л., друк. при м-рі св. Юра, жовтень 1687. 4°. [43] арк.

Запаско, Ісаєвич 641; Петров, Бирюк, Золотарь 299. Кир. 2615.

Обкладинка: Куплено 1930. Х. 29 за 3 крб. у Юр. Сем. Александровича.

Арк. [1]: Веси Слободки Рихтец: Кам'янського повіта. [19 ст.].

Арк. [10]: Преставися рабъ божий ієрей Феодор: року божия āψīī [1718] мѣс[я]ця Августа дня kā [21]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [10 зв.]: Року Б[о]жїа āψīī [1713] м[і]с[я]ця Марта дна k [20] / Азъ ієрей Стефанъ священъ парохняльній ц[е]рквы с[вя]т[ы]я сушіа весы Слободки кр[е]стѣх и миромъ с[вя]тимъ помазахъ мл[а]д[ен]ца Алексїа ѿт родытелеи законо вѣнчаных ѿтца Г[риго]рієра и м[а]т[е]рки Анны шляхетнаго его м[и]л[о]сти пана Петрова сына Страдецких воспрїємникъ бысть его м[и]л[о]сть панъ ротмистръ Кучинскій и воспрїємница бысть і[і] мосць шляхетнаа пани Рожнецка. [Півустав 18 ст.].

Року б[о]жїа āψīī [1715] м[і]с[я]ця Декабрїа дня z [6] / Азъ ієрей Марко Чернишъ парох Рихтецскій ц[е]рквы с: Храму С[вя]тих врачевъ и бессребникъ Козми и Дамиана Кр[е]стѣх и миромъ С[вя]тимъ помазахъ: мл[а]д[ен]ца, ему же имя данно естъ Николай ѿт ѿтца рожденаго с[вя]щеннаго ієрея пароха Слободскаго Стефана и матере Ксенїи, в то время быст воспрїємникъ Кондратій мелникъ Морозовскій и воспрїємница быст Єфїмїа ѿсадъчиха Рихтецкой парохїи ѿбивателка Ієрей Марко парох Рихтецскій. [Півустав 18 ст.].

Показчик книжкових цін

№ опису	Назва, рік, місце видання	Місце купівлі	Дата купівлі	Ціна книги	Примітки
1	2	3	4	5	6
3	Акафісти. К., 1677	Чернігівський м-р	1705	5 зол.	
9	Анфологійон. Л., 1643	Збараж, Ожегов Волинь	1640 1643	25 зол. 15 зол.	Пара черевиків у м. Броди 2 зол. 6 гр.
10		Володимирський ярм. Б.м.	1661 1644	19 зол. 15 зол.	
14		с. Биці	1684	17 зол.	
15	Анфологійон. Л., 1643	с. Головня	1646	26 зол.	
16		с. Стрільці	1644	20 зол.	
21		с. Модрин	1688	35 зол.	
22	Анфологійон. Л., 1694	Копачев Вишківці	1707 1737	60 зол. 16 тал.	Адрианова. С. 145
37	Апостол. К., 1695	Б. м. Київ	18 ст. 1707	6 коп 5 коп	В Москві 2 руб. 1 копа = 50 коп. рос.
39					
45	Апостол. Л., 1696	с. Красилівка	18 ст.	4 тал.	1 тал. = 75 грош.
47		с. Дворець	1710	18 зол.	Рукоп. Апостол 20 зол.
48		с. Слободка	1706	24 зол.	
49		Кам'янець-Подільський	1758	23 зол.	Адрианова. С. 124

1	2	3	4	5	6
63	Беринда П. Лексикон. Кутейно, 1653.	Кутейно	1669	9 зол.	
70	Біблія. Острог, 1581.	Волинь	1636	30 зол.	
71		Дунаєвський ярмарок	17 ст.	19 зол.	
72		м. Озерне	1642	15 грош.	
		Ярославль	1738	40 зол.	
				33 руб.	
79	Василій Вел. Книга. Острог, 1594.	Єсавинськ	1637	20 зол.	
89	Галятовський І. Ключ. Л., 1663	Б.м.	1716	4 зол.	
93	Галятовський І. Ключ. Л., 1665.	м. Пилява	17 ст.	70 зол.	
95		с. Вербяжі	1680	30 зол.	
		Б. м.	1874	25 франк.	
96	Галятовський І. Месія. К., 1669.	Б. м.	18 ст.	4 зол.	
103	Діоптра. Єв'ю, 1612	с. Гуркове	1769	10 флор.	
109	Євангеліє. М., 1559	Хотинський ярмарок	1656	12 тал.	Євангеліє. Львів, 1609 р.

1	2	3	4	5	6
113	Євангеліє. Вільно, 1600	КМПМ	17 ст.	срібла 2 гривні, 10 золот- ників 40 зол.	Опр. оксамит.
114		с. Ячники	1714		
121	Євангеліє учительне. Єв'ю, 1616	Костянція Б. м.	17 ст. 1735	Півп'яти копи 2 руб. 25 коп.	
122		Медвежів	1660	4 зол. + Псалтир	
127 128	Євангеліє. Л., 1636	с. Загребеля Богданів	1703 1746	50 тал. 40 зол.	
135	Євангеліє. К., 1637	Максимів	1641	12 коп лит.	У 1651 р. – 3 руб. 10 алт. у Москві опр. срібла 3 гривни + 24 золотника, позолота 5 зол. = 15 коп 16 грош.
140	Євангеліє. Вільно, 1644.	Б. м.	1660	опр. 16 гри- вень срібла	
144	Євангеліє. Л., 1644	Б. м.	17 ст.	півгривні олова	Євангеліє. М. 1648 р. – 30 зол. Єв. 1557 р. у 1653 р. – 18 куп. л. м.

1	2	3	4	5	6
148	Евангеліє. Л., 1665	Б. м. с. Дроговижі Б. м.	1685	10 зол. 15 гр.	У 1675 р. у Сатанові 33 зол.
149			1667	15 зол.	
151			1675	8 куп л. м	
152	Евангеліє. Л., 1665	Львів Глухи Покуття Красноселецьк	17 ст.	30 зол.	
155			1743	100 зол.	
157			17 ст.	5 тал. л. м. 30 зл.	
158	Евангеліє. Л., 1670	Охмач Домонтів Курськ Радомськ	1683	6 грош.	
162			1693	40 зол.	
163			1930	8 руб.	
164	Евангеліє. Л., 1683	Б. м. Б. м.	17 ст.	35 зол.	
167			1695	160 зол. з опр.	
169			1678	51 зол.	
171	Евангеліє. Л., 1690	с. Терешовці с. Плове м. Пилява	1721	60 зол.	Адрианова. С. 114
174			18 ст.	56 зол.	
177			1704	40 зол.	
178	Евангеліє. Л., 1690	с. Порвагча Раковець Львів Пулма	1696	35 зол.	Адрианова. С. 113
179			1725	50 зол.	
180			1717	50 зол.	
181		Б. м. с. Загайці с. Бабин	1718	55 зол. + 7 р.	
183			1702	37 зол.	
			1748	200 зол.	
			18 ст.	58 зол. 21 грош	
			18 ст.	50 зол.	

1	2	3	4	5	6
184 185 186 188 189		с. Корчоковка П'ятничанський м-р с. Студениці	1713 1719 1711 18 ст. 1758	48 зол. 47 зол. 60 зол. сріблом 50 зол. 3 тал.	У 1718 р. – 6 тал.
191	Євангеліє. Л., 1690.	с. Горунтовка Старий і Новий Поріч			
194 196 198	Євангеліє. К., 1697	Купин	1716 1721 18 ст.	44 зол. 44 зол. 28 зол.	Там же. С.113 Євангеліє. Унів 1695 у К. 1698 р. – 40 зол.
201	Євангеліє. К., 1697	с. Волковинці м. Хотов м. Богуслав	1709 17–18 ст. 1707	70 зол. 100 зол. 8 куп	Там же. С.113 Євангеліє. М. 1697 у сріб. окладі – 8 тал.
205	Єфрем Сирін. Повчання. М., 1652.	м. Київ	17 ст.	7 руб.	М. у 1650 р. – 1 руб. 1 руб. – 5 зол.
210 211	Іоани Дам. Історія. М., 1680.	Путивль	1920	3 руб.	
216 217	Іоан Златоуст. Бесіди. К., 1623	Почаїв Б.м.	17–18 ст. 1656	40 зол. 6 коп л.м.	
	Іоан Златоуст. Бесіди. К., 1624	Ковель 1700 м. Путивль	15 зол. 1925	3 руб. 75 коп.	

1	2	3	4	5	6
218		Б. м.	17 ст.	27 зол.	
220		Луцьк	1733	1 тал.	
228		Чернігів	1731	3 руб. з полт.	
233	Ірмолой. Л., 1700	с. Бутятичі	1701	17 зол.	
238	Кормча. М., 1653	Москва	17 ст.	7 руб. сріблом	
251	Мінея. М., 1650	Радулська Слобода	1814	8 руб.	
257	Мінея. К., 1680	м. Ворсовка	1765	5 руб.	в складчину
258		Витаїв	1721	10 куп	
259		Городисько	18 ст.	16 зол.	
260		м. Богуслав	1709	8 коп	
265	Мінея. М., 1692	м. Немирів	1684	12 зол.	
278	Октоїх. К., 1629	Березов	1799	8 руб.	
281	Октоїх. Л., 1686	Київщина	1634	1 копа + 15 зол.	в складчину
283		Львівщина	1687	37 зол.	в складчину
284		Калитинці	17 ст.	28 зол.	
		Холмщина	1689	33 зол.	
		Копилівка	1683	40 зол.	
285	Октоїх. Л., 1689	Белациї	1691	7 тал.	1 тал. = 60 коп.
287		Порохна	1730	8 зол.	

1	2	3	4	5	6
288	Октоїх. Київ, 1699	с. Коліска Переяслав Київ	1715	14 зол.	У Москві 17 ст. – 4 руб.
290			18 ст.	3 руб.	
292			1702	5 тал.	
294	Октоїх. Л., 1700.	с. Тараска Львів Б.м.	1725	30 зол.	6 зол. за Требник Адрианова. С. 129
295			1705	30 зол.	
296			18 ст.	24 зол.	
297		с. Загайці	1744	45 зол.	
298		Живачів	18 ст.	32 зол.	
299		с. Куманів	1722	38 зол.	
300		с. Рачин	1722	38 зол.	
301		Львів	1719	30 зол.	
302		с. Олчелаєв Вищий	1731	40 зол.	
303		Купин	1709	40 зол.	
304		Малковці	1718	56 зол.	
306	Орологіон. Л., 1692	Львів	1749	31 зол.	
318	Полоцький С. Обід. М., 1681	Росія Казанщина	1749	6 руб.	
321			1706	3 руб.	
324	Псалтир. М., 1680	Москва	1740	Півтора руб.	
329	Пролог. М., 1643.	м. Ічня	1927	3 крб. + колоття днів	
333	Псалтир і Новий Завіт. К., 1692	Київ м. Глухів	18 ст.	12 зол.	
334			1690	10 зол.	

1	2	3	4	5	6
338	Радивилівський А. Вінець. К., 1688	м. Фастів Б. м. Колодниця Остер на Самарі	1710 17-18 ст. 1698 17 ст.	4 тал. + 5 зол. 6 коп 30 зол. 3 руб. з полт.	Адрианова С. 158 в складчину
340					
341					
342					
347	Скрижаль. М., 1656	Росія	19 ст.	25 руб. сріблом	
348		Нова Синява	1732	6 зол.	
357	Службник. Стратин, 1604	Новгород-Сіверськ	1927	10 карб.	
362	Службник Вільно, 1617	с. Вязовка	1678	2 тал.	
369	Службник. Л., 1637	с. Березточі	1660	7 зол.	
372	Службник. Л., 1646	с. Гаваї, Угорщина	1716	8 зол.	
382	Службник. Л., 1681	Львів	1681	20 руб. золотом	
385	Службник. Л., 1691	Гадяч Панів, Китайгород с. Висоцьк	1699 18 ст. 1724	6 коп червоний золотий 36 зол.	
386					
388					
396	Соборник. М., 1665	Київ Моршан	1746 1791	8 руб. 9 руб. 11 коп.	
397					

1	2	3	4	5	6
399		Київ	1792 18 ст. 1730	6 руб. 3 руб. 16 алт. 4 руб. 3 полт.	
405	Таблиця. Л., 1660.	Омеленськ	1683	18 зол.	
409	Требник. М., 1639	Вел. Новгород	1676	Пінгора руб.	
413	Требник. К., 1646	Київ	1709 1735	10 тал. 120 зол.	Адрианова. С. 154
417	Требник. М., 1651	Б. м.	18 ст.	75 руб. сріблом	
418 419	Требник. Л., 1681	Б. м. КПЛ	17-18 ст. 1686	2 тал. 5 зол.	
420	Требник. Л., 1695	Б. м. м. Колок	18 ст. 1849	24 зол. 2 зл.	
430	Тріодь. Вільно, 1609.	Новосілки Б. м.	1670 1620	8 зол. 22 зол.	
436	Тріодь. К., 1640	Потоцьк	17 ст.	28 зол.	Тріодь. Київ 1631 р. - у 1679 р. за 15 зол.
437	Тріодь. Л., 1642	Городецьк	1667	16 зол.	

1	2	3	4	5	6
439	Тріюль. К., 1648	Київ	1698	20 зол.	
440		КПЛ	1712	12 зол.	
441	Тріюль. Л., 1663	Микулин	1755	40 зол.	
442		Литовське містечко	1759	36 зол.	
443			1677	30 зол.	
444		Тарноград с. Чернятин	1665	без копи	
445	Тріюль. Л., 1664 с.	Городне	1663	26 зол.	
449		Нове Місто	1674	26 зол.	
452		Волинь	1666	24 зол.	
453a	Тріюль. Чернігів, 1685	Поділля Київ	1681	25 зол.	Волинь 1618 р. 1 л утор. старого вина - 9 грош.
457			17-18 ст.	30 зол.	
458	Тріюль. Л., 1688	Смідин	1722	48зол.	
459		Вигурів	1690	20 зол.	
460		Поділля	1698	40 зл.	
461		Пановці Муровані	1733	9 коп	
462		Львівщина с. Ступинці	1774	7 левів	Адрианова. С. 142
463		м. Львів	1691	39 зол.	
464		Б. м.	1721	38 зол.	Адрианова. С. 137
		Б. м.	1711/1735	50 зол.	1712 р. у Балині - 52 зол.
		Б. м.	1739	30 зол.	У 1693, 1717 р. 40 зол.
			1706	48 зол.	
			18 ст.	30 зол.	У 1689 р. - 36, 41 зол.

1	2	3	4	5	6
465		Волинь	17-18 ст.	43 зол.	с. Пановці Муровані
467	Тріюль. Л., 1690	Глаговиці	1691	40 зол.	З уставу цін: Володим.
469		Милятин	17-18 ст.	32 зол.	ринок у 1624 р. 260 л - діжа прозорого угор. вина 55 зол. + 25 зол. мито на фурман., страву; 4 л вина на коренях - 2 зол.
476	Туптало Д. Житія. К., 1700	КММ	1706	8 коп	
477a	Туптало. Руно. Чернігів, 1683	КСС	1692	10 шагов = 2 зол.	
479	Уложеніє. М., 1649	Московщина	1694	5 руб.	
488	Фікарі. Вільно, 1620	Галичина	1726	Унівська псалтир+ 53 гр.	

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Август II Фридерик Сильний [August II Fryderyk Mocny, 1670–1733], від 1697 р. король Польщі 186, 194, 233, 298, 387, 428, 469
- Авдокимов, 17 ст. 408
- Авідрієнко Петро, дружина: Євдокія; дочка: Агафія, 18 ст. 49
- Аврамій [прибл. 27.02.1708 р.], митр. Рязанський і Муромський, 04.03. 1698 р. 204
- Аврамій 253
- Аврамій, митр., 18 ст. 375
- Аврамович Леонтій, архім., Треаниський м-р, 1733 426
- Адріан [Андрій, 1627–1700], патр. Всеросійський, архієп. Московський, 21.03.1693 р. 263, 321
- Аладін Василь, прапорщик, с. Рижовка 1712 р. [Оладін, батько Богдана Васильовича А., стольника, барона]? 433 а
- Александров Віктор, священник, 1641 р. 435
- Александров Ємельян, російський селянин, с. Облюмихіно, 1861 р. 268
- Александрович Юрій Семенович, 1930 р. 493
- Александровський Максим, священник, 17–18 ст. 265
- Алексеевич Андрій, дружина: Агафія, с. Передеринці, 24.06.1715 р. 172
- Алексеев Григорій, ктитор ц. Св. Покрова, с. Дмитренка, 17–18 ст. 290
- Алексей Михайлович → Олексій Михайлович
- Аммос, законник КПЛ; КММ, 18 ст. 41
- Амфілохій, єп. Іконійський, 18 ст. 76
- Андрієвич Василь, батуринський житель, 18 ст. 351
- Андрієнко Антоній, дружина: Марія Бабієнкова, 18 ст. 49
- Андрій, священник, 1685 р. 148
- Андрій, священник, 17 ст. 218
- Андрій, ієрей, с. Гаваї [Угорщина], 1716 р. 372
- Андрій, с. Конвиця, 17 ст. 429
- Андрій, м. Борозна, 18 ст. 251
- Андрійовський Григорій, ігум., кочоровський ієрей Покровського хр., 17 ст. 275
- Андрійовський, священник, 17 ст. 62
- Аничков Василь, с. Нестерівці, 11.09. 1663 р. 19
- Аничков Ієремія, священник, с. Лабуни, Троїцька ц., 19 ст. 19
- Анісія, схимонахиня, 18 ст. 375
- Анна, пані, с. Нове Поріччя, 12.10. 1758 р. 189
- Анненков Григорій Іванович, полковник, бригадир, м. Севськ, 17–18 ст. 492
- Антіпов Матвій, лукинський піп, с. Кодонське Путивльський пов., 11.11. 1677 р. 381
- Антоній Печерний, намісник і скарбник Мілецького м-ря, 1643 р. 34
- Антоній, архієп., 18 ст. 375
- Антонович Григій, ктитор богданівський, 08.04.1746 р. 128
- Антоновський Михайло, ієрей; син: Іван, 18 ст. 294
- Анушевський Тарасій, диякон, 23.12. 1834 р. 265

- Армашенко Павло, ієромонах, 17–18 ст. 59
- Арсеній, архієп., 18 ст. 375
- Арсеній, митр. КПЛ, 12.01.1863 р. 473
- Аснелецький Денис, священник рокитнянський, 19 ст. 273
- Афанасієв Андрій, Самара, 17–18 ст. 342
- Афанасієв Трофим, піп, 25.04.1676 р. 410
- Афанасій, голубицький законник, 27.11.1726 р. 488
- Афанасій, ієромонах Гамаліївського м-ря, 18 ст. [Афанасій Ангоній Почека, випускник КМА, писар КВМ, архім. Гамаліївського Різдвабогородицького Харлампієва м-ря, Чернігівська єпарх.] 229
- Афанасін Федір, піп с. Ісаєвське ц. Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 326
- Афрасиній Григорій, послушник 16–17 ст. 79
- Бабкович Іона, бакалавр, Китайгород, 1773 р. 462
- Бабошиха Василиха, ічнянська мешканка, 08.02.1735 р. 121
- Бавульський Авксентій, брат: Григорій, с. Гардашівка Київської єпарх., Уманського пов., 19 ст. 463
- Бавульський Даниїл, приходський священник с. Гардашівки Покровської ц., Київської єпарх., Уманського пов., 03.11.1850 р. 463
- Бадовна Анна, с. Порицьк, 1668 р. 450
- Базалівський (?), державний пан с. Шелвів, Волинь, Володимирський пов., 1708 р. 466
- Базановський Григ'ір, священник, ректор духовної семінарії, 16.05.1821 р. 338
- Базарнік Андрій, полоцький міщанин, с. Дворець, 1710 р. 47
- Базилевич Стефан, 17 ст. 88
- Байцарівна Анна, 1637 р. 366
- Бала Іван, дружина: Євдокія, дочка: Параскева, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Балабан Гедеон [Григорій, 1530 – 10.02. 1607 р.], український церковний і політичний діяч, єп. Львівський, засновник львівської братської друкарні, син Діонісія Б., м. Доброствор, 17 ст. 274
- Балабан Діонісій [Дмитро, Данило, † 20.05.1663 р.], єп. Луцький, Галицький, митр. Київський, випускник КМА, 29.04.1658 р. 325
- Балика А.М., Київ, 1931 р. 143
- Балика Дмитро Андрійович [1894–1971], український і російський бібліотекознавець, бібліограф, Київ, 1931 р. 143
- Балика Яцько [Хоцько, Іоакінф, Яків, † 1612 р.], український шляхтич, герб Абданк, київський міщанин, війт київського магістрату з 1592 р.; Київ, 1574 р. 28
- Баліцький Іоан, священник, 09.04.1746 р. 128
- Балясник Федір, с. Сулуков [Солуків], Долинський пов., 14.09.1693 р. 17
- Баранович Лазар [бл. 1620–03.09. 1693 р.], архієп. Чернігівський, політик, письменник, 17 ст. 53–56, 58, 330, 487
- Баранський Іван, с. Гриковичи, 25.03. 1649 р. 145
- Барбовська Олена, 17 ст. 154
- Барбовський Іван, 17 ст. 154
- Барвінський Іоан [† 1817], священник, фундатор церкви Св. Димитрія в с. Гейсинка Таращанського пов.; син: Агафтонік, диякон [† 14.02. 1835]; онук: Ісидор 344
- Баришполець Григорій Омелянович, ктитор, м. Київ, 11.09.1725 р. 456
- Барсов Єлпідіфор [1836–1917], російський історик літератури, вчитель Олонецької духовної семінарії, 30.08.1866 р. 425
- Барчіні Ян, ксьондз, 1709 р. 94

- Баскаков Петро Єрмолайович, стольник, 17–18 ст. 166
- Батуревич Іван, попович с. Рокитне, 18–19 ст. 273
- Башкевич Петро, смідинський дидакал, 18 ст. 457
- Беднаровський 294
- Безбрзєв Михайло Михайлович, с. Павловськ, 1810 р. 393
- Безбрзєв Петро Семенович, с. Павловськ, 1810 р. 393
- Безпалюк Андрій, 18–19 ст. 94
- Бенієцький Андрій, архім. Овруцький, Красногорський м-р, 07.06.1733 р. 248
- Бережанський Олександр, ієрей, 18 ст. 366
- Бережних Діонісій, дружина: Наталка, сини: Карп, Єфімій, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Березовський Євстафій, ктитор, 21.01.1799 р. 265
- Березовський Симеон, священник с. Новосільці, 1688 р. [вірогідно, батько Прокопія Семеновича, значкового товариша Стародубівського полку] 159
- Берестовський Феодосій Олексійович, київський купець, 19 ст. 129
- Беригович Фома, ієрей с. Порванчи, 1696–1697 рр. 171
- Беркова, вдова гвардії майора Івана Василя Вельяминовича Беркова, 26.01.1761 р. 205
- Берцохи: Яків Іванов – 52 р.; дружина: Анастасія Олексіївна – 32 р.; діти: Петро Яковов – 15 р.; Параскева Яковова – 7 р.; Анна Яковова – 4 р., с. Павликовці, Брацлавщина, Подільсько-Проскурівська губ., 18 ст. 281
- Биковський Амвросій [† 19.12.1680 р.], ієромонах, 17 ст. 330 [арк. 332–335]
- Биковський Інокентій [Іван], глухівський ігум., 17 ст. 330 [арк. 332–335]
- Биковський Пафнутій, ієромонах, Гамаліївський м-р, 1741 р. 391а
- Бичук Стефан, с. Сверщів, 02.07.1691 р. 461
- Бібіков Дмитро Гаврилович, ген.-адм., губернатор м. Києва 19 ст. 324
- Бігуни: Андрій – старшина Ворсовського братства 1765 р.; Антон, Макар, Стефан – братчики Ворсовського братства, 18 ст. 257
- Бідованець Іоан, ієрей; дружина: Феодора; зять: Марко Черниш; онука: Мареця, 1705 р. 403
- Білан Василь, мельник с. Іванівка, 1713 р. 181
- Білашціни: київська шляхта, пані Стефанова; її сини: Григорій, Іван, 14.06.1691 р. 285
- Білевич Маркіан, чернець, м. Київ, 1704 р. 66
- Білий Йосип, намісник, книжковий справник, чернець, Москва, 17 ст. 316, 317
- Білики: Іван – 27 р., його жінка Анна – 21 р.; його мати Марія, вдова – 55 р.; її діти: Захарій – 25 р., Пелагія – 19 р., Ірина – 15 р., 18 ст. 295
- Біловський [Бяловський] Іван, 18 ст. 445
- Біловський Федір, 18 ст. 445
- Білозерський Іоан Тимофійович, м. Почепів, 1684 р. 158
- Більський Іван, вчитель, с. Бищі, 1872 р. 10
- Бобаєв Лохтїон, калужанин, 17 ст. 408
- Бобінський Василій, священник, 11.04.1698 р. 341
- Бобко Григій, ієрей, борсуківський пресвіт., 18.05.1737 р. 22
- Бобуш Василь, син: Лаврин, 17 ст. 121
- Богданенко Сава, максимівський перевозник; батько – Олексій; мати: Мотрона; жінка: Пелагія; син: Олексій; сестра: Анна; зять: о. Михайло, 01.11.1652 р. 135

- Богданович, казnodій [Кузьма Климентій Симеонович, випускник, викладач КМА, казnodій Віленського Святодухівського м-ря, професор філософії Смоленської семінарії], 18 ст. 104
- Богданович Федір Іванович, м. Фастів, 05.05.1710 р. 338
- Богуш-Гулкевич Іоан, КПЛ, 17 ст. 120
- Боднар Лаврин, 13.08.1721 р. 191
- Боев Никон Тимофійович, російський землевласник, м. Курськ, 17–18 ст. 480
- Бойчук Павло, син Федора Бойка, обиватель побоянський, с. Мала Побоянка, 1745 р. 190
- Боклан Фрол, син: Кузьма, 17 ст. 408
- Боковський Микола, 17–18 ст. 63
- Болевич Іван, 18 ст. 489
- Болховітін Філіп Фатійович, посадська людина, 17 ст. 408
- Болховітінов Євгеній (Євфимій, 1767–1837), митр. Київський, історик, археограф, бібліограф 18–19 ст. 61а, 67а, 375, 473
- Боняхевич 17–18 ст. 223
- Бораков Михайло Іванович, м. Казань 13.11.1721 р. 238
- Боратинський Іван, князь 154
- Борецький Андрій Єфимович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Василіск Андрійович, Китаївська пустинь, 1742 р. 105
- Борецький Васько Андрійович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Григор, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Іоан, тростянецький пресвіт., 1684 р. 67 а
- Борецький Іов (Іван Матвійович, † 02.03.1631), митр. Київський, ректор Львівської братської школи і Київської Богоявленської, ігумен Михайлівського м-ря, оборонець українського православ'я, 24.01.1623 р.; 06.10.1628 р. 116, 215
- Борецький Панас, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Солуян Курящ, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Юхим Семенович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Боречко Григорій, дружина: Марія, син: Семен, 1772 р. 25
- Борисенко Лука, 18 ст. 488
- Борисович Іоасаф, законник КСМ, 17–18 ст. 241
- Боровський Михайло, пресвіт. с. Колісце, 17.09.1715 р. 288
- Боруновський, 10.03.1701 р. 233
- Бородін Єфрем, старшина Уральського війська, 18 ст. 246
- Борщівська Настасія, 18 ст. 44
- Ботоврін Софроній, засновник Молчинського Пустельного м-ря, 21.06. 683 р. 315
- Боярський [Bojarski] М., парох с. Бищі, 19 ст. 10
- Брасниченко Степан, с. Біла Горлиця, 17 ст. 358
- Бредихін Семен Федорович, стольник; батько: Федір Бредихін, 1704 р. 309
- Бригинець Іван, дружина: Анастасія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Брин (?) Симеон; дружина: Катерина; сини: Петро, Іван, с. Дроговижі, 09.04.1667 р. 148
- Бонзилиха Марія, вдова; діти: Прокіп, Іван, Олександра, Параска, 18 ст. 295
- Брухавський Яків, корнинський священник, 07.06.1733 р. 248
- Будаков, 1974 р. 478
- Буданов Іван Никифорович, купець, 1774 р. 311
- Будкевич Матвій, сосновський священник, 1647 р. 17
- Будничок Леонтій; брат: Федір, с. Чайчинець, 25.04.1725 р. 174
- Бузан Козма; діти: Стефан, Пелагія,

- Анна, Марія, Мотрона, 18 ст. 182
 Бузовський, 1775 р. 87
 Бурдим Семен, ктитор, 1678 р. 362
 Бурдуг Захарій, дружина: Марія, 17–18 ст. 183, 465
 Буршеляк Стефан з Успенського братства с. Слободки, 09.06.1758 р. 49
 Бутко Георгій Олексійович, тесть: Федір Стефанович Кугов, м. Ічня, 22.04.1852 р. 327
 Бутув [?] Феодор, ієрей, сребриївський пресвіт., 18 ст. 57
 Буяновський Федір, ієрей, тульчинський священник, 18 ст. 463
 Вардо, ієромонах, послужник Св. Обителі печерської, 1702 р. 292
 Вардулевський Семіон, жінка: Євдокія, с. Порохнів, 15.02.1730 р. 287
 Варенко Козма, 29.09.1699 р. 385
 Варковський, священник, 1654 р. 275
 Варлаам, ігум., 25.04.1676 р. 410
 Варлаам, ієродиякон КПЛ, 1736 р. [Варлаам Леницький, ігум., єп. Суздальський, помер у лаврі 08.01. 1741 р.]? 231
 Варлаам, ієромонах Софронівської Молченської пустині, 1819 р. [Зенович-Кашенко, архім. Обоян. Знамен. м-ря]? 102
 Варнава, архім.; батьки: Антоній, Марія, м. Москва, 09.08.1674 р. 7, 256
 Варнатовехович [?] [Barnatowehowicz?] Василь, 17–18 ст. 225
 Василевич Варлаам, архім., Свято-троїцький-Іллінський м-р, м. Чернігів, 1705 р. 3
 Василевич Інокентій, паламарський начальник КСМ 14.01.1691 р. 82
 Василевич Максим, дружина: Просимія Зубколович, с. Дубки 28.10.1638 р. 118
 Василевич Панас 11.11.1638 р. 118
 о. Василевич Рафаїл, 17 ст. 277
 Василевич Стефан, 1729 р. 390
 Василій, єп. Мукачівський, 1646 р. 147
 Василій, ієромонах КПЛ, 18 ст. 333
 Василій, ієрей, пресвіт. с. Буйволове, 10.01.1725 р. 294
 Василій, священник, 1639 р. 132
 Василій, глуський пресвіт., 1743 р. 152
 Василій, ієрей, красноселецький пресвіт., 17 ст. 155
 Василій, жуковський протопоп, олицький залесоцький парох, 1719 р. 184
 Василій, піп, 1681 р. 74
 Василій, ожеговецький намісник, репчинський збаразький протопоп, 1640 р. 9, 364
 Василь, дружина: Катерина, м. Миятин, 17–18 ст. 469
 Василь, глаголовецький мельник, 15.03.1691 р. 467
 Василь, м. Немирів 04.06.1744 р. 144
 Василь, дружина: Настасія 15.10.1634 р. 364
 Василь, охмицький золотар, 1683 р. 157
 Василь, сокальський купець, 1683 р. 284
 Васильєв Іоаникій, 17 ст. 408
 Васильківський Іоан, бугятицький священник, 1661 р. 9
 Васса Дарія, схимниця, Стара Руса, 1605 р. 272
 Вассіян, ієромонах КПММ, 1661 р. 108
 Вассіян, [священник † 06.04.1739], ієромонах, намісник КПЛ, 18 ст. 2
 Васків Михайло Васильович, 17 ст. 408
 Вачалинський Василій, ковельський пресвіт., вікарій Введенської ц. 01.11.1700 р. 216
 Ващенко Яків Вас., троїцький вишневецький ієрей, 21.12.1716 р. 89
 Ведибіда Кирило, немирівський міщанин, 12.03.1745 р. 144
 Величківський Антоній, ієромонах

- КВМ, уставник крилосу в КСМ від 1740 р., 01.03.1756 р. 329
- Величківський Лаврентій [† 1673], ієромонах з Полтавщини, намісник Пінського Свято-Микільського м-ря, автор релігійних віршів, 17 ст. 4
- Венгрин Гаврило, с. Старий Поріч, 1758 р. 189
- Венедікт, брашлавський священник, 20.12.1677 р. 225
- Веніамін, † 07.02.1677 р., 330 [арк. 348]
- Веніамін, постриженець КПЛ, 1720 р. [В. Фальківський, ієром. КПЛ, призначений на єп. Суздальського і Юр'ївського]? 239
- Вербицький Тарасій [Тимофій, † 1790], архім., ректор КДА, автор Повчань, 1719 р. 200
- Вербка Іоан Васильович, фастівський намісник, ієрей; родина – Вербченки: Кирило, Лукіян, Яків – українська шляхта; зять: о. Яків Стефанович, 1710, 1735 рр. 338, 413
- Веребевич Софроній, дружина: Настасія Дядівна, 1638 р. 118
- Верхнацький Іоан, попович, 15.03.1752 р. 382
- Весжета Олексій, плоскирівський міщанин, духовний син: Климентій, 17–18 ст. 452
- Видович Іоан Данилович, священник Свято-Преображенської ц. у Городі, білицький мешканець, 17–18 ст. 258
- Виноградський Іоан, черницький попович, 17–18 ст. 463
- Висварчук Петро, осташківський пресвіт., 18 ст. 182
- Виткович Іоан, будимський парох, засідатель консисторіума, 04.07.1839 р. 489
- Вишневецька Катерина Іванівна [† 1580], дружина гетьмана Григорія Ходкевича, сини: Андрій, Олександр, 1575 р. 27
- Вишновський Сергій 63
- Віктор, архidiaкон, старець Донської обителі, 10.09.1712 р. 239
- Віктор, хотівський пресвіт., 17–18 ст. 196
- Віктор Олександр, священник ц. Св. Трійці, 20.03.1641 р. 435
- Вітринський, пан коллятор церкви Св. Покрови в с. Сосновиці, 1647 р. 17
- Віте В. О., чл.-кор. ВАСГНІЛ 126, 232, 272, 406, 411
- Віцинський Остафій, 16 ст. 71
- Владислав IV [Władysław IV Waza, 1595–1648], король Польщі 15, 431, 436
- Водоп'янов Кирил Феофілакт, посадська людина московського ряду, 02.08.1702 р. 254
- Войтківський Федір, кафедральний протоієрей, 18 ст. 413
- Войцехівський Микола, 29.03.1700 р. 26
- Волков Іван, львівський інтролігатор, 06.02.1688 р. 383
- Волобуєв, Курськ, 1930 р. 158
- Волосович Казімір [Kazimierz Wołosowycz], 17–18 ст. 88
- Волочай Василь з товариством, с. Кочоровка, 17 ст. 275
- Волощучка Євдокія, 1772 р. 25
- Волчинов Антіфей, козак, Китаївська пустинь, хр. Прп. Сергія Чудотворця, 06.1750 р. 84
- Волчкович Іван Олізарович [† 1577], український шляхтич, депутат від Київського воєводства на Люблінському сеймі, 16 ст. 28
- Волянський Андрій, 17 ст. 4
- Вонділовський Василь, дружина: Євдокія, син: Федір, його дружина Анна, с. Красилівка, 18 ст. 45
- Вонсович [Wąsowicz], пан намісник, 17 ст. 214
- Воробйов Іван, квартемейстер Київського гарнізону, 06.10.1736 р. 231

- Воробніков Костянтин, російський купець, 17 ст. 408
- Воронкевич Шашук Федір → Шашук-Воронкевич Федір
- Воронковський Гедеон [† 31.12.1774], ієромонах; брат: Яків – ігум. КВМ, 18 ст. 367
- Вуйнич Мелетій, ченець КМПМ, 17 ст. 214
- Вуйтенко Максим, бурмістр м. Студениця, 1714 р. 25
- Вусатий Гаврило Васильович, дружина: Марина Андрієва; діти: Василь, Федір, Олександра, Євдокія, 18 ст. 295
- Вусатий Павло Васильович, дружина: Пелагія Григорова; діти: Дам'ян, Єфросинія, 18 ст. 295
- Вуяхевич-Височинський Михайло Васильович [Мелетій, прибіл. 1625 – 06.02.1697], випускник КМА, військовий писар у гетьмана Сомка, від 1668 р. ген. писар у П. Дорошенка, наказний гетьман, архім. КПЛ, 1675 р. 269
- Вяхирев Софрон, російський купець, 17 ст. 408
- Гавадя Корній, ктитор м. Богуслав, 1707 р. 198
- Гавриїл, білинський ієродиякон, законник КМЖМ, 17–18 ст. 207
- Гавриїл, син: Іван, с. Колачківці, 1704 р. 25
- Гавриїл, ієрей, протопоп, 18 ст. 375
- Гавриленко-Діденко Дем'ян, дружина: Євдокія, сини: Василь, Ілля, Стефан, с. Терешовці, 29.16.1721 р. 167
- Гаврило, дружина: Анна; дочки: Дарія, Марина, Агафія, 10.03.1701 р. 233
- Гаврилович Григорій, фастівський вїйт, 09.05.1709 р. 413
- Гаврилюк Сидір, м. Висоцьк, 14.02.1724 р. 388
- Гайський Микола, 17 ст. 49
- Гамалієв Досифей, ієродиякон, ігум. Молченського Софроніївського м-ря, 1790–1783 р.; 1763 р. 314
- Гарайн-Григорієвич Трохим, ієрей, свято-преображенський пресвіт., меленський намісник, 17 ст. 121
- Гарасименко Панас, с. Загребеля 01.03.1703 р. 127
- Гаркушенко Кирило, ієрей, 11.06.1714 р. 260
- Гедеон, ієромонах, 18 ст. [Сломінський, архім. КМПМ, КМЖМ, † 26. 09. 1772]? 76
- Герасим, ієромонах, уставник Густинського м-ря, 1712 р. 208
- Герасим, ієромонах, 18 ст. 440
- Герасимов Яків, людина князя Івана Андрійовича Голіцина, с. Стелково Спаське Кашинського пов. 1661 р. 423
- Гервасій, ієромонах [Лінцевський, вікарій Київського єпископату, 1743–1755 рр., пекінський місіонер, † 07.01.1798; 1769]? 342
- Гладка Олена, м. Васильків, 12.04.1665 р. 146
- Глушок Василь, 18 ст. 464
- Годлев, державець, с. Стрільці, 21. 09.1644 р. 15
- Гожеський Василь, народився 27.01.1757 р. 65
- Гожевський Симеон [† 1772 р], в 1735 р. одружився, м. Козлін. 65
- Голенко Каленик, 19 ст. 21
- Головнич Сільвестр [† 1684], чернець КММ, випускник КМА, ректор та ігум. Київського братства, 17 ст. 394а
- Голодний Петро Савич, галицький міщанин; дружина: Соломонада; дочки: Пелагія, Анна, Олена, Марія, січень 1645 р. 370
- Голоскович Варлаам, начальник, Ясногородський м-р, 14.02.1734 р. 173
- Голотовський, 18 ст. 64
- Голубев Степан Тимофійович [1849–

- 1920], український історик церкви, освіти, культури 230
- Голуховський Семен Єфстафійович з Рогатина, 17 ст. 201
- Гонтар Роман, с. Березоточи 20.06.1660 р. 369
- Гончар Семен Федорович – 29 р.; дружина: Маланія Петрова – 25 р., 18 ст. 295
- Гораїн Стефан, архім. Мілецького м-ря, городиський ігум., 1660 р. 140
- Горбатюк Кіндрат, 08.04.1746 р. 128
- Горбач Опанас, ворсовський братчик, 1705 р. 257
- Гордаш Василь, 15.03.1752 р. 382
- Городецький Георгій, ієрей, м. Київ, 11.09.1725 р. 456
- Горонський Кузьма, 28.10.1638 р. 118
- Гороновський Афанасій, протоієрей Воскресенської ц. КПЛ, син: Петро, священник тієї ж ц., 20.02.1832 р. 256
- Готовицький Олександр, дворянин, 17 ст. 277
- Готовицький Пахомій, 24.04.1688 р. 277
- Готовицький Прокопій, городенький попович, 02.06.1667 р. 437
- Готовицький Федір, пресвіт. с. Городно Доргицького пов., Підляшшя 01.10.1674 р. 445
- Гошаниця Іван і Федір, 08.02.1735 р. 121
- Гребелка Федір, 20.05.1797 р. 111
- Гребінченко Максим, студеницький міщанин; дружина: Анна; сини: Василь, Роман, м. Студениця, 19.01.1713 р. 186
- Греченко Семен, швагер пилявецького войта Шмахлаєва, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Григоренко Іван, братчик вінницький, 20.11.1793 р. 260
- Григорієв Василій – 12 р., пономар с. Павликовці, 1798 р. 281
- Григорієв Філіп – 37 р.; дружина: Олена Кузьмова – 33 р.; діти: Іван Філіпов – 6 р.; Іларіон Філіпов – 3 р.; Меланія Філіпова – 11 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Григорієвич Лука, архідиякон, 17–18 ст. 62
- Григорієвич Яків, дружина: Євдокія, м. Суми, 26.09.1689 р. 311
- Григорій, митр., 18 ст. 375
- Григорій, ієрей, 1693 р. 28 а
- Григорій, ієрей, дружина: Марія, 17 ст. 418
- Григорій, ієрей с. Бабино, 18 ст. 181
- Григорій, медвежувський священник, 07.06.1660 р. 122
- Григорій, зозулянський пресвітер, 19.10.1733 р. 459
- Григорій, дружина: Настасія; батько: Юхим, с. Борохов, 17–18 ст. 404
- Григорій, священник, 06.1710 р. 385
- Григорій, ієрей, С. Китайгород, панівський парох, 18 ст. [Синаїт, 1765–1780 рр., ігум. Катерининського грецького м-ря в Києві на Подолі]? 386
- Григорій, барвінський диякон, 17–18 ст. 317
- Григорій, бакалавр, с. Вашкові, 18.05.1737 р. 22
- Григорович Діонісій, самбірський священник, 17–18 ст. 65
- Григоровичі: козацький рід: Антон Г., бунчуковий товариш, Григорович-Остапенко Григорій, військовий канцелярист, Батурин, 1700 р., прадід Антона; Федір Антонович, колезький асесор, 09.08.1744 р. 327
- Гринкевич Ісідор, голчинський парох, 17–18 ст. 87
- Гричинич Іоан, жуkenський піп; його зять: Ісаакій Парденович, городиський священник, 26.05.1636 р. 70
- Грищенко Семен, дружина: Анна; син: Стефан, дружина його Євдокія;

- дочки Семена: Параскева і Мотрона, м-чко Лугин на Чернігівщині, 1727 р. 23
- Громін Федір Олексійович, дружина: Марія Іванівна – 55 р.; син: Іван – 28 р., його дружина: Євдокія Афанас – 20 р., 18 ст. 295
- Грушинський Афанасій Дорофійович, значковий товариш, мешканець м. Глухова, 1698 р. 334
- Гуловецький Матвій, с. Дворець, 27.07.1710 р. 47
- Гумецький Стефан [† 28.05.1736 р.], польська шляхта, воєвода подільський, коронний підстольний, маєтність Слобідка під Кам'янцем, 1706 р. 48
- Гусинський, 1688 р. 223
- Гусовський Михайло, КВМ, 02.03.1654 р. 371
- Гагарін Петро Іванович, російський князь [родом з князів Стародубських], 23.07.1653 р. 478
- Галатовський Іоаникій [прибл. 1620 – 12.01.1688], український письменник-полеміст, громадсько-політичний і церковний діяч, випускник та ректор КМА; м. Київ, 1659 р. 83, 85, 88, 90–92, 95, 97
- Гвоздик Євфимія, шпитальна стариця КПЛ, 28.06.1686 р. 419
- Гинга Тимофій з Цареграда, 02.10.1650 р. 373
- Гізель Інокентій [1618–1684], український просвітний і церковний діяч, історик, ректор КМА, архім. КПЛ, 29.04.1658 р. 90, 101, 325, 344
- Голіцин Борис Олексійович [1654–1714], боярин, російський князь, кімнатний стольник, державний політичний діяч, сподвижник Петра I, 23.03.1707 р. 166
- Голіцин Дмитро Михайлович [1665–1737], князь, старший син князя Михайла Андрійовича, верховник, державний стольник, голова старобоярської партії, бібліофіл, навчався в КДА, поліглот, воєвода і губернатор м. Києва за гетьмана Скоропадського, 15.05.1704 р. 66
- Голіцин Іван Андрійович, ймовірно, син Андрія Васильовича I., учасника бою біля Кашири; князь, державний діяч, вотчина: с. Стелки Кашинського пов., 09.03.1661 р. 423
- Голіцин Сергій Борисович, князь, син Бориса Олексійовича, 1718 р. 412
- Грабовецький, староста с. Модрин, 1669 р. 451
- Грабовський Єфстафій, грубешовський протопресвіт. і копиловський пресвіт., 1683 р. 284
- Гранчак Микола Іванович – 30 р.; дружина: Євдокія Євдокимова – 26 р., 18 ст. 295
- Грочаненко Стефан, КПЛ, 09.05.1709 р. 413
- Грязнов Олексій Григорович, піддиякон Астраханського Успенського собору, 11.11.1778 р. 40
- Гуков Іван, писар полку Г.І. Анненкова у Новоприборній Слободі, 17–18 ст. 492
- Гуць Микола, с. Волковинці, 1709 р. 194
- Давид, воскресенський піп, 17 ст. 342
- Давид, ієромонах КПЛ, 1730 р. 399
- Дадзика Максим, 06.02.1688 р. 52
- Дальський О.Р. [?], 1721 р. 223
- Дамаскин, чернець КПЛ, 1700 р., законник Переяславського кафедрального м-ря, 21.11.1704 р.; КПЛ, 26.02.1700 р., ігумен Переяславського Михайлівського м-ря, 1720 р. 212, 422
- Данилевич Олександр, настоятель

Журавицько-омельянівського
приходу, 26.10.1849 р. 420

Даниленки, рід 373

Данилова Єкатерина – 6 р.; її мати:
Євдокія, с. Павликовці, 18 ст.
281

Данилович Григорій, потоцький пресвіт.,
17 ст. 436

Даніель, дружина: Анастасія; сини:
Михайло, Іван, Андрій, Стефан,
с. Чорне, 18 ст. 190

Дарія Олексіївна (Анна Колтовська),
четверта жінка російського царя
Івана Грозного, у чернецтві –
Дарія, 15–16 ст. 425

Дворнікова Варвара, 19 ст. 349

Дейнека Андрій, с. Чорне, 18 ст. 190

Дезидерій, ченець, Москва, 21.04.1728 р.
310

Декос Федір, 18 ст. 25

Деміденки, рід 373

Демкович Никита, причетник с. Бищі,
1872 р. 10

Денисов Іван, священник, Росія, 1639 р.
131

Дерев'янченко Савка, с. Піщане Золо-
тоноського пов., 28.07.1700 р. 197

Дечинський Василій Олексійович, іє-
рей, пресвіт. церкви Св. Костян-
тина в Києві, на Подолі, 30.05.
1759 р. 312

Джуковський Іоан, священник – 30 р.;
дружина: Євдокія Петрівна –
27 р., с. Павликовці, 1798 р. 281

Джураковський Петро, священник
м. Стренява, 17 ст. 153

Дзвоник Сергій, житель КПЛ, Гадяч,
29.09.1699 р. 385

Дзень Іоан Данилович, священник
ц. Прп. о. Феодосія КПЛ, 04.04.
1697 р. 195

Дзик Мелетій [Михайло Миколайо-
вич, † 07.02.1682], ігум. м-ря
Св. Кирила в Києві, КММ, про-
повідник, ректор КМА, оборо-
нець незалежності української

церкви від московського патрі-
архату; прихильник гетьмана
П. Дорошенка; Москва, 1666 р.;
Київ, 1653 р. 328, 438

Димитрієв Іоан, ієрей, біловодський
піп, 18 ст. 218

Димитрієвич Варлаам, печерський іко-
нописець КПЛ, 17 ст. 201

Димитрій, печерський схимник КМПМ,
1702 р. 269

Димитрій, троїцький ієрей, 1716 р. 89

Дівоччєня Василь, дружина: Марія;
батьки: Іван, Глікерія, с. Бєлев-
ське, 17–18 ст. 150

Дідичний, український шляхтич, ма-
єтність: Золочів, Поморани, ста-
роста яворівський і стрийський,
хорунжий коронний, с. Несте-
рівці, 11.09.1663 р. 19

Дідичний, львівський писар с. Свер-
щів, 02.07.1691 р. 461

Дідошицький Яків, 1702 р. 179

Дмитрієв Онтип, ветошник, 14.08.
1655 р. 234

Дмитро, селянин, 18 ст. 205

Добриловський Михайло, с. Михайл-
ковці, 1733 р. 293

Добросинський Тимофій, слободян-
ський ієрей, хр. Успіння Пресвя-
тої Богородиці, 09.06.1758 р. 49

Довгалецький Митрофан [Михайло],
український поет, драматург, ви-
пускник, викладач КМА, 18 ст.
241

Довгані: Василь Григорович – 31 р.;
дружина: Марина Федорова –
30 р.; діти: Матій – 15 р., Іван –
8 р.; Марко Григорович – 30 р.;
дружина: Марія Григорова –
28 р.; син: Гринько – 14 р., 18 ст.
295

Домков Кузьма [Domkow Kuzma], 18–
19 ст. 94

Домотрій, дружина: Феодосія; мати:
Анна; с. Довга Горішня, 1671 р.
156

- Донніков Іван, 16–17 ст. 79
- Дорібний Іоан, с. Посіче 1689 р. 460
- Дорошенко Михайло [† 1628], можливо, дід гетьмана Петра Д.; 1625–1628 рр., козацький гетьман, політик; 1619 р. 482
- Дрекувна Ганна, 24.02.1732 р. 352
- Дрогомирецький Микола, намісник Свято-Микільського Пінського м-ря, 25.05.1704 р. 66
- Дроздов Михайло, студент, 19 ст. 380
- Друговижка Андрій Петрович – 39 р., дружина: Анна Олексієва – 38 р.; діти: Іван – 16 р., Микита – 10 р., Тетяна – 8 р., 18 ст. 295
- Дрогомирецький Андрій з Острозьких, парох Пановець Мурованих, 23.04.1774 р. 460
- Дружбеєнко Сава, 11.11.1723 р. 453а
- Дубина Ієроним, КПЛ, 30.03.1698 р. 414
- Дубневич Амвросій [Зіновій, † 23.02. 1750], архім. Троїце-Сергієвої лаври, ректор КМА, законник КММ, єп. Чернігівський, 1705 р. 339
- Дубок [?] Никифор, 17 ст. 319
- Дубчанка Агафія, шлюб з вельможним паном Гавриїлом Сушчанським у Красногорському м-рі, 07.06.1733 р. 248
- Дулівський Арест, пресвіт., парох караївський, син: Тарас, 18 ст. 420
- Дунець Андрій, ружичинський обиватель, 17–18 ст. 452
- Дунін-Борковський Михайло, 1705 р. 3
- Дурасев Іван Євлевич, дочка: Марія Іванівна, 19 ст. 349
- Дуров Афанасій Іванович, стольник, 17 ст. 240
- Дусинський Василь, священик і депутат с. Верхнячки 30.09.1819 р. 103
- Дядівна Настасія, 1638 р. 118
- Дяківський Андрій, священик с. Вищі Верещаки, 1843 р. 37
- Євдоким, ігум. 251
- Євдокимович Самуїл, ієродиякон KBM, 03.09.1693 р. 487
- Євлакова Прасковія Іванівна, пані, Київ, 18 ст. 472
- Євникія Ганна, схимниця, 1628 р. 125
- Євсілейченки, рід 373
- Євстафій, ієрей, 18 ст. 382
- Євстафій, священик м. Гадяч, 29.09. 1699 р. 385
- Євстафович Ян, священик, швагер бакалавра Дмитра Морахновича, м. Гриців, 24.03.1712 р. 441
- Євфимій Єфрем, ієромонах, 18 ст. 375
- Євфимій, дружина: Килина; син: Гаврило, с. Бутятичі, 1661 р. 9
- Євфимович Стефан, іванківський священик, 1664 р. 395
- Євчук Василь, білецький обиватель, 1730 р. 190
- Єгоров Микита, пономар, 18 ст. 380
- Єдинацький Максим [Jedynacki Махут], бакалавр м. Порохня, 18 ст. 287
- Єлабуженин Нафанаїл, ігум. Семиозерної пустині, 18 ст. [ігум. Слобідського Богоявленського м-ря, В'ятська єпарх.]? 238
- Єпікова Марія Петрівна [† 20.03.1819], роду Посудевських, 18–19 ст. 149
- Єрастов Філіп Родіонович, вотчина Кирилова м-ря на Старій Ерчі Білозерського пов., 1645 р. 483
- Єреміїв Феофан, новоселицький ієрей, служитель хр. Св. Георгія, 15.08.1656 р. 211
- Єрмаков Микитка, 17 ст. 408
- Єрлич Іоаникій К., 17 ст. 488
- Єсієвич Григорій, пульминський священик, 20.09.1718 р. 178
- Єфремов Єгор, служник дому Дашкових, 23.07.1653 р. 478
- Єфремович Євстафій, ієромонах КПЛ, 20.07.1658, 1699 рр. 139, 385
- Жабинський Павло. 30.05.1639 р. 241
- Жабокрицький Іван, 18 ст. 366

- Жажелій Іван, с. Піщане, 28.07.1700 р. 197
- Жаловський Іоан, священник, настоятель Преображенської ц. в с. Вищі Верещаки, 27.11.1879 р. 37
- Ждижора Іван, 1702 р. 179
- Жебровський Андрій, державець, с. Свещів, 02.07.1691 р. 461
- Жегановський Василь [Żeganowski Basilij], інтролігатор, КПЛ, травень 1754 р. 221
- Жеребко Іван, м. Копачів, 09.05.1707 р.; дружина: Феодора Жеребкова; сини: Іван, Василь, 01.12.1711 р. 21
- Жикалінський Іларіон, ієрей, послушник КММ, 28.03.1707 р. 39
- Жила Тарасій, 01.03.1703 р. 127
- Жировицький Єфімій, Харківський м-р, 17 ст. 106
- Жолтовський Павел, 19 ст. 286
- Жук Олексій, піп, м. Немирів, 17 ст. 144
- Жукинська Марія, с. Жукин, 1655 р. 8
- Жуковський Віктор, 18 ст. 217
- Журавицький, пресвіт.; дружина: Феодора, с. Ківерець, 1684 р. 67а
- Жураховський Іван, чернігівський ієродиякон, 18 ст. [Продіон, архім. КМЖМ, архієп. Чернігівський і Новгород-сіверський, † 18.09.1735 р.] 207
- Журовський Олександр Стефанович, 1709 р.; син: Іван Олександрович, 10.11.1749 р. 318
- Завляк Максим, с. Чорне, 18 ст. 190
- Задорний Данило Панькович – 30 р.; дружина: Марина Гаврилова – 28 р.; діти: Євстафій – 8 р., Пелагія – 5 р., 18 ст. 295
- Зайков Авраамій, чорний піп, 17 ст. 410
- Зайончківський Іов [Яків], архім. Кобринський, манявський ігум., скитський фундатор, 1657 р., 30.10.1658 р. р. 414, 481
- Залеська Марина Іванівна, † 29.04.1798 р. 335
- Залеський С.І., с. Ликове, Путивльський пов., 1925 р. 205
- Залужний Микола, дружина: Тетяна; дочки: Марія, Настка, Палажка, 17 ст. 163
- Замойський Іван [Zamoyski Jan, 1542–1605], польсько-литовська шляхта, герб Єліта, калуцький староста, 17 ст. 436
- Занюк Павло, с. Пулма, 20.09.1718 р. 178
- Заремба Василь [Zaremba Bazyly], адміністратор ростоцької парафії, 4–16.11.1868 р. 387
- Заседський Микола Петрович, гвардії поручик; вотчина: с. Ряпалово Кавровського округу Володим. губ., 18.03.1822 р. 397
- Засмоцький Павло, марковський священник, 1643 р. 9
- Засядкевич Корній Стефанович, 1686 р. 80
- Захар, гончар, 17 ст. 342
- Захарієвич Сава, священник, 06.02.1688 р. 52
- Захарієв Тимофій, протопопів син, 17 ст. 51
- Заякин Корнілій, старець, засновник Богоявленського м-ря в м. Твері, обіцяльник Ракової пустині, 1660 р. 226
- Збаразька Катерина Євгенія, княгиня, герб Корибут, 1640 р. 9
- Збаразький Дмитро, польсько-литовська шляхта, герб Корибут, князь, воєвода бельський, білоцерківський староста, 17 ст. 153
- Збаразький Олександр, князь, герб Корибут, маршалок 1640 р. 9
- Зеленський Дмитро, лубенський полковник війська Запорозького, м. Мясковка, 1708 р. 199
- Зелінський, пан, 15.03.1691 р. 467
- Зигмунт III [Zygmunt III Waza, 1587–

- 1632], король Польщі. 109, 429, 436
- Зіневич Іоан, побоянський пресвіт., 1745 р. 190
- Зінець Тимофій, дружина: Євдокія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 21
- Зіновій Амвросій, диякон, законник КММ, 19.06.1705 р. 339
- Зіновій, ієромонах, КПЛ, 18.10.1720 р. 43
- Зіновій, городничий, ієродиякон, м. Бровари, 1689 р. 170
- Зінькович Василь Іванович тихинський, 1594 р. 67
- Знерода Семен, 1726 р. 387
- Золотарьов Володка, 17 ст. 408
- Зотіков Артемій, племіник Феодосія, ігум. Кирилова м-ря у Вел. Новгороді, 09.04.1676 р. 409
- Зотов Федір Семенович, відставний сержант, 1825 р. 397
- Зрикл (?) Стефан [Zrykl Stefan] із Сокольця, кумицький подільський воєвода, 17–18 ст. 286
- Зротовський Леонтій, ієромонах, диякон КММ, 17 ст. 394 а
- Зубколович Данило, 1638 р. 118
- Зубколович Просимія, с. Дубна, 1638 р. 118
- Зубколович Юрко, 1638 р. 118
- Зулінський Леонтій, ієромонах чину св. Василя, красногорський резидент, 07.06.1733 р. 248
- Зябкович Лукіан Васильович, колюденський священик; дружина: Агафія Стефанівна, 1638 р. 118
- Івакій Ілля, схимонах, 11.05.1650 р. 33
- Іван, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Іван, дружина: Олена; дочки: Гапка, Марія, 26.02.1661 р. 110
- Іванов Афонас Савинович, церковний староста, Мішехно, 18 ст. 244
- Іваницький-Богуцевич, Лаврин, дружина: Мотрона Семенівна, с. Іваничи, Володимирський пов., ц. Св. Благовіщення, 06.05.1579 р. 112а
- Іванов Мокієв Василь, дячок, 1667 р. 410
- Іванов Василь – 25 р.; дружина: Анна Никитівна – 22 р.; дочка: Анна Василівна – 3 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Іванов Никифор, піп, Мішехно, 18 ст. 244
- Іванов Овсигній, піп, Успенський дівочий м-р на Тулі, 30.03.1762 р. 266
- Іванов Петро, іллінський піп, м. Київ, 19.06.1705 р. 339
- Іванов Петро, богоявленський священик, м. Кронштадт, 18–19 ст. 64 а
- Іванов Петро, василевський піп, 30.03.1580 р. 112
- Іванов Петро, 29.08.1701 р. 254
- Іванов Семион, пречистенський піп, 05.01.1642 р. 245
- Іванов Стефан, піп, 17 ст. 123
- Іванов-Каширін Федір, калуський купець, 1786 р. 96
- Іванова Єкатерина, – 62 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Івась, маляр, м. Дунаїв, 16 ст. 71
- Івліницький державець, с. Куманов, 1722 р. 298
- Ігнат, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Ігнатева Марфа, ігум. Успенського дівочого м-ря, 30.03.1762 р. 266
- Ігнатій, священик хр. Св. Архістратига Михайла, 1636 р. 117
- Ігнатій, смолдировський міщанин, дружина: Агафія, 1731 р. 299
- Ігнатій, його зять: ієрей Петро, 27.03.1710 р. 287
- Ієремія, архім., 05.1836 р. 484
- Іларіон, еп., 18 ст. 207
- Іларіон, ієромонах, намісник, фундатор Печери св. Антонія КПЛ, 05.12.1697 р., 31.12.1701 р. [І. Федорович, 1666–1707 рр., духівник КПЛ]? 305, 471

- Глашкевич Катерина Володимирівна, землевласниця, 1861 р. 268
- Глієвич Ісаак, ігум. Свято-Вознесенського Мошенського м-ря, 1711 р. 21
- Глля, економ КПЛ, 1701 р. 440
- Глля, ієрей, 15.03.1752 р. 382
- Глля, ієрей, михайлівський пресвіт., 17–18 ст. 452
- Глля, пан, 17 ст. 214
- Гльніцький Модест, 18 ст. 309
- Інокентій, священник, Печера св. Феодосія КПЛ, 15.12.1692 р., 01.01.1693 р. 264
- Інокентій, ігум. Дальніх печер КПЛ [Паскевич, † 24.12.1866]? 486
- Іоаким, патріарх російський, 1687, 1697 рр. 165, 398, 484, 490
- Іоаким, шумлянський пресвіт., 05.05.1688 р. 281
- Іоан, диякон, Парське, 1736 р. 126
- Іоан, п'яночський священник, 02.10.1650 р. 373
- Іоан, священник, м. Могилів, 17 ст. 123
- Іоан, священник, с. Квоченов, 1671 р. 156
- Іоан, ієрей, м. Львів, 17 ст. 274
- Іоан, кир, 18 ст. 205
- Іоан, ярославський монах, 1738 р. 72
- Іоан Олексійович, російський цар, 1686 р., 08.1690 р. 54 [арк.1], 313, 318, 319
- Іоаникій, ієродиякон, маляр КМПМ, 1674 р. 98
- Іоанов Іоан, диякон Барашевська слобода, м. Моршанськ, 02.01.1792 р. 397
- Іоанович Василь, ієрей ц. Св. Василя Великого, с. Свєрців, 02.07.1691 р. 461
- Іоанович Омелян, київський міщанин, 1709 р. 193
- Іов, патр. всея Русі, Стара Руса, 1605 р. 272
- Іона, ієродиякон, 19 ст. 132
- Іона зі Свєржа, згодом ієромонах Кулемчицького Успіння Пресвятої Богородиці м-ря, 11.01.1705 р. 428
- Іона, ієромонах, ізограф, м. Москва, 01.02.1724 р. 102
- Іонакович Ярофей, микільський локацький священник, м. Володимир, 1643, 1661 рр. 9
- Іосиф, еп., 18 ст. 375, 387
- Іосиф з Болотні, 1642 р. 71
- Іосиф з Вигова, 1719 р. 184
- Іосиф, микулинський парох, 21.04.1755 р., 22.02.1759 р. 441
- Іосиф, ієрей, 18 ст. 37
- Іпатій, монах, послушник обителі Пресвятої Богородиці КПЛ, 1702, 1706 рр. 292, 475, 487
- Ісакій, монах Мілецького м-ря, 1643 р. 34
- Ісидор, священник 104
- Ісихій → Сологуб
- Істомін Каріон, ієромонах Чудова м-ря, 1724 р., випускник КДА, російський поет, бібліофіл, учень С. Полоцького, був справщиком Печатного двора в 1698–1700 рр. 102
- Ішнов Данило – 12 р., служба Іванових, с. Павликовці, 18 ст. 281
- Казаревич Ілля [Іван], монах КМЖМ, 18 ст. 207
- Казимир [Kazimierz], король Польщі, 17 ст. 148, 436, 451
- Казмін Роман, диякон, 18 ст. 266
- Калениченко Іван, дружина: Пелагія; діти: Григорій, Захар, Іван, Олена, м. Немирів, 19.01.1684 р. 260
- Калина Василь, отаман, м. Бровари, 1689 р. 170
- Калиновський Адам [† 02.05.1638 р.], старший син Валенти К., вінницький та брацлавський староста, м. Брацлав, 17 ст. 248
- Калиновський Валенти Олександр [† 1620], український шляхтич, подільський воєвода, кам'янець-

- кий та летичівський староста, а також брацлавський і вінницький, 17 ст. 65
- Кальвін Ковен Жан [Jean Couvin, Calvin, 1509–1564], французько-швейцарський теолог, протестант, засновник течії реформації кальвінізму, 17 ст. 56 [арк. 340 зв.], 212
- Капустін Антонін, архім., керівник Російської місії в Єрусалимі, 20 ст. 270
- Карабенко Яків, дружина: Орина Михалівна, 1638 р. 118
- Карабільна Надія Василівна, москвитянка, ц. Св. Костянтина на Подолі в Києві, 30.05.1759 р. 312
- Карамзін Микола Михайлович [1766–1826], російський історик, Москва, 12.01.1863 р. 473
- Кардасевич Феофіл, ігум. Іремської церкви біля Будапешта, Угорщина, член Церковно-історичного і археологічного товариства при КДА, 3–16.11.1904 р. 489
- Каратов Іван, 17 ст. 272
- Карняцький (?) Василь, 18 ст. 175
- Каріон, ченець Максаковського м-ря, 16.09.1814 р. 251
- Карпінський Інокентій, ієромонах чину св. Василя Кулемчицького м-ря, 14.02.1724 р. 388
- Карлштадт Андреас Рудольф [1480–1541], німецький теолог, сподвижник М. Лютера, 17 ст. 56 [арк. 340 зв.]
- Карповський Матвій Федорович, Київ, 10.09.1718 р. 346
- Карташов Аким, с. Носові Млини, 17 ст. [власник старовірської друкарні в Клинцях поч. 19 ст.]? 20
- Карташов Гавриїл, священник ц. Покрова Пресвятої Богородиці в Слободі Покровській, с. Завіцани, 19 ст. 118а
- Карук Михайло, дружина: Меланка, син: Мойсей, дочки: Олена, Феня, Марія, Меланка, с. Домонтів, 1693 р. 157
- Катерина II [1729–1796], імператриця Росії 76, 139
- Квач Іван, ктитор гноєнської церкви Василя Великого, дружина: Настасія, сини: Назарій, Кирил, 09.03.1678 р. 447
- Квилецький Віктор, ієромонах, постриженець КСМ, 13.01.1749 р., 11.03.1750 р. 332
- Кельдзевич (?) Василь [Kieldzewicz], ієрей, порванецький парох, 1734 р. 171
- Кесариді Василь, пономар, Катунська слобода, ц. Св. вмц. Варвари, 17–18 ст. 432
- Кибенко Леонтій [Kybeienko Leonty], бурмістр м. Студениця, 1714 р. 25
- Киваюшок Данило, 17–18 ст. 465
- Кирил, єп. севський [К. Флорінський, архім. новоторський та брянський, московський вікарій, † 24.09.1795] 58
- Кирил, ієромонах, маляр КПЛ, 1646 р. 147
- Кириліха Марія з Коломиї, 20.05.1744 р. 296
- Кирилю, дружина: Настасія, син: Антон, м. Могилів, 17 ст. 123
- Кирилю, дружина: Марія, хр. Св. Миколи Чудотворця с. Семенівка, 13.04.1648 р. 146
- Киропатницький (?), державець, бицький каштелянич, 05.05.1688 р. 281
- Кичинський Іоан, священник, с. Волюшкове, 01.05.1776 р. 132
- Кишайнський Іван, диньковий священник, 01.03.1703 р. 127
- Кіндрат, конюх, 18 ст. 352
- Клеменко Ілля, журанський дидаскал, 1733 р. 459
- Клепик Паїсій, намісник КПЛ, 23.09.1685 р. 395

- Климентій Літинський, папа 366
Климентій, с. Юр'їв, 17 ст. 429
Климентій, ієромонах Молчинського м-ря, 18 ст. 378
Климентій, дочка: Явлогія, 17 ст. 28 а
Климентій, батько: Олексій, 17–18 ст. 452
Климович Є.Ф., Київ, 1928 р. 394
Клітковський Самуїл, ієрей козлинської церкви, 18 ст. 65
Ключарев Федір Лукін, м. Суздаль, 05.04.1628 р. 125
Кляпітура Микита Григорович – 26 р., дружина: Анна Іванівна – 20 р., 18 ст. 295
Кляпітура Федір Гаврилович – 41 р., дружина: Марія Федорова – 31 р.; діти: Іван – 3 р., Марія – 12 р., Агафія – 10 р. 295
Кобжінич Максим, 17 ст. 214
Ковалевський Лукіян, м. Нова Синява, 09.04.1732 р. 348
Коваль Григорій, м. Немирів, 12.03.1745 р. 144
Ковальовський Василій, пресвіт. м. Плява, 17 ст. 93
Ковальовський Матвій, пресвіт., с. Терешовці, 1721 р. 167
Ковалюк Трохим, райца с. Стрільці, 21.09.1644 р. 15
Ковицький Нестор Прохорович, волинський повітовий ієрей, магістр богослов'я, 1832 р. 93
Ковтун Василь, с. Корчюковка, 1713 р. 184
Козаревич Іван —» Казаревич Ілля
Козачкевич Василій, ієрей, с. Дороговижі, 09.04.1667 р. 148
Козачок Дмитро, с. Пулма, 20.09.1718 р. 178
Козій Дмитро Михайлович, дружина: Ірина Іванівна – 40 р.; діти: Іван – 5 р., Євдокія – 18 р., Варвара – 12 р., Агафія – 10 р., Василь – 24 р., його дружина: Тетяна – 20 р., 18 ст. 295
Козій Кирило Григорович – 23 р., дружина: Анастасія Григорова – 21 р.; брат: Никифор – 20 р., сестра: Євдокія – 15 р., 18 ст. 295
Козловський Василь, ієрей, пресвіт. Любар на Новому Місті, 17 ст. 363
Козловський Дмитро, ієрей, 02.10.1770 р. [Дмитро Феодосійвич К., син: Андрій, гетьманський сотник, 17–18 ст.]? 193
Козловський Костянтин Стефанович [Калліст], ієромонах, менський, соснинський і березненський протопоп, 1664, 1679, 1685 рр. 395
Козмін Георгій, ієрей, Казанський двочий м-р, 11.08.1706 р. 321
Козминич Симеон, опанасівський священник; дружина: Тетяна; діти: Роман, Андрій, Агрипіна, 29.09.1699 р. 385
Қокорев Заікловін Іван, 17 ст. 408
Колачинський Прокопій, ієромонах, ректор КМА, 25.03.1701 р. 364
Колісник Лука Петров – 42 р., дружина: Єфросинія Григорова – 47 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
Колісник Семен, 17–18 ст. 452
Кологривов Андрій Семенович, землевласник, 18.03.1822 р. 397
Колтовська Анна —» Дарія Олексіївна
Конанов Іван Васильович, 1605 р. 272
Кондратій, морозовський мельник, с.Слободка, 1715 р. 494
Кондратій, дружина: Марія; син: Василь; зять: ієрей Тимофій, 1650 р. 129
Кондратович Михайло, максимівський священник, 1652 р. 135
Конецьпольський, бельський воєвода, 17 ст. 433
Кононович Меркурій [† 13.02.1795], чернець КМПМ, архієп., ректор КМА, 17 ст. 104
Кононович-Горбацький Іосиф [† 1651], ігум. КММ, 07.08.1647 р. 200

- Константин, ігум. Ловчанської єпарх., 1799 р. 307
- Копа Роман, архім. КПЛ, 29.04.1731 р. 289
- Корецький Самійло [бл. 1586–1622], князь, син Юхима Богушевича Корецького і Анни з Ходкевичів, учасник битви під Цецорою, 17 ст. 65
- Корнат Григорій, дружина: Євдокія; діти: Василь, Яків, Параскева, с. Купин, 1709, 1716 рр. 191, 303
- Корнилій, ігум. Мошенського м-ря, 17–18 ст. 416
- Корнилович Захарія [† 28.08.1715], ігум. КММ, намісник КСМ, єп. Переяславський, випускник КМА, 01.03.1706 р. 476
- Корольчук Михайло, смотрицький житель, 18 ст. 191
- Корочка Марія Іванівна, вдова – 60 р.; син: Микита – 22 р., 18 ст. 295
- Косик Марко, 17 ст. 363
- Косинський Петро, ворсовський братчик, 18 ст. 257
- Косів Сильвестр [Стефан Адам, прибіл. 1600–1657], український і білоруський церковний та культурний діяч, письменник, сподвижник П. Могили, єп. Мстиславський, Могилівський і Оршанський, 06.03.1655 р. 487
- Косовський Андрій, 17–18 ст. 452
- Костилов Степан Климович, Максаківський м-р, 16.09.1814 р. 251
- Костянтин, ієрей, 18 ст. 375
- Котельницький, намісник кременецький, 1643 р. 9
- Котвиця Казимір, Шиєцький рудник, 14.02.1734 р. 173
- Кошоруба Михайло, 15.02.1800 р. 128
- Кочубеївський Василь, 15.03.1752 р. 382
- Кошич Іван, ієрей ц. Покрови Пресвятої Богородиці с. Шелвів, 1708 р. 466
- Кочоровський Григорій Андрійович, 17 ст. 275
- Кравець Андрій і Федір – брати, с. Шелвів, 17–18 ст. 286
- Кравець Федір, братчик, с. Слобідка, 09.06.1758 р. 49
- Красанова Феодосія Іванівна, с. Киселі, Росія, 10.04.1942 р. 232
- Красиловольний Никифор, 17 ст. 214
- Красовський Яков Філіпович, священник, Іркутська єп., 1771 р. 99
- Красцевський Марцін Войцех, маєтність – с. Борохов, 17–18 ст. 404
- Кременецький Іоан, ієрей с. Михайлівців, 1733 р. 293
- Крестовий Веніамін Варфоломій, архidiaкон, 18 ст. 107
- Кривошиков Влас, 20.01.1797 р. 433
- Кривуяленко-Тереховський Яків, ієрей, немирівський протопресвіт., 04.06.1744 р. 144
- Криштопенко Гавриїл, фастівський крамар, 05.05.1710 р. 338
- Крокитний [?] Василь, м. Бровари, 17 ст. 353
- Кроковський Іоасаф [† 06.1708], український освітній церковний діяч, архім. КПЛ, ігум. КМПМ, професор риторики, ректор КМА, 17–18 ст. 209, 313, 319, 323, 364, 487
- Кропивницький Іларій, священник, Мелецький м-р, 1637 р. 79
- Кропостов Ісидор, ієрей; дружина: Анна, с. Дворець, 1710 р. 47
- Крулеско Гнат, 18 ст. 352
- Крутіков Григорій, російський купець, 17 ст. 408
- Крщонович Лаврентій [† 1704 р.], ігум. Святотроїцько-Іллінського м-ря в Чернігові з 1685 р., письменник, гравер; с. Носові Млини, 17 ст. 20, 453, 454
- Кубишкін Ілля Іванович, м. Київ, 01.03.1928 р. 125
- Кудь Іван, 18 ст. 352

- Кузнецов Мартин, російський купець, 17 ст. 408
- Кузьма, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Кузьменко Григорій, дружина: Ганна, сини: Ісидор, Іван, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Кузьмин Іван, м. Седнів, 18.01. 646 р. 143
- Кузьминова Пелагія, 27.03.1739 р. 463
- Кулачиха Агафія, с. Сверців, 02.07. 1691 р. 461
- Куліш Іван Михайлович – 53 р., дружина: Ірина Іванова – 36 р.; діти: Параска – 17 р., Марія – 15 р., Марія – 13 р., Пелагія – 9 р.; їх зять: Петро Андрій – 24 р., його дружина: Мотрона – 21 р., 18 ст. 295
- Кульматицький Матвій, ласоцький пресвіт., 1730, 1745 рр. 190
- Кунат Яцько Михайлович – 30 р., дружина: Пелагія Николаєва – 30 р.; діти: Микита – 8 р., Анна – 13 р., Олена – 9 р., 18 ст. 295
- Кунцевич Рафаїл, ієромонах, казнодій KBM, 1700 р. 474
- Кунцоба Василь, 17–18 ст. 465
- Курилєв, пресвіт. ц. Св. Трійці, 1642 р. 71
- Кутов Федір Стефанович, тесть Бутка Г.А., 22.04.1852 р. 327
- Куциківна Анна, вдова, родом з Трижовця, зять: Козьма Морозович, с. Модрин, 1669 р. 451
- Кучарський, пан, 18 ст. 220
- Кучинський, ротмістр, с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 1713 р. 493
- Кучир Стефан, 17–18 ст. 455
- Лавренчук Кузьма Іванович, брат: Петро; їхній батько: Іван Лавренчук, 16.02.1790 р. 130
- Лавриненко Яким, м. Богуслав, 1707 р. 198
- Лазар, священик хр. Св. Миколи, с. Сулуків, Долинське староство, 14.09. 1693 р. 175
- Лазарев Петро, 20.03.1625 р. 432
- Лазаревич Сильвестр, василіянin, 18–19 ст. 219
- Лазаревич Філіп, корецький міщанин, 01.11.1681 р. 449
- Лазока Іван, дружина: Софія, 17 ст. 118
- Ламековський Семен, 17 ст. 61
- Лантвітів Григорій, 13.08.1721 р. 191
- Ланчинський Єсиф, староста, с. Бузько, 17 ст. 151
- Лапський Василь, ієрей, 20.01.1797 р. 433
- Ларев Гаврило, 1791 р. 397
- Ласчич Кирило, шпитальний староста, 1643 р. 9
- Латюк Михайло Павлович – 33 р., дружина: Євдокія Іванова – 31 р.; діти: Лукіян – 5 р., Марія – 13 р., Марія – 9 р., Ірина – 7 р.; сестра дружини: Софія Іванова – 29 р., син: Іван – 4 р.; зять: Федір Гранчак – 25 р., дружина: Євдокія Ількова – 24 р., дочка: Анна – 3 р.; брат Євдокії: Ігнат – 19 р., 18 ст. 295
- Латюк Стефан – 40 р., дружина: Юліана – 38 р.; діти: Григорій – 20 р., Андрій – 15 р., Афтанасій – 10 р., Євдокія – 18 р., Агрипіна – 8 р., 18 ст. 295
- Лвицький Іван Маркович, калуський купець, 1786 р. 96
- Лебединський Варнава, межигірський ігум., с. Жукин, 1655 р. 8
- Левицький Дем'ян, с. Куманів, 14.11. 1722 р. 298
- Левкович Симеон, ієрей с. Купина, 1709, 1716 рр. 191, 303
- Ледовський, священик, 17–18 ст. 32
- Ледяшев Семен, російський купець, 17 ст. 408
- Леон, дружина: Анна, Влашиновська волость, 1640 р. 127

- Леонтій, син: Антон, омеленська ц.
Храма Вознесіння Господня і Св.
Архстратиґа Михайла, 1685 р.
405
- Лешко Чарни [Leszko Czarny], король
Польщі, запис 18 ст. 79
- Лещевич Павло, священник, архідия-
кон, 17 ст. 65
- Лещинський Іван Степанович [Іона],
архім., викладач Московської
слов'яно-греко-латинської ака-
демії; КММ, 21.04.1728, 1748 pp.
310, 321 а
- Лещинський Рафаїл [1650–1703], єпис-
коп Білоруський, архім., 01.1698 р.
73, 415, 429
- Ликошинський, старець 02.05.1634 р.
278
- Литвин Михайло, дружина: Олена,
м-чко Лугин на Чернігівщині,
18 ст. 23
- Литвин Пилип, дружина: Ганна, син:
Сергій, м-чко Лугин на Чернігів-
щині, 18 ст. 23
- Лібаловський Василь, 1729 р. 390
- Ліверій, ієромонах КВДМ, 1797 р. 371
- Лідоховський Станіслав [Ledochowski
Stefan, † 1678], державний діяч,
кременецький підкоморій, брац-
лавський каштелян, м. Милю-
тин, 17–18 ст. 469
- Ліневський Кароль, 11.01.1705 р.,
14.02.1724 р. 388, 428
- Літвінко Стефан [Litvinko Stephan],
02.05.1726 р. 431
- Логин, схимник, 1628 р. 125
- Лозінський Федір, каплан, 23.10.1749 р.
306
- Ломаківський Яків, тломаський пре-
світ., 17–18 ст. 452
- Локтіонов [?] Арсеній, священник, 01.01.
1788 р. 440
- Лонсанський Єфрем, священник, 18 ст.
175
- Лончинський Єсиф, староста с. Бузь-
ко, 17 ст. 152
- Лопатін Федір, російський купець,
17 ст. 408
- Лука, архім. КПЛ, 1754 р. 221
- Лука, священник с. Бищі, 1644 р. 10
- Лукашевич Андрій, священник, 17 ст.
277
- Лукашевич Федір, каплан, ієрей м. Бу-
ятичі Володимирської діоцезії,
10.03.1701 р. 233
- Лукашенко Олексій, 1775 р. 49
- Лукін Федір, піп, м. Суздаль, 1628 р.
125
- Лукіян, син: Дмитро, 17–18 ст. 118
- Лукіян, уставник КПЛ, 1685 р. 395
- Лукіянов Гаврила, російський купець,
17 ст. 408
- Лукова Марія – 14 р., служниця Джу-
ковських, с. Павликовці, 1798 р.
281
- Лукомський Степан Васильович [1701–
1779], полковий сотник прилутць-
кий, обозний, випускник КМА,
перекладач, автор історичних тв-
рів, 18 ст. 317
- Лупул Василь, 19 ст. 132
- Лутковський Андрій, ієрей, 17 ст. 363
- Луцький Полідевкт, 18 ст. 49
- Львов Є., князь 110, 324
- Любецький Онисій Васильович, вигу-
рівський священник, 1698 р. 458
- Любун Антоній, 18 ст. 49
- Лютер Мартин [1483–1546], німець-
кий теолог, реформатор церкви,
17 ст. 56 [арк. 340 зв.], 212
- М. Г. Л., м. Моршанськ, Барашів-
ська слобода, 1792 р. 397**
- Мавреневич Самоель, чайчинський
пресвіт. хр. Здвиження Чесного
Хреста, 25.04.1725 р. 174
- Магдичин Омелян, 18–19 ст. 103
- Мазепа Іван [20.03.1639 – 22.09.1709],
гетьман України, Домонтів, 06.11.
1693 р. 4, 157
- Мазепина Марія Магдалена (Мокієв-
ська), мати Івана Мазепи, ігум.

- Печерського дівочого м-ря, 01.10.1693 р. 470
- Мазленко Матвій, брат: Францішек, с. Гулявець, 17–18 ст. 46
- Макаренков Степан Пилипович, 18 ст. 261
- Макарієвич Никифор, мати: Єкатерина; дружина: Олена; діти: Омелян, Євдокія, Анна, Агафія, Пелагія, м. Бровари, 28.07.1689 р. 170
- Макарій, мандрівник, 18–19 ст. 397
- Маклаков Н., московський купець, родом з Путивля 247, 347, 410, 417
- Максим, київський ченець, 1845 р., м-чко Кагалтка [?] 202
- Максим, малковський парафіянин, м. Володимир, 02.1718 р. 304
- Максимов Петро, м. Дівицьке, 17 ст. 343
- Малашевський Пантелеймон [Małaszewski Pantalemon], ігумен, 21.11.1653 р. 142
- Малашинський Станіслав, кваяжер, Бутятичі Володимирська діоцезія, 10.03.1701 р. 9, 233
- Малая Агафія Стефанівна, с. Островите, 1638 р. 118
- Малець Андрій, дружина: Катерина, с. Бендюга, 11.01.1705 р. 428
- Малецький староста, 1677 р. 442
- Малик Ясько, отаман городовий, с. Пішане Золотоноського пов., 28.07.1700 р. 197
- Малинко Василь, дружина: Агафія, теща: Марія, син: Стефан, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Малишевський Іван Гнатович [1828–1897], український історик церкви, 1871 р. 237
- Малієвський Яків, ієродиякон, законник Чернігівської кафедри, 1731 р. 228
- Маловочко Корній [† 1714 р.], с. Ячник, 18 ст. 114
- Малош Остап, дяк, дружина: Агафія, с. Куманів, 14.11.1722 р. 298
- Мальченко Іван Лавренович, ктитор, 25.09.1675 р. 248
- Мандибур Іван Стефанович – 47 р., дружина: Марія Благокова – 29 р., син: Павло – 8 р., 18 ст. 295
- Марія Олексіївна, російська царівна, 1709 р. 318
- Марк, ієрей, григоровський пресвіт., 23.06.1739 р. 57
- Марк, ієромонах, 1737 р. 359
- Маркевич Григорій, київський інтролігатор, 11.09.1725 р. [можливо, з київського роду Пилипа М., котрий мав палітурну майстерню і книгарню] 456
- Марко, дружина: Тетяна, 11.03.1677 р. 442
- Марков Зіновій, російський купець, 17 ст. 408
- Маркович Григорій ієрей, модринський священник хр. Воскресіння Господня, 15.05.1695 р. 279
- Мартиненко Кузьма, колишній мелехівський обиватель, помер на Запорозжі, 01.03.1703 р. 127
- Мартінова Ксенія Єрмоловна з Могилева, з дочкою Пелагією; сестра ченця КМЗМ Панкратія, 06.10.1628 р. 116
- Марченко, 17 ст. 342
- Марченко Йосип, дружина: Марія, с. Хутори Мізяківські, 18 ст. 192
- Марченко К. Ф., 1925 р. 250
- Маскевич Іван, 26.07.1719 р. 184
- Маслов В., пос. В. Городок Калинінської обл., 20 ст. 406
- Маслов Сергій Іванович [1880–1957], український літературознавець, бібліограф 237, 346
- Матвій, священник, 16.10.1634 р. 364
- Матвій, схимник, мартирій КПЛ, КВМ, 11.06.1710 р. 291
- Мачинський Ян Марк, с. Модрин, 1669 р. 451
- Мачульський Христофор [† 1739 р.],

- ієромонах архієрейської Свіржської волості, 02.1731 р. 228
- Медведев Симеон Агафонович (у чернецтві: Сильвестр, 1641–1691), російський громадський і церковний діяч, письменник, просвітитель, учень С. Полюцького, справщик Печатного двора у Москві, підтримував зв'язки з українськими діячами, чернець Молчинського Пустельного м-ря, 21.06.1683 р. 315
- Мединський Федір, ярошевський обиватель, дружина: Агафія; діти: Іван, Любка, Давид, м. Старий Ярошев, 1605 р. 109
- Межигорний Сильвестр, ігум. Пятничанського м-ря, 1719 р. 185
- Меланій, ієромонах, 18 ст. 375
- Мелетій, ієромонах, ігум. Глухівського м-ря, 18 ст. 477
- Мельник Василь Павлович – 37 р., дружина: Марина Васильєва – 30 р.; сини: Василь – 7 р., Іван – 5 р.; його брат: Іван – 32 р., дружина: Марія – 30 р., їх дочка: Агрипіна – 15 р., 18 ст. 295
- Мельник Григорій, с. Смідин, 1690 р. 457
- Мельничиха Марія з Раковця Великого; сини: Мельник Яків, Омелян; с. Чайчинці, 1725 р. 174
- Менчинський Станіслав [Menczyński Stanisław], мельницький чеснік у Дворці, 27.06.1710 р. 47
- Меньківський Стефан, мельник, дружина: Феодора, с. Новосілки, 1670 р. 430
- Мерзлюка Єфімія, син: Петро, його дружина: Дарія; 2-й син: Пантелеймон, його дружина: Марія; 3-й син: Григорій, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Мефодєв Алексій, піп, м. Тула, 30.03.1799 р. 266
- Мефодієвич Василь, переяславський священник; син: Матвій у Терехтемирові, 23.02.1597, 24.01.1623 рр. 78
- Мигалевич Софроній, архім. Гамаліївського м-ря, 22.07.1741 р. 391а
- Миколай, священник с. Витачево, 08.12.1721 р. 258
- Миклашевський Михайло [прибл. 1640–1760], український державний діяч мазепинської доби, глухівський міський отаман, стародубівський полковник, меценат українського мистецтва, відновлював КВМ, 11.06.1696 р., 15.07.1701 р. 487
- Микулинський Стефан, 17 ст. 373
- Мимоход Юхим, ктитор с. Березточи, 20.06.1660 р. 369
- Миня, с. Дивіцьке, 18 ст. 343
- Мирневич Іосафат, ієромонах, городничий Свіржської волості, січень 1739 р. 228
- Мирович Іван, переяславський полковник Запорозького війська, 1693 р. 157
- Мисаїл, митр., 18 ст. 375
- Мисаїл, старець, фундатор Олексіївського м-ря на Угличі, 15.01.1624 р. 246
- Мисолєвич Григорій, священник с. Красилівка, 18 ст. 45
- Митрофан, еп., у схимі Макарій, 18 ст. 375
- Митрофан, ієромонах, старець КМПМ, 1660 р. 86
- Митрофан, ієрей с. Юдуковка, Глухівська протопопія, 11.05.1725 р. 381
- Митрофан, ієромонах, послушник КПЛ, 01.01.1730 р. 399
- Михаїл Федорович, російський нар, 17 ст. 54 [арк. 1], 276, 432
- Михаїл, ктитор КВМ; дружина: Анна, 1696 р. 487
- Михайлиха, костяниська попадя, 17 ст. 121

- Михайло, с. Юрове, 17 ст. 429
- Михайло, священник, 1719 р. 386
- Михайло, скольський пресвіт., 1688 р. 159
- Михайлов Василій, священник, Московщина, 17 ст. 411
- Михайлов Євдоким, поручик; його жінка: Єкатерина Іванова Красавська; дочка: Александра; зять: поручик Антоній Ігнатієвський Середняцький, 1836 р. 115
- Михайлова-Красавська Катерина Іванівна 115
- Михайлович Андрій, остомський парох, Красногорський м-р, 07.06.1733 р. 248
- Михайлович Дмитро, пресвіт. с. Дунаєва, 06.05.1737 р. 402а
- Михайлович Григій, дружина: Параскева; брат: Андрій, Межигірський м-р, 23.04.1615 р. 119
- Михайловський Іван Петрович, ієром. Феодосій, 1926 р. 491
- Михайловський Н.М., ніжинський бібліофіл, 20 ст. 27
- Михалівна Орина, 1636 р. 118
- Михальський Іоан, священник, м. Володимир, 1661 р. 9
- Мізгірев Кирило Климентійович, 25.04.1667 р. 410
- Міємлович Яків, пресвіт., м. Київ, 1635 р. 13
- Мінін Іринарх (Іван, піп), старець Богоявленського м-ря, м. Твер, 1669 р. 226
- Михієвич Василій, преосвященик, Московщина, 1702 р. 254
- Міхнякевич Іоан, ієросхимонах; син: Лука, ієрей, с. Великий Узвіз, 17.10.1764 р. 124
- Міхунський Іван, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Могила Петро Симеонович [01.12.1596–01.07.1647], український церковний і освітній діяч, архієп., митр. Київський, засновник КМА; КПЛ, 15.01.1638 р., КВМ, 1636 р., 27.11.1637 р. 133, 134, 241, 367, 412, 413
- Модзалевський Григій, 19.04.1706 р. 44
- Мойсійович Стефан, писар, 26.10.1669 р. 109
- Мойсів Осій, коваль, м. Тула, 18 ст. 266
- Мокієвський Костянтин, державний діяч, с. Козарі, 08.09.1770 р. 23
- Моковський Федір, парох з братства с. Слободки, 09.06.1758 р. 49
- Морахнович Димитрій, бакаламер, м. Гриців, 24.03.1712 р. 441
- Моргулець Іван Лукаш, рохмістр, м. Львів, ординація князів Острозьких, 1717 р. 177
- Моргун Іван, 1748 р. 455
- Морозенко Юхим, 1714 р. 260
- Мороз Іван Іванович, м-чко Кагалтка, 1845 р. 202
- Морозова Дарія Давидівна, московська купчиха, скит Слободи Замотва, 19 ст. 246, 252, 253
- Морозович Кузьма, с. Модрин, 1669 р. 451
- Морозович Мойсей, київський міщанин, м. Львів, 17–18 ст. 91, 92, 152
- Мосечук Олексій, 17–18 ст. 455 а
- Мрозовський Павло, ридомський пресвітер, 17 ст. 162
- Мочульський, священник, 1769 р. 103
- Мусієнко Онисько Стецько, 17–18 ст. 452
- Нагурненко Лаврин, дружина: Марія, онук: Тарасій, 22.04.1700 р., Острозька церква, 17–18 ст. 130
- Надвоцький Іоан, ієрей, парох с. Пльви, 17 ст. 167
- Надорожний Петро Михайлович – 40 р.; дружина: Анастасія – 32 р.; сини: Козьма – 13 р., Василь – 10 р., 18 ст. 295
- Назаревич Іван, ієрей, вязовський, 1678 р. 362

- Назаревич Самуїл, радичевський священник, 06.02.1688 р. 52
- Налитиха Олена, 18 ст. 49
- Наменовський Созонт, чернець, домницький постриженець 17–18 ст. [Семен Н., випускник КМА, поет] 61
- Настасія, попадя, чоловік: о. Петро, 27.01.1715 р. 194
- Натинячов Ілля [Йосип], м. Купин, 13.08.1721 р. 191
- Натинячов Михайло, син: Йосип, м. Купин, 1721 р. 191
- Науменко Дмитро, вязовещький отаман, липень 1678 р. 362
- Негребецький Григорій, іванівський пресвіт., 1708 р. 181
- Негребецький Іларіон [1692 – 08.01.1740 р.], архім. КПЛ, ієромонах, викладач КМА, ігум. Зміївського м-ря, 18 ст. 2
- Нелін Кирило, дружина: Параскева, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 21
- Нелюбович-Тукальський Йосип [?–1675], український громадський і церковний діяч, співробітник П. Дорошенка, січень 1698 р. 415
- Нелюбович-Тукальський Юрій [архім. Лещинського м-ря, Пінського пов., від 1664 р. митроп. Київський], пінський військовий, Купетицький м-р, м. Вільно, 25.05.1649 р. 142
- Непітуший Рафаїл, ігум. КМПМ, 1618 р. 113
- Непопчук Федір, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Нестор, чернець, оправник, Софроніївська Молчинська обитель, 1819 р. 102
- Никита, ільїнський піп, 17 ст. 247
- Никитін Івашко, Холмогород, 10.04.662 р. 75
- Никтін Мартин, піп, 17 ст. 253
- Никифор, священник, червень 1710 р. 385
- Никифор, загорівський уставник, 17 ст. 242
- Никифор, преосвященник, Москва, 17 ст. 243
- Никифор Козьма [Кипріан], ієромонах, ігум., москвитин, Семиозерська об., Смоленщина, листопад 1682, 28.11.1703, прийняв постриг 01.03.1704 рр. 320, 321
- Никодим, ієромонах, 07.06.1660 р. 122, 315
- Никон [Никита Мінов, 1605–1681], ієромонах, патр. Московський, впровадив церковні реформи, що спричинили розкол; КВМ, 1655 р. 347, 487
- Никон, син Філарета, священник, Москва, 20.03.1625 р. 432
- Никон, диякон, 17–18 ст. 342
- Никон, духовник КМПМ, 17 ст. 4
- Никон, монах, постриженець Софроніївського Молчинського м-ря, 1683 р. 315
- Никоненко, с. Загребеля, 01.03.1703 р. 127
- Никоненко Спиридон, 17 ст. 368
- Никонов Семен, піп с. Парське, 06.01.1736 р. 126
- Нилістиха Олена, 18 ст. 49
- Ничай Федір, 18 ст. 25
- Нікулін Гигорій, 17 ст. 408
- Ніфонт, монастирський пономар, 11.05.1640 р. 409
- Ніцифор, загорівський уставник, 17–18 ст. 242
- Новицький Варлаам, казнодій, м. Луцьк, 11.05.1733 р. 220
- Новоселецька Феодосія, Білостоцький м-р, 1618 р. 77
- Нумма І, римський цар, 17 ст. 62
- Обапул Юрко, тесля, с. Бузько, 17 ст. 151
- Овсієнков Гаврило, дружина: Христина; син: Іван, 17 ст. 282
- Огибалов Іван Томінович, 18 ст. 427

- Олександр Давид, королівський ротмістр; дружина: Сафа, Косівський м-р, 1696 р. 468
- Олександр I, російський цар, КПЛ, 12.01.1863 р. 10, 473
- Олександра, чорниця, 18 ст. [ігум. Києво-Йорданського жіночого м-ря 1775–1780 рр., молодша сестра Марії Мазепи]? 434
- Олександров Віктор, священник, 20.03.1641 р. 435
- Олексій, вигурівський пресвіт., КММ, 1698 р. 458
- Олексій, священник, 16–17 ст. 65
- Олексій, ієрей, 18 ст. 375
- Олексій, ієрей, пресвіт. Преображенського хр. у Кам'янці, 1705 р. 295
- Олексій, дружина: Марія; сини: Тимофій, Іван, с. Коршево 1701 р. 176
- Олексій, пресвіт. града Косниці, декан Ключа Сашковського Ягорлицького, 17 ст. 69
- Олексій, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Олексій Михайлович [династія Романових, 1629–1676], російський цар, 06.03.1655 р., 25.09.1675 р. 248, 487
- Олена Петрівна, російська цариця, княжна, 17 ст. 432
- Олеський Дорофій Стефанович, с. Бузько, 17 ст. 151
- Олецько Станіслав, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Оліник Самуїл, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Ольшевський Ян, кваяжор, 10.03.1701 р. 233
- Омельян, чайчинський мельник, 25.04.1725 р. 174
- Омельянович Іван, 17–18 ст. 62
- Ондрієвич Борис, син Рижного, с. Бохотецьке, 06.08.1694 р. 122
- Ондрієвич Федір, російський князь, с. Колбаське, Суздальський пов., 17 ст. 276
- Оникієнко Тиміш, м. Корсунь, 02.03.1662 р. 12
- Онофрієвич Григорій, пресвіт., м. Сумин, 1689 р. 311
- Онуфрій, архім. Харківського Преображенського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Онуфрій, 17 ст. 83
- Опатович Іоан, протоієрей, м-чко Горінград, 1862 р. 65
- Ореф'єв Богдан, торгова людина, Переславль Рязанський, 17 ст. 245
- Орловський Іван Андрійович [Orłowski Iwan], польський шляхтич, прапорщик, служив у Росії, 1763 р. 138
- Осадчиха Єфімія, обивателька Рихтецької парохії, 1715 р. 493
- Осадчук Ілля, брат: Федір, с. Слобідка, 09.06.1758 р. 49
- Осипов Григій, 18 ст. 261
- Осненко Сергій, баришівський міщанин; дружина: Катерина; сини: Петро, Павло, м. Баришев, 17.05.1686 р. 345
- Остапенко Іван, м. Пилява, 1704 р. 169
- Остапюк Василій, ієрей, м. Київ, 1735 р. 413
- Осташевич Яків, сліпець, загаєцький мешканець, 04.04.1748 р. 180
- Островський Гавриїл, пресвіт. ц. Св. Іоана Богослова, 21.07.1719 р. 184
- Острозькі: давні українські князі; ординація князів Острозьких у Львові, 1717 р. 177
- Офонасев Матвій, піп, 17 ст. 113
- Павленко Степан, дочка: Уляна, 18–19 ст. 103
- Павло, дружина: Гапа, 1620 р. 430
- Павло, маляр, КПЛ, 1646 р. 147
- Павлю, родіоновський піп, 11.05.1725 р. 381
- Павлю, витачівський ктитор, 1721 р. 258
- Павлович Габріель, священник, Литва, 11.03.1677 р. 442

- Павлович Іоан, священник, 01.08.1674 р.
96
- Павлович Яків, священник, 18 ст. 431
- Павченко Микита, дружина: Анна,
18 ст. 192
- Паїсій, ієромонах КММ, 28.09.1777 р.
[Паїсій Орловський ігум., випуск-
ник КМА]? 333
- Пальчицький Іван, шляхтич, 1643 р.
9
- Палюшинський (?) Ян, дяк с. Бищі,
19 ст. 10
- Панас, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Панко, богацький міщанин, с. Богач-
ка, 1636 р. 359
- Пантелеймон, ієрей, модринський
пресвіт., с. Модрин, 1658 р., 15.05.
1695 р. 16, 279
- Пантелеймон, пресвіт., 17 ст. 155
- Параскева, в схімі Мавра, 18 ст. 375
- Параскева, 1719 р. 386
- Парденович Ісаакій, городиський свя-
щенник, зять І. Гричинича, 26.05.
1636 р. 70
- Парніський Петро, ієрей, понеділь-
ський парох, 18 ст. 420
- Парубчишин Юрко, 18 ст. 25
- Паршин Іван Іванович, служба кн.
П.І. Гагаріна, 23.07.1653 р. 478
- Пасічник Федір Михайлович, Любар-
ка на Новому Місті, 1688 р. 363
- Паскевич Федір [Paskiewicz Teodor],
с. Сверщов, березень 1794 р. 461
- Пахнович Василь, чорнянський пресвіт.,
1730 р. 190
- Пахомій, чорний священник, Кирилів
м-р у Великому Новгороді, 09.04.
1676 р. 409
- Пахомій [† 23 Зачаття св. Іоанна Хрес-
тителя 1711 р.], митр. Воронізь-
кий та Єлецький, 18 ст. 406
- Пахомій, архім. Харківського Преобра-
женського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Пахомій, ієромонах, засновник Красно-
горської обителі, 18 ст. 248
- Пахомій, 17 ст. 408
- Пац Ян Самуїл, державний діяч,
м. Седнів, 1646 р. 143
- Пачковський Стефан, орадівський
пресвіт., 1738 р. 72
- Пашкевич Карпо, 17–18 ст. 20
- Пащковичи, брати: Денис, Кузьма,
с. Борки, 9.11.1637 р. 117
- Паюк Василь Григорович – 26 р.; дру-
жина: Марина Іванівна – 23 р.;
син: Іван – 4 р., 18 ст. 295
- Пекарська-Володкевич Софія Григо-
рівна [Piekarska Hrehorowa Wołod-
kiewiczowa Zofia], обивателька
Пінського пов., 21.11.1653 р. 142
- Перов Андрушка, пономар, 17–18 ст. 394
- Перфієров-Нієлов Філіп, майор, с. Мі-
шехно (?), 18 ст. 244
- Пестолатій, ієрей, 19 ст. 132
- Петриця Остап, 1775 р. 49
- Петрацко Товія, ієромонах, казнодій
і суддя консисторських судів ду-
ховних, КСС, 24.09.1692 р., 1704 р.
477а
- Петришин Юра, ктитор, с. Новосіль-
ці, 1688 р. 159
- Петро, ієрей, 1710 р. 287
- Петро, сурмач, 1699 р. 385
- Петро Олексійович, російський цар,
1686, 1690 рр. 54 [арк.1, 221 зв.],
76, 313, 318, 319
- Петров Михайло, моск. друкар-бати-
щик, 20.03.1740 р. 324
- Петрович Андрій, баришевський свя-
щенник, 1686 р. 345
- Петрович Тимофій, київський друкар,
17 ст. 2
- Петровський Павло, ієрей, перший
пресвіт. ц. Св. вми. Параскеви
с. Скибина Зробля, 1775 р. 87
- Пилипенко Федір, ворсовський брат-
чик, 1765 р. 257
- Пилипович Доротка, 17 ст. 431
- Пилипович Іоан, ктитор, м. Київ, 25.09.
1675 р. 248
- Пирюг Роман, корчювський братчик,
с. Корчювка, 1713 р. 184

- Писанченко Гаврило, с. Піщане Золотоноського пов., 28.07.1700 р. 197
- Писаровський Гавриїл, священник, м. Київ, 18.05.1735 р. 413
- Пискаль Іван, ктитор, с. Корчювка, 07.05.1713, 21.07.1719 р. р. 184
- Питирим, архім., схимонах, митр. Пахомій, 18 ст. 375
- Плехотівський Ілля, ляховський пресвіт., 1680 р. 163
- Плюта Іван з роду Лисого Бойка Стефана; дружина: Уліяна; с. Бебех, 27.01.1715 р. 194
- Подгаєцький Софроній, ігум. Почаївського м-ря, Мілецький м-р, 17 ст. 213
- Подпригора Іван, 18 ст. 49
- Подрудзький [Podrudzki], жидачівський намісник, 31.05.1708 р. 376
- Половкович Руф, чернець, типохранитель друкарень КПЛ, 20.01.1632 р., 1633 р. 124, 365
- Полоцький Симеон [Самійло Гаврилович Петровський-Ситніянович, 1629–04.09.1680], білоруський і російський діяч, педагог і письменник, родом з Полоцька. Вчився у КДА. Видатний представник української і білоруської культури в Москві; Молчинський Софроніївський м-р, 21.06.1683 р. 315
- Полтавець Афанасій, ієродиякон, 17 ст. 1
- Полтавець Митрофан, ієродиякон, 18–19 ст. 491
- Понковський [Pąkowski], шляхтич, с. Чайчинці, 1725 р. 174
- Попов Павло Миколайович, український книгознавець 107, 205, 217, 315, 351, 357, 421
- Попович Іоан, дружина: Марія, 1706 р. 464
- Попович Прокіп, Городецьк, 02.06.1667 р. 437
- Попович Симеон, 1706 р. 464
- Попович Семен [Porowicz Semen], 1622 р. 65
- Попович Федір, мильчинський обиватель, с. Данеловичі, 17 ст. 29
- Порванецький Андрій, державний діяч, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порванецький Іван, державний діяч, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порванецький Юрій, волинський скарбник з Корчмина, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порицька, княгиня, 17 ст. 28 а
- Порюбри [Porjuby]: Данило Маркович, Іван Маркович, 18–19 ст. 94
- Потапович Григорій, священник, м. Богуслав, 21.12.1709 р. 259
- Потоцький Стефан [Potocki Stefan], воєвода моголівський, 17–18 ст. 348, 436
- Пофнітій, ієродиякон, 30.01.1710 р. 351
- Похабная Феодора, 11.03.1677 р. 442
- Похилевич Іоан, пресвіт., 18 ст. 89
- Похомій, митр. Воронізький і Єлецький, 1711 р. 406
- Прийма Григір, с. Брунówka, 18 ст. 189
- Прилуський Ієрофій, ієромонах КМПМ, 13.01.1746 р. 396
- Приступа Павло, с. Шелвів, 1708 р. 286, 466
- Присяжний Максим, дружина: Анна Савич, онук: Юраско, с. Довга Горішня, 1671 р. 156
- Прихідко Федір, с. Миронівка на Богуславщині, 18–19 ст. 419
- Прозоровський Андрій Петрович, боярин, князь, підмосковська вотчина с. Никольське, 28.03.1694 р. 434
- Прозоровський Михайло Семенович, князь, стольник, 17 ст. 434
- Прокопів Антоній, чернігівський архidiaкон, 1703 р. 51
- Прокопів Семен – 25 р., син Марічки Прокопової; дружина: Анастасія – 21 р., 18 ст. 295

Прокопій, новосинявський бакалавр, 09.04.1732 р. 348

Прокопович Антоній, чернігівський архідиякон, 17–18 ст. 51

Прокопович Зосима, ієромонах КПЛ, єп. Чернігівський, блоститель Печери св. Антонія, 1646 р., 06.03.1655 р. 141, 147, 487

Прокоф'єв Василь Степанович; брат: Григорій, слуги боярина І.М. Романова, 1639 р. 131

Промислов А. І., 1927 р. 20

Протанська Псанфія, Київський Софійський дівочий м-р [або: Богословський дівочий м-р], с. Креничі, 18 ст. 263

Протопопов Іван, канцелярист, с. Ряпалове, Володимирська губ., 18.03.1822 р. 397

Протопопов Іоан Степанович, священник, Іркутська єпарх., 09.02.1771 р. 99

Прохаско Ян, 18 ст. 477а

Прояковський Стефан, ієрей, священник, с. Рачин, 20.01.1709 р. 300

Прушинський Петро, державець, м. Ворсовка, 1765 р. 257

Прядко Іван, яготинський мешканець, 22.02.1630 р. 355

Пугачов Федір, 17 ст. 408

Пушкін Михайло Сотаневіс[?], вотчинник, 20.03.1641 р. 435

П'ятницький Кондратій, священник корецький, 01.11.1681 р. 449

П'ятницький Яків, попович, корецький міщанин, 01.11.1681 р. 449

Радзівіл Богуслав, князь з давнього литовського роду, державний діяч, 1605 р., 11.03.1677 р. 109, 442

Радивилівський Антоній [† 10.12.1688], український письменник, релігійний діяч, ігум. КМПМ, намісник КПЛ; друкарня Спасова м-ря в Москві, 17 ст. 316

Радишевський Антон, олевський губер-

натор, 24.02.1732 р., 30.09.1737 р. 352

Радов Алімпій Васильович, архідиякон, 1605 р. 272

Радомицький Костянтин, стихирний дяк, 1818 р. 103

Радущкий Микита – 24 р.; дружина: Марія Григорова – 23 р., 18 ст. 295

Раєвич Ющко, с. Борки, 09.11.1637 р. 117

Раздорський Потап, 18 ст. 266

Ракушка-Романовський Роман Онискович [1623–1703], український державний і церковний діяч, генеральний підскарбій, організатор фінансів і державного господарства; священник і протопоп у Брацлаві, 20.12.1677 р. 225

Распопов Михайло Петрович, дворянин, відставний поручик, с. Шумаківка, Курська губ., Тимський пов., листопад 1803 р., 480

Рафаїл, пагірарх, м. Добротвор, 17 ст. 274

Рафаїл, ієромонах, м. Гадяч, 29.09.1699 р. 385

Рафаїл, [схимонах Роман М.П.], архідиякон КММ, 03.05.1710 р. 239, 384

Рафалович Андрій, ієрей, 17 ст. 150

Рафалович Симеон, полковник його королівської милості, 17–18 ст. 457

Рева Мефодій, священник, КСС, 24.09.1692 р. 477а

Рижий Борис Андрійович, 06.08.1694 р. 122

Рижий Єфімій; дружина: Агафія, зять: Василь, його дружина: Васса братова, дочка братова: Меланія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23

Риндовський Михайло, священник, с. Березінка, 17–18 ст. 61

Різенко Василь із старовинного шля-

- хетського роду, герб Лада, Київ, 17–18 ст. 267
- Різник Федір, 17 ст. 368
- Рогальський Демид, священик КПЛ, 1701 р. 440
- Рогов Сергій, ігум. Молчинського м-ря, 30.01.1710 р. 351
- Родецький Михайло, батьки: Олексій та Єфімія, 15.02.1800 р. 128
- Родіон, ієромонах КПЛ, 1731 р. 289
- Родович Парфеній, ієромонах, випускник, викладач КМА, економ КСМ, с. Рославичі, 23.09.1702 р. 111
- Роженський Прокопій, інтролігатор при хр. Покрови Св. Богородиці с. Бища, 1684 р. 10
- Рожнецька шляхтянка, с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 1713 р. 494
- Романов Іван Никитич [прізвисько: Каша, † 1640], боярин з царського роду, стольник, політик, 25.12.1639 р. 131
- Романов Василь, 18 ст. 49
- Романович Андрій, 18 ст. 62
- Романович Кондратій, корецький пресвіт., Нове Місто 1666 р., 01.11.1681 р. 449
- Романовська-Сенінська Анна, колаторка, 1680 р. 163
- Романовський Яків Павлович, диякон Воскресенської ц. КПЛ, 27.02.1828 р. 256
- Романчук Григій, с. Модрин, 1658 р. 16
- Росицький [?] Дорофей, ієромонах, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428
- Роскош [?] Андрій [† 1775], тернавський пресвіт., 18 ст. 321
- Рославець Семион Петрович, священик, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, син Петра Р. Почепівського, сотника, українського політичного діяча, Почепів, 25.12.1684 р. 158
- Рошаковський дячок, 1788 р. 440
- Рублевський Іов, монах Межигірського м-ря, 10.03.1747 р. 207
- Руданович Кирило, суперіор Юсипецького м-ря, 29.03.1725 р. 376
- Рудзінський Никодим [Рудинський Микола, 1698–1753], ієромонах Шляхетського кадетського корпусу, до Москви прибув з КБМ, 1722 р., 15.09.1752 р. 74
- Рудий Іосиф, чорний священик, м. Великий Новгород, 1605 р. 272
- Русачок Матвій, дружина: Анна [Ангеліна]; син: Антон Іван, 1642 р. 71
- Русинок Матвій з Бендюги, дружина: Марина, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428
- Руснак Кирило, с. Сокиряни, 1776 р. 132
- Руф, чернець КПЛ, 1633 р. 24
- Сабін Афанасій Іванович, церковний староста, 17–18 ст. 244
- Сава, священик, дружина: Настасія; батьки: Марк, Марія, с. Чернятин, 02.05.1663 р. 444
- Сава, ієрей хр. Успіння Пресвятої Богородиці с. Новосілки, 1670 р. 430
- Сава, пресвіт. с. Передеринці. 1715 р. 172
- Савватій, священик, 06.02.1688 р. 52
- Савенков Никифор Фролович, кондуктор інженерного корпусу, 06.10.1735 р. 231
- Савич Петро, с. Вербеже, 1680 р. 95
- Савич Федір Іванович, ймовірно, родом з козацько-старшинського роду Сави Прокоповича, воронізького сотника, Вороніж, лютий 1711 р. 406
- Савич [?] Федір, верський пресвіт., 11.04.1698 р. 341
- Савишук Андрій з Висоцька, дружина: Олена, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428

- Савостіан, чернець Молчинського Софронієва Пустельного м-ря, 1683 р. 315
- Саврітський Єрмоген, ієромонах, 17 ст. 13
- Савчин Анна → Присяжний Максим
- Сажта Андрій, 19 ст. 132
- Сакуновський Іван, дяків син, 21.01.1799 р. 265
- Салинський Афанасій, священник, 1836 р. 132
- Сало Іван, дружина: Пелагія; сини: Кіндрат, Матвій, Костянтин, м. Срібнява, 17–18 ст. 6
- Самійло, ктитор ц. св. Архст. Михайла в Глібові, 1701 р. 440
- Самойлович Іван Самійлович [† 1696], гетьман України, випускник КМА; прагнув об'єднати Лівобережну і Правобережну Україну, засланий до Сибіру, 1687 р. 358
- Самойлович Тимофій, брат Івана С., м. Гадяч, 17–18 ст. 280
- Самсон, митр., 18 ст. 375
- Сандулештів Леонгій, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, с. Кам'янка, 17–18 ст. 175
- Сапіга Ян Павло [прибл. 1610–1665 рр.], з білорусько-литовського магнатського роду, гетьман литовський, 1660 р. 461
- Сапоненко Мисько, ктитор, 1678 р. 362
- Сармотюк Дмитро, 18 ст. 49
- Сатанівський Андрій, 17–18 ст. 241
- Сверпека Ісидор, першодиякон Переяславської кафедри, с. Дмитренка, 17–18 ст. 190
- Свізерський Матвій Андрійович, 17 ст. 356
- Селючук Григій, 18–19 ст. 94
- Сельфікла, ігум. Чорнобильського Рождественського м-ря, 18–19 ст. 374
- Семенов Григорій, господарів садівник, Дом Пресвятої Богородиці в Нижньому Городі Ломові; Москва, 1650 р. 424
- Семенов Іван, 18 ст. 166
- Семенов Федір, 18 ст. 265
- Семенович Іван, селянин Кологризова Андрія Семеновича, 18.03.1822 р. 397
- Семион, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Семион, війт с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Семчук Федір, 18 ст. 49
- Сендзанка Ганна Немирівна, панна, 30.09.1737 р. 352
- Сеневич Тимофій, бабинський сотник, 02.03.1654 р. 371
- Сенн-Сенінський Ян, державний діяч, 1680 р. 163
- Сенютович Іоаникій [Йосип, † 12.17.1729], ігум. КММ, архім. КПЛ, 18 ст. 67а, 222, 336, 402
- Серапіон [† 17.07.1718), ієромонах будівничий Молчинського Різдва Пресвятої Богородиці Пустельного м-ря біля Пугивля, 18 ст. 64, 217, 315, 331, 401, 485
- Серафим високопреосвященний, Печерський Астраханський собор, 1778 р. 40
- Серафим, митр. Московський, 19 ст. 473
- Сергій, ієрей, 18 ст. 375
- Серебряков Федір Перфілович, тамбовський міщанин, 18.03.1822 р. 397
- Серебряник Ісаак, с. Мишехнів, 18 ст. 244
- Середняцький Антон Ігнатович, поручик, 1836 р. 115
- Серединський Іван, шляхтич, 18 ст. 463
- Сешенко Іосиф, івашковський микільський пресвіт., 01.11.1736 р. 96
- Сешневський Федір, сестра: Феодора Жеребкова, Мошенський Свято-Вознесенський м-р, 01.12.1711 р. 21

- Сивков Трофим Федорович, Холмогород, 10.04.1662 р. 75
- Сидоров Іван, 17 ст. 408
- Сила, піп, Підмонастирська Слобідка, 30.01.1710 р. 351
- Сильвестр, ігум. Загорівського м-ря, 06.02.1688 р. [ченець, друкар, поет, сподвижник П. Могили] 383
- Симеон, священник, 07.11.1672 р. 81
- Симеон, ієрей, 18 ст. 375
- Симеон [† 1739], печерський духовник ієросхимник, 18 ст. 2
- Сієницький Стефан, чеснік с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Сікорський Варлаам, с. Браєйков, 1798 р. 363
- Сінявський Адам Миколай [† прибіл. 1726 р., герб Леліва] великий коронний гетьман, воєвода бельський, краківський каштелян, с. Терешовці, 1721 р. 167
- Сінявський Петро, с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Скалецький Григорій, калецьківський пресвіт., м. Студениця, 14.12.1713 р. 186
- Скоун Олексій Петрович, зять паламаря, с. Богданів, 08.04.1746 р. 128
- Скорик Андрій, 17–18 ст. 465
- Скоробогатко Василь, окопський обиватель, 17 ст. 369
- Скоропадська Анастасія Марківна Іоанівна [1671–19.12.1721], гетьманова, Глухівський м-р, 18 ст. 308
- Скрипник Андрій, 18 ст. 49
- Смерка, Васькін син, 17 ст. 408
- Смольницький Георгій, ворсовський дяк, 1765 р. 257
- Смольський Онисім, дружина: Варвара, його сестри: Катерина, Пелагія, Агафія, м-ко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Снігур Василь, корчюківський кти-тор, 1713 р. 184
- Снігур Йосип, 17–18 ст. 465
- Собесцький Іван [Ян III Собеський, родовід Потоцьких, 1629–1696], польський полководень, згодом король; черкаський староста, 1658 р.; с. Коршеві, 1701 р. 176
- Собесцький Якуб, воєвода руський, красноставський і яворівський, 1642 р. 71
- Созанський Василь, с. Вербяже, 1680 р. 95
- Сокальський Василь, купець, 1689 р. 284
- Соколовська Устина, черниця, 1646 р. 147
- Соколовський Стефан [Stefan Sokolowski P. R.], 03.04.1720 р. 387
- Сокольський Кирило, ієрей, ліщинський пресвіт., Київ, 11.10.1722 р. 453а
- Соловецький Прохор, чернець, син Якіма Прокофєва, с. Маркове, 18 ст. 30
- Соловій Михайло, 17.03.1675 р.; антонівський ієрей; син: Іван, м. Тараска, 10.01.1725 р. 149, 294
- Солугуб Ісихій [1746–09.07.1819], ієромонах, постриженець КВМ, красноколядинський уродженець, Чернігівщина, поет, випускник КМА, 18–19 ст. 100
- Солодкий Сава, дружина: Анастасія, дочки: Єфросинія, Євдокія, Васса, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Солодовніков Іван, 17 ст. 408
- Солопковський Андрій, попович, 18 ст. 297
- Сосницький Павло, охеленський пресвіт., 1684 р. 67 а
- Сосницький Іван, священник с. Коршів, 1701 р. 176
- Софонева Марія, син: Петро, його дружина: Євдокія, їх діти: Марія, Василь, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Софоній, ієромонах, керівник Печер-

- ської друкарні, Київ, 01.10.1693 р., 1697 р. 195, 470
- Софоній, намісник Харківського Преображенського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Софонович Олексій, ієрей, Київ, 18 ст. [можливо, з роду Феодосія С.] 337
- Софонович Феодосій [† 1677], ігум. КММ, письменник, викладач КМА, історик, автор Хроніки, 17–18 ст. 400
- Спаський Іван, помічник бібліотекаря КММ, 24.05.1861 р. 116
- Сретков Станика, 1759 р. 489
- Станкович Стефан, єп. Будимський, 04.07.1831 р. 489
- Стапух Стефан, 13.08.1721 р. 191
- Старбовські [Starbowski], 17–18 ст. 32
- Старкевич Леонтій, крименський пресвіт., 18 ст. 389
- Стародубовський Порфірій, д'ячок, с. Гордашівка, 19 ст. 463
- Старушич Климентій, ієромонах КВМ, 06.03.1655 р. [Ігнатій Оксенович-Старушич, ігум. КВМ, 1641–1642 рр., єп. Могилівський, Мстиславський і Оршанський]? 487
- Стеблянський Гаврило, с. Брунївка, 18 ст. 188
- Степанов Єфрем, селянин, с. Ряпалов Володим. губ., Кавровський округ, 18.03.1825 р. 397
- Степанов Іоан, московський піп, 17 ст. 243
- Степанов Трофим, безстроковий відпускний, 1851 р. 87
- Стефан, король польський, великий князь литовський 16 ст. 112а
- Стефан, священик ц. Різдва Христового в Києві, 1709 р. 193
- Стефан, ієросхимонах, керівник друкарні КПЛ, 05.06.1705 р. 475
- Стефан, диякон, син: о. Яків Стефанович, 1710 р. 338
- Стефан, комаренський священик, 09.04.1667 р. 148
- Стефан, малковський пресвіт., лютин 1718 р. 304
- Стефан, піп, с. Ромона Микільська, 1662 р. 375
- Стефан, священик, с. Парське, 1736 р. 126
- Стефан, ієрей, слобідський парох, дружина: Ксенія; син: Микола [06.12.1715 р. н.], 17–18 ст. 493
- Стефан Слобідка, під Каменцем, 1706 р. 48
- Стефан, спаський священик, 1645 р. 31
- Стефан, пресвітер ц. Різдва Іоана у Хотові, 17–18 ст. 196
- Стефан, черницький ієрей, 17–18 ст. 463
- Стефан, шафар, Троїцько-Іллінський м-р, м. Чернігів, 1705 р. 3
- Стефан, священик, його зять: о. Дмитрій, 15.03.1691 р. 467
- Стефан, дружина: Анна; діти: Микола, Настасія, 17 ст. 28 а
- Стефан, дружина: Анна; сини: Василь, Данило; брат: Василь; с. Глухи, 1743 р. 152
- Стефан, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Стефан, дружина: Христина, с. Шпаків, 15.08.1717 р. 38
- Стефан, оправник, 12.12.1763 р. 332
- Стефан Л., офіціал, м. Городецьк, 1726 р. 437, 445
- Стефанев Онісім, піп, 29.04.1673 р. 232
- Стефаниха Феодора, с. Корчівка, 1713, 1719 рр. 184
- Стефанович Андрій, с. Загребеля, 01.03.1703 р. 127
- Стефанович Іван, студент, 09.05.1748 р. 105
- Стефанович Левкій, ієрей, причетник, м-чко Лугин на Чернігівщині, 1728 р. 23
- Стефанович Яків, с. Луки, 09.05.1709 р. [випускник КМА, значковий товариш Лубенського полку] 413

- Стефанюк Олексій з Висоцька, 14.02.1724 р. 388
- Столер Семко, брат: Андрій, з с. Липинки; с. Ростоки, 1720 р. 387
- Столпінський Мардарій, священник, 17 ст. 210
- Сторос Федір Матвійович – 32 р.: дружина: Анастасія – 27 р.; діти: Прокіп – 7 р., Євдокія – 7 р., 18 ст. 295
- Страдецький Григорій Петрович, дружина: Анна, син: Олексій – українська шляхта, с. Слобідка, 20.03.1713 р. 493
- Стратимирович Стефан, митр. і архієп. Карловацький, 04.07.1831 р. 489
- Страховський Варлаам [1656–1715], ігум. КВМ, 14.05.1703 р. 51
- Стренявський [?] Іван, польський шляхтич, Галичина, січень 1645 р. 370
- Стрийковський Мацей [Maciej Strykowski, прибл. 1547–1572 pp.], польський історик, автор Хроніки Русі, Чернігів, 17 ст. 56 [арк. 298]
- Строганов Григорій Дмитрович [1656–1715], царська іменита людина, російський землевласник; 15.12.1692 р., 01.01.1693 р. 262, 264, 264 а
- Суботко [Саботко?], с. Біла Церква [Болгарія], 1700 р. 270
- Сузеревський Теодор [Suzerewski Teodor w.x.], польська шляхта, 1709 р. 94
- Сулковський Йосип, священник, с. Рогозне Ушицького пов., 12.03.1890 р. 25, 87
- Суніа Максим, дружина: Марія, син: Пилип; брат: Іван Максимов, його дружина: Іванова Марина; 2-й брат: Трофим, його дружина: Дарія; м-чко Луги на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Супрунович Іван, богданівський священник, 06.04.1746 р. 128
- Сурмачі: Тиміш, Петро, Тиміш Сорнянський, м. Гадяч, 29.09.1699 р. 385
- Сушанський-Проскура Гавриїл, шлюб з Агафією Дубчанкою, українська шляхта, Красногорський м-р, 1733 р. 248
- Тарасевич Олександр Антоній [1640–1727], український гравер, керівник друкарні КПЛ, випускник КМА, 18 ст. 73 а
- Тарасевич Кирило, священник с. Дмитренка, 17–18 ст. 290
- Тарасій → Вербицький Тарасій
- Тароєв Василь Іванович, м. Москва, 17 ст. 243
- Телепнів Яфим, Олексіївський м-р на Угличі, 15.01.1624 р. 246
- Теодоркович Теофіль [Teodorkowicz Teofil], василіянин, 1777 р. 145
- Теодорович Іван, м. Колок, 26.10.1849 р. 420
- Терентійович Григорій, протодиякон, 11.08.1706 р. 320
- Терентій, ієрей, ієромонах, 18 ст. 375
- Терентій, син: Ігнат; брат: Стефан, 17 ст. 29
- Терешків, отаман городовий, м. Фастів, 05.05.1710 р. 338
- Терлецький Мефодій, єп. Холмський, 1646 р. 14
- Тернавський Яків [?], ієрей, потоцький пресвіт., 17 ст. 436
- Тесля Андрій, 02.05.1634 р. 278
- Тетяхин Тимофій Якович, новгородський прихожанин, стрілець старого московського Приказу, десятник, 18 ст. 391
- Тикич Мицько, 1772 р. 25
- Тилковський полковник, 17 ст. [Тимковський, з роду козацької старшини Переяславського полку, поч. 18 ст.] 368
- Тимкув Федір, Юсипецький м-р, 25.03.1725 р. 376

- Тимофеев Афанасій, піддиякон, 1698 р.,
Кітжинський м-р, 1748 р. 204
- Тимофеев Григорій, басанський прото-
ієрей, 10.11.1749 р. 318
- Тимофеев Спиридон, дев'ятинський
піп, 1641 р. 360
- Тимофій, ієрей, м. Милятин, 17–18 ст.
469
- Тимофій, ієрей, 11.07.1650 р. 129
- Тимофій, дружина: Параскева, 17 ст.
162
- Тимофій, наставник, 17–18 ст. 455 а
- Тимофій, ієрей, 1650 р. 129
- Тимофій, ярчовеський пресвіт., 27.11.
1726 р. 488
- Тимошенко Іван, тесть: Філіп, 17–18 ст.
340
- Тит, ієродиякон Молчинського м-ря,
18 ст. [Русичевський Тимофій Тит,
випускник, викладач КМА, на-
чальник Китаївської пустині]? 378
- Тихий Петро, КСС, 23.06.1812 р. 325
- Тихомиров Іоан Тимофійович, замоскво-
реський протоієрей, 18 ст. 411
- Тихон, архім., настоятель Кирилова
м-ря, Московщина, 1708 р. [Ти-
хон Соколов, вікарій, єп. Новго-
родський, Корільський, Ладозь-
кий]? 379
- Тихон, друкар КПЛ, 17 ст. 63
- Тихоневич Григорій, преосвященник
с. Бищі, листопад 1644 р., 17.02.
1684 р. 10
- Тихонов Лев Арсентійович, м. Москва,
17 ст. 393
- Тичина Федір Гаврилович, м. Ічня,
Чернігівська губ., Борзенський
пов., 19–20 ст. 421
- Тишкович Федір, 28.10 – 01.11.1638 р.
118
- Ткач Михайло, ктитор, м. Київ, 11.09.
1725 р. 456
- Ткачук Стефан, дружина: Анна; діти:
Василь, Данило; брат: Василь,
с. Глухи, 1743 р. 152
- Токажевський Макарій [Токаревський,
Tokarzewski Makarij, † 1678],
ігум. Успенського м-ря в Каневі,
Куп'ятицький м-р, ц. Пресвятої
Богородиці, 21.11.1653 р. 142
- Томанський Василь, м. Соколець, 17–
18 ст. 154
- Томанський Дмитро, м. Соколець, 17–
18 ст. 154
- Томаченець Іван, ктитор, с. Новосілля,
1688 р. 159
- Томенко Кіндрат, соколецький мель-
ник, 17–18 ст. 154
- Томиленко Михайло, 1619 р. 482
- Тонков Михайло, 17 ст. 408
- Топорнікови: Василь, Гліб, Тимофій,
16–17 ст. 79
- Торгвишський священик, с. Головні,
Любомське староство, 1646 р. 14
- Траумілер (?) Іакинт [Траулинський
Яків?], постриженець КМЖМ,
10.03.1747 р. 207
- Третяк Петро, свідок шлюбу Сушчан-
ських у Красногорському м-рі,
1733 р. 248
- Трифон, ієродиякон, 18 ст. 375
- Трішкович Дмитро, тарногородський
намісник, березень 1665 р. 443
- Тробчицький Ян, підстароста, с. Мод-
рин, 1669 р. 451
- Трофимович Мелетій, ієромонах, ігум.
м-ря Свв. апп. Петра і Павла в
Глухові, 17–18 ст. 308
- Трофимович-Козловський Ісая [†
15.03.1651], український учений-
теолог, ігум. КМПМ, ректор Ки-
єво-Братського м-ря, 1641 р. 136,
137
- Трохимович Сидір, дружина: Васили-
са; батько: Трохим, мати: Устина;
брат: Сава; м. Летичів, 17 ст. 28
- Троянівський Стефан, КММ, 28.09.
1777 р. 333
- Трубицькой Тимофій, 1803 р. 478
- Трушкевич Андрій, вовчківський по-
пович, м. Пилява, 17 ст. 93
- Туманський Андрій, протоієрей, ви-

- пускник КМА, співак; батько: Григорій Тимофійович, м. Басанськ, 18 ст. 318
- Тупгало Дмитрій Савич (Ростовський) [1651–1709], український культурно-релігійний діяч, письменник 477а
- Тупгало Сава [1660–1703], київський сотник, запорозький козак, батько письменника Дмитра Т., 18 ст. 377
- Тур Олексій, ігум. КМПС, 1669 р., 19.06.1671 р. 50, 101, 104
- Турович Андрій, ієрей, с. Порванич, 1697 р. 171
- Турович Георгій, ковельський пресвіт., 01.11.1700 р. 216
- Туруба Лановий Сидір, Литва, 08.03.1647 р. 11
- Уласенко Харко, 01.03.1703 р. 127
- Ульянов Іван Михайлович, посадська людина, м. Суздаль, 31.10.1689 р. 236
- Унківські: [брати] Георгій і Кузьма Яковлевичі, 1691 р. 27
- Усевич Філіп, дружина: Анна Байцарівна, 1637 р. 366
- Усінова Оксана, 1638 р. 118
- Утітьников Іван Нікітін, прихожанин ц. Спаса Христова, Росія, 17 ст. 253
- Ушинський Ієронім, архімандрит, старець КПММ, 18 ст. 227
- Фальківський Іриней [Іван Якимович, 28.05.1762 – 29.04.1823], архім., єп. Чигиринський, випускник КДА, професор богослів'я, бібліофіл, КММ, 1808, 1811 рр. 53, 61а, 78, 132, 215, 310, 321а, 333, 337, 394а, 484
- Федір, ієросхимонах, 18 ст. 375
- Федір, пресвіт. с. Калитинці, 17 ст. 281
- Федір [† 21.06.1718], ієрей с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 18 ст. 493
- Федір, олевський ієрей; дружина: Анна; сини: Іван [1732 р. н.], Григорій [1737 р. н.] 352
- Федір, павлівський ієрей, 18 ст. 281
- Федір, ієрей с. Криносівка [?], 26.02.1661 р. 110
- Федір, дружина: Тереса; сини: Іван, Григорій, с. Колісце 17.09.1715 р. 288
- Федір, с. Юр'їв, 17 ст. 428
- Федір, дружина: Оксимія, м. Пилява, 1704 р. 169
- Федір Олексійович, російський цар, Москва, листопад 1682 р. 320
- Федорів Карп, священик, 17 ст. 240
- Федорів Леонтій, диякон, 17 ст. 240
- Федоров Герасим, городівський піп, 1710 р. 249, 250
- Федоров Мусій, 1681 р. 74
- Федоров Матвій, 17–18 ст. 445
- Федорович Василь, стражник, чернігівський райца, 15.08.1686 р. 149
- Федорович Яків Федорович, мельник, 06.10.1676 р. 448
- Федорчик Іван, копилівський войтик; дружина: Олена, онук: Іван, 1683 р. 284
- Феодосій, єп. Володимирський і Берестейський, 16 ст. 112а
- Феодосій, ієромонах, 18 ст. 375
- Феодосій, чорний піп, ігум. Кирилова м-ря у Великому Новгороді, 09.04.1676 р. [Феодосій Яновський, архієп. Новгородський, у 1725 р. позбавлений сану, † 03.02.1726]? 409
- Феодосій, ігум., 1618 р. 77
- Феодосій Углицький, ігум. КВМ, архієп. Чернігівський, 1697 р. 165, 317, 484
- Феодосія Олексіївна, російська царівна, 1709 р. 318
- Феофілакт, архієп. Болгарський, КВМ, 06.03.1655 р. 487

- Феофілакт [† 28.04.1777], ієромонах Молчинського м-ря, 18 ст. 378
- Феропонтов, попович, Коширський пов., 1762 р. 266
- Фіалковський Феодосій, ритор КДА, 1811 р., 09.11.1815 р. 58, 200
- Філарет, митр. Київський, 14.05.1847 р. 141
- Філарет, ігум. Чорнобильського Різдва Христового м-ря, 19 ст. 432
- Філарет Никитич, патр. Московський, Суздальський пов., 17 ст. 276, 407, 432
- Філіп, зять: Тимошенко Іван, 17–18 ст. 340
- Фома, миловський пресвіт., 1684 р. 67а
- Фома, дружина: Тетяна, син: Нестор 07.11.1672 р. 81
- Фомін Фомка, пономар, Москва, 18 ст. 238
- Фон Міндін Іван Волюдимирович, російський землевласник; син: Олександр, 1861 р. 268
- Франц I, король, 04.07.1831 р. 489
- Франц II, король, 19 ст. 10
- Францішек, державний діяч, м. Студениці, 14.12.1713 р. 186
- Фролов Кузьма Никифорович [у постригу Кипріан], москвитин, 1681, 1703 рр. 320
- Фугас Павло, с. Рачин, 20.01.1709 р. 300
- Хавський Петро Васильович [1771–1876], дійсний статський радник, правник, дослідник російської хронології, автор численних праць, Москва, 26.05.1863 р. 473
- Халетський, хорунжий, 1729 р. 390
- Халієвський, державний діяч, м. Шелів, 17–18 ст. 286
- Харитина, інокія, Печерський дівочий м-р у Києві, 1684 р. 160
- Харкович Андрій, 1645 р. 31
- Харокінявський, суддя, губернатор, с. Утазівка, 18–19 ст. 181
- Хацинін Павло Іванович з Дубна, в неволі у Царгороді, 25.03.1681 р. 156
- Хворост, священник, 18 ст. 73
- Хитрово Богдан Матвійович [† 1680], боярин, представник уряду, окольничий, оружейничий Загороднева двора Московського пов., с. Кисове, 26.09.1667 р. 36
- Хмелевич Ілля [Chmielewicz Elias], немирівський декан, 17–18 ст. 103
- Хмельницький Зіновій Богдан [1595 – 27.07.1657], гетьман України, 18 ст. 436
- Ходкевич Григорій [† 1572], гетьман литовський, 16 ст. 27
- Ходкевич Ян Кароль [1560–1621], гетьман литовський, воєвода віленський, 17 ст. 65
- Ходюка Василь, ворсовський братчик, 1765 р. 257
- Холмогорець Іоан Тимофеев, ієрей, 17 ст. 123
- Холодокув Роман, дружина: Фекла; сини: Іван, Григій, Олексій; сина: Марія; дочка: Марія; брати: Микола, Кузьма, с. Модрин, 1688 р. 16
- Холошевський Климентій, есавинський писар, 1637 р. 79
- Хомичи: Андрій, Юрко, Василь Григорович, с. Вишня Бочарня, 09.11.1637 р. 117
- Хотченко Лукіан, 1638 р. 118
- Хотінь М.П., м. Ічня на Чернігівщині, 26.05.1927 р. 329
- Хреневич Селівон, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Хреневич Семен, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Худзінський Онофрій, ієрей, покутинський пресвіт.; дружина: Оринія; діти: Марія, Григорій, 17 ст. 155
- Худіювич Вікентія [Chudiowicz Wicenty], 1874 р. 95

- Хюшновський, державний діяч, с. Чернин, 06.10.1676 р. 448
- Хъладарац Матей, Сербія, 18 ст. 489
- Царина Василь, с. Корчоковка, 1713 р. 184
- Цейтіс вчитель, с. Тятовень Ловчанської єпарх., 1799 р. 307
- Центковський Лука [Cętkowski Lukasz], 17 ст. 65
- Цімарно Василь, с. Старий Поріч, 12.10.1758 р. 189
- Цісевський Микола, бучацький бакалавр, 17–18 ст. 348
- Ціховський Андрій, красноставський суддя, дружина: Констанція, дочка: Маріанна, 1717 р. 24
- Чабара Олексій Лукіянович – 36 р., дружина: Марія Іванівна – 38 р., сини: Тимофій – 17 р., Гнат – 14 р., Іван – 12 р., 18 ст. 295
- Чайковський Григорій, пресвіт. с. Ступинці, Китайгород 1721 р. 462
- Чаплиця-Шпаковський Іосиф, архім. Мелецький, , 18.06.1643 р. 34
- Чарнавський Яків, київський райца, 18.12.1618 р. 113
- Чарнецький Стефан [Czarniecki Stefan, 1599–1665], з шляхетського роду, 17 ст. 461
- Чацький Томаш, державний діяч, Володимирський пов., 06.10.1676 р. 448
- Чебоксаренін Феодосій, чорний піп, 14.08.1655 р. 234
- Ченец Павло, дружина: Оксинія Усінова, 11.11.1638 р. 118
- Червоний Антоній, дружина: Анастасія, 18 ст. 49
- Черетенко Калліст, ієромонах КВМ, 17 ст. 72а
- Черетенко Климентій, степанський міщанин, с. Рокитне, 14.12.1681 р. 273
- Черкаський, князь, з роду Потоцьких, 18 ст. 76, 176
- Чернавський Стефан, ієрей, боярський ділич з-під Білої Церкви, 04.10.1683 р. 157
- Черниш Дмитро, дружина: Анастасія, с. Слободка, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 49
- Черниш Марко, ієрей, рихтецький парох, 06.12.1715 р.; 1705 р. 403, 493
- Черняцький Іван, староста с. Перекиринець, 02.06.1836 р. 132
- Чернячок Стефан, горбакювський обиватель, дружина: Фекла, 18 ст. 420
- Чижевич Іван, 19 ст. 338
- Чижевич Григорій, ієрей, с. Форостове Лубенського пов., 06.10.1676 р. 448
- Чикало Хома, ожеговецький міщанин, 1640 р. 9
- Чипригуз Стах Петрович – 38 р., дружина: Євдокія Іванівна – 36 р.; діти: Петро – 12 р., Гаврило – 9 р., Ксеня – 14 р., 18 ст. 295
- Чирська Повшанка Агафія, 1597 р. 78
- Чорторийський князь, 17 ст. 162
- Чуквас Іоаникій з Пріштені, ієромонах Треаниського м-ря, 1733 р. 426
- Чуплаєвський Павло, ієрей с. Семєнівка, 13.04.1648 р. 146
- Чухрай Василь, дружина: Феодосія, 17 ст. 155
- Чухрій Петро Андрійович – 45 р., дружина: Марія Григорова – 35 р.; діти: Іван – 15 р., Параска – 17 р.; зять: Яків Білик – 24 р., дружина: Євдокія – 21 р., 18 ст. 295
- Чюрашев Григорій Михайлович, посадська людина, гороховлянин, 17–18 ст. 350
- Шарাপинків Стефан, дружина: Анастасія; син: Петро, 23.10.1749 р. 206

- Шарко Олифір, дружина: Оришка;
син: Макар; невістка: Химка,
05.11. 1682 р. 161
- Шаркович Григорій, модринський свя-
щеник, 1669 р. 451
- Шафарик Павло Йозеф, чеський вче-
ний славіст, м. Прага, 05.01.
1841 р. 271
- Шашук-Воронкевич Федір, дружина:
Параскева, 18 ст. 389
- Швець Василь – 27 р.; дочка: Марія –
4 р., 18 ст. 295
- Швець Григорій, 18 ст. 49
- Швець Лукаш, с. Ключ Ростоцький,
03.04.1726 р. 387
- Швець Тимко, м. Богуслав, 1707 р.
198
- Шворний Карпо, титар, 1832 р. 21
- Шевчук Петро Опанасович – 26 р.,
дружина: Меланія Макашко –
21 р.; її мати: Олена вдова – 57 р.,
її діти: Іван – 26 р., Яким – 17 р.,
Ксеня – 12 р., 18 ст. 295
- Шептицький Афанасій [1686–1746],
церковний діяч, єп. Львівський,
с. Михайлівці, 1733 р. 293, 366
- Шептицький Варлаам [1647–1715],
церковний діяч, єп., с. Бебех,
27.01.1715 р. 194
- Шергін Алексій, священник, його син:
Григорій Алексій, священник Про-
копівської ц., м. Іркутськ, 1836 р.
490
- Шередовчачка Феодосія Іваниха, бра-
танич: о. Іоан Дорібний, с. По-
січе, 1689 р. 460
- Шеремет Петро Борисович, 20 ст. 346
- Шереметьєв Петро Борисович, з бояр-
ського роду, граф, київський
воевода, 19–20 ст. 346
- Шилов Родіон, 17 ст. 408
- Шиманська Наталія, 18 ст. 49
- Шинявський Іван Олександр, свідок
шлюбу панів Сущанських у
Красногорському м-рі, 07.06.
1733 р. 248
- Шипілов Іван Іванович, канцелярист
курського магістрату, 17–18 ст.
480
- Ширяєв Григорій Авдеев, 18 ст. 350
- Шкірнова Кристина, 18 ст. 49
- Шликов Петро, 17 ст. 408
- Шлюбич-Заленський Лев, єп. Воло-
димирський в 1678–1708 рр.,
1693 р. 28 а
- Шматлай Іван, пилявецький війт,
01.09.1704 р. 169
- Щматович Венедікт, 18 ст. 477а
- Щматович Михайло, 18 ст. 477а
- Шодуар, барон, бібліофіл, Прага, 05.10.
1841 р. 271
- Шохів Іван, 17 ст. 408
- Штефенко Мирон з роду Могилев-
ських, дружина: Гафа; син: Ігна-
тенко; батько: Штефан Ігнатен-
ко, мати: Марія; брат: Федір,
окнинський двірник, його сини:
Семен, Василь; брат: Мирон, Хо-
тин 1656 р. 109
- Шугов Семен, суперексл. 19 ст. 61а
- Шуйський Іван Іванович, боярин, князь,
вотчина: с. Парське, 06.01.1736 р.
126
- Шулборський Домінік, державний ді-
яч, с. Корчівка, 07.05.1713 р. 184
- Шульговський, 22.02.1974 р. 478
- Шуляковський Василь, ієрей, с.
Ключ Ростоцький, 03.04.1720 р.
387
- Шумборський Пилип Феліціан [Szum-
borski Feliciyan, 1771–1851], біс-
куп Хелмської діоцезії; Ростоць-
ка парафія, василіянин, 04–
16.11.1868 р. 387
- Шумлянський Йосип [Іван, 1643–
1708], єп. Львівський, 17–18 ст.
286
- Шумович Василь, дружина: Агафія,
Порицьк, 1668 р. 450
- Щебрик Кирило Кирилович – 53 р.,
дружина: Ірина Васильєва – 49 р.;

- сини: Федір – 18 р., Микита – 24 р., його дружина: Марія Андрієва – 22 р.; зять: Микита – 25 р., дружина: Марія – 21 р., 18 ст. 295
- Щенсний Потоцький Казімир [Szczęsny Potocki Kazimierz], староста сокальський, гетьман коронний, 1692–1702 рр., 1693 р. 28 а
- Щербацький Тимофій [Тихін Іванович, 1698 – 18.04.1767], український церковний діяч, архім. Печерський, митр. Київський, Московський, випускник КДА, Київ, 11.03.1750 р. 332
- Щур Олексій, ієросхимонах, духовник КПЛ, 28.01.1924 р. 415
- Юзеф, пан, м. Студениці, 1713 р. 186
- Юліта, черниця, 18 ст. 375
- Юрій, волинський скарбник з Корчмина на Порванчу, 1697 р. 171
- Юстимія, черниця, 18 ст. 105
- Юрченко Федір, 1714 р. 260
- Юцканич Іван, ктитор с. Новосільці, 1688 р. 159
- Ющик Василь, Холмський м-р, 29.11.1689 р. 283
- Яблоновський Ян, 18 ст. 203
- Яворський Стефан [Симеон, 1658 – 27.11.1722], український церковний і політичний діяч, митр. Рязанський і Муромський, організатор вищої освіти в Росії, поет, публіцист, КПЛ, серпень 1719 р. 212, 226, 322
- Язиков, 17 ст. 408
- Яким, козак війська Запорозького, Спасопреображенський м-р, Вовчок, 17 ст. 159
- Якимович Авксентій, ігум. Густинського Троїцького м-ря, 17 ст. 237
- Якимович Федір, борущківський обиватель, м. Новосинява, 1732 р. 348
- Яків, священик, 17–18 ст. 340
- Яків, бубновський священик, 1643 р. 9
- Яків, бузький пресвіт., намісник золочівський, Золочів, 18.07.1663 р. 224
- Яків, локацький священик, 1643 р. 9
- Яків, п'ятницький попович, 1681 р. 449
- Яків Стефанович, батько: Стефан – диякон; тесть: Вербка І. В.; с. Луки, 1709 р. 413
- Яків, юсковський священик Сенчанської сотні Лубенського полку, 1737 р. 359
- Яків, ієрей, немирівський обиватель, 1714 р. 260
- Яків, Володимирський пов., 1676 р.
- Яків, козак з с. Мошичі, м. Стародубів, 17 ст. 106
- Яковлев Никита, піп, 1641 р. 360
- Яковович Василь, жінка – Настасія; діти: Марія, Олена, Єринія, Іван, с. Пятничани, 25.10.1719 р. 185
- Яковович Пилип, козак війська Запорозького, дружина: Василиса Лаворковна, Канів, 03.11.1635 р. 115
- Яловицькі, пани, фундатори Мілецького м-ря, 17 ст. 213
- Ямінський Григорій, 17 ст. 348
- Ян з Піскової Скали, великопольський стольник, коронний староста краковський, бицький, бохенський, м. Порицьк, 1668 р. 450
- Ян Казімир, король Польщі, 1648, 1653, 1669 рр. 142, 146, 451
- Яремов Ілько – 28 р., дружина: Марія Іванівна – 26 р., 18 ст. 295
- Ярмол, вйт, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Яролинський, державець, с. Дроговижі, 09.04.1667 р. 148
- Ярофей, священик с. Стрільці, 21.09.1644 р. 15
- Ярошевич Афанасій, Львів, 05.04.1681 р. 382
- Ясинський Варлаам [† 22.08.1707], митр. Київський, архім. КПЛ, ректор КМА, 1685, 14.01.1691 р.,

- 11.06.1696 р. 54, 56, 82, 255, 261, 330, 395, 487
- Яскевич Іоан, с. Шпаків, 15.08.1717 р. 38
- Ясниковський Афанасій, ієромонах, намісник пінський КМПМ, 13.01.1746 р. 396
- Ясноводський Василь, 18 ст. 218
- Ясноводський-Рубаков Олександр, військовий канцелярист, 18 ст. 218
- Яцевич Роман, священик, 02.01.1695 р. 163
- Яцевський, дружина: Анна; син: Василь; свекорка: Настасія Борщівська, 19.04.1706 р. 44
- Яшкевич Яким, острожецький священик, ц. Св. Трійці, 17–18 ст. 130

Географічний покажчик

Астраханський Успенський собор,
11.11.1778 р. 40

Бабин с., Калуський пов., Галичина,
ц. Св. Архістрати́га Михайла,
18 ст. 181

Бар м., Поділля, 1734 р. 32

Баришівка м., Полтавщина, хр. Св.
Трійці, 17.05.1686 р. 345

Басанськ, Чернігівщина, ц. Різдва Прес-
вятої Богородиці, 18 ст. 318

Батурин м., Чернігівщина, 18 ст. 351

Баховська Громада, перемишльська
земля, 11.04.1698 р. 341

Бєбєхи с., лятєчівський пов., хр. Св.
Миколи, 27.01.1715 р. 194

Бєлашиці с., хр. Св. вмч. Димитрія,
14.06.1691 р. 285

Бєлевська ц. хр. Благовіщення Прес-
вятої Богородиці, 18 ст. 150

Бєлград м., Сєрбія, 10.09.1689 р. 489

Бєндюги с., Сокальський пов., 11.01.
1705 р. 428

Бєрезняки с., ц. Св. Іллі, 19 ст. 21

Бєрезоточка громада, с. Бєрезоточи,
хр. Покрови Прєсвєятої Богороди-
ци, 20.06.1660 р. 369

Б. Городок пос., Калінінська обл., Ро-
сія, 20 ст. 406

Бищі [Біщи] с., Білгородський пов.,
ц. Покрови Прєсвєятої Богородиці,
1644 р. 10

Біла Горлиця с., ц. Св. Архістрати́га
Михайла, 17 ст. 358

Біла Криниця, 1859 р. 249

Біла Церква с., Сєрбія, 1700 р. 270

Біла Церква м., Україна 17 ст. 157

Білоостоцький м-р, Білорусь, 1618 р.
77, 223, 242

Білоч, 17.07.1739 р. 459

Бобруйськ с., Київська єпарх., прото-
попю́пія козелецька, 18 ст. 129

Богачка с., Полтавщина, ц. Різдва Прє-
свєятої Богородиці, 1636 р. 359

Богданівка с., Вінничина, ц. Св. ап. Іо-
ана Богослова, 1746 р. 128

Богуслав м., Черкащина, хр. Св. Трій-
ци, 1707 р.; хр. Св. Миколи, 21.12.
1709 р. 198, 259

Болотня, 1642 р. 71

Боніца с., Сєрбія, ц. Іоана Предтечи,
18 ст. 270

Борзна м., Черкаський жіночий м-р
Казанської Божої Матєрі, 18 ст.
251

Борки с., 09.11.1637 р. 117

Борохов с., Волинь, хр. Ап. Іоана Бо-
гослова, маєтність М.В. Красєв-
ського, 17–18 ст. 404

Бохотєцьк, ц. Різдва Прєсвєятої Бого-
родиці, 1694 р. 122

Брайкове с., 1798 р. 363

Братства: Бабинське, ц. Св. Архістра-
ти́га Михайла, 18 ст. 181

Витачівське ц. Здвиження Чєсно-
го Хрєста, 08.12.1721 р. 258

Володимиро-Волинське, ц. Св.
Благовіщення 17–18 ст. 112а

Ворсовське, хр. Свєтитєля Хрис-
това Миколи, 1765 р. 257

Грилієвське Свєто-Микільське,
м. Богуслав, 21.12.1709 р. 259

Іцківське хр. Вмч. Параскєвії,
15.03. 1739 р. 463

- Китайгородське хр. Різдва Христова, 1721 р. 462
- Корчюківське ц. Св. ап. Іоана Богослова, 1713 р. 184
- Купинське, 18 ст. 191
- Лотовецьке, 22.02.1759 р. 441
- Львівське, Преображення Пресвятої Богородиці, 17 ст. 282
- Острозьке Свято-Миколинське, 18 ст. 152
- Пановці Муровані, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1774 р. 460
- Пилявське, ц. Успіння Пресвятої Богородиці; Св. вмч. Георгія, 1704 р. 169
- Преображенське, 17–18 ст. 282
- Слобідське ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 48
- Студеницьке, Успіння Богородиці, 01.05.1726 р. 168, 169
- Брезове с., хр. Іоана Хрестителя, Чорногорія 270
- Бреславль м., Володимирський пов., Волинь, хр. Воскресіння Господня, 17 ст. 248
- Бровари м-чко, Київщина, хр. Свв. апт. Петра і Павла, маєтність КПЛ, 28.07.1689 р.; хр. Пресвятої і Живоначальної Трійці, 17 ст. 170, 353
- Брунївка с., хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 18 ст. 188
- Брянськ м., Гродненський пов., Білорусь, 17 ст. 408
- Будапешт м., 1904 р. 489
- Будим м., Сербія, 10.09.1689 р. 489
- Бузьки м., ц. Св. П'ятниці, 17 ст. 151
- Бутятичі с., хр. Св. Миколая Чудотворця, 1661 р., 10.03.1701 р. 9, 233
- Бучач м., Поділля, 17–18 ст. 348
- Вашковці с., 1737 р. 22
- Великий Узвіз с., ц. Зішестя Св. Духа, 17.10.1764 р. 124
- Вербіж с., Коломийський пов., Галичина, ц. Св. Архістратиґа Михайла, 1680 р. 95
- Веретені с., Марицька вол., 17 ст. 408
- Верськ с., ц. Св. і Живоначальної Трійці, 11.04.1698 р. 341
- Верхнячки с., Київщина, 26.09.1818 р., 30.09.1819 р. 103
- Вигов, Волинь, 21.07.1719 р. 184
- Вигурів, хр. Свв. Архістратиґа Михайла і Георгія Побідоносця, Чернігівщина, 1698 р. 458
- Висоцьк, Волинь, 14.02.1724 р.; 11.01.1705 р. 388, 428
- Витачів с., Київщина, ц. Здвиження Чесного Хреста, 08.12.1721 р. 258
- Вишнівська громада, 1634 р. 278
- Вищі Верещаки с., Черкащина, Преображенська ц., 17.02.1843 р. 37
- Вільно м., Литва, 25.05.1649 р. 142
- Вінниця м., 20.11.1793 р. 260
- Влашинівська ц., Галичина, 1640 р. 127
- Вовчок, м-р Спаса Преображення Христова, 17 ст. 159
- Волинська Духовна Семінарія, 47, 77, 213, 223, 224, 242, 286, 441, 449, 465
- [Волинське] Т-во дослідників Волині, 457
- Волковинці с., 1709 р. 194
- Вонілов, 1671 р. 156
- Волюдав [Влодава] м., Седлїцький пов., 17 ст. 73
- Волюдимир м., Волинь, ярмарок, 1661, 1718 рр. 9, 304
- Волошкове с., 01.06.1776 р. 132
- Воронєцький громадський волосний м-р, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 30.07.1807 р. 35
- Вороніж → Оптина пустинь
- Ворсовка м., ц. Св. Миколи, Київщина, 1765 р. 257
- Вязовка с., ц. Вознесіння Господня, Волинь, 1678, 28.02.1761 рр. 362
- Гавай с., Угорщина, хр. Св. Миколи, 1716, 1915 рр. 372
- Гадяч м., 29.09.1699 р. 280, 385
- Гамаліївський Різдва Богородиці м-р,

- Харлампіївська пустинь, Чернігівська єпарх., 17–18 ст. 229, 309, 391а
- Гардашівка с., Київська єпарх., Уманський пов., ц. Покрови Пресвятої Богородиці, 03.11.1850 р. 463
- Гейсінки [Гайсин] с., Вінничина, ц. Св. Дмитра, 14.02.1835 р. 344
- Глаговець, хр. Св. Іоана Златоуста, 1691 р. 467
- Глібов, ц. Св. Архістратига Михайла, 1701 р., 01.01.1788 р. 440
- Глухи с., Волинь, ц. Св. Іоана Богослова і Св. Миколи, 1743 р. 152
- Глухів м., Чернігівщина, 29.07.1698 р. 62, 334
- Глухівський м-р Свв. апп. Петра і Павла, 18 ст. 308, 477
- Гнила с., Галичина, 1656 р. 109
- Головня с., любимське староство, 1646 р. 14
- Гноєнськ, Черкащина, ц. Св. Василя Кападокійського, 09.03.1678 р. 447
- Годунівка с., глухівська протопопія, хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 11.06.1725 р. 381
- Горбакювка с., 18 ст. 420
- Горингород м-ко, Рівненський пов., Волинь 65
- Город, ц. Різдва Христового і Святителя Чудотворця Миколи і Св. вмц. Катерини, 17 ст. 249
- Городецьк, хр. Св. Миколи Чудотворця, 02.06.1667 р., 1726 р. 437
- Городля м., хр. Св. вмц. Параскевії, 1633 р. 7
- Городиський Свято-Преображенський м-р, 17–18 ст. 258
- Городна с., на Підляшшю, Дорогицький пов., хр. Св. Миколи, 01.10.1674 р. 445
- Гребенів, Галичина, 1840 р. 304
- Гринівці с., хр. Св. Архістратига Михайла, 1656 р. 109
- Гриців м., Заславський пов., Волинь, 24.03.1712 р. 441
- Гулявець с., ц. Св. Архістратига Михайла, 17–18 ст. 46
- Гуркове с., Галичина, 1769 р. 103
- Густинський Троїцький м-р, 17 ст. 237, 418
- Данелійовичі с., Білорусь, ц. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 29
- Данилів, 1627 р. 5
- Данилівський Липник → Липник Данилів
- Дворець с., 27.06.1710 р. 47
- Девицька громада, хр. Св. Воскресіння Христового, 18.06.1705 р. 343, 373
- Деятина Маскитка [?], Кармаринська волость, 17 ст. 408
- Дмитренка с., ц. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 290
- Доброствор м., Львівщина, 17 ст. 274
- Довга Горішня с., маєтність Вонилова, ц. Св. Миколи, 1671 р. 156
- Домонтів с., Київщина, ц. Трьох Святителів Василя Великого, Григорія Богослова, Іоана Златоуста, 06.11.1693 р. 157
- Донська обитель, 10.09.1712 р. 239
- Дроговижі с., Львівщина, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1667 р. 148
- Дубна, Волинь, ц. Св. вмц. Георгія, 25.03.1681 р.; 1638 р. 118, 156
- Дубовська громада, 11.04.1698 р. 341
- Дунаївці м., Поділля, хр. Різдва Христового; ярмарок 16–17 ст., 06.05.1737 р. 71, 187, 402а
- Єлецький м-р, Росія, 09.05.1748 р. 105
- Жидачів м., Галичина, 31.05.1708 р. 376
- Жукин с., хр. Св. Чудотворця Христового Миколи, 1655 р. 8
- Жировецький м-р чину св. Василя, 1758 р. 67
- Журавицько-омеленський приход, 1849 р. 420
- Завіщани с., Покровська слобода, Київська губ., ц. Покрови св. Богородиці, 19 ст. 118а

- Загайці с., Кременецький пов., Волинь, ц. Здвиження Чесного і Животворного Хреста 1744, 1748 рр. 180, 296
- Загоровський м-р, Мінська єпарх., ц. Різдва Богородиці, 1649 р., 06.02.1688 р. 145, 383
- Загребля с., Городище, ц. Святителя Христова Миколи, 01.03.1703 р. 127
- Задонський Тешевський Богородицький Володимирський м-р, Росія, 18 ст. 375
- Замоскворіччя, ц. Іоана Предтечи, 18 ст. 411
- Замоття, слобода, Росія, жіночий скит, 19 ст. 252, 253
- Запоріжжя, 18 ст. 127
- Золочів м., 11.09.1660 р.; хр. Св. Миколи, 18.07.1663 р. 19, 224
- Іванівка с., 1713 р. 181
- Іваничи с., Волинь, вотчина Л. Богущевича-Іваницького, ц. Благовіщення, 06.05.1579 р. 112а
- Іркутськ м., ц. Спаса, 09.02.1771 р. 99
ц. Св. Прокопія 1836 р. 490
- Ісаєвське с., ц. Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 326
- Ічня м., Чернігівщина, 22.04.1852 р.; 26.05.1927 р. 327, 421
- Казань м., 1721 р. 238
- Кагалтка (?) м-ко, 1845 р. 202
- Калинівка с., 17–18 ст. 175
- Калитинці с., 17 ст. 281
- Кальне м., скольщина, 1874 р. 95
- Каменський м-р, 1774 р. 367
- Кам'янець м., хр. Преображення Христова, 1705 р. 48, 295
- Кам'янець-Подільськ м., 1682 р. 436
- Кам'янець-Подільське Давньосховище єпархіально-статистичного комітету; Музей церковно-історичного археологічного товариства 22, 32, 44, 49, 159, 172, 181, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 199, 320, 403, 433, 436, 452, 455, 459
- Кам'янець-Подільський державний університет 22, 189, 462
- Кам'янка с., хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 175
- Канів м., Черкащина, хр. Св. Трійці, 03.11.1635 р. 115
- Караївка с., 18 ст. 420
- Катунок с., ц. Св. вмц. Варвари, 18–19 ст. 432
- Катунська Слобідка, 17–19 ст. 432
- Керебердіївка с., Черкащина, хр. Св. Трійці, 03.11.1635 р. 115
- Київ м.: 354, 394, 413, 438
ц. Свв. мчч. Бориса і Гліба на Подолі 1634, 1707 рр. 39, 278
ц. Введення Пресвятої Богородиці, 18 ст. 267
хр. Вознесіння старообрядницький, 1928 р. 125
хр. Зішестя Св. Духа на Подолі, 472
ц. Св. рівноап. царів Костянтина і Олени на Подолі 11.09.1725, 30.05.1759 рр. 312, 456
ц. Покрова Пресвятої Богородиці в Слободі Покровській, 19 ст. 118 а
ц. Преображення Господня на Подолі, 18 ст. 265
ц. Різдва Христова, 25.09.1675 р., 1709 р. 193
- Братський м-р, 17 ст. 88
- Видубицький м-р, 17–18 ст. 51, 72а, 91, 97, 100, 134, 165, 291, 323, 367, 371, 474, 484, 487
- Зібрання Младенчеське ім. Благовіщення Пресвятої Богородиці, 25.03.1701 р. 364
- Кирилівський м-р Св. Трійці, 1666 р. 328
- Китаївська Свято-Троїцька пустинь, хр. Прп. Сергія 1750 р., 01.01.1730 р. 84, 105, 386, 399
- Межигірський м-р, ц. Преображення Господня, 23.04.1615 р. 119, 157, 207
- Микільський Пустельний м-р 4,

- 50, 83, 86, 98, 101, 104, 108, 113, 135–137, 211, 214, 227, 269, 313, 319, 396, 453
- Михайлівський Золотоверхий м-р, 17–18 ст. 39, 41, 42, 53, 79, 85, 112а, 116, 117, 132, 200, 209, 215, 225, 280, 310, 321а, 325, 333, 337, 339, 384, 385, 394 а, 400, 438, 439, 458, 470, 476
- Печерська Лавра 2, 3, 5, 8, 40, 41, 43, 52, 67а, 73а, 74, 90, 98, 105, 106, 108, 118, 120, 124, 133, 134, 137, 139, 141, 160, 195, 201, 202, 209, 212, 221, 222, 226, 231, 239, 259, 262, 264, 264а, 289, 292, 305, 316, 322, 323, 336, 342, 364, 365, 370, 395, 399, 402, 408, 413, 415, 419, 422, 440, 454, 473, 475, 487, 489
- ц. Св. Антонія, печера 124, 201, 212, 289, 305, 415, 419, 471, 475
 - ц. Св. Феодосія, печера 195, 262, 264, 264а, 269, 414, 419, 454, 486
 - хр. Вознесіння Господня дівочого м-ря 160, 470
 - хр. Воскресіння Христова 256, 292
 - ц. Здвиження Чесного Хреста 133, 141, 147, 212, 289
 - хр. Петра і Павла 170, 353
 - ц. Успіння Богородиці 139, 201, 222, 272, 336, 395, 402
 - ц. Св. Трійці 43, 202, 364, 365
 - друкарня, 1769 р. 221, 365, 470
- Петропавлівський м-р, 18 ст. 415
- Софійський дівочий м-р [Киево-Богословський м-р] 263
- Софійський кафедральний м-р 21, 54, 56, 61а, 62, 67а, 82, 111, 128, 142, 204, 218, 220, 235, 241, 248, 255, 257, 261, 275, 316, 325, 332, 358, 362, 368, 369, 375, 377, 381, 398
- Навчальні заклади, установи: Гарнізон, 1735 р. 231
- Духовна академія, Духовна семінарія 1, 8–10, 15–17. 34, 37, 72а, 103, 113, 120, 129, 182, 192, 270, 277–279, 284, 304, 340, 376, 387, 388, 392, 409, 425, 428, 436, 443, 445, 451, 463, 467, 481, 482, 489, 490
- Община старого ритуалу 119, 134
- Університет св. Володимира 64а, 324
- Киселі с., Росія, 10.04.1942 р. 232
- Кисово с., Московщина, ц. Св. ап. Іоана Богослова, 1667 р. 36
- Кітжинський Благовіщенський м-р, 1748 р. 204
- Ключ Ростоцький, ц. Покрови Пресвятої Богородиці, 03.04.1726 р. 387
- Ключ Сашковський, 17 ст. 69
- Ключ Студеницький, Поділля, 08.08.1747 р. 168
- Ковель м., Волинь, 17 ст. 216
- Кодне с., Путивльський пов., Полтавщина, 11.11.1677 р. 381
- Козарі → Новокозарі
- Козлин с., Луцький пов., 18 ст., Рівненський пов., Волинь, 19 ст. 65
- Колачківці с., хр. Різдва Богородиці, 1714 р. 25
- Колісце с., 17.09.1715 р. 288
- Колодницька громада, 1698 р. 341
- Колок м-чко, журавицько-омеленський приход, 26.10.1849 р. 420
- Конвиця с., юр'ївська громада, 17 ст. 429
- Колбасне с., Суздальський пов., ц. Преображення Господня, 17 ст. 276
- Колодницька громада, Волинь, 11.04.1698 р. 341
- Коломак р., 17 ст. 358
- Константинів, хр. Св. Василя, 17 ст. 368
- Копачів м., хр. Св. Пророка Іллі, 1707 р. 21
- Копиловка с., ц. Василя Великого, 1685 р. 284
- Корецьк, ц. Св. П'ятниці, 1666 р.:

- хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 1681 р. 449
- Коростошев м., Житомирщина, ц. Св. Богоявлення, 1574 р. 28
- Корсунь м., Черкащина, ц. Воскресіння Христова, 1662 р. 12
- Коршево с., ц. Здвиження Чесного і Животворного Хреста, 1701 р. 176
- Корчювка с., ц. Св. Іоана Богослова, 07.05.1713 р. 184
- Косівський м-р, хр. Св. свт. Миколая, 1696 р. 468
- Косниця, Поділля, 17 ст. 69
- Кочорівка с., хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17 ст. 275
- Краків, Польща, 18 ст. 79
- Красилівка с., ц. Різдва Христова, 18 ст. 45
- Красногорська Чорнуска ц., 17–18 ст. 280, 433
- Красногорський Чорнуський м-р, 1733 р. 248
- Красностав, ц. Св. Трійці, Волинь, 1717 р. 24
- Кратове с., Карачівського пов., 17 ст. 408
- Кременець м., 1643 р.; ц. Св. вмц. Параскевії, 1733 р. 9, 293
- Креничі с., Київщина, ц. Пресвятої Покрови, 18 ст. 263
- Кролевець м., Чернігівщина, хр. Св. Воскресіння, 1700 р. 26
- Кронштадт м., Богоявленська ц. 64а
- Кулемчицький м-р Успіння Пресвятої Богоматері, 11.01.1705 р., 14.02.1724 р. 388, 428
- Куманів с., Поділля, ц. Св. Архістратига Михайла, 14.11.1722 р. 298
- Купетицький м-р, Білорусь, ц. Введення Пресвятої Богородиці, 1649 р., 21.11.1653 р. 142
- Купин с., Поділля, хр. Св. Архістратига Михайла, 1716 р. 191
- Курманів с., Любельщина, хр. Св. Миколи, 17 ст. 368
- Курськ м., ц. Св. Преображення, 1803 р., 22.09.1930 р. 158, 480
- Ларинове с., ц. Воскресіння Христового, 1673 р. 374
- Летичів м., Поділля, ц. Св. Михайла, 17 ст. 28
- Ликове с., Путивльського пов., Полтавщина, 1923, 1925 р. 205, 351
- Липинки с., 03.04.1720 р. 387
- Липник Данилів с., скиткова ц. Прп. о. Онуфрія, маєтність КММ, 1705 р. 339
- Литовське м-чко, хр. Введення Пресвятої Богородиці, 11.03.1677 р. 442
- Ломов Нижній город, Росія, дом Пресвятої Богородиці, 1650 р. 424
- Лубенський Мгарський м-р, ц. Богоявленого Преображення, Полтавщина, 25.12.1639 р. 131
- Лугин м-чко, Чернігівщина, 1727 р. 23
- Луки с., Київщина, 09.05.1709 р. 413
- Львів м., 1711, 1717 р., 20.01.1719 р. 91, 151, 177, 301, 306
- Львів м., хр. Св. Онуфрія; хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 274, 382, 462
- Любарка с., ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 29.10.1688 р. 363
- Максаковський м-р, Росія, 19 ст. 251
- Мала Побоянка с., Київщина, ц. Св. вмч. Дмитра, 1745 р. 190
- Марков с., Росія, 18 ст. 30
- Мгарський м-р, 28.02.1761 р. 362
- Мена, Чернігівщина, 11.03.1679 р., КПЛ, 23.09.1685 р. 395
- Микільська Ромона с., 1662 р. 375
- Микулин, 22.02.1759 р. 441
- Милятин м., ц. Вмц. Параскеви, 17–18 ст. 469
- Миронівка с., на Богуславщині, 18–19 ст. 419
- Михайловці с., Поділля, ц. Св. вмц. Параскеви, 1733 р. 293
- Мілецький м-р, хр. Св. чудотворного Миколая, 1637, 1643, 1660 р. р. 34, 79, 140, 213
- Мілява с., Волинь, хр. Заложення Вос-

- кресіння Господа нашого Ісуса Христа, 1680 р. 163
- Мішехнове [?], ц. Благовіщенської Богородиці, 17 ст. 244
- Могилів м., Поділля, 09.05.1792 р. 32, 116, 123
- Модрин с., Любельщина, ц. Воскресіння Христова, 1647 р., 1669 р., 15.05.1695 р. 16, 279, 451
- Молчинський Софроніївський пустельний м-р Пресвятої Богородиці, Полтавщина, 17–18 ст. 102, 206, 217, 315, 331, 351, 378, 401, 485
- Підмонастирська Слобідка, 30.01.1710 р. 351
- Моршанськ м., Барашевська слобода, Росія, 1792 р. 397
- Москва м., 17–18 ст. 32, 102, 222, 310, 312, 328, 336, 347, 402, 424, 436
- Москва: ц. Свв. Афанасія і Кирила, 1863 р. 473
- соб. Живоносного Христова Воскресіння, 1681, 1686 рр. 318, 320
- хр. Миколи Чудотворця, 17 ст. 238
- хр. Св. Архистратига Михаїла, 09.08.1674 р. 256
- Спасів м-р, друкарня, 17 ст. 316, 317
- Чудов м-р, 1724 р. 102
- Московщина: ц. Вмц. Катерини, що на Вспольї за р. Москвою, 17–18 ст. 243
- ц. Знамення Пресвятої Богородиці і св. угодника її Климентія 240
- ц. Іоана Златоуста, 18 ст. 427
- домова ц. Архистратига Михаїла, 18 ст. 244
- Кирилов м-р, 18 ст. 379
- Мошенський Свято-Вознесенський м-р, 17–18 ст. 21, 416
- Мошичі с., 17 ст. 106
- Мукачів м., 28.04.1708 р. 95
- Мястківка м., Поділля, хр. Благовіщення Пресвятої Богородиці 1708 р. 199
- Немирів м., брацлавське воєводство, Вінничина, ц. Св. Трійці, 1744 р. 32, 103, 144, 175, 260
- Нестеровці с., маєтність п. Дідковського на Золочові, Галичина, 11.09.1660 р. 19
- Никольське с., Московщина, ц. Св. Миколи Чудотворця, 1694 р. 434
- Ніжин м., Чернігівщина, 26.05.1927 р. 27
- Ніш м., Сербія, 10.09.1698 р. 489
- Нова Синява м., 09.04.1732 р. 348
- Нова Слобода с., Путивльський р-н, Полтавщина, 16.07.1925 р. 217
- Новгород Вел. м., ц. Козми і Доміана, 18 ст.; Кирилівський м-р, 1676 р. 272, 391, 409
- Новгород-Сіверський м., Чернігівщина, 28.06.1927 р. 357
- Новий Ванков, ц. Миколая Чудотворця, 29.08.1701 р. 254
- Новий Поріч с., 12.10.1758 р. 189
- Новокозарі с., ц. Св. Миколи, 08.09.1770 р. 23
- Новоселецька Георгіївська ц., 17.02.1843 р. 37, 211
- Новосілки с., ц. Св. Миколая, 18–19 ст. 38
- Новосілки, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 1670 р., 06.08.1688 р. 159, 430
- Носкове с., Поділля, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 1717 р. 177
- Носові Млини, ц. Св. Покрови, 1699 р. 20
- Озерне м., Галичина, 16 ст. 71
- Олеськ, Галичина, 20.09.1718 р.; 1732 р. 157, 352
- Олонецька духовна семінарія, 30.08.1866 р. 425
- Олчедаїв Вищий с., Поділля, 19.06.1731 р. 302
- Омеленськ, Росія, хр. Вознесіння Господня і ц. Св. Архистратига Михаїла, 1685 р. 405

- Омитків, Поділля, ц. Св. Покрови, 01.01.1788 р. 440
- Оптина [Опато́ва] пустинь, Росія, Олексіївський м-р, 18 ст. 406
- Остер на Самарі, Росія, 17 ст. 342, 408
- Острожецьк, ц. Св. Трійці, 17–18 ст. 130
- Островит Малий с., 1638 р. 118
- Острог м., Волинь, 17 ст. 237
- Охмач, 04.10.1683 р. 157
- Ошитковка, Чернігівщина, ц. Покрови, 1788 р. 440
- Павликовці с., Брацлавщина, Поділля, ц. Введення Пречистої Богоматері, 18 ст. 281
- Павловськ с., 1810 р. 393
- Пановці Муровані с., ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1619 р., 23.04.1774 р. 460, 482
- Парське с., ц. Предтечи Іоана та Трьох Святителів, 1736 р. 126
- Перекеринці с., Поділля, 24.06.1715 р.; ц. Св. Миколи, 02.06.1836 р. 132, 172
- Переславль Рязанський, 06.06.1642 р., 1748 р. 204, 245
- Переяславський кафедральний м-р, Володимирська єпар., 21.11.1704 р. 290, 422
- Пилява м., ц. Пресвятої Богородиці; хр. Св. вмч. Георгія, 01.09.1704 р. 93, 169
- Піскова Скала, Польща, 1668 р. 450
- Піщане с., Золотоноський пов., ц. Живоначальної Трійці, 28.07.1700 р. 197
- Плове с., 18 ст. 167
- Подільська Духовна Семінарія 21, 245, 249, 250, 281, 366, 418, 434
- Покровське Єрденево с., вотчина кн. Голіцина С.Б., ц. Покрови Св. Богородиці, 1718 р. 412
- Полоцьк, Вітебський пов., 1862 р. 65
- Полтава м., 27.06.1709 р. 487
- Порванче с., Поділля, хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 1696 – 30.12.1697 рр. 171
- Порицьк, Волинь, хр. Св. Архістрати́га Михайла, 1668, 1796 рр. 450
- Порицький м-р, Волинь, ц. Успіння Богоматері, 17 ст. 28 а
- Порохня с., хр. Введення Пресвятої Богородиці, Волинь, 15.02.1730 р. 287
- Посіч, Галичина, 1689 р. 460
- Потоцьк, ц. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 436
- Почаївська Лавра, Волинь, 5, 88, 210, 219, 376, 402а, 488
- Почепів, Чернігівщина, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 25.12.1684 р. 158
- Прага м., Чехія, 05.10.1841 р., 1862 р. 65, 271
- Пріштенє м., 1733 р. 426
- Пулма с., Волинь, ц. Св. Чудотворця Миколая, 20.09.1718 р. 178
- Путивльська центральна районна б-ка 410, 433а
- Пятничанський м-р Успіння Пресвятої Богородиці, Поділля, 25.10.1719 р. 185
- Радіоновка с., ц. Св. Покрови, 17–18 ст. 381
- Радульська Слобода, Чернігівщина, 16.09.1814 р. 125, 251
- Ракова пустинь, 1669 р. 226
- Раковець Великий, Поділля, 25.04.1725 р. 174
- Рачинська пустинь, дівочий м-р, Волинь, ц. Пресвятої Богородиці Казанської, 11.08.1706 р., 20.01.1709 р. 300, 321
- Рижовка с., ц. Миколи Чудотворця, 1712 р. 433 а
- Рогатин м., Галичина, 1737 р. 32
- Рогачів м., Волинь, ц. Різдва Богородиці, 17–18 ст. 130
- Рогозне с., Ушицький пов., Поділля,

- Св. Богословська ц., 12.03.1890 р. 187
- Рокитне с., Гродецький пов. [?], ц. Успіння Богородиці, 14.12.1681 р. 273
- Рославичі с., Київщина, ц. Св. Спаса, 23.09.1702 р. 111
- Ружичин с., 17–18 ст. 452
- Руса, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 17 ст. 157
- Ряпялово с., Володимирська губ., Кавровський округ, Росія, 18.03.1822 р. 397
- Самара, 17 ст. 342, 358
- Сандомир, Польща, 18 ст. 79
- Свержі с., 11.01.1705 р. 428
- Свершів с., ц. Св. Василя Великого, 02.07.1691 р., березень 1794 р. 461
- Севськ м., Новоприборна слобода, Росія, ц. Свв. апп. Петра і Павла, 17–18 ст. 492
- Седнів м., хр. Вмч. Георгія, Чернігівщина, 18.01.1646 р. 143
- Семенівка с., хр. Св. Миколая Чудотворця, 13.04.1648 р. 146
- Семизерська обітель, Дом Пресвятої Богородиці Смоленської, Росія, 28.11.1703 р. 320
- Сербська еп., православна церква, 1850 р. 463
- Сибичі с., Білорусь, ц. Св. Архістратига Христова Михайла, 17 ст. 357
- Синіцька громада, 1634 р. 278
- Сирбах, Молдова, 18 ст. 32
- Скибін с., Таращанський пов., Київщина, ц. Св. вмц. Параскевії, 1775 р. 87
- Слобідка Рихтецька с., Поділля, ц. Свв. Козми і Даміана, 18–19 ст. 494
- Слобідка під Кам'янцем, 1706 р. 48
- Слобідка, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 49
- Смідин, Волинь, хр. Здвиження Чесного і Животворящого Хреста, 1690 р. 457
- Смідковська громада, ц. Преображення Ісуса Христа, 1611 р. 356
- Смотричі с., Поділля, ц. Св. Миколая, 18 ст. 191
- Сокиряни с., 01.05.1776 р. 132
- Сокоlecь м., Поділля, хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 154
- Сосоновичі с., ц. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 1647 р. 17
- Стара Єрча, Білозерський пов., вотчина Кирилова м-ря, ц. Козми і Даміана, 10.07.1645 р. 483
- Стара Руса, Волинь, 1605 р. 272
- Старий Поріч с., хр. Преображення Господня, 12.10.1758 р. 189
- Старий Ярошев м., Поділля, хр. Різдва Господа нашого Ісуса Христа, 1605 р. 109
- Стародубів, Чернігівщина, 17 ст. 106
- Стелкове Спаське с., Кашинський пов., Росія, ц. Свв. Бориса і Гліба, престол Спасова образу, 09.03.1661 р. 423
- Стренява м., хр. Миколи Мирлікійського Чудотворця, 17 ст. 6, 153
- Стрижовець, Галичина, 1669 р. 451
- Стрільці с., ц. Георгія Побідоносця, 1644 р. 15
- Студениця м., Вінничина, 19.01.1711 р., 13.12.1713 р. 186
- Ступинці с., 1721 р. 462
- Субочі с., Углицький пов., ц. Св. Покрови, 06.03.1890 р. 25
- Суздаль м., Росія, ц. Св. Миколи, 05.04.1628 р. 125
- Олександрійський дівочий м-р, 31.10.1689 р. 236
- Сулукив [Солуків], Долинський пов., Галичина, 14.09.1693 р. 175
- Сумин м., хр. Св. Миколи Чудотворця, 26.09.1689 р. 311
- Сумський Свято-Успенський м-р, 11.10.1748 р. 107

Супрасльський м-р, хр. Благовіщення, 1575 р. 27

Тараска [?] м., 10.01.1725 р. 294

Тарногород м., Любельщина, хр. Св. Трійці 1665, 1720, 1813 рр. 10, 436, 443

Твер м., Росія, Богоявленський м-р, 1669 р. 226

Теремці с., 1779 р. 25

Терехтемирів [Трахтемирів] с., на Черкащині, 1623 р. 78

Терешовці с., Поділля, соб. Свв. Архстратигів Михайла і Гавриїла, 29.06.1721 р. 167

Треаниський м-р, 1733 р. 426

Тула м., Росія, 17–18 ст. 266

Тятювень с., Ловчанська єпарх., 1799 р. 307

Углич, Росія, Олексіївський м-р, 1624 р. 246

Успенський дівочий м-р, Коширський пов., Росія, 18 ст. 266

Фастів м., Київщина, 05.05.1710 р. 338

Фастівська громада, хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 446

Форостове с., Лубенський пов., Полтавщина, 06.10.1676 р. 448

Харківський м-р, 17 ст. 106

Харківський Преображенський м-р, 1700 р. 68

Хлапотинська громада, Волинь, 01.11.1681 р. 449

Холм м., хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 29.11.1689 р. 283

Хотин, Галичина, 17.08.1739 р.; ярмарок, 1656 р. 109, 459

Хотов с., Київщина, ц. Різдва Іоана, 17–18 ст. 196

Хутори Мизяківські, Поділля, хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 18 ст. 192

Цареград м., [Карлсгадт, Литва]? 17 ст. 156, 373

Чаєнки с., Камаринська волость, Росія, 17 ст. 408

Чайчинці с., хр. Здвиження Чесного Хреста, 25.04.1725 р. 174

Черкаси м., Київська губ., Покровський жіночий м-р. 243

Чернин с., Лубенський пов., Полтавщина, ц. Св. Миколи Мірлікійського, 06.10.1676 р. 448

Чернігів м., Свято-Троїцький Іллінський м-р, 12.12.1685 р. 3, 453, 454

Чернятин с., Поділля, 02.05.1663 р. 444

Чорне с., хр. Св. Архистратига Михайла, 18 ст. 190

Чорнобильський Різдвяний м-р, 18–19 ст. 374, 432

Чорнобильський старого ритуалу чоловічий м-р, 02.10.1913 р. 35

Шаргородек, Поділля, 17–18 ст. 175

Шелвів с., Волинь, хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 05.08.1708 р. 286, 466

Шумаковка с., Курщина, Тимський пов., 1803 р. 480

Юр'їв с., 17 ст. 429

Юричани с., Молдова, 26.10.1669 р. 109

Юсипецький м-р, 25.03.1725 р. 376

Яблонів, 18 ст. 204

Яготин м., 22.02.1630 р. 355

Якобштадт [місто Якова], Курляндська губ., Зельбурський пов., хр. Свв. ап., 17 ст. 431

Яришов, Поділля, 18–19 ст. 32

Ярчовці с., Золочівський пов., Галичина, 27.11.1726 р. 488

Ясники с., хр. Преображення Господня, 1714 р. 114

Ясногородський м-р, Київщина, 14.02.1734 р. 173

Хронологічний показчик

1574 – 28	1649 – 142, 145
1575 – 27	1650 – 27, 129, 373, 424
1579 – 112a	1651 – 71
1580 – 112	1652 – 18, 135
1594 – 67	1653 – 142, 438, 478
1597 – 78	1654 – 275, 371
1605 – 272	1655 – 7, 234, 487
1606 – 118a	1656 – 109, 211
1610 – 109	1657 – 253, 414
1611 – 356	1658 – 139, 325, 481
1615 – 119	1659 – 85
1618 – 77, 113	1660 – 86, 122, 140, 369, 461
1619 – 482	1661 – 9, 108, 110, 423, 436
1620 – 430	1662 – 11, 75, 375
1622 – 65	1663 – 19, 36, 224, 444
1623 – 78	1664 – 395
1624 – 65, 436	1665 – 146, 443
1625 – 406, 432	1666 – 55, 328, 449
1627 – 5	1667 – 36, 148, 410, 437
1628 – 116, 125	1668 – 450
1630 – 355	1669 – 63, 101, 109, 226, 451
1632 – 365	1670 – 430
1633 – 7, 124	1671 – 50, 156
1634 – 278, 364	1672 – 81, 436
1635 – 13, 115, 359	1673 – 225, 232, 374
1636 – 70, 117, 126, 367	1674 – 96, 98, 256, 445
1637 – 79, 34, 117, 366	1675 – 149, 248, 269
1638 – 118, 133	1676 – 54, 330, 409, 448
1639 – 131, 132, 366	1677 – 54, 330, 381, 442
1640 – 9, 127	1678 – 55, 164, 216, 330, 447, 362
1641 – 8, 136, 137, 360, 435	1679 – 54, 330, 395
1642 – 71, 245	1680 – 95, 120, 163, 330
1643 – 9, 34	1681 – 74, 156, 273, 330, 449
1644 – 10, 15, 43	1682 – 161, 320, 330, 436
1645 – 30, 370, 483	1683 – 54, 157, 284, 315
1646 – 14, 143, 147	1684 – 10, 67 a, 158, 160, 330
1647 – 16, 17, 200	1685 – 54, 330, 405, 454
1648 – 146, 354, 436	1686 – 79, 80, 149, 318, 345, 419

- 1687 – 164, 358, 398
 1688 – 16, 52, 54, 159, 223, 277, 281, 383
 1689 – 170, 236, 311, 460, 489
 1690 – 319
 1691 – 82, 202, 285, 461, 467
 1692 – 55, 264
 1693 – 28 a, 157, 175, 262
 1694 – 122, 434, 479
 1695 – 163, 279
 1696 – 171, 468, 481
 1697 – 171, 195, 305, 418, 484
 1698 – 204, 334, 414, 415, 439, 458
 1699 – 20, 323, 385
 1700 – 26, 68, 130, 191, 212, 216, 210, 352, 474
 1701 – 176, 233, 254, 457, 364, 440, 471
 1702 – 11, 179, 254, 269, 292, 352, 422
 1703 – 51, 127, 320
 1704 – 66, 169, 320, 422
 1705 – 295, 339, 343, 402 a, 403, 429, 430, 475
 1706 – 44, 321, 464, 476
 1707 – 21, 39, 166, 198
 1708 – 99, 376, 379, 466
 1709 – 94, 193, 194, 259, 300, 318, 413, 487
 1710 – 47, 242, 287, 291, 338, 351, 384
 1711 – 21, 32, 67 a, 186, 406
 1712 – 203, 208, 239, 433 a, 441
 1713 – 181, 184, 186, 493
 1714 – 25, 115, 260
 1715 – 64, 172, 194, 206, 217, 288
 1716 – 48, 89, 191, 372
 1717 – 29, 38, 177, 401
 1718 – 178, 239, 304, 323, 346, 375, 412, 493
 1719 – 184, 185, 200, 226, 301, 322, 331, 386, 436, 485, 493
 1720 – 43, 239, 387, 436
 1721 – 64, 167, 191, 204, 258, 223, 238, 336, 401, 462
 1722 – 298, 453a
 1723 – 453a, 488
 1724 – 74, 102, 391a
 1725 – 174, 294, 376, 381, 456
 1726 – 168, 431, 467, 445, 488
 1727 – 23, 74
 1728 – 310, 32 a
 1729 – 389
 1730 – 199, 287, 399, 406
 1731 – 228, 289, 299, 302, 732, 348
 1733 – 220, 248, 293, 426, 455
 1734 – 32, 173
 1735 – 65, 221, 413, 462
 1736 – 231
 1737 – 22, 32, 80, 352, 359
 1738 – 32, 72, 459
 1739 – 2, 57, 220, 228, 453, 463
 1740 – 2, 324, 436
 1741 - 391a
 1742 - 391a
 1743 – 152.
 1744 – 144, 296, 327, 436
 1745 – 105, 144, 190
 1746 – 396
 1747 – 25, 57, 168, 207
 1748 – 26, 105, 128, 180, 204, 455
 1749 – 306, 318, 331
 1750 – 64, 332
 1752 – 74, 415
 1754 – 221
 1755 – 441
 1757 – 65
 1758 – 49, 189, 402a
 1760 – 380
 1761 – 205, 358, 362
 1762 – 266, 362
 1763 – 138, 314, 332
 1764 – 124
 1765 – 237, 467
 1769 – 103, 222
 1770 – 23, 193, 236
 1771 – 99
 1772 – 25, 65
 1773 – 462
 1774 – 25, 367, 460
 1775 – 49
 1776 – 132
 1777 – 145, 333, 378
 1778 – 40

1779 – 25, 57	1840 – 304
1781 – 486	1841 – 271
1782 – 96	1843 – 37
1786 – 96	1845 – 202
1788 – 32	1846 – 489
1790 – 130	1847 – 141
1791 – 397	1850 – 463
1792 – 32, 398	1851 – 87
1793 – 260	1852 – 327
1794 – 461	1853 – 91, 327
1795 – 5	1854 – 5, 153, 205, 210, 219, 488
1796 – 6, 261, 265, 450	1855 – 153
1797 – 11, 371, 433	1856 – 153
1798 – 281	1857 – 473
1799 – 265, 307	1859 – 245, 249
1800 – 103, 128	1863 – 473
1801 – 36, 42, 116, 268, 490	1864 – 33
1802 – 65, 78, 400	1866 – 425, 486.
1803 – 478, 480	1867 – 10
1804 – 91	1868 – 387
1805 – 10, 91	1870 – 124
1807 – 35	1871 – 237
1808 – 78, 132, 215, 310, 337	1873 – 10
1810 – 393	1874 – 95
1811 – 200, 463, 470	1877 – 37
1812 – 325	1879 – 37
1814 – 251	1886 – 25
1815 – 58	1890 – 25, 187
1817 – 344	1904 – 489
1818 – 103	1913 – 35
1819 – 102, 103, 149	1915 – 372
1821 – 338	1920 – 230, 480
1822 – 97, 225, 397	1923 – 351
1826 – 103, 473	1924 – 415
1829 – 271	1925 – 205, 217, 259
1831 – 489	1926 – 491
1833 – 292	1927 – 20, 315, 357
1834 – 265	1928 – 394
1835 – 344	1931 – 143
1836 – 10, 115, 132, 484, 490	1942 – 232.
1838 – 387, 489	

Предметно-тематичний покажчик

Авторські примірники 53–56, 83, 85, 88, 90–92, 97, 101, 159

Демографічна інформація 23, 25, 49, 65, 118, 281, 295, 335, 352, 493.

Друкарі, мистецтво книги, реставрація книг, каталоги 10, 73 а, 98, 102, 109, 111, 112а, 113, 115, 116, 124, 128, 132, 141, 144, 147, 149, 163, 171, 173, 175, 195, 200, 201, 260, 310, 332, 342, 347, 351, 456, 470, 480, 484.

Записи релігійно-повчального змісту, історія церкви, церковне будівництво 1, 2, 6, 8, 13, 21, 25, 54, 56, 61а, 65, 76, 95, 99, 112а, 118, 142, 144, 149, 165, 194, 195, 212, 229, 239, 264, 270, 275–277, 323, 330, 357, 366, 367, 368, 402а, 407, 454, 486, 487.

Записи природничого характеру, стихійні явища, епідемії 10, 25, 26, 32, 103, 168, 270, 327, 352, 436, 459, 466, 486, 489.

Історичні записи, хроніки, громади, братства (див. також Географічний покажчик) 4, 27, 32, 38, 54–

56, 78, 79, 126, 131, 133, 134, 156, 157, 159, 166, 168, 169, 178, 181, 275, 323, 341, 354, 358, 367, 369, 436, 429, 436, 441, 443, 446, 449, 455а, 459, 460, 461, 463, 473, 487, 489.

Історичні особи (див. також Іменний покажчик) 3, 4, 8, 9, 15, 21, 24, 27, 28, 28 а, 34, 36, 54, 56, 61а, 90–92, 133, 134, 157, 186, 194, 212, 223, 238, 241, 298, 323, 367, 377, 387, 388, 395, 423, 425, 428, 432, 448, 469, 470.

Козацькі записи 84, 106, 115, 127, 159, 199, 327, 334, 368, 371, 482.

Література, мова, фольклор: 20, 25, 54, 56, 60, 61, 61а, 67, 73, 80, 95, 100, 110, 113, 114, 123, 135, 142, 163, 169, 182, 184, 194, 195, 230, 241, 270, 275, 323, 330, 366, 377, 397.

Побутово-господарські записи (див. також Покажчик книжкових цін) 10, 74, 175, 181, 193, 241, 342, 354, 391а, 392, 408, 472.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР

ап. – апостол	КПЛ – Київська Печерська лавра
апп. – апостоли	л. л. – лічба литовська
арк. – аркуш	Л. – Львів
архієп. – архієпископ	М. – Москва
архім. – архімандрит	митр. – митрополит
б-ка – бібліотека	м-р – монастир
ВДС – Волинська духовна семі- нарія	НБУВ – Національна бібліотека України імені В.І Вернадсько- го
вмц. – великомучениця	патр. – патріарх
вмч. – великомученик	ПДС – Подільська духовна семі- нарія
гл. – гласи	пов. – повіт
друк. – друкарня	пресвіт. – пресвітер
єп. – єпископ	прим. – примірник
єпарх. – єпархія	рах. – рахунок
зв. – зворот	рел. – релігійний
зол. – золотий, злотий	рукоп. – рукопис
ігум. – ігумен	с. – сторінка
іл. – ілюстрація	св. – святий
К. – Київ	свв. – святі
КБМ – Київський Братський мо- настир	ст. – століття
КВМ – Київський Видубицький монастир	тал. – таляр
КДА – Київська духовна академія	тит. арк. – титульний аркуш
КМА – Києво-Могилянська ака- демія	флор. – флорин
КМЖМ – Київський Межигір- ський монастир	хр. – храм
КММ – Київський Михайлівський монастир	ц. – церква
КМПМ – Київський Микільський пустельний монастир	церк. – церковний
	шп. – шпальта

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ З МАРГІНАЛІСТИКИ*

Адрианова В. Материалы для истории цен на книги в древней Руси XVI–XVIII в. – СПб., 1912. – VI, 162 с.

Апанович Е.М. Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков XVI–XVIII вв. на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательская деятельность. – Л., 1977. – С. 22–52.

Апанович Е.М. Записи на рукописных книгах ЦНБ АН УССР и их источниковедческое значение // Книговедение и его задачи в свете актуальных проблем советского книжного дела : Тез. докл. II Всесоюз. науч. конф. по пробл. книговедения: Секция рукопис. книги. – М., 1974. – С. 27–31.

Апанович Е.М. Записи на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // Проблемы рукописной и печатной книги : [Сб. науч. тр.]. – М., 1976. – С. 70–86.

Апанович Е.М. Историческая рукописная книга XVII–XVIII вв. в фондах Центральной научной библиотеки АН УССР // Книга в России до середины XIX века. – Л., 1978. – С. 196–200.

Апанович Е.М. Распространение рукописной книги на Украине в XVIII в. // Книга в России до XIX в. – Л., 1985. – С. 30–35.

Апанович О.М. Читацьке середовище України XVIII ст. // Рад. літературознавство. – 1983. – № 5. – С. 43–49.

Асафов К.М., Протасьева Т.Н., Тихомиров М.Н. Записи на книгах старой печати XVI–XVII вв. // АЕ за 1961 г. – М., 1962. – С. 276–344

Бакланова Н.А. Значение владельческих записей на древнерусских книгах как источник для истории русской культуры // АЕ за 1962 г. – М., 1963. – С. 197–205.

Бондар Н.П. Примірники Острозької біблії у фондах НБУВ // Укр. археогр. щорічник. – К., 2004. – Вип. 8/9. – С. 139–154.

Боянівська М.Б. Українська рукописна книга в XV – першій

* Подана у виданні основна бібліографія не є вичерпною, вона лише надає уявлення про розвиток маргіналістики і дозволяє зробити висновки щодо вкладу Маргарити Шамрай в розвиток цього напрямку книгознавства, а також, можливо, посприє подальшим дослідженням у цій галузі.

половині XVII ст.: виробництво та поширення : Дис. ... канд. іст. наук . – Л., 1994. – 202 с.

Галишев С. Записи XVI–XVIII вв. в системе исторических источников (Вопросы методики исследования и условий классификации) // Тез. докл. конф. “Духовная культура Урала: Лингвистика, Археология, Этнография”. Свердловск, 3–5 февр. 1987. – Свердловск, 1987. – С. 39–42.

Герасимова-Персидская Н.А. Записи на певческих рукописях XVII–XVIII вв. // Памятники культуры: Новые открытия. Письменность. Искусство. Археология. Ежегодник. 1976. – М., 1977. – С. 32–40.

Дубровіна Л.А., Гальченко О.М., Іванова О.А. Кодикографія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису. – К., 1992. – 156 с.

Дианова Т.В., Костюхина Л.М. Записи как одна из кодикологических особенностей рукописей Иосифо-Волоколамской библиотеки // Тр. ГИМ. – М., 1989. – Вып. 79. – С. 25–47.

Еселевич И.Э. Из палеографических наблюдений над записями и приписками на древнерусских пергаменных рукописях // Учен. зап. Горьк. ун-та. Сер. лингвист. – 1964. – Вып. 68. – С. 231–236.

Зернова А.С. Книги кирилловской печати, изданные в Москве в XVI–XVIII веках. Сводный каталог. – М., 1958.

Запаско Я., Ісаєвич Я. Пам'ятки книжкового мистецтва. Каталог стародруків, виданих на Україні. Кн.1 (1574–1700). – Л., 1981. – 133 с.

Зданевич Б. Каталог інкунабул. – К., 1974. – 248 с.

Зернова А. Начало книгопечатания в Москве и на Украине. – М., 1947.

Известия Церковно-археографического общества КДА за 1893 год. – К., 1894.

Іваннікова М. К. Записи на книгах як мікроджерела історії кодексу (на прикладі світської книги) в контексті розвитку книжкового джерелознавства // Наук. пр. НБУВ. – 2004. – Вип. 13. – С. 401–440.

Ісаєвич Я.Д. Маргіналії – важливе джерело історії та культури // Ісаєвич Я.Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Л., 1989. – С. 142–143.

Кніга Беларусі. Зводны каталог. – Мінск, 1986.

Колосовська О.М. Маргінальні записи на кириличних стародруках – джерело до вивчення історії культури України // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий науковий збірник. – К., 2001. – Вип. 3: Джерелознавчі дисципліни. – С. 312–326.

Левочкин И.В. Крестьянские записи на рукописных книгах XVI – первой половины XIX в. (по материалам Музейского собрания ГИМ) // Книга в России до середины XIX в. : III Всесоюз. науч. конф. : Тез. докл. – Л., 1985. – С. 57–59.

Костюхина Л.М. Записи XIII–XVIII вв. на рукописях Воскресенского монастыря // АЕ за 1960 г. – М. – 1961. – С. 273–291.

Костюхина Л.М., Покровская В.Ф., Розов Н.Н., Тихомиров Н.Б., Щепкина М.В. Описание сборников // Методическое пособие по описанию славяно-русских рукописей для Сводного каталога рукописей, хранящихся в СССР. – М., 1973. – Вып. 1. – С. 214–228.

Лебедев А.Н. Надписи на старинных книгах // Книговедение. – 1986 – № 1/2. – С.1–34.

Панкевич І.В. Записи на прикарпатських церковних книгах // Наук. зб. т-ва “Просвіта” – Ужгород, 1937. – Кн. 12. – С. 10–62.

Панкевич І.В. Покрайні записи на підкарпатських церковних книгах XVI–XIX вв. // Там само. – 1929. – Р. 6, ч. 2. – 1937. – Р. 12, ч. 3. – Прага, 1947. – С. 7–11.

Перетц В.Н. Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVII–XVIII вв. – М. ; Л., 1962.

Петров Н.И. Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII веков. Киевская искусственная литература XVII–XVIII ст., преимущественно драматическая. – К., 1911.

Петров С., Бирюк Я., Золотарь Т. Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII вв. Описание книг, хранящихся в ГПБ УССР. – К., 1958. – 263 с.

Петровский С. Златоверхий Михайловский монастырь в Киеве. – Одесса, 1902.

Петрушевич А.С. Рассуждение о важности исторических записок и надписей яко источнице для нашей истории // Научный сборник, издаваемый литературным обществом Галицко-Русской митрополии. – Львов, 1865. – Вып. 1: Литературное отделение.

Пихоя Р.Г., Шашков А.Т. Записи на рукописных и старопечатных книгах XVI–XVII веков собрания Уральского университета // Федоровские чтения. – М., 1982.

Поздеева И. Ранняя кириллическая книга. Историко-культурное значение поэкземплярного описания // Solanus: International Journal for Russian and East European Bibliographic? Library and Publishing Studies. N. S – 1996. – Vol. 10. – С. 131.

Попов П. Слов'янські інкунабули Київських бібліотек // Бібліол. вісті. – 1924. – № 1–3.

Риженко Я. Вкладні записи (матеріали) // Наук. зб. Харк. н.-д.

катедри історії укр. культури. Етнологічно-краєзнавча секція. – 1927. – Вип. 1. – С. 125–129.

Рукавіцина Є. Київський митрополит Євгеній Болховітінов // 36. Спеціальні історичні дисципліни. 2. – К., 1998. – С. 329–332.

Сметанина С.И. Записи XVI–XVII вв. на рукописах собрания Е.Е. Егорова // АЕ за 1963 г. – М., 1964. – С. 358–397.

Столярова Л.В. Древнерусские надписи XI–XIV веков на пергаменных кодексах. – М., 1998. – 414 с.

Тихомиров М.Н. Записи XVI–XVII вв. на рукописах Чудова монастыря // АЕ за 1958 г. – М., 1960. – С. 11–36.

Франко І.Я. Записки проти книгокрадів у старих книгах та рукописах // ЗНТШ. – 1907. – Т. 77. – С. 173–176.

Франко І.Я. Кінцеві записки в староруських рукописах // ЗНТШ. – 1906. – Т. 74. – С. 145–149.

Шамрай М.А. Невідомі записи Лазара Барановича // Бібл. вісн. – 2001. – № 3. – С. 29–32.

Ханенко Н. Дияруш или журнал оказий и церемоний случающихся при дворе гетьмана И. Скоропадского. – М., 1858.

Ціборовська-Римарович І., Лабинцев Ю., Стадниченко І. Книги Франциска Скорини у зібранні ЦНБ НАНУ. – К., 1991.

Шамрай М. Острожская библия в фондах ЦНБ АН УССР // Федоровские чтения, 1981. – М., 1985. – С. 205–207.

Шамрай М. Лексикон Памви Беринди як об'єкт книгознавчого дослідження // Питання східно-слов'янської лексикографії XI–XVII ст. – К., 1979. – С. 158–159.

Яворский Ю.А. Два замечательных карпаторусских сборника XVII в., принадлежащих Киевскому университету Св. Владимира: описание рукописей и тексты. – К., 1909.

Яворский Ю.А. Исторические, личные, вкладные и другие записи в карпаторусских рукописных и печатных книгах XVI–XIX вв. // Наук. зб. т-ва "Просвіта". – Ужгород, 1931. – Р. 7/8.

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. № 56*. Записи Л. Барановича на власному творі *Труби словес.*
2. № 56. Записи Л. Барановича на власному творі *Труби словес.*
3. № 78. Вкладний запис Й. Борецького.
4. № 95. Полемічний коментар Аноніма до твору І. Галятовського *Ключ розуміння.*
5. №135. Сатира на п'яниць 17 ст.
6. № 153. Записи Аноніма 19 ст.
7. № 241. Автограф П. Могили.
8. № 316. Автограф А. Радивиловського.
9. № 391а. Вкладний запис 18 ст. до Гамаліївського монастиря. Господарчий запис 18 ст.
10. № 481. Автограф архим. І. Зайчковського.
11. № 487. Запис про смерть Л. Барановича.
12. № 487. Запис про заснування і освячення Михайлівської церкви Видубецького монастиря у Києві 17 ст.

* Вказується порядковий номер за Описами.

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

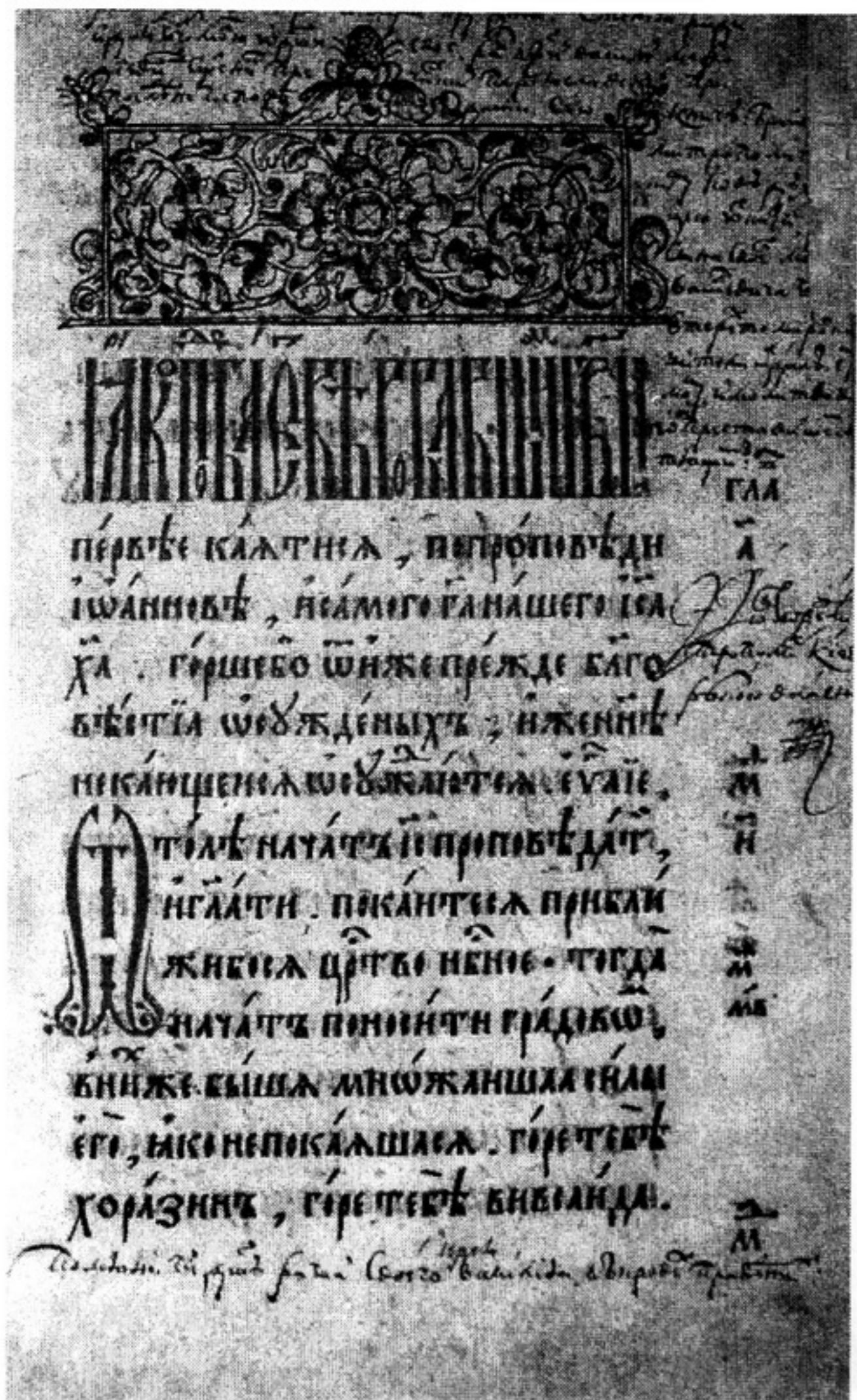
СЛОВО НА ВОЗНѢСЕНІЕ ГДА БГА
И СПАСА НАШЕГО ІИСУ ХРИСТА.

СЛОВО СТО ДА БГА ИШГЮ КЪ СЪНИКЪМЪ ГЛАННА,
НАПЪЦАННА ЖЕ Ш СЪАГШ ЕУАНГЕА ІУАННА, ВЪ ГЛАВЪ:
КЪ ЗАУАЛЪ, НГ.

Eucalyptus citrifolia Ag. & DC. TB
Eucalyptus citrifolia Ag. & DC.

[illegible]

1. № 56. Записи Л. Барановича на власному творі *Труби словес*.

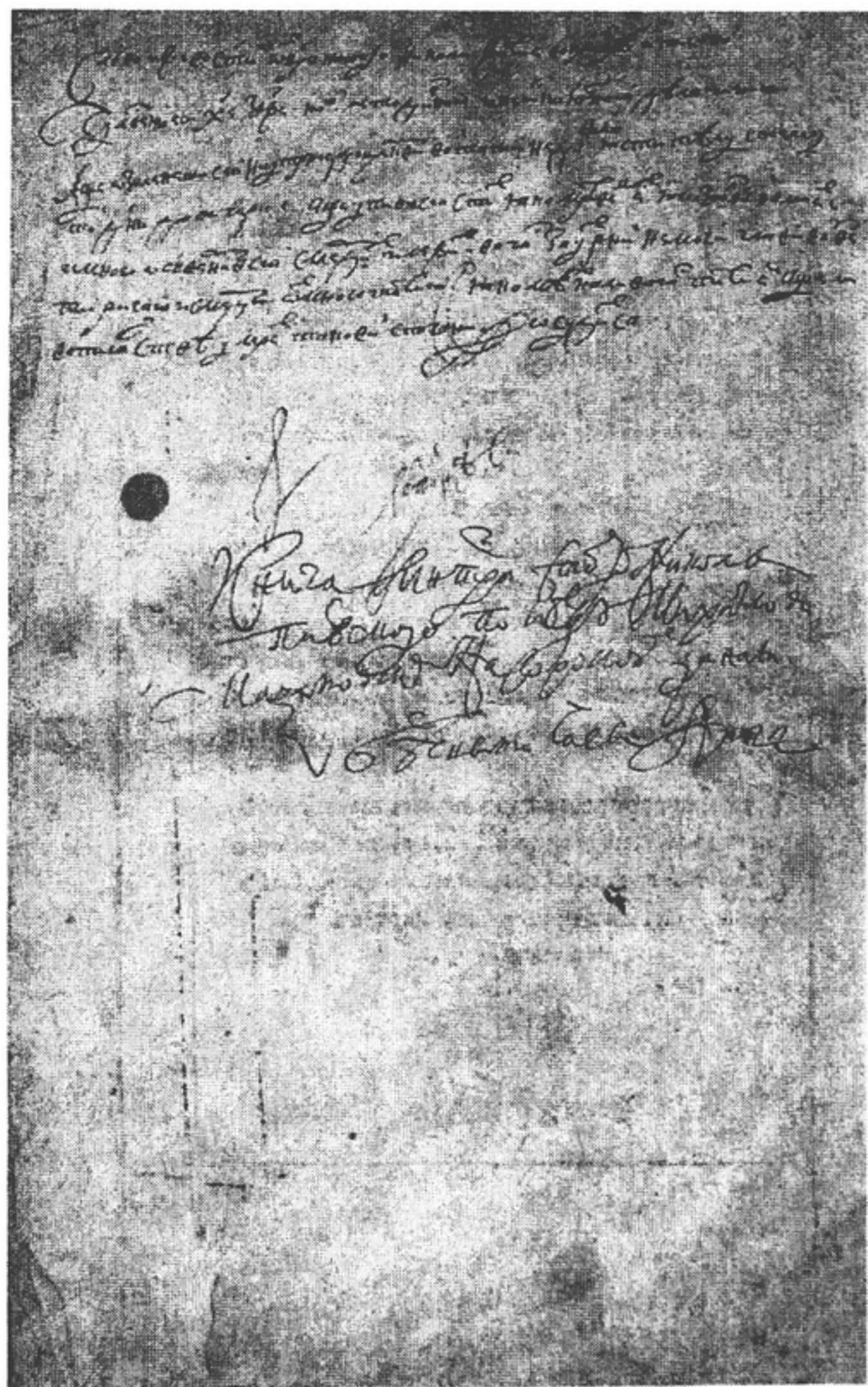

3. № 78. Вкладний запис Й. Борецького.

ВАСИЛІ БІ НА

І О СНА І ДХА СТОГО, ПОНЕВѢЖЕ СНА І ДХА
 СТЫН І ОЦА СЪТЪ, ІНЪЖЕ ОЦА СНА РО-
 ДИТЪ, І ДХА СТОГО ІНДІКАТЪ! СНА РОДИТЪ
 ПРЕЗ РОЗДѢЛА СВОЕ, ГДА ПОЗНАВАЮТЪ ОЦА
 СЕБѢ ІАМОГО, НАТОГѢ ЧАГѢ ІТАГІА ІЩЕВІКІН
 ОБРАЗЪ, ІЩЕВІКОЕ СЛОВО ІУМНОЕ, КОТОРЫН
 ОБРАЗЪ, АЛЕКО КОТОРОЕ СЛОВО, НАЗЫВАЮТЪ ІА
 СНОМА БЖИМЪ, ДХА СТОГО ЗАКЪ ПРЕЗ ВОЛИ
 СВОЕ ОЦА ІНДІКАТЪ, ГДА СЕБѢ САМОГО ЛІ-
 БИТЪ ОЦА, НА ТОЙ ЧАГѢ СТАГІА ІЩЕВІКА
 ЛИБОВЪ, КОТОРА НАЗЫВАЮТЪ ДХОМЪ СТЫМЪ,
 І ТЫМЪ РОЗНЫМЪ СПОСОБАМИ ВЫНИКАЮТЪ РО-
 ЗНАТЪ ІА МЕЖА СОБОЮ, СНА І ДХА СТЫН,
 ЖЕ СНА РОДИТЪ ПРЕЗ РОЗДѢЛА ІЩЕВІКІН, ДХА
 СТЫН ПОХОДИТЪ, ПРЕЗ ВОЛИ ІЩЕВІКІН, ГДА
 ЕДНАКЪ МОЖИМО, ЖЕ ОЦА ПЕРШІН БІТЪ, І
 СНА І ДХА СТОГО, МАМО ВѢДАТИ, ЖЕ ТАА
 ПЕРШОГѢ НЕ БІТЪ ВЕДАЮТЪ НАТѢРЫ АБО НІТНО-
 УТИ, ХНЕА ТЫАКО ВЕДАЮТЪ ПОРЯДКЪ, АЛЕКО ВЕ-
 ДАЮТЪ РОЖАН БЖИТЪ, АЛЕКО ВЕДАЮТЪ МЫСЛИ
 АНДІКОЕ, А ВЕДАЮТЪ НАТѢРЫ, ЗАВШИ ПРЕЗ ВѢКН
 ПОШЛОА ЗБГОМЪ ОЦЕМЪ БЫА СНА І ДХА
 СТЫН, І НЕ КЫЛО ЖАДНОЕ МѢНДЪ, КОТОРОЕ
 БЫ МѢА БЫТИ ОЦА КЪ СНА І ДХА СТОГО,
 БО ЗАВШИ ПРЕЗ ВѢКН БЖА ОЦА ЗНАА І АНЕНАА
 СЕБѢ САМОГО, ЗАТЪМЪ ЗАВШИ ПРЕЗ ВѢКН, ПО-

ПОЛЪ

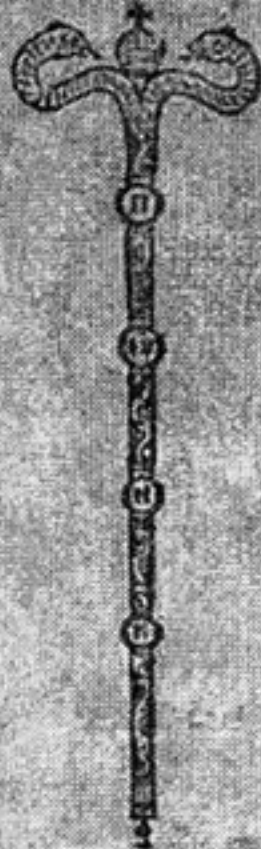
5. № 135. Сатира на п'яницъ 17 ст.

2

*6347

1992年12月

Н. ПАВЛЮКОВЪ

0 4 T 3 1 K 5 1 1 A

Εὐσταθίου Κορίνθου 106

MACIZALIA

Въ НАКАЗАНИИ И ПОКОРЕННЫХЪ ОДНУ

К-13-01/16

Н. ПОДЪЕМЪНЪИ ЖИТОКОЗИМЪИХЪ ПЪХЪИХЪ БОЛЪИХЪ + НАСТАВЪ
ЖИТОГО НАПЪДАНЪИХЪ :

СВЯТЫХ АПОСТОЛЪ ПЕТРА И ПАВЛА ПОСЛАНИЕ КЪ
БЛАГОУМНЫМЪ СЫНОВЬМЪ СВОИМЪ КТОЮЩЕ СЕБЯ
КРИСТОМЪ И ИСХЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ
И СЪВЪЩЕ СЕБЯ СЫНОВЬМЪ БОЖИИМЪ

[illegible]

The above is a true and correct copy of the original
 as the same was presented to the Court.

8. № 316. Автограф А. Радивиловського.

КЪ ННЦНМЪ , НЛН АПАЪ Н ЕУААИ . Н НН БО
 ИУТА НОЗЪ ИБЪ . Н ЧТОА ЛАЗМЪВАНТЪ
 БААЫ МАРИНЫ . ЗАЪ ЖЕ Н ШННДЪ СМСОНО
 ВЪ НКАРЮТИКИМЪ , Н ШЕРЕНАНЕИ . Н
 ЕЖЕ ЦРКОВНЫА ДАРЫ КРАДЪТЪ ШЕННИЦИ
 ЗАЪ ЖЕ КАКШ ДАН ЛАЗАР ОУЕИТЪ , Н ШЕХО
 ДЪ БОШЕРЛНМЪ , Н ШФННЦЪ НЗШЕРАЖЕ
 НИЕ . ЗАЧАЛО , МАД , ШМРТИ ХРГОВЪ .
 Н КАКШ ИИВЕ ИБЪТА БОУДЕТЕ . Н ЕЖЕ ВЪ
 РИВАТИ ВЪ ЕКА . Н ВЪРВАТИ ЕЖЕ ЕКА ЕКА ,
 Н ВЪРВАТИ ЕКА , А НИКИМЪ ИНОМЪ . Н
 ПАКИ КТО НЕВЪРВЕТЪ , АЗЪ НЕИЖДУ
 ЕМУЪ , ЗАНЕ САМА ШЛУДИТЪ . ЗАЧАЛО ,
 МЕ , ДИДИМА ЗИБЕТА , КИДНА
 НИРИ ВЪ МАРКЪ , ЗАЧАЛО 22 . НИРИ
 ВЪ АДКЪ , ЗАЧАЛО , НЗ , ЕЖЕ
 ШТЪАТЪ ХРГОВЪ , КАКШ
 ШНШНИЦЫ И

СТАБАМЕ

ТІА

9

Поставленъ Нрнъ Казанскъ е: Архидіаконъ Кнѣзъ Митрополитъ
 Казанскій Кнѣзъ Прислѣпъ Василій Прислѣпъ . Кнѣзъ Нрнъ
 Того Митрополита Казанскіа Слѣдующаго .

Нрнъ же пани Основана Казанскъ , неостатки рѣко Кнѣзъ Прислѣпъ (Кнѣзъ
 Прислѣпъ Кнѣзъ , отъ Кнѣзъ Нрнъ Кнѣзъ . Кнѣзъ Нрнъ . Кнѣзъ Нрнъ .

Кнѣзъ Кнѣзъ Нрнъ Нрнъ Кнѣзъ Кнѣзъ , неостатки , неостатки
 Кнѣзъ Кнѣзъ .

Того Кнѣзъ Нрнъ . Кнѣзъ Кнѣзъ Кнѣзъ Кнѣзъ Кнѣзъ .
 Прислѣпъ Кнѣзъ Кнѣзъ Кнѣзъ Кнѣзъ .

ЗМІСТ

Переднє слово	3
Маргіналії в стародруках: проблема дослідження	6
Описи	18
Показчик книжкових цін	250
Іменний показчик	261
Географічний показчик	300
Хронологічний показчик	310
Предметно-тематичний показчик	313
Список скорочень та аббревіатур	314
Список літератури з маргіналістики	315
Список ілюстрацій	319

Наукове видання

ШАМРАЙ Маргарита Агапіївна

**МАРГІНАЛІ В СТАРОДРУКАХ
КИРИЛИЧНОГО ШРИФТУ 15–17 ст.
З ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Затверджено до друку Вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Філологічна редакція
Н. М. Зубкової

Оригінал-макет
С. Г. Даневича

Під. до друку 06.04.05. Формат 60х84/16. Офс. друк. Папір офс. № 1.
Ум. друк. арк. 21,0. Обл.-вид. арк. 18,26. Тир. 300 пр. Зам. 9.

Друкарня Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
03039, Київ-39, просп. 40-річчя Жовтня, 3.

Свідомство про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 1390 від 11.06. 2003 р.

593-16

11-70

BA662885⁽³⁾

406

3.6.5

206